



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ



Παιδαγωγικό Τμήμα
Δημοτικής Εκπαίδευσης

Περιγράμματα Μαθημάτων 2026

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Περιεχόμενα

Εισαγωγικά	9
Α΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΘΕΩΡΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	10
<i>A01 Παιδαγωγική Θεωρία και Επιστημολογία.....</i>	<i>10</i>
A01 01 Υ Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	10
A01 02 Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως Ετεροπαιδαγωγική στον 21^ο αιώνα	13
A01 03 Θεμελιωτές και Μέθοδοι της Συγκριτικής Παιδαγωγικής και η επίδρασή τους στη σύγχρονη εκπαίδευση.....	16
A01 05 Παιδαγωγική, διδακτική και επιστημολογική θεώρηση της Ιστορίας	19
A01 06 Κριτική Παιδαγωγική: από τον Σωκράτη έως τους σύγχρονους εκφραστές της	22
<i>A02 Θεωρίες Αγωγής και Κοινωνικοποίησης</i>	<i>25</i>
A02 02 Κοινωνικοποίηση και Πολιτική Κοινωνικοποίηση: σύγχρονες προσεγγίσεις (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ, τέχνη-κινηματογράφος).....	25
A02 03 Κοινωνικοποίηση Ευάλωτων Ομάδων: η περίπτωση των ΡΟΜ	28
A02 06 Νέοι και Πολιτική: Σύγχρονες Μορφές Έκφρασης (Γκράφιτι, Τατουάζ κ.ά.).....	31
A02 07 Μουσειακή Εκπαίδευση, Μάθηση και Εμπειρία.....	34
<i>A03 Ιστορία της Εκπαίδευσης</i>	<i>37</i>
A03 02 Ανακαινιστές της Παιδαγωγικής Σκέψης και Πράξης	37
<i>A04 Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης</i>	<i>40</i>
A04 01 Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Κατοχή –Αντίσταση – Εμφύλιος	40
A04 03 Νεοελληνική Εκπαίδευση: Η Παιδεία στην Κρήτη πριν από την Ένωσή της με την Ελλάδα στην Εποχή των Ψηφιακών Αφηγήσεων και Διαδρομών	43
<i>A05 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.....</i>	<i>46</i>
A05 01 Υ Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: Η Διαμόρφωση του ‘Ανθρώπου-Πολίτη’ στον Ψηφιακό Κόσμο του 21^{ου} αι.	46
A05 04 Κοινωνιογλωσσολογία και Εκπαίδευση.....	49
A05 06 Έμφυλη Ιστορία της Εκπαίδευσης στην Ψηφιακή Εποχή	51
<i>A06 Διαπολιτισμική Παιδαγωγική.....</i>	<i>54</i>
A06 02 Υ Θέματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και Ιστορική Παιδεία	54
A06 07 Η Διδασκαλία σε Πολύγλωσσες και Πολυπολιτισμικές Τάξεις	57
A06 11 Η Συνοριακή Παιδαγωγική σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης	59
A06 12 Διαπολιτισμική Παιδαγωγική: Θεωρία και Πράξη	62
A06 13 Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση.....	65
A06 14 Συνομιλώντας με την (εθνο)πολιτισμική Ετερότητα σε Χώρους Πολιτιστικής Εμπειρίαςκαι Μάθησης	68
A06 15 Γλωσσικά και Πολιτισμικά Ευαίσθητη διδασκαλία	71

A07 Συγκριτική Παιδαγωγική.....	74
A07 01 Το Πρωτοβάθμιο Σχολείο στα Εκπαιδευτικά Συστήματα του Σύγχρονου Κόσμου .	74
A07 03 Μορφές Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική: Συγκριτικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικές Πρακτικές	77
A07 04 Καινοτόμα και Εναλλακτικά Σχολεία στο Πλαίσιο μιας Ριζοσπαστικής Παιδαγωγικής	80
A07 06 Μετανάστευση, Οικογένεια, Κοινωνικά Συστήματα και Εκπαίδευση σε Πολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης.....	83
A08 Διγλωσσία και Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας	86
A08 01 Υ Διγλωσσία και Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας	86
A08 02 Ζητήματα Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας	89
A08 04 Γλώσσες και Γραμματισμοί σε Πολυγλωσσικά Περιβάλλοντα	92
A08 05 Η Ελληνική Γλώσσα στο Εξωτερικό: Ζητήματα Κατάκτησης και Διδασκαλίας	94
A10 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	97
A10 01 Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών και Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης. Η Περίπτωση του Μέντορα	97
A10 06 Οι Εκπαιδευτικές Πολιτικές των Βενιζελικών και Αντιβενιζελικών Κυβερνήσεων στο Ελληνικό Κράτος μέσα από την Ιστορική τους Συγκρότηση και Διαδρομή ...	101
A10 09 Εκπαιδευτικός και Οργάνωση και Διαχείριση Σχολικής Τάξης. Το Διεθνές Παράδειγμα.....	104
A11 Δια Βίου Μάθηση-Εκπαίδευση Ενηλίκων.....	107
A11 01 Δια Βίου Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης	107
A11 04 Υ Τεχνητή Νοημοσύνη και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στο Σύγχρονο Σχολείο (A.I & e-Learning)	110
A11 06 Εικονικοί Κόσμοι (virtual worlds) στην Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών	115
A12 Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.....	118
A12 01 Εισαγωγή στην Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	118
A12 04 Εκπαίδευση από Απόσταση: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού με τη χρήση των ΤΠΕ.....	122
A12 05 Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη Χρήση των Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης: Από τη Θεωρία στην Πράξη.....	125
A14 Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών.....	130
A14 01 Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στον 21 ^ο Αιώνα: Θεωρία και Έρευνα	130
A14 02 Εκπαίδευση, Επιμόρφωση, Μετεκπαίδευση των Εκπαιδευτικών στον Κόσμο	133
A14 06 Σχολεία του Κόσμου-Εκπαιδευτικοί του Κόσμου: Δημιουργικές Προσεγγίσεις και Καινοτόμες Εναλλακτικές Πρακτικές.....	136
A14 07 Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Ζητήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Σχολείων: Η Διεθνής Εμπειρία	138

A15 ΤΠΕ και Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο	141
A15 03 Ψηφιακά Παιχνίδια και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση	141
A15 05 Τεχνητή Νοημοσύνη και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση	144
A15 06 Δημιουργικότητα: Εικονική και Επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαίδευση.	147
A15 07 Δημιουργικότητα: Σύγχρονα Περιβάλλοντα Ψηφιακής Αφήγησης με τη χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (A.I & Digital Storytelling)	150
A15 08 Δημιουργικότητα και Ζητήματα Ασφάλειας και Εθισμού στο Διαδίκτυο	153
B' ΤΟΜΕΑΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	156
B01 Γενική Ψυχολογία.....	156
B01 01 Υ Εισαγωγή στην Ψυχολογία	156
B01 02 Εγκέφαλος, Μάθηση & Συμπεριφορά	160
B01 03 Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας.....	163
B01 04 Ψυχολογία Κινήτρων	168
B01 05 Εξερευνώντας το “Black Box” της Εφαρμοσμένης Γνωστικής Ψυχολογίας: Από την Κανονικότητα στη Διαταραχή	172
B01 10 Μνήμη: Δομή, Λειτουργία και Διαταραχές της.....	177
B02 Αναπτυξιακή Ψυχολογία	181
B02 01 Υ Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι	181
B02 02 Υ Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ	185
B02 03 Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.....	189
B02 06 Ψυχοσεξουαλική Ανάπτυξη και Αγωγή του Παιδιού	192
B02 07 Θεωρίες Γνωστικής Ανάπτυξης	195
B02 08 Θεωρίες Πολιτισμικού Πλαισίου για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη	199
B02 09 Ο ρόλος της Οικογένειας και του Σχολείου στην Ανάπτυξη των Παιδιών και των Εφήβων.....	203
B02 10 Η Ανάπτυξη της Μαθηματικής Σκέψης	206
B03 Εκπαιδευτική Ψυχολογία	209
B03 01 Υ Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία	209
B03 02 Θεωρίες της Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη	213
B03 03 Οργάνωση και Δυναμική της Σχολικής Τάξης	216
B03 08 Μαθησιακές Δυσκολίες στην Παραγωγή του Γραπτού Λόγου	221
B03 12 Μάθηση και Διδασκαλία της Γραπτής Έκφρασης με Χρήση Πολυμέσων.....	226
B03 13 Υ Μάθηση και Διδασκαλία του Γραπτού Λόγου	230
B03 14 Γραμματισμός και Νέες Τεχνολογίες στο Πεδίο της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας και Ξένης Γλώσσας	234
B03 15 Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας	238
B03 16 Στρατηγικές Ακαδημαϊκής Γραφής	242

B03 17 Ερευνητικές Μέθοδοι στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία	245
B03 18 Ηθική, Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση	248
B04 Κοινωνική Ψυχολογία	253
B04 02 Επικοινωνία και Διαπροσωπικές Σχέσεις	253
B05 Ειδική Αγωγή	256
B05 03 Υ Αναπτυξιακές Διαταραχές	256
B05 04 Διαταραχές Λόγου στη Σχολική Ηλικία	259
B05 06 Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Διαταραχές στη Σχολική Ηλικία	263
B05 07 Ένταξη & Ενσωμάτωση Παιδιών με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές	266
B05 08 Μαθησιακές Δυσκολίες.....	271
B05 09 Σχολική Συμβουλευτική για Παιδιά με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές	275
B05 11 Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες στην Ανάγνωση και στην Ορθογραφία	278
B05 12 Σχολική Συμβουλευτική για Εφήβους με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές	282
B05 13 Χαρισματικότητα & Ταλέντο	285
B06 Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Αξιολόγηση	289
B06 01 Υ Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής.....	289
B06 02 Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Έρευνα	293
B06 06 Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας.....	297
B06 08 Αξιολόγηση του Προφορικού Λόγου στα Παιδιά	301
B06 10 Νοημοσύνη.....	305
B06 11 Ανίχνευση & Διάγνωση Αναγνωστικών Διαταραχών.....	309
B06 13 Σεμινάριο Εκπόνησης & Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών	313
Γ΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΕΚΠ/ΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	316
Γ01 Αναλυτικά Προγράμματα	316
Γ01 01 Υ Αναλυτικό Πρόγραμμα: Θεωρία και Πράξη	316
Γ01 02 Αναλυτικό Πρόγραμμα και Νέα Ευρώπη.....	320
Γ01 03 Αφανές ή Λανθάνον Αναλυτικό Πρόγραμμα	326
Γ01 04 Ο Εκπαιδευτικός ως Διαμορφωτής του Αναλυτικού Προγράμματος	331
Γ01 05 Αναλυτικό Πρόγραμμα και Κινηματογράφος	334
Γ01 06 Σχολικά Εγχειρίδια	338
Γ02 Διδακτική Μεθοδολογία.....	341
Γ02 01 Υ Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας	341
Γ02 03 Εναλλακτικά Παραδείγματα Διδασκαλίας/Μάθησης και η Θεωρητική τους Θεμελίωση.....	344
Γ02 04 Σχεδιασμός Διδασκαλίας και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού	347

Γ02 07 Αξίες και Αξιακά συστήματα	350
Γ02 09 Διδακτική και Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη	354
Γ02 10 Η εννοιολογική Ανάπτυξη υπό το Πρίσμα της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας..	358
Γ03 Εκπαιδευτική Τεχνολογία	361
Γ03 04 Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό.....	361
Γ03 06 Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Διαδικτυακό περιβάλλον.....	364
Γ03 08 Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού	367
Γ03 09 Ψηφιακά Μέσα, Συμμετοχικό Βίντεο και Μετασχηματιστική Μάθηση	371
Γ03 10 Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη	374
Γ03 11 Ψηφιακό Παιχνίδι και Μαθησιακές Διαδικασίες.....	378
Γ04 Εκπαιδευτική Αξιολόγηση.....	382
Γ04 04 Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου και Αποτελεσματικότητα Σχολείου.....	382
Γ04 05 Εναλλακτικές Μορφές Αξιολόγησης των Μαθητών	385
Δ΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	390
Δ01 Νεοελληνική Λογοτεχνία και Γλώσσα	390
Δ01 03 Υ Παιδική Λογοτεχνία	390
Δ01 05 Θεωρητική Γλωσσολογία	393
Δ01 06 Υ Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος.....	396
Δ01 08 Εισαγωγή στη Γλωσσολογία	400
Δ01 13 Υ Νεοελληνική και Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία: Αφηγηματικές Ταυτότητες	403
Δ01 17 Υ Γραμματική και Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής γλώσσας	406
Δ01 28 Αφηγήσεις Πρώρης Ενηλικίωσης: Παιδικά Βιβλία για Δύσκολα Θέματα	409
Δ01 29 Ανάπτυξη και Διδασκαλία Λεξιλογίου	412
Δ01 30 Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό	415
Δ01 31 Λεξιλογικά Ζητήματα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας	418
Δ01 32 Γλωσσική Έρευνα και Διδακτικές Εφαρμογές.....	421
Δ01 33 Αφηγήσεις και Εικόνες.....	424
Δ01 34 Διαμεσικές Διασκευές και Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους	427
Δ01 36 Πολυγραμματισμοί στη Γλωσσική Διδασκαλία	430
Δ01 37 Γλώσσα, Κοινωνία & Εκπαίδευση.....	435
Δ01 38 Κείμενο: Από τη Γλωσσολογική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη	439
Δ02 Φιλοσοφία και Θρησκευτική Παιδεία.....	443
Δ02 01 Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	443
Δ02 04 Φιλοσοφικές και Θρησκευτικές Έννοιες στην Τέχνη: Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις.....	446
Δ02 05 Πολιτική Θεολογία και Απελευθερωτική Παιδαγωγική.....	452

Δ02 16 Θρησκεία, Πολιτισμός και Εκπαίδευση.....	457
Δ03 Αισθητική, Μουσική και Φυσική Αγωγή.....	463
Δ03 01 Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Ζωγραφική και Εφαρμογές.....	463
Δ03 02 Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Γλυπτική και Εφαρμογές	467
Δ03 03 Πρακτικές Τέχνες του Θεάτρου και Θεωρία Δράματος.....	471
Δ03 04 Ιστορία Τέχνης.....	473
Δ03 27 Παίζω, Δια-δρώ, Συν-αισθάνομαι στην Εκπαιδευτική Διαδικασία: το Πιάνο και Άλλα Μουσικά Όργανα	478
Δ03 08 Εισαγωγή στη Μουσική.....	481
Δ03 09 Μουσική με Έμφαση στη Μουσικοπαιδαγωγική.....	484
Δ03 13 Θέατρο για Παιδικό και Νεανικό Κοινό	488
Δ03 20 Μουσική Γνώση και Δημιουργία	490
Δ03 26 Η Σωματική Κίνηση στη Διαθεματική Διδασκαλία: Μία Πολυτροπική Προσέγγιση.....	494
Δ03 28 Η Παιδαγωγική του Έργου Τέχνης	498
Δ03 29 Τέχνη και διεπιστημονικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση.....	502
Δ04 Κοινωνιολογία	506
Δ04 07 Μεθοδολογία Διδασκαλίας των Κοινωνικών Σπουδών στο Δημοτικό Σχολείο	506
Δ04 09 Η σχέση Θρησκείας και Επιστήμης: Κοινωνικές, Πολιτικές και Εκπαιδευτικές Όψεις.....	508
Δ05 Ιστορία.....	512
Δ05 02 Αρχαία Ελληνική Ιστορία (και η Πρόσληψή της στους Νεότερους Χρόνους)	512
Δ05 03 Μεσαιωνική Ιστορία (από τη Δημιουργία της Νέας Ρώμης, στη Γένεση τ ου Νέου και Νεότερου Ελληνισμού)	517
Δ05 04 Νεότερη Ιστορία: Ελληνική και Ευρωπαϊκή	521
Δ05 05 Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία.....	529
Δ05 09 Η Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία μέσα από τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο	534
Δ05 10 Διεπιστημονικές Διαστάσεις και Προσεγγίσεις της Ιστορίας.....	545
Δ06 Γραμματισμοί, Εκπαίδευση και Ανθρωπιστικές Επιστήμες.....	551
Δ06 01 Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	551
Δ06 02 Κριτικός Γραμματισμός και Έρευνα-Δράση	556
Δ06 03 Κριτικός Ψηφιακός Γραμματισμός	561
Δ06 04 Έρευνα-δράση: Εφαρμογές στη Γλωσσική Διδασκαλία	566
Ε΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ.....	572
Ε01 Μαθηματικά	572
Ε01 01 Βασικές Αριθμητικές Έννοιες	572

E01 03 Εισαγωγή στη Θεωρία Πιθανοτήτων και τη Στατιστική.....	576
E01 04 Βασικές Αλγεβρικές Έννοιες	580
E01 05 Βασικές Έννοιες Γεωμετρίας	584
E01 07 Η Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο	588
E01 11 Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο	592
E01 08 Η Ενότητα από το Πρόγραμμα των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου	596
E01 11 Εναλλακτικές Μορφές Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο ..	601
E01 12 Το Μαθηματικό Παιγνίδι στη Σύγχρονη Διδασκαλία των Μαθηματικών	605
E01 14 Θέματα της Διδασκαλίας και Μάθησης Μαθηματικών Εννοιών στις Πρώτες Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου	609
E02 Φυσικές Επιστήμες.....	613
E02 02 Η Βασικές Έννοιες Φυσικής.....	613
E02 03 Η Φυσική στον Σύγχρονο Κόσμο και την Εκπαίδευση.....	616
E02 05 Πειραματική Φυσική και Χημεία	621
E02 06 Η Διδακτική των Φυσικών Επιστημών	624
E02 07 Ενότητες από το Πρόγραμμα της Φυσικής και Χημείας του Δημοτικού Σχολείου	627
E02 08 Βιολογία	630
E02 09 Βιολογία Ανθρώπου	633
E02 10 Οικολογία	635
E02 11 Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	638
E02 12 Φυσική Γεωγραφία	641
E02 16 Άτυπες Μορφές Μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες.....	646
E02 17 Σύγχρονες Θεωρήσεις Φυσικών Επιστημών και η Διδασκαλία τους	649
E02 18 Σχεδιασμός, Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για τη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών	652
E02 19 Θεωρία και Πράξη στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών	654
E02 20 Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών.....	656
E02 21 Παρανοήσεις Μαθητών Δημοτικού Σχολείου για τις Έννοιες της Βιολογίας	659
E02 22 Αστική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.....	661
E03 Πληροφορική.....	664
E03 01 Εισαγωγή στην Πληροφορική.....	664
E03 02 Σχεδιασμός Υλοποίηση και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Εφαρμογών με Χρήση Λογισμικού.....	667
E03 03 Οι Υπολογιστές στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών	669
E03 05 Βάσεις Δεδομένων	660
E03 06 Ηλεκτρονικό Γραφείο	663
E03 07 Τεχνολογία Ανάπτυξης Ιστοσελίδων	665
E03 08 Σύγχρονες Τεχνολογίες της Πληροφορικής.....	668

E03 09 Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής	670
E03 10 Διδακτική του Προγραμματισμού – η Γλώσσα Scratch στο Δημοτικό Σχολείο	675
E03 11 Ψηφιακός Εγγραμματισμός και Διαδίκτυο	679
E04 Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών	683
E04 01 Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά (STEM) στην Εκπαίδευση.....	683
E04 02 Θετικές Επιστήμες – Τεχνολογία – Κοινωνία (STS) στην Εκπαίδευση	686
E04 03 Ψηφιακές Τεχνολογίες στη Διεπιστημονική STEM Εκπαίδευση	689
ΠΤΥΧΙΑΚΗ	692

Εισαγωγικά

Επισήμανση: Κάποια από τα παρακάτω μαθήματα, πλην των Υποχρεωτικών, μπορούν δυνητικά να προσφερθούν είτε ως Παραδόσεις είτε ως Σεμινάρια. Η ακριβής μορφή που θα έχει ένα μάθημα το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος θα δηλώνεται (α) στον κατάλογο προσφερόμενων μαθημάτων του έτους και (β) στο περίγραμμα του μαθήματος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα που θα χρησιμοποιεί ο διδάσκων/η διδάσκουσα.

Υπενθυμίζεται ότι όλα τα Σεμινάρια προσφέρονται μετά το Ε' εξάμηνο σπουδών, ενώ οι περισσότερες Παραδόσεις δεν απευθύνονται σε φοιτητές συγκεκριμένου εξαμήνου σπουδών.

Α΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΘΕΩΡΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Α01 Παιδαγωγική Θεωρία και Επιστημολογία

Α01 01 Υ Εισαγωγή στην Παιδαγωγική

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A01 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/modules/course_info/index.php?course=PTDE124		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
- Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - να γνωρίσουν τις βασικές έννοιες των «Επιστημών Αγωγής» και τις σημασίες όρων όπως «αγωγή», «εκπαίδευση», «κατάρτιση», κλπ. μέσα από μια ιστορική αναδρομή. - να κατανοήσουν τις κυριότερες παιδαγωγικές ιδέες και ρεύματα στο χώρο της Παιδαγωγικής και να ξεχωρίσουν τους κυριότερους κλάδους της.

- να μυηθούν στη γενική προβληματική της διδακτικής διαδικασίας μέσα κυρίως από τη θεωρία των Αναλυτικών Προγραμμάτων.
- να προβληματιστούν γύρω από τον ρόλο του σύγχρονου εκπαιδευτικού και τις σχέσεις που αναπτύσσει με τους μαθητές του μέσα στη σχολική τάξη σήμερα.
- να προσεγγίσουν γενικά και με κριτικό τρόπο τα διδακτικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου ως προς το περιεχόμενο και ως προς τη διδακτική τους προσέγγιση.
- να αναλύσουν καίρια θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ενός δημιουργικού κλίματος μέσα στην τάξη μέσα από καινοτόμους διδακτικές προσεγγίσεις.
- να συζητήσουν σύγχρονα ζητήματα από το χώρο των Επιστημών Αγωγής που προκύπτουν μέσα και έξω από το σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/φοιτητριών με τον χώρο της Παιδαγωγικής Επιστήμης καθώς και με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Οι κυριότερες θεματικές του μαθήματος θα αναλυθούν με βάση τις εισηγήσεις του διδάσκοντα αλλά και με εργασίες των φοιτητών και των φοιτητριών, με στόχο την κατανόηση όρων, εννοιών, φαινομένων, γεγονότων, προσώπων και συνθηκών που αφορούν την σύγχρονη Παιδαγωγική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικοί Παιδαγωγικοί όροι-Σημαντικοί Σταθμοί και Εκπρόσωποι
2. Περί Κριτικής Παιδαγωγικής-Διδακτικές Εφαρμογές
3. Επιστημονικές Προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης-Ενδεικτικά Παραδείγματα
4. Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης
5. Ο/Η εκπαιδευτικός στο σύγχρονο κόσμο
6. Έρευνες για τον σύγχρονο εκπαιδευτικό-Διδακτικές Εφαρμογές
7. Θέματα Εκπαίδευσης, Μετεκπαίδευσης και Επιμόρφωσης
8. Εκπαιδευτικός Συνδικαλισμός
9. Κοινωνικές αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών
10. Σύγχρονα ζητήματα και προβληματισμοί για την Παιδαγωγική Επιστήμη (α)
πολίτης, πολυπολιτισμικότητα, εκπαίδευση των Ρομά
11. Σύγχρονα ζητήματα και προβληματισμοί για την Παιδαγωγική Επιστήμη (β)
Θέματα κοινωνικοποίησης, ισότητας ευκαιριών, φύλο και εκπ/κός, βία και ρατσισμός
12. Θέματα για επεξεργασία στην τάξη: 'κρίση στην εκπαίδευση', 'εκπαιδευτικές καινοτομίες', 'σχολεία του κόσμου'- Διδακτικές Εφαρμογές
13. Μια πρόταση για την Παιδαγωγική του 21^{ου} αιώνα: μια ανθρωποκεντρική Παιδαγωγική

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)			
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1. Χρήση Power Point και βίντεο 2. Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3. Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες	

	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		Τελικές γραπτές εξετάσεις, απαλλακτικές εργασίες	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. Γ. Καρράς, *Ο Εκπαιδευτικός σ' έναν κόσμο που αλλάζει*, Gutenberg, 2012. Κ. Γ. Καρράς, *Η Παιδαγωγική Επιστήμη άλλοτε και τώρα, Ιστορία-Μεταβάσεις-Προκλήσεις*, Gutenberg, 2014.
- Κ. Γ. Καρράς, *Η Παιδαγωγική Επιστήμη άλλοτε και τώρα, Ιστορία-Μεταβάσεις-Προκλήσεις*, Gutenberg, 2014
- Mialaret, G., *Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης*, (Καλογιαννάκη Π., Καρράς Κ., επιμ.), εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2011.
- Elzer Haus-Michael (μτφρ. Χατζηδήμου Δ.) *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, εκδ. Κ. Γρηγόρη, Αθήνα 1980.
- Mialaret, G., *Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Η διαμόρφωση και η εξέλιξη ενός επιστημονικού πεδίου*, Μεταίχμιο, Αθήνα 2007.
- Rõhrs Π. *Το κίνημα της προοδευτικής εκπαίδευσης*. (μτφρ. Σ. Μπουζάκη), εκδ. Κυριακίδη. Θεσσαλονίκη 1983.
- Μετοχιανάκη Ηλ., *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, Ηράκλειο 1999
- Ξωχέλλης Π., *Θεμελιώδη προβλήματα της παιδαγωγικής επιστήμης*. Εισαγωγή την παιδαγωγική. Εκδ. Κυριακίδη, γ. εκδ. Θεσσαλονίκη 1983.
- Ξωχέλλης Παναγιώτη Δ., *παιδαγωγική του σχολείου. Θέματα κοινωνιολογίας του σχολείου και γενικής διδακτικής*. Εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1990.
- Πυργιωτάκης, Ι.Ε. *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Ελληνικά Γράμματα 1999.
- Χατζηδήμου Χρ. *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Βασικές έννοιες και βασικά ερωτήματα της Παιδαγωγικής*, εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1989.

Α01 02 Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως Ετεροπαιδαγωγική στον 21^ο αιώνα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α01 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως Ετεροπαιδαγωγική στον 21 ^ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά την επιστημονική περιοχή της Συγκριτικής Παιδαγωγικής (ΣΠ) και αναφέρεται στις επιστημολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του πεδίου και στα κριτήρια συγκρισιμότητας όπως αυτά εμφανίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία και συνδέεται με την έννοια της 'ετεροπαιδαγωγικής' στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολλαπλών κρίσεων του 21^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται : - Να προσδιορίζουν βασικές έννοιες του συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου (εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικό γεγονός ή φαινόμενο, σύγκριση και συγκριτικό επιχείρημα, ετεροπαιδαγωγική). - Να συζητούν τα κύρια σημεία των θεωριών/Σχολών της ΣΠ με τους κύριους εκπροσώπους της - Να αναλύουν τις κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που επηρεάζουν και διαμορφώνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα - Να ταξινομούν το συγκριτικό επιχείρημα ως μεθοδολογικό εργαλείο για τη μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων

- Να συγκρίνουν και να ερμηνεύουν καινοτόμες προσεγγίσεις με βάση το πλαίσιο της ετεροπαιδαγωγικής προσέγγισης - Να υποστηρίζουν την 'ετεροπαιδαγωγική' προσέγγιση της εκπαίδευσης
Γενικές Ικανότητες
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης - Προσέγγιση του ερμηνευτικού συγκριτικού παραδείγματος - Χρήση του tertium comparationis - Ανάδειξη καλών πρακτικών από τους εκπαιδευτικούς στο χώρο της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών πολιτικών που διαμορφώνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στη ΣΠ - Ανάλυση βασικών εννοιών - Σχολές και Μεθοδολογίες στη ΣΠ - Ερμηνεία των εκπαιδευτικών συστημάτων με βάση το μοντέλο Le Thanh Khoi - Σύγχρονα προβλήματα/ζητήματα της ΣΠ διεθνώς - Η ΣΠ στην Ελλάδα - Η ΣΠ στο πλαίσιο της κρίσης της εκπαίδευσης σήμερα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παραδείγματα Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Πέλλα, Εκδ. Διάδραση, 2018 2. Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Πέλλα, Εκδ. Δαρδανός, 2015

3. Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής ή προς έναν προμηθεϊκό ουμανισμό στη Νέα Κοσμόπολη, Καζαμίας Ανδρέας, Εκδ. Διάδραση, 2017 (επανέκδοση)
4. A. Vexliard, *La Pédagogie Comparée, Méthodes et Problèmes*, Paris, Presses Universitaires de France, 1967
5. L' Education Comparee, Le Thanh Khoi, Ed. Armand Colin, Paris, 1981
6. International Handbook of Comparative Education, A. Kazamias-R. Cowen (eds), Springer, 2009

A01 03 Θεμελιωτές και Μέθοδοι της Συγκριτικής Παιδαγωγικής και η επίδρασή τους στη σύγχρονη εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A01 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεμελιωτές και Μέθοδοι της Συγκριτικής Παιδαγωγικής και η επίδρασή τους στη σύγχρονη εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά την επιστημονική περιοχή της Συγκριτικής Παιδαγωγικής (ΣΠ) και αναφέρεται στους θεμελιωτές/πρωτεργάτες της ΣΠ, στα κείμενά τους /πηγές της ΣΠ καθώς και στην επίδραση που αυτοί άσκησαν για τη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και των εκπαιδευτικών γεγονότων ή φαινομένων μέχρι σήμερα. ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - Περιγράφουν τις βασικές θέσεις των θεμελιωτών της ΣΠ - Κατανοούν τις βασικές μεθόδους που έχουν κατά καιρούς χρησιμοποιηθεί από τους πρωτεργάτες της ΣΠ - Εξετάζουν τις κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που επέδρασαν στη διαμόρφωση της σκέψης των θεμελιωτών της ΣΠ και την επιλογή της μεθοδολογίας τους

- Ταξινομούν το συγκριτικό επιχείρημα με βάση τα κείμενά τους ως μεθοδολογικό εργαλείο για τη μελέτη των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων - Εφαρμόζουν καινοτόμες πρακτικές και προσεγγίσεις στη σχολική τάξη - Συγκρίνουν την επίδραση των θεμελιωτών στη σύγχρονη εκπαίδευση
Γενικές Ικανότητες
- Ανάπτυξη της αναλυτικο-κριτικής σκέψης - Προσέγγιση του ερμηνευτικού συγκριτικού και μεθοδολογικού παραδείγματος - Χρήση του tertium comparationis για την κατανόηση των εκπαιδευτικών συστημάτων και φαινομένων - Ανάδειξη καλών πρακτικών με βάση τα κείμενα των θεμελιωτών της ΣΠ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος - Ιστορική-διαχρονική προσέγγιση των πρωτεργατών της ΣΠ: αρχαιότητα, 19^{ος}, 20^{ός} και 21^{ος} αιώνας - Σχολές και κύριοι εκπρόσωποι - Παραδοσιακό παράδειγμα - Ιστορικο-ερμηνευτικό παράδειγμα - Ριζοσπαστικό, μεταμοντέρνο παράδειγμα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών ΑΥΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΗ..		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ποίον παιδευτικόν σύστημα προκριτέον»; Π. Καλογιαννάκη, *Το συγκριτικό παράδειγμα στην παιδεία της Κρήτης. Από τις ταξιδιωτικές περιγραφές στον λόγο περί παιδείας των 'πεπολιτισμένων χωρών'*, Αθήνα, Ατραπός, 2005
2. Συγκριτική Παιδαγωγική, Σ. Μπουζάκης, I,II,III, Δαρδανός 2010
3. Sadler-Kandel-Hans και η Συγκριτική παιδαγωγική, Π. Καλογιαννάκη, Δαρδανός, 2010
4. Συγκριτική Παιδαγωγική, μια γαλλόφωνη προσέγγιση, Π. Καλογιαννάκη, Ατραπός, 2010
5. Παραδείγματα συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Διάδραση, 2018
6. Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Δαρδανός, 2015

A01 05 Παιδαγωγική, διδακτική και επιστημολογική θεώρηση της Ιστορίας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A01 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδαγωγική, διδακτική και επιστημολογική θεώρηση της Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	--		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες: - να εξετάσουν προβληματισμούς στο χώρο της θεωρίας και επιστημολογίας της ιστορίας και ποικίλα ιστοριογραφικά παραδείγματα (όπως ιστορικισμός, μαρξισμός, Σχολή των Annales, μικροϊστορία, νέος ιστορικισμός), - να εξετάσουν τη σχέση επιστημολογίας της ιστορίας, ιστοριογραφίας και διδακτικής της Ιστορίας, - να συγκρίνουν την ιστορική εκπαίδευση με τη γνωστική ψυχολογία, - να αναγνωρίσουν τη σχολική ιστορία ως «κατασκευή»: σκοποί και στόχοι του μαθήματος, επιλογή και διάταξη της διδακτέας ύλης. Παράλληλα να είναι σε θέση να αντιληφθούν βασικές αρχές και έννοιες της διδακτικής προσέγγισης της ιστορίας (καλλιέργεια δεξιοτήτων, παροχή γνώσεων, ανάπτυξη ιστορικής σκέψης, συνείδησης, κρίσης).
Γενικές Ικανότητες
- να οργανώσουν την ιστορική τους συνείδηση και την πολιτική τους κρίση

- να κρίνουν τα κίνητρα και τα όρια της ανθρώπινης δραστηριότητας,
- να εξηγήσουν τη συλλογικότητα της ιστορικής δράσης,
- να είναι ικανοί να αναγνωρίσουν την ανθρώπινη ελευθερία, τον κοινωνικό καθορισμό της ατομικής βούλησης, την κατάφαση της ανθρώπινης ύπαρξης, της αξιοπρέπειας και ευθύνης
- να υποστηρίξουν ότι τα κενά και οι παραλείψεις οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην απουσία θεωρητικής και διδακτικής προσέγγισης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος πραγματεύεται προβλήματα της Ιστορίας που έθεσαν θεωρητικοί και ιστοριογράφοι διαχρονικά και αποτελούν την αφετηρία για τη διαμόρφωση μεθοδολογικών αρχών της διδασκαλίας της Ιστορίας. Παρουσιάζονται και αναλύονται κριτικά τα Αναλυτικά Προγράμματα και τα διδακτικά εγχειρίδια Ιστορίας της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, με σκοπό να καταδειχθεί ότι τα κενά και οι παραλείψεις οφείλονται στην απουσία θεωρητικής, παιδαγωγικής και διδακτικής προσέγγισης και μπορούν να συγκροτήσουν την αρχή ενός γόνιμου διαλόγου ανάμεσα στους σύγχρονους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν το μάθημα. Ενδεικτικές θεματικές θα αποτελέσουν: Το ανεπαρκές παραδοσιακό πλαίσιο. Το μάθημα της ιστορίας στον 19ο και 20ό αιώνα. Η ιστορική εκπαίδευση σήμερα. Η ιστορία στο σύγχρονο σχολείο. Η προσέγγιση της έννοιας του χρόνου. Η διδασκαλία των ιστορικών εννοιών. Η διδασκαλία της ιστορίας και η συμβολή της ψυχολογίας. Η ιστορία μέσα από τις στήλες των εφημερίδων. Η χρήση πηγών στην ιστορία. Η χρήση των εικόνων στην διδασκαλία της Ιστορίας. Ιστορία και διαθεματικό πλαίσιο διδασκαλίας. Ιστορία και Μουσειακή εκπαίδευση. Ιστορία και νέες τεχνολογίες. Πώς βιώνουν την ιστορία οι μαθητές/ μαθήτριες; Προφορική ιστορία. Διδασκαλία της τοπικής ιστορίας. Θεματική ιστορία. Το φύλο στην διδασκαλία της ιστορίας. Τα διδακτικά εγχειρίδια της Ιστορίας. Τα προγράμματα σπουδών ιστορίας στην εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Τα ταμπού στην ιστορία. Ιστορία και λογοτεχνία. Ορισμένα σύγχρονα μοντέλα/ παραδείγματα διδασκαλίας της ιστορίας. Οι κοινωνικές χρήσεις της ιστορικής γνώσης. Νέα κριτήρια συγγραφής της ιστορίας. Τα διεθνή Συνέδρια ιστορικών σπουδών. Η διδασκαλία της ιστορίας στις Βαλκανικές Χώρες. Η διδασκαλία της ιστορίας σε διάφορες χώρες. Η ιστορία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας. Η διδασκαλία της ιστορίας στην κοινωνία της γνώσης. Παγκοσμιοποίηση/ οικουμενικότητα, το νέο ευρωπαϊκό καθεστώς και η έννοια του εκσυγχρονισμού στην ιστορία. Αναπαράστάσεις εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της ιστορίας. Μηχανισμοί πρόσληψης της ιστορικής γνώσης: οικογενειακό περιβάλλον, σχολείο, Μ.Μ.Ε. και η ιδεολογική χρήση της ιστορίας. Η ιστοριογραφική έρευνα και η ανάγκη διαμόρφωσης ιστορικών-παιδαγωγών. Παραγωγή διδακτικού υλικού για την ιστορία και τον πολιτισμό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56

	Αυτοτελής μελέτη	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο που κάνουν		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελάκος, Κ., & Κόκκινος, Γ. (επ.) (2004). Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο & Η διδασκαλία της Ιστορίας με τη χρήση πηγών, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Burke P. (2002). Ιστορία και κοινωνική θεωρία. Αθήνα: Νήσος

Burke P. (2003). Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών, μτφρ. Α. Ανδρέου. Αθήνα: Μεταίχμιο

Κόκκινος Γ., Μαυροσκούφης Δ., Γατσωτής Π. & Λεμονίδου Έ. (2010). Τα συγκρουσιακά θέματα στη διδασκαλία της Ιστορίας. Αθήνα: Νοόγραμμα.

Κόκκινος, Γ., & Νάκου Ε. (επ.) (2006) Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21ου αιώνα, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ferro M. (2000). Πώς διηγούνται την ιστορία στα παιδιά. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Husbands G. (2000). Τι σημαίνει διδασκαλία της ιστορίας; μτφρ. Α. Λυκούργος. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Sebba J. (2000). Ιστορία για όλους. Διδακτικές προτάσεις για το μάθημα της Ιστορίας στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Henri M. (2002). Η διδακτική της ιστορίας, (μτφρ. Έφη Κάννερ). Αθήνα: Μεταίχμιο

A01 06 Κριτική Παιδαγωγική: από τον Σωκράτη έως τους σύγχρονους εκφραστές της**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A01 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κριτική Παιδαγωγική: από τον Σωκράτη έως τους σύγχρονους εκφραστές της		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - να είναι ικανοί/ ές να γνωρίσουν τις θέσεις σημαντικών θεωρητικών και στοχαστών μιας κριτικής και απελευθερωτικής παιδαγωγικής - να ανακαλύψουν το κίνημα της Κριτικής Παιδαγωγικής και να το μελετήσουν στην ιστορική του εξέλιξη - να αναγνωρίσουν ότι η εκπαίδευση δεν είναι αυτόνομη και αντικειμενική - να υπολογίσουν τους τρόπους άσκησης της εξουσίας στην εκπαίδευση μέσα από φορείς και θεσμούς - να δημιουργήσουν κριτική κοινωνική συνείδηση, αξιολογώντας τα αίτια, το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο και την ιδεολογία που επηρεάζουν τις ζωές τους - να κρίνουν τους εαυτούς τους ως δημόσιους διανοούμενους και να επαναδιατυπώσουν τη σχέση ανάμεσα στην εκπαιδευτική θεωρία και πράξη - να αναπτύξουν πνεύμα μιας δημοκρατικής παιδαγωγικής και να εργαστούν προς την κατεύθυνση ενός κοινωνικού μετασχηματισμού
Γενικές Ικανότητες
- Να επιλέξουν τον κριτικό παιδαγωγικό στοχασμό και να αμφισβητήσουν παγιωμένες

αντιλήψεις για τη ζωή, την κοινωνία και την επιστήμη

- Να αναπτύξουν σειρά εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και κοινωνικής δράσης προς όφελος όλων εκείνων που αποκλείονται ή καταπιέζονται από το σύστημα
- Να είναι σε θέση να οραματίζονται τον μετασχηματισμό της κοινωνίας μέσω της εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται οι αρχές της Κριτικής Θεωρίας και της Κριτικής Παιδαγωγικής καθώς και η εκπαιδευτική σκέψη σημαντικών διανοητών (Σωκράτης/ ιστορική διαδρομή των θεωρητικών της αφετηριών) και σύγχρονων κριτικών παιδαγωγών, με την εξέταση συγκεκριμένων βασικών σημείων της θεωρίας τους. Πρόκειται για ένα παιδαγωγικό ρεύμα που εμφανίζεται στη δεκαετία του 1980 με ηγετικές μορφές: Freire, Apple, Giroux, Aronowitz & McLaren, κ.ά. Εξετάζεται ο ρόλος της Κριτικής Παιδαγωγικής στην αφύπνιση της κοινωνίας μέσω της κριτικής εκπαίδευσης των πολιτών σε μια κρίσιμη περίοδο, όπου η εκπαίδευση και το σχολείο ωθείται να εξυπηρετήσει την αγορά και όχι τις ανάγκες της κοινωνίας. Στο μάθημα τονίζεται ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η σύγχυση που επικρατεί στην Ελλάδα μεταξύ της Κριτικής Παιδαγωγικής και του κινήματος της κριτικής διδασκαλίας και άλλων πλευρών του διδακτισμού. Ο θεσμός του σχολείου εξετάζεται ιστορικά και μέσα στο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο που λειτουργεί. Απορρίπτεται ο θετικισμός και η ανιστορική και απολίτικη ερμηνεία της εκπαίδευσης. Αναδεικνύονται ποιοτικές όψεις της σχολικής ζωής και κουλτούρας, και τα σχολεία παρουσιάζονται ως δημόσιοι χώροι, στους οποίους διενεργείται ρητά ή άρρητα διαπάλη ιδεών και πρακτικών, ενώ μπορεί να ευδοκιμήσει σε αυτά η αντίσταση και ο αντι-ηγεμονικός αγώνας. Το μάθημα εστιάζει, επίσης, στο περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων και του σχολικού ενεργήματος, στο αφανές/ λανθάνον αναλυτικό πρόγραμμα και στη δουλειά εκπαιδευτικών και μαθητών. Εξετάζονται, ποιοτικές ερευνητικές στρατηγικές της Κριτικής Παιδαγωγικής, όπως η μεθοδολογία της έρευνας που βασίζεται στις τέχνες (arts based research method).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1. Χρήση Power Point και βίντεο 2. Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3. Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γούναρη, Π., Γρόλλιος, Γ. (επιμ.) (2010). Κριτική Παιδαγωγική – μια συλλογή κειμένων. Αθήνα: Gutenberg.
- Γρόλλιος, Γ. (2003). Όψεις της Κριτικής Παιδαγωγικής στην Ελλάδα. Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης, 63-64, 65, 66-81, 85-88.
- Carr, W. & Kemmis, S. (1997). Για μια Κριτική Εκπαιδευτική Θεωρία. Εκπαίδευση, Γνώση και Έρευνα Δράσης (μτφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού, Ε. Μηλίγκου & Κ. Ροδιάδου-Αλμπάνη). Αθήνα: Κώδικας.
- Κάτσικας, Χ. & Θεριανός, Κ. (2007). Η Εκπαίδευση της Αμάθειας (Εισαγωγή του Peter McLaren). Αθήνα: Gutenberg.
- Κόντου Αγγ. (2012). Κριτική θεωρία και εκπαίδευση Adorno and Horkheimer, Habermas, κριτική παιδαγωγική, Αθήνα: Σιδέρης.
- Νικολακάκη, Μ. (επ) (2011). Η Κριτική Παιδαγωγική στον Νέο Μεσαίωνα. Αθήνα: Σιδέρης.
- Φρέιρε, Π. (1977). Η αγωγή του καταπιεζόμενου, μτφρ. Γ. Κρητικός. Αθήνα: Ράππα

A02 Θεωρίες Αγωγής και Κοινωνικοποίησης

A02 02 Κοινωνικοποίηση και Πολιτική Κοινωνικοποίηση: σύγχρονες προσεγγίσεις (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ, τέχνη-κινηματογράφος)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A02 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Κοινωνικοποίηση και Πολιτική Κοινωνικοποίηση: σύγχρονες προσεγγίσεις (οικογένεια, σχολείο, μμε, τέχνη-κινηματογράφος)</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά τις διαδικασίες της Κοινωνικοποίησης (Κ) και της Πολιτικής Κοινωνικοποίησης (ΠΚ) του σύγχρονου ατόμου και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις σύγχρονες μορφές της Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: - Περιγράφουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - Κατανοούν τους κυριότερους φορείς Κ και ΠΚ στον 21^ο αιώνα σε σχέση με τις υπάρχουσες κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά - Εστιάζουν σε παραδείγματα Κ και ΠΚ από την καθημερινή τους ζωή - Δημιουργούν καινοτόμες πρακτικές και προσεγγίσεις στη σχολική τάξη

- Επικοινωνούν τρόπους σύγχρονης ΠΚ του ατόμου και του πολίτη - Υποστηρίζουν τις βασικές οικουμενικές αξίες και δικαιώματα του σύγχρονου πολίτη
Γενικές Ικανότητες
- Ανάπτυξη της αναλυτικο-κριτικής σκέψης - Προώθηση στάσεων και αξιών - Καλλιέργεια ενσυναίσθησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος - Σύγχρονοι φορείς Κ και ΠΚ στον 21^ο αιώνα - Θεωρίες και έρευνες για την Κ και την ΠΚ του ατόμου - Οικογένεια και Σχολείο - ΜΜΕ, Ομάδες Συνομηλίκων - Τέχνη-κινηματογράφος - Διαδίκτυο, Facebook κλπ. - Κόμικ, Παραμύθι και Κοινωνικοποίηση/Πολιτική Κοινωνικοποίηση - Κατασκευή διδακτικού υλικού για την τάξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

• Πολιτική Κοινωνικοποίηση και Σχολείο, Π. Καλογιαννάκη, Γρηγόρης, 2000 • Πολιτική Κοινωνικοποίηση, η γένεση του πολιτικού ανθρώπου, Π. Τερλεξής, Αθήνα, Δαρδανός, 1999

- Παραδείγματα Συγκριτικής Παιδαγωγικής , Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Διάδραση, 2018
- Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Δαρδανός, 2015
- *Against the flow: Education, the arts, and postmodern culture*. Abbs, P. London: Routledge Falmer, 2003
- *The arts in children's lives: Context, culture and curriculum*. Bresler, L., & Thompson, C. M. (Eds.) Boston: Kluwer Academic Press, 2002.

A02 03 Κοινωνικοποίηση Ευάλωτων Ομάδων: η περίπτωση των ΡΟΜ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A02 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικοποίηση Ευάλωτων Ομάδων: η περίπτωση των ΡΟΜ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά τη διδασκαλία και έρευνα στο πεδίο των λεγόμενων ευάλωτων ομάδων με εστίαση στον πληθυσμό Ρομά. ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - κατανοούν τα κύρια ζητήματα που τίθενται σε επίπεδο κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό, αλλά κυρίως εκπαιδευτικό στο πλαίσιο των ευάλωτων ομάδων-Ρομά - αναλύουν τις κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που έχουν διαμορφώσει στάσεις, αναπαραστάσεις κλπ. απέναντι στους Ρομά- - επικοινωνούν καινοτόμες πρακτικές και προσεγγίσεις στη σχολική τάξη για τη διδασκαλία των παιδιών Ρομά στο σχολείο - εστιάζουν σε ευάλωτες ομάδες στο ευρύτερό τους συγκείμενο - υπερασπίζονται τα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων με έμφαση στους Ρομά

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Προώθηση στάσεων και αξιών
- Ανάπτυξη Ενσυναίσθησης
- Ανάδειξη καλών πρακτικών για χρήση στις σχολικές τάξεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:
- Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος
 - Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις που αφορούν τις ευάλωτες ομάδες
 - Ιστορία και διαχρονική προσέγγιση των Ρομά στην Ελλάδα και την Ευρώπη
 - Ρομά και σχολείο: στάσεις και αναπαραστάσεις, προβλήματα και προοπτικές
 - Τοπικοί φορείς-κοινωνία- πολιτισμικό περιβάλλον και Ρομά
 - Ο ρόλος της γυναίκας Ρομά στην εκπαίδευση των παιδιών
 - Κατασκευή διδακτικού υλικού- κριτική των υπάρχοντων ΑΠ σχετικά με το θέμα
 - Βιωματικές προσεγγίσεις-επίσκεψη σε χώρους διαβίωσης Ρομά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάλυση απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παραδείγματα συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Διάδραση, 2018
- Η ένταξη των Ρομά στην Ελληνική Κοινωνία, Ετερότητα και Δομικός Αποκλεισμός, Μάρκου Γ., Παρθένης Χρ et al., Εκδ. Γρηγόρη, 2018
- Οι Ρομά στην Ελλάδα, Συλλογικό έργο, Παπαπαύλου Μαρία, Κοππάση Ελισάβετ, Ζαφείρης Κωνσταντίνος Ν., Ξηροτύρης Νικόλαος Ι., Γκότοβος Αθανάσιος Ε., et al., Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας, 2002

- Εκπαίδευση και Ετερότητα, Γκότοβος Θ., Μεταίχμιο, 2002
- Another Darkness, Another Dawn: a history of Gypsies, Roma and Travellers, Becky Taylor, 2014
- Roma Education in Europe: Practices, policies and politics, Maja Miskovic, Routledge 2013

Α02 06 Νέοι και Πολιτική: Σύγχρονες Μορφές Έκφρασης (Γκράφιτι, Τατουάζ κ.ά.)**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α02 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νέοι και Πολιτική: Σύγχρονες Μορφές Έκφρασης (Γκράφιτι, Τατουάζ κ.ά.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά τη διδασκαλία και έρευνα στο πεδίο της πολιτικής κοινωνικοποίησης των νέων και διερευνά τους σύγχρονους τρόπους έκφρασης του κοινωνικο-πολιτικού τους 'εγώ'. Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: - Περιγράφουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - Κατηγοριοποιούν τα κύρια ζητήματα που τίθενται σε επίπεδο κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό, αλλά κυρίως εκπαιδευτικό στο πλαίσιο των σχέσεων Νέοι και Πολιτική - Εξετάζουν τις ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που έχουν διαμορφώσει στάσεις, αναπαραστάσεις κλπ. των νέων απέναντι στην πολιτική και το πολιτικό πεδίο - Αναλύουν τους βασικούς τρόπους έκφρασης του πολιτικού τους 'εγώ' - Γενικεύουν τους τρόπους έκφρασης στο πεδίο της ΠΚ - Αξιολογούν σύγχρονους τρόπους συμπεριφοράς των νέων στο πλαίσιο αυτό

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη πολιτικής σκέψης και συνείδησης
- Προώθηση στάσεων και αξιών με στόχο την 'πολιτική αποτελεσματικότητα'
- Κατανόηση και Ενσυναίσθηση με σκοπό την ανάπτυξη 'πολιτικής εμπιστοσύνης'
- Ανάδειξη ερμηνευτικών τρόπων προσέγγισης και δημιουργία πολιτικού προβληματισμού στο πεδίο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:
- Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος
 - Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις που αφορούν το θέμα
 - Ιστορία και διαχρονική προσέγγιση των σύγχρονων μορφών έκφρασης όπως αυτές έχουν εντοπιστεί στο παρελθόν
 - Στάσεις και αναπαραστάσεις απέναντι στις σύγχρονες μορφές έκφρασης των νέων
 - Γκράφιτι στην Ελλάδα και αλλού: η κατηγορία 'κοινωνικο-πολιτικά' γκράφιτι
 - Τα τατουάζ ως προσωπική/κοινωνική/πολιτική έκφραση
 - Κριτική απέναντι στους νέους τρόπους έκφρασης- σύνδεση με τη σύγχρονη κοινωνία της κρίσης και των ανθρωπίνων σχέσεων (ρόλος οικογένειας, σχολείου, συνομηλίκων, ΜΜΕ, διαδικτύου κλπ)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Η Γλώσσα των τοίχων, Καλογιαννάκη, Π. Καρράς Κ. Εκδ. Δαρδανός 2015
- Γκράφιτι και Πολιτική Διεκδίκηση, Θεοδόσης Δ., Καραθανάσης Π, Εκδ. Στο Περιθώριο, 2019

- Lewisonhn C. Street Art, The Graffiti Revolution, London, Tate Gallery, 2018
- Grounding Art Education in the Lives of Youth: Using Graffiti Art in the Classroom, L. Hochtritt, vol. 326, Critical Literacy as Resisance, 2008:101-117
- For the Many Not the Few, vol. 1. Various Meek et al. 2018
- Cut it Out: Banksy, Robin Banksy, 2004

A02 07 Μουσειακή Εκπαίδευση, Μάθηση και Εμπειρία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A02 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μουσειακή Εκπαίδευση, Μάθηση και Εμπειρία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - να αναγνωρίσει το νέο μουσείο και τον κοινωνικό του ρόλο, - να είναι σε θέση να εμπυχώνει τον/ την μαθητευόμενο/-η να απορήσει, να πειραματιστεί και να επαναξιολογήσει μέσω της ανακάλυψης και της νοηματοδοτούμενης μουσειακής εμπειρίας σε κάθε επίπεδο δράσης του/ της, σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες του/της - να είναι ικανός/ ή να παρατηρεί, να σκέφτεται, να αναστοχάζεται και να ονειρεύεται μέσα από την τέχνη και την ψυχαγωγία σε ένα δημιουργικό μορφωτικό περιβάλλον με αφορμή τα μουσειακά των εκθέματα - να αναπτύσσει την ισότιμη εμπλοκή νόησης – σώματος – συναισθήματος, διαμέσου της κωδικοποίησης και αποκωδικοποίησης μηνυμάτων, αποδεσμεύοντας τύπους πολλαπλών ερμηνειών και αφηγήσεων
Γενικές Ικανότητες
- μέσα από την αποθησαύριση της γνώσης και εμπειρίας του/ της να μπορεί να θέτει όρους διαλόγου με τον /τη δημιουργό, τον /την κάτοχο, τον/την συλλέκτη/-κτρια και τον/ την χρήστη/-τρια του μουσειακού υλικού και άυλου πολιτισμού στα εκάστοτε διαφορετικά ιστορικά, πολιτικά, πολιτιστικά, ιδεολογικά και κοινωνικά του συγκείμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μουσειοπαιδαγωγική ως άτυπη μορφή μάθησης και εμπειρίας, στο πλαίσιο της παιδαγωγικής και της μουσειολογίας, συνδυάζεται με την τυπική εκπαίδευση σε τρία επίπεδα: α) δημιουργώντας ερεθίσματα και ανοίγματα του σχολείου έξω από τα όρια του συνηθισμένου εκπαιδευτικού συστήματος με τρόπο βιωματικό και αναστοχαστικό, β) προωθώντας την ευχαρίστηση, την έμπνευση και τη δημιουργικότητα μέσα από την τέχνη και την καλλιέργεια δεξιοτήτων, γ) αναπτύσσοντας την αυτοεκτίμηση, την ελεύθερη έκφραση, την ενσυναίσθηση, τον σεβασμό στην ετερότητα και τη διαφορετικότητα.

Η μουσειακή εκπαίδευση, μάθηση και εμπειρία προτείνει στον/ στην εκπαιδευόμενο/-η, την αξιοποίηση βιωματικών εμπειριών, αλληλεπιδράσεων και ενεργοποίηση όλων των αισθήσεων, στη βάση σύγχρονων επικοινωνιακών και παιδαγωγικών θεωριών:

- ανακαλυπτική μάθηση,
- κοινωνικός εποικοδομητισμός,
- περιβάλλοντα μάθησης ελεύθερης επιλογής,
- αποσχολοποίηση της γνώσης,

με τη μετάθεση του/ της εκπαιδευτικού/ εκπαιδευτή-τριας στο ρόλο του/ της εμπυχωτή/ -τριας – μουσειοπαιδαγωγού: ο /η εκπαιδευτικός όχι απλός διαχειριστής, αλλά γνώστης των τεχνικών που πρέπει να αναζητήσει, ώστε η παρέμβασή του/της να διεγείρει συναισθήματα και την απόλαυση με στόχο την αυτορρυθμιζόμενη και αυτενεργό μάθηση. Το νέο (εποικοδομιστικό) Μουσείο: διαμεσολαβεί μεταξύ του (ενήλικου ή παιδικού) κοινού του και του υλικού του πολιτισμού, ενθαρρύνοντας την κωδικοποίηση και αποκωδικοποίηση μηνυμάτων, πολλαπλών ερμηνειών και αφηγήσεων. Μέσα από την αποθησαύριση της γνώσης και εμπειρίας του προτείνει την ανάδειξη της 'βιογραφίας' και της ταυτότητας των εκθεμάτων, η οποία συνδέεται με το χωροχρονικό τους πλαίσιο, την υλικότητα, αυθεντικότητα, αισθητική τους αποτίμηση, αλλά και με τις αλλαγές της χρηστικής, λειτουργικής και αισθητικής τους αξίας στον δικό μας χωρόχρονο. Η μουσειακή εκπαίδευση μας καλεί, μέσα από προσωπικούς συσχετισμούς, συγκρίσεις, λόγους, αναπαραστάσεις και ταξινομήσεις να ερμηνεύσουμε και να οικοδομήσουμε νέα νοήματα, να κινηθούμε από το μέρος στο όλο, από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο (πολιτιστικό μοντέλο μάθησης και εμπειρίας- πολλαπλοί τύποι νοημοσύνης) ως προσωπική μας υπόθεση και κατάκτηση. Η μουσειοπαιδαγωγική μπορεί να αποτελέσει πυλώνα έμπνευσης, κριτικού στοχασμού, αξιολόγησης και επαναπροσδιορισμού των αξιών και γνώσεων των σημερινών κοινωνικών υποκειμένων (ενηλίκων και ανηλίκων). Οι υλικές εμπειρίες των παιδιών, επειδή δεν είναι συχνά ανιχνεύσιμες για το νέο μουσείο αποτελούν πρόκληση. Λόγω του χαμηλού κοινωνικού τους γοήτρου απορρίπτονται από το κοινό σχολείο. Το μάθημα ενδιαφέρεται για την άρση αυτών των αντιλήψεων, αποτιμώντας την παιδική και εφηβική υλική εμπειρία ως δημιουργικό μέσο κατανόησης του κόσμου και του ψυχισμού των μαθητών/- τριών, αλλά και υπόβαθρο οικοδόμησης της νέας γνώσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίασης σε ακροατήριο που κάνουν		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Black, G. 2009. Το ελκυστικό μουσείο. Μουσεία και επισκέπτες. Αθήνα: ΠΙΟΠ

Δάλκος, Γ. 2000. Σχολείο και μουσείο. Αθήνα: Καστανιώτης

Ζαφειράκου, Α. κ.ά. (επιμ.) 2000. Μουσεία και σχολεία: διάλογος και συνεργασίες, αναπαραστάσεις και πρακτικές. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός

Κόκκινος, Γ. και Αλεξάκη, Ε. (επιμ.) 2002. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μουσειακή αγωγή, Αθήνα: Μεταίχμιο

Κακούρου-Χρόνη, Γ. 2006. Μουσείο-Σχολείο. Αντικριστές πόρτες στη γνώση. Αθήνα: Πατάκης

Νικονάνου, Ν. 2009. Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Πατάκης

Νικονάνου, Ν. (επιμ.). (2015). Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα. Αθήνα: ΣΕΑΒ (σε ψηφιακή μορφή)

A03 02 Ανακαινιστές της Παιδαγωγικής Σκέψης και Πράξης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A03 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανακαινιστές της Παιδαγωγικής Σκέψης και Πράξης</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: • προσεγγίζουν τη φιλοσοφική παιδαγωγική σκέψη από την εποχή του Πλάτωνα και του Σωκράτη έως την εποχή του J.J. Rousseau σε σχέση με την ανακαινιστική της διάσταση • συνδέουν το κίνημα του Διαφωτισμού και τους βασικούς εκπροσώπους του (J. Locke, J.J. Rousseau, κ.ά.) με τη διαμόρφωση της σύγχρονης παιδαγωγικής σκέψης και πράξης • εμβαθύνουν στις ιδέες των θεωρητικών της Νέας Αγωγής/ Σύγχρονης Παιδαγωγικής (J. Dewey, C. Freinet, R. Cousinet, A.S. Neil, κ.ά.) σε σχέση με το παιδαγωγικό κλίμα, τη μαθησιακή εμπειρία και την κοινωνική ζωή-ιδιότητα του πολίτη/ιδας • κατανοήσουν τον ριζοσπαστικό και απελευθερωτικό λόγο των εκπροσώπων της Κριτικής Παιδαγωγικής σε ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας προς εκείνες τις ομάδες που τα αθέατα σύνορα της φυλής, της τάξης και του φύλου τις αποκλείουν από το σχολείο και την κοινωνία (P. Freire, M. Apple, P. McLaren, κ.ά.)

• εστιάζουν στη θεωρητική σκευή της συνοριακής παιδαγωγικής (H. Giroux) ως μία πρόταση για την αλλαγή του παιδαγωγικού/εκπαιδευτικού παραδείγματος στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες
Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη κριτικού στοχασμού • Εφαρμογή ελκυστικών, βιωματικών, διαδραστικών μεθόδων μάθησης • Αυτόνομη και ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: • Απαρχές φιλοσοφικής/ παιδαγωγικής σκέψης και πράξης • Η παιδαγωγική σκέψη στην εποχή της νεωτερικότητας • Θεωρητική πλαισίωση της Νέας Αγωγής και εστίαση στο έργο των βασικών εκπροσώπων της • Η Κριτική Παιδαγωγική ως απελευθερωτική παιδαγωγική • Ανακαινιστές του παιδαγωγικού λόγου και της εκπαιδευτικής πρακτικής στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες • Εποχή της μετανεωτερικότητας και του μεταμοντέρνου: θεωρητικές αφετηρίες και εφαρμογές ενός έντεχνου παιδαγωγικού λόγου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη και σε πολιτισμικούς χώρους		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία: • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Γραπτή εργασία στην ελληνική γλώσσα		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία (ενδεικτικά):</i> • Γουβιάς, Δ., Θεριανός, Κ. (2014). <i>Εκπαιδευτική Πολιτική</i>. Αθήνα: Gutenberg • Γρόλλιος, Γ., Γούναρη, Π. (2016) (Επιμ.). <i>Απελευθερωτική και κριτική παιδαγωγική στην Ελλάδα: ιστορικές διαδρομές και προοπτική</i>. Αθήνα: Gutenberg

- Durkheim, E. (2013). *Η εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης* (Μετάφρ. Η. Αθανασιάδης). Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Κόντου, Α. (2012). *Κριτική θεωρία και εκπαίδευση: Adorno & Horkheimer, Habermas, κριτική παιδαγωγική*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης
- Mialaret, G. (2011) (Επιμ. Π. Καλογιαννάκη, Κ. Καρράς). *Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης: αδημοσίευτα και δημοσιευμένα κείμενα* (Μετάφρ. Μ. Μαλαφέκα). Αθήνα: Gutenberg
- Μπαμπάλης, Θ. (2014). *Από την Αγωγή στην Εκπαίδευση. Επισημάνσεις στην εξέλιξη της Παιδαγωγικής Επιστήμης*. Αθήνα: Διάδραση

Κ.ά.

A04 Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης

A04 01 Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Κατοχή –Αντίσταση – Εμφύλιος

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A04 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Κατοχή – Αντίσταση – Εμφύλιος</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες – Να περιγράφουν πτυχές της καθημερινής ζωής των παιδιών, των εκπαιδευτικών και των οικογενειών τους στην Ελλάδα την περίοδο της κατοχής, της αντίστασης και του εμφύλιου – Να είναι σε θέση να αναπτύξουν την επιχειρηματολογία τους προφορικά και γραπτά για τα θέματα αυτά – Να αναδημιουργούν την ιστορική αφήγηση, αξιοποιώντας πηγές και βιβλιογραφία – Να συνθέτουν βιωματικά την ατμόσφαιρα της εποχής, τις δυσκολίες και την τραγικότητά της, αλλά και τις αθέατες πλευρές του πολέμου και των αρνητικών του συνεπειών – Να συγκρίνουν την εποχή με τη δική τους καθημερινότητα

Γενικές Ικανότητες

- Να αναπτύξουν δεξιότητες επεξεργασίας των πηγών και εντατική τους ανάγνωση σε σχέση με την κατοχή, την αντίσταση και τον εμφύλιο
- Να εκτιμήσουν τη θέση της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας της εκπαίδευσης στο σημερινό κοινωνικό και πολιτισμικό τοπίο και της λειτουργίας του στον εκπαιδευτικό θεσμό
- Να είναι ικανοί να συνδυάζουν τη γλώσσα της ιστορίας και ειδικότερα της περιόδου αυτής, την εξειδικευμένη ορολογία της, τις σημασιολογικές μετατοπίσεις της, τη γλώσσα του ιστορικού χρόνου, των ιστορικών διαδικασιών και τη ερμηνεία της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος αναφέρεται σε ζητήματα όπως: Δικτατορία Μεταξά, οργάνωση της εκπαίδευσης και ΕΟΝ, λειτουργία Παιδαγωγικών Ακαδημιών/ Εκπαίδευση εκπαιδευτικών, λειτουργία των σχολείων την περίοδο της κατοχής, επιστράτευση εκπαιδευτικών / μαθητών, διώξεις εκπαιδευτικών, γυναίκες, αντίσταση και εξορία, παιδιά, πόλεμος, αντίσταση, τα παιδιά και η πείνα, τα κρυμμένα παιδιά της κατοχής, η «Δίκη των τόνων» και η φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, η «Κυβέρνηση των βουνών», Παιδαγωγικά φροντιστήρια και διοργάνωση Συνεδρίου, ΕΠΟΝ, τα αναγνωστικά Δημοτικού: «Τα Αετόπουλα» και «Ελεύθερη Ελλάδα», η παιδεία στην Αντίσταση: «Σχέδιο μιας λαϊκής παιδείας», Δ. Γληνός, Κ. Σωτηρίου, Ρόζα Ιμβριώτη, Ε. Αλεξίου, Λέλα Καραγιάννη, Γαλλία (Επιτροπή Langevin-Wallon)/ Αγγλία (Εκπαιδευτικός νόμος 1944), ο Ε.Π. Παπανούτσος και το νομοσχέδιο για τη δημοτική γλώσσα (1945), δομή και λειτουργία της εκπαίδευσης μετά την απελευθέρωση, Ανώτατη Επιτροπή Μελέτης Εκπαιδευτικών Ζητημάτων (1944-1959), Μορφωτικός Σύλλογος «Αθηναίον», μελέτη και ανάλυση φωτογραφικών ντοκουμέντων, κινηματογράφος και ντοκιμαντέρ, αυτοβιογραφίες/ λογοτεχνικά κείμενα για την κατοχή, την αντίσταση, τον εμφύλιο. προφορική ιστορία/ σχολικές αναμνήσεις (κατοχή-αντίσταση-εμφύλιος), την τραυματική μνήμη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίασης σε ακροατήριο που κάνουν		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βαρών-Βασάρ Ο. (2009), *Η ενηλικίωση μιας γενιάς. Νέοι και νέες στην Κατοχή και στην Αντίσταση*, εκδ. Εστία, Αθήνα
- Γκόντζου Χρ. - Αναστασάκου Κ. (1985), *Οι Εκπαιδευτικοί στην Εθνική Αντίσταση*, Αθήνα
- Γλέζος Μ. (2006), *Εθνική Αντίσταση 1940-1945*, τομ. Α, Αθήνα
- Κατσαντώνη Γ. (1998), *Η Αριστερή Παράταξη των Δασκάλων στο Μεσοπόλεμο*, Αθήνα
- Σακελλαρίου Χ. (1984), *Η Παιδεία στην Αντίσταση*, Αθήνα
- Fleischer, H. [επιμ.] (2003). *Η Ελλάδα '36 – '49: από τη Δικτατορία στον Εμφύλιο*. Αθήνα: Καστανιώτης

A04 03 Νεοελληνική Εκπαίδευση: Η Παιδεία στην Κρήτη πριν από την Ένωσή της με την Ελλάδα στην Εποχή των Ψηφιακών Αφηγήσεων και Διαδρομών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A04 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο - 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεο-ελληνική Εκπαίδευση: Η Παιδεία στην Κρήτη πριν από την Ένωσή της με την Ελλάδα στην Εποχή των Ψηφιακών Αφηγήσεων και Διαδρομών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Θα περιγράφουν ιστορικές γνώσεις και τους ποικίλους τρόπους αναζήτησης και παρουσιάσής τους. - Θα εξετάζουν εκπαιδευτικά ζητήματα της Κρητικής Πολιτείας τη συγκεκριμένη περίοδο. - Θα εξηγούν τη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση και τη γενικότερη εκπαιδευτική πολιτική της Κρητικής Πολιτείας. Ειδικότερα θα αξιολογούν τους κυριότερους Οργανισμούς της Δημόσιας Εκπαίδευσης, τους τύπους, τη λειτουργία και τον αριθμό των σχολείων, τον τρόπο διορισμού των εκπαιδευτικών, τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα, τα σχολικά εγχειρίδια, τις εξετάσεις εκπαιδευτικών και μαθητών, τις ποινές, τα σχολικά κτήρια, κλπ., - Επιπλέον, θα συγκρίνουν την εκπαίδευση των ετεροθρήσκων (μουσουλμάνων, ισραηλιτών κλπ.) και παράλληλα, θα είναι σε θέση να αντιληφθούν και να κρίνουν τις βαθύτερες ιδεολογικές και κοινωνικές ζυμώσεις και προσανατολισμούς της εποχής, τόσο σε μικροεπίπεδο (ενδο-εκπαιδευτικό πεδίο) όσο και σε μακροεπίπεδο (εξω-

εκπαιδευτικό περιεχόμενο) που συνέβαλαν γενικότερα στην εξέλιξη της ιστορικο-πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού.
Γενικές Ικανότητες
4. Να είναι σε θέση να αναπτύξουν δεξιότητες επεξεργασίας των πηγών και εντατική τους ανάγνωση σε σχέση με την τοπική εκπαιδευτική ιστορία. Ο «τόπος» (τοπικότητα) να αναγνωριστεί ως ενδιαφέρουσα κατηγορία ιστορικής ανάλυσης. 5. Να ανακαλύψουν την σμίκρυνση της κλίμακας παρατήρησης (μεταξύ άλλων να είναι ικανοί να καταμετρούν αποκλίσεις ανάμεσα στη γενική εξέλιξη και στην εξέλιξη σε μικροκλίμακα, σε ιστορίες του αόρατου καθημερινού αλλά και του διαρκούς, ήθη & έθιμα, παραδόσεις & δοξασίες, νοοτροπίες & συναισθήματα) 6. Να είναι σε θέση να αποτυπώσουν και να συμπεριλάβουν αιτιακές σχέσεις και ερμηνείες. 7. Να εξηγήσουν γιατί η μελέτη του τόπου και του «μικρού» προέκυψε από την επιρροή που άσκησε κυρίως η πολιτισμική και κοινωνική ανθρωπολογία στις άλλες κοινωνικές επιστήμες. 8. Να υποστηρίξουν αρχές σε πολλά σημεία αντίθετες από εκείνες της γενικής ιστορίας 9. Να εντάξουν τη μικροείδηση, το συμβάν και την καθημερινότητα σε μια ιστορία «από τα κάτω»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η χαρτογράφηση της πορείας της ιστορίας της εκπαίδευσης στην Κρήτη πριν από την ένωσή της με την Ελλάδα, ενταγμένης στο γενικότερο πλαίσιο της νεοελληνικής εκπαίδευσης που βρισκόταν εκτός των γεωγραφικών ορίων του ελληνικού κράτους την περίοδο αυτή. Το μάθημα αφορά την τοπική εκπαιδευτική ιστορία, των σχολείων και των φορέων της σε μια μακρά και δύσκολη ιστορική περίοδο, από το 19ο αιώνα ως το χρόνο που ενσωματώθηκαν στο Ελληνικό κράτος, περιοχές όπως π.χ. Θεσσαλία, Ήπειρος, Μακεδονία, Κρήτη (οι λεγόμενες Νέες Χώρες), βιογραφίες εκπαιδευτικών, τον εκπαιδευτικό ρόλο της εκκλησίας της Κρήτης, γραπτές και προφορικές μαρτυρίες αφηγήσεις ζωής (αναλογικές και ψηφιακές), και μάλιστα μέσα από ψηφιακούς χάρτες και διαδρομές. Επιπλέον, τότε και πώς το εκπαιδευτικό της σύστημα ακολούθησε και προσαρμόστηκε με το ενιαίο ελληνικό κρατικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η εξέταση των περιοχών αυτών, όπως επισημαίνεται στη βιβλιογραφία, οδηγεί σε ερευνητικές μετατοπίσεις, όχι μόνο ιστορικής, αλλά και εξόχως πολιτικής σημασίας, αφενός ως προς τα ιστοριογραφικά όρια (ιστορικές τομές και περιόδους), και αφετέρου αναπλαισιώνει το πεδίο της ιστορίας της εκπαίδευσης σε μεταβατικά καθεστώτα, συμπληρώνοντας ιστοριογραφικά κενά και με την αξιοποίηση πλέον ηλεκτρονικών πηγών. Συνεπώς, η τοπική εκπαιδευτική ιστορία διερύνει το φάσμα των ιστορικών και παιδαγωγικών αρχών του επιστημονικού πεδίου. Πρόκειται για ένα ελκυστικό πεδίο έρευνας, καθώς το υλικό της είναι το παρατηρήσιμο και το καθημερινό τόσο στην αναλογική όσο και στην ψηφιακή του διάσταση με τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα των ψηφιακών αφηγήσεων και ψηφιακών χαρτών/διαδρομών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χουρδάκης Αντ., (2004). Η παιδεία στην Κρητική Πολιτεία, Αθήνα: Gutenberg

Χουρδάκης Αντ., (2012). Η εκπαίδευση στην Κρήτη πριν την Ένωση. Τελευταία φάση (1910-1913) και Πρωτεργάτες Αθήνα: Gutenberg

Μπουζάκης Σ., (επιμ.), (2002). Επίκαιρα θέματα Ιστορίας Εκπαίδευσης, Αθήνα: Gutenberg

Μπουζάκης Σ., (2004). Ιστορικές προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης, Αθήνα: Gutenberg

A05 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

A05 01 Υ Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: Η Διαμόρφωση του 'Ανθρώπου-Πολίτη' στον Ψηφιακό Κόσμο του 21^{ου} αι.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A05 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: Η Διαμόρφωση του 'Ανθρώπου-Πολίτη' στον Ψηφιακό Κόσμο του 21 ^{ου} αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά τη διδασκαλία και έρευνα στο χώρο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και δίνει ιδιαίτερη έμφαση- μέσα από τη θεωρία και έρευνα του πεδίου- στην σύγχρονη ανάπτυξη του ανθρώπου-πολίτη στην κοινωνία της κρίσης του 21^{ου} αιώνα. ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - Περιγράφουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - Συνοψίζουν ζητήματα που προκύπτουν όπως θέματα ισότητας ευκαιριών, ξενοφοβίας και ρατσισμού, καταπάτησης των δικαιωμάτων, ισότιμης αντιμετώπισης των φύλων, ελευθερία έκφρασης, έλλειψη ανθρωποκεντρικής διάστασης στην εκπαίδευση κλπ.

- Αναλύουν τις ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που έχουν διαμορφώσει στάσεις, αναπαραστάσεις για τη διαμόρφωση του ανθρώπου-πολίτη - Ταξινομούν διαδικασίες και συμπεριφορές που θα βοηθήσουν στην δημιουργία του ανθρώπου-πολίτη - Γενικεύουν τα αποτελέσματα ερευνών στο χώρο και την εφαρμογή τους στο πεδίο - Υπερασπίζονται δράσεις και πρακτικές ανάπτυξης του 'ανθρώπου-πολίτη' σήμερα
Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη πολιτικής σκέψης, συνείδησης και κρίσης • Προώθηση στάσεων και αξιών με στόχο την ανάπτυξη του ανθρώπου-πολίτη • Κατανόηση και Ενσυναίσθηση στο πλαίσιο του κοινωνικο-πολιτικού συστήματος • Ανάδειξη ερμηνευτικών τρόπων προσέγγισης και δημιουργία πολιτικού προβληματισμού στο πεδίο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος - Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις που αφορούν το θέμα Σύγχρονες θεωρίες και εκπρόσωποι στο χώρο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης - Κρίση στην κοινωνία και την Εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπου-πολίτη - Η δημιουργία του ανθρώπου-πολίτη σήμερα: αδιέξοδα και προοπτικές - Το σχολείο ως φορέας δημιουργίας μιας ανθρωποκεντρικής προσέγγισης της αγωγής και της μάθησης - Καλές πρακτικές προώθησης του ανθρώπου-πολίτη στην κοινωνία και την εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Education as a Power, M. Apple, Routledge 2009
2. Handbook of the Sociology of Education, Hallinan, Maureen T. (eds.), 2000
3. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Α. Φραγκουδάκη, Παπαζήσης 1985
4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Εισαγωγή σε βασικές έννοιες και θεματικές, συλλογικό έργο, Πρόλογος Κ. Τσουκαλάς, Δαρδανός, 2017
5. Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής, ή προς έναν Προμηθεϊκό Ουμανισμό στη Νέα Κοσμόπολη, Α. Καζαμίας, Διάδραση, 2018 (επανέκδοση)
6. Παραδείγματα συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Εκδ. Διάδραση, 2018

Α05 04 Κοινωνιογλωσσολογία και Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α05 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιογλωσσολογία και Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 10)	4
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 3)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Α08 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιογλωσσολογίας εστιάζοντας σε ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση και την πολυγλωσσία. Συγκεκριμένα, με το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - Αναφέρουν τις βασικές έννοιες και τους βασικούς προβληματισμούς της Κοινωνιογλωσσολογίας τη σημερινή εποχή - Εφαρμόζουν σύγχρονες προσεγγίσεις από την σκοπιά της Κοινωνιογλωσσολογίας στη μελέτη εκπαιδευτικών ζητημάτων (λ.χ. γλωσσική ποικιλότητα στην έκφραση των μαθητών, πολυγλωσσία στο σχολείο).
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές περιοχές του μαθήματος περιλαμβάνουν:

- Βασικές έννοιες και προβληματισμοί στο πεδίο της Κοινωνιογλωσσολογίας
- Η γλώσσα ως κοινωνική πρακτική
- Ταυτότητα/ες και γλώσσα/ες
- Η πολυγλωσσία στην εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη και παρουσίαση εργασίας	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα και την ποιότητα της γραπτής εργασίας που θα παραδώσουν στο τέλος.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης, Α. & Κονδύλη, Μ. (2011). *Εισαγωγή σε ζητήματα Κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: νήσος.

Holmes J. (2016) (μτφ. Λαμπροπούλου Σ.). *Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

McGroarty, M., κ.ά. (2009) *Κοινωνιογλωσσολογία και διδασκαλία της γλώσσας*. Αθήνα: Επίκεντρο.

A05 06 Έμφυλη Ιστορία της Εκπαίδευσης στην Ψηφιακή Εποχή

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A05 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Έμφυλη Ιστορία της Εκπαίδευσης στην Ψηφιακή Εποχή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικά Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Θα εξετάσουν τις ιστορικές γνώσεις και τους ποικίλους τρόπους αναζήτησης και παρουσίασής τους. - Θα ανακαλύψουν την ιστορία του φύλου και τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που άλλαξαν την ιστοριογραφική πρακτική τα τελευταία χρόνια στο χώρο της ιστορίας της γυναικείας εκπαίδευσης. - Θα εξηγήσουν και θα αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο διαχέονται οι αναπαραστάσεις για τα φύλα από τις κυρίαρχες ή ανερχόμενες κοινωνικές ομάδες και πώς διαμορφώνεται η παρέμβαση και ο έλεγχος των κρατικών και ποικίλων άλλων παραγόντων (οικογένεια, εκκλησία, φορείς) και γενικότερα της κοινωνίας. - Επιπλέον, θα εξηγήσουν πώς η «έξοδος» των γυναικών προς την εκπαίδευση και την αγορά εργασίας επηρεάζει τη συγκρότηση του οικιακού και κοινωνικού χώρου τους. - Μελετώντας την ελληνική περίπτωση, θα αναζητήσουν τους όρους και τις ιδεολογικές διεργασίες, σύμφωνα με τους οποίους οι σωματικές διαφορές των φύλων στον 19ο αιώνα και αρχές 20ού θεωρήθηκαν ότι προσδιόρισαν θεμελιακά διαφορετικές ψυχικές, πνευματικές και ηθικές ιδιότητες, προ-καθορίζοντας αφενός τον διαφορετικό «προορισμό» ανδρών και γυναικών στην κοινωνία, και ταυτίζοντας αφετέρου τους πρώτους με τον δημόσιο χώρο και τις δεύτερες με τον ιδιωτικό χώρο και την οικογένεια.

Γενικές Ικανότητες

1. Να είναι ικανοί να αξιολογήσουν τις πηγές σε σχέση με το φύλο
2. Να εξηγήσουν τις διαδικασίες συγκρότησης της (έμφυλης) επιστημονικής γνώσης
3. Να εκτιμήσουν τον ιστορικό χρόνο
4. Να κρίνουν ιστορικά την έμφυλη συγκρότηση των κοινωνιών που ζουν
5. Να αλλάξουν στερεότυπα και προκαταλήψεις για το φύλο
6. Να υποστηρίξουν την ενεργητική συμμετοχή όλων ανεξάρτητα από φύλο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα θα παρουσιαστούν η συγκρότηση του πεδίου της ιστορίας του φύλου και οι θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που άλλαξαν την ιστοριογραφική πρακτική τα τελευταία χρόνια στο χώρο της ιστορίας και ειδικότερα της ιστορίας της εκπαίδευσης, αμφισβητώντας ανδροκεντρικές απόψεις για τη ιστορία γενικά, εξετάζει τις σχέσεις ανάμεσα στα φύλα ως κοινωνικές κατασκευές, που διαμορφώνουν την ιστορική πραγματικότητα, η οποία μεταβάλλεται και αναδιατυπώνεται συνεχώς. Έμφαση θα δοθεί στον διεπιστημονικό χαρακτήρα ορισμένων όρων και εννοιών που απασχολούν την έμφυλη εκπαιδευτική ιστορία, καθώς και στα πεδία στα οποία η χρήση της ιστορικής κατηγορίας του φύλου και η σχέση της με άλλες ιστορικές οντότητες επέφερε ευρύτερες αλλαγές στην οπτική του εκπαιδευτικού παρελθόντος. Θα μελετηθεί η 'είσοδος' των γυναικών στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας και οι επιπτώσεις της στη συγκρότηση του οικιακού και κοινωνικού χώρου. Με βάση το ελληνικό αλλά και το διεθνές παράδειγμα, θα διερευνηθούν οι κοινωνικές αναπαραστάσεις του φύλου που διαμορφώνουν έννοιες και κατηγορίες, οι όροι και ιδεολογικές διεργασίες του φύλου από τον 19ο στον 21ο αιώνα που θεωρήθηκαν ότι καθόρισαν θεμελιακά τις έμφυλες αντιλήψεις μας στον δημόσιο και τον ιδιωτικό χώρο (ορατότητα - αορατότητα). Παράλληλα, θα εξεταστούν και αντίστοιχα κείμενα παιδαγωγών, γιατρών, διανοούμενων, και εγγράμματος γυναικών του 19ου και 20ου αιώνα στην Ελλάδα και διεθνώς. Ταυτόχρονα, θα χρησιμοποιηθούν ποικίλα ψηφιακά σχολικά τεκμήρια μαθητριών και μαθητών, σχολικών βιβλίων και τεκμηρίων που έχουν ψηφιοποιηθεί και τις δυνατότητες που μας παρέχουν να προσεγγίσουμε καλύτερα το πεδίο της έμφυλης εκπαιδευτικής ιστορίας και της παιδικής ηλικίας εμπλουτίζοντας το πεδίο και τις αναγνώσεις του στην ψηφιακή εποχή με νέα ερωτήματα και συζητήσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χρ. Βιτσιλάκη, Μ. Γκασούκα, Γ. Παπαδόπουλος (2011), Φύλο και πολιτισμός, Διάδραση, Αθήνα
 Α. Χουρδάκης (2016). Από τη Μικροϊστορία της εκπαίδευσης: Δύο ανέκδοτα Λευκώματα Φιλίας 1900-1904 & 1926-1927, Διάδραση, Αθήνα
 Α. Χουρδάκης (2014), Ανομολόγητα Μυστικά Κοριτσιών από το Παρελθόν, GUTENBERG, Αθήνα
 Γ. Παπαγεωργίου (2008) Ηγεμονία και φεμινισμός, Τυπωθήτω, Αθήνα.

A06 02 Υ Θέματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και Ιστορική Παιδεία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A06 02 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και Ιστορική Παιδεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες – Θα αναπτύξουν τη δι-ιστορική τους συνείδηση και πολιτική κρίση (υπολογισμός κινήτρων και ορίων ανθρώπινης δραστηριότητας σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, επισήμανση της συλλογικότητας της ιστορικής δράσης, αναγνώριση της ανθρώπινης ελευθερίας, κοινωνικός καθορισμός της ατομικής βούλησης, κατάφαση της ανθρώπινης ύπαρξης, αξιοπρέπειας και ευθύνης). – Θα αναπτύξουν διανοητικά εργαλεία για να εξηγήσουν τη θέση των πολιτών μέσα στις κοινωνίες, των πολιτών ως αποτέλεσμα πολλαπλών καθορισμών και των μηχανισμών ενσωμάτωσης τους μέσα σε ένα δοσμένο σύστημα. – Θα περιγράψουν ορισμένα σύγχρονα μοντέλα/ παραδείγματα διδασκαλίας της ιστορίας και θα αναγνωρίσουν τα ταμπού της ιστορίας και τις κοινωνικές χρήσεις της ιστορικής γνώσης.

- Θα εξετάσουν επίσης, τη διδασκαλία της ιστορίας σε διάφορες χώρες καθώς και τα νέα κριτήρια που εφαρμόζονται στη συγγραφή της ιστορίας στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας.
- Θα αναθεωρήσουν τις απόψεις τους ώστε να γίνουν πρωταγωνιστές σε κοινωνίες πολυπολιτισμικές και παγκοσμιοποιημένες και ως εκ τούτου κινητικές, αβέβαιες και ανοιχτές, να αναπτύξουν γνώσεις που θα τους επιτρέπουν ένα επαρκή ιστορικό κοινωνικό και πολιτισμικό προσανατολισμό σε τοπικό, εθνικό και διεθνικό / υπερεθνικό πλαίσιο.
- Θα εξηγήσουν την έννοια της ετερότητας και της μεταβολής και θα συμπεράνουν ότι η ιστορία δε διδάσκει, αλλά διαπαιδαγωγεί, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου ως παγκόσμιου πολίτη.
- Θα είναι ικανοί να αντιληφθούν την ανάγκη διαμόρφωσης διαπολιτισμικών ιστορικών-παιδαγωγών και θα ασκηθούν στην παραγωγή διαπολιτισμικού διδακτικού υλικού για την ιστορία και τον πολιτισμό.

Γενικές Ικανότητες

1. Να είναι σε θέση να υιοθετήσουν ανοιχτά ερμηνευτικά σχήματα και να αναχθούν στην απόρριψη κάθε χρησιμοθηρικής χρήσης της ιστορίας.
2. Να είναι σε θέση να συνδυάσουν εργαστήριο και διδασκαλία, και να οδηγηθούν στην ιστοριοποίηση των αντικειμένων της επιστήμης,
3. Να είναι ικανοί /ικανές να συνειδητοποιήσουν την ιστορικότητα των αντικειμένων της και συνεπώς της ελλειμματικότητας των προτάσεών τους,
4. Να είναι σε θέση να εννοήσουν τι σημαίνει ένας πολιτισμός και πώς μια χώρα (δια)μορφώνει πολιτισμό. Πώς ενσταλάζονται οι πολιτιστικές αξίες και πώς μεταβάλλονται οι αξίες.
5. Να μπορούν να επιχειρούν συνολική ερμηνευτική του ιστορικού φαινομένου στο πολυπολιτισμικό πλαίσιο
6. Να καταστούν ικανοί/ ικανές να αναπτύξουν μια νέα οπτική για την επανεξέταση των ιστορικών και κοινωνικών κατασκευών των συνόρων για να κατανοήσουν τους περιορισμούς και τις δυνατότητές τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος προσανατολίζεται κυρίως στις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν μετά τον Β'Π.Π. από την UNESCO και το Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με την επιχείρηση για τον ριζικό μετασχηματισμό της διδασκαλίας, την αναθεώρηση των εγχειριδίων και ειδικότερα της ιστορίας και μια νέα διαπολιτισμική προσέγγιση με επίκεντρο «την αλληλεξάρτηση λαών και πολιτισμών και τη συμβολή τους στην παγκόσμια κληρονομιά»

Εξετάζονται αρχές, πλαίσια και αξιώματα της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και όμορες προς τη διαπολιτισμική αντίληψη θεωρήσεις και έρευνες. Ζητήματα αναγνώρισης, αποδοχής και αντιμετώπισης της ετερότητας (ή πολυειδούς ομοιότητας), καθώς και διαδικασίες δόμησης μιας πολυεπίπεδης ταυτότητας σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, το ιστορικό και πολιτικό-κοινωνικό πλαίσιο ανάδυσης της πολυπολιτισμικότητας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα- μετακινήσεις πληθυσμών και η εκπαίδευση ως κοινωνικό αγαθό χωρίς διακρίσεις. Στο πλαίσιο του μαθήματος διερευνώνται οι σχέσεις Ελλάδας-Διασπορικής εκπαίδευσης και βεβαίως η ιστορική αναδρομή και οι σύγχρονες προσεγγίσεις διεθνώς: Η εκπαίδευση στη διασπορά, παρελθόν και παρόν στην ελληνική κοινωνία και εκπαίδευση.

Παράλληλα συζητείται, η ανάγκη μιας μετα-ανάλυσης της διαπολιτισμικότητας ως μιας επανεξέτασης της εκπαιδευτικής θεωρίας και μεθοδολογίας. Νέοι χώροι ερευνητικής δραστηριότητας και η αναζήτηση νέων προσεγγίσεων και ενδιαφερόντων στο πεδίο και του ρόλου του /της παιδαγωγού/ εκπαιδευτικού εμπίπτουν στους στόχους του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Power Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Χουρδάκης (2019), Παιδαγωγική Προσέγγιση Μαθημάτων Ιστορίας και Πολιτισμού στην Ελληνική Διασπορά, Αθήνα, Gutenberg

Π. Αγγελίδης, Χ. Χατζησωτηρίου (2013), Διαπολιτισμικός διάλογος στην εκπαίδευση: θεωρητικές προσεγγίσεις, πολιτικές πεποιθήσεις και παιδαγωγικές πρακτικές, Διάδραση, Αθήνα

Β. Μπάρος, Λ. Στεργίου, Κ. Χατζηδήμου (2014), Ζητήματα διαπολιτισμικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης, Διάδραση, Αθήνα

Γ. Mialaret (2011), Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης, Αθήνα, Gutenberg

A06 07 Η Διδασκαλία σε Πολύγλωσσες και Πολυπολιτισμικές Τάξεις

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A06 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Διδασκαλία σε Πολύγλωσσες και Πολυπολιτισμικές Τάξεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A08 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: ✓ εντοπίζουν και αξιολογούν εκπαιδευτικό υλικό και καλές πρακτικές σχετικά με παρεμβάσεις με διαπολιτισμικό προσανατολισμό σε πολυπολιτισμικές και πολύγλωσσες τάξεις ✓ σχεδιάζουν τέτοιες παρεμβάσεις και να τις εφαρμόζουν σε σχολική τάξη.
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο αυτό εμβαθύνουμε σε ζητήματα που τίγονται στο πλαίσιο των υποχρεωτικών μαθημάτων της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και της Διγλωσσίας και της Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας, όπως είναι: Η συγκρότηση μιας δι-πολιτισμικής ταυτότητας από τους αλλοδαπούς μαθητές και η διαμόρφωσή της στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, η συμβολή του εκπαιδευτικού στην ένταξη των αλλοδαπών μαθητών και στην επιτυχημένη σχολική τους πορεία, και η αντιμετώπιση της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας ως πηγή εμπλουτισμού για όλους και όχι ως εμπόδιο και μειονέκτημα. Οι βασικές ενότητες είναι οι ακόλουθες:

- Βασικές έννοιες και αξιώματα της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής
- Διαμόρφωση πολλαπλών ταυτοτήτων σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα
- Μοντέλα επιτάχυνσης της ανάπτυξης της 'ακαδημαϊκής γλώσσας' στις τυπικές τάξεις
- Μοντέλα ανάπτυξης πολλαπλογλωσσικής και διαπολιτισμικής ικανότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη και παρουσίαση εργασίας	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο που κάνουν.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Chumak-Horbatsch, R. (2018) (επιμ. Β. Κούρτη-Καζούλλη, μτφρ. Άρτεμις Τρίκκα) *Γλωσσικά Κατάλληλη Πρακτική. Οδηγός για την παιδαγωγική στήριξη παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο*. Εκδόσεις Δίσιγμα.

Γκόβαρης, Χ. (επιμ.) (2013) *Διδασκαλία και μάθηση στο διαπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα, Gutenberg.

Κατσαρού, Ε. & Λιακοπούλου, Μ. (επιμ.) (2014) *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Ενότητα β'. Επιμορφωτικό υλικό. Πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών», Θεσσαλονίκη, www.diaapolis.auth.gr.

Τζακώστα, Μ. (επιμ.) (2015) *Γλωσσική εκμάθηση και διδασκαλία σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα*. Αθήνα, Gutenberg.

A06 11 Η Συνοριακή Παιδαγωγική σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A06 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Συνοριακή Παιδαγωγική σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3 (x 7)	5	
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Να ορίζουν, με βάση τη διεθνή βιβλιογραφική έρευνα, τη διαμόρφωση ενός πλαισίου συνοριακής παιδαγωγικής σχετικά με ένα ευρύ φάσμα παραγόντων που επηρεάζουν τα διδακτικά επιτεύγματα των εκπαιδευτικών, καθώς και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών - Να προτείνουν μεθόδους που θα βασίζονται στην κριτική σκέψη και στον τρόπο ανάλυσης του περιεχόμενου της διδασκαλίας με τρόπο ισόρροπο, - Να συγκρίνουν τις ερμηνείες τους, να αξιολογούν τα δεδομένα που διαθέτουν και να προβαίνουν αλλά και να υποδέχονται ελεύθερες και απροκατάληπτες κρίσεις, λειτουργώντας ως πολλαπλασιαστές/ πολλαπλασιαστές θετικών στάσεων στα πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα μάθησης που διατελούν.
Γενικές Ικανότητες
- Να είναι ικανοί/ές να αναδιοργανώνουν τη εργασία τους - Να αναπτύσσουν μια συνοριακή αντίληψη και θεώρηση της εκπαίδευσης που θα τους επιτρέψει να δημιουργήσουν καινοτόμους μεθόδους και εργαλεία για την προώθηση πολιτισμικών εμπειριών και διασταυρούμενων ικανοτήτων/ τύπων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η *συννοριακή παιδαγωγική* (border pedagogy) αξιοποιείται σε πολυπολιτισμικά μαθησιακά περιβάλλοντα για να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να κατανοήσουν τις ιστορίες και τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων και να εξαλείψουν πολυποίκιλους φραγμούς (απο-εδαφικοποίηση/ υιοθέτηση συννοριακών ταυτοτήτων) για την επίτευξη μεγαλύτερης αντίληψης και πρόσληψης της ανθρώπινης εμπειρίας στο σχολείο και στην κοινωνία. Η συννοριακή παιδαγωγική, διαπερνώντας τα όρια του σχολείου, θεωρεί ως συστατικό της στοιχείο τον πολιτισμό και εκλαμβάνει τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/ μαθήτριες ως οδοιπόρους που διέρχονται τα σύνορα (πολιτιστικούς πρωτοπόρους) και προωθούν την κοινωνική δράση. Ειδικότερα, το μάθημα επικεντρώνεται σε διαρθρωτικούς παράγοντες που κατευθύνουν την εκπαίδευση και παιδαγωγική και εμποδίζουν να αξιοποιηθεί πολιτιστικά η συννοριακή παιδαγωγική, ώστε να ενσωματωθούν στοιχεία διδασκαλίας και μάθησης πολυπολιτισμικής εμπειρίας στο εκπαιδευτικό αφήγημα. Η συννοριακή εκπαίδευση επικεντρώνεται ταυτόχρονα και σε ιστορικά ζητήματα που έχουν αναδιαμορφώσει τον κόσμο - συμπεριλαμβανομένης της απο-αποικιοποίησης, των κοινωνικών δημοκρατιών, των επαναστάσεων, της τρομοκρατίας, των θρησκευτικών συγκρούσεων, του ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας, καθώς και της παγκοσμιοποίησης και του ρόλου των υπερδυνάμεων σε παγκόσμια κλίμακα. Μια από τις σημαντικές πτυχές της είναι ο επαναπροσδιορισμός της έννοιας της «απο-εδαφικοποίησης» και των «συνόρων» μεταξύ διαφορετικών κρατών και πολιτισμών. Οι σύγχρονες θεωρήσεις απορρίπτουν τον ιστορικό λόγο που αντιμετωπίζει την εκπαίδευση ως ομοιόμορφη, απολιτική, άφυλη και τελεολογική δομή γνώσης και μάθησης. Αντίθετα, υποστηρίζουν μια άποψη για την εκπαίδευση αποκεντρωμένη, πολιτική, έμφυλη, πολυτροπική, πολυεστιακή και ανοικτή. Σε αυτό το πλαίσιο, κλειδί στην εκπαίδευση παραμένει η μάθηση μέσω της έννοιας του «άλλου»/ της «άλλης», του οικείου και του ανοίκειου, με στοιχεία πρόσφορα για την διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων των πολιτών και πολιτίδων σήμερα, με την άμεση εμπλοκή καταπιεζόμενων ομάδων πληθυσμού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Power Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο που κάνουν		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Aronowitz S., Giroux H. (1991) *Postmodern Education: Politics, Culture and Social Criticism*, Minneapolis MN: University of Minnesota Press.

Giroux H. (1992), *Border Crossings: Cultural Workers and the Politics of Education*, USA: Routledge, Chapman and Hall

Green J. L., Dixon C. (2007), Classroom interaction, situated learning. In M. Martin-Jones, A.M. de Mejia, N. H. Homberger (Eds.), *Encyclopedia of language and education*, Vol. 3, Discourse and Education, 1–12. Berlin: Springer.

Noboa J. (2013), Teaching History on the Border: Teachers Voice their Views. In *International Journal of Qualitative Studies in Education*, v.26 /3 pp.324-34

A06 12 Διαπολιτισμική Παιδαγωγική: Θεωρία και Πράξη**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A06 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική: Θεωρία και Πράξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A06 12 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα στοχεύει στη συζήτηση και αποσαφήνιση βασικών όρων της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής μέσα από την ανάλυση κειμένων που αφορούν α) τις θεωρητικές προσεγγίσεις και την ευρύτερη θεματολογία του γνωστικού αντικείμενου της Δ.Π. β) τα αποτελέσματα εμπειρικών ερευνών σχετικά με τα θέματα κοινωνικής, οικονομικής, εκπαιδευτικής ένταξης ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα έχουν: • Κατανοήσει τις βασικές έννοιες που συγκροτούν το πεδίο της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής, ώστε να τις χρησιμοποιούν στην ανάλυση των σύγχρονων πολυπολιτισμικών κοινωνιών • Κατανοήσει τις κοινωνικές, οικονομικές, εκπαιδευτικές συνθήκες που βοηθούν στην ένταξη ατόμων με μεταναστευτική εμπειρία • Ευαισθητοποιηθεί στην ετερότητα (γλωσσική, θρησκευτική, εθνοτική, πολιτισμική) που χαρακτηρίζει το πολυπολιτισμικό σχολείο • Ευαισθητοποιηθεί στη διαχείριση αυτής της ετερότητας

- Σχεδιάσει και εφαρμόσει βιωματικές δραστηριότητες και μικροέρευνες σχετικά με την πρόσληψη των βασικών εννοιών της Δ.Π.

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αποδοχή των διαφορετικών εκφάνσεων τη διαφορετικότητας
- Ανάπτυξη διαπολιτισμικής ευαισθησίας
- Ανάπτυξη διαπολιτισμικής ικανότητας μέσα από το σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε πολυπολιτισμικές τάξεις
- Αναγνώριση της πολυπολιτισμικότητας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και στην ελληνική κοινωνία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές αρχές και στόχοι της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής
- Μοντέλα διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας
- Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο πολυπολιτισμικό σχολείο
- Διαπολιτισμική ετοιμότητα εκπαιδευτικών
- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων σε πολυπολιτισμικές τάξεις
- Αναστοχασμός στις βασικές έννοιες των Δ.Π.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη και παρουσίαση εργασίας	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίασης σε ακροατήριο που κάνουν.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γκόβαρης, Χρ. (2001). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός
- Γκόβαρης, Χρ. (2013). (επιμ.). *Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δαμανάκης, Μ., Κωνσταντινίδης, Στ., Τάμης, Αν. (2014) (επιμ.). *Νέα Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα*. Ρέθυμνο: ΚΕΜΕ
- Δαμανάκης, Μιχ. (2018). *Παιδαγωγικός Λόγος και Ετερότητα στις Αρχές του 20^{ου} Αιώνα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ανδρούσου Αλ. & Ασκούνη Ν. (2011) (επιμ.). *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*. Αθήνα: μεταίχμιο
- Τριλίβα, Σ., Αναγνωστοπούλου Τ., Χατζηνικολάου Σ. (επιμ.) (2008). *Ούτε καλύτερος, ούτε χειρότερος... απλά διαφορετικός! Ασκήσεις ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα για παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Liu Sh., Volcic Z., Gallois C. (2018) (επιμ.). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Αθήνα: Gutenberg.
- www.diapolis.gr

Α06 13 Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α06 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξει την έννοια της διαπολιτισμικής ετοιμότητας στους φοιτητές, να τους καταστήσει διαπολιτισμικά ικανούς να ανταπεξέλθουν στην πολυπολιτισμική εκπαιδευτική πραγματικότητα, να αποσαφηνίσει τις προϋποθέσεις διαπολιτισμικού διαλόγου. Ειδικότερα: Μέσα από τα θεωρητικά κείμενα αλλά και την μελέτη ερευνητικών δεδομένων οι φοιτητές/τριες θα εντρυφήσουν στη διαπολιτισμικότητα ως ζητούμενο των πολυπολιτισμικών κοινωνιών, και πώς συνδέεται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: ➤ Αποκτήσουν βασικές γνώσεις γύρω από τις έννοιες της διαπολιτισμικής ετοιμότητας, ικανότητας, επικοινωνίας ➤ Αναγνωρίζουν την ετερότητα και να υλοποιούν διαπολιτισμικά προσανατολισμένους στόχους στο πλαίσιο της διδακτικής τους ➤ Καταστούν ικανοί να διαχειρίζονται με αποτελεσματικότητα πολυπολιτισμικές τάξεις
Γενικές Ικανότητες
• Να οριοθετούν όρους όπως διαπολιτισμικότητα, διπολιτισμικότητα, ετερότητα,

διαφορετικότητα, ταυτότητα, μετανάστευση, ενσωμάτωση, ένταξη, αφομοίωση.

- Να αναλύουν τα μοντέλα της διαπολιτισμική εκπαίδευσης.
- Να διαχειρίζονται ως διαπολιτισμικά ευαίσθητοποιημένοι μια πολυπολιτισμική τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Αντικείμενο Δ.Π. Βασικές έννοιες, αρχές. Ιστορική πορεία της Δ.Π.
2. Μοντέλα Δ.Π.
3. Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα Μετανάστευση – Κοινωνικοποίηση σε μεταναστευτικό περιβάλλον
4. Θεσμικό πλαίσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα
5. Εκπαίδευση και πολυπολιτισμικότητα: Παραδείγματα από την ελληνική διασπορά
6. Ρατσισμός, προκαταλήψεις, στερεότυπα
7. Ταυτότητες σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα
8. Οικουμενικότητα – Σχετικότητα αξιών: Ανθρώπινα Δικαιώματα
9. Διαχείριση πολυπολιτισμικής τάξης: διαπολιτισμική ετοιμότητα εκπαιδευτικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα <i>Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων</i>		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γκόβαρης, Χρ. (2001). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός
- Γκόβαρης, Χρ. (2013). (επιμ.). *Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.

- Δαμανάκης, Μ., Κωνσταντινίδης, Στ., Τάμης, Αν. (2014) (επιμ.). *Νέα Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα*. Ρέθυμνο: ΚΕΜΕ
- Δαμανάκης, Μιχ. (2018). *Παιδαγωγικός Λόγος και Ετερότητα στις Αρχές του 20^{ου} Αιώνα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ανδρούσου Αλ. & Ασκούνη Ν. (2011) (επιμ.). *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*. Αθήνα: μεταίχμιο
- Κοντογιάννη, Δ., & Μιχελακάκη Θ. (2019). «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το δικαίωμα των εθνοπολιτισμικά «Άλλων» στην εκπαίδευση», στο: Ελευθεράκης Θ. & Οικονομίδης Β. (επιμ.). *Παιδαγωγική και Κοινωνιολογία της Δημοκρατίας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*. Αθήνα: διάδραση.

Α06 14 Συνομιλώντας με την (εθνο)πολιτισμική Ετερότητα σε Χώρους Πολιτιστικής Εμπειρίαςκαι Μάθησης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α06 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Συνομιλώντας με την (εθνο)πολιτισμική Ετερότητα σε Χώρους Πολιτιστικής Εμπειρίαςκαι Μάθησης</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: • κατανοούν το χωροχρονικό συγκείμενο συνύπαρξης ατόμων με διαφορετική εθνικότητα, γλώσσα, θρησκεία, πολιτισμική αναφορά και αναγνωρίζουν τις προεκτάσεις της παραπάνω εξέλιξης στην εκπαίδευση • προσεγγίζουν τους όρους συγκρότησης του εθνικού κράτους και της εθνικής ιδεολογίας ως προσδιοριστικούς της εθνικής ταυτότητας/συνείδησης • τεκμηριώνουν το ρόλο του σχολείου στη συγκρότηση ή/και αναπαραγωγή συλλογικών ταυτοτήτων • διακρίνουν τα είδη των κοινωνικών ταυτοτήτων και τα κριτήρια διάκρισής τους • αναλύουν την εθνοπολιτισμική ταυτότητα/ετερότητα με βάση την κριτική θεωρία και τη συννοητική παιδαγωγική • εφαρμόζουν πρακτικές της σκηνοθετούσας/αναπαραστατικής παιδαγωγικής με σκοπό την ανάδυση πολυσυλλεκτικών ταυτοτήτων • εφαρμόζουν πρακτικές της σύγχρονης μουσειολογίας μουσειοπαιδαγωγικής για την προσέγγιση της σχέσης 'ταυτότητας-ετερότητας'

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη κριτικού στοχασμού
- Εφαρμογή ελκυστικών, βιωματικών, διαδραστικών μεθόδων μάθησης
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις, κριτήρια διάκρισης και περιεχόμενο των εννοιών 'ταυτότητα-ετερότητα'
- Η εκπαίδευση ως θεσμικός μηχανισμός διαμόρφωσης και αναπαραγωγής ταυτοτήτων
- Ο λόγος περί ταυτοτήτων στο πλαίσιο της συννοριακής παιδαγωγικής
- Ταυτότητα και ετερότητα σε διαφοροποιημένα εκπαιδευτικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα μάθησης
- Η σκηνοθετούσα/ αναπαραστατική παιδαγωγική ως μεθοδολογία διαπραγμάτευσης ταυτοτήτων μαθητών/τριών με διαφορετικές κοινωνικοπολιτισμικές προσλαμβάνουσες
- Το μουσείο ως πολιτισμικός χώρος ανάδειξης διαφορετικών ταυτοτήτων, επικοινωνίας και ανταλλαγής πολιτισμικών εμπειριών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη και σε πολιτισμικούς χώρους		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία: • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Γραπτές εξετάσεις στην ελληνική γλώσσα (ερωτήσεις ανάπτυξης) ή • Απαλλακτική εργασία		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία (ενδεικτικά):

- Βέικου, Μ., Λαλαγιάννη, Β. (2015). *Μετανάστευση. Κοινωνικές και Πολιτισμικές Εκφάνσεις. Θεωρητικά σχήματα, εννοιολογικοί προσδιορισμοί και ορολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα

- Gellner, E. (2002). *Εθνικισμός, πολιτισμός, πίστη και εξουσία* (Λ. Παπαδάκη, Μετάφρ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Νικονάνου, Ν. (Επιμ.) (2015). *Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα
- Κυριακάκης, Γ., Μιχαηλίδου, Μ. (2006). *Η προσέγγιση του Άλλου: Ιδεολογία, μεθοδολογία και ερευνητική πρακτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Κ.ά.

Α06 15 Γλωσσικά και Πολιτισμικά Ευαίσθητη διδασκαλία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α06 15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γλωσσικά και Πολιτισμικά Ευαίσθητη διδασκαλία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU316/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα στοχεύει στην καλλιέργεια βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων γύρω από το αντικείμενο της <i>Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής</i>, και συγκεκριμένα γύρω από δύο άξονες: ➤ Τη συμβολή του/της εκπαιδευτικού στην κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών/-τριών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και στην επιτυχημένη σχολική τους πορεία μέσα από χειραφετητικές και ενδυναμωτικές προσεγγίσεις ➤ Την αντιμετώπιση της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας ως πηγή εμπλουτισμού για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με <u>θεωρητικά μοντέλα και προσεγγίσεις που:</u> ❖ στοχεύουν στην ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτισμικών και γλωσσικών ρεπερτορίων των μαθητών/τριών αυτών ❖ αναδεικνύουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών /τριών αυτών σε σχέση με την κατάκτηση της «ακαδημαϊκής γλωσσικής ικανότητας» και προωθούν τον σχεδιασμό διδασκαλιών με τεχνικές «σκαλωσιάς» (scaffolding) που διευκολύνουν την πρόσβασή τους στη γνώση ❖ υποστηρίζουν ολιστικές γλωσσικές προσεγγίσεις όπως οι «πλουραλιστικές/πολλαπλογλωσσικές προσεγγίσεις» (plurilingual approaches), που προωθεί το

Συμβούλιο της Ευρώπης με στόχο την πολλαπλογλωσσική και διαπολιτισμική εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Μοντέλα διαχείρισης της ετερότητας στην εκπαίδευση - Κριτικές προσεγγίσεις: Κριτική Πολυπολιτισμική/Διαπολιτισμική εκπαίδευση - Η γλωσσική ετερότητα και η διαχείριση της πολυγλωσσίας στο σχολείο - Η θρησκευτική και η πολιτισμική ετερότητα στο σχολείο - Συνεργασία σχολείου- οικογένειας - Πλουραλιστικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση (<i>Γλωσσικά και Πολιτισμικά Κατάλληλη Πρακτική, Αφύπνιση στις Γλώσσες, Γλωσσικά πορτρέτα, Κείμενα ταυτότητας, Γλωσσικές βιογραφίες, κ.λπ.</i>) - Η ανάπτυξη της ακαδημαϊκής όψης της γλώσσας μέσα στις τυπικές τάξεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) (<i>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης/ Εφαρμογής/ Ανάπτυξης Δοκιμίων</i>) Προαιρετικά: Υλοποίηση σύντομων ασκήσεων στην πλατφόρμα του μαθήματος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου: <i>βαθμολογία 2 μονάδες μέγιστο εάν υλοποιηθούν όλες οι ασκήσεις, που</i>		

	προστίθεται στον βαθμό της τελικής εξέτασης, εφόσον αυτός είναι πάνω από «πέντε» (5).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- **Chumak-Horbatsch, R. (2018)** (επιμ. Β. Κούρτη-Καζούλλη, μτφρ. Άρτεμις Τρίκκα) *Γλωσσικά Κατάλληλη Πρακτική. Οδηγός για την παιδαγωγική στήριξη παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο*. Εκδόσεις Δίσιγμα.
- **Cummins, J. (2005).** *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση* (μτφρ. Σ. Αργύρη, επιμ. Ε. Σκούρτου). Αθήνα: Gutenberg (2^η εκδ. βελτιωμένη και επηυξημένη)
- **Μάγος, Κ. (2022)** *Το πέταγμα του Ερόλ. Κριτική Διαπολιτισμική εκπαίδευση στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg
- **Μουτή, Ά., Μαλιγκούδη, Χ., Γογωνάς, Ν., & Γκαϊνταρτζή, Α. (2023).** *Πολυγλωσσία και Ειδικά Θέματα Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-189>
- **Στεργίου, Λ. & Σιμόπουλος, Γ. (2019)** *Με(τά) το κοντέϊνερ. Μια διαπολιτισμική ματιά στην εκπαίδευση προσφύγων*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Χατζηδάκη, Α. (2020).** *Διδάσκοντας δίγλωσσα παιδιά: Θεωρητικά ζητήματα και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Πεδίο.

A07 01 Το Πρωτοβάθμιο Σχολείο στα Εκπαιδευτικά Συστήματα του Σύγχρονου Κόσμου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A07 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από όλα τα εξάμηνα σπουδών
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Το Πρωτοβάθμιο Σχολείο στα Εκπαιδευτικά Συστήματα του Σύγχρονου Κόσμου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παράδοση		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, με ανάθεση εργασίας		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	όχι		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Τα μαθησιακά αποτελέσματα επικεντρώνονται στα εξής: 1. Να γνωρίζουν οι φοιτητές/φοιτήτριες ομοιότητες και διαφορές στα σχολεία πρωτοβάθμιας στον σύγχρονο κόσμο 2. Να μπορούν να κάνουν συγκρίσεις με στόχο την ανάδειξη καλών πρακτικών 3. Να ευαισθητοποιηθούν σε ζητήματα αντιμετώπισης εκπαιδευτικών κρίσεων στο πλαίσιο των πρωτοβάθμιων σχολείων

4. Να αναπτύσσουν ικανότητες συμμετοχής, ανάπτυξης κριτικού στοχασμού και επίλυσης σύγχρονων ζητημάτων που απασχολεί το πρωτοβάθμιο σχολείο σε διάφορες χώρες του κόσμου σήμερα
5. Να κατανοούν τις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών- γονέων σε εκπαιδευτικές διαδικασίες του πρωτοβάθμιου σχολείου και εφαρμογή πρακτικών στα δικά τους πλαίσια ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί

Γενικές Ικανότητες

- γνωστικές
- ψυχοκινητικές
- συμμετοχικές
- κριτικές /ανάπτυξη της κριτικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει ενότητες ως ακολούθως:

1. Περί συγκριτικής παιδαγωγικής και σύγκρισης εκπαιδευτικών συστημάτων
2. Πρωτοβάθμια σχολεία στην Ευρώπη
3. Πρωτοβάθμια σχολεία στην Ασία
4. Πρωτοβάθμια Σχολεία στην Αφρική
5. Πρωτοβάθμια Σχολεία στη Λατινική Αμερική
6. Πρωτοβάθμια Σχολεία στην Βόρεια Αμερική
7. Συγκρίσεις (ομοιότητες-διαφορές) με βάση την ελληνική εμπειρία
8. Εκπαίδευση εκπαιδευτικών (ενδεικτική παρουσίαση και σύγκριση)
9. Καίρια ζητήματα/προβλήματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στον κόσμο
10. Θέματα σχέσεων εκπαιδευτικών/μαθητών-τριών/γονέων
11. Ζητήματα κρίσης στην Εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια
12. Ζητήματα κρίσης στην Εκπαίδευση γενικά
13. Προς μια 'ετεροπαιδαγωγική' προσέγγιση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στον σύγχρονο κόσμο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διάλεξη και βιωματικά εργαστήρια/ομάδες εργασίας		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διάλεξη/Παράδοση	125 h	5 ECTS

	Σύνολο μαθήματος		ECTS
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις ή/και προσθετικές /ή και απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Ενδεικτική ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Καλογιαννάκη Π. (2021). Συγκριτική Παιδαγωγική και ο 'άνθρωπος-πολίτης', στο: Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση, Ειδικό Θεματικό Τεύχος: Δημοκρατία και Διακυβέρνηση στην Εκπαίδευση, (27)61-80.

Καλογιαννάκη Π. (2022). 'Ετεροπαιδαγωγική: μια πρόταση για την ανάπτυξη του «ανθρώπου-πολίτη/πολίτιδας» στον 21ο αιώνα', στο: Σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις στις Επιστήμες της Αγωγής, ΕΚΠΑ-ΠΕΕ, Πρακτικά Επετειακού Συνεδρίου, 40 χρόνια από την ίδρυση της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας, 1981-1921), (επιμέλεια Κ. Μαλαφάντης-Θ..Μπαμπάλης), Διάδραση: σσ .145-158.

Καλογιαννάκη Π. (2004). "Homo politicus: Homo comparativus? Σκέψεις για την έννοια του Πολίτη σήμερα από τη σκοπιά της Συγκριτικής Παιδαγωγικής, στο: Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση, 2 /127-139

Καλογιαννάκη Π., (2002), Η Γαλλόφωνη συγκριτική παιδαγωγική: μια γενική θεώρηση, στα: Πρακτικά του 2ου διεθνούς συνεδρίου: η Παιδεία στην Αυγή του 21ου αιώνα (επιμ. Σ.Μπουζάκης) σ.15

Καλογιαννάκη Π. (2020), 'Προς μια Ετεροπαιδαγωγική: η δημιουργία του ανθρώπου-πολίτη στον 21ο αιώνα. Στο: Χ.Παρθένης (επιμ.). Πολιτική και Πρακτική της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: η αναγκαιότητα νέων παιδαγωγικών και θεσμικών προσεγγίσεων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες (σς. 143-154). Αθήνα, Gutenberg.

**A07 03 Μορφές Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική:
Συγκριτικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικές Πρακτικές**

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A07 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μορφές Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική: Συγκριτικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικές Πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αφορά την ανάλυση και σύγκριση εκπαιδευτικών συστημάτων σε χώρες του λεγόμενου 'Τρίτου Κόσμου', Ασία, Αφρική, Λατινική Αμερική. ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: - Περιγράφουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - Αναφέρουν αντιπροσωπευτικά συστήματα από τις προαναφερόμενες χώρες και να τα συγκρίνουν με την ελληνική εμπειρία - Εξετάζουν τις ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες οι οποίες επιδρούν στη διαμόρφωσή τους - Εστιάζουν σε καλές πρακτικές για χρήση τους στη σχολική τάξη - Επικοινωνούν τα ιδιαίτερα προβλήματα που εντοπίζονται (αναλφαριθμητισμός, ανισότητα ευκαιριών, ρατσισμός, πόλεμοι, εκμετάλλευση παιδιών, θέση της γυναίκας, καταπάτηση δικαιωμάτων, μαθητική διαρροή κλπ.)

- Υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των χωρών αυτών
Γενικές Ικανότητες
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης - Καλλιέργεια του συγκριτικού επιχειρήματος (ομοιότητες και διαφορές) - Προώθηση στάσεων και αξιών - Δημιουργία προβληματισμού στο πεδίο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος - Περιγραφή και ανάλυση αντιπροσωπευτικών εκπαιδευτικών συστημάτων - Προσέγγιση του ελληνικού σχολείου- προβλήματα και προοπτικές στον 21ο αιώνα - Συγκρίσεις (ομοιότητες και διαφορές) μεταξύ των συστημάτων - Κριτική προσέγγιση των υπό συζήτηση σχολείων στον κόσμο - Κοινωνικά-οικονομικά και πολιτικά προβλήματα σε χώρες της Λ. Αμερικής, Ασίας, Αφρικής - Ερμηνεία των εκπαιδευτικών συστημάτων με βάση το μοντέλο Le Thanh Khoi - Διεθνή προγράμματα υποστήριξης της εκπαίδευσης στις χώρες του 'τρίτου κόσμου'

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

• Περί συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π. Δαρδανός 2015 • Παραδείγματα συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Διάδραση 2018

- Crisis in Education, Calogiannakis P. Papadakis N. Ifanti A. (eds), HMStudies & Publishing, 2018
- Empire and Education in Africa: the shaping of a comparative perspective (history of schools and schooling), P. Kallaway and R. Swartz, 2016
- Southeast Asian Education in Modern History: Schools, Manipulation and Context, P.M. Jolliffe, Th. R. Bruce, Routledge, 2018
- Popular Education and Social Change in Latin America, L. Kane, 2000.

A07 04 Καινοτόμα και Εναλλακτικά Σχολεία στο Πλαίσιο μιας Ριζοσπαστικής Παιδαγωγικής**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A07 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Καινοτόμα και Εναλλακτικά Σχολεία στο πλαίσιο μιας Ριζοσπαστικής Παιδαγωγικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
• Το μάθημα αφορά τη προσέγγιση καινοτόμων και εναλλακτικών σχολείων στην Ελλάδα και τον κόσμο καθώς και καινοτόμων και εναλλακτικών πρακτικών και θεωριών. • Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: - Ορίζουν τις βασικές έννοιες του μαθήματος - Διακρίνουν καινοτόμα και εναλλακτικά σχολεία στον σύγχρονο κόσμο και τα συγκρίνουν με την ελληνική εμπειρία - Εξετάζουν τις ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές και εκπαιδευτικές συνθήκες οι οποίες επιδρούν στη διαμόρφωσή τους Ταξινομούν τις καλές πρακτικές των σχολείων αυτών για χρήση τους στη σχολική τάξη - Σχεδιάζουν στο πλαίσιο μιας ριζοσπαστικής παιδαγωγικής που στην ουσία πρόκειται για μία ετεροπαιδαγωγική και ανθρωποκεντρική προσέγγισης της αγωγής και της παιδείας - Υποστηρίζουν την καινοτομία και την εναλλακτικότητα στο σύγχρονο σχολείο - Αξιολογούν καινοτομικές και εναλλακτικές δράσεις στο σχολικό περιβάλλον

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη κριτικής ριζοσπαστικής σκέψης και συγκριτικού επιχειρήματος
- Προώθηση στάσεων και αξιών
- Δημιουργία προβληματισμού στο πεδίο
- Αναζήτηση καλών πρακτικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:
- Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του μαθήματος
 - Ριζοσπαστική παιδαγωγική και σύγχρονη εκπαιδευτική και κοινωνική κρίση
 - Περιγραφή και ανάλυση αντιπροσωπευτικών καινοτόμων και εναλλακτικών σχολείων στον κόσμο σήμερα
 - Προσέγγιση του ελληνικού σχολείου στο πλαίσιο της καινοτομίας
 - Εκπαιδευτικές πολιτικές στην Ελλάδα και αλλού
 - Κριτική προσέγγιση των υπό συζήτηση σχολείων στον κόσμο
 - Παραδείγματα καινοτόμων σχολείων και εναλλακτικών τρόπων εκπαίδευσης –καλές πρακτικές για τον σύγχρονο εκπαιδευτικό

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Ανοικτά βιβλία ή σημειώσεις. Ερωτήσεις κρίσης. Προαιρετικά: ανάληψη απαλλακτικών εργασιών ή προσθετικών (1-2 μονάδες στο τελικό γραπτό) εργασιών		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Περί συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π. Δαρδανός 2015
- Παραδείγματα συγκριτικής παιδαγωγικής, Καλογιαννάκη Π., Διάδραση 2018
- Κρίση στην Εκπαίδευση, Π. Καλογιαννάκη, Κ. Καρράς et al (eds) HMStudies and Publishing 2015
- Paolo Freire, Η αγωγή του καταπιεζόμενου, (μτφρ) εκδ. Κέδρος, 2009,

- Κριτική παιδαγωγική, Μια συλλογή κειμένων, επιμέλεια: Παναγιώτα Γούναρη, Γιώργος Γρόλλιος
- (κείμενα: Michael W. Apple, Stanley Aronowitz, Lilia Bartolome, Henry Giroux, Bell Hooks, Donaldo Macedo, Peter McLaren), Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 2010

**A07 06 Μετανάστευση, Οικογένεια, Κοινωνικά Συστήματα και Εκπαίδευση
σε Πολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης**

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A07 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μετανάστευση, Οικογένεια, Κοινωνικά Συστήματα και Εκπαίδευση σε Πολιτισμικά Περιβάλλοντα Μάθησης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, παρουσιάσεις video και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε πολιτισμικούς χώρους		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: • κατανοούν την αλληλεπίδραση των κοινωνικών συστημάτων και τη συσχέτισή τους με την εκπαιδευτική θέση ατόμων προερχόμενων από διαφοροποιημένα κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα • αναγνωρίζουν το διαμεσολαβητικό ρόλο της εκπαίδευσης ανάμεσα στο άτομο και την κοινωνία και τις πολιτισμικές του προεκτάσεις με βάση την κριτική θεώρηση • αναλύουν τους δομικούς/κοινωνικούς και ατομικούς/υποκειμενικούς παράγοντες κοινωνικοποίησης και διαμόρφωσης της ταυτότητας του ατόμου εντός πολλαπλών συστημάτων • εφαρμόζουν τη συστημική προσέγγιση ως 'μοντέλο' απεικόνισης οικογενειακών, κοινωνικών και πολιτισμικών σχέσεων • αναπτύσσουν πρακτικές αναπαράστασης των 'ιστοριών ζωής' ή της καθημερινότητας των μαθητών/τριών διαφορετικής κοινωνικοπολιτισμικής

αναφοράς, σε μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης, και ειδικότερα σε μουσειακούς χώρους • κατανοούν τη λειτουργία 'ενδιάμεσων' πολιτισμικών χώρων αλληλεπίδρασης, διαλόγου και μαθησιακής εμπειρίας
Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη κριτικού στοχασμού • Εφαρμογή ελκυστικών, βιωματικών, διαδραστικών μεθόδων μάθησης • Αυτόνομη και ομαδική εργασία ως παιδαγωγικά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: • Προσέγγιση κοινωνικών συστημάτων με βάση τη συστημική θεώρηση εντός των πολυπολιτισμικών και κοινωνικά διαφοροποιημένων σύγχρονων κοινωνιών • Κοινωνικές ταυτότητες και πρακτικές ένταξης ατόμων και ομάδων προερχόμενων από διαφοροποιημένα κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα • Διαμεσολαβητικός ρόλος της εκπαίδευσης σε πολυπολιτισμικά και κοινωνικά διαφοροποιημένα περιβάλλοντα • Συμβολή μη τυπικών μορφών εκπαίδευσης, όπως είναι η μουσειακή εκπαίδευση, στη δημιουργία 'ενδιάμεσων' χώρων κοινωνικής αλληλεπίδρασης, ανταλλαγής πολιτισμικών εμπειριών και μαθησιακών εμπειριών • (Ανα)παραστατική παιδαγωγική με εφαρμογή της έντεχνης μεθοδολογίας στη δημιουργία ελκυστικών και διαδραστικών περιβαλλόντων μάθησης ατόμων με διαφορετικές κοινωνικές/πολιτισμικές παραστάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη και σε πολιτισμικούς χώρους		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία: • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Γραπτές εξετάσεις στην ελληνική γλώσσα (ερωτήσεις ανάπτυξης) ή • Απαλλακτική εργασία		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία (ενδεικτικά):

- Ανδρούσου, Α., Ασκούνη, Ν. (2011). *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Βεντούρα, Λ. (Επιμ.) (2011). *Μετανάστευση και κοινωνικά σύνορα. Διακρίσεις αφομοίωσης, ενσωμάτωσης ή αποκλεισμού*. Αθήνα: Νήσος
- Green, N. (2004), *Οι δρόμοι της μετανάστευσης. Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις* (Δ. Παρσάνογλου, Μετάφρ). Αθήνα, Σαββάλας
- Νικονάνου, Ν. (Επιμ.) (2015). *Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα

Κ.ά.

Α08 Διγλωσσία και Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Α08 01 Υ Διγλωσσία και Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α08 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διγλωσσία και Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική/ γερμανική/ ισπανική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE125/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Το μάθημα αποτελεί μία <i>εισαγωγή</i> στη μελέτη (α) φαινομένων διγλωσσίας (από κοινωνιογλωσσολογική και εκπαιδευτική σκοπιά) και (β) ζητημάτων που σχετίζονται με τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης και ως ξένης γλώσσας. Σκοπός του μαθήματος είναι η αρχική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες και προβληματισμούς γύρω από την εκπαίδευση μαθητών/-τριών με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο τους οποίους ενδέχεται να συναντήσουν μελλοντικά οι φοιτητές/-τριες ως εκπαιδευτικοί είτε στην Ελλάδα (σε τυπικές και άτυπες δομές) είτε στο εξωτερικό (σε μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης). ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: - έχουν κατανοήσει βασικές έννοιες των επιστημονικών πεδίων (α) της διγλωσσίας και (β) της διδακτικής μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας

- έχουν κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των δίγλωσσων μαθητών/-τριών και τις ιδιαιτερότητές τους σε σχέση με τον γηγενή, 'μονόγλωσσο' μαθητικό πληθυσμό - έχουν κατανοήσει τις κοινωνικο-πολιτικές και εκπαιδευτικές συνθήκες που επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη γλωσσική χρήση σε δίγλωσσους (μειονοτικούς/μεταναστευτικούς) πληθυσμούς - έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο και τις μεθοδολογικές συνιστώσες της διάκρισης 'Ελληνικά ως δεύτερη (Γ2)' και 'Ελληνικά ως ξένη (ΞΓ) γλώσσα' - είναι σε θέση να εντοπίζουν και να επιλέγουν το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για αντιστοιχούς δίγλωσσους μαθητές και μαθήτριες (Ελληνικά ως Γ2/Ξγ, ενήλικες/παιδιά) - είναι σε θέση να εφαρμόζουν καινοτόμες προσεγγίσεις στη διδασκαλία μέσα στην τυπική τάξη, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή ένταξη και η επιτυχής φοίτηση και των πολιτισμικά διαφορετικών/δίγλωσσων μαθητών/-τριών.
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: - Εισαγωγή στο φαινόμενο της διγλωσσίας (η διγλωσσία ως παγκόσμιο, κοινωνικό και ατομικό φαινόμενο) - Διαστάσεις διγλωσσίας - Γλωσσική χρήση και ανάπτυξη διγλωσσίας σε δίγλωσσες κοινότητες - Η κατάκτηση μιας Γ2 (θεωρίες μάθησης, χαρακτηριστικά) - Προσεγγίσεις στη διδασκαλία μιας δεύτερης γλώσσας (δομικές, επικοινωνιακές) - Η διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 και ως Ξένης γλώσσας (τύποι μαθητών, εκπαιδευτικό υλικό, μεθοδολογία) - Η διδασκαλία σε δίγλωσσους μαθητές στις τυπικές τάξεις (μοντέλα για την υποστήριξη των μαθητών με χαμηλή ελληνομάθεια για την πρόσβαση στο ΑΠ και την επιτυχή σχολική και κοινωνική ένταξη). - Πλουραλιστικές γλωσσικές προσεγγίσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο

	- Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και εργαλείων σύγχρονης διάδρασης (λ.χ. Kahoot, padlet) - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. Επικουρικά, ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση με εργασίες για ένα 10% του τελικού βαθμού. <i>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων</i>		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

▪ Baker, C. (2001) <i>Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση</i> (μτφρ. Α. Αργυροπούλου, επιμ. Μ. Δαμανάκης). Αθήνα: Gutenberg. ▪ Cummins, J. (2003) <i>Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση</i> (μτφρ. Σ. Αργύρη, επιμ. Ε. Σκούρτου). Αθήνα: Gutenberg (2^η εκδ. βελτιωμένη και επηυξημένη). ▪ Ιακώβου, Μ. (Επιμ.) (2015) <i>Οδηγός Επιμόρφωσης «Γενικές Αρχές Διδασκαλίας Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Επίπεδα Α1-B2»</i> (Πράξη «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών»- Δράση 2 «Ενίσχυση της ελληνομάθειας»). Θεσσαλονίκη: Υ.ΠΑΙ.Θ. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi1/Epimorfotikos_odigos.pdf ▪ Μουτή, Α., Μαλιγκούδη, Χ., Γογωνάς, Ν., & Γκαϊνταρτζή, Α. (2023). <i>Πολυγλωσσία και Ειδικά Θέματα Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας</i>. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-189 ▪ Σκούρτου, Ε. (2012) <i>Διγλωσσία και σχολείο</i>. Αθήνα: Gutenberg. ▪ Σκούρτου, Ε. & Κούρτη-Καζούλλη, Β. (επιμ.) (2015) <i>Διγλωσσία και διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα/ www.kallipos.gr. Διαθέσιμο στο: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/6346. ▪ Στεργίου, Λ. & Σιμόπουλος, Γ. (2019) <i>Με(τά) το κοντέϊνερ. Μια διαπολιτισμική ματιά στην εκπαίδευση προσφύγων</i>. Αθήνα: Gutenberg. ▪ Τσοκαλίδου, Ρ. (2011) <i>Χώρος για Δύο</i>. Θεσσαλονίκη: Ζυγός. ▪ Χατζηδάκη, Α. (2020) <i>Διδάσκοντας δίγλωσσα παιδιά: Θεωρητικά ζητήματα και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις</i>. Αθήνα: Πεδίο. ▪ Χατζηδάκη, Α. & Μαλιγκούδη, Χ. (2023). <i>Η ανάπτυξη της γλώσσας της κοινότητας σε παιδιά από μειονοτικές ομάδες: ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου</i>. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-359

A08 02 Ζητήματα Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A08 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ζητήματα διδακτικής της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 x 13= 39	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A08 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/modules/document/?course=PTDE127		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει κάποιες βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο της Διδακτικής της Ελληνικής ως Γ2/Ξγ, προκειμένου οι μελλοντικοί/-ές εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση να διδάξουν σχετικά μαθήματα σε μαθητές/-τριες που δεν ομιλούν την Ελληνική ως μητρική είτε στην Ελλάδα είτε σε μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν: - κατανοήσει τις βασικές διαφορές ανάμεσα στη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 και ως Ξένης - κατανοήσει βασικά χαρακτηριστικά της Κατάκτησης μιας ΓΔ/ΞΓ - εξοικειωθεί με βασικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία μιας Γ2/ΞΓ - εξασκηθεί στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την καλλιέργεια των τεσσάρων δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου), της γραμματικής και του λεξιλογίου.
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Η κατάκτηση μιας Γ2 (θεωρίες μάθησης, χαρακτηριστικά).
- Η σημασία των λαθών, τα είδη τους και η αντιμετώπισή τους.
- Μέθοδοι και προσεγγίσεις στη διδασκαλία μιας Γ2 (δομολειτουργική, επικοινωνιακή, κ.ά.)
- Η διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 και ως Ξένης γλώσσας (τύποι μαθητών, εκπαιδευτικό υλικό, μεθοδολογία)
- Γλωσσική αξιολόγηση
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την καλλιέργεια των τεσσάρων δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου).
- Προτάσεις για τη διδασκαλία της Γραμματικής.
- Προτάσεις για τη διδασκαλία του Λεξιλογίου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και εργαλείων σύγχρονης διάδρασης (λ.χ. Kahoot, padlet) • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών βασίζεται σε: - Συμμετοχή στις συζητήσεις στο μάθημα - Τελικές γραπτές εξετάσεις (Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης/ Εφαρμογής/ Ανάπτυξης Δοκιμίων) Προαιρετικά: Υλοποίηση σύντομων ασκήσεων στην πλατφόρμα του μαθήματος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου: <i>βαθμολογία 2 μονάδες μέγιστο εάν υλοποιηθούν όλες οι ασκήσεις, που προστίθεται στον</i>		

	βαθμό της τελικής εξέτασης, εφόσον αυτός είναι πάνω από «πέντε» (5).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- **Ιακώβου, Μ. (επιμ.) (2014)** *Επιμορφωτικός οδηγός. Γενικές αρχές διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (επίπεδα Α1-Β2), (σς.21-43).* Θεσσαλονίκη: Πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών». <https://diapolis.auth.gr>
 - **Κάντζου, Β. & Αντωνίου, Μ. (επιμ.) (2024)** *Διδάσκοντας τα Ελληνικά ως Δεύτερη Γλώσσα. Gutenberg.*
 - **Κατσιμαλή, Γ. (2007)** *Γλωσσολογία σε εφαρμογή.* Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου/Καρδαμίτσα.
 - **Μαθθαιουδάκη, Μ. (2014).** «Ο σχεδιασμός του ξενόγλωσσου μαθήματος: προτάσεις στα πλαίσια των σύγχρονων προσεγγίσεων». Στο Πρόγραμμα «Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας» του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας
 - **Μπέλλα, Σ. (2011)** *Η δεύτερη γλώσσα. Κατάκτηση και διδασκαλία.* Αθήνα: Πατάκης.
- Κ.ά.**

A08 04 Γλώσσες και Γραμματισμοί σε Πολυγλωσσικά Περιβάλλοντα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A08 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γλώσσες και Γραμματισμοί σε Πολυγλωσσικά Περιβάλλοντα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A08 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα συνδέει ζητήματα πολυγλωσσίας και πολυπολιτισμικότητας με το αντικείμενο του γραμματισμού και στοχεύει στο να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη μελέτη σχετικών θεμάτων. Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: - ορίζουν με σαφήνεια και πληρότητα το περιεχόμενο των όρων 'γραμματισμός' και 'διγλωσσισμός' - αναφέρουν βασικές θεωρίες γύρω από τα είδη γραμματισμού και τα χαρακτηριστικά τους - αναφέρουν το πώς τα δίγλωσσα παιδιά κατακτούν τον γραμματισμό στις γλώσσες τους - αναφέρουν με παραδείγματα το πώς η προσέγγιση του 'κριτικού γραμματισμού' συμβάλλει στην ενδυνάμωση των μαθητών με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο
Γενικές Ικανότητες
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές περιοχές του μαθήματος περιλαμβάνουν:

- Ο όρος γραμματισμός και τα είδη του (αναγνωριστικός, λειτουργικός, κριτικός)
- Συστήματα γραφής και η κατάκτηση του διγραμματισμού
- Εφαρμογή προσεγγίσεων κριτικού γραμματισμού στο σχολείο
- Έρευνα στο πεδίο της κατάκτησης του διγραμματισμού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>ECTS μονάδες</i>
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη και παρουσίαση εργασίας	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα, την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους, καθώς και της παρουσίασης σε ακροατήριο που κάνουν.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Baynham, M. (2002) *Πρακτικές γραμματισμού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
 Κωστούλη, Τ. (επιμ.) (2009) *Η κοινωνική δόμηση του γραμματισμού*. Αθήνα: Επίκεντρο Κ.ά.

A08 05 Η Ελληνική Γλώσσα στο Εξωτερικό: Ζητήματα Κατάκτησης και Διδασκαλίας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A08 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5΄ και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Ελληνική Γλώσσα στο Εξωτερικό: Ζητήματα Κατάκτησης και Διδασκαλίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 8 εβδ)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 5 εβδ)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A08 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά/γαλλικά/γερμανικά/ισπανικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU328/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα στοχεύει στην ενημέρωση των μελλοντικών εκπαιδευτικών γύρω από ζητήματα κατάκτησης και διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό, τόσο σε πληθυσμούς ελληνικής καταγωγής όσο και σε μη ελληνικής καταγωγής άτομα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι συμμετέχοντες/ουσες: - θα γνωρίζουν τις συνθήκες γλωσσικής κοινωνικοποίησης των ελληνικής καταγωγής ατόμων στη διασπορά - θα γνωρίζουν τα μοτίβα γλωσσικής χρήσης και τις ανάγκες των μαθητών/τριών ελληνικής και μη καταγωγής - θα γνωρίζουν τις συνθήκες και τους φορείς ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό - θα γνωρίζουν τα διαθέσιμα Αναλυτικά προγράμματα και το διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό και θα είναι σε θέση να επιλέγουν το κατάλληλο για τους μαθητές και τις μαθήτριά τους - θα γνωρίζουν βασικές μεθοδολογικές αρχές διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και θα είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν.
Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Η Ελληνική στο εξωτερικό: «γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς» ή Ξένη γλώσσα;
2. Συνθήκες και φορείς ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης
3. Αναλυτικά προγράμματα/Προγράμματα σπουδών
4. Εκπαιδευτικό υλικό
5. Επικοινωνιακές προσεγγίσεις στη γλωσσική διδασκαλία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Προβολή Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη, συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	86	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο μάθημα (20%), την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους (40%), καθώς και της παρουσίας που θα κάνουν στο ακροατήριο (40%).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- **Δαμανάκης, Μ. (επιμ.) (2004).** *Θεωρητικό Πλαίσιο και Προγράμματα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά*. Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ. Ανακτήθηκε από: http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?option=com_content&view=article&id=230:2014-06-29144545&catid=137&Itemid=656&lang=el (4/5/2017)
- **Δαμανάκης, Μ. (2007).** *Ταυτότητες και εκπαίδευση στη Διασπορά*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Δαμανάκης, Μ. (2014).** «Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και ηλεκτρονική μάθηση στη διασπορά. Αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας ως προαπαιτούμενα για την ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος ηλεκτρονικής μάθησης». Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ. διαθέσιμο στο: <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/ellinoglossi/index.php/el/2014-03-26-19-26-42/meletes-epimorfotiko-yliko>
- **Ιακώβου, Μ. (επιμ.) (2015)** *Οδηγός Επιμόρφωσης «Γενικές Αρχές Διδασκαλίας Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας: Επίπεδα Α1-Β2»* (Πράξη «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών»- Δράση 2 «Ενίσχυση της ελληνομάθειας»). Θεσσαλονίκη: Υ.ΠΑΙ.Θ. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/dras1/Epimorfotikos_odigos.pdf
- **Χατζηδάκη, Α. (2015).** Η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη και ως ξένη στη Διασπορά. Εκπαιδευτικές δράσεις και νέα δεδομένα. Στο Σκούρτου, Ε. & Καζούλλη-Κούρτη, Β. (επιμ.) *Διγλωσσία και διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας* (σσ.70-96). Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα (www.kalippos.gr)
- **Χατζηδάκη, Α. & Μαλιγκούδη, Χ. (2023).** *Η ανάπτυξη της γλώσσας της κοινότητας σε παιδιά από μειονοτικές ομάδες: ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-359>

A10 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

A10 01 Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών και Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης. Η Περίπτωση του Μέντορα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Π.Τ.Δ.Ε		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A10 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών και Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης. Η Περίπτωση του Μέντορα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο σκοπός – στόχος του μαθήματος είναι η δημιουργία μεταβιβάσιμων αποτελεσμάτων για την αναβάθμιση των επαγγελματικών ικανοτήτων των επαγγελματιών της εκπαίδευσης που ασχολούνται καθημερινά με τις επαγγελματικές σχέσεις, την επαγγελματική τους εξέλιξη, το ρόλο και την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης.
Γενικές Ικανότητες
• Να αναπτύξει τις επικοινωνιακές και κοινωνικές του δεξιότητες • Να διερευνήσει νέες προοπτικές • Να προσδιορίσει τομείς ανάπτυξης • Να βελτιώσει την αυτοπεποίθησή του/της εκπαιδευτικού • Να διευρύνει το προσωπικό δίκτυο επαφών του • Να αποκτήσει νέες γνώσεις και δεξιότητες στο πλαίσιο μιας κριτικής – μετασχηματιστικής προσέγγισης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παρόν μάθημα έχει ως αντικείμενο την παρουσίαση του θεσμού του μέντορα στη στήριξη και καθοδήγηση των νεοδιοριστών εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. Μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την έρευνα δράσης παρουσιάζεται ο θεσμός, η εξάπλωση και αξιοποίησή του σε προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης 'induction' και καθοδήγησης 'mentoring'. Από τις αρχές της δεκαετίας του '80, έγινε η εξάπλωση του mentoring στην εκπαιδευτική σκηνή ως τμήμα ενός ευρύτερου κινήματος βελτίωσης της εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά συνεχίζουν να κερδίζουν δημοτικότητα και να εφαρμόζονται σε πολλές χώρες διεθνώς, βοηθώντας τη συγκράτηση των νέων εκπαιδευτικών στο διδασκαλικό επάγγελμα. Το 2010 στην Ελλάδα ψηφίστηκε «ο θεσμός του μέντορα νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού», χωρίς όμως να έχει τεθεί σε εφαρμογή μέχρι σήμερα. Το συγκεκριμένο μάθημα, φιλοδοξεί να παρουσιάσει το θεσμό του μέντορα ως καλή πρακτική μέσα στο ευρύτερο εκπαιδευτικό κλίμα του σχολείου αλλά και ως καινοτόμο εφαρμογή στον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Power Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις, απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Boreen, J., Johnson, M. K., Niday, d. & Potts, J. (2009). Mentoring beginning teachers: mentoring, reflecting, coaching (2nd ed.). Portland, ME: Stenhouse Publishers.

Campbell, M. R. & Brummett, V. M. (2007). Mentoring preservice teachers for development and growth of professional knowledge. Music Educators Journal, 93(3), 50-55.

Cherian, F. (2007). Learning to teach: teacher candidates reflect on the relational, conceptual, and contextual influences of responsive mentorship. Canadian Journal of Education, 30(1), 25-46.

Cohen, L. Manion, L. & Morrison, K. (2007). Research Methods in Education (6th ed.). NY: Routledge.

Δεληγιάννη, Α. & Ματθαίουδάκη, Μ. (2008). Ο μέντορας και οι άλλοι: Μια προκαταρκτική μελέτη για την εκπαίδευση, αξιολόγηση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 45, 18-36.

- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2005). Introduction: The Discipline and Practice of Qualitative Research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.). *The SAGE Handbook of Qualitative Research* (pp. 1–32). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ευαγγελάκου, Π. (2019). Οι ανάγκες των φοιτητριών/φοιτητών των παιδαγωγικών τμημάτων για στήριξη εκπαιδευτική, ψυχολογική και επαγγελματικού προσανατολισμού: η περίπτωση του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών. *Academia*, 14, 39-69.
- Evertson, C. M. & Smithey, M. W. (2000). Mentoring effects on protégés' classroom practice: an experimental field study. *The Journal of Educational Research*, 93(5), 294-304. DOI: <https://doi.org/10.1080/00220670009598721>
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2000). Mentoring in the new millennium. *Theory into Practice*, 39 (1), 50-56.
- Hobson, L. D., Harris, D., Buckner-Manley, K. & Smith, P. (2012). The importance of mentoring novice and pre-service teachers: Findings from HBCU student teaching program. *Educational Foundations*, 26 (3-4), 67-80.
- Hudson, P. (2014). Specific mentoring: theory and model for developing primary science teaching practices. *European Journal of Teacher Education*, 27(2), 139-146. DOI: 10.1080/0261976042000223015
- Hudson, P. & Skamp, K. (2003) Mentoring preservice teachers of primary science. *The Electronic Journal of Science Education*, 7(1). Available online at: <http://ejse.southwestern.edu/issue/view/732>.
- Izadinia, M. (2016). Preservice teachers' professional identity development and the role of mentor teachers. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 5(2). DOI: <http://dx.doi.org/10.1108/IJMCE-01-2016-0004>
- Izadinia, M. (2015a): Student teachers' and mentor teachers' perceptions and expectations of a mentoring relationship: do they match or clash? *Professional Development in Education*. DOI: <https://doi.org/10.1080/19415257.2014.994136>
- Izadinia, M. (2015b). A closer look at the role of mentor teachers in shaping preservice teachers' professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 52, 1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tate.2015.08.003>
- Jane, B. (2007). Mentoring in teacher education: An experience that makes a difference for fledging university students. In T. Townsend & R. Bates (Eds.). *Handbook of Teacher Education*, (pp. 179-192). The Netherlands: Springer.
- Johnson, M. (2012). Mentoring pre-service teachers and students. In S. D. Myers & C. W. Anderson (Eds.). *Dimension in Mentoring. A continuum of practice from beginning teachers to teacher leaders* (pp. 3-84). The Netherlands: Sense Publishers.
- Κεδράκα, Κ., Γκοτζαρίδης, Χ. & Καλτσίδης, Χ. (2016). Συνεργασία Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε πρόγραμμα mentoring και επιμόρφωσης εκπαιδευτικών. Πρακτικά 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου της Πανελλήνιας Ένωσης Σχολικών Συμβούλων (Α' τόμος) (σσ. 602-612). Αθήνα: Π.Ε.Σ.Σ.
- Kelle, U. (2005). "Emergence" vs. "Forcing" of Empirical Data? A Crucial Problem of "Grounded Theory" Reconsidered. *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research*, 6(2). DOI: <http://dx.doi.org/10.17169/fqs-6.2.467>
- Κουγιουμτζής, Γ. (2016). Mentoring/καθοδήγηση εκπαιδευτικών: Ποιο είναι το καταλληλότερο πρόσωπο για την ανάληψη της ιδιότητας του μέντορα/καθοδηγητή εκπαιδευτικών; Πρακτικά 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου της Πανελλήνιας Ένωσης Σχολικών Συμβούλων, (Α' τόμος) (σσ. 623-633). Αθήνα: Π.Ε.Σ.Σ.

Κουτσοσπύρου, Χ., Παπαδόγιαννη, Ε. & Μάνεσης, Ν. (2018). Η αξιολόγηση ως ανατροφοδοτική διαδικασία στην κοινότητα μάθησης, με τη χρήση εργαλείων WEB 2.0. *Επιστήμες Αγωγής*, 2, 82-102.

Λουκά, Δ. & Πέτσιου, Χ. (2016). Το mentoring στην εκπαίδευση. *Πρακτικά 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου της Πανελλήνιας Ένωσης Σχολικών Συμβούλων*, (Α' τόμος) (σ. 673-681). Αθήνα: Π.Ε.Σ.Σ.

Levitt, H. M., Motulsky, S. L., Wertz, F. J., Morrow, S. L., & Ponterotto, J. G. (2017). Recommendations for Designing and Reviewing Qualitative Research in Psychology: Promoting Methodological Integrity. *Qualitative Psychology*, 4(1), 2–22.

Mason, J. (2011). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. (Ν. Κυριαζή, Επιμ., & Ε. Δημητριάδου, Μεταφρ.) Αθήνα: Πεδίο.

Mena, J., Hennissen, P. & Loughran, J. (2017). Developing pre-service teachers' professional knowledge of teaching: The influence of mentoring. *Teaching and Teacher Education*, 66, 47-59.

Moulding, L. R., Stewart, P. W. & Dunmeyer, M. L. (2014). Pre-service teachers' sense of efficacy: Relationship to academic ability, student teaching placement characteristics, and mentor support. *Teaching and Teacher Education*, 41, 60-66. DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tate.2014.03.007>

Myers, S. D. & Anderson, C. W. (Eds.). (2012). *Dimension in Mentoring. A continuum of practice from beginning teachers to teacher leaders*. The Netherlands: Sense Publishers.

Sempowicz, T. & Hudson, P. B. (2012). Mentoring preservice teachers' reflective practices towards producing teaching outcomes. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 10 (2), 52-64.

A10 06 Οι Εκπαιδευτικές Πολιτικές των Βενιζελικών και Αντιβενιζελικών Κυβερνήσεων στο Ελληνικό Κράτος μέσα από την Ιστορική τους Συγκρότηση και Διαδρομή

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A10 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Οι Εκπαιδευτικές Πολιτικές των Βενιζελικών και Αντιβενιζελικών Κυβερνήσεων στο Ελληνικό Κράτος μέσα από την Ιστορική τους Συγκρότηση και Διαδρομή</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις		3
			4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική/ γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Θα ανακαλύψουν και θα εξετάσουν σειρά σημαίνουσών εννοιών - Θα ορίσουν ιστορικούς και κοινωνικούς παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής - Θα αξιολογήσουν τους φορείς άσκησης της Εκπαιδευτικής Πολιτικής από τη συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους και ιδιαίτερα των βενιζελικών και αντιβενιζελικών κυβερνήσεων - Θα συνδυάσουν ζητήματα θεωρίας και πράξης αναφορικά με το αντικείμενο.
Γενικές Ικανότητες
- Θα είναι σε θέση να εμβαθύνουν στο ιστορικό συγκείμενο του αντικειμένου της Εκπαιδευτικής Πολιτικής - Θα έχουν την ικανότητα ανάλυσης και ερμηνείας των πολιτικών για την εκπαίδευση τις περιόδους αυτές και

- Θα μπορούν να κρίνουν τις ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές διαδικασίες εφαρμογής της

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιδιώκει να συμβάλλει στην ανανέωση της συζήτησης για την εκπαιδευτική πολιτική του Βενιζέλου σε επίπεδο προθέσεων, σχεδιασμού και υλοποίησης, παρουσιάζοντας μια σειρά κειμένων /πηγών προερχόμενων από την περίοδο που έζησε και έδρασε ο Βενιζέλος τόσο στην Κρήτη, «ανασύροντας» μια άγνωστη εν πολλοίς πτυχή της εκπαιδευτικής δράσης του Έλληνα πολιτικού στη γενέτειρά του, όσο και όταν ανάλαβε την πρωθυπουργία στην ελεύθερη Ελλάδα, επιδιώκοντας να συμπληρώσει τις μελέτες για τις προθέσεις των κυβερνήσεων του Βενιζέλου στα εκπαιδευτικά πράγματα της κυρίως Ελλάδας,. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία της εκπαιδευτικής πολιτικής στο τέλος του 19ου και το πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα μέσα από τη διερεύνηση των κυριότερων πτυχών της πολιτικής του έλληνα πολιτικού στο χώρο της εκπαίδευσης, με αφετηρία την Κρητική Πολιτεία και ενταγμένες στο κοινωνικοπολιτικό και ιστορικό γίνεσθαι της εποχής. Μεταξύ άλλων στο μάθημα εξετάζονται η φιλοσοφία και οι προσανατολισμοί του πολιτικού αυτού, το θεσμικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής του Βενιζέλου, η σχέση παιδείας και γλώσσας, οι σχέσεις εκκλησίας- πολιτείας στο χώρο της εκπαίδευσης, η σύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας και η προσπάθεια αναχαίτισης του κλασικισμού, μεταρρυθμίσεις, στόχοι και προγράμματα της εποχής, κλπ. Με βάση τα διαθέσιμα τεκμήρια (αναλογικά και ψηφιοποιημένα), θα μελετηθούν νομοσχέδια, νόμοι, κυβερνητικά διατάγματα/ εγκύκλιοι, πρακτικά Βουλής, κυβερνητικά και κομματικά προγράμματα των φιλελευθέρων, η αρθρογραφία για την παιδεία, ομιλίες και αγορεύσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου στη βουλή για την παιδεία, δημοσιεύματα στον Τύπο για την εκπαιδευτική πολιτική του και αναστοχασμός στο πλαίσιο των σύγχρονων εκπαιδευτικών πολιτικών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Power Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σταμέλος Γ. (1999). Σύγχρονα θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Προσπάθεια ιχνηλασίας, Αθήνα: Αρμός.

Βερέμης Θ. - Γουλιμή Γ. (1989). Ελευθέριος Βενιζέλος: Κοινωνία-Οικονομία-Πολιτική στην εποχή του, Αθήνα: Γνώση

Δημαράς Α. (επιμ.). (1984). Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (1895-1967), Αθήνα: Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη

Μπουζάκης Σ. (1986). Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-1985), Αθήνα: Gutenberg

Παπαδάκης Ν. (επιμ.). (2003). Εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Φραγκουδάκη, Α. (1987). Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Αθήνα: Κέδρος.

Χαραλάμπους Δ. (2007). Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Χουρδάκης Α. (2007). Στο: Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Χουρδάκης Αντ., (2010). Πολιτεία υπό αναίρεση, Η εκπαίδευση στην Κρήτη πριν την ένωση, Αθήνα: Gutenberg

A10 09 Εκπαιδευτικός και Οργάνωση και Διαχείριση Σχολικής Τάξης. Το Διεθνές Παράδειγμα**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Π.Τ.Δ.Ε		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A10 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εκπαιδευτικός και Οργάνωση και Διαχείριση Σχολικής Τάξης. Το Διεθνές Παράδειγμα</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το παρόν μάθημα στοχεύει στην ενημέρωση σχετικά με τη διάγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων. Αρχικά, αναλύει τους παράγοντες που συμβάλλουν στην οργάνωση ενός κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος και εξετάζει ζητήματα αναγκαιότητας της γονεϊκής εμπλοκής / συμμετοχής στη διαμόρφωση θετικού κι ευχάριστου σχολικού κλίματος. Κατά την εξέλιξη του μαθήματος αναλύονται σύγχρονες καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας, οι οποίες εμπλέκουν ενεργητικά τον μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία και αποβλέπουν στη γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική βελτίωση όλων των μαθητών αξιοποιώντας τις διαφορές τους. Επίσης, αναλύονται οι μορφές και τα είδη αξιολόγησης της μάθησης του μαθητή και γίνεται μια αποτίμηση της αξίας της για την εκπαίδευση εν γένει. Τέλος, προτείνονται μέθοδοι και τεχνικές ανάπτυξης προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων ζωής, η οποία επιτρέπει στα άτομα να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις απαιτήσεις και προκλήσεις της καθημερινής ζωής και εξασφαλίζουν την υγεία, την ευεξία και την ψυχική ανθεκτικότητα των παιδιών και των εφήβων.
Γενικές Ικανότητες
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης - Ανάδειξη καλών πρακτικών από τους εκπαιδευτικούς στο χώρο της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών πολιτικών που διαμορφώνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα

- Προώθηση στάσεων και αξιών
- Καλλιέργεια ενσυναίσθησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι απαιτήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε συνδυασμό με τις οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές έχουν γίνει πολυσύνθετες. Οι εκπαιδευτικοί όσο κι αν διαθέτουν τυπικά και ουσιαστικά προσόντα συχνά νιώθουν ότι δεν είναι επιτυχημένοι και αποτελεσματικοί στο έργο τους. Αναμφισβήτητα, η επιτυχία του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με την ικανότητά τους να διαχειρίζονται αποτελεσματικά της τάξη τους. Ο σκοπός του εν λόγω εκπαιδευτικού αντικειμένου είναι διττός: από τη μία, εντοπισμός των παραγόντων και των φαινομένων που δυσχεραίνουν το έργο του εκπαιδευτικού και από την άλλη η ανάδειξη σύγχρονων και αποτελεσματικών τρόπων οργάνωσης και διαχείρισης της Σχολικής Τάξης. Η πολιτισμική ετερότητα που χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία εντείνει τα φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσα στις σχολικές τάξεις, ενώ τα τελευταία χρόνια η έκταση και η συχνότητα του φαινομένου της σχολικής βίας και του εκφοβισμού προβληματίζει τον εκπαιδευτικό κόσμο. Επιπλέον, τα προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητών και οι μαθησιακές δυσκολίες πολλαπλασιάζονται, ενώ η σχολική αποτυχία τείνει να λάβει τη μορφή μιας «σύγχρονης νόσου».

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις, απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρτινοπούλου, Β., Μπαμπάλης, Θ. & Νικολόπουλος, Β. Ι. (2016). Πανελλήνια έρευνα για την ενδοσχολική βία και τον εκφοβισμό στην Πρωτοβάθμια και Δευτερο-βάθμια Εκπαίδευση. Αθήνα: ΥΠ.Π.Ε.Θ. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/08_03_16_ereyna_bulling.doc

Babbie, E. (2011). *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*. Προλ.-Επιμ.: Ζαφειρόπουλος, Κ., Μτφρ.: Βογιατζής, Γ. Αθήνα: Κριτική.

Βεργίδης, Δ. Κ. (2008). Προβλήματα δασκάλων στην επιτέλεση του έργου τους. Πανεπιστήμιο Πατρών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

<https://repository.edulll.gr/edulll/bitstream/10795/1271/2/1271.pdf>

Blackledge, D. & Hunt, B. (2000). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Μτφρ.: Δεληγιάν-νη, Μ., Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κωνσταντίνου, Χ. & Κωνσταντίνου, Ι. (2017). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, του εκπαιδευτικού και του μαθητή ως θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Σωτηρίου, Α. & Ιορδανίδης, Γ. (2014). Σχέσεις μεταξύ του κλίματος της τάξης και της επαγγελματικής ικανοποίησης των δασκάλων. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*. Τομ. ΙΣΤ, τεύχος 64. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

<file:///C:/Users/alexa/Downloads/98-350-1-PB.pdf>

Wragg, E. C. (2003). *Διαχείριση της σχολικής τάξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Σαββάλας.

Ahadi, A. A., KHanmohammadi, M., Masoudinejad, M. & Alirezaie, B. (2016). Im-proving student performance by proper utilization of daylight in educational en-vironments. (Case study: IUST1 School of Architecture). *Acta Technica Napo-censis: Civil Engineering & Architecture*. Vol. 59, No. 1, pp. 1-21. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: 143 :

https://www.researchgate.net/publication/304580309_Improving_student_performance_by_proper_utilization_of_daylight_in_educational_environments_Case_study_IUST_1_School_of_Architecture

A11 01 Δια Βίου Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A11 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δια Βίου Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η έννοια το περιεχόμενο, η φιλοσοφία, η αναγκαιότητα, τα επίπεδα διάκρισης, το πλαίσιο υλοποίησης και αξιολόγησης και τέλος οι σύγχρονες πολιτικές για την Δια Βίου Μάθηση (ΔΒΜ) στην αναδυόμενη Κοινωνία της Γνώσης , αποτελούν τα συστατικά στοιχεία του θεωρητικού πλαισίου του μαθήματος. Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος αναμένεται να: - αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της ΔΜΜ στη συγχρονη εποχή - να κατανοούν το φιλοσοφικό πλαίσιο της ΔΒΜ - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές ΔΒΜ από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα
- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΔΒΜ: Ιστορική Αναδρομή
2. ΔΒΜ: Οριοθέτηση / Φιλοσοφικό Πλαίσιο
3. ΔΒΜ: Επίπεδα διάκρισης
4. ΔΒΜ: Πλαίσιο Υλοποίησης και Αξιολόγησής
5. Καλές πρακτικές ΔΒΜ από τον ελληνικό και διεθνή χώρο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Αξιοποίηση εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας • Αξιοποίηση εφαρμογών επαυξημένης πραγματικότητας • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Κόκκος, Α. (1999). Εκπαίδευση ενηλίκων. *Το πεδίο, οι αρχές μάθησης, οι συντελεστές*. Πάτρα: ΕΑΠ.

Κόκκος, Α. (2002). Η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές. Στο Κόκκος Α.(επιμ.), *Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Rogers, A. (1998). Η εκπαίδευση ενηλίκων. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (2004). Τυπολογίες και Στρατηγικές στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 2, 11-16.

Ξενόγλωσση

Aspin, D. N., Chapman, J., Hatton, M., & Sawano, Y. (Eds.). (2012). *International handbook of lifelong learning* (Vol. 6). Springer Science & Business Media.

Kasworm, C. E., Rose, A. D., & Ross-Gordon, J. M. (Eds.). (2010). *Handbook of adult and continuing education*. Sage.

Mezirow, J. (2000). Learning as Transformation: Critical Perspectives on a Theory in Progress. The Jossey-Bass Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass Publishers, 350 Sansome Way, San Francisco, CA 94104.

Jarvis, P. (Ed.). (2009). *The Routledge international handbook of lifelong learning*. Routledge.

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. Jossey-Bass, 350 Sansome Street, San Francisco, CA 94104-1310.

Kokkos, A. (2010). Transformative learning through aesthetic experience: Towards a comprehensive method. *Journal of Transformative Education*, 8(3), 155-177.

A11 04 Υ Τεχνητή Νοημοσύνη και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στο Σύγχρονο Σχολείο (A.I & e-Learning)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A11 Π04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^Ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνητή Νοημοσύνη και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στο Σύγχρονο Σχολείο (Α.Ι & e-Learning)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/index.php?categoryid=17		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
- Σκοπός του μαθήματος. είναι η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε οι φοιτητές να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να οργανώνουν, και να αξιολογούν προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο σχολικό πλαίσιο αξιοποιώντας παιδαγωγικά τις εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης. Στο πλαίσιο του μαθήματος το ενδιαφέρον εστιάζεται στις έννοιες της δημιουργικότητας, της συνεργατικής διερεύνησης και οικοδόμησης της γνώσης, και της κριτικής σκέψης - Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: • Αναγνωρίζουν βασικές έννοιες του επιστημονικού πεδίου της εξ αποστάσεως εκπαίδευσής στο σχολικό πλαίσιο • Κατανοούν και να αναλύουν τις προσεγγίσεις σχετικά με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση

• να ερμηνεύουν τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών συστημάτων εκπαιδευτικών αξιοποιώντας παιδαγωγικά τις εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης. • να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της εποχής της Τεχνητής Νοημοσύνης με έμφαση στην αναγκαιότητα ενθάρρυνσης της δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης μαθητών και εκπαιδευτικών στο σύγχρονο Σχολείο • να εντοπίζουν να μελετούν και να αναλύουν καλές πρακτικές εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαίδευση από τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο • Να σχεδιάζουν, οργανώνουν και αξιολογούν προγράμματα σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αξιοποιώντας παιδαγωγικά τις εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης.
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στην διαφορετικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση : Παιδαγωγικό Πλαίσιο 2. Θεμελιώδεις παιδαγωγικές προσεγγίσεις σχετικά με την αξιοποίηση των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση 3. Τα βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση 4. Εισαγωγή στην έννοια της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης 5. Καλές πρακτικές παιδαγωγικής αξιοποίησης των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση από τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο. 6. Μεθοδολογία σχεδιασμού περιβαλλόντων σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με την παιδαγωγική αξιοποίηση των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. (ChatGPT, CoPilot, Gemini etc) • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Αξιοποίηση περιβαλλόντων ψηφιακής αφήγησης (Book Creator etc) • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,64
	Ομαδικές Εργασίες	25	1,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (Επιμέλεια). (2025). Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση. Μετασχηματίζοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε και διδάσκουμε. Διδακτικά Σενάρια. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Γλώσσα. Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης | Π.Τ.Δ.Ε | Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α ISBN: 978-960-86978-6-7.

<https://service.eudoxus.gr/search/#a/id:139076600/0>

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (Επιμέλεια). (2025). Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση. Μετασχηματίζοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε και διδάσκουμε. Διδακτικά Σενάρια. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Μαθηματικά - Φυσικές Επιστήμες – Γεωγραφία - ΤΠΕ. Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης | Π.Τ.Δ.Ε | Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α ISBN: ISBN : 978-960-86978-8-1. <https://service.eudoxus.gr/search/#a/id:139076641/0>

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (Επιμέλεια). (2025). Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση. Μετασχηματίζοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε και διδάσκουμε. Διδακτικά Σενάρια. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ιστορία - Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - Θρησκευτικά. Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης | Π.Τ.Δ.Ε | Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α ISBN: 978-618-87604-0-0. <https://service.eudoxus.gr/search/#a/id:139076686/0>

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (Επιμέλεια). (2025). Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση. Μετασχηματίζοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε και διδάσκουμε. Διδακτικά Σενάρια. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ξένες Γλώσσες - Φυσική Αγωγή - Εικαστικά - Μουσική. Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης | Π.Τ.Δ.Ε | Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α ISBN: 978-960-86978-7-4. <https://service.eudoxus.gr/search/#a/id:139076715/0>

Αναστασιάδης, Π. & Κωτσίδης, Κ. (Επιμέλεια). (2025). Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση. Μετασχηματίζοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε και διδάσκουμε. Διδακτικά Σενάρια. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Εργαστήρια Δεξιοτήτων - Εκπαιδευτικοί Όμιλοι - Διαθεματικά Σενάρια. Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Κρήτης | Π.Τ.Δ.Ε | Ε.Δ.Ι.Β.Ε.Α ISBN: 978-960-86978-9-8. <https://service.eudoxus.gr/search/#a/id:139076740/0>

Αναστασιάδης, Π. Σ., & Κωτσίδης, Κ. Μ. (2017). Παιδαγωγικός Σχεδιασμός και Υλοποίηση Εξ αποστάσεως προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: Η Αξιοποίηση του web 2.0 στο Σύγχρονο Σχολείο» με έμφαση στη συνεργασία και την δημιουργικότητα. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(1Α), 116-137.

Π.Αναστασιάδης (2016). Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών με τη χρήση Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών Διαδικτύου [e-Learning]: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Αναστασιάδης, Π. (2016). «Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών»: Βασικές Αρχές Σχεδιασμού και Υλοποίησης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6(1Α).

Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης, επιμ., *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης-Στοιχεία θεωρίας και πράξης*. Αθήνα: Προπομπός.

Ξενογλώσση

1. Kotsidis K., Chionas G. & Anastasiades P. (2026). Exploring Greek Upper Primary School Students' Perceptions of Artificial Intelligence: A Qualitative Study Across Cognitive, Emotional, Behavioral, and Ethical Dimensions. *Computers* 15(1), 1 - 15.

<https://doi.org/10.3390/computers15010014>

2. Kotsidis, K. & Anastasiades, P. (2025). Empowering Teachers through Human-Centered Artificial Intelligence: Evaluating a Distance Training Program in Education. *AI Enhanced Learning*, 1(2), 327 - 343. <https://doi.org/10.70725/976906blfywu>

3. Katsenou, R., Kotsidis, K., Papadopoulou, A., Anastasiadis, P., & Deliyannis, I. (2025). Beyond Assistance: Embracing AI as a Collaborative Co-Agent in Education. *Education Sciences*, 15(8), 1006. <https://doi.org/10.3390/educsci15081006>

4. Kotsidis, K., & Anastasiades, P. (2025). E-learning open seminar on "Human-centered artificial intelligence in education: From theory to practice". *International Journal of Educational Technology and Learning*, 18(1), 35 - 40. <https://doi.org/10.55217/101.v18i1.901>

5. Kamarianaki, M., Kotsidis, K. & Anastasiades, A. (2024). Distance Education for the History unit of the 3rd Grade of the Elementary School "Theseus", *Journal of Modern Education Review (JMERE)* 14(5). 305- 319

<http://www.academicstar.us/UploadFile/Picture/2025-2/202522213210669.pdf>

6. Anastasiades, A., Kotsidis, K., Stratikopoulos, K. and Pananakakis, N. (2024). Human – Centered Artificial Intelligence in Education. The critical role of the educational community and the necessity of building a holistic pedagogical framework for the use of HCAI in education sector, *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology* 20(1), 29 – 51. <https://doi.org/10.12681/jode.36612>

7. Anastasiades, A., Kotsidis, K., Synnefakis, C. and Spanoudaki, A. (2023). Micro eLearning Open Seminars on “School Based Distance Education” to Support K12 Teachers during the COVID-19 Pandemic of 2020, *SCIREA Journal of Education*. 8(5), 219 - 234.

<https://doi.org/10.54647/education880457>

8. Kotsidis, K., Anastasiades, A., Synnefakis, C. and Spanoudaki, A. (2023). Distance Teacher Training in Periods of Emergency (Covid-19 Pandemic). *International Journal of Educational Development in Africa* <https://doi.org/10.25159/2312-3540/10117>
9. Kotsidis, K. & Anastasiades, P. S. (2023). The Social E-Learning environment: Integrating Learning Social Network use in Online professional development for K-12 teachers. *International Journal on E-Learning (IJEL)*, 22(1), 23 – 42.
<https://www.learntechlib.org/primary/p/218489/>
- Alfredo, R., Echeverria, V., Jin, Y., Yan, L., Swiecki, Z., Gašević, D., & Martinez-Maldonado, R. (2024). Human-centred learning analytics and AI in education: A systematic literature review. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 6, 100215.
- Anastasiades, A., Kotsidis, K., Stratikopoulos, K. and Pananakakis, N. (2024). Human – Centered Artificial Intelligence in Education. The critical role of the educational community and the necessity of building a holistic pedagogical framework for the use of HCAI in education sector, *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology* 20(1), 29 – 51. <https://doi.org/10.12681/jode.36612>
- Anastasiades, P. (2002). The Theory of Information Reversal. *Computers and Society*, ACM Special Interest Group on Computers and Society (ACM SIGCAS), Volume 32, No .2, pp. 10-16, June 2002.ISSN 0095-2737.
- Anastasiades, P. S., & Kotsidis, K. (2013). Οι εφαρμογές του Web 2.0 στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies (IJWLTT)*, 8(4), 19-33.
- El Mhouti, A., Nasseh, A., Erradi, M., & Vasquèz, J. M. (2017). Enhancing collaborative learning in Web 2.0-based e-learning systems: A design framework for building collaborative e-learning contents. *Education and Information Technologies*, 22(5), 2351-2364.
- Garth-James, K., & Hollis, B. (2014). Connecting global learners using elearning and the community of inquiry model. *American Journal of Educational Research*, 2(8), 663-668.
- Goodson, I. F. (2002). *Teachers' professional lives*. Routledge.
- Kotsidis K., Chionas G. & Anastasiades P. (2026). Exploring Greek Upper Primary School Students' Perceptions of Artificial Intelligence: A Qualitative Study Across Cognitive, Emotional, Behavioral, and Ethical Dimensions. *Computers* 15(1), 1 - 15.
<https://doi.org/10.3390/computers15010014>
- Kotsidis, K. & Anastasiades, P. (2025). Empowering Teachers through Human-Centered Artificial Intelligence: Evaluating a Distance Training Program in Education. *AI Enhanced Learning*, 1(2), 327 - 343. <https://doi.org/10.70725/976906blfywu>
- Lee, S. J., & Kwon, K. (2024). A systematic review of AI education in K-12 classrooms from 2018 to 2023: Topics, strategies, and learning outcomes. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 6, 100211.

A11 06 Εικονικοί Κόσμοι (virtual worlds) στην Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A11 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικονικοί Κόσμοι (virtual worlds) στην Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4/5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στην διαφορετικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Εισαγωγή στις βασικές έννοιες/ χαρακτηριστικά των εικονικών κόσμων (virtual worlds) στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών • Θεμελιώδεις προσεγγίσεις σχετικά με την παιδαγωγική αξιοποίηση των εικονικών κόσμων (virtual worlds) στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

- Τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων των εικονικών κόσμων (virtual worlds) στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- Καλές πρακτικές περιβαλλόντων εικονικών κόσμων (virtual worlds) στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών από τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο
- Περιβάλλοντα εικονικών κόσμων (virtual worlds) στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της elearning πλατφόρμας moodle • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,64
	Ομαδικές Εργασίες	25	1,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ενδιάμεσες εργασίες με παρουσίαση στο αμφιθέατρο 30% Τελικές γραπτές εξετάσεις (70% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδης, Π. Σ. & Κωτσίδης, Κ. Μ. (2017). Παιδαγωγικός Σχεδιασμός και Υλοποίηση Εξ αποστάσεως προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: Η Αξιοποίηση του web 2.0 στο Σύγχρονο Σχολείο» με έμφαση στη συνεργασία και την δημιουργικότητα. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(1Α), 116-137.

Αναστασιάδης Π. (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), *Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση»*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Αναστασιάδης, Π. (2016). «Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών»: Βασικές Αρχές Σχεδιασμού και Υλοποίησης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6(1Α).

Βοσινάκης, Σ. (2016). *Εικονικοί Κόσμοι. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα - Αποθετήριο "Κάλλιπος*

Σοφός, Α., Κώστας, Α. & Παράσχου, Β. (2015). Online Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Από τη Θεωρία στην Πράξη. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα - Αποθετήριο "Κάλλιπος

Ξενόγλωσση

Ştefan, L. (2016). Virtual worlds in online Education and Training—an evaluation report. In *Conference proceedings of eLearning and Software for Education «(eLSE)»* (No. 02, pp. 453-459). "Carol I" National Defence University Publishing House.

Freina, L. & Ott, M. (2015, April). A literature review on immersive virtual reality in education: state of the art and perspectives. In *The International Scientific Conference eLearning and Software for Education* (Vol. 1, p. 133). "Carol I" National Defence University.

Hew, K. F. & Cheung, W. S. (2010). Use of three-dimensional (3-D) immersive virtual worlds in K-12 and higher education settings: A review of the research. *British journal of educational technology*, 41(1), 33-55.

Duncan, I., Miller, A. & Jiang, S. (2012). A taxonomy of virtual worlds usage in education. *British Journal of Educational Technology*, 43(6), 949-964.

A12 Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

A12 01 Εισαγωγή στην Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A12 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το προσφερόμενο μάθημα έχει σαν σκοπό να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έννοια της Ανοιχτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Οροθετείται το ιδεώδες της Ανοιχτής Εκπαίδευσης, διερευνώνται οι σχέσεις της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς θεσμούς, και αναλύονται σημαντικά ζητήματα που σχετίζονται με μεθοδολογία και την οργάνωση των σπουδών. • Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: - αναγνωρίζουν το θεωρητικό φιλοσοφικό πλαίσιο της ανοικτής εκπαίδευσης - να διακρίνουν τις σχέσεις της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς θεσμούς - αναγνωρίζουν το θεωρητικό φιλοσοφικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - να αναλύουν τα κεντρικά μεθοδολογικά ζητήματα της ΑΕΞΑΕ
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στην διαφορετικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ανοιχτή Εκπαίδευση: Θεωρητικό Φιλοσοφικό Πλαίσιο 2. Εξ Αποστάσεως εκπαίδευση: Μεθοδολογικό πλαίσιο/ επίπεδα διάκρισης 3. σχέσεις της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς θεσμούς 4. Καλές πρακτικές ΑΕΞΑΕ από τον ελληνικό και διεθνή χώρο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία - Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) - Αξιοποίηση εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας - Αξιοποίηση εφαρμογών επαυξημένης πραγματικότητας - Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc) - Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕΞΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. <i>Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία</i>, 10(1), 5-32. Αναστασιάδης, Π. (2006). Περιβάλλοντα Μάθησης στο Διαδίκτυο και Εκπαίδευση από Απόσταση. Στο Λιοναράκης Α., (Επ), <i>Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – Στοιχεία θεωρίας και πράξης</i>. Αθήνα: Προπομπός Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Λιοναράκης Α., (Επ), <i>Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – Στοιχεία θεωρίας και πράξης</i>. Αθήνα: Προπομπός Παπαδημητρίου, Σ., & Λιοναράκης, Α. (2016). Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι και Ανοικτά Μαθήματα στην Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση. <i>Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση</i>, 7(2Α). Λιοναράκης, Α., & Λυκουργιώτης, Α. (1998). Το ιδεώδες της Ανοικτής κι Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση, Τόμος Α. <i>Πάτρα: ΕΑΠ</i>. Ξενόγλωσση Anastasiades P. (2012). Design of a Blended Learning Environment for the Training of Greek Teachers: Results of the Survey on Educational Needs. In P.Anastasiades (Editor) <i>Blended Learning Environments for Adults: Evaluations</i>. IGI Global ISBN13: 9781466609396, ISBN10:

1466609397, EISBN13: 9781466609402

Holmberg, K., & Huvila, I. (2008). Learning together apart: Distance education in a virtual world. *First Monday*, 13(10).

Holmberg, B. (1989). The concepts and applications of distance education and open learning. *South African Journal of Higher Education*, 3(2), 18-25.

Keegan, D. (1990). Open learning: concepts and costs, successes and failures. *Open Learning and New Technologies*, 230-243.

Moore, M. G. (1973). Toward a theory of independent learning and teaching. *The Journal of Higher Education*, 44(9), 661-679.

Paulsen, M. F., Nipper, S., & Holmberg, C. (2003). Online education: Learning management systems: Global e-learning in a scandinavian perspective.

Simonson, M., Smaldino, S., & Zvacek, S. M. (Eds.). (2014). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education*. IAP.

**A12 04 Εκπαίδευση από Απόσταση: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού
με τη χρήση των ΤΠΕ**

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A12 Σ04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^Ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εκπαίδευση από Απόσταση: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού με την χρήση των ΤΠΕ</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το προσφερόμενο μάθημα έχει σαν σκοπό να εξοικειώσει τους φοιτητές θέματα σχετικά με τον σχεδιασμό Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ με την χρήση των ΤΠΕ Οι φοιτητές μετά το τέλος του σεμιναρίου αναμένεται να: - αναγνωρίζουν το θεωρητικό πλαίσιο σχεδιασμού Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ - να διακρίνουν τα σημαντικότερα μοντέλα σχεδιασμού Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - σχεδιάζουν Εκπαιδευτικό Υλικό με την μέθοδο της ΕΞΑΕ με την χρήση των ΤΠΕ
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα

- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρητικό πλαίσιο σχεδιασμού Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ
2. Τα σημαντικότερα μοντέλα σχεδιασμού Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ
3. με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
4. Αξιοποίηση εφαρμογών - σχεδιασμού Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ, με την χρήση των ΤΠΕ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών • (Kahoot etc) • Αξιοποίηση εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας • Αξιοποίηση εφαρμογών επαυξημένης πραγματικότητας • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης • (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

Ελληνόγλωσση

- Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 10(1), 5-32.
- Αναστασιάδης, Π. (2006). Περιβάλλοντα Μάθησης στο Διαδίκτυο και Εκπαίδευση από Απόσταση. Στο Λιοναράκης Α., (Επ), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – Στοιχεία θεωρίας και πράξης*. Αθήνα: Προπομπός
- Καραγιάννη, Δ., & Αναστασιάδης, Π. (2016). Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό Σχολείο: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Πιλοτικού Έντυπου Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της εξΑΕ με θέμα: «Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας». *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 5(1Α), 97-110.
- Lionarakis, A., Papadimitriou, S. T., Hartofylaka, A., Aggeli, A., & Tzilu, G. (2018). Η συμβολή των ψηφιακών εργαλείων στην υποστήριξη της μαθησιακής πορείας των φοιτητών/φοιτητριών της εξΑΕ: Μέρος Α: Χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 14(1), 104-117.
- Σπανακά, Α. Κ., & Λιοναράκης, Α. (2017). Οι Επτά Αρχές Δημιουργίας Εκπαιδευτικού Υλικού. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(6B), 121-123.
- Χουλιάρη, Ξ., Λιοναράκης, Α., & Σπανακά, Α. (2016). Η έννοια της πολυμορφικότητας στο εξΑΕ διδακτικό υλικό: Θεώρηση, σχεδιασμός, ζητήματα εφαρμογής. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6(1Α).

Ξενόγλωσση

- Anastasiades P. (2012). Design of a Blended Learning Environment for the Training of Greek Teachers: Results of the Survey on Educational Needs. In P. Anastasiades (Editor) *Blended Learning Environments for Adults: Evaluations*. IGI Global ISBN13: 9781466609396, ISBN10: 1466609397, EISBN13: 9781466609402
- Holmberg, K., & Huvila, I. (2008). Learning together apart: Distance education in a virtual world. *First Monday*, 13(10).
- Holmberg, B. (1989). The concepts and applications of distance education and open learning. *South African Journal of Higher Education*, 3(2), 18-25.
- Keegan, D. (1990). Open learning: concepts and costs, successes and failures. *Open Learning and New Technologies*, 230-243.
- Moore, M. G. (1973). Toward a theory of independent learning and teaching. *The Journal of Higher Education*, 44(9), 661-679.
- Paulsen, M. F., Nipper, S., & Holmberg, C. (2003). Online education: Learning management systems: Global e-learning in a scandinavian perspective.
- Simonson, M., Smaldino, S., & Zvacek, S. M. (Eds.). (2014). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education*. IAP.
- Lockwood, F. (1994). *Materials Production in Open and Distance Learning*. Paul Chapman Publishing, 144 Liverpool Road, London N1 1LA, England, United Kingdom.
- Downes, S. (2001). Learning objects: resources for distance education worldwide. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 2(1).

A12 05 Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη Χρήση των Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης: Από τη Θεωρία στην Πράξη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A12 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχολική Εξ Αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης: Από την Θεωρία στην Πράξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7 εβδ)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6 εβδ)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το προσφερόμενο μάθημα έχει σαν σκοπό την εισαγωγή των φοιτητών σε βασικά θεωρητικά ζητήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με την Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα συμμετέχουν ως κριτικοί φίλοι σε 4 εκπαιδευτικές τηλεδιασκέψεις στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να : • αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης • αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών ΤΠΕ στην σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση • να εξοικειωθούν με την Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. Σε αυθεντικά πλαίσια μάθησης

- να συμμετέχουν ως κριτικοί φίλοι στην διαμόρφωση σχεδιασμού προγραμμάτων σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- ☐ να διακρίνουν τα στάδια και τις φάσεις του παιδαγωγικού σχεδιασμού περιβαλλόντων σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης.

- να συμμετέχουν ως κριτικοί φίλοι στην διαμόρφωση σχεδιασμού προγραμμάτων σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- ☐ να διακρίνουν τα στάδια και τις φάσεις του παιδαγωγικού σχεδιασμού περιβαλλόντων σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης.

Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στην διαφορετικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Μάθηση σε αυθεντικά περιβάλλοντα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά χαρακτηριστικά/ Θεωρίες για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση 2. Βασικά χαρακτηριστικά των ΤΠΕ στην εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση επαυξημένης πραγματικότητας στην εκπαίδευση 3. Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο: Πρόγραμμα ΟΔΥΣΣΕΑΣ 4. Μεθοδολογία συμμετοχικής παρατήρησης και αποτυπωσης παιδαγωγικού σχεδιασμού 5. Εκμάθηση εργαλείων ψηφιακής αφήγησης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία) Επισκέψεις σε σχολεία, Επισκέψεις σχολείων στο Πανεπιστήμιο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. (ChatGPT, CoPilot, Gemini etc) • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Αξιοποίηση περιβαλλόντων ψηφιακής αφήγησης (Book Creator etc) • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδης, Π. «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς (2017). *Ανοικτή Εκπαίδευση*: 13(1), 88-128.

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), *Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση»*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Αναστασιάδης Π, Μανούσου Ε, Φιλιππούσης Γ, Σιάκας Σ, Κουκούλης Ν, Τομαζινάκης Α, Γκίζα Π, Μαστοράκη Ε, Σπανουδάκης Α, Καραγιάννη Δ, Καρβούνης Λ (2011). Η Τηλεδιάσκεψη στην υπηρεσία της συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης και της διαθεματικής προσέγγισης. Από τη Θεωρία στην Πράξη: «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2011: Περιβάλλον – Μεσόγειος Θάλασσα-Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας». Στο Α.Λιοναράκης (Επιμ) *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*, Λουτράκι 2011.

Ξενόγλωσση

Anastasiades, A., Kotsidis, K., Stratikopoulos, K. and Pananakakis, N. (2024). Human – Centered Artificial Intelligence in Education. The critical role of the educational community and the necessity of building a holistic pedagogical framework for the use of HCAI in education sector, *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology* 20(1), 29 – 51. <https://doi.org/10.12681/jode.36612>

Kotsidis, K., Chionas, G., & Anastasiades, P. (2026). Exploring Greek Upper Primary School Students' Perceptions of Artificial Intelligence: A Qualitative Study Across Cognitive, Emotional, Behavioral, and Ethical Dimensions. *Computers*, 15(1), 14.

Anastasiades P. (2016). ICT and Collaborative Creativity in Modern School towards Knowledge Society. In Anastasiades P, Zaranis N (Editors). *Research on e-Learning and ICT in Education*. Springer

Anastasiades, P. S., Filippousis, G., Karvunis, L., Siakas, S., Tomazinakis, A., Giza, P., & Mastoraki, H. (2010). Interactive Videoconferencing for collaborative learning at a distance in the school of 21st century: A case study in elementary schools in Greece. *Computers & Education*, 54(2), 321-339.

Anastasiades, P. S. (2009). *Interactive videoconferencing and collaborative distance learning for K-12 students and teachers: Theory and practice*. Nova Science Publishers.

Anastasiades, P. S. (2003). Distance learning in elementary schools in Cyprus: the evaluation methodology and results. *Computers & Education*, 40(1), 17-40.

Anastasiades, P. (2003). Building up a pedagogical model for synchronous distance learning courses. *Selected Paper – Proceedings of the 14th International Conference on College Teaching and Learning*. April 1-5 2003, Florida USA

Greenberg, A., & Colbert, R. (2004). Navigating the sea of research on video conferencing-

based distance education. *Wainhouse Research, LLC*.

Katsampoxaki-Hodgetts, K., Kotsidis, K., Papadakis, S., & Anastasiades, P. (2025). Reimagining Preschool Pedagogy: AI-Enhanced Teaching through Multiliteracies-Informed Curriculum Innovation. In *International Baltic Symposium on Science and Technology Education*. Scientia Socialis Ltd. 29 K. Donelaicio Street, LT-78115 Siauliai, Republic of Lithuania.

Kotsidis, K., & Anastasiades, P. (2025). E-learning open seminar on "Human-centered artificial intelligence in education: From theory to practice. *International Journal of Educational Technology and Learning*, 18(1), 35-40.

A14 01 Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στον 21^ο Αιώνα: Θεωρία και Έρευνα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A14 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στον 21 ^ο Αιώνα: Θεωρία και Έρευνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE126/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Να κατανοήσουν το ρόλο του/της εκπαιδευτικού στον 21^ο αιώνα - Να γνωρίσουν το επάγγελμα του/της εκπαιδευτικού, μέσα σε μια ιστορικο-συγκριτική και πολιτικο-κοινωνιολογική προσέγγιση - Να αναπτύξουν μια ευρύτερη προβληματική γύρω από το επάγγελμα αυτό. - Να αναδειχθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και η σημασία των επιχειρούμενων θεσμικών αλλαγών που συνδέονται με τον επαγγελματισμό των εκπαιδευτικών. - Να μελετηθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το επάγγελμά τους και για την αξία που αποδίδεται σε αυτό από την κοινωνία
Γενικές Ικανότητες
Στην εποχή μας με τη ραγδαία επιστημονική πρόοδο και τις αλληπάλληλες κοινωνικοοικονομικές μεταβολές, ο ρόλος του εκπαιδευτικού διαφοροποιείται και γίνεται πολυδιάστατος και απαιτητικός ως προς τον απαραίτητο για το επάγγελμα επιστημονικό και παιδαγωγικό εξοπλισμό. Το παλαιό πρότυπο του παντογνώστη εκπαιδευτικού με το έμφυτο

παιδαγωγικό ταλέντο θεωρείται παρωχημένος τρόπος αντιμετώπισης του εκπαιδευτικού έργου, αφού ο σύγχρονος επιστημονικός προβληματισμός επιβάλλει τη θεώρηση του εκπαιδευτικού ως στοχαζόμενου επαγγελματία. Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία/συζήτηση με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, μέσα σε μια ιστορικο-συγκριτική και πολιτικο-κοινωνιολογική προσέγγιση και η ανάπτυξη μια ευρύτερης προβληματικής γύρω από το επάγγελμα αυτό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενα – Βασικές έννοιες

Ιστορία του Διδασκαλικού Επαγγέλματος

Εκπαιδευτικός Συνδικαλισμός

Από τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες στα Π.Τ.Δ.Ε.

Θέματα μόρφωσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών

Έλληνες Εκπαιδευτικοί: σύγχρονες έρευνες: εκπαιδευτικοί και ισότητα ευκαιριών

Ευρωπαίοι Εκπαιδευτικοί: σύγχρονες έρευνες: σχέσεις με γονείς-συναδέλφους μαθητές, το επάγγελμα του εκπαιδευτικού σήμερα

Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικοί

Το επάγγελμα το εκπαιδευτικού στη Φιλανδία με αφορμή τη Pisa

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- ΧρPower Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις ή/και απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασιάδης Χ., Δάσκαλοι και εκπαιδευτικός δημοτικισμός : το περιοδικό Αυγή, (1923-1925), Αθήνα, Μεταίχμιο, 2001.

Day, Chr., Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών : οι προκλήσεις της διαβίου μάθησης, Αθήνα :Δαρδανός, 2003.

Fontana, D. (Λώμη, Μ., μετ.) Ο εκπαιδευτικός στην τάξη, Αθήνα : Σαββάλας, 1996.

Θεριανός, Κ. Ν., α Αποτελεσματικά σχολεία και εκπαιδευτικοί Αθήνα : Τυπωθήτω, 2007.

Καλαϊτζοπούλου Μ., Ο εκπαιδευτικός ως στοχαζόμενος επαγγελματίας Αθήνα : Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, 2001.

Καΐλα, Μ.- Θεοδωροπούλου, Ε. Ο εκπαιδευτικός, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα, 1999.

Καΐλα, Μ. Ο εκπαιδευτικός στα όρια της παιδαγωγικής σχέσης, Αθήνα : [χ.ε.], 1999.

Καρράς, Κ. *Ευρωπαίοι Εκπαιδευτικοί ως κρίσιμοι αποδέκτες της εκπαιδευτικής πολιτικής χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αθήνα: Σιδέρης, 2007.

Καρράς, Κ. Ζητήματα Πολιτικής της Εκπαίδευσης στην Κρήτη στις αρχές του 20ού αιώνα., Αθήνα: Ατραπός, 2007.

Κωττούλα, Μ., Ενιαίο σχολείο και εκπαιδευτικοί, Αθήνα: Τυπωθήτω, Δαρδανός, 2000

Μπαγάκης, Γ. Ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής, Αθήνα : Μεταίχμιο, 2002.

Μπαγάκης, Γ. (επιμ.). Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα Αθήνα : Μεταίχμιο :Μονάδα Μεθοδολογίας και Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, Τομέας ΓΔΑ, Παιδαγωγικό Τμήμα Πανεπιστημίου Πατρών, 2004.

Μπουζάκης, Σ. –Τζήκας Χρ. Η κατάρτιση των δασκάλων-διδασκαλισσών και των νηπιαγωγών Αθήνα : Gutenberg, 1996-1998. στην Ελλάδα

Ξωχέλλης, Π. Δ., Εκπαίδευση και εκπαιδευτικός σήμερα : προβλήματα και προοπτικές στη σύγχρονη εκπαίδευση, Θεσσαλονίκη : Κυριακίδης, 1989

Ξωχέλλης, Π. Δ., Ο εκπαιδευτικός στον σύγχρονο κόσμο : ο ρόλος και το επαγγελματικό του προφίλ σήμερα, η εκπαίδευση και η αποτίμηση του έργου του, Αθήνα : Τυπωθήτω, 2005.

Ο Έλληνας εκπαιδευτικός και η ευρωπαϊκή του διάσταση, Αθήνα: Ιδρυμα Μελετών Λαμπράκη : Εκπαιδευτήρια Κωστέα-Γείτονα, 1994.

Παπαναούμ-Τζίκα, Ζ., Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού: θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση, Αθήνα : Τυπωθήτω, 2003.

Πασιαρδής, Π.- Πασιαρδή, Γ. Το αποτελεσματικό σχολείο και ο αποτελεσματικός εκπαιδευτικός, Θεσσαλονίκη : Art of Text, 1998.

Πυργιωτάκης, Ι. Ε., Συμβολή στη διαμόρφωση μιας Κοινωνιολογίας του έλληνα δασκάλου, Αθήνα : [χ.ε.], 1982.

Πυργιωτάκης, Ι. Ε., Έλληνες δάσκαλοι : εμπειρική προσέγγιση των συνθηκών εργασίας Αθήνα : Γρηγόρης, 1992.

Πυργιωτάκης, Ι. Ε., Η Οδύσσεια του διδασκαλικού επαγγέλματος Αθήνα : Αφοί Κυριακίδη, 1992.

Χατζηπαναγιώτου, Π. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών : ζητήματα οργάνωσης, σχεδιασμού και αξιολόγησης προγραμμάτων, Αθήνα : Τυπωθήτω, 2001.

A14 02 Εκπαίδευση, Επιμόρφωση, Μετεκπαίδευση των Εκπαιδευτικών στον Κόσμο**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A14 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαίδευση, Επιμόρφωση, Μετεκπαίδευση των Εκπαιδευτικών στον Κόσμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες - Να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στον τομέα των επιστημών και ειδικότερα των επιστημών τα αγωγής - Να γνωρίσουν, ιστορικο-συγκριτικά, τις δομές εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης στην Ελλάδα και στον κόσμο. - Να γνωρίσουν τις νέες έρευνες για το σύγχρονο εκπαιδευτικό και τις διδακτικές εφαρμογές τους - Να έρθουν σε επαφή με τις καλές πρακτικές στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στον κόσμο.
Γενικές Ικανότητες
Σκοπός του μαθήματος είναι να αντιληφθούν οι φοιτητές/τριες την ανάγκη ουσιαστικής και καινοτομίας βασικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Η επαφή και η ανάλυση ξένων συστημάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών θα αποτελέσει πεδίο σύγκρισης προκειμένου να συζητηθεί η ανάγκη για αναδιάρθρωση και αναπροσδιορισμό του ρόλου του Πανεπιστημίου, για δημοκρατικό προγραμματισμό και ουσιαστική σύνδεσή του με τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης και τις πραγματικές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης για τη βελτίωση της ποιότητας του σχολείου και την αναβάθμιση της επαγγελματικής θέσης των εκπαιδευτικών, τη διαμόρφωση, το σχεδιασμό και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών ή θεσμικών αλλαγών (Γκότοβος, 1982.Fullan, 1991.Hargreaves, 1994α), η επιμόρφωση και η συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη κατέχουν κεντρική θέση. Οι εκπαιδευτικοί καθίστανται ικανοί να εξυπηρετήσουν τους διδακτικούς τους σκοπούς, όχι μόνο όταν είναι καλά προετοιμασμένοι για το επάγγελμα, αλλά και όταν μπορούν να διατηρούν και να βελτιώνουν τη συμβολή τους σε αυτό, μέσω και της δικής τους μακροχρόνιας μάθησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ορολογία: Εκπαίδευση-Επιμόρφωση-Μετεκπαίδευση Εκπαιδευτικών κόσμο
- Η Εκπαίδευση-Επιμόρφωση-Μετεκπαίδευση των Εκπ/κών στην Ελλάδα: γενικά (α)
- Η Εκπαίδευση-Επιμόρφωση-Μετεκπαίδευση των Εκπ/κών στην Ελλάδα: επιμέρους ζητήματα/προβλήματα (β)
- Παραδείγματα Εκπαίδευσης, Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης Εκπαιδευτικών σε άλλες χώρες
- Έρευνες για τον σύγχρονο εκπαιδευτικό-Διδακτικές Εφαρμογές
- Κοινωνικές αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με το επάγγελμά τους στην Ελλάδα και τον κόσμο
- Εκπαιδευτικοί και 'Καλές Πρακτικές': παραδείγματα από την Ελλάδα και τον κόσμο
- Θέματα για επεξεργασία στην τάξη: 'κρίση στην εκπαίδευση και την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών', 'εκπαιδευτικός και εκπαιδευτικές καινοτομίες', 'εναλλακτικές/καινοτόμες προσεγγίσεις στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σήμερα'

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις ή / και απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Day, C. (2000) "Teacher Professionalism: choice and consequence in the new orthodoxy of professional development and training", Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου

με θέμα «Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Ανάπτυξη του Σχολείου», Θεσσαλονίκη.

- Karras, K., Wolhuter, C. (2019) "International Handbook of Teacher Training", HM studies and publishing, Nicosia
- Power C., (1981) Promoting Professional Development of Teachers, In: Unicorn, 7,2: 164-170. Sprinthall N.A.,
- Thies-Sprinthall L., (1982), "Teacher as an Adult Learner: A cognitive development view", in Griffin, G. (Ed.), Staff development 82 Year Book of NSSE Park II", University of Chicago Press, Chicago.
- Xochellis, P., Papanou, Z., (2000). School-centered Staff development. The greek experience 1997- 2000, Thessaloniki.
- Zemke R., & Zemke S., (1982). Adult Learning in your Classroom", in „Truiving“, Lakewood Publications, Minneapolis.

A14 06 Σχολεία του Κόσμου-Εκπαιδευτικοί του Κόσμου: Δημιουργικές Προσεγγίσεις και Καινοτόμες Εναλλακτικές Πρακτικές

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Π.Τ.Δ.Ε		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A14 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχολεία του Κόσμου-Εκπαιδευτικοί του Κόσμου: Δημιουργικές Προσεγγίσεις και Καινοτόμες Εναλλακτικές Πρακτικές</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE133/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο/Η φοιτητής / τρια αναμένεται: - Να γνωρίσει εναλλακτικά και καινοτόμα σχολεία - καινοτομίες στην παιδαγωγική σκέψη και πράξη - Να κατανοήσει το πλαίσιο λειτουργίας αντιπροσωπευτικών εκπαιδευτικών συστημάτων και σχολείων του Κόσμου - Να αναλύσει τις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς σε διάφορα σχολεία του κόσμου - Να είναι σε θέση να συνθέσει τις εναλλακτικές πρακτικές, επιχειρώντας ταυτόχρονα αξιολόγηση της εφαρμογής τους στο χώρο και το χρόνο που θα επιλεγεί.
Γενικές Ικανότητες
- Γνώση - Κατανόηση - Εφαρμογή

- Ανάλυση/σύνθεση
- Αξιολόγηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα θα επεξεργαστεί θεματικές που θα αφορούν εναλλακτικά και καινοτόμα σχολεία καθώς και καινοτομίες στην παιδαγωγική σκέψη και πράξη σε διάφορα μέρη του κόσμου, θα ασχοληθεί με Σχολεία του Κόσμου ως μελέτες περίπτωσης και τέλος θα εστιάσει σε Εκπαιδευτικούς του Κόσμου στο πλαίσιο εκπαιδευτικών καινοτόμων εναλλακτικών πρακτικών. Η διεθνής εμπειρία και η ελληνική περίπτωση θα αναδείξουν καλές πρακτικές για τον μελλοντικό εκπαιδευτικό που καλείται να υλοποιεί καινοτόμα προγράμματα και εναλλακτικές προσεγγίσεις στο στην τάξη του.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Power Point και βίντεο - Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις, απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καρράς, Κ. (2014). Η Παιδαγωγική Επιστήμη άλλοτε και τώρα, Ιστορία-Μεταβάσεις-Προκλήσεις. Αθήνα: Gutenberg
- Καρράς, Κ. Wolhuter C.C. (επιμ.). (2018). Συστήματα Εκπαίδευσης, Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης των Εκπαιδευτικών στον Σύγχρονο Κόσμο. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε
- Apple, M. Καζαμίας, Α. Mitter, W. et al. (2018). Κρίση στην Εκπαίδευση. Nicosia: HM studies and publishing Ltd
- Karras, K.G., & Wolhuter, C.C. (Eds). (2019). International handbook of teacher education worldwide (2th ed., Vol. 1-3). Nicosia: HM Studies
- Rodriguez, S. (2005). A Model of Teacher Professional Development: The Partnership in the Primary Science Project. New York: Nova Publisher.
- McMillan, J. H. (2007). Classroom Assessment: Principles and Practices for Effective Standards-Based Instruction. USA: Pearson Education.
- Borko, H. (2004). "Professional development and teacher learning: Mapping the terrain." Educational Researcher, 33(8), 3-15.

**A14 07 Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Ζητήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Σχολείων:
Η Διεθνής Εμπειρία**

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A14 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Ζητήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Σχολείων: Η Διεθνής Εμπειρία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Ελεύθερη επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μέσω του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες: - Να μάθουν πως διοικούν αποτελεσματικά μια σχολική μονάδα - Να αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ - Να σχεδιάζουν δράσεις για τη βελτίωση του σχολείου και της εκπαιδευτικής πράξης - Να καθοδηγούν τους εκπαιδευτικούς στην ανάληψη καινοτόμων δράσεων - Να προλαμβάνουν/διαχειρίζονται κρίσεις στη σχολική μονάδα - Να γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις στην εκπαιδευτική διοίκηση
Γενικές Ικανότητες
Σκοπός του μαθήματος είναι η υποστήριξη των μελλοντικών εκπαιδευτικών σε θέματα εκπαιδευτικής ηγεσίας και διοίκησης. Συγκεκριμένα, έμφαση δίνεται στην κατανόηση σύγχρονων θεωριών για την οργανωτική συμπεριφορά και την εκπαιδευτική ηγεσία. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή και θα κατακτήσουν τις θεωρίες Οργάνωσης και διοίκησης μιας σχολικής μονάδας μέσα από όρους διοίκησης ολικής ποιότητας. Θα προσεγγίσουν τη Συμβουλευτική καθοδήγηση εκπαιδευτικού προσωπικού, ενώ ταυτόχρονα θα μυηθούν στην κουλτούρα της Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Η εκπαίδευση στον σύγχρονο κόσμο: Δυνατότητες και προβλήματα • Εκπαιδευτική Ηγεσία Ι: Επαγγελματική Ανάπτυξη • Ηγεσία- Διαχείριση Συγκρούσεων μέσα στη Σχολική Μονάδα • Προγραμματισμός-Λήψη Αποφάσεων • Εκπαιδευτική Αξιολόγηση και Διοικητική Λειτουργία • Ηγεσία και ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα • Τύποι ηγεσίας • Ηγεσία και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών • Το σχολείο, ένας μανθάνων οργανισμός.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	61	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις ή / και απαλλακτικές εργασίες		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adair, J. (2008). The Best of John Adair on Leadership and Management. London: Thorogood Publishing. - Amey, M.J. (2006). Leadership in higher education. Change:The Magazine of Higher Learning,38/6 : 55-58. - Bolden, R., J. Gosling, A. O'Brien, K. Peters, M. Ryan and A.Haslam (2012). Academic leadership:changing conceptions, experiences and identities in higher education in UK universities. In Final Report, Research & Development Series. London: Leadership Foundation for Higher Education. - Haydon, G. (2007). Values for Educational Leadership. London: Sage. - Hill, C. (1975). The World Turned Upside Down. Harmondsworth: Penguin. Vol. 6, Number1, 2016 193 - Horner, M. (2003). Leadership theory reviewed. In N. Bennett, M. Crawford and M. Cartwright (eds), Effective Educational Leadership. London: Paul Chapman. - Hunt, C. (2011). National Strategy for Higher Education 2030.Report of The Strategy Group. Dublin: Department of Education Skills.

- Kladis, D. (2011). Democracy vs efficiency in higher education governance. In Editors CoE, Leadership and Governance in Higher Education Handbook, Volume I. IAU and RAABE Academic Publishers, 1-22
- Mazurkiewicz, G. (2011). Educational leadership with eyes and hearts wide open. In T. Townsend and J. MacBeath (eds), International Handbook of Leadership Learning, Volume 25. London: Springer, 1031-1045

A15 03 Ψηφιακά Παιγνίδια και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A15 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ψηφιακά Παιγνίδια και Δημιουργικότητα στην εκπαίδευση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11 04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο παιδαγωγικής αξιοποίησης των Ψηφιακών Παιγνιδιών με έμφαση στη δημιουργικότητα μαθητών και εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο Οι φοιτητές μετά το τέλος του σεμιναρίου αναμένεται να: - αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των Ψηφιακών Παιγνιδιών στην εκπαίδευση - να διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στα διάφορα είδη των Ψηφιακών Παιγνιδιών στην εκπαίδευση - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - να αξιοποιούν στην πράξη ψηφιακά παιχνίδια σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα
Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα
- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά χαρακτηριστικά Ψηφιακών Παιγνιδιών
2. Βασικά χαρακτηριστικά των Ψηφιακών Παιγνιδιών στην εκπαίδευση
3. Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
4. Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Παιγνιδιών στην εκπαίδευση με έμφαση στην ενθάρρυνση της δημιουργικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών • (Kahoot etc) • Αξιοποίηση εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας • Αξιοποίηση εφαρμογών επαυξημένης πραγματικότητας • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης • (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωση

Κουτρομάνος, Γ., & Νικολοπούλου, Κ. (2010). Διερεύνηση Χρήσης Ψηφιακών Παιχνιδιών από Μαθητές/τριες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευση. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 3(2), 97-112.

Φωκίδης, Ε. (2017). Εκπαιδευτικά ηλεκτρονικά παιχνίδια-Σοβαρά Παιχνίδια. *Ανάκτηση. από. opensimserver. aegean. gr: http://opensimserver. aegean. gr/publications/2017_chapter_GR_Fokides.pdf*

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στη οικογένεια. *Ελληνικά Γράμματα*.

Ξενόγλωση

Gee, J. P. (2003). What video games have to teach us about learning and literacy. *Computers in Entertainment (CIE)*, 1(1), 20-20.

Green, G., & Kaufman, J. C. (2015). *Video games and creativity*. Academic Press. Brown, H. J. (2014). *Videogames and education*. Routledge.

Hayes, E. R., & Duncan, S. C. (2012). *Learning in Video Game Affinity Spaces. New Literacies and Digital Epistemologies. Volume 51*. Peter Lang New York. 29 Broadway 18th Floor, New York, NY 10006.

Pikhart, M., Habeb Al-Obaydi, L., & Klimova, B. (2024). Does digital learning stimulate creativity?. *Cogent Arts & Humanities*, 11(1), 2407103.

Rafner, J., Biskjær, M. M., Zana, B., Langsfjord, S., Bergenholtz, C., Rahimi, S., ... & Sherson, J. (2022). Digital games for creativity assessment: Strengths, weaknesses and opportunities. *Creativity Research Journal*, 34(1), 28-54.

Zadeja, I., & Bushati, J. (2022, December). Gamification and serious games methodologies in education. In *International Symposium on Graphic Engineering and Design* (pp. 599-605).

Ziaee, M., Rostamy-Malkhalifeh, M., & Allahviranloo, T. (2024). The Effect of Educational Games on Creativity: A systematic Review. *Iranian Journal of Educational Research*, 3(4), 21-32.

A15 05 Τεχνητή Νοημοσύνη και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A15 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνητή νοημοσύνη και Δημιουργικότητα στην εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο παιδαγωγικής αξιοποίησης των σύγχρονων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση με έμφαση στη δημιουργικότητα μαθητών και εκπαιδευτικών ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να : - αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση - να διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στα διάφορα είδη σύγχρονων τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - να αξιοποιούν στην πράξη τα σύγχρονες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα/ διαθεματική προσέγγιση με έμφαση στη δημιουργικότητα
Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα
- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης
2. Βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης με έμφαση στη δημιουργικότητα στην εκπαίδευση
3. Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
4. Παιδαγωγική Αξιοποίηση των σύγχρονων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση, έμφαση στην ενθάρρυνση της δημιουργικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. (ChatGPT, CoPilot, Gemini etc) • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Αξιοποίηση περιβαλλόντων ψηφιακής αφήγησης (Book Creator etc) • Πλήρης αξιοποίηση μέσω κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc)		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Moridis, C. N. (2011). Συναισθηματική τεχνητή νοημοσύνη στην εκπαίδευση: αναγνώριση συναισθήματος και συναισθηματική ανατροφοδότηση στα πλαίσια συστήματος ηλεκτρονικής αυτοαξιολόγησης (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών.).

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια. *Ελληνικά Γράμματα*.

Ξενόγλωσση

Ali Elfa, M. A., & Dawood, M. E. T. (2023). Using artificial intelligence for enhancing human creativity. *Journal of Art, Design and Music*, 2(2), 3. Wang, B., Liu, H., An, P., Li, Q., Li, K., Chen, L., ... & Gu, S. (2018). Artificial Intelligence and Education. In *Reconstructing Our Orders* (pp. 129-161). Springer, Singapore.

Chassignol, M., Khoroshavin, A., Klimova, A., & Bilyatdinova, A. (2018). Artificial Intelligence trends in education: a narrative overview. *Procedia Computer Science*, 136, 16-24.

Kose, U. (Ed.). (2014). *Artificial Intelligence applications in distance education*. IGI Global.

Marrone, R., Taddeo, V., & Hill, G. (2022). Creativity and artificial intelligence—A student perspective. *Journal of Intelligence*, 10(3), 65.

Tyner, K. (2014). *Literacy in a digital world: Teaching and learning in the age of information*. Routledge.

Vinchon, F., Lubart, T., Bartolotta, S., Gironnay, V., Botella, M., Bourgeois-Bougrine, S., ... & Gaggioli, A. (2023). Artificial intelligence & creativity: A manifesto for collaboration. *The Journal of Creative Behavior*, 57(4), 472-484.

Zhou, E., & Lee, D. (2024). Generative artificial intelligence, human creativity, and art. *PNAS nexus*, 3(3), pgae052.

A15 06 Δημιουργικότητα: Εικονική και Επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαίδευση**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A15 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δημιουργικότητα: Εικονική και Επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)	5	
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο της Διδακτικής αξιοποίησης των συγχρόνων εφαρμογών επαυξημένης και εικονικής πραγματικότητάς στην εκπαίδευση, προκειμένου οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση αξιοποιήσουν τις εφαρμογές αυτές στην σχολική τάξη ➤ Συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να : - αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών της εικονικής πραγματικότητάς στην εκπαίδευση - αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών της επαυξημένης πραγματικότητάς στην εκπαίδευση - να διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στα βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών της εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητάς στην εκπαίδευσή - να εξοικειωθούν . Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - να αξιοποιούν στην πράξη τις νέα αυτές εφαρμογές σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα.

Γενικές Ικανότητες	
•	Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
•	Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα
•	Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
•	Αυτόνομη εργασία
•	Σεβασμός στην διαφορετικότητα
•	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
•	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές Ενότητες
1. Βασικά χαρακτηριστικά εφαρμογών της εικονικής πραγματικότητας στην εκπαίδευση
2. Βασικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών της επαυξημένης πραγματικότητας στην εκπαίδευση
3. Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
4. Μεθοδολογία σχεδιασμού και πρακτικής εφαρμογής στη σχολική τάξη των τεχνολογιών εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα με
5. έμφαση στη διαθεματική προσέγγιση και την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών • (Kahoot etc) • Αξιοποίηση εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας • Αξιοποίηση εφαρμογών επαυξημένης πραγματικότητας • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης • (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδης, Π. Σ. & Κωτσίδης, Κ. Μ. (2017). Παιδαγωγικός Σχεδιασμός και Υλοποίηση Εξ αποστάσεως προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: Η Αξιοποίηση του web 2.0 στο Σύγχρονο Σχολείο» με έμφαση στη συνεργασία και την δημιουργικότητα. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(1Α), 116-137.

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια. *Ελληνικά Γράμματα*.

Ξενόγλωσση

Arena, F., Collotta, M., Pau, G., & Termine, F. (2022). An overview of augmented reality. *Computers*, 11(2), 28.

Craft, A. (2010). *Creativity and Education Futures: Learning in a Digital Age*. Trentham Books Ltd. Westview House 734 London Road, Oakhill, Stoke-on-Trent, Staffordshire, ST4 5NP, UK.

Craft, A. (2003). Creativity across the primary curriculum: Framing and developing practice. Routledge

Kamińska, D., Zwoliński, G., Laska-Leśniewicz, A., Raposo, R., Vairinhos, M., Pereira, E., ... & Anbarjafari, G. (2023). Augmented reality: Current and new trends in education. *Electronics*, 12(16), 3531.

Lampropoulos, G., Keramopoulos, E., Diamantaras, K., & Evangelidis, G. (2022). Augmented reality and gamification in education: A systematic literature review of research, applications, and empirical studies. *Applied sciences*, 12(13), 6809.

Robinson, K., & Aronica, L. (2015). *Creative schools: Revolutionizing education from the ground up*. Penguin UK.

Treffinger, D. J., Schoonover, P. F., & Selby, E. C. (2012). *Educating for Creativity and Innovation*. Prufrock Press Inc. PO Box 8813, Waco, TX 76714..

Zhang, J., Li, G., Huang, Q., Feng, Q., & Luo, H. (2022). Augmented reality in K–12 education: A systematic review and meta-analysis of the literature from 2000 to 2020. *Sustainability*, 14(15), 9725.

A15 07 Δημιουργικότητα: Σύγχρονα Περιβάλλοντα Ψηφιακής Αφήγησης με τη χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (A.I & Digital Storytelling)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A15 Σ07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δημιουργικότητα: Σύγχρονα Περιβάλλοντα Ψηφιακής Αφήγησης με τη χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (A.I & Digital Storytelling)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7 εβδ)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές		3 (x 6 εβδ)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο πεδίο παιδαγωγικής αξιοποίησης των σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης με την χρήση των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (Digital Storytelling) με έμφαση στη δημιουργικότητα μαθητών και εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο Οι φοιτητές μετά το τέλος του σεμιναρίου αναμένεται να: - αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης - να διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στα διάφορα είδη σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης - να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο - να αξιοποιούν στην πράξη τα σύγχρονα Περιβάλλοντα Ψηφιακής Αφήγησης σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα/ διαθεματική προσέγγιση με έμφαση στη

δημιουργικότητα
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στην διαφορετικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές Ενότητες
1. Βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης με την χρήση των ΤΠΕ (Digital Storytelling) 2. Βασικά χαρακτηριστικά των των σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης (Digital Storytelling) με έμφαση στη δημιουργικότητα στην εκπαίδευση 3. Καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο 4. Παιδαγωγική Αξιοποίηση των των σύγχρονων Περιβαλλόντων Ψηφιακής Αφήγησης με την χρήση των ΤΠΕ (Digital Storytelling) έμφαση στην ενθάρρυνση της δημιουργικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών 5. Σχεδιασμός υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Παιδαγωγική Αξιοποίηση Εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης. (ChatGPT, CoPilot, Gemini etc) • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών (Kahoot etc) • Αξιοποίηση περιβαλλόντων ψηφιακής αφήγησης (Book Creator etc) • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram etc)		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60

	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Μελιάδου, Ε., Νάκου, Α., Γκούσκος, Δ., & Μειμάρης, Μ. (2016). Ψηφιακή αφήγηση, μάθηση και εκπαίδευση. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6(1Α).

Σαλαπασιδου, Ε. (2017). *ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΟΓΙΣΜΙΚΩΝ* (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Τμήμα Νηπιαγωγών).

ΚΑΡΑΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ, Θ. (2019). Ψηφιακή αφήγηση και διδακτική πράξη: μία ανασκόπηση της βιβλιογραφίας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 327-338.

Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.

Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια. *Ελληνικά Γράμματα*.

Ξενόγλωσση

Wang, S., & Zhan, H. (2010). Enhancing teaching and learning with digital storytelling. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 6(2), 76-87.

Tyner, K. (2014). *Literacy in a digital world: Teaching and learning in the age of information*. Routledge.

Quah, C. Y., & Ng, K. H. (2022). A systematic literature review on digital storytelling authoring tool in education: January 2010 to January 2020. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 38(9), 851-867.

Lambert, J. (2013). *Digital storytelling: Capturing lives, creating community*. Routledge.

Truong-White, H., & McLean, L. (2015). Digital storytelling for transformative global citizenship education. *Canadian Journal of Education*, 38(2), n2.

Sarica, H. Ç. (2023). Emotions and digital storytelling in the educational context: A systematic review. *Review of Education*, 11(3), e3430.

A15 08 Δημιουργικότητα και Ζητήματα Ασφάλειας και Εθισμού στο Διαδίκτυο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A15 Σ08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δημιουργικότητα και ζητήματα ασφάλειας και εθισμού στο διαδίκτυο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	A11Π04		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική γλώσσα και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις σχετικά με ζητήματα ασφάλειας και εθισμού στο διαδίκτυο, εστιάζοντας στην ενθάρρυνση της δημιουργικότητας των μαθητών Οι φοιτητές μετά το τέλος του σεμιναρίου αναμένεται να: – αναγνωρίζουν τους βασικούς κινδύνους από την χρήση διαδικτύου – διατυπώνουν τους βασικούς κανόνες για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου – επιλέγουν και να αξιοποιούν εφαρμογές για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών – να εξοικειωθούν με καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο – να σχεδιάζουν υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό
Γενικές Ικανότητες
• Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Λήψη αποφάσεων σε ετερογενή συνεργατικά περιβάλλοντα • Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές Ενότητες

1. Κίνδυνοι από την χρήση του Διαδικτύου: Οριοθέτηση, Ταξινόμηση, μελέτες περίπτωσης
2. Βασικοί κανόνες για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου
3. Εφαρμογές για την αντιμετώπιση των κινδύνων στο διαδίκτυο
4. καλές πρακτικές από τον ελληνικό και διεθνή χώρο
5. Σχεδιασμός υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Αξιοποίηση διαδικτυακών συνεργατικών εφαρμογών • (Kahoot etc) • Αξιοποίηση εφαρμογών • Πλήρης αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης • (Facebook, Instagram etc) • Προβολή Power Point και διαδραστικών βίντεο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη	46	1,84
	Ομαδικές Εργασίες	40	1,60
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση 1. τη συμμετοχή τους στο μάθημα (30%) 2. την ποιότητα της εργασίας τους, καθώς και της παρουσίας σε ακροατήριο (70%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Σιωμος Κ.(2012) ΕΘΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, Αθήνα ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕ
Αναστασιάδης Π, (2014). ΤΠΕ και Συνεργατική Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο. Στο
Αναστασιάδης, Π., Ζαράνης, Ν., Οικονομίδης, Β., & Καλογιαννάκης, Μ. (Επιμ.), Πρακτικά
Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας
& Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014.
Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια. *Ελληνικά
Γράμματα*.

Ξενόγλωσση

Anastasiades, P. S., & Vitalaki, E. (2011). Promoting internet safety in Greek primary schools:
The teacher's role. *Journal of Educational Technology & Society*, 14(2), 71-80.
Vitalaki, E., Anastasiades, P. S., & Tsouvelas, G. (2012). FACTORS INFLUENCING PARENTAL
CONTROL FOR THE SAFE AND PEDAGOGICAL INTERNET USE AMONG PRIMARY SCHOOL
STUDENTS. *Problems of Education in the 21st Century*, 42.
Anastasiades, P., & Vitalaki, E. (2004). Information communication technologies in
elementary schools: why the parents do concern. In *European Conference on Educational
Research, ECER* (pp. 22-25).
Livingstone, S., Mascheroni, G., & Staksrud, E. (2018). European research on children's
internet use: Assessing the past and anticipating the future. *New Media & Society*, 20(3),
1103-1122.
Livingstone, S., & Haddon, L. (Eds.). (2009). *Kids online: Opportunities and risks for children*.
Policy press.
Hasebrink, U., Livingstone, S., Haddon, L., & Olafsson, K. (2009). *Comparing children's online
opportunities and risks across Europe: Cross-national comparisons for EU Kids Online*. EU Kids
Online.
Mascheroni, G., & Haddon, L. (2015). Children, Risks, and the Mobile Internet. In *Encyclopedia
of Mobile Phone Behavior* (pp. 1409-1418). Igi Global.
Nazira, F. A., Gosh, S., Nur, K., Singh, S. P., & Mridha, M. F. (2022, March). Ensure Safe
Internet for Children and Teenagers Using Deep Learning. In *2022 International Conference
on Decision Aid Sciences and Applications (DASA)* (pp. 395-400). IEEE.

www <https://saferinternet4kids.gr/> <https://internet-safety.sch.gr/>

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/creating-better-internet-kids-0>

Β' ΤΟΜΕΑΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Β01 Γενική Ψυχολογία

Β01 01 Υ Εισαγωγή στην Ψυχολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β01 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εισαγωγή στην Ψυχολογία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα Εισαγωγή στη Ψυχολογία αναφέρεται στην επιστημονική μελέτη της συμπεριφοράς και των νοητικών διεργασιών τα οποία είναι υποκείμενα των περιβαλλοντικών επιδράσεων. Μέσα στα πλαίσια του μαθήματος θα μελετήσουμε και κατανοήσουμε βασικές ψυχολογικές έννοιες και θα παρουσιάσουμε ερευνητικά δεδομένα που τις υποστηρίζουν. Το μάθημα <i>Εισαγωγή στη Ψυχολογία</i> αποτελεί τη βάση για την μετέπειτα παρακολούθηση άλλων μαθημάτων ψυχολογίας και την επιστημονική κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση των βασικών ψυχολογικών διεργασιών θεωρείται προϋπόθεση για την επίτευξη των διδακτικών στόχων του αναλυτικού προγράμματος στο δημοτικό σχολείο. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχουν κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου
- Έχουν αποκτήσει βαθιά κατανόηση των κεντρικών εννοιών της ανθρώπινης γνώσης και των επιστημονικών διεργασιών όπου θέματα της καθημερινότητας διερευνούνται μέσα από αυστηρά ελεγχόμενο εργαστηριακό πειραματισμό
- Να διαβάσουν και να καταλάβουν μια ερευνητική μελέτη στο χώρο της ψυχολογίας
- Έχουν εξοικειωθεί με τους τρόπους και τις διαδικασίες παραγωγής γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της ψυχολογίας, ώστε να κάνουν χρήση ερευνητικών μελετών για τη γόνιμη συμμετοχή του στα σεμιναριακά μαθήματα του προγράμματος σπουδών και για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στη συγκεκριμένη επιστημονική περιοχή
- Είναι κριτικοί αναγνώστες της βιβλιογραφίας της ψυχολογίας
- Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει και εξειδικευμένες γνώσεις ψυχολογίας, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των μνημονικών διεργασιών, την εφαρμογή τους σε διάφορους κλάδους αλλά και στις δικές τους μνημονικές διεργασίες. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση που απέκτησαν στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου και θα διαθέτουν ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Θα έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες
- 2^η εβδομάδα** Ιστορική αναδρομή της εξέλιξης της ψυχολογίας, γνωστικό αντικείμενο και εφαρμογές των ευρημάτων της ψυχολογικής έρευνας στη νομοθεσία, εκπαίδευση, καθημερινότητα
- 3^η εβδομάδα** Σχολές σκέψης και κλάδοι ψυχολογίας
- 4^η εβδομάδα** Μέθοδοι διερεύνησης των ψυχολογικών φαινομένων και θέματα δεοντολογίας
- 5^η εβδομάδα** Βιολογική βάση της συμπεριφοράς και των νοητικών διεργασιών
- 6^η εβδομάδα** Κίνημα του συμπεριφορισμού: Συμπεριφοριστές, Νεοσυμπεριφοριστές, επιδράσεις στον τρόπο αντιμετώπισης του ατόμου, εφαρμογή στη σχολική τάξη
- 7^η εβδομάδα** Γνωστικές Διεργασίες: Προσοχή, αντίληψη,
- 8^η εβδομάδα** Γνωστικές Διεργασίες: Μνήμη
- 9^η εβδομάδα** Γνωστικές Διεργασίες: Γλώσσα και σκέψη

10^η εβδομάδα Κίνητρα και συγκινήσεις
11^η εβδομάδα Θεωρίες για την Οργάνωση της Προσωπικότητας – Δυσλειτουργικές Καταστάσεις και Συμπεριφορά
12^η εβδομάδα Στρες και υγεία
13^η εβδομάδα Συμπεράσματα – ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιπτώσεων • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική
Atkinson, L. R., Atkinson, C., R., Smith, E., κ.ά. (2003). *Εισαγωγή στη Ψυχολογία του Hilgard*. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ. ΑΘΗΝΑ
Βοσνιάδου κ.α. (2011). *Εισαγωγή στη Ψυχολογία* (ΕΝΙΑΙΟ). GUTENBERG. ΑΘΗΝΑ
Hayes, N. (2011). *Εισαγωγή στην ψυχολογία*. ΠΕΔΙΟ. ΑΘΗΝΑ
Schacter, L., Daniel, Gilbert Daniel, Wegner, M. Daniel, Noch K., Matthew κ.α. (2018). *ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ*. GUTENBERG. ΑΘΗΝΑ
Βασιλάκη Ε., Τριλίβα, Σ., Μπεζεβέγκης, Η. (2001). *Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπιση τους (επιλεγμένα κεφάλαια)*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
Hayes, N. (Επιμ. Ευκλείδη). (1997). *Εισαγωγή στις Γνωστικές Λειτουργίες*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
Kandel, E., Schwartz, J. James, T. (2004). *Βασικές Αρχές Νευροεπιστημών 1*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης
Λούρια, Α.Π. (επιμ. Ευκλείδη) (1995). *Γνωστική Ανάπτυξη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
Λυμπεράκης, Στ. (1997). *Εγκέφαλος και Ψυχολογία*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
Μαραγκουδάκης, Γ. (2000). *Αναζητώντας τον Σκεπτόμενο Νου*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα

- Μαριδάκη – Κασσωτάκη Αικ. (1997). *Σύγχρονες απόψεις για τη σκέψη του παιδιού*. Εκδ. Γρηγόρης.
- Μπεζέ, Λ. (επιμέλεια)(1998). *Γνωστική Ψυχολογία και Εκπαίδευση*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Παναγής, Γ. (2002). *Νευροεπιστήμη της συμπεριφοράς*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης.
- Russell, R. & Dewar, A. (1992). *Εξηγώντας τον εγκέφαλο*. Εκδ. Τροχαλία
- Σαββάκη Ε. (1989). *Οι παράλληλοι εαυτοί μας και το βουβό δεξί ημισφαίριο*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης
- β. Αγγλόφωνη
- Berstein, Penner, Clake-Stewart and Roy, (2011). *Introduction to Psychology*. CENGAGE Learning, Boston, USA
- Dennis Coon, John O. Mitterer, (2015) *Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behavior*. Cengage Learning
- Hampson, P. & Morris, P. (1996). *Understanding Cognition*. Blackwell.
- Johnson, M. & Morton, J. (1991). *Biology and Cognitive Development. The case of Face Recognition*. Blackwell.
- Kalat, James, W. (2017). *Introduction to Psychology*. Engage Learning.
- Kimura, D. (1999). *Sex and Cognition*. The MIT Press
- Matthews, G. (ed). (1997). *Cognitive Science Perspectives on Personality and Emotion*. North – Holland.
- Oakes, L., Bauer, P. (eds.) (2007). *Short and long term memory in infancy and early childhood*. OXFORD UNIVERSITY PRESS

B01 02 Εγκέφαλος, Μάθηση & Συμπεριφορά**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B01 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εγκέφαλος, Μάθηση & Συμπεριφορά		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 01 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αυτό παρέχει επιστημονική προσέγγιση της μελέτης της βιολογικής βάσης της συμπεριφοράς και της μάθησης. Μέσα από τις ενότητες που καλύπτονται οι φοιτητές/τριες κατανοούν τη βιολογική βάση της συμπεριφοράς και την αλληλεπίδραση της με τη μαθησιακή διαδικασία. Γίνεται παρουσίαση των σύγχρονων ερευνητικών ευρημάτων στα πλαίσια της Γνωστικής Ψυχολογίας και Γνωσιακής Νευροεπιστήμης καθώς και προώθηση σχετικών εφαρμογών της στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας και της τεχνολογίας. Συγκεκριμένα κατανοούν: - την εξέλιξη και ωρίμανση του νευρικού συστήματος και ειδικά του εγκεφάλου - τη δυναμική σχέση εγκεφάλου, συμπεριφοράς και μάθησης καθώς και τις εξειδικευμένες εγκεφαλικές περιοχές για τις διαφορετικές λειτουργίες - τη προσομοίωση των γνωστικών διεργασιών με τα τεχνητά νευρωνικά δίκτυα - τις διαφορές φύλων σε σχέση με τη εγκεφαλική λειτουργία - τις συναισθηματικές καταστάσεις και τη λειτουργία του εγκεφάλου - τις βιολογικές βάσεις των συναισθηματικών και νοητικών διαταραχών διαταραχών Το συγκεκριμένο μάθημα θεωρείται απαραίτητο στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση των βασικών φυσιολογικών και γνωστικών διεργασιών που συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης θεωρείται προϋπόθεση για την επίτευξη των διδακτικών στόχων του αναλυτικού προγράμματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες

γνώσεις γνωστικής ψυχολογίας, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των εγκεφαλικών διεργασιών, την εφαρμογή τους σε διάφορους κλάδους αλλά και στις δικές τους εγκεφαλικές διεργασίες και των μαθητών τους. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου και θα διαθέτουν ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Θα έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: Εγκέφαλος, μάθηση, συμπεριφορά
- 2η εβδομάδα** Περιοχές ερευνητικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια της γνωστικής νευροεπιστήμης.
- 3η εβδομάδα** Αρχιτεκτονική του νευρικού συστήματος: Αρχές λειτουργίας, οργάνωσης και ανάπτυξης
- 4η εβδομάδα** Βιολογική βάση της συμπεριφοράς: Εξέλιξη και ωρίμανση του νευρικού συστήματος και ειδικά του εγκεφάλου
- 5η εβδομάδα** Γνωστική λειτουργία και φλοιός. Προσομοίωση γνωστικών λειτουργιών με τεχνητά νευρωνικά δίκτυα.
- 6η εβδομάδα** Γλώσσα, μάθηση και μνήμη. Βιολογικές διαστάσεις, νευρωνικοί μηχανισμοί.
- 7η εβδομάδα** Το πρόβλημα της συνείδησης
- 8η εβδομάδα** Το φύλο και ο εγκέφαλος
- 9η εβδομάδα** Αριστεροχειρία: Μύθοι και πραγματικότητα
- 10η εβδομάδα** Συγκινήσεις και νοητικές διαταραχές: Συγκινήσεις, στρες και επιθετικότητα.
- 11η εβδομάδα** Ψυχοπαθολογία: Βιολογικές βάσεις συμπεριφορικών διαταραχών
- 12η εβδομάδα** Εγκέφαλος και μάθηση: Εναλλακτικές απόψεις για τη σχέση λειτουργίας του εγκεφάλου και διαδικασίας μάθησης.
- 13η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e class ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α. Ελληνική

1. Βλάχος, Φ. (1998). *Αριστεροχειρία. Μύθοι και πραγματικότητα*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
2. Βοσνιάδου ΣΤ. (2002). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Α' τόμος. Εκδ. Gutenberg
3. Hayes, N. (1997). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Α' τόμος. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
4. Russell, R. & Dewar, A. (1992). *Εξηγώντας τον εγκέφαλο*. Εγκ. Τροχαλία
5. Λυμπεράκης, Στ. (1997). *Εγκέφαλος και Ψυχολογία*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
6. Καρπαθίου, ΧΡ. (1995). *Η εξέλιξη του εγκεφάλου και το αλφάβητο*. Εκδ. «ΕΛΛΗΝ»
7. Παναγής, Γ. (2002). *Νευροεπιστήμη της συμπεριφοράς*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης.
8. Σαββάκη Ε. (1989). *Οι παράλληλοι εαυτοί μας και το βουβό δεξί ημισφαίριο*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης
9. Kandel, E., Schwartz, J. James, T. (1999). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης
10. Kandel, E., Schwartz, J. James, T. (2004). *Βασικές Αρχές Νευροεπιστημών 1*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης

β. Αγγλική

11. Rosenzweig, Leiman, Breedlove (1999). *Biological Psychology. An introduction to behavioural, cognitive and clinical neuroscience*. Sinauer ASS.
12. Kimura, D. (1999). *Sex and Cognition*. The MIT Press
13. Frith, Ch. (1992). *The cognitive neuropsychology of schizophrenia*. Lawrence Erlbaum Ass.
14. Salomon, G, (ed.). (1993). *Distributed cognitions. Psychological and educational considerations*. Cambridge University Press

Β01 03 Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B01 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, παρουσιάσεις power point, μελέτη περιπτώσεων	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Μάθημα Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με το αντικείμενο της <i>Γνωστικής Ψυχολογίας</i> και των ευρημάτων της όπως εφαρμόζονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το μάθημα είναι εισαγωγικό για τη μελέτη βασικών θεματικών του πεδίου της γνωστικής ψυχολογίας. Γίνεται εισαγωγή σε βασικές έννοιες γνωστικής ψυχολογίας κι αποσαφηνίζει κύρια ζητήματα του πεδίου έτσι ώστε ο φοιτητής/τρια να έχει μία συνολική αντίληψη των εννοιών, των κύριων μεθοδολογιών διερεύνησής τους και της εφαρμογής τους. Αναφέρεται στην επιστημονική μελέτη των νοητικών διεργασιών οι οποίες είναι υποκείμενες των περιβαλλοντικών επιδράσεων. Στα πλαίσια του μαθήματος θα μελετήσουμε και κατανοήσουμε τις βασικές γνωστικές διεργασίες (προσοχή, αντίληψη, μνήμη), θα παρουσιάσουμε τα ερευνητικά δεδομένα που τις αφορούν και τις κυριότερες εφαρμογές των ευρημάτων της γνωστικής ψυχολογίας στη διαδικασία μάθησης. Θα μελετήσουμε συστηματικά τη πειραματική μεθοδολογία που χρησιμοποιούν οι γνωστικοί ψυχολόγοι, και θα αναπτύξουμε τη κριτικής σκέψη των φοιτητών/τριων μέσα από τη συζήτηση επιλεκτικά σημαντικών ερευνητικών δημοσιεύσεων στο συγκεκριμένο κλάδο. Το μάθημα θεωρείται απαραίτητο στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση των βασικών γνωστικών διεργασιών θεωρείται προϋπόθεση για την

επίτευξη των διδακτικών στόχων του αναλυτικού προγράμματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις γνωστικής ψυχολογίας, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των γνωστικών διεργασιών, την εφαρμογή τους σε διάφορους κλάδους αλλά και στις δικές τους γνωστικές διεργασίες. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν για τη λειτουργία του γνωστικού συστήματος των μαθητών/τριων στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου και θα διαθέτουν ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Θα έχουν, επίσης, αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου
- Έχει γνώση των μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση των φαινομένων στα πλαίσια της Γνωστικής Ψυχολογίας
- Έχει αποκτήσει βαθιά κατανόηση των κεντρικών εννοιών της ανθρώπινης νόησης και των γνωστικών διεργασιών όπου θέματα της σχολικής καθημερινότητας διερευνούνται μέσα από αυστηρά ελεγχόμενο εργαστηριακό πειραματισμό αλλά και σε κανονικές συνθήκες
- Να κατανοήσει πως το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση βασίζεται στα πορίσματα ερευνών στα πλαίσια της γνωστικής ψυχολογίας
- Να διαβάσει και να καταλάβει μια ερευνητική μελέτη στο χώρο της γνωστικής ψυχολογίας
- Έχει εξοικειωθεί με τους τρόπους και τις διαδικασίες παραγωγής γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της γνωστικής ψυχολογίας, ώστε να κάνει χρήση ερευνητικών μελετών για τη γόνιμη συμμετοχή του στα σεμιναριακά μαθήματα του προγράμματος σπουδών και για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στη συγκεκριμένη επιστημονική περιοχή
- Είναι κριτικός αναγνώστης βιβλιογραφίας γνωστικής ψυχολογίας

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Απόκτηση δεξιότητας διερεύνησης εξειδικευμένης βιβλιογραφίας σε βάσεις δεδομένων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: κλάδος γνωστικής ψυχολογίας, χρήση συγκεκριμένης ορολογίας στα πλαίσια της γνωστικής ψυχολογίας

2^η εβδομάδα Ιστορική εξέλιξη της γνωστικής ψυχολογίας.

3^η εβδομάδα Η αρχιτεκτονική του γνωστικού συστήματος.

4^η εβδομάδα Αρχές που διέπουν τη λειτουργία του γνωστικού συστήματος.

5^η εβδομάδα Δομή του εγκεφάλου στον οποίο εδράζονται οι γνωστικές λειτουργίες.

6^η εβδομάδα Αναπαράσταση και οργάνωση της γνώσης. Θεωρίες αναδιοργάνωσης της γνώσης.

- 7^η εβδομάδα** Η θεωρία του Νου: περιεχόμενο, δομή και φύση.
- 8^η εβδομάδα** Αντίληψη και Προσοχή (συνειδητή και μη συνειδητή)
- 9^η εβδομάδα** Μνήμη: δομή και λειτουργία της
- 10^η εβδομάδα** Δυσλειτουργίες μνήμης: Αμνησίες, προσωπαγνωσία, μυθοπλασία
- 11^η εβδομάδα** Αυτοβιογραφική μνήμη & Αυτοπτική μαρτυρία
- 12^η εβδομάδα** Αλληλεπίδραση γνωστικών διεργασιών με τις συγκινήσεις
- 13^η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση βασικών ευρημάτων και της εφαρμογής τους στη σχολική πραγματικότητα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιπτώσεων • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Banyard, Ph., Hayes, N. (2000). *Σκέψη και λύση προβλημάτων*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Βασιλάκη Ε., Τριλίβα, Σ., Μπεζεβέγκης, Η. (2001). *Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπιση τους (επιλεγμένα κεφάλαια)*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Βλάχος, Φ. (1998). *Αριστεροχειρία. Μύθοι και πραγματικότητα*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Βοσνιάδου, Στ. (επιμέλεια) (1991). *Η σκέψη των παιδιών*. εκδ. Gutenberg.
- Βοσνιάδου, Στ. (1998). *Γνωσιακή Ψυχολογία: Ψυχολογικές μελέτες και δοκίμια*. εκδ. Gutenberg.
- Βοσνιάδου, Στ. (επιμ.) (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών. Δυσκολίες στην εκμάθηση των μαθηματικών*. εκδ. Gutenberg.
- Βοσνιάδου ΣΤ. (2002). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Α' τόμος*. Εκδ. Gutenberg
- Cassells, A. & Cassells, A. (Επιμ. Ευκλείδη). (1995). *Μνήμη και Λήθη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

- Δημητρίου Α. (1993). *Γνωστική Ανάπτυξη. Μοντέλα- Μέθοδοι- Εφαρμογές*. Τόμος 1: Piaget και Νεοπιαζετιανοί. Art of Text.
- Eysenck, M. (2010) (Επιστ. Επιμ. Βασιλάκη). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Εκδ. Gutenberg.
- Ευκλείδη, Α. (1992). *Γνωστική Ψυχολογία*. Art of Text.
- Ευκλείδη, Α. (1997). *Ψυχολογία της Σκέψης*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Ευκλείδη, Α. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία. Από την αναπαράσταση της γνώσης στο θυμικό και τη δράση*. Εκδ. ΠΕΔΙΟ
- Hartland, J. (Επιμ. Ευκλείδη). (1994). *Γλώσσα και Σκέψη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Hayes, N. (Επιμ. Ευκλείδη). (1997). *Εισαγωγή στις Γνωστικές Λειτουργίες*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Καρπαθίου, ΧΡ. (1995). *Η εξέλιξη του εγκεφάλου και το αλφάβητο*. Εκδ. «ΕΛΛΗΝ»
- Λούρια, Α.Π. (επιμ. Ευκλείδη) (1995). *Γνωστική Ανάπτυξη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Λυμπεράκης, Στ. (1997). *Εγκέφαλος και Ψυχολογία*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Μαραγκουδάκης, Γ. (2000). *Αναζητώντας τον Σκεπτόμενο Νου*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Μαριδάκη – Κασσωτάκη Αικ. (1997). *Σύγχρονες απόψεις για τη σκέψη του παιδιού*. Εκδ. Γρηγόρης.
- Μπαμπλέκου Ζωή (2003). *Η ανάπτυξη της μνήμης. Γνωστική διαδρομή στη παιδική ηλικία*. Εκδ. Δαρδανός
- Μπεζέ, Λ. (επιμέλεια) (1998). *Γνωστική Ψυχολογία και Εκπαίδευση*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Παναγής, Γ. (2002). *Νευροεπιστήμη της συμπεριφοράς*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης.
- Παπανικολάου, Α. (2007). *Οι Αμνησίες*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
- Russell, R. & Dewar, A. (1992). *Εξηγώντας τον εγκέφαλο*. Εκδ. Τροχαλία
- Σαββάκη Ε. (1989). *Οι παράλληλοι εαυτοί μας και το βουβό δεξί ημισφαίριο*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- β. Αγγλική**
- Ashcraft, M. (2002). *Cognition* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Baddeley, A. (2007). *Working Memory, thought and action*. OXFORD UNIVERSITY PRESS
- Baker, P. (1990). *Applied Cognitive Psychology. An Information processing framework*. Routledge.
- Eichenbaum, H. (2002). *The cognitive neuroscience of memory. An introduction*. OXFORD UNIVERSITY PRESS
- Eysenck, M. (ed.) (1990). *Cognitive Psychology. An International Review*. Wiley.
- Eysenck, M. (ed.) (1997). *Anxiety and Cognition. A unified theory*. Psychology Press.
- Frith, Ch. (1992). *The cognitive neuropsychology of schizophrenia*. Lawrence Erlbaum Ass.
- Hampson, P. & Morris, P. (1996). *Understanding Cognition*. Blackwell.
- Johnson, M. & Morton, J. (1991). *Biology and Cognitive Development. The case of Face Recognition*. Blackwell.
- Gabbert, F., Memon, A. & Allan, K. (2003). Memory conformity: Can eyewitnesses influence each other's memories for an event? *Applied Cognitive Psychology*, 17, 533-543
- Jacoby, L., Kelley, C.M., & Dywan, J. (1989). Memory attributions. In H., L., I., Roediger, F.I. M. & Craik, H. L. (eds) *Varieties of memory and consciousness: Essays in honour of Endel Tulving* (pp. 391-422). Hillsdale, NJ England: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Kimura, D. (1999). *Sex and Cognition*. The MIT Press

- Lindsay, D.S. (2008). Source monitoring. In H.L. Roediger, III (Ed), *Cognitive psychology of memory*. Vol 2 of Learning and memory: A comprehensive reference, 4 vols. (J. Byrne, editor), pp. 325 – 347. Oxford: Elsevier
- Matthews, G. (ed). (1997). *Cognitive Science Perspectives on Personality and Emotion*. North – Holland.
- McCloskey, M., & Zaragoza, M. (2008). Misleading post event information and memory for events: Arguments and evidence against memory impairment hypothesis. *Journal of Experimental Psychology: General*, 114, 1-1, 6.
- Miller, G. (2003). The cognitive revolution: a historical perspective. *Trends in Cognitive Science*, 7, 141-144.
- Oakes, L., Bauer, P. (eds.) (2007). *Short and long term memory in infancy and early childhood*. OXFORD UNIVERSITY PRESS
- Olton, D., Gamzu, E. & Corkin, S. (eds) (1995). *Memory dysfunctions: An integration of Animal and Human Research from Preclinical & Clinical Perspectives*. New York Academic Press.
- Robinson-Riegler, G.L. & Robinson-Riegler, B. (2012). *Cognitive Psychology: Applying the Science of the Mind*. Pearson
- Ross, M. (1989). Relation of implicit theories to the construction of personal histories. *Psychological Reviews*, 9, 341-357
- Rosenzweig, Leiman, Breedlove (1999). *Biological Psychology. An introduction to behavioural, cognitive and clinical neuroscience*. Sinauer ASS.
- Salomon, G, (ed.). (1993). *Distributed cognitions. Psychological and educational considerations*. Cambridge University Press
- Zaragoza, M.S., & Lane, S., M. (1994). *Source misattributions and the suggestibility of eyewitness memory*, 20, 934 – 945
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά**
- Journal of Cognitive Psychology, Academic Press
- Journal of Memory & Language, Academic Press
- Journal of Experimental Psychology, American Psychological Association
- Learning, Memory and Cognition, American Psychological Association
- Cognition and Memory
- Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory & Cognition
- Psychological Review

B01 04 Ψυχολογία Κινήτρων**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B01 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχολογία Κινήτρων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01Π01 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται οι βασικές θεωρίες κινήτρων και τα ερευνητικά δεδομένα που τις τεκμηριώνουν ώστε οι φοιτητές/τριες να κατανοήσουν τη πολύπλοκη φύση των διεργασιών κινητοποίησης του ατόμου και να ξεκαθαρίσουν έννοιες που έχουν σχέση με αυτές όπως η διέγερση. Αναλύουμε θεωρητικές προσεγγίσεις που δίνουν έμφαση στο ρόλο των γνωστικών διεργασιών, των συγκινήσεων και των πιστεύω του ατόμου στην ανάπτυξη των κινήτρων. Ταυτόχρονα, δεν αγνοούμε το ρόλο του κοινωνικού πλαισίου, το ρόλο των εκπαιδευτικών και των γονιών. Στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε και με τα κίνητρα στις διαπροσωπικές σχέσεις, στη ομαλή και παθολογική συμπεριφορά, στη καθημερινότητα αλλά και σε ειδικές συνθήκες. Μια σημαντική διάσταση των κινήτρων αφορά τον εαυτό ως κινητήρια δύναμη και ως ρυθμιστικό παράγοντα της συμπεριφοράς. Εξίσου σημαντική είναι η σύνδεση των θεωριών για τα κίνητρα με την εκπαιδευτική πράξη. Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να κινητοποιούνται και να εμπλέκονται σε δραστηριότητες που τους βοηθούν να εστιάζουν την ώρα της διδασκαλίας, να απομνημονεύουν γρηγορότερα το μαθησιακό υλικό και να το ανακαλούν όταν χρειαστεί. Το συγκεκριμένο μάθημα θεωρείται απαραίτητο στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση των βασικών γνωστικών διεργασιών και κινήτρων που συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης θεωρείται προϋπόθεση για την επίτευξη των διδακτικών στόχων του αναλυτικού προγράμματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου
- Έχει κατανοήσει τις αρχές και τους κεντρικούς άξονες των βασικών θεωριών για τα κίνητρα
- Είναι σε θέση να εφαρμόσει, κατά τη διδασκαλία, εκείνες από τις αρχές των παραπάνω θεωριών, οι οποίες μπορούν να έχουν εφαρμογή στην εκπαίδευση.

Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις στο συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των κινητήριων διεργασιών, την εφαρμογή τους σε διάφορους κλάδους αλλά και στις δικές τους συμπεριφορές. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν στη κινητοποίηση της συμπεριφοράς των μαθητών/τριων ώστε να αυξηθεί η επίδοσή τους. Θα έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες

2^η εβδομάδα Σύνοψη ιστορία των κινήτρων. Αιτίες συμπεριφοράς και κίνητρα. Ψυχολογία κινήτρων. Ορισμός και τα είδη κινήτρων. Ιστορική αναδρομή. Μέθοδοι μελέτης των κινήτρων.

3^η εβδομάδα Βιολογική και φυσιολογική βάση των κινήτρων. Βιολογικά κίνητρα: πείνα, διαταραχές φαγητού, δίψα, ένστικτα, ύπνος, σεξουαλικότητα. Βιολογικοί ρυθμοί και ύπνος. Σχέση βιολογικών ρυθμών και κινήτρων. Εποχιακές συναισθηματικές διαταραχές και φωτοθεραπεία. “Jet Lag”. Επιπτώσεις ηλικίας στους βιολογικούς ρυθμούς και τον ύπνο.

4^η εβδομάδα Διέγερση. Ορισμός και δομή της διέγερσης. Φυσιολογικές μετρήσεις. Διαστάσεις της διέγερσης. Σχέση διέγερσης, κινήτρων και επίδοσης.

5^η εβδομάδα Ψυχαναλυτική θεωρία των κινήτρων: Το ιστορικό πλαίσιο της θεωρίας του Freud. Συνειδητό, ασυνείδητο, μηχανισμοί άμυνας, δομή προσωπικότητας, ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη.

6^η εβδομάδα Ανθρωπιστικές θεωρίες των Rogers και Maslow: Η θεωρία της ενεργοποίησης –πραγμάτωσης και η εφαρμογή της στη σχολική τάξη, η ιεραρχία των αναγκών του Abraham Maslow η κριτική που της ασκήθηκε.

7^η εβδομάδα Θεωρία του κινήτρου επίτευξης: χαρακτηριστικά του, τάση για επίτευξη επιτυχίας, τάση για επίτευξη αποτυχίας, ανάπτυξη κινήτρου επίτευξης στα παιδιά.

- 8^η εβδομάδα** Θεωρίες αιτιολογικών προσδιορισμών: Η θεωρία του Heider, των Jones και Davis, του Kelly. Αιτιολογικοί προσδιορισμοί στις διαπροσωπικές σχέσεις και στην παθολογική συμπεριφορά. Προσδιορισμοί και υγεία. Ανάλυση της περίπτωσης των θυμάτων. Άτομα με επιρρέπεια στην εμφάνιση προβλημάτων υγείας. Άτομα με δυσλειτουργική συμπεριφορά.
- 9^η εβδομάδα** Κίνητρα και εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπτώσεις της αποτυχίας: εναλλακτικές εξηγήσεις και συνέπειες. Κίνητρα και αξιολόγηση. Εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα. Εσωτερικά κίνητρα και εκπαίδευση. Ο/η επιτυχημένος/η δάσκαλος/α. Θεραπευτική χρήση των προσδιορισμών στο σχολείο. Επίκτητη αίσθηση αδυναμίας του Seligman.
- 10^η εβδομάδα** Γνωστική διάσταση των κινήτρων: ενεργοποίηση και απενεργοποίηση των μνημονικών αναπαραστάσεων που σχετίζονται με μη ολοκληρωμένες προθέσεις. Γνωστικές επιπτώσεις των κινήτρων. Συγκινησιακές καταστάσεις και κίνητρα ως διεργασίες επίλυσης προβλημάτων.
- 11^η εβδομάδα** Κίνητρα κατά τη διάρκεια της ανθρώπινης ανάπτυξης. Κίνητρα και προσωπικότητα ενηλίκων. Τα κίνητρα των γυναικών για επίτευξη καριέρας: σύγκρουση καριέρας και οικογένειας, ρόλοι των δύο φύλων, φόβος αποτυχίας και αυτό-εικόνα.
- 12^η εβδομάδα** Κίνητρα και βούληση. *Ο εαυτός ως πηγή κινήτρου.* Οι έννοιες της αυτό-αντίληψης, της αυτό-εκτίμησης και των διαστάσεων τους.
- 13^η εβδομάδα** Συμπεράσματα – ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e class ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα συγγράμματα

1. Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Α. (2011), *Ψυχολογία Κινήτρων*. Αθήνα:Πεδίο
2. Schunk, D., Pintrich, P., & Meece, J. (2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση* (Επιμ. Εκδ. Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός). Αθήνα: Gutenberg

Βιβλία

- Καραγιαννοπούλου, Ε. (2007). *Για τη μάθηση: Η σημασία του σχεσιακού παράγοντα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M. (2012). *Ψυχολογία* (Επιμ. Έκδ. Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Gutenberg.
- Schunk, D. H. (2010). *Θεωρίες μάθησης; Μια εκπαιδευτική θεώρηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Wigfield, A., & Eccles, J. S. (2002). *Development of achievement motivation*. Oxford: Elsevier.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο: Πρόγραμμα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Άρθρα

- Αργυρακούλη, Έ., & Ζαφειροπούλου, Μ. (2006). Μια ανθρωποκεντρική παρέμβαση διεκδικητικής συμπεριφοράς σε ομάδες γυναικείου πληθυσμού: Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση. *Ψυχολογία*, 13(1), 56-77.
- Κατρίος, Θ. (2009). Η επικαιρότητα του Φροϋδικού έργου. *Hellenic Journal of Psychology*, 6(1), 14-25.
- Μάντη, Ε., & Σιδερίδης, Γ. Δ. (2006). Φόβος επιτυχίας, φόβος αποτυχίας και προσανατολισμός στο στόχο. *Ψυχολογία*, 13(4), 18-38.
- Μάρου, Β., & Σιδερίδης, Γ. Δ. (2006). Ο προσανατολισμός στο στόχο και ο φόβος αποτυχίας ως προβλεπτικοί παράγοντες του στρες και της συναισθηματικής κατάστασης κατά τη διάρκεια παρουσιάσεων. *Ψυχολογία*, 13(3), 155-177.
- Παπαντωνίου, Γ., & Ευκλείδη, Α. (2004). Επιδράσεις θυμικών και γνωστικών παραγόντων στον έλεγχο της δράσης. *Ψυχολογία*, 11(3), 285-302.
- Συγκολλίτου, Έ., & Λουράκη, Ε. (2005). Φοίτηση σε τάξεις ένταξης και αυτοεκτίμηση παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες: Μια αναπτυξιακή προσέγγιση. *Ψυχολογία*, 12(2), 210-231.
- Triarhou, L. C. (2009). Exploring the mind with a microscope: Freud's beginning in neurobiology. *Hellenic Journal of Psychology*, 6(1), 1-13.

B01 05 Εξερευνώντας το “Black Box” της Εφαρμοσμένης Γνωστικής Ψυχολογίας: Από την Κανονικότητα στη Διαταραχή

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B01 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εξερευνώντας το “Black Box” της Εφαρμοσμένης Γνωστικής Ψυχολογίας: Από την Κανονικότητα στη Διαταραχή</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 01 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ B02 01 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Από την οπτική γωνία της γνωστικής ψυχολογίας γίνεται ολοκληρωμένη ανασκόπηση των ερευνών και των παραδοσιακών φιλοσοφικών αντιλήψεων σχετικά με τη συγκινησιακή εμπειρία και τις διαταραχές της. Παρουσιάζουμε τις γνωστικές θεωρίες που μπορεί εν δυνάμει να αποτελέσουν καλό ερμηνευτικό πλαίσιο για τις συγκινήσεις και τις διαταραχές τους. Συγκεκριμένα, θα παρουσιάσουμε τον «εποικοδομητικό ρεαλισμό (constructive realism)» του Neisser, τη γνωστική προσέγγιση της σπονδυλωτής διάρθρωσης (modularity) (Fodor, 1983’ Gazzaniga, 2000), θα γίνει παρουσίαση του μοντέλου των Σχηματικών Προτασιακών Αναλογικών και Συνειρμικών Συστημάτων Αναπαράστασης (Schematic Propositional Analogical and Associative Representation Systems). Η βασική αρχιτεκτονική του μοντέλου είναι αυτή των πολλαπλών αναπαραστάσεων και μοιράζεται πολλά κοινά με άλλες πολύ-αναπαραστασιακές προσεγγίσεις για τη συγκίνηση - πιο συγκεκριμένα, με το Μνημονικό Σύστημα Πολλαπλής Εισόδου (MEMS - π.χ. Johnson και Malthaupt, 1992) και με τα Αλληλεπιδρώντα Γνωστικά Υποσυστήματα (ICS - π.χ. Teasdale και Barnard, 1993). Αυτού του είδους οι προσεγγίσεις προσφέρουν ένα στέρεο πλαίσιο για τη θεώρηση των συγκινήσεων. Επιπρόσθετα, θα παρουσιάσουμε τις θεωρίες των συνειρμικών δικτύων, που ιστορικά αποτελούν τη βάση για θεωρητικές προσεγγίσεις τόσο διαφορετικές όσο η ψυχανάλυση και ο συμπεριφορισμός, τη συνδετιστική θεωρία της Παράλληλης Κατανεμημένης Επεξεργασίας

και θα ασχοληθούμε με μια σειρά ολοκληρωμένων θεωριών αποτίμησης, αρχίζοντας από την κλασσική μελέτη των Schachter και Singer (1962). Αυτές οι θεωρίες περιλαμβάνουν τα πρώιμα (1966) και πιο πρόσφατα (1991) μοντέλα του Lazarus, και τη βασισμένη στην έννοια του στόχου προσέγγιση της βασικής συγκίνησης των Oatley και Johnson-Laird (1987). Θα ανασκοπήσουμε μια επιπρόσθετη ομάδα γνωστικών θεωριών που έχουν βρει εφαρμογή στις συναισθηματικές διαταραχές και θα μελετήσουμε τις ποικίλες αναδιατυπώσεις της Θεωρίας της Επίκτητης Αίσθησης Αδυναμίας του Seligman και τη θεωρία των Αλληλεπιδρώντων Γνωσιακών Υποσυστημάτων των Teasdale και Barnard (1993). Αυτά τα γνωσιακά μοντέλα συμπεριλήφθηκαν εξαιτίας της σχέσης τους με περισσότερες από μία συναισθηματικές διαταραχές.

Θεωρούμε ότι, όσον αφορά στη συναισθηματική ανάπτυξη, οι βασικές συγκινήσεις κάτω από τις κατάλληλες προϋποθέσεις μπορούν να αναπτυχθούν με ένα σπονδυλωτό ή με ένα αποσυνδεδετικό τρόπο. Η αποτυχία αυτών των βασικών συγκινήσεων να ενσωματωθούν στη γενικότερη ανάπτυξη του εαυτού μπορεί να αποτελέσει καθοριστικό πρόδρομο για την ανάπτυξη των συναισθηματικών διαταραχών. Εν κατακλείδι, στο μάθημα αυτό προσπαθούμε να αντλήσουμε στοιχεία από τις νευροεπιστήμες και από την ταχέως εξελισσόμενη γνώση στο πεδίο της συναισθηματικής νευροεπιστήμης.

Το συγκεκριμένο μάθημα θεωρείται απαραίτητο στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση της αλληλεπίδρασης των γνωστικών διεργασιών και των συγκινήσεων που συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης θεωρείται σημαντική για τη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του γνωστικού συστήματος των μαθητών/τριων και για τη βελτίωση της επίδοσης τους.

Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις γνωστικής ψυχολογίας, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των αλληλεπιδράσεων γνωστικών διεργασιών και συγκινήσεων. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου και θα διαθέτουν ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Θα έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου
- Έχει κατανοήσει τις έννοιες και τις αρχές των γνωστικών θεωριών για τις συγκινήσεις
- Θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν, κατά τη διδασκαλία, εκείνες από τις αρχές των παραπάνω θεωριών, οι οποίες μπορούν να έχουν εφαρμογή στην εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες
- 2η εβδομάδα** Η γνωσιακή προσέγγιση στην ψυχολογία. Η γνωσιακή φιλοσοφία της συγκίνησης, το έργο του Αριστοτέλη, του Ακινάτη και του Σπινόζα. Γνωσιακές θεωρήσεις για τη συγκίνηση στον εικοστό αιώνα.
- 3η εβδομάδα** Γνωσιακές θεωρίες της συγκίνησης: Κατηγορικές (categorical) προσεγγίσεις και προσεγγίσεις των διαστάσεων (dimensional), θεωρίες δικτύων, θεωρίες αποτίμησης.
- 4η εβδομάδα** Γνωσιακές θεωρίες της συναισθηματικής διαταραχής: Η θεωρία της επίκτητης αίσθησης αδυναμίας του Seligman, η γνωσιακή θεωρία των κόμβων του Beck, οι θεωρίες των Williams, Watts, MacLeod και Mathews (1988, 1997), οι θεωρίες των Teasdale και Barnard (1993), οι κοινωνικές-γνωσιακές θεωρίες.
- 5η εβδομάδα** Αρχιτεκτονική του γνωστικού συστήματος, μορφολογία των νοητικών αναπαραστάσεων, παραγωγή συγκίνησης μέσω σχηματικών μοντέλων, παραγωγή των συγκινήσεων μέσω του συνειρμικού επιπέδου αναπαράστασης.
- 6η εβδομάδα** Παρουσίαση μιας ενοποιητικής γνωσιακής θεωρίας για τη συγκίνηση: η προσέγγιση SPAARS. Οι όροι με τους οποίους λαμβάνει χώρα η συνειρμική παραγωγή συγκίνησης στο μοντέλο SPAARS.
- 7η εβδομάδα** Οι βασικές συγκινήσεις και οι διαταραχές τους: φόβος και άγχος, γνωστικά συστατικά της συγκίνησης του φόβου, διαταραχή του φόβου και του άγχους, φοβίες και εμμονές.
- 8η εβδομάδα** Θλίψη: θεωρητικές σκέψεις, συνδυασμοί της θλίψης με άλλες βασικές συγκινήσεις.
- 9η εβδομάδα** Θυμός: Τα συμβάντα, οι παράγοντες, οι ερμηνείες και οι αποτιμήσεις που εμπλέκονται στο θυμό, παράγοντες που συμβάλλουν στην εμπειρία του θυμού, υπερβολικά πολύ ή υπερβολικά λίγος θυμός, θεωρίες για το θυμό, η σχέση του θυμού με άλλες συγκινήσεις, διαταραχή του θυμού.
- 10η εβδομάδα** Απέχθεια: Σύνθετες συγκινήσεις που προέρχονται από την απέχθεια, Διαταραχές της απέχθειας, κατάθλιψη, παρα-αυτοκτονία και αυτοκτονία.
- 12η εβδομάδα** Ευτυχία: Η χαρά και άλλες θετικές συγκινήσεις, Η ευτυχία ως μια μη σαφώς οριοθετημένη συγκινησιακή κατάσταση, Προς μια γνωσιακή θεωρητική προσέγγιση της ευτυχίας, καταπίεση των συγκινήσεων (repressive coping style), συγκινησιακές καταστάσεις που σχετίζονται με την ευτυχία, φυσιολογική και διαταραγμένη ευτυχία.
- 13η εβδομάδα** Αναστολή και διευκόλυνση. Ορθολογισμός, παραλογισμός και η λειτουργία των συγκινήσεων. Μετα-συγκινησιακές δεξιότητες και αναπαραστάσεις. Δυσπιστία, αποσύνδεση και σπονδυλωτή διάρθρωση. Ρόλοι, στόχοι και σχέδια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e class ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

Power, M., Dalgeish, T. (2020). (επιστ. επιμ. Ε. Βασιλάκη). *Γνωσιακές Διεργασίες και Συγκινήσεις. Από τη Κανονικότητα στη Διαταραχή*. Αθήνα: Gutenberg

Ντάβου, Μπ.(2000). *Οι διεργασίες στην εποχή της πληροφορίας*. Εκδ. Παπαζήσης

β. Αγγλόφωνη

Barry, E.S., Naus, M.J., & Rehm, L.P.(2006). Depression, implicit memory, and self: A revised memory model of emotion. *Clinical Psychology Review*, 26, 719-745.

Beck, A.T. (1987). Cognitive models of depression. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly*, 1, 5-37.

Beck, A.T., Epstein, N., Harrison, R. (1983). Cognitions, attitudes and personality dimensions in depression. *British Journal of Cognitive Psychotherapy*, 1, 1-16.

Beck, A.T., Rector, N.A. (2005). Cognitive approaches to schizophrenia. Theory and therapy. *Annual Review of Clinical Psychology*, 1, 577-606.

Berkowitz, I. (2012). A different view of anger: The cognitive - neoassociation conception of the relation of anger to aggression. *Aggressive behavior*, 38, 322-333

Bouton, M.E., Mineka, S., Barlow, D.H.(2001). A modern learning theory perspective on the etiology of panic disorder. *Psychological Review*, 108, 4-32.

Brosan, L., Hoppitt, L., Shelfer, L., Silence, A., Mackintosh, B. (2011). Cognitive bias modification reduce trait and state anxiety in anxious patients referred to an out – patient service: Results from a pilot study. *Journal of Behaviour Therapy and Experimental Psychiatry*, 42, 258-264.

Cannon, M.F., Weems, C.F. (2010). Cognitive bias in childhood anxiety disorders Do interpretive and judgment biases distinguish anxious youth from their non- anxious peers? *Journal of Anxiety Disorders*, 24, 751-758.

Charash, M., McKay, D. (2003). Attention bias for disgust. *Journal of Anxiety Disorders*, 16, 529-541.

Compton, R.J.(2000). Ability to disengage attention predicts negative affect. *Cognition and Emotion*, 14, 401-415.

Davey, G.C.L., Wells, A. (2006) (eds.). *Worry and its psychological disorders: Theory, assessment and treatment*. Chichester: Wiley.

Eysenck, M.W., Derakshan, N.M, Santis, R., Calvo, M.G.(2007). Anxiety and cognitive performance: Attentional control theory, *Emotion*, 7, 336-353.

Eysenck, M.W., Keane, M.T. (2015). *Cognitive psychology: A students' s handbook* (7th edn). Hove: Psychology Press.

- Hayes, S., Hirsch, C.R., Krebs, G., Mathews, A. (2010). The effects of modifying interpretation bias on worry in generalized anxiety disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 48, 171-178.
- Howe, M.L., Malone, C. (2011). Mood – congruent true and false memory: Effects of depression. *Memory*, 19, 192-201.
- Yiend, J. (ed.) (2004). *Cognition, emotion and psychopathology: Theoretical, empirical and clinical directions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Reisberg, D., Hertel, P. (eds.). (2004). *Memory and emotion*. Oxford University Press.
- Myers, L.B. (2010). The importance of the repressive coping style: Findings from 30 years of research. *Anxiety, Stress and Coping*, 23, 3-17.
- Pessoa, L. (2013). *The cognitive – emotional brain: From interactions to integration*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Scherer, K.R. (2009). The dynamic architecture of emotion: Evidence for the component process model. *Cognition and Emotion*, 23, 1307-1351.
- Tong, E.M.W., Tan, D.H. and Tan, Y.L. (2013). Can implicit appraisal concepts produce emotion - specific effects? A focus on unfairness and anger. *Consciousness and Cognition: An International Journal*, 22, 449-460.

B01 10 Μνήμη: Δομή, Λειτουργία και Διαταραχές της**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B01 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μνήμη: Δομή, Λειτουργία και Διαταραχές της</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές/τριες του γνωστικού υποσυστήματος της ανθρώπινης μνήμης. Η παράδοση αυτή παρέχει επιστημονική μελέτη της ανθρώπινης μνήμης, εισάγει τους φοιτητές/τριες στο γενικό πλαίσιο σκέψης για το πως λειτουργεί η μνήμη, αναλύοντας δομικές έννοιες που σχετίζονται με αυτή, όπως τη βραχύχρονη και μακρόχρονη μνήμη, τις έννοιες της κωδικοποίησης, της λήθης, της παρεμβολής, της ανάκλησης, της αναγνώρισης και των επιπέδων επεξεργασίας. Το συγκεκριμένο σεμινάριο θεωρείται απαραίτητο στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η μελέτη και κατανόηση των βασικών μνημονικών διεργασιών θεωρείται προϋπόθεση για την επίτευξη των διδακτικών στόχων του αναλυτικού προγράμματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Ένας ακόμη στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η κατανόηση του πως λειτουργεί το μνημονικό σύστημα παιδιών και ενηλίκων. Η προσπάθεια κατανόησης του ίδιου μας του νου είναι ίσως το πιο φιλόδοξο και πιο ενδιαφέρον ερευνητικό έργο σε όλες τις επιστήμες και αυτό το έργο χρειάζεται εργαλεία από πεδία όπως πειραματική ψυχολογία, Η/Υ, γλωσσολογία, φιλοσοφία, ανθρωπολογία και νευροεπιστήμες. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις γνωστικής ψυχολογίας, περιλαμβάνοντας έρευνα και θεωρία καθώς και κατανόηση της πολυπλοκότητας των μνημονικών διεργασιών, την εφαρμογή τους σε διάφορους κλάδους αλλά και στις δικές τους μνημονικές διεργασίες. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου και θα διαθέτουν ικανότητες για την επίλυση

προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Θα έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος; (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: ορολογία γνωστικής ψυχολογίας έννοιες σχετικές με τη λειτουργία της μνήμης
- 2^η εβδομάδα** Δομή εγκεφαλικών περιοχών στις οποίες εδράζονται οι γνωστικές διεργασίες της μνήμης
- 3^η εβδομάδα** Μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στη έρευνα για τη μνήμη
- 4^η εβδομάδα** Δομή και λειτουργία του μνημονικού συστήματος
- 5^η εβδομάδα** Εργαζόμενη μνήμη, η ανάπτυξη της και μεταμνήμη
- 6^η εβδομάδα** Εργαζόμενη μνήμη και γλωσσική ανάπτυξη
- 7^η εβδομάδα** Η ανάπτυξη της μνήμης στη σχολική ηλικία και στη προεφηβεία
- 8^η εβδομάδα** Μνημονικές στρατηγικές στη σχολική ηλικία και στη προεφηβεία, Η σχέση τους με τη μάθηση και η διδασκαλία τους
- 9^η εβδομάδα** Μνήμη στη καθημερινή ζωή – αυτοβιογραφική μνήμη και αυτοπτική μαρτυρία
- 10^η εβδομάδα** Ενθύμηση συναισθηματικών γεγονότων – Διάθεση και μνήμη
- 11^η εβδομάδα** Διαταραχές μνήμης – μελέτες περίπτωσης
- 12^η εβδομάδα** Επιπτώσεις του άγχους στη λειτουργία της μνήμης. Προγράμματα παρέμβασης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της μνήμης και για τη μείωση του άγχους
- 13^η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες: Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e class ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	1
	<u>Αυτοτελής Μελέτη</u>	<u>36</u>	<u>1,44</u>
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α. Ελληνική

Banyard, Ph., Hayes, N. (2000). *Σκέψη και λύση προβλημάτων*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Βασιλάκη Ε., Τριλίβα, Σ., Μπεζεβέγκης, Η. (2001). *Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπιση τους (επιλεγμένα κεφάλαια)*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Βοσνιάδου, Στ. (επιμ.) (1991). *Η σκέψη των παιδιών*. εκδ. Gutenberg.

Βοσνιάδου, Στ. (1998). *Γνωσιακή Ψυχολογία: Ψυχολογικές μελέτες και δοκίμια*. εκδ. Gutenberg.

Βοσνιάδου, Στ. (επιμ.) (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών. Δυσκολίες στην εκμάθηση των μαθηματικών*. εκδ. Gutenberg.

Βοσνιάδου, Στ. (επιμ.) (2001). *Εισαγωγή στη Ψυχολογία*. εκδ. Gutenberg.

Cassells, A. (Επιμ. Ευκλείδη). (1995). *Μνήμη και Λήθη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Eysenck, M. (2010) (Επιστ. Επιμ. Βασιλάκη). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Εκδ. Gutenberg.

Ευκλείδη, Α. (1992). *Γνωστική Ψυχολογία. Art of Text*.

Ευκλείδη, Α. (1997). *Ψυχολογία της Σκέψης*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Ευκλείδη, Α. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία. Από την αναπαράσταση της γνώσης στο θυμικό και τη δράση*. Εκδ. ΠΕΔΙΟ

Hartland, J. (Επιμ. Ευκλείδη). (1994). *Γλώσσα και Σκέψη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Hayes, N. (Επιμ. Ευκλείδη). (1997). *Εισαγωγή στις Γνωστικές Λειτουργίες*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Kandel, E., Schwartz, J. James, T. (1999). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης

Kandel, E., Schwartz, J. James, T. (2004). *Βασικές Αρχές Νευροεπιστημών 1. Ιατρικές* εκδ. Πασχαλίδης

Λούρια, Α.Π. (επιμ. Ευκλείδη) (1995). *Γνωστική Ανάπτυξη*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Λυμπεράκης, Στ. (1997). *Εγκέφαλος και Ψυχολογία*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Μαραγκουδάκης, Γ. (2000). *Αναζητώντας τον Σκεπτόμενο Νου*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα

Μαριδάκη – Κασσωτάκη Αικ. (1997). *Σύγχρονες απόψεις για τη σκέψη του παιδιού*. Εκδ. Γρηγόρης.

Μπαμπλέκου Ζωή (2003). *Η ανάπτυξη της μνήμης. Γνωστική διαδρομή στη παιδική ηλικία*. Εκδ. Δαρδανός

Μπεζέ, Λ. (επιμέλεια)(1998). *Γνωστική Ψυχολογία και Εκπαίδευση*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Παναγής, Γ. (2002). *Νευροεπιστήμη της συμπεριφοράς*. Ιατρικές εκδ. Πασχαλίδης.

Παπανικολάου, Α. (2007). *Οι Αμνησίες*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

β. Αγγλική

Baddeley, A. (2007). *Working Memory, thought and action*. OXFORD UNIVERSITY PRESS

Baker, P. (1990). *Applied Cognitive Psychology. An Information processing framework*. Routledge.

Eichenbaum, H. (2002). *The cognitive neuroscience of memory. An introduction*. OXFORD UNIVERSITY PRESS

Eysenck, M. (ed.) (1990). *Cognitive Psychology. An International Review*. Wiley.

Eysenck, M. (ed.) (1997). *Anxiety and Cognition. A unified theory*. Psychology Press.

Hampson, P. & Morris, P. (1996). *Understanding Cognition*. Blackwell.

Johnson, M. & Morton, J. (1991). *Biology and Cognitive Development. The case of Face Recognition*. Blackwell.

Gabbert, F., Memon, A. & Allan, K. (2003). Memory conformity: Can eyewitnesses influence each other memories for an event? *Applied Cognitive Psychology*, 17, 533-543

Kimura, D. (1999). *Sex and Cognition*. The MIT Press

Matthews, G. (ed). (1997). *Cognitive Science Perspectives on Personality and Emotion*. North – Holland.

Oakes, L., Bauer, P. (eds.) (2007). *Short and long term memory in infancy and early childhood*. OXFORD UNIVERSITY PRESS

Olton, D., Gamzu, E. & Corkin, S. (eds) (1995). *Memory dysfunctions: An integration of Animal and Human Research from Preclinical & Clinical Perspectives*. New York Academic Press.

γ. Αγγλόφωνα περιοδικά γνωστικής ψυχολογίας

1. Journal of Cognitive Psychology, Academic Press

2. Journal of Memory & Language, Academic Press

5. Journal of Experimental Psychology, American Psychological Association

6. Learning, Memory and Cognition, American Psychological Association

B02 Αναπτυξιακή Ψυχολογία

B02 01 Υ Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	Βασιλική Τσούρτου		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο (1 έως 8)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	ΠΑΡΑΔΟΣΗ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	-		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open eClass Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες</i>

καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να διαχειρίζονται με ευχέρεια εννοιολογικά εργαλεία της επιστήμης.
- να εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά της αναπτυξιακής προσέγγισης στη μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς
- να κατανοήσουν την πολιτισμική διακύμανση στην ανθρώπινη ανάπτυξη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές που θα διδαχθούν είναι οι εξής:

- Αντικείμενο και μέθοδοι έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία
- Βασικές σχολές σκέψης και σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία
- Αντίληψη, γνώση και δράση στη βρεφική ηλικία και νηπιακή ηλικία
- Συναισθηματική ανάπτυξη και σχέσεις δεσμού στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
- Πρώιμες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με ανθρώπους και αντικείμενα
- Η ανάπτυξη του εαυτού και του φύλου
- Η ανάπτυξη της γλώσσας
- Η απόκτηση μίας θεωρίας του νου
- Γονικότητα και ανάπτυξη: κοινωνικές και πολιτισμικές συνιστώσες που συμβάλλουν στην ανατροφή των παιδιών

- Γνωσιακή ανάπτυξη και σχολική επίδοση κατά τη μέση παιδική ηλικία
- Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη στη μέση παιδική ηλικία
- Σχολική ζωή, οικογένεια και κοινότητα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	13 τρίωρες Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	32
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	26
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα με ερωτήσεις εκτεταμένης ανάπτυξης, σε συνδυασμό με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής	

Συνιστώμενη Βιβλιογραφία

- Goswami, U. & Bryant, P. (2007). *Children's Cognitive Development and Learning*. Research Survey. University of Cambridge.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2009). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία*. Ηράκλειο: ΙΤΕ-ΠΕΚ.
- Lehalle, H. & Mellier, D. (2009). *Ψυχολογία της Ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία*. Αθήνα: Πεδίο
- Lightfoot, C., Cole M. & Cole, S. (2015). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg
- Markus, H. R. & Kitayama, S. (1991). Culture and the Self: Implications for Cognition, Emotion and Motivation. *Psychological Review* 98 (2), 224-253.

- Mesquita, B. & Frijda, N. H. (1992). Cultural Variations in Emotions: a Review. *Psychological Bulletin* 112 (2), 179-204.
- Shweder, R.A., Goodnow, J. J., Hatano, G., Levine, R.A. , H. R. Markus & P. J. Miller (2006). The Cultural Psychology of Development: One Mind, Many Mentalities. In W. Damon & R. M. Lerner, *Handbook of Child Psychology (Vol. 1): Theoretical Models of Human Development* (Κεφ. 13, σελ. 716-792).
- Smith, P.K. Cowie H., Blades M. (2018). Κατανοώντας την ανάπτυξη των παιδιών. Θεσσαλονίκη, Τζιόλα

Συγγράμματα στον Εύδοξο

- Craig, G.J, Dunn, W.L. (2021). *Κατανοώντας την ανάπτυξη του ανθρώπου*. (Επιστημονική Επιμέλεια: Π. Βορριά). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2016). *Το Συν-της Συγκίνησης: Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Slater, A. & Bremner, G. (2018). *Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία* (Επιστημονική Επιμέλεια: Β. Τσούρτου). Εκδόσεις Τζιόλα.

B02 02 Υ Αναπτυξιακή Ψυχολογία II**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνικά	Αναπτυξιακή Ψυχολογία II	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση	Παράδοση (Υποχρεωτικό)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Επιστημονικής περιοχής		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης: Ελληνικά (αγγλικά για φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU323/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/ήτριες μετά το πέρας της παράδοσης, θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις παρακάτω γνώσεις/δεξιότητες/ικανότητες:

Κατανόηση βασικών αρχών έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Κριτική αντιπαράθεση ευρημάτων πολιτισμικών μελετών για την ανθρώπινη ανάπτυξη

Διασύνδεση θεωρίας και πράξης (πρακτικές εφαρμογές στην Εκπαίδευση)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Ευαισθησία σε θέματα φύλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές θα μελετήσουν κλασικές και σύγχρονες θεωρίες για την ανάπτυξη στην εφηβεία και στην αναδυόμενη ενηλικίωση. Σύντομη αναφορά θα γίνει και στις μετέπειτα αναπτυξιακές περιόδους (νεότητα, μέση ηλικία, τρίτη ηλικία, συνείδηση του θανάτου).

Έμφαση θα δοθεί στις κοινωνικές, συναισθηματικές και γνωστικές όψεις της ανάπτυξης. Επίσης, θα γίνει αναφορά σε σύγχρονα ζητήματα της προσαρμογής και κοινωνικοποίησης των εφήβων και νεαρών ενηλίκων στα νέα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια. Παράλληλα, θα παρουσιαστούν σχετικές εμπειρικές μελέτες, με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της έρευνας στην αναπτυξιακή ψυχολογία.

Θεματικές της Παράδοσης:

- Εννοιολογικές ανακατασκευές στην εφηβεία
- Θεωρίες κοινωνικής νόησης και ηθικής ανάπτυξης στην εφηβεία
- Ρύθμιση συναισθήματος
- Ψυχο-κοινωνική ανάπτυξη στην αναδυόμενη ενηλικίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
κ.λπ.

-Διά ζώσης (πρόσωπο-με πρόσωπο) με φυσική παρουσία

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	ΝΑΙ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα 13 τρίωρες διαλέξεις Μελέτη πηγών Μελέτη για τις εξετάσεις Γραπτή εξέταση Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 30 30 3 100 ώρες περίπου	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Arnett, J. (2023). <i>Εφηβεία και αναδυόμενη ενηλικίωση. Πολιτισμική προσέγγιση.</i> (Επιστημ. Επιμέλεια Σ. Τάνταρος). Αθήνα: Gutenberg. - Coleman, J. C. (2013). <i>Ψυχολογία της εφηβικής ηλικίας.</i> Αθήνα: Gutenberg.

- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2009). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία*. Ηράκλειο: ΙΤΕ-ΠΕΚ.
- Lehalle, H. & Mellier, D. (2009). *Ψυχολογία της Ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία*. Αθήνα: Πεδίο
- Lightfoot, C., Cole M. & Cole, S. (2015). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg
- Smith, P.K. Cowie H., Blades M. (2018). *Κατανοώντας την ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Craig, G.J, Dunn, W.L. (2021). *Κατανοώντας την ανάπτυξη του ανθρώπου*. (Επιστημονική Επιμέλεια: Π. Βορριά). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. Κωδικός Ευδόξου: **102076635**
2. Slater, A. & Bremner, G. (2018): *Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία* (Επιστημονική Επιμέλεια: Β. Τσούρτου). Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα. Κωδικός Ευδόξου: **77106787**

Β02 03 Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστήμες Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παρουσίαση θεμάτων από τη διδάσκουσα, από επισκέπτες ψυχολόγους και από τους φοιτητές	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B02 01 Υ Αναπτυξιακή ψυχολογία Ι (βρεφική & παιδική ηλικία)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του σεμιναρίου είναι η κατανόηση και η εμβάθυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας στο νοητικό, σεξουαλικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο. Επίσης οι φοιτητές πρέπει να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα της ανθρώπινης ανάπτυξης, καθώς και των προβλημάτων από το περιβάλλον των παιδιών που είναι πιθανόν να αναστείλουν την ανάπτυξη. Οι φοιτητές πρέπει να έχουν αναπτύξουν κριτική σκέψη και να έχουν τη δυνατότητα να επεξεργάζονται με επιστημονικό τρόπο όλα τα βασικά θέματα που αφορούν την ψυχολογική, σεξουαλική, συναισθηματική γνωστική, γλωσσική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον, είναι σημαντικό οι φοιτητές να αναπτύξουν κριτική σκέψη επάνω στις συνθήκες που βοηθούν την υγιή εξέλιξη της αναπτυξιακής διαδικασίας καθώς και να μπορούν να σκέφτονται δημιουργικά για τους τρόπους παρέμβασης και διόρθωσης των συνθηκών που αναστέλλουν την υγιή ανάπτυξη και δημιουργούν προβλήματα στα παιδιά. Τέλος οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να προτείνουν λύσεις σε συνήθη προβλήματα που αφορούν τον παιδικό πληθυσμό, όπως είναι η εκμετάλλευση και η κακοποίηση των παιδιών, η εκδήλωση επιθετικών συμπεριφορών, η υπερβολική συστολή και η κοινωνική απομόνωση των παιδιών, οι παιδικές φοβίες και άλλα.

Γενικές Ικανότητες
Δημιουργική – επιστημονική σκέψη Ικανότητα λήψης αποφάσεων Προσαρμογή και ευελιξία σε νέες και δύσκολες καταστάσεις Άσκηση αυτοκριτικής Σεβασμός, αποδοχή και κατανόηση της διαφορετικότητας Ικανότητα συνεργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βιολογική, νοητική, κοινωνική και ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη του ανθρώπινου όντος Συναισθηματική ανάπτυξη και σχέσεις δεσμού. Πρώιμες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις Σχέσεις προσκόλλησης Η ανάπτυξη του εαυτού Ανάπτυξη της ταυτότητας του φύλου Γνωσιακή ανάπτυξη Ανάπτυξη και διαταραχές της γλώσσας Σχέσεις με συνομήλικους και παιχνίδι Επιθετικότητα, υπερβολική συμμόρφωση, κακοποίηση των παιδιών, παιδικές φοβίες, σχολική φοβία και άλλα συνήθη προβλήματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από την ποιότητα της δικής τους παρουσίας και από τη γραπτή εργασία που παραδίδουν στο τέλος του εξαμήνου		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία για τον Ευδοξο:

Παπαδάκη – Μιχαηλίδη Ε. (2012) Ο δεσμός της αγάπης Αθήνα Πεδίο
Παπαδάκη – Μιχαηλίδη Ε. (20014) Από τους γονείς στους ερωτικούς συντρόφους Αθήνα: Πεδίο
Sheridan M (2011) Από τη γέννηση μέχρι το 5^ο έτος Αθήνα: Πεδίο
Λοιπή βιβλιογραφία
Lehalle H & Mellier D (2010) Ψυχολογία της ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία Αθήνα Πεδίο
Slater A & Bremner G (2019) Εισαγωγή στην αναπτυξιακή ψυχολογία Θεσσαλονίκη: Εκδ. Τζιολα
Τσιάντης Γ. (2005) Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας Αθήνα: Καστανιώτης
Cole M & Cole SR (2002) Η ανάπτυξη των παιδιών Αθήνα: Τυπωθήτω.

Β02 06 Ψυχοσεξουαλική Ανάπτυξη και Αγωγή του Παιδιού**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοσεξουαλική Ανάπτυξη και Αγωγή του Παιδιού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Παρουσιάσεις θεμάτων από τη διδάσκουσα, από επισκέπτες ψυχολόγους και από τους φοιτητές	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B02 01 Υ Αναπτυξιακή ψυχολογία Ι (βρεφική & παιδική ηλικία)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές πρέπει να εξεικιωθούν με όλες τις βασικές έννοιες που αφορούν το επιστημονικό πεδίο της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης των παιδιών αλλά και των ενηλίκων. Πρέπει να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται την πολυπλοκότητα των θεμάτων που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα και παράλληλα να αντιλαμβάνονται το ρόλο που μπορούν να παίξουν τόσο οι γονείς, όσο και οι εκπαιδευτικοί στην υγιή ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον οι φοιτητές πρέπει να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να αντιληφθούν τη σημαντικότητα της αποδοχής και του σεβασμού της ελεύθερης επιλογής και της διαφορετικότητας. Επίσης οι φοιτητές πρέπει να αποκτήσουν σαφείς γνώσεις επάνω στα αίτια των ψυχοσεξουαλικών προβλημάτων και να γνωρίζουν τους τρόπους και τις στρατηγικές παρέμβασης που είναι διαθέσιμες για την επίλυσή τους. Τέλος είναι πολύ σημαντική η δόμηση δημιουργικής σκέψης στον τομέα που αφορά τους πιθανούς τρόπους συνερφασίας των εκπαιδευτικών και του οικογενειακού περιβάλλοντος των παιδιών για την καλύτερη αντιμετώπιση των δυσκολιών των παιδιών.

Γενικές Ικανότητες
Δημιουργική – επιστημονική σκέψη Ικανότητα λήψης αποφάσεων Προσαρμογή και ικανότητα παρέμβασης σε νέες και δύσκολες καταστάσεις Άσκηση αυτοκριτικής Σεβασμός, αποδοχή και κατανόηση της διαφορετικότητας Ικανότητα συνεργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η φύση, η έννοια και η σημασία της ανθρώπινης σεξουαλικότητας Τα στάδια και οι φάσεις της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης Τα στερεότυπα των δύο φύλων και η αμοιβαία αντίληψη των δύο φύλων Τα σεξουαλικά ενδιαφέροντα των παιδιών Η παιδική σεξουαλικότητα και ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου Σεξουαλική αγωγή (περιεχόμενο, τεχνικές, δυσκολίες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από την ποιότητα της δικής τους παρουσίας και από μια γραπτή εργασία που παραδίδουν στο τέλος του εξαμήνου		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία για τον Εύδοξο: Παπαδάκη-Μιχαηλίδη Ε. (2002) Ο δεσμός της αγάπης. Αθήνα Πεδίο Παπαδάκη-Μιχαηλίδη Ε. (2014) Από τους γονείς στους ερωτικούς συντρόφους. Αθήνα: Πεδίο Sheridan M (20011) Από τη γέννηση μέχρι το 5^ο έτος Αθήνα: Πεδίο

Λοιπή βιβλιογραφία

Lehalle H & Mellier D. (2010) Ψυχολογία της ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία Αθήνα: Πεδίο

Τσιάντης Γ (2000) Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας Αθήνα: Καστανιώτης

Minuchin S (2018) Οικογένειες και οικογενειακή θεραπεία Αθήνα: Πεδίο

Crittenden MP (2008) Raising parents USA & Canada: Willan Publishing

*James O (2002) They f***you up How to survive family life London: Bloomsbury.*

Β02 07 Θεωρίες Γνωστικής Ανάπτυξης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρίες Γνωστικής Ανάπτυξης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Σεμινάριο Εμβάθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	-		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU324/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Οι φοιτήτριες και φοιτητές αναμένεται να αναπτύξουν τις εξής δεξιότητες: Να διαθέτουν προχωρημένες γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας και, πιο συγκεκριμένα, να μπορούν να κατανοούν τις θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης (π.χ. γενετική επιστημολογία του Piaget, κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση του Vygotsky, θεωρία κοινωνικής αλληλεπίδρασης του Bruner, θεωρία δυναμικών συστημάτων της Thelen κλπ)

- Να αντιπαραθέτουν τις πηγές - Να εξοικειωθούν με μηχανές αναζήτησης σχετικής και κατάλληλης/έγκυρης βιβλιογραφίας - Να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόζουν τις μεθοδολογικές και δεοντολογικές αρχές της έρευνας στην κοινωνική έρευνα																			
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα; <table> <tr> <td>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</td><td>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</td></tr> <tr> <td>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</td><td>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</td></tr> <tr> <td>Λήψη αποφάσεων</td><td>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</td></tr> <tr> <td>Αυτόνομη εργασία</td><td>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</td></tr> <tr> <td>Ομαδική εργασία</td><td>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</td><td>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</td><td>.....</td></tr> <tr> <td>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</td><td>Άλλες...</td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον		Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...		
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων																		
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα																		
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον																		
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου																		
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής																		
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																		
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον																			
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...																		
																			
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																			

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα αναφερθούμε σε βασικές θεωρητικές σχολές για την ανάπτυξη του νου, όπως:

- Λειτουργισμός
- Θεωρία Gestalt (Ψυχολογία της Μορφής)
- Άμεση αντίληψη (Θεωρία Διαφοροποίησης έναντι Θεωρία Εμπλουτισμού)
- Γνωστικός Κονστрукτιβισμός (Piaget)
- Κοινωνικός Κονστрукτιβισμός (Vygotsky)
- Θεωρία Σύνδεσης
- Συμπεριφορική θεωρία
- Θεωρία Αλληλεπίδρασης
- Έμφυτη διυποκειμενικότητα
- Θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών
- Θεωρία δυναμικών συστημάτων
- Οικοσυστημικές θεωρίες
- Πολιτισμική προσέγγιση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο-με-πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	ΝΑΙ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	13 Διαλέξεις	39
	Προφορική Παρουσίαση των φοιτητών/τριών	25
	Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών	30
	Συγγραφή δοκιμίου	31
	Σύνολο	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γραπτή Εργασία Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται διεξοδικά μέσα στην τάξη και είναι τα εξής: - Εμβάθυνση/κατανόηση του θέματος (25%) - Χρήση κατάλληλων πηγών/τεκμηρίωση επιχειρημάτων (25%) - Κριτική αντιπαράθεση πηγών (20%) - Λογική δομή / συνοχή εργασίας (20%) - Τήρηση προδιαγραφών γραπτής εργασίας π.χ. γλωσσικά στοιχεία, τίτλοι ενοτήτων, σωστή παραπομπή στις πηγές και βιβλιογραφικές αναφορές (10%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Βοσνιάδου, Σ. (2001). <i>Εισαγωγή στην Ψυχολογία. Τόμος Α': Βιολογικές, Αναπτυξιακές και Συμπεριφορικές Προσεγγίσεις. Γνωστική Ψυχολογία</i> . Αθήνα: Gutenberg. Bruner (1983). <i>Child's Talk</i> . NY: Norton. Fodor, J. (1983). <i>Modularity of Mind</i> . Cambridge, MA: MIT Press. Gibson, E. J. (1979). <i>The ecological approach to visual perception</i> . Boston: Houghton-Mifflin Karmiloff-Smith, A. (1992). <i>Beyond Modularity: A Developmental Perspective on Cognitive Science</i> . Cambridge, MA: The MIT Press.

- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2016). «Το Συν- της Συγκίνησης: Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων», Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Lehalle, H. & Mellier, D. (2009). «Ψυχολογία της Ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία». Αθήνα: Πεδίο.
- Lewis, C. & Mitchell, P. (1994). *Children's Early Understanding of Mind: Origins and development*. Hove, UK: Erlbaum.
- Piaget, J. (1953). *The origin of intelligence of the child*. London: Routledge & Kagan Paul
- Reddy, V. (2019). *Πώς τα βρέφη γνωρίζουν το Νο* (Επιστημ. Επιμέλεια: Γ. Κουγιουμουτζάκης). Αθήνα: Παπαζήσης
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: cognitive development in social context*. Oxford: Oxford University Press.
- Vygotsky, L.S. (1997). *Νους στην Κοινωνία*. Αθήνα: Gutenberg.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Cognitive Development
Cognitive Psychology
Developmental Science
Educational Psychology

Β02 08 Θεωρίες Πολιτισμικού Πλαισίου για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β02 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρίες Πολιτισμικού Πλαισίου για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Σεμινάριο Εμβάθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open eClass Θεωρίες πολιτισμικού πλαισίου γι...		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Οι φοιτήτριες και φοιτητές αναμένεται να αναπτύξουν τις εξής δεξιότητες: Να διαθέτουν προχωρημένες γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας και, πιο συγκεκριμένα, να μπορούν να κατανοούν τις θεωρίες πολιτισμικού πλαισίου (π.χ. κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση του Vygotsky, θεωρία κοινωνικής αλληλεπίδρασης του Bruner, ιδιοκεντρικά vs αλλοκεντρικά πολιτισμικά σχήματα του εαυτού, σύμφωνα με τους Markus & Kitayama, κ.τ.λ.)

- Να αντιπαραθέτουν τις πηγές
- Να εξοικειωθούν με μηχανές αναζήτησης σχετικής και κατάλληλης/έγκυρης βιβλιογραφίας
- Να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόζουν τις μεθοδολογικές και δεοντολογικές αρχές της έρευνας στην κοινωνική έρευνα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα δοθεί έμφαση στις πολιτισμικές όψεις της ανθρώπινης ανάπτυξης, αναφορικά με τη διαπραγμάτευση του νοήματος, την επικοινωνία και την ανάπτυξη πολιτισμικών σχημάτων του εαυτού. Πιο συγκεκριμένα, θα συζητηθεί ο ρόλος των σημαντικών άλλων (της οικογένειας, των οικείων και φίλων, του σχολείου) και του ευρύτερου κοινωνικο-πολιτισμικού περιβάλλοντος στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη από τη βρεφική ως την εφηβεία και τη νεαρή ενηλικίωση. Θα επιχειρήσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα αν κάποιες αναπτυξιακές λειτουργίες (σχετικά, για παράδειγμα, με τη ρύθμιση ή την έκφραση του συναισθήματος) είναι πολιτισμικά εξαρτώμενες (culture-specific) ή οικουμενικές (culture-free). Οι φοιτητές θα συμμετάσχουν σε μικρές ομάδες που θα διεξάγουν ερευνητικά σχέδια, με σκοπό να διερευνήσουν τις πολιτισμικές διακυμάνσεις πάνω σε ένα ζήτημα της ανθρώπινης ανάπτυξης. Οι ομάδες θα παρουσιάσουν το ερευνητικό σχέδιο που θα έχουν εκπονήσει, ενώ στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/ήτριες θα γράψουν μία έκθεση / αναφορά, όπου θα περιγράφουν την εμπλοκή τους στην έρευνα, και θα συντάξουν σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο-με-πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	ΝΑΙ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	13 Διαλέξεις	39
	Προφορική Παρουσίαση των φοιτητών/τριών	25
	Συμμετοχή σε ομάδα εργασίας για την εκπόνηση ερευνητικού σχεδίου	15
	Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών	15
	Συγγραφή αναφοράς /έκθεσης	31
Σύνολο	125 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γραπτή έκθεση/αναφορά με προφορική υποστήριξη ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - περιγραφή της συμμετοχής του/της φοιτητή/ήτριας στη συλλογή ερευνητικών δεδομένων 25% - συμμετοχή στην κωδικοποίηση και επεξεργασία των δεδομένων.....25% - συγγραφή ευρημάτων 25% - βιβλιογραφική ανασκόπηση 25%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αργυριάδης, Α. (2015). *Η πολιτισμική κατασκευή της διαφορετικότητας. Το παράδειγμα του ψυχο-παθής*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.
- Bruner, J. (2008). *Δημιουργώντας ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. (Επιμέλεια: Γ. Κουγιουμουτζάκης). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δαφέρμος, Μ. (2011). *Η πολιτισμική-ιστορική θεωρία του Vygotsky*. Αθήνα: Διάδραση.

- Dehaene, S. (2023). *Πώς μαθαίνουμε. Γιατί ο εγκέφαλός μας μαθαίνει καλύτερα από οποιαδήποτε μηχανή... προς το παρόν*. Αθήνα: Τραυλός και ΣΙΑ.
- Goswami, U. & Bryant, P. (2007). *Children's Cognitive Development and Learning*. Research Survey. University of Cambridge.
- Lewis, C. & Mitchell, P. (1994). *Children's Early Understanding of Mind: Origins and development*. Hove, UK: Erlbaum.
- Markus, H. R. & Kitayama, S. (1991). Culture and the Self: Implications for Cognition, Emotion and Motivation. *Psychological Review* 98 (2), 224-253.
- Mesquita, B. & Frijda, N. H. (1992). Cultural Variations in Emotions: a Review. *Psychological Bulletin* 112 (2), 179-204.
- Πουρκός, Μ. (2009). *Τέχνη, παιχνίδι, αφήγηση: ψυχολογικές και ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις*. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική.
- Reddy, V. (2019). *Πώς τα βρέφη γνωρίζουν το Νου* (Επιστημ. Επιμέλεια: Γ. Κουγιουμουτζάκης). Αθήνα: Παπαζήσης
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: cognitive development in social context*. Oxford: Oxford University Press.
- Shweder, R.A., Goodnow, J. J., Hatano, G., LeVine, R.A. , H. R. Markus & P. J. Miller (2006). The Cultural Psychology of Development: One Mind, Many Mentalities. In W. Damon & R. M. Lerner, *Handbook of Child Psychology (Vol. 1): Theoretical Models of Human Development* (Κεφ. 13, σελ. 716-792)
- Tsourtou, V., Hatzinikolaou, K. & Chatzinikolaou, C. (2014). Action-research with children working in the streets of Athens, Greece. *Development in Practice* 24 (3), 313-326.
- Vygotsky, L.S. (1997). *Νους στην Κοινωνία*. Αθήνα: Gutenberg.

Συγγράμματα (ΕΥΔΟΞΟΣ)

- Arnett, J. (2023). *Εφηβεία και αναδυόμενη ενηλικίωση. Πολιτισμική προσέγγιση*. (Επιμέλεια: Σ. Τάνταρος). Αθήνα: Gutenberg.
- Μόττη-Στεφανίδη, Φ. (2017). *Παιδιά και έφηβοι σε έναν κόσμο που αλλάζει. Προκλήσεις, προσαρμογή και ανάπτυξη*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της Εστίας
- Πετρογιάννης, Κ. (2024). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Οικοσυστημική / Βιο-οικολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο
- Πεντέρη, Ε., & Πετρογιάννης, Κ. (2024). *Η σχέση σχολείου, οικογένειας και κοινότητας*. Αθήνα: Gutenberg.

B02 09 Ο ρόλος της Οικογένειας και του Σχολείου στην Ανάπτυξη των Παιδιών και των Εφήβων

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ο ρόλος της Οικογένειας και του Σχολείου στην Ανάπτυξη των Παιδιών και των Εφήβων</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ -ΕΜΒΑΘΥΝΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ECLASS		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες και φοιτητές αναμένεται να αναπτύξουν τις εξής δεξιότητες: - Να διαθέτουν προχωρημένες γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας και, πιο συγκεκριμένα, στο πεδίο της αλληλοεπίδρασης μεταξύ των μελών της οικογένειας και της σχολικής κοινότητας - Να αντιπαραθέτουν τις πηγές - Να εξοικειωθούν με μηχανές αναζήτησης σχετικής και κατάλληλης/έγκυρης βιβλιογραφίας - Να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόζουν τις μεθοδολογικές και δεοντολογικές αρχές της έρευνας στην κοινωνική έρευνα
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα συζητηθεί ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου μέσα από οικολογικές-πολιτισμικές μελέτες για την ψυχοκοινωνική, γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη από τη βρεφική ως την εφηβική ηλικία, με έμφαση στη μέση παιδική (σχολική) ηλικία. Θα εστιάσουμε σε θεωρίες κοινωνικού κονστρουκτιβισμού, κοινωνικής αλληλεπίδρασης, πολιτισμικού πλαισίου, σε ψυχοδυναμικές θεωρίες όπως τη θεωρία του συναισθηματικού δεσμού, καθώς και στην οικο-συστημική προσέγγιση για την ανθρώπινη ανάπτυξη. Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η κατανόηση των εννοιών της αυτονόμησης και της κοινωνικοποίησης των παιδιών μέσα από την αλληλεπίδρασή τους με την οικογένεια και τη σχολική κοινότητα. Επίσης, θα συζητηθούν τα οφέλη από μία επαρκή συνεργασία μεταξύ οικογένειας και σχολείου στην ψυχοκοινωνική και γνωστική ανάπτυξη των μαθητών/τριών.

Οι φοιτητές/ήτριες θα αναζητήσουν ξενόγλωσσα και ελληνόγλωσσα άρθρα δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές. Κάθε φοιτητής/ήτρια θα αναλάβει τη διερεύνηση ενός θέματος το οποίο θα παρουσιάσει προφορικά. Στην τελική αξιολόγηση θα ληφθεί υπόψη τόσο η κατανόηση των κειμένων και η δυνατότητα διατύπωσης συγκεκριμένων ερωτήσεων / υποθέσεων προς διερεύνηση και συζήτηση, όσο και η γραπτή εργασία που θα παραδοθεί μετά το πέρας του σεμιναρίου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ναι		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 τρίωρες Διαλέξεις	39	1,56
	Προφορική Παρουσίαση των φοιτητών/τριών	25	1
	Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών	30	1,2
	Συγγραφή δοκιμίου	31	1,24
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται διεξοδικά μέσα στην τάξη και είναι τα εξής: - Εμβάθυνση/κατανόηση του θέματος (25%)		

	- Χρήση κατάλληλων πηγών/τεκμηρίωση επιχειρημάτων (25%) - Κριτική αντιπαράθεση πηγών (20%) - Λογική δομή / συνοχή εργασίας (20%) - Τήρηση προδιαγραφών γραπτής εργασίας π.χ. γλωσσικά στοιχεία, τίτλοι ενοτήτων, σωστή παραπομπή στις πηγές και βιβλιογραφικές αναφορές (10%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Arnett, J. (2023). *Εφηβεία και αναδυόμενη ενηλικίωση. Πολιτισμική προσέγγιση*. (Επιστημ. Επιμέλεια Σ. Τάνταρος). Αθήνα: Gutenberg.

Cristensen, A. J. (2020). *Έρευνα με παιδιά: προσεγγίσεις και πρακτικές*. Επιστημονική Επιμέλεια: Στάθης Παπασταθόπουλος. Αθήνα: Πεδίο.

Δαφέρμος, Μ. (2011). *Η πολιτισμική-ιστορική θεωρία του Vygotsky: φιλοσοφικές, ψυχολογικές και παιδαγωγικές διαστάσεις*. Αθήνα: Διάδραση.

Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2016). «Το Συν- της Συγκίνησης: Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων», Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Κουρκούτας, Η. Ε., J.-P. & Chartier (2008). *Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές*. Αθήνα: Τόπος.

Μόττη-Στεφανίδη, Φ. (2015). *Παιδιά και έφηβοι σε έναν κόσμο που αλλάζει. Προκλήσεις, προσαρμογή και ανάπτυξη*. Αθήνα: Εστία.

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2017). Σχέσεις σχολείου, οικογένειας και κοινότητας με κοινωνικο-παιδαγωγικό προσανατολισμό: εκκινώντας την έρευνα από τους εκπαιδευτικούς. *Επιστήμες της Αγωγής*, 2, 84-113.

Πετρογιάννης, Κ. (2024). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Πεδίο.

Τάνταρος, Σ. (2011). *Ανθρώπινη ανάπτυξη και οικογένεια*. Αθήνα: Πεδίο.

Χατζηχρήστου, Γ. Χ., Μπεζεβέγκης, Γ. Η. (2012). *Θέματα ανάπτυξης και προσαρμογής των παιδιών στην οικογένεια και στο σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο.

Zeanah, C. (2023). *Εγχειρίδιο για την ψυχική υγεία των βρεφών και των νηπίων* (Επιστ. Επιμέλεια: Κ. Χατζηνικολάου). Αθήνα: Πεδίο.

Vasiou, A., Kassis, W, Krasanaki, A., Aksoy, D., Favre, CA, Tantaros, S. (2023). Exploring parenting styles patterns and children's socio-emotional skills. *Children*, 10 (7), 1126

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΕΥΔΟΞΟ

1. Πεντέρη, Ε., Πετρογιάννης, Κ. (2024). *Η σχέση σχολείου, οικογένειας και κοινότητας*. Αθήνα: Gutenberg. Κωδικός Ευδόξου: **133024822**
2. Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2015). *Πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στην οικογένεια*. Αθήνα: Gutenberg. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: **41962391**

B02 10 Η Ανάπτυξη της Μαθηματικής Σκέψης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B02 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Ανάπτυξη της Μαθηματικής Σκέψης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σεμινάριο - εμβάθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική (αγγλική για Erasmus φοιτητές)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Eclass		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες και φοιτητές αναμένεται να αναπτύξουν τις εξής δεξιότητες: - Να διαθέτουν προχωρημένες γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας και, πιο συγκεκριμένα, στο πεδίο της κατανόησης της μετάβασης από την (δια)αισθητηριακή επεξεργασία στην εννοιολογική κατασκευή του αριθμού και των αριθμητικών πράξεων. - Να αντιπαραθέτουν τις πηγές - Να εξοικειωθούν με μηχανές αναζήτησης σχετικής και κατάλληλης/έγκυρης βιβλιογραφίας - Να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόζουν τις μεθοδολογικές και δεοντολογικές αρχές της έρευνας στην κοινωνική έρευνα
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε

θέματα φύλου

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα εστιάσουμε στην ικανότητα των βρεφών για άμεση και ατροπική αντίληψη/μέτρηση του πλήθους, καθώς και στην ανάπτυξη των αριθμητικών ικανοτήτων στα νήπια και στα παιδιά σχολικής και εφηβικής ηλικίας. Θα διερευνήσουμε το ρόλο των αριθμητικών προλεκτικών διεργασιών στη μετέπειτα μαθηματική σκέψη των παιδιών, και θα μελετήσουμε την ανάπτυξη (α) της δια-αισθητηριακής αντίληψης του αριθμού και (β) της συμβολικής επεξεργασίας και της έννοιας του αριθμού. Συγκεκριμένα, στο σεμινάριο θα αποσαφηνιστούν τα ψυχολογικά και τα μαθηματικά θεμέλια του αριθμού.

Οι φοιτητές θα αναζητήσουν ξενόγλωσσα και ελληνόγλωσσα άρθρα δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές. Κάθε φοιτητής θα αναλάβει τη διερεύνηση ενός θέματος το οποίο θα παρουσιάσει προφορικά. Στην τελική αξιολόγηση θα ληφθεί υπόψη τόσο η κατανόηση των κειμένων και η δυνατότητα διατύπωσης συγκεκριμένων ερωτήσεων / υποθέσεων προς διερεύνηση και συζήτηση, όσο και η γραπτή εργασία που θα παραδοθεί μετά το πέρας του σεμιναρίου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι, στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/ήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 τρίωρες Διαλέξεις	39	1,56
	Προφορική Παρουσίαση των φοιτητών/τριών	25	1
	Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών	30	1,2
	Συγγραφή δοκιμίου	31	1,24
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται διεξοδικά μέσα στην τάξη και είναι τα εξής: - Εμβάθυνση/κατανόηση του θέματος (25%) - Χρήση κατάλληλων πηγών/τεκμηρίωση επιχειρημάτων (25%) - Κριτική αντιπαράθεση πηγών (20%) - Λογική δομή / συνοχή εργασίας (20%)		

	- Τήρηση προδιαγραφών γραπτής εργασίας π.χ. γλωσσικά στοιχεία, τίτλοι ενοτήτων, σωστή παραπομπή στις πηγές και βιβλιογραφικές αναφορές (10%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- Βοσνιάδου, Σ. (1995). *Ψυχολογία των Μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Dehaene, S. (1997). *The Number Sense. How the mind creates mathematics*. NY: Oxford University Press.
- Hughes, M. (2002). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών. Δυσκολίες στην εκμάθηση των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραντζίνης, Θ. (2003). *Η εξέλιξη των μαθηματικών εννοιών στα παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Ατραπός.
- Karmiloff-Smith, A. (1992), *Beyond modularity. A developmental perspective on cognitive science*. Massachusetts: MIT.
- Κορνηλάκη, Α. (2003). Η επίλυση αριθμητικών προβλημάτων από παιδιά προσχολικής ηλικίας. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση* 35, 131-147.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2007). Μίμηση, αριθμοί και ρυθμοί. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκης (επ. έκδ.) *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη* (σελ. 235-294). Ηράκλειο: ΠΕΚ.
- Σαμαρτζή, Σ., Καζή, Σ. (2020). Το σχήμα και ο αριθμός ως αναπαραστασιακά εργαλεία επίλυσης προβλημάτων χρονικών σχέσεων. *Ψυχολογία. Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας*, 18(4), 397-420. https://doi.org/10.12681/psy_hps.23730
- Τσούρτου, Β. (1998). *Πειραματική μελέτη της ανάπτυξης του οπτικο-ακουστικού συντονισμού κατά τη βρεφική ηλικία*. Διδακτορική Διατριβή, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης. *Microsoft Word - phd.doc*
- Τσούρτου, Β. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). Αναπτυξιακές τάσεις στην πρώιμη βρεφική αριθμητική ικανότητα. *Ψυχολογικά Θέματα* 9, 1, 23-54.
- Tsourtou, V. (2012). Infants' intermodal perception of numerosity in experimental study with objects and socially salient stimuli. *Psychology, Journal of Hellenic Psychological Association*, 19 (4), 398-414.
- Tsourtou, V. (2013). Face-voice stimuli distract infants' attention from intermodal detection of numerical invariant. *International Journal of Computational Intelligence Studies*, 2 (1), 76–86.
- Τσούρτου, Β. (2016/2023). Τα βρέφη και οι αριθμοί. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκης (Επ. Έκδ.) *Το Συν-της-Συγκίνησης. Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων* (σελ. 225-248). Ηράκλειο: ΠΕΚ.
- Τσούρτου, Β. (2016/2023). Έρευνα της αντίληψης του αριθμού στη βρεφική ηλικία. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκης (Επ. Έκδ.) *Το Συν-της-Συγκίνησης. Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων* (σελ. 249-271). Ηράκλειο: ΠΕΚ.

Συγγράμματα ΕΥΔΟΞΟΣ

- Hughes, M. (2002). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών. Δυσκολίες στην εκμάθηση των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg. Κωδικός Ευδόξου: **32051**
- Καραντζίνης, Θ. (2003). *Η εξέλιξη των μαθηματικών εννοιών στα παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Ατραπός. Κωδικός Ευδόξου: **17666**

B03 Εκπαιδευτική Ψυχολογία

B03 01 Υ Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας των μαθημάτων αναμένεται οι φοιτητές/τριες να: ➤ Περιγράφουν και συγκρίνουν βασικές έννοιες του επιστημονικού πεδίου και τις αρχές των βασικών θεωριών της μάθησης. ➤ Αξιολογούν κριτικά την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των θεωρητικών αρχών σε ποικίλα πλαίσια μάθησης. ➤ Δίνουν παραδείγματα εφαρμογής των θεωρητικών αρχών σε υποθετικά περιβάλλοντα διδασκαλίας και μάθησης και σε συνάρτηση με την ηλικία και το γνωστικό δυναμικό των μαθητών/τριών. ➤ Σχεδιάζουν αποτελεσματικά περιβάλλοντα διαφοροποιημένης διδασκαλίας με κριτήριο ποικίλες διαστάσεις των ατομικών διαφορών. ➤ Προτείνουν πρακτικές και μεθόδους που αποβλέπουν στην αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. ➤ Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής διδασκαλίας και του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού. ➤ Αναζητούν στη συμπεριφορά των μαθητών/τριών τις αιτίες των κινήτρων.

- Διαμορφώνουν περιβάλλοντα διδασκαλίας που συμβάλλουν στη γνωστική αυτονομία των μαθητών/τριών και την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση.
- Αναζητούν ερευνητικά δεδομένα για τη διερεύνηση διαφόρων εκπαιδευτικών πρακτικών και ζητημάτων.
- Συγκρίνουν μεθόδους αξιολόγησης της μαθησιακής επίδοσης και εξετάζουν τρόπους παιδαγωγικής αξιοποίησής τους.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στη μελέτη βασικών θεματικών του πεδίου της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία επεκτείνεται από τις διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις που θεμελιώνουν το επιστημονικό πεδίο έως τις πρακτικές εφαρμογές τους στο σχολικό πλαίσιο. Οι παραδόσεις του μαθήματος αντίστοιχα θα εστιάσουν και στις βασικές θεωρητικές κατευθύνσεις αλλά και τις πρακτικές εφαρμογές στο σχολικό πλαίσιο. Κεντρική θεματική για όλες τις παραδόσεις είναι αυτή της μάθησης και το βασικό ερώτημα που θα επιχειρηθεί να απαντηθεί είναι πώς θα βοηθηθούν οι εκπαιδευτικοί να υποστηρίξουν τους μαθητές/τριές τους να μαθαίνουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Η δομή και μεθοδολογία των παραδόσεων είναι διαμορφωμένη έτσι, ώστε το εκπαιδευτικό υλικό να καθοδηγεί τους φοιτητές/τριες στη μελέτη τους, να προάγει την αλληλεπίδρασή τους με το μαθησιακό υλικό, να επεξηγεί δύσκολα σημεία και έννοιες, να εξειδικεύει τις θεωρητικές γνώσεις με τη χρήση πρακτικών εφαρμογών.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία).

Εισαγωγή στο αντικείμενο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

2η εβδομάδα Βασικές Εισαγωγικές Έννοιες: Ανάπτυξη, Μάθηση και Διδασκαλία.

3η εβδομάδα Αναπτυξιακές Θεωρίες: Piaget και Γνωστική Ανάπτυξη.

4η εβδομάδα Vygotsky και Γνωστική Ανάπτυξη.

5η εβδομάδα Συμπεριφοριστικές Θεωρίες Μάθησης (Pavlov, Thorndike, Skinner, Bandura & Meichenbaum).

6η εβδομάδα Θεωρίες Επεξεργασίας Πληροφοριών & Γνωστικές Θεωρίες Μάθησης για την οικοδόμηση της γνώσης.

7η εβδομάδα Κίνητρα: Θεωρίες, ενίσχυση κινήτρων για μάθηση.

8η εβδομάδα Εξωσχολικές επιδράσεις: Πολιτισμικό πλαίσιο, κοινωνική τάξη και ακαδημαϊκή επίδοση.

9η εβδομάδα Διαφορετικότητα στην τάξη και μαθητές με ιδιαιτερότητες. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και προσαρμογή στις ατομικές ανάγκες.

10η εβδομάδα Διαχείριση της τάξης και διαμόρφωση αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Στρατηγικές διαχείρισης συνηθισμένων ανάρμοστων συμπεριφορών.

11η εβδομάδα Μαθητοκεντρικές & νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία. Σχεδιασμός αποτελεσματικής διδασκαλίας και διδασκαλία στρατηγικών.

12η εβδομάδα Αξιολόγηση της μάθησης και μέθοδοι αξιολόγησης.

13η εβδομάδα Μέθοδοι έρευνας κι εκπαιδευτική πρακτική.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή video (ερευνητές, πειράματα, κτλ.) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω παρουσιάσεων Power Point, (Παραδείγματα, Μελέτες Περίπτωσης, Σχήματα-Διαγράμματα-Πίνακες), • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Elliot, S. N., Kratochwill, T.R., Littlefield, J. & Travers, J.F. (2008). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική Διδασκαλία Αποτελεσματική Μάθηση. Αθήνα: Gutenberg.
- Slavin, R.E. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία & Πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δαφέρμος, Μ. (2002). Η πολιτισμική-ιστορική θεωρία του Vygotsky: Φιλοσοφικές, ψυχολογικές, παιδαγωγικές διαστάσεις. Αθήνα: Ατραπός
- Κακανά, Δ.-Μ., Μπότσογλου, Κ., Χανιωτάκης, Ν. & Καβαλάρη, Ε. (επιμ.) (2006). Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Παιδαγωγική και διδακτική διάσταση. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.
- Καψάλης, Α. & Χανιωτάκης Ν. (2011). Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Θεσσαλονίκη, Κυριακίδη
- Κουρκούτας, Η. (2012). Οικογένειες παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες και σχολική ένταξη. Αθήνα: Πεδίο.
- Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση. Αθήνα: Πεδίο.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. & Μακράκης, Β. (2006). Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση για ένα Βιώσιμο Μέλλον. Εκδόσεις: E-Media: Ψηφιακό Κέντρο Εκπαιδευτικών Μέσων Πανεπιστημίου Κρήτης.

- *Ματσαγγούρας, Η. (2006). Η σχολική τάξη. Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας: Χώρος, ομάδα, πειθαρχία, μέθοδος. Εκδ. Γρηγόρη.*
- *Ματσαγγούρας, Η. (2004). Στρατηγικές Διδασκαλίας. Αθήνα: Gutenberg.*
- *Ματσαγγούρας, Η. (2000). Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση. Αθήνα: Γρηγόρη*
- *Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (2013). Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές. Αθήνα: Πεδίο.*
- *Ράπτης, Α., Ράπτη, Α. (2007) Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας. Ολική Προσέγγιση. Αθήνα*
- *Ρούσσο, Π. (2012). Γνωστική Ψυχολογία: Οι βασικές γνωστικές διεργασίες. Αθήνα: Τόπος*
- *Σολομωνίδου, Χ. (2006). Νέες Τάσεις στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Εποικοδομισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης. Αθήνα: Εκδ. Μεταίχμιο.*
- *Συγκολίτου, Ε. (2006)(Επιμ. Έκδ.). Έννοια του εαυτού και σχολική λειτουργικότητα. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.*
- *Τριλίβα, Σ. & Αναγνωστοπούλου, Τ., (2008), Βιωματική μάθηση : Ένας πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτικούς και ψυχολόγους, Αθήνα: Τόπος.*
- *Χατζηχρήστου, Χ.Γ. (2011). Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία. Αθήνα: Gutenberg.*
- *Lipman, M. (2006). Η σκέψη στην εκπαίδευση (επιστημ. Επιμ. Β. Παπλή). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.*
- *Piaget, J (2007). Η γλώσσα και η ψυχή του παιδιού. Αθήνα: Καστανιώτης.*
- *Piaget, J (2007), Η ψυχολογία της νοημοσύνης. Αθήνα: Καστανιώτης.*
- *Piaget, J (1990), Η ψυχολογία του παιδιού, Αθήνα: Ζαχαρόπουλος.*
- *Schunck, D. H., Pintrich, P., & Meese, J. L. (2007/2010, μετ.). Τα κίνητρα στην εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg (Επιμ. Μετ.: Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός).*
- *Schunck, D. H. (2010). Θεωρίες Μάθησης: Μια εκπαιδευτική θεώρηση. Αθήνα: Μεταίχμιο.*
- *Vygotsky, L.S. (1997). Νους στην κοινωνία: Η ανάπτυξη των ανωτέρων ψυχολογικών διεργασιών (επιμέλεια Σ. Βοσνιάδου, μτφρ. Σ. Βοσνιάδου & Α. Μπίμπου). Αθήνα: Gutenberg.*
- *Vygotsky, L.S. (1993). Σκέψη και Γλώσσα (μτφρ. Α. Ρόδη). Αθήνα: Γνώση*
- *Wadsworth, Barry J. (2009) Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και τη συναισθηματική ανάπτυξη, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.*

B03 02 Θεωρίες της Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Θεωρίες της Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι να εξετάσει τις θεωρίες μάθησης και την εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πρακτική. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να: • Περιγράφουν και συγκρίνουν βασικές θεωρίες μάθησης (συμπεριφορισμός, γνωστικισμός, κονστρουκτιβισμός, κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες). • Συνδέουν τις θεωρίες μάθησης με τη διδακτική πράξη. • Αξιολογούν τη συμβολή των θεωριών μάθησης στην ανάπτυξη διδακτικών στρατηγικών. • Εφαρμόζουν παιδαγωγικές προσεγγίσεις βασισμένες στις θεωρίες μάθησης. • Αξιολογούν τις θεωρίες μάθησης στο πλαίσιο σύγχρονων εκπαιδευτικών προκλήσεων.

Γενικές Ικανότητες
• Αναλυτική και κριτική σκέψη • Αυτόνομη μάθηση • Εφαρμογή θεωρίας στην πράξη • Ικανότητα αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών • Συνεργασία σε ομαδικό περιβάλλον • Επικοινωνιακές δεξιότητες: παρουσίαση και τεκμηρίωση επιστημονικών επιχειρημάτων σε προφορικό και γραπτό λόγο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εβδομάδα 1: Εισαγωγή στις θεωρίες μάθησης και τη σημασία τους στην εκπαίδευση
Εβδομάδα 2: Συμπεριφορισμός: Κλασική και συντελεστική εξαρτημένη μάθηση
Εβδομάδα 3: Γνωστικές θεωρίες μάθησης: Επεξεργασία πληροφοριών και μνήμη
Εβδομάδα 4: Κονστрукτιβισμός: Piaget και ανακαλυπτική μάθηση
Εβδομάδα 5: Κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες: Vygotsky και μάθηση μέσω αλληλεπίδρασης
Εβδομάδα 6: Θεωρίες κινήτρων και αυτορρύθμισης της μάθησης
Εβδομάδα 7: Σύνδεση θεωριών μάθησης με την εκπαιδευτική πράξη
Εβδομάδα 8: Εφαρμογή των θεωριών μάθησης στη διαφοροποιημένη διδασκαλία
Εβδομάδα 9: Αναστοχασμός και κριτική στις θεωρίες μάθησης
Εβδομάδα 10: Σύγχρονες προσεγγίσεις στη μάθηση: Ψηφιακή τεχνολογία και μάθηση
Εβδομάδα 11: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη της μάθησης
Εβδομάδα 12: Συζήτηση εφαρμογών των θεωριών μάθησης στην εκπαιδευτική πράξη
Εβδομάδα 13: Σύνοψη και τελική αξιολόγηση του μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, εργαστήρια, ομαδικές συζητήσεις, μελέτη περιπτώσεων		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Ηλεκτρονικές πλατφόρμες μάθησης • Ηλεκτρονική αλληλογραφία		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	

	Ομαδικές εργασίες	20	
	Ατομική μελέτη	71	
	Σύνολο μαθήματος	130	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Συμμετοχή σε δραστηριότητες: 20% • Εργασία και παρουσίαση: 80%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- Durwin, C. C. & Reese-Weber, M. (2024). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και Εφαρμογές. Βάσιου, Α., & Τουλούπης Θ. (Επιμ.). Τζιόλα.
- Aylward, R. C., & Cronjé, J. C. (2022). Paradigms extended: how to integrate behaviorism, constructivism, knowledge domain, and learner mastery in instructional design. *Educational technology research and development*, 70(2), 503-529.
- Chuang, S. (2021). The applications of constructivist learning theory and social learning theory on adult continuous development. *Performance Improvement*, 60(3), 6-14.
- Dilshad, M. N. (2017). Learning theories: Behaviorism, cognitivism, constructivism. *International Education and Research Journal*, 3(9), 64-66.
- Fosnot, C. T., & Perry, R. S. (1996). Constructivism: A psychological theory of learning. *Constructivism: Theory, perspectives, and practice*, 2(1), 8-33.
- Kaldi, S., Xafakos, E., Lazaridou, A., Stavropoulos, V., Chatzi, M., Tzika, V., Stavrianoudaki, A., Vassiou, A., Govaris, C., Tasios, A., Tekos, G. & Chaniotakis, N. (2024). Home-studying: Greek student-teachers' views about remote online teaching and learning in higher education during the COVID-19 pandemic. In R. Kane, J. Mena & C. Craig (Eds) A Pedagogical View of the COVID-19 Pandemic. International Perspectives, Experiences, and Analysis (vol. 2, pp. 133-150). Brill.
- Mavrogianni, A., Vasilaki, E., Linardakis, M., Vasiou, A., & Mastrothanasis, K. (2025). Interactive Multimedia Environment Intervention with Learning Anxiety and Metacognition as Achievement Predictors. *Psychology International*, 7(1), 2.
- Marougkas, A., Troussas, C., Krouska, A., & Sgouropoulou, C. (2023). Virtual reality in education: a review of learning theories, approaches and methodologies for the last decade. *Electronics*, 12(13), 2832.
- Mouratidis, A., Michou, A., & Vassiou, A. (2017). Adolescents' Autonomous Functioning and Implicit Theories of Ability as Predictors of their School Achievement and Week-to-week Study Regulation and Well-being. *Contemporary Educational Psychology*, 48, 56-66.
- Vassiou, A., Xafakos, E., Stavropoulos, V., Chatzi, M., Govaris, C., Lazaridou, A., Tzika, V., Stavrianoudaki, A., Tasios, A., Tekos, G. & Kaldi, S. (2024). Taking parents' perspective: Greek Parents' views about online teaching and learning during the COVID-19 pandemic. In R. Kane, J. Mena & C. Craig (Eds), A Pedagogical View of the COVID-19 Pandemic. International Perspectives, Experiences, and Analysis (vol. 2, pp. 28-47). Brill.

Β03 03 Οργάνωση και Δυναμική της Σχολικής Τάξης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β03 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Οργάνωση και Δυναμική της Σχολικής Τάξης</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής ή ΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι η αναγνώριση εκ μέρους των φοιτητών της παιδαγωγικής και ψυχολογικής σημασίας των ανθρώπινων σχέσεων στη σύγχρονη σχολική τάξη. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών σε βασικές έννοιες που ορίζουν την σημασία της κοινωνικής και παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης. Επιπρόσθετα δίδεται έμφαση στην ψυχοπαιδαγωγική σημασία της διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών –μαθητών. Κύριο στόχο αποτελεί επίσης η εκμάθηση και εφαρμογή στρατηγικών διδασκαλίας που θα οδηγήσουν σε μια αποτελεσματική και δίκαιη πρακτική δίνοντας πρόσβαση στην μάθηση και παρέχοντας ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλους τους μαθητές. Οι παραδόσεις είναι έτσι δομημένες ώστε με το πέρας αυτών οι φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να: ✓ Περιγράφουν και να αναγνωρίζουν την πολυπλοκότητα των κοινωνικών και παιδαγωγικών αλληλεπιδράσεων μέσα σε μια σύγχρονη σχολική τάξη. ✓ Αναγνωρίζουν την ψυχοπαιδαγωγική σημασία της διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή . ✓ Εξετάζουν τις προκλήσεις και τις συγκρούσεις που ενδέχεται να παρουσιαστούν μέσα από τον τρόπο επικοινωνίας δασκάλων και μαθητών. ✓ Να κατανοήσουν εννοιολογικούς ορισμούς σχετικούς με το πεδίο. ✓ Να διακρίνουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού και την επίδραση που έχει στη δυναμική των σχέσεων με τους μαθητές.

✓ Να διασαφηνίσουν όρους όπως 'αυθεντία του δασκάλου' δίνοντας παραδείγματα για την επίδραση μιας τέτοιας στάσης. ✓ Να διακρίνουν τα διάφορα μοντέλα διδασκαλίας συζητώντας τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα. ✓ Να χρησιμοποιούν διδακτικές μεθοδολογίες που συμβάλλουν στην οργάνωση της σύγχρονης σχολικής τάξης με σκοπό την αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση. ✓ Να διαχειρίζονται πολλαπλές μορφές προκλητικής συμπεριφοράς μέσα στην σύγχρονη σχολική τάξη.
Γενικές Ικανότητες
• Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία • Διάλογος • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Λήψη αποφάσεων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα • Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η εβδομάδα	Σχολική τάξη, Ακαδημαϊκή αποτελεσματικότητα- ψυχοκοινωνική ανάπτυξη
2^η εβδομάδα	Στρατηγικές δημιουργίας ενός θετικού ψυχολογικού-κοινωνικού περιβάλλοντος της σχολικής τάξης
3^η εβδομάδα	Η σημασία της σχέσης του εκπαιδευτικού με τον μαθητή/ Η σημασία της σχέσης του μαθητή με τον εαυτό του
4^η εβδομάδα	Διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς στην σχολική τάξη
5^η εβδομάδα	Άμεση διδασκαλία: Στρατηγικές εφαρμογής
6^η εβδομάδα	Εξατομικευμένη διδασκαλία: Στρατηγικές εφαρμογής
7^η εβδομάδα	Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Στρατηγικές εφαρμογής
8^η εβδομάδα	Εργαστηριακό μάθημα για τον σχεδιασμό διαφοροποιημένου προγράμματος διδασκαλίας
9^η εβδομάδα	Συνδιδασκαλία : Στρατηγικές εφαρμογής μοντέλων συνδιδασκαλίας
10^η εβδομάδα	Η σημασία των σχολικών αλληλεπιδράσεων στην δόμηση της ταυτότητας του μαθητή
11^η εβδομάδα	Σχέσεις δασκάλων και γονέων και ο ρόλος τους στην ακαδημαϊκή και κοινωνική πρόοδο των μαθητών
12^η εβδομάδα	Διεπιστημονική συνεργασία: Η αποτελεσματική μάθηση μέσα από την διεπιστημονική συνεργασία
13^η εβδομάδα	Αποτίμηση του μαθήματος, αναστοχασμός και επίλυση αποριών για τις εξετάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Άμεση διδασκαλία

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με ατομική ή ομαδική εργασία ή/και γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανασίου, Λ. (2007). Ο ρόλος του σύγχρονου εκπαιδευτικού σ' ένα σχολείο που συνεχώς αλλάζει. Δυνατότητες-προβλήματα-προοπτικές. Στο Χ. Γκόβαρης, Ε. Θεοδωροπούλου, & Α. Κοντάκος. (Επιμ.), Η παιδαγωγική πρόκληση της πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα θεωρίας και πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Αθήνα: Άτραπος.
- Barkley, R.A. (1998). Attention deficit hyperactivity disorder. Handbook for diagnosis and treatment. New York: Guilford Press.
- Bayer, J. K., Hiscock, H., Ukoumunne, O. C., Price, A., & Wake, M. (2008). Early childhood aetiology of mental health problems: A longitudinal population-based study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 49(11), 1166-1174. doi: 10.1111/j.1469-7610.2008.01943.x
- Bayer, J. K., Sanson, A. V., & Hemphill, S. A. (2006). Parent influences on early childhood internalizing difficulties. *Journal*
- Duke, D. L. (1990). Teaching: An introduction. New York, NY: McGraw-Hill Publishing Co.
- Emmer, E. T., Evertson, C. M., & Worsham, M. E. (2003). Classroom management for secondary teachers (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Eysenck, M.W. (2013). The impact of parental psychological difficulties on their children. In A.-S.
- Antoniou & B. D. Kirkcaldy (Eds.), Education, Family and Child and Adolescent Health (pp.21–35). Athens: Diadrassi.
- Farrington., D. P. (1993), Understanding and preventing bullying. In M. Torny (ed.), Crime and justice, 17, 381-458. Chicago: University of Chicago Press.

- Gal, E., Schreur, N. & Engel-Yeger, B., (2010). Inclusion in children with disabilities: teachers' attitudes and requirements of environmental accommodations. *International Journal of Special Education*, 25 (2), 89-99.
- George, N.L., George, M.P., Gersten, R. & Grosenick, J.K. (1995). To leave or stay: An exploratory study of teachers of students with emotional and behavioral disorders. *Remedial and Special Education*, 16, 227-236.
- Goodman, R.L. & Burton, D.M., (2010). The inclusion of students with BESD in mainstream schools: teachers' experiences of and recommendations for creating a successful inclusive environment. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 15 (3), 223-237.
- Gustafsson, H. C., Barnett, M. A., Towe-Goodman, N. R., Mills-Koonce, W. R., & Cox, M. J. (2014). Family Violence and Children's Behavior Problems: Independent Contributions of Intimate Partner and Child-Directed Physical Aggression. *Journal of Family Violence*. doi:10.1007/s10896-014-9628-z.
- Heacox, D. (2009). Making differentiation a habit: How to ensure success in academically diverse classrooms. Free Spirit Publishing.
- Heinrichs, N., Cronrath, A. L., Degen, M., & Snyder, D. K. (2010). The link between child emotional and behavioral problems and couple functioning. *Family Science*, 1(3-4), 152-172. doi:10.1080/19424620.2010.569366.
- Hopkins, D., & Stern, D. (1996). Quality teachers, quality schools: international perspectives and policy implications. *Teacher & Teacher Education*, 12(5), 501-517.
- Howes, C. (2000). Social-emotional classroom climate in child care, child-teacher relationships and children's second grade peer relations. *Social Development*, 9(2), 191-204.
- Hudson-Baker, P. (2005). Managing student behavior: how ready are teachers to meet the challenge? *American Secondary Education*, 33(3), 51-64.
- Hughes, J. N. & Cavell, T. A., Jackson, T. (1999). Influence of the teacher-Student Relationship on Childhood Conduct Problems: A Prospective Study. *Journal of Clinical Child Psychology*, 28(2), 173-184.
- Καλαντζή-Αζίζη, Α. (1985). Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο. Οικοσυστημική Προσέγγιση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρής, Γ. (2005). Μάθηση και διδασκαλία. Θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Κολιάδης, Ε. Α. (Επιμ.), (2010). Συμπεριφορά στο σχολείο. Αξιοποιούμε δυνατότητες, αντιμετωπίζουμε προβλήματα. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κουρκούτας, Η. (2007). Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά: Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Keane, S. P., & Calkins, S. D. (2004). Predicting kindergarten peer social status from toddler and preschool problem behavior. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 32(4), 409-423. doi:10.1023/B:JACP.0000030294.11443.41.
- Koundourou, C. (2012). Developing staff skills through emotional literacy to enable better practices with children with social emotional and behavioural difficulties (SEBD). *Strategies and Interventions for Children with Social, Emotional and Behavioural Difficulties International Perspectives on Inclusive Education*, 2, 93-106.
- Kyriacou, C. (1996). Teacher stress: A review of some international comparisons. *Education Section Review*, 20, 17-20.

Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, Μ. (1998) Τα αναλυτικά προγράμματα σε μία μετανεοτερική εποχή. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 28, 21-35.

Νικολάου Ζ.Μ.(2007). Διαχείριση προβλημάτων σχολικής τάξης- Προβλήματα συμπεριφοράς, στο Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (επιμ.), Θέματα διαχείρισης προβλημάτων σχολικής τάξης, τ. Α΄, 203-221. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Νόβα – Καλτσούνη Χ. (1995). Κοινωνικοποίηση, η γέννηση του κοινωνικού υποκειμένου. Αθήνα:Gutenberg.

Ντολιοπούλου, Ε. (2015). Οι επιπτώσεις της φτώχειας γενικότερα και στα παιδιά ειδικότερα και πιθανοί τρόποι παρεμβάσεων για την πρόληψη και τη μείωσή της. *Hellenic Journal of Research in Education*, 4, 97-125.

Tomlinson, C. A. (2004) Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών. Αθήνα: Γρηγόρης

Tomlinson, C.A. (2004). How to differentiate instruction in mixed ability classrooms. ASCD.

Webster-Stratton, C. (1999). How to Promote Children's Social and Emotional Competence. London: P. Chapman.

Yoleri, S. (2013a). The predictive effects of the behaviour problem variables on peer victimisation in preschool children. *Early Child Development and Care*. doi: 10.1080/03004430.2013.804071.

B03 08 Μαθησιακές Δυσκολίες στην Παραγωγή του Γραπτού Λόγου**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μαθησιακές Δυσκολίες στην Παραγωγή του Γραπτού Λόγου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις- Παρουσιάσεις εργασιών	3		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικότερος σκοπός του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις μαθησιακές δυσκολίες στην παραγωγή γραπτού λόγου, την αξιολόγησή τους και τη διαμόρφωση υποστηρικτικών περιβαλλόντων, ώστε να αναπτύξουν, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, την προσωπική τους θεωρία σε σχέση με το θέμα αυτό. Ειδικότερα, με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτήτριες/-τές αναμένεται να: Έχουν κατανοήσει την πολυπλοκότητα της συγγραφής ως γνωσιακής δραστηριότητας και συνάμα πράξης κοινωνικοπολιτισμικά προσδιορισμένης. Περιγράφουν προβλήματα μηχανιστικών δεξιοτήτων στην παραγωγή γραπτού λόγου (προβλήματα «γραμματέα») και προβλήματα γνωστικών, μεταγνωστικών και μεταγλωσσικών δεξιοτήτων (προβλήματα συγγραφέα-δημιουργού). Διακρίνουν πώς τα προβλήματα αυτά συννοηθούν μεταξύ τους και επηρεάζουν την επικοινωνιακή ικανότητα των μαθητών-συγγραφέων. Εξετάζουν τυπικές και άτυπες μορφές αξιολόγησης των συγγραφικών δεξιοτήτων και της συγγραφικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών. Συγκρίνουν και αξιολογούν τις μορφές και διαδικασίες αξιολόγησης ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και τη λειτουργικότητά τους στο πλαίσιο της σχολικής τάξης.

Αναγνωρίζουν και περιγράφουν διευκολυντικά μέσα για την υποστήριξη των μαθητών/τριών με προβλήματα στην παραγωγή λόγου. Σχεδιάζουν και αξιολογούν διδακτικές παρεμβάσεις, στρατηγικές διδασκαλίας, και Εξατομικευμένα Εκπαιδευτικά Προγράμματα προσαρμοσμένα στα προβλήματα των μαθητών/τριών με ή χωρίς τη χρήση ΤΠΕ.
Γενικές Ικανότητες
Σχεδιασμός διαφοροποιημένων διδακτικών προσεγγίσεων με κριτήριο τα εκάστοτε προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Σεβασμός στη διαφορετικότητα Άσκηση κριτικής διδακτικών προσεγγίσεων σχετικών με τα προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Ανάπτυξη φακέλου διδασκαλίας εξατομικευμένης και διαφοροποιημένης διδασκαλίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1 ^ο εβδομάδα	Παρουσίαση μαθήματος. Στόχοι και θεματικές ενότητες – Μέθοδος διδασκαλίας και αξιολόγησης. Προτεινόμενη βιβλιογραφία. 1^η θεματική ενότητα: Ρόλοι και δεξιότητες του μαθητή κατά τις φάσεις παραγωγής γραπτού λόγου (σχεδιασμού, καταγραφής, αναθεώρησης-βελτίωσης) σε σχέση με το πλαίσιο συγγραφής Δεξιότητες «γραμματέα» (δεξιότητες μηχανιστικές, γραφής με το χέρι, λεξιλογικές, ορθογραφίας, σύνταξης)
2 ^ο εβδομάδα	1^η θεματική ενότητα: Ρόλοι και δεξιότητες του μαθητή κατά τις φάσεις παραγωγής γραπτού λόγου Δεξιότητες «δημιουργού» (στοχοθέτης, παραγωγός ιδεών, οργανωτής, αξιολογητής)-γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες
3 ^ο εβδομάδα	2^η θεματική ενότητα: Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Προβλήματα «γραμματέα»-Προβλήματα μηχανιστικών δεξιοτήτων: Γραφής με το χέρι (Δυσγραφία) Ορθογραφίας (Δυσορθογραφία) Λεξιλογίου Στίξης, σύνταξης, τονισμού, χρήσης πεζών-κεφαλαίων
4 ^ο εβδομάδα	2^η θεματική ενότητα: Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Προβλήματα «συγγραφέα-δημιουργού» Προβλήματα γνωσιακών -μεταγνωσιακών δεξιοτήτων Προβλήματα σχεδιασμού, οργάνωσης και βελτίωσης ιδεών
5 ^ο εβδομάδα	3^η θεματική ενότητα: Αξιολόγηση των προβλημάτων παραγωγής του γραπτού λόγου. Μορφές τυπικής και άτυπης αξιολόγησης του συγγραφικού έργου και αντίστοιχα εργαλεία

	Εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης του τελικού προϊόντος/κειμένου και της επίδοσης
6 ^ο εβδομάδα	3 ^η θεματική ενότητα: Αξιολόγηση των προβλημάτων παραγωγής του γραπτού λόγου. Εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης του «μεταγινώσκειν»
7 ^ο εβδομάδα	3 ^η θεματική ενότητα: Αξιολόγηση των προβλημάτων παραγωγής του γραπτού λόγου. Εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης των μηχανιστικών δεξιοτήτων.
8 ^ο εβδομάδα	4 ^η θεματική ενότητα: Υποστηρικτική διδασκαλία και προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Βασικές αρχές και διδακτικές ενέργειες για μια αποτελεσματική υποστηρικτική διδασκαλία – παραδείγματα σχεδιασμού Μορφές υποστηρικτικής διδασκαλίας – Γνωστική μαθητεία.
9 ^ο εβδομάδα	4 ^η θεματική ενότητα: Υποστηρικτική διδασκαλία και προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Γνωστικές στρατηγικές (γέννησης, οργάνωσης και βελτίωσης ιδεών) - Διευκολυντικά μέσα. Στρατηγικές ανάπτυξης των μεταγνωσιακών δεξιοτήτων (Συνεργατική γραφή, μεταγνωσιακός έλεγχος) - Διευκολυντικά μέσα. Τεχνικές/στρατηγικές για την υποστήριξη των μηχανιστικών δεξιοτήτων (τεχνικές γραφής, τεχνικές ορθογραφίας, τεχνικές λεξιλογίου).
10 ^ο εβδομάδα	4 ^η θεματική ενότητα: Υποστηρικτική διδασκαλία και προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Η αξιοποίηση των πολυμέσων ως υποστηρικτικών εργαλείων για τη διαχείριση προβλημάτων παραγωγής γραπτού λόγου.
11 ^ο εβδομάδα	4 ^η θεματική ενότητα: Υποστηρικτική διδασκαλία και προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
12 ^ο εβδομάδα	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών.
13 ^ο εβδομάδα	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Απολογισμός – Συμπεράσματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη Προσέγγιση που επικεντρώνεται στη μάθηση/ διερευνητική και συμμετοχική μέθοδο διδασκαλίας Μελέτη και κριτική από τους φοιτητές: μαθητικών κειμένων όπου αποτυπώνονται μαθησιακές δυσκολίες στην παραγωγή γραπτού λόγου (ως περιπτώσεων μελέτης και ανάλυσης)

	προτεινομένων από τη διεθνή βιβλιογραφία τρόπων και μέσων αξιολόγησης των δεξιοτήτων παραγωγής γραπτού λόγου Προτάσεις και παρουσίαση από τους φοιτητές (ατομικά ή σε ομάδες εργασίας) καλών πρακτικών που αποσκοπούν στη σύνδεση της αξιολόγησης των δεξιοτήτων με τη μάθηση και τη διδασκαλία της παραγωγής γραπτού λόγου									
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία -Χρήση λογισμικών διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών και λογισμικών παρέμβασης Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΕΝΟΥ (2008) Intellearn ΓΡΑΦΩ ΑΠΛΑ ΔΙΑΒΑΖΩ ΕΥΚΟΛΑ (2010)) Intellearn ΕΙΚΟΝΕΣ, ΛΕΞΕΙΣ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ (2011)) Intellearn ΣΧΗΜΑ, ΜΕΓΕΘΟΣ, ΧΡΩΜΑ, ΧΩΡΟΣ(2011)) Intellearn ΑΚΤΙΝΕΣ 4.0 (2008) ΤΟ CD-ROM ΤΟΥ ΔΥΣΑΛΕΞΗ (2013) Intellearn									
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table><tr><td>Διαλέξεις</td><td>3 X 13 = 39</td><td>1,56</td></tr><tr><td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>61</td><td>2,44</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td><td>4</td></tr></table>	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44	Σύνολο Μαθήματος	100	4
Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56								
Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44								
Σύνολο Μαθήματος	100	4								
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει την κατάθεση ομαδικού φακέλου εργασιών (20% επιπρόσθετης βαθμολογίας) και γραπτές εξετάσεις. Ο φάκελος δεν είναι υποχρεωτικός. Όσοι καταθέσουν φάκελο μπορούν να απαντούν σε λιγότερα θέματα στις εξετάσεις.									

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βάμβουκας Μ. (2004). *Θέματα Ψυχοπαιδαγωγικής της ανάγνωσης*. Αθήνα: Ατραπός.

Βασαρμίδου, Δ. & Σπαντιδάκης Ι. (2015). *Διδασκαλία και μάθηση του γραπτού λόγου*. Αθήνα εκδόσεις Gutenberg.

Βλασσοπούλου, Μ.,Γιαννετοπούλου, Α.,Διαμαντή Μ.,Κιρπότην Λ.,Λεβαντή Ε.,Λευθήρη Κ.,& Σακελλαρίου Γ. (2007). *Γλωσσικές δυσκολίες και γραπτός λόγος στο πλαίσιο της σχολικής μάθησης*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Ιορδανίδου Α. & Φτερνιάτη Α. (2010). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα εκδόσεις Πατάκη.

Κωσταρίδου - Ευκλείδη Α. (2005). *Μεταγνωστικές Διαδικασίες και Αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κωστούλη Τ. (2009). *Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια. Κειμενικές πρακτικές και διαδικασίες μάθησης*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Ματσαγγούρας Η. Γ. (2004) *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου ή αφού σκέφτονται, γιατί δε γράφουν;* Αθήνα: Γρηγόρης.

Παντελιάδου Σ. (2001) *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.

- Παπαδοπούλου Σ. (2000). *Η ολική Γλώσσα*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Παπαϊωάννου Π.& Πατούνα Α. (2003). *Η Περίληψη ως κείμενο και αντικείμενο διδασκαλίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας*. Αθήνα: εκδόσεις Πεδίο.
- Bereiter C. & Scardamalia M. (1987). *The psychology of written composition*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Flower L. (1994). *The Construction of Negotiated Meaning: A social Cognitive Theory of Writing*. Southern Illinois: University Press.

B03 12 Μάθηση και Διδασκαλία της Γραπτής Έκφρασης με Χρήση Πολυμέσων**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθηση και Διδασκαλία της Γραπτής Έκφρασης με Χρήση Πολυμέσων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις- Παρουσιάσεις εργασιών		3	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο συγκεκριμένο μάθημα οι φοιτήτριες/τές εξοικειώνονται με ποικίλα ψηφιακά περιβάλλοντα διδασκαλίας και μάθησης της γραπτής έκφρασης. Γενικότερη επιδίωξη του μαθήματος είναι η δόμηση γνώσεων και δεξιοτήτων αλλά και η ανάπτυξη στάσεων που θα μεγιστοποιήσουν την αποτελεσματικότερη παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στη μάθηση και τη διδασκαλία του γραπτού λόγου και η ανάπτυξη κριτικής προσέγγισης κατά τη διδακτική τους αξιοποίηση όσον αφορά στις δυνατότητες, τα όριά τους, την ουδετερότητά τους. Ειδικότερα με το πέρας των μαθημάτων αναμένεται οι φοιτήτριες/τές να: - Έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές της παιδαγωγικής του γραμματισμού/πολυγραμματισμών. - Διακρίνουν την επίδραση των ιδιοτεροτήτων των ψηφιακών μέσων (τεχνικά χαρακτηριστικά, ρευστότητα, βαθμός καθοδήγησης, πολιτισμικός χρωματισμός) στη γραπτή έκφραση και τη διδασκαλία της. - Ερμηνεύουν πώς οι ΤΠΕ επιδρούν στον διδακτικό σχεδιασμό και τη μαθησιακή αποτελεσματικότητα κατά τη διδασκαλία της γραπτής έκφρασης. - Αξιοποιούν τις αρχές της παιδαγωγικής του γραμματισμού/πολυγραμματισμών και τις ιδιαιτερότητες των ΤΠΕ, για να σχεδιάζουν αναπτυξιακά κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις και ευέλικτα μαθησιακά περιβάλλοντα.

- Μεταφέρουν τις αρχές αυτές στη διδασκαλία ποικίλων κειμενικών ειδών/τύπων (γραμμικών, πολυτροπικών και μη γραμμικών).
- Αναγνωρίζουν ποικίλα ψηφιακά μέσα (λογισμικά, εργαλεία Web2, πλατφόρμες) που διατίθενται για τη διδασκαλία της γραπτής έκφρασης.
- Αξιολογούν τις δυνατότητες και ιδιαιτερότητες των ΨΜ ως γνωσιακών και ως κοινωνικο-πολιτισμικών εργαλείων στο πλαίσιο υποστήριξης των γνωστικών/μεταγνωστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών - συγγραφέων αντίστοιχα.
- Προσαρμόζουν τα ψηφιακά εργαλεία σε συνθήκες εξατομίκευσης ή διαφοροποίησης της διδασκαλίας τους με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών/τριών.

Γενικές Ικανότητες

- Σχεδιασμός αποτελεσματικών διδακτικών περιβαλλόντων και σεναρίων διδασκαλίας
- Σχεδιασμός διδακτικών περιβαλλόντων με την αξιοποίηση των ΤΠΕ
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σε σχέση με τις θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις και την πρακτική τους εφαρμογή αντίστοιχα
- Ανάπτυξη φακέλου υλικού ως εργαλείου ευέλικτης γλωσσικής διδασκαλίας
- Διαφοροποίηση και εξατομίκευση της διδασκαλίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^ο μάθημα: Παρουσίαση μαθήματος. Στόχοι και θεματικές ενότητες – Μέθοδος διδασκαλίας και αξιολόγησης. Προτεινόμενη βιβλιογραφία.
Ο ρόλος και η σημασία του γραπτού λόγου στην εποχή των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.
- 2^ο μάθημα: Ο γραπτός λόγος, η μεταγνώση, η μνήμη, τα πολυμέσα και το σχολείο.
- 3^ο μάθημα: Τρόποι διδασκαλίας του γραπτού λόγου και ο ρόλος των πολυμέσων και των WEB 2 περιβαλλόντων .
- 4^ο μάθημα: Τα πολυμέσα ως γνωσιακά εργαλεία παραγωγής γραπτού λόγου
- 5^ο μάθημα: Σχεδιασμός πολυμεσικών περιβαλλόντων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων παραγωγής γραπτού λόγου
- 6^ο μάθημα: Μηχανιστικές δεξιότητες παραγωγής γραπτού λόγου και ο ρόλος των ΤΠΕ
- 7^ο μάθημα: Μεταγνωσιακές δεξιότητες παραγωγής γραπτού λόγου και ο ρόλος των ΤΠΕ
- 8^ο μάθημα: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση πολυμεσικών και διαδικτυακών μαθησιακών περιβαλλόντων γραπτού λόγου
- 9^ο μάθημα: Διαφοροποιημένη διδασκαλία και πολυμεσικά εργαλεία μάθησης του γραπτού λόγου
- 10^ο μάθημα: Πολυμεσικές εφαρμογές για τη διδασκαλία του γραπτού λόγου στη μητρική, στη δεύτερη και στην ξένη γλώσσα
- 11^ο μάθημα: Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού και διαδικτυακών περιβαλλόντων για την ανάπτυξη των συγγραφικών δεξιοτήτων
- 12^ο μάθημα: Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Συζήτηση -Αναστοχασμός
- 13^ο μάθημα: Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Απολογισμός – Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη Προσέγγιση που επικεντρώνεται στη μάθηση/διερευνητική και συμμετοχική μέθοδο διδασκαλίας. Οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν εργασίες θεωρητικές ή σενάρια παρέμβασης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Για την ολοκλήρωση των εργασιών τους υποστηρίζονται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψηφίους διδάκτορες. Η παρουσίαση, ο σχολιασμός και η αξιολόγηση τους γίνεται στην τάξη. Τις εργασίες όλου του εξαμήνου τις καταθέτουν στο φάκελο αξιολόγησης τους στο τέλος του εξαμήνου.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. και εκπαιδευτικών λογισμικών Προτεινόμενοι δικτυακοί τόποι για χρήση web 2.0 εργαλείων www.toondoo.com https://storybird.com/ https://bookcreator.com/ https://www.storyjumper.com/user/login https://www.powtoon.com/account/login/ https://web.creaza.com/en/ https://prezi.com/ http://www.dwrean.net/2011/02/hotpotatoes.html http://edu.glogster.com/?ref=com http://www.tagxedo.com/app.html http://www.wordle.net/create https://www.mindomo.com/ https://bubbl.us/ https://en.linoit.com/ https://el.padlet.com/ http://www.quivervision.com/ https://shotcut.org/ https://adobe-premiere.en.softonic.com/download https://www.voki.com/site/create https://www.thinglink.com/login https://www.makeuseof.com/tag/loogix-free-online-gif-animator/ https://timeglider.com/ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ Inte*learn: Ιδεοκατασκευές Σπαντιδάκης (2004) Λογισμικά ΕΔΙΑΜΜΕ Βήματα προς το κείμενο: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia

	Πύλη ηλεκτρονικής μάθησης (γράφω επίπεδο 1,2,3,4, δημιουργώ και εκπαιδευτικά παιχνίδια): http://elearning.edc.uoc.gr/moodle/		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει την κατάθεση ομαδικού φακέλου εργασιών (20% επιπρόσθετης βαθμολογίας). Ο φάκελος δεν είναι υποχρεωτικός. Οι Γραπτές εξετάσεις είναι υποχρεωτικές. Όσοι έχουν καταθέσει φάκελο μπορούν να απαντούν στις εξετάσεις σε λιγότερα θέματα.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Σπαντιδάκης, Ι. (2010). *Κοινωνιογνωσιακά πολυμεσικά περιβάλλοντα μάθησης για την παραγωγή γραπτού λόγου: Από τη Θεωρία στην Πράξη*» εκδόσεις. Αθήνα: Gutenberg.

Κωστούλη, Τ. (2009) **Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια. Αθήνα: Επίκεντρο.**

Μικροπουλος Τ., & Μπέλλου Ι. (2010) *Σενάρια Διδασκαλίας με υπολογιστή* Αθήνα: Επίκεντρο.

Φεσάκης, Γ. (2019). *Εισαγωγή στις εφαρμογές των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση: Από τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην ψηφιακή ικανότητα και την υπολογιστική σκέψη*. Αθήνα: Gutenberg.

DeVoss, D.N., Eidman-Aadahl, E. & Hicks T. (2010). *Because digital writing matters: improving student writing in online and multimedia environments/ National Writing Project (1st ed.)*. USA: Jossey-Bass.

Thomas, M, Reinders, H. & Warschauer, M. (2013). *Contemporary computer-assisted language learning*. London: BLOOMSBURY.

Selber, S. A. (2004). *Multiliteracies for a digital age*. USA: Studies in writing & rhetoric.

B03 13 Υ Μάθηση και Διδασκαλία του Γραπτού Λόγου**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 13 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μάθηση και Διδασκαλία του Γραπτού Λόγου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις- Παρουσιάσεις εργασιών	3		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής/Υπόβαθρου (υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση εκ μέρους των φοιτητών/τριών της πολυπλοκότητας του γραπτού λόγου ως διδακτικού αντικειμένου και της αναγκαιότητας για διδακτικές παρεμβάσεις που χαρακτηρίζονται από συστηματικότητα και επιστημονικότητα. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η δόμηση γνώσεων για τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις του γραπτού λόγου και η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης αποτελεσματικών περιβαλλόντων διδασκαλίας και μάθησής του με βάση τις αρχές που απορρέουν από τις θεωρητικές προσεγγίσεις. Ειδικότερα, με το πέρας του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές/τριες να: ➤ Έχουν κατανοήσει τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις σε σχέση με τη μάθηση και διδασκαλία του γραπτού λόγου. ➤ Περιγράφουν επαρκώς τις απορρέουσες από τις θεωρητικές προσεγγίσεις αρχές για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών περιβαλλόντων διδασκαλίας και μάθησης του γραπτού λόγου. ➤ Σχεδιάζουν και να αξιολογούν περιβάλλοντα γνωσιακής μαθητείας και αντίστοιχα σενάρια διδασκαλίας. ➤ Χρησιμοποιούν ποικιλία στρατηγικών και διευκολυντικών εργαλείων στη διδασκαλία και μάθηση του γραπτού λόγου. ➤ Προσαρμόζουν τις στρατηγικές και τα διευκολυντικά/υποστηρικτικά μέσα στο πλαίσιο της διαφοροποίησης ή εξατομίκευσης της διδασκαλίας.

➤ Έχουν κατανοήσει τη σημασία του γραπτού λόγου σχετικά με την ανάπτυξη της μεταγνώσης, της κριτικής σκέψης και της χειραφέτησης των μαθητών/τριών. ➤ Μεταφέρουν τις διδακτικές αρχές, τις στρατηγικές και τα υποστηρικτικά μέσα στη διδασκαλία διαφόρων κειμενικών ειδών/τύπων στο σχολικό περιβάλλον. ➤ Επεκτείνουν τις διδακτικές πρακτικές τους από το πεδίο της παραγωγής γραπτού λόγου στο πεδίο της κατανόησης και το αντίθετο στο πλαίσιο της αλληλεπιδραστικής σχέσης των δύο υπο-δεξιοτήτων.
Γενικές Ικανότητες
- Σχεδιασμός αποτελεσματικών διδακτικών περιβαλλόντων - Σεβασμός στη διαφορετικότητα των μαθητών - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σε σχέση με τις θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις και την πρακτική τους εφαρμογή αντίστοιχα - Ανάπτυξη φακέλου υλικού ως εργαλείου ευέλικτης γλωσσικής διδασκαλίας - Διαφοροποίηση και εξατομίκευση της διδασκαλίας - Ενίσχυση της ομαδικότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1 ^ο μάθημα	Παρουσίαση μαθήματος. Στόχοι και θεματικές ενότητες – Μέθοδος διδασκαλίας και αξιολόγησης. Προτεινόμενη βιβλιογραφία. Η συμβολή του γραπτού λόγου στην ανάπτυξη μεταγνωσιακών δεξιοτήτων, στην προώθηση της σχολικής γνώσης και στη βελτίωση του κοινωνικού status των μαθητών - συγγραφέων.
2 ^ο μάθημα	Ο ρόλος της μεταγνώσης και της εργαζόμενης μνήμης στην παραγωγή του γραπτού λόγου και την κατανόηση.
3 ^ο μάθημα	Σχέσεις ανάγνωσης και γραφής. Γραπτός λόγος και κοινωνία της πληροφορίας και της επικοινωνίας.
4 ^ο μάθημα	Ανάγνωση, συγγραφή και διαδίκτυο.
5 ^ο μάθημα	Παραδοσιακές και σύγχρονες προσεγγίσεις του γραπτού λόγου.
6 ^ο μάθημα	Θεωρίες – μοντέλα ανάγνωσης και παραγωγής γραπτού λόγου.
7 ^ο μάθημα	Σύγχρονες κοινωνικοπολιτισμικές και κοινωνικο-γνωστικές προσεγγίσεις γραπτού λόγου.
8 ^ο μάθημα	Κειμενικά είδη. Κειμενοκεντρικο-διαδικαστικές προσεγγίσεις. Φάσεις παραγωγής γραπτού λόγου - στρατηγικές συγγραφής και ανάγνωσης.
9 ^ο μάθημα	Γραμματισμός. Είδη γραμματισμού. Σχεδιασμός γεγονότων γραμματισμού.
10 ^ο μάθημα	Αρχές σχεδιασμού μαθησιακών – διδακτικών περιβαλλόντων γραπτού λόγου στο πλαίσιο της γνωστικής μαθητείας.
11 ^ο μάθημα	Συνεργατική γραφή και ανάγνωση. Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών.
12 ^ο μάθημα	Ο ρόλος του εκπαιδευτικού και η σημασία των διαδικαστικών διευκολύνσεων κατά τη διδασκαλία του γραπτού λόγου. Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών

13 ^ο μάθημα	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Απολογισμός – Συμπεράσματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη Προσέγγιση που επικεντρώνεται στη μάθηση/διερευνητική και συμμετοχική μέθοδο διδασκαλίας. Οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν εργασίες θεωρητικές ή σενάρια παρέμβασης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Για την ολοκλήρωση των εργασιών τους υποστηρίζονται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψηφίους διδάκτορες. Η παρουσίαση, ο σχολιασμός και η αξιολόγηση τους γίνεται στην τάξη. Τις εργασίες όλου του εξαμήνου τις καταθέτουν στο φάκελο αξιολόγησης τους στο τέλος του εξαμήνου.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία Ιδεοκατασκευές (2004). Σπαντιδάκης. Intellearn ΠΑΩ Α ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2009) Intellearn ΠΑΩ Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2009) Intellearn ΠΑΩ Γ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2009) Intellearn ΠΑΩ Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2009) Intellearn ΠΑΩ Ε ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2009) Intellearn ΠΑΩ ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (2010) Intellearn		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Παραδόσεις μαθήματος-	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει την κατάθεση ομαδικού φακέλου εργασιών (20% επιπρόσθετης βαθμολογίας) και γραπτές εξετάσεις. Ο φάκελος δεν είναι υποχρεωτικός. Όσοι έχουν καταθέσει φάκελο μπορούν να απαντούν σε λιγότερα θέματα στις εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βάμβουκας, Μ. (2004). <i>Θέματα Ψυχοπαιδαγωγικής της ανάγνωσης</i>. Αθήνα: Ατραπός. Βασαρμίδου, Δ. & Σπαντιδάκης Ι. (2015). <i>Διδασκαλία και μάθηση του γραπτού λόγου</i>. Αθήνα εκδόσεις Gutenberg. Ιορδανίδου, Α., & Φτερνιάτη, Α. (2010). <i>Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο</i>. Αθήνα εκδόσεις Πατάκη. Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Α. (2005). <i>Μεταγνωστικές Διαδικασίες και Αυτο-ρύθμιση</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Κωστούλη, Τ. (2009). *Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια. Κειμενικές πρακτικές και διαδικασίες μάθησης*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Ματσαγγούρας, Η., Γ. (2004) *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου ή αφού σκέφτονται, γιατί δε γράφουν;* Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παπαδοπούλου, Σ. (2000). *Η ολική Γλώσσα*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Παπαϊωάννου, Π. & Πατούνα, Α. (2003). *Η Περίληψη ως κείμενο και αντικείμενο διδασκαλίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Bereiter, C. & Scardamalia, M. (1987). *The psychology of written composition*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Flower, L. (1994). *The Construction of Negotiated Meaning: A social Cognitive Theory of Writing*. Southern Illinois: University Press.

B03 14 Γραμματισμός και Νέες Τεχνολογίες στο Πεδίο της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας και Ξένης Γλώσσας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γραμματισμός και Νέες Τεχνολογίες στο Πεδίο της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας και Ξένης Γλώσσας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις- Παρουσιάσεις εργασιών		3	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αυτό αναδεικνύει πώς επηρεάζουν οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας τη διδασκαλία της γλώσσας ως δεύτερης και ξένης: πώς οδήγησαν στη διατύπωση νέων παιδαγωγικών και γλωσσολογικών θεωριών και πώς συνέβαλαν στην αναπροσαρμογή των μεθόδων διδασκαλίας. Ευρύτερος στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα οφέλη που προσφέρουν οι ΤΠΕ στο πεδίο του γραμματισμού της ελληνικής ως ξένης και ως δεύτερης γλώσσας, η δόμηση γνώσεων, δεξιοτήτων και δημιουργία θετικής στάσης εκ μέρους τους, ώστε να είναι ικανοί να τις εντάξουν στην μετέπειτα καθημερινή διδακτική τους πρακτική. Ειδικότερα, με το πέρας των μαθημάτων αναμένεται οι φοιτητές/τριες: ➤ Να γνωρίζουν τις σύγχρονες θεωρίες περί γραμματισμού στο πεδίο της δεύτερης και ξένης γλώσσας. ➤ Να έχουν κατανοήσει πώς οι ΤΠΕ επιδρούν στον διδακτικό σχεδιασμό και τη μαθησιακή αποτελεσματικότητα στο πεδίο αυτό με κριτήριο το σημείο εστίασης κατά τη διδασκαλία (φροντιστηριακά, κοινωνικογνωστικά, κοινωνικοπολιτισμικά εργαλεία) ➤ Να αξιολογούν και να συγκρίνουν ψηφιακά περιβάλλοντα που έχουν σχεδιαστεί από το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (ΕΔΙΑΜΜΕ) για τη

διδασκαλία και μάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης και ως ξένης και άλλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα Web2.

- Να σχεδιάζουν περιβάλλοντα γνωσιακής μαθητείας και σενάρια διδασκαλίας στο πεδίο της ελληνικής ως δεύτερης και ξένης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.
- Να επιλέγουν το καταλληλότερο για τη διδασκαλία τους ψηφιακό περιβάλλον, αιτιολογώντας την επιλογή τους.
- Να προσαρμόζουν τα ψηφιακά εργαλεία που έχουν σχεδιαστεί για τη διδασκαλία και μάθηση της ελληνικής ως δεύτερης και ως ξένης στους εκάστοτε στόχους της διδασκαλίας τους.
- Να εφαρμόζουν τα ψηφιακά εργαλεία για την εξατομίκευση ή διαφοροποίηση της διδασκαλίας τους σε σχέση με τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών/τριών.
- Να εντοπίζουν στα ψηφιακά εργαλεία στοιχεία, παραλείψεις ή διαστρεβλώσεις των αρχών σχεδιασμού των περιβαλλόντων διδασκαλίας και μάθησης του γραπτού λόγου που απορρέουν από τις θεωρητικές προσεγγίσεις του γραμματισμού στο πεδίο της ξένης/δεύτερης γλώσσας.

Γενικές Ικανότητες

- Σχεδιασμός αποτελεσματικών διδακτικών περιβαλλόντων και σεναρίων διδασκαλίας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυ-πολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σε σχέση με τις θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις και την πρακτική τους εφαρμογή αντίστοιχα
- Ανάπτυξη φακέλου υλικού ως εργαλείου ευέλικτης γλωσσικής διδασκαλίας
- Διαφοροποίηση και εξατομίκευση της διδασκαλίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1 ^ο μάθημα	Παρουσίαση μαθήματος. Στόχοι και θεματικές ενότητες – Μέθοδος διδασκαλίας και αξιολόγησης. Προτεινόμενη βιβλιογραφία. Γραμματισμός ως κοινωνικο-πολιτισμικο-ψυχολογικό φαινόμενο. Ψυχογλωσσικές, Κοινωνιο-γλωσσικές και Ανθρωπιστικές θεωρίες Γραμματισμού στη δεύτερη γλώσσα (Γ2).
2 ^ο μάθημα	Ομοιότητες και διαφορές στη συγγραφή μεταξύ μητρικής και Γ2.
3 ^ο μάθημα	Γλωσσική Μάθηση Υποστηριζόμενη από τον Υπολογιστή. Ιστορική αναδρομή και Σύγχρονες Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις Γραμματισμού στο πεδίο της Γ2.
4 ^ο μάθημα	Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και γραμματισμός στη Γ2.
5 ^ο μάθημα	Ο ρόλος των ΤΠΕ ως επικοινωνιακών εργαλείων. Σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία.
6 ^ο μάθημα	Η αξιοποίηση των ΤΠΕ ως φροντιστηριακών εργαλείων στο πεδίο της ελληνικής ως δεύτερης και ξένης γλώσσας.
7 ^ο μάθημα	Υπερκείμενα, Υπερμέσα και γραπτός λόγος. Ο ρόλος των ΤΠΕ ως κοινωνιογνωσιακών εργαλείων.
8 ^ο μάθημα	Αρχές Παιδαγωγικού σχεδιασμού μαθησιακών διαδικτυακών περιβαλλόντων γραμματισμού.

9 ^ο μάθημα	Στρατηγικές γραμματισμού και ΤΠΕ. Σύγχρονα Διαδικτυακά περιβάλλοντα γραμματισμού. Σχεδιασμός και ανάπτυξη μαθησιακών περιβαλλόντων γραμματισμού στη Γ2.
10 ^ο μάθημα	Αξιολόγηση μαθησιακών περιβαλλόντων γραμματισμού Γ2.
11 ^ο μάθημα	Σενάρια Διδασκαλίας γραμματισμού - Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών.
12 ^ο μάθημα	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών – Συζήτηση – Στοχασμός.
13 ^ο μάθημα	Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Απολογισμός – Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: Προσέγγιση που επικεντρώνεται στη μάθηση/διερευνητική και συμμετοχική μέθοδος διδασκαλίας. Προτάσεις και παρουσίαση από τους φοιτητές καλών πρακτικών από την ελληνική διασπορά. Οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν εργασίες θεωρητικές ή σενάρια παρέμβασης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Για την ολοκλήρωση των εργασιών τους υποστηρίζονται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψηφίους διδάκτορες. Η παρουσίαση, ο σχολιασμός και η αξιολόγηση τους γίνεται στην τάξη. Τις εργασίες όλου του εξαμήνου τις καταθέτουν στο φάκελο αξιολόγησης τους στο τέλος του εξαμήνου.			
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και των εκπαιδευτικών λογισμικών και διαδικτυακών περιβαλλόντων του ΕΔΙΑΜΜΕ (http://elearning.edc.uoc.gr/moodle/) Πύλη Ηλεκτρονικής Μάθησης: http://elearning.edc.uoc.gr/moodle/ Μαργαρίτα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Καθώς μεγαλώνουμε... στο κόσμο των ελληνικών: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Αλφαβητοχώρα: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Διαβάζω γράφω τραγουδώ: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Μιλώ και γράφω ελληνικά: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Βήματα προς το κείμενο: http://ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?multimedia Εργαλεία Web2 για τη διδασκαλία της παραγωγής και κατανόησης γραπτού λόγου			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες	
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56	

	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44	
	Σύνολο Μαθήματος	100	4	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Περιλαμβάνει την κατάθεση ομαδικού φακέλου εργασιών (20% επιπρόσθετης βαθμολογίας) και γραπτές εξετάσεις. Ο φάκελος δεν είναι υποχρεωτικός. Όσοι έχουν καταθέσει φάκελο μπορούν να απαντούν στις εξετάσεις σε λιγότερα θέματα.			

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Cummins, J. (2001). *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κουτσογιάννης, Δ., & Αραποπούλου Μ., (2009). *Γραμματισμός, νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ζήσης.
- Σπαντιδάκης, Ι., & Βασαρμίδου, Δ. (2014). *Οδηγός Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας και Στοιχείων Ιστορίας και Πολιτισμού*. Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.
- Σπαντιδάκης, Ι., & Βασαρμίδου Δ. (2015). *Διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης γραπτού λόγου στην ελληνική διασπορά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Χατζηδάκη Α., Σπαντιδάκης Ι., & Αναστασιάδης Π. (2014). *Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και ηλεκτρονική μάθηση στη διασπορά: Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος*. Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.
- August, D., & Shanahan, T. (2008). *Developing Reading and Writing in Second-Language Learners: Lessons From the Report of the National Literacy Panel on Language-Minority Children and Youth*. New York: Routledge.
- Bloch, J. (2007). *Technologies in the Second Language Composition*. Michigan. The University of Michigan Press.
- Cope, B., & Kalantzis, M. (Eds.) (2000). *Multiliteracies: Literacy learning and the design of social futures*. New York: Routledge.
- Ferris, D. R. (2003). *Response to student writing: Implications for second language students*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Fotos S., & Browne C. (2003) (Eds.), *New Perspectives on CALL for Second language Classrooms*. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hinkel, E. (2011). (Ed.), *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning*. New York. Taylor & Francis.
- Hyland, K. (2003). *Second language writing*. New York Cambridge University Press.
- Kress, G. (1997). *Before writing: Rethinking paths into literacy*. London: Routledge.
- Kress, G. (2003). *Literacy in the new media age*. London: Routledge.
- Kroll B. (2006). (Ed.), *Exploring the Dynamics of Second Language Writing*. New York: Cambridge University Press.
- Kucer, S., & Silva, C. (2006). *Teaching the dimensions of literacy*. Mahwah, NJ: Erlbaum
- Mancho'n, R. (2009). (Ed.), *Writing in foreign language contexts. Learning, teaching, and research*. Bristol: Multilingual Matt.
- Silva, T., & Matsuda, P. (2001). (Eds.), *On second language writing*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Β03 15 Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β03 15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Β03 01 (Υ)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του σεμιναρίου είναι να μελετηθούν θέματα εκπαιδευτικής ψυχολογίας, με εστίαση στα συναισθήματα και στις συμπεριφορές που παρατηρούνται στην τάξη και στο σχολείο. Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, αναμένεται οι φοιτητές/τριες: - Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών και τον ρόλο τους στη διδασκαλία και στη μάθηση. - Να καλλιεργούν την κουλτούρα της θετικής ψυχολογίας στην τάξη και στο σχολείο. - Να αξιολογούν μέσα από ερευνητικά δεδομένα τον ρόλο της συναισθηματικής νοημοσύνης και της ενσυναίσθησης στις κοινωνικές σχέσεις, στην κινητοποίηση και στην επίδοση των μαθητών/τριών. - Να αξιοποιούν την αυτόνομη μάθηση για την ενίσχυση της ηθικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών. - Να σχεδιάζουν παρεμβάσεις πρόληψης για τη διαχείριση του άγχους εξέτασης και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας.

- Να αξιολογούν φαινόμενα σχολικού εκφοβισμού και τις επιπτώσεις τους στους/στις μαθητές/τριες.
- Να σχεδιάζουν παρεμβάσεις πρόληψης για την άρση στερεοτύπων σε θέματα φύλου.

Γενικές Ικανότητες

- Δημιουργική – επιστημονική σκέψη
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Συναίσθημα στη διδασκαλία και στη μάθηση
- Θετική Ψυχολογία στην τάξη και στο σχολείο
- Συναισθηματική νοημοσύνησε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Ενσυναίσθησητου μαθητικού πληθυσμού
- Ηθική νοημοσύνητου μαθητικού πληθυσμού
- Αυτόνομη μάθηση και ζητήματα συμπεριφοράς του μαθητικού πληθυσμού
- Άγχος εξέτασης
- Σχολικό κλίμα και ψυχική ανθεκτικότητας του μαθητικού πληθυσμού
- Σχολικός εκφοβισμός/Θυματοποίηση
- Θέματα φύλου στη σχολική κοινότητα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Υποχρεωτική παρακολούθηση των φοιτητών στην τάξη.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή video (ερευνητές, πειράματα, κτλ.) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω παρουσιάσεων PowerPoint, (Παραδείγματα, Μελέτες Περίπτωσης, Σχήματα-Διαγράμματα-Πίνακες), • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	ΦόρτοςΕργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις 3 X 13	39	1,56
	Παρουσίαση εργασιών	25	1
	Τελική Εργασία	36	1,44

	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από την ποιότητα της δικής τους παρουσίας και από τη γραπτή εργασία που παραδίδουν στο τέλος του εξαμήνου.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη βιβλιογραφία για τον Εύδοξο:

Βάσιου, Α., & Πούλιου Α. (2021). Ηθική Νοημοσύνη: Καλλιέργεια ηθικής σκέψης και ηθικής συμπεριφοράς στο σχολείο. Εκδόσεις Πεδίο.

Long, M., Wood, C., Littleton, K., Passenger, T., Sheehy, K. (2010). Ανδρέου, Ε. (Επιμ.) (2020). Η ψυχολογία της εκπαίδευσης. Εκδόσεις Πεδίο.

Λοιπή βιβλιογραφία:

α. Ελληνική

Βάσιου, Α. (2018). Συναισθηματική νοημοσύνη εκπαιδευτικών: ο ρόλος της στο συναίσθημα και στην κινητοποίηση στην εργασία τους. Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 11(1), 1-47.

Βάσιου, Α., Ανδρέου, Ε., & Καφέτσιος, Κ. (2011). Η σχέση των στόχων επίτευξης των εκπαιδευτικών με τα κίνητρα και το συναίσθημα των μαθητών: Μια πολυεπίπεδη ανάλυση. Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 23, 5-36.

Βάσιου, Α., Ξαφάκος, Ε., Λεζγίδου, Α., Θεοφανίδου, Ι., & Γρηγοράς, Γ. (2020). Ενσυναίσθηση, διαχείριση του θυμού και προκοινωνικές/επιθετικές συμπεριφορές μαθητών δημοτικού σχολείου. Εκπαίδευση & Επιστήμες / Σχολή Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ειδική Έκδοση.

Γαλανάκη, Ε., & Βογιατζόγλου, Π. (2015). Εκφοβισμός/θυματοποίηση στο σχολικό πλαίσιο και μοναξιά. Παιδαγωγική επιθεώρηση, 44.

Δεληγιάνη-Κουϊμτζή, Β., & Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ. (2011). Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων στο σχολείο: Βιβλίο-εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευτικούς.

Furlong M., Gilman R., Huebner S. (2014). Σταλίκας, Α. Γαλανάκη, Ε. & Καρακασίδου, Ε. (Επιμ.). (2021). Η Θετική ψυχολογία στα σχολεία. Αθήνα: Παπαζήσης.

Kokkinos, K., & Karagianni, K. (2017). Εκφοβισμός και θυματοποίηση: Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών ευρημάτων από τον ελληνικό χώρο. Preschool and Primary Education, 5(1), 2-45.

Πρώιος, Μ., Γιαννιτσοπούλου, Ε., Αγωγής, Τ. Ε. Φ., & Αθλητισμού, Α. Π. Θ. (2009). Ηθική Εκπαίδευση των Νέων: Μια Πτυχή του Ρόλου του Εκπαιδευτικού στο Σύγχρονο Σχολείο. Inquiries in Sport & Physical Education, 7(2), 149-160.

Χατζηιωαννίδου, Β., & Πεντέρη, Ε. (2021). Η προαγωγή της ψυχικής ανθεκτικότητας στο νηπιαγωγείο: Αντιλήψεις για τις αναφερόμενες πρακτικές των εν-ενεργεία νηπιαγωγών. Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, 18, 111-121.

Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή: Προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α' και Β' Δημοτικού). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Τάξεις Γ', Δ' και ΣΤ' Δημοτικού). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

β. Αγγλική

Andreou, E. (2000). Bully/victim problems and their association with psychological constructs in 8-to 12-year-old Greek schoolchildren. *Aggressive Behavior: Official Journal of the International Society for Research on Aggression*, 26(1), 49-56.

Archer, J., & McDonald, M. (1991). Gender roles and school subjects in adolescent girls. *Educational research*, 33(1), 55-64.

Clarke, R. H. (2009). Moral Intelligence in the Schools. Online Submission.

Freund, A., Zriker, A., & Sapir, Z. (2022). Optimal educational climate among students at risk: the role of teachers' work attitudes. *European Journal of Psychology of Education*, 37(1), 207-226.

Kuroda, Y., Yamakawa, O., & Ito, M. (2022). Benefits of mindfulness in academic settings: trait mindfulness has incremental validity over motivational factors in predicting academic affect, cognition, and behavior. *BMC psychology*, 10(1), 1-14.

Laakso, M., Fagerlund, Å., Pesonen, A. K., Figueiredo, R. A., & Eriksson, J. G. (2022). The Impact of the Positive Education Program Flourishing Students on Early Adolescents' Daily Positive and Negative Emotions Using the Experience Sampling Method. *The Journal of Early Adolescence*, 02724316221105582.

Li, L., Valiente, C., Eisenberg, N., Spinrad, T. L., Johns, S. K., Berger, R. H., ... & Gal-Szabo, D. E. (2022). Longitudinal associations among teacher-child relationship quality, behavioral engagement, and academic achievement. *Early Childhood Research Quarterly*, 61, 25-35.

Liu, Y., & Huang, X. (2021). Effects of basic psychological needs on resilience: A human agency model. *Frontiers in psychology*, 12.

Medeiros, H. C. P., Soares, A. B., & Monteiro, M. C. (2021). Adolescent social skills, perception of social support and motivation to learn: the impact on school performance. *Psico-USF*, 26, 533-543.

Mouratidis, A., Michou, A., Telli, S., Maulana, R., & Helms-Lorenz, M. (2022). No aspect of structure should be left behind in relation to student autonomous motivation. *British Journal of Educational Psychology*, e12489.

Mouratidis, A., Michou, A., & Vassiou, A. (2017). Adolescents' autonomous functioning and implicit theories of ability as predictors of their school achievement and week-to-week study regulation and well-being. *Contemporary Educational Psychology*, 48, 56-66.

Vassiou, A., Mouratidis, A., Andreou, E., & Kafetsios, K. (2016). Students' achievement goals, emotion perception ability and affect and performance in the classroom: a multilevel examination. *Educational Psychology*, 36, 879-897.

Vlachou, M., Andreou, E., Botsoglou, K., & Didaskalou, E. (2011). Bully/victim problems among preschool children: A review of current research evidence. *Educational Psychology Review*, 23(3), 329-358.

B03 16 Στρατηγικές Ακαδημαϊκής Γραφής**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Στρατηγικές Ακαδημαϊκής Γραφής</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και πρακτικές εφαρμογές- παρουσιάσεις εργασιών	3		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας καθώς και η ανάπτυξη γνώσεων και στρατηγικών στοχαστοκριτικής ανάγνωσης και συγγραφής ακαδημαϊκών κειμένων. Συγκεκριμένα οι φοιτητές/τριες θα εξασκηθούν στην εκμάθηση στρατηγικών συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας μέσα από την αναζήτηση βιβλιογραφίας και μέσω της χρήσης των επιστημονικών βάσεων δεδομένων. Έμφαση δίδεται στην σημασία της αποφυγής λογοκλοπής, την χρήση κατάλληλου ακαδημαϊκού λόγου, την ορθή παράθεση πηγών και την εκπόνηση μιας επιστημονικής εργασίας. Μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: - Να αναζητούν βιβλιογραφικές πηγές χρησιμοποιώντας τις επιστημονικές βάσεις δεδομένων. - Να εντοπίζουν τα δομικά στοιχεία ενός ακαδημαϊκού κειμένου κατά την ανάγνωση και να τα υιοθετούν χρησιμοποιώντας αποδεκτό ακαδημαϊκό ύφος κατά τη συγγραφή ακαδημαϊκών κειμένων - Να περιγράφουν, να αναλύουν, να παραθέτουν πειστικά επιχειρήματα κατά τη συγγραφή ενός ακαδημαϊκού κειμένου και να υιοθετούν κριτική στάση απέναντι στα ακαδημαϊκά κείμενα.

- Να ακολουθούν τον κώδικα δεοντολογίας που διέπει μια επιστημονική εργασία. - Να γνωρίσουν και να υιοθετούν ορθές πρακτικές κατά τη συγγραφή μιας εργασίας ώστε να μη διαπράττουν το παράπτωμα της λογοκλοπής - Να χρησιμοποιούν κατάλληλο επιστημονικό λόγο, δομικά στοιχεία, γλωσσικό ύφος και γραμματικο-λεξικές επιλογές στη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. - Να παραθέτουν ορθά βιβλιογραφικές πηγές - Να δομήσουν γνώσεις και δεξιότητες ακαδημαϊκής συγγραφής
Γενικές Ικανότητες
- Σύνθεση πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. - Επεξεργασία νέας ορολογίας - Παραγωγή ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Εισαγωγή: Τι είναι ακαδημαϊκή γραφή. Είδη ακαδημαϊκών κειμένων. • Αναζήτηση βιβλιογραφίας σε βάσεις δεδομένων-Πρακτική εφαρμογή. • Βιβλιογραφική ανασκόπηση και αποδελτίωση βιβλιογραφίας-Πρακτική εφαρμογή. • Στρατηγικές ανάγνωσης ακαδημαϊκών κειμένων. Ανάλυση δομικών στοιχείων και λεξικογραμματικού ύφους ακαδημαϊκών κειμένων. • Από την κριτική ανάγνωση στην συγγραφή ακαδημαϊκών κειμένων ο ρόλος της μεταγνώσης. • Επιστημονικός τρόπος γραφής-Βασικά χαρακτηριστικά-Παρουσίαση επιστημονικών εργασιών. • Βήματα συγγραφής επιστημονικής εργασίας (Δομή εργασίας-Περίληψη, Εισαγωγή, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συζήτηση)-Πρακτική εφαρμογή • Στρατηγικές σχεδιασμού, οργάνωσης, καταγραφής και βελτίωσης μιας ακαδημαϊκής εργασίας • Ανάπτυξη των μεταγνωσιακών δεξιοτήτων συγγραφής-Πρακτική εφαρμογή. • Λογοκλοπή και δεοντολογία της επιστημονικής εργασίας • Συστήματα καταγραφής βιβλιογραφίας. Ενδοκειμενική παράθεση βιβλιογραφικών αναφορών και διαμόρφωση της βιβλιογραφίας της εργασίας – Πρακτική εφαρμογή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στηντάξη, βιβλιοθήκη και εργαστήριο Η/Υ (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	1,5 ώρα X 13 = 19	
	Εβδομαδιαία Quiz	,5 ώρα X 4 = 2	
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	,5 ώρα X 3 = 1,5	
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	22,5	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει την κατάθεση ομαδικού φακέλου εργασιών (20% επιπρόσθετης βαθμολογίας) και γραπτές εξετάσεις. Ο φάκελος δεν είναι υποχρεωτικός.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδρεαδάκης, Ν. & Βαμβουκας, Μ. (2011). Οδηγός για την Εκπόνηση και τη Σύνταξη Γραπτής Ερευνητικής Εργασίας, Σεμιναριακής, Πτυχιακής, Διπλωματικής. Αθήνα: Κ.Θ.ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 86056420 Θεοφιλίδης, Χ. (2005). <i>Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Από τη θεωρία στην πράξη</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 33153103 Ευδωρίδου, Ε. & Καρακασίδης, Θ. (2017). <i>Ακαδημαϊκή γραφή</i> (3^η έκδ.). Αθήνα: Τζιόλας. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 68391268 Βενιανάνκη Αικατερίνη-Γεωργιάδη Μαρία (2021). Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα : Εκδόσεις Δαρδανός Ο.Ε. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 102071705

B03 17 Ερευνητικές Μέθοδοι στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο και 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ερευνητικές Μέθοδοι στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης ερευνητικών δεξιοτήτων στην εκπαιδευτική ψυχολογία		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία Εισαγωγή στη Μεθοδολογία Έρευνας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU290/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι να εξεταστούν ερευνητικές μέθοδοι που εφαρμόζονται στο πεδίο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, με εστίαση στην αξιολόγηση ερευνητικών μελετών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα μπορούν: • Να κατανοούν τις βασικές αρχές της εκπαιδευτικής έρευνας. • Να επιλέγουν κατάλληλες ερευνητικές μεθόδους για εκπαιδευτικά προβλήματα. • Να σχεδιάζουν ερευνητικά έργα στην εκπαιδευτική ψυχολογία. • Να κατανοούν δεδομένα από ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους έρευνας. • Να παρουσιάζουν και να αξιολογούν ερευνητικά ευρήματα.

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη ικανότητας ανάλυσης και σύνθεσης.
- Κριτική και αναστοχαστική σκέψη.
- Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής έρευνας.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών έργων.
- Ικανότητα συλλογής, ανάλυσης και ερμηνείας ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων.
- Ικανότητα αξιολόγησης επιστημονικής πληροφορίας και τεκμηρίωσης συμπερασμάτων.
- Εξοικείωση με χρήση τεχνολογιών για την αναζήτηση, επεξεργασία και παρουσίαση δεδομένων.
- Ικανότητα εργασίας αυτόνομα και σε ερευνητικές ομάδες.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων παρουσίασης και επικοινωνίας επιστημονικών ευρημάτων σε διάφορα ακροατήρια.
- Ευαισθητοποίηση σε ηθικά ζητήματα της εκπαιδευτικής έρευνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εβδομάδα 1: Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Έρευνα - Θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα

Εβδομάδα 2: Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Εβδομάδα 3: Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων

Εβδομάδα 4: Σχεδιασμός έρευνας: Πειραματικές και μη πειραματικές προσεγγίσεις

Εβδομάδα 5: Μέθοδοι συλλογής δεδομένων: Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις και παρατήρηση

Εβδομάδα 6: Κατανόηση αποτελεσμάτων από στατιστικές τεχνικές και θεματική ανάλυση

Εβδομάδα 7: Δεοντολογία και έρευνα στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Εβδομάδα 8: Συγγραφή επιστημονικών εργασιών και παρουσίαση αποτελεσμάτων

Εβδομάδα 9: Παρουσιάσεις εργασιών

Εβδομάδα 10: Παρουσιάσεις εργασιών

Εβδομάδα 11: Παρουσιάσεις εργασιών

Εβδομάδα 12: Παρουσιάσεις εργασιών

Εβδομάδα 13: Συμπεράσματα και αναστοχασμός για τις προοπτικές της έρευνας στο πεδίο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Διαλέξεις, εργαστήρια, ομαδικές συζητήσεις, μελέτη περιπτώσεων

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία • Ηλεκτρονικές πλατφόρμες μάθησης • Ηλεκτρονική αλληλογραφία		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	
	Ομαδικές εργασίες	20	
	Ατομική μελέτη	71	
	Σύνολο μαθήματος	130	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Συμμετοχή σε δραστηριότητες: 20% • Εργασία και παρουσίαση: 80%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Προτεινόμενα στον ΕΥΔΟΞΟ:

- Passer, M. (2025, υπό έκδοση). Μέθοδοι Έρευνας: Έννοιες και Σχέσεις. Βάσιου, Α., Δημάκος, Ι., Καφέτσιος, Κ., Λιναρδάκης, Μ., Μεταλλίδου, Π., & Τσακανίκος, Η. (Επιμ.). Gutenberg.
- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Αϊδίνης Α. (Επιμ.). Gutenberg.
- Shaughnessy, J., Zechmeister, E., & Zechmeister, J. (2018). Οι Ερευνητικές Μέθοδοι στην Ψυχολογία. Ζιώρη, Ε. Gutenberg.
- Newby, P. (2019). Μέθοδοι έρευνας στην εκπαίδευση. Μανωλίτσης, Γ. Πεδίο.

Άλλη βιβλιογραφία:

- Creswell, J. W. (2016). Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Ίων/Ελλην.
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.
- Mertens, D. (2009). Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B03 18 Ηθική, Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B03 18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προσφέρεται σε όλα τα εξάμηνα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ηθική, Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/141/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι να μελετήσει εφαρμογές ηθικής, κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης, με εστίαση στην καλλιέργεια αντίστοιχων δεξιοτήτων του μαθητικού πληθυσμού. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα μπορούν: • Να κατανοούν τις βασικές αρχές της ηθικής, κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης. • Να εφαρμόζουν τεχνικές ανάπτυξης ηθικής σκέψης. • Να αναλύουν τις θεωρίες και τα μοντέλα της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

- Να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης στην εκπαίδευση.
- Να σχεδιάζουν παρεμβάσεις και δραστηριότητες βασισμένες στην ηθική εκπαίδευση και στην κοινωνική και συναισθηματική μάθηση.

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη ικανότητας ανάλυσης και σύνθεσης.
- Κριτική σκέψη και αναστοχαστική ικανότητα.
- Ικανότητα εφαρμογής θεωρητικών γνώσεων σε ποικίλα παιδαγωγικά πλαίσια.
- Ανάπτυξη δημιουργικότητας στον σχεδιασμό παιδαγωγικών παρεμβάσεων.
- Ικανότητα εργασίας αυτόνομα και σε συνεργατικό πλαίσιο.
- Επικοινωνιακές δεξιότητες: σαφής διατύπωση επιστημονικού λόγου σε προφορικό και γραπτό επίπεδο.
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα ηθικής ανάπτυξης, συναισθηματικής ευημερίας και κοινωνικής ένταξης.
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και διαπολιτισμικής κατανόησης.
- Λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων για την προώθηση της συμπερίληψης και της ευημερίας του μαθητικού πληθυσμού.
- Ικανότητα σχεδιασμού και αξιολόγησης παρεμβάσεων κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εβδομάδα 1: Θεωρητικές προσεγγίσεις της Ηθικής Εκπαίδευσης

Εβδομάδα 2: Θεωρητικά μοντέλα και επιστημονικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης

Εβδομάδα 3: Ηθική νοημοσύνη και ανάπτυξη ηθικού συλλογισμού

Εβδομάδα 4: Συναισθηματική νοημοσύνη και συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις στη σχολική τάξη

Εβδομάδα 5: Ενσυναίσθηση και φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Εβδομάδα 6: Αυτοπεποίθηση και αυτορρύθμιση

Εβδομάδα 7: Κοινωνικές δεξιότητες και επίλυση συγκρούσεων

Εβδομάδα 9: Διαχείριση προκλήσεων και επίτευξη στόχων στο σχολικό πλαίσιο

Εβδομάδα 9: Ο ρόλος των εκπαιδευτικών και των γονέων στην Ηθική, Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση

Εβδομάδα 10: Εφαρμογές και παρεμβάσεις Ηθικής, Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης σε σχολικά προγράμματα

Εβδομάδα 11: Πολιτισμικές διαστάσεις της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης

Εβδομάδα 12: Αξιολόγηση και μέτρηση της αποτελεσματικότητας της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης

Εβδομάδα 13: Συμπεράσματα και συζήτηση: Προοπτικές για την Ηθική, Κοινωνική και Συναισθηματική Μάθηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, εργαστήρια, ομαδικές συζητήσεις, ανάλυση περιπτώσεων		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία - Ηλεκτρονικές πλατφόρμες μάθησης - Ηλεκτρονική αλληλογραφία		
ΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	
	Ομαδικές εργασίες	20	
	Ατομική μελέτη	71	
	Σύνολο μαθήματος	130	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση: 100%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Προτεινόμενα στον ΕΥΔΟΞΟ:

- Glassman, L., Guerra, S., Pozzatti, A., Massimino, B., & Zucker, B. (2025). Δεξιότητες ζωής. Βασιλάκη, Ε., & Βάσιου, Α. (Επιμ.). Gutenberg.
- Βάσιου, Α., & Πούλιου, Α. (2021). Ηθική Νοημοσύνη: Καλλιέργεια ηθικής σκέψης και ηθικής συμπεριφοράς στο σχολείο. Πεδίο.
- Kress, J. S., & Elias, M. J. (2021). Καλλιεργώντας τον χαρακτήρα των μαθητών: Καθημερινές διδακτικές δραστηριότητες για την προώθηση της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης. Πούλου, Μ. (Επιμ.). Gutenberg.

Άλλη βιβλιογραφία:

Α. Ελληνόγλωσση

- Βάσιου, Α., Ανδρονικίδου, Η-Φ., Κρασσανάκη, Α., & Τάνταρος, Σ. (2023). Η ενσυναίσθηση στην εφηβεία: τύποι γονέων και ατομικοί παράγοντες παιδιών και γονέων ως προβλεπτικοί παράγοντες. Επιστήμες της Αγωγής, 1, 59-79.
- Βάσιου, Α., Ξαφάκος, Ε., Λεζγίδου, Α., Θεοφανίδου, Ι., & Γρηγοράς, Γ. (2020). Ενσυναίσθηση, διαχείριση του θυμού και προκοινωνικές/επιθετικές συμπεριφορές μαθητών δημοτικού σχολείου. Εκπαίδευση & Επιστήμες / Σχολή Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ειδική Έκδοση.

- Krasanaki A., Vasiou A., & Tantaros Σ. (2022). Parenting styles and social behavior of children and adolescents. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 27(1), 142–160.
- Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή: Προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α' και Β' Δημοτικού). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Τάξεις Γ', Δ' και ΣΤ' Δημοτικού). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

B. Ξενόγλωσση

- Ashdown, D. M., & Bernard, M. E. (2012). Can explicit instruction in social and emotional learning skills benefit the social-emotional development, well-being, and academic achievement of young children? *Early Childhood Education*, 39, 397–405.
- Clarken, R. H. (2010). Considering Moral Intelligence as Part of a Holistic Education. Online Submission.
- DiPerna, J. C., Lei, P., Cheng, W., Hart, S. C., & Bellinger, J. (2018). A cluster randomized trial of the Social Skills Improvement System-Classwide Intervention Program (SSIS-CIP) in first grade. *Journal of Educational Psychology*, 110(1), 1.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child development*, 82(1), 405-432.
- Eklund, K., Kilpatrick, K. D., Kilgus, S. P., & Haider, A. (2018). A systematic review of state-level social-emotional learning standards: Implications for practice and research. *School Psychology Review*, 47(3), 316-326.
- Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H., & Elias, M. J. (2003). Enhancing school-based prevention and youth development through coordinated social, emotional, and academic learning. *American psychologist*, 58(6-7), 466.
- Gresham, F., Elliott, S., Metallo, S., Byrd, S., Wilson, E., Erickson, M., Cassidy, K., & Altman, R. (2020). Psychometric fundamentals of the social skills improvement system: Social-emotional learning edition rating forms. *Assessment for Effective Intervention*, 45(3), 194–209.
- Jones, S. M., & Bouffard, S. M. (2012). Social and Emotional Learning in Schools: From Programs to Strategies. Social Policy Report. Volume 26, Number 4. Society for Research in Child Development.
- Lapsley, D., & Woodbury, R. (2016). Moral-character development for teacher education. *Action in teacher education*, 38(3), 194-206.
- Li, L., Flynn, K. S., DeRosier, M. E., Weiser, G., & Austin-King, K. (2021, June). Social-Emotional Learning Amidst COVID-19 School Closures: Positive Findings from an Efficacy Study of Adventures Aboard the SS GRIN Program. In *Frontiers in Education* (Vol. 6, p. 213). Frontiers.
- Narvaez, D., & Lapsley, D. K. (2008). Teaching moral character: Two alternatives for teacher education. *The Teacher Educator*, 43(2), 156-172.

- Poulou, M. (2007). Social resilience within a social and emotional learning framework: The perceptions of teachers in Greece. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 12(2), 91-104.
- Watson, M. (2006). Long-term effects of moral/character education in elementary school: In pursuit of mechanisms. *Journal of Character Education*, 4(1/2), 1.

B04 Κοινωνική Ψυχολογία

B04 02 Επικοινωνία και Διαπροσωπικές Σχέσεις

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστήμες Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B04 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επικοινωνία και Διαπροσωπικές Σχέσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό επιλογής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις βασικές επιστημονικές γνώσεις για το συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο. Να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα όλων των τύπων των σημαντικών σχέσεων που αναπτύσσουν οι άνθρωποι (διαπροσωπικές – επαγγελματικές). Να εξοικειωθούν με τα συναισθήματα και με την ένταση των συναισθημάτων που ανταλλάσσουν οι άνθρωποι μέσα στις σχέσεις τους. Να κατανοήσουν τους τρόπους της υγιούς συνεννόησης και αλληλουποστήριξης ανάμεσα στους ανθρώπους, όπως και τη φύση των προβλημάτων που είναι πιθανό να προκύψουν μέσα στις σχέσεις Επιπλέον στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση της σημασίας της καλής λεκτικής και της μη λεκτικής επικοινωνίας ανάμεσα στους ανθρώπους. Είναι σημαντικό οι φοιτητές να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τους κανόνες που διέπουν την καλή επικοινωνία και τους κινδύνους που δημιουργούνται στις περιπτώσεις που οι κανόνες παραβιάζονται.

Τέλος οι φοιτητές πρέπει να ευαισθητοποιηθούν για τη σημασία και τη δράση της μη λεκτικής επικοινωνίας, για τα κανάλια της μετάδοσής της και για τους τρόπους βελτίωσής της.

Γενικές Ικανότητες

Επιστημονική και δημιουργική σκέψη
 Ικανότητα λήψης αποφάσεων
 Ευελιξία και προσαρμογή σε καινούριες ή σε δύσκολες καταστάσεις
 Ικανότητα αυτοκριτικής
 Σεβασμός, αποδοχή και κατανόηση της διαφορετικότητας
 Ικανότητα συνεργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η θεωρία των σχέσεων αντικειμένου
 Οι πρωτόγονες σχέσεις των παιδιών με τα μέρη του αντικειμένου και με τα μεταβατικά αντικείμενα
 Η δημιουργία της βάσης του εαυτού και η διαδικασία της σχάσης
 Η προβολική ταυτιση και η ενεργοποίησή της στις ερωτικές σχέσεις
 Ο δεσμός προσκόλλησης και οι τύποι της προσκόλλησης
 Τα βασικά χαρακτηριστικά των σχέσεων προσκόλλησης
 Η συναισθηματική στέρηση
 Η επίδραση των σχέσεων της παιδικής ηλικίας στις σχέσεις της ώριμης ζωής
 Η λεκτική και η μη λεκτική επικοινωνία
 Οι κοινωνικές δεξιότητες
 Οι επαγγελματικές και οι διαπροσωπικές σχέσεις
 Η μη λεκτική επικοινωνία στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία για τον Ευδοξο:

Παπαδάκη – Μιχαηλίδη Ε. (2011) Η σιωπηλή γλώσσα των συναισθημάτων Αθήνα: Πεδίο

Καφέτσιος Κ. (Δεσμός, Συναίσθημα και διαπροσωπικές σχέσεις Αθήνα: Τυπωθήτω

Πολεμικός Ν, Κοντάκος Α. (επιμ) 2002). Μη λεκτική επικοινωνία Συγχρονες θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις στην Ελλάδα. Αθήνα Πεδίο

Λοιπή βιβλιογραφία

Παπαδάκη – Μιχαηλίδη Ε. (2012) Ο δεσμός της αγάπης Αθήνα: Πεδίο

Παπαδάκη – Μιχαηλίδη Ε. (2014) Από τους γονείς στους ερωτικούς συντρόφους Αθήνα Πεδίο

Κοντάκος Α. Πολεμικός Ν. (2000) Η μη λεκτική επικοινωνία στο νηπιαγωγείο Αθήνα Έλληνικά γράμματα

Burggoon M, Hunsaker GF, Dawson JE (1994) Human communication London: Sage.

Livingston Smith D (1991) Hidden conversations. London: Tavistock/Routledge

SternbergJR & Hojjat M (1997) Satisfaction in close relationships New York, London: The Guilford Press

Feldman RS (1992) Applications of nonverbal behavioral theories and research USA: Lawrence Erlbaum Associates Inc.

B05 03 Υ Αναπτυξιακές Διαταραχές

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 03 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναπτυξιακές Διαταραχές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιλογής (ΥΕ)- Επιστημονικού Πεδίου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: - Περιγράφουν και συγκρίνουν βασικές έννοιες του επιστημονικού πεδίου και τις αρχές των βασικών αναπτυξιακών θεωριών, την εξέλιξη των μοντέλων ψυχοπαθολογίας και των μοντέλων προσέγγισης της παιδικής ψυχοπαθολογίας - Δίνουν παραδείγματα εφαρμογής των θεωρητικών αρχών σε υποθετικά περιβάλλοντα διδασκαλίας και μάθησης και σε συνάρτηση με την ηλικία και το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών/τριών. - Κατανοούν τη διάκριση μεταξύ Ταξινομητικών Μοντέλων (Κατηγοριοποιητικά-Φάσματος /Διαστάσεων) και των σύγχρονων Συνδιαλλακτικών Μοντέλων/ Μοντέλων Σχέσεων - Κατανοούν τη διάκριση της «ενδο- και διαπροσωπικής ψυχικής δυναμικής» στην παιδική και εφηβική ηλικία, ως ξεχωριστές και συνδεδεμένες μεταξύ τους αναπτυξιακές φάσεις

- Κατανοούν βασικές μορφές ψυχοπαθολογικών φαινομένων και παραγόντων κινδύνου
- Αναζητούν στη συμπεριφορά των μαθητών/τριών τις αιτίες των κινήτρων.
- Αναζητούν ερευνητικά δεδομένα για τη διερεύνηση ψυχοπαθολογικών φαινομένων και παραγόντων κινδύνου
- Περιγράφουν και να συγκρίνουν την εσωτερική δυναμική-σύνδεση των διαφόρων ψυχοπαθολογικών φαινομένων ανάλογα με την αναπτυξιακή φάση-ηλικία
- Προτείνουν πρακτικές και μεθόδους που αποβλέπουν στην αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων στο πλαίσιο της σχολικής τάξης.
- Αξιολογούν κριτικά την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων

Γενικές Ικανότητες

- Ικανότητα αναγνώρισης των βασικών και καινοτόμων ταξινομητικών μοντέλων Ψυχοπαθολογίας (ορθολογική επιστημονική σκέψη)
- Ικανότητα αναγνώρισης των υφιστάμενων διαταραχών με βάση τις σύγχρονες προσεγγίσεις της Ψυχοπαθολογίας
- Ικανότητα αναγνώρισης της διαφορετικής δυναμικής των διαταραχών ανάλογα την αναπτυξιακή φάση (διαφοροποιημένη σκέψη)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ψυχοπαθολογικές Μορφές Ανάπτυξης, Ψυχική Ανθεκτικότητα και Ψυχική Υγεία στην Παιδική και Εφηβική Ηλικία
- Πρώιμοι και ύστεροι παράγοντες κινδύνου για την ανάπτυξη των διαταραχών στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Μοντέλα Ψυχοπαθολογίας και Ταξινόμησης: Ατομικών Χαρακτηριστικών, Συστημικά, Συνδιαλλακτικά Διαπροσωπικά Μοντέλα, Ταξινομητικά Μοντέλα: Σχέσεων-Κατηγοριοποιητικά-Φάσματος/Διαστάσεων
- Οικογένεια και Ψυχοπαθολογία: Στρεσογόνοι παράγοντες
- Ψυχοπαθολογία και Σχολείο: Μορφές και Είδη Διαταραχών
- Αγχώδεις Διαταραχές στην παιδική και εφηβική ηλικία: χαρακτηριστικά, μορφές, είδη παρέμβασης σε σχολικό και ατομικό επίπεδο
- Κατάθλιψη και δυσθυμικές διαταραχές στην παιδική και εφηβική ηλικία: χαρακτηριστικά, μορφές, είδη παρέμβασης σε σχολικό και ατομικό επίπεδο
- Διαταραχές Φάσματος Αυτισμού και Επικοινωνίας στην παιδική και εφηβική ηλικία: μορφές και ψυχοκοινωνική λειτουργία των παιδιών του ΑΦ
- Διασπαστικές Συμπεριφορές/ Υπερκινητικότητα στην παιδική και εφηβική ηλικία: χαρακτηριστικά, μορφές, είδη παρέμβασης σε σχολικό και ατομικό επίπεδο
- Εφηβεία και Ψυχοπαθολογία: Διαταραχές Διατροφής, Αυτοκτονικές τάσεις και «Αντικοινωνικές» συμπεριφορές
- Μοντέλα Πρόληψης και Παρέμβασης σε σχολικό, ατομικό, ομαδικό και οικογενειακό πλαίσιο
- Μελέτες περίπτωσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης, ΠΠΤ, προβολή video		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	elearning, classweb		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις - Διαδραστικές συζητήσεις με βάση μελέτες περίπτωσης	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα Τελικές Εξετάσεις με βάση Ερωτηματολόγια Διπλής+ Πολλαπλής επιλογής (100% της βαθμολογίας)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

1. Wenar C. & Kerig, P. (2010). Εξελικτική ψυχοπαθολογία. Αθήνα: Gutenberg.
2. Wilmshurst, L. (2009). Εξελικτική ψυχοπαθολογία: Μία αναπτυξιακή προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg.
3. Κουρκούτας Η. & Chartier, J.-P. (2008). Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές: Αθήνα: Τόπος
4. Κάκουρος Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2006). Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Αθήνα: Gutenberg.

B05 04 Διαταραχές Λόγου στη Σχολική Ηλικία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Διαταραχές Λόγου στη Σχολική Ηλικία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία B03 Π01 Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=247		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στη μελέτη της τυπικής ανάπτυξης του προφορικού λόγου αλλά κυρίως των γλωσσικών διαταραχών όπως εμφανίζονται στα παιδιά προσχολικής ηλικίας και στους μαθητές του δημοτικού σχολείου και στην αντιμετώπισή τους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Γνωρίζει και να περιγράφει το ευρύ φάσμα των αναπτυξιακών γλωσσικών διαταραχών καθώς και τα προβλήματα που αυτές δημιουργούν στη μάθηση του γραπτού λόγου • Γνωρίζει τις κατηγορίες, τα αίτια και τα κλινικά χαρακτηριστικά των προβλημάτων/ διαταραχών του προφορικού λόγου • Έχει κατανοήσει τα κλινικά χαρακτηριστικά των μαθητών με • αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών εκτίμησης της γλωσσικής ανάπτυξης σε παιδιά σχολικής ηλικίας • Έχει κατανοήσει βασικά στοιχεία σύγχρονων θεωριών για τη γλωσσική ανάπτυξη και τις αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται κι αναλύονται σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με θέματα διάγνωσης κι οριοθέτησης αναπτυξιακών γλωσσικών διαταραχών, γίνεται εκτενής αναφορά σε προγράμματα παρέμβασης που εφαρμόζονται διεθνώς για τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων των παιδιών καθώς και θέματα εκπαιδευτικής πρακτικής.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία).

Διασαφήνιση βασικών όρων (γλώσσα, ομιλία, επικοινωνία) και τα συστατικά του γλωσσικού συστήματος

2η εβδομάδα Τυπική γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών: Χαρακτηριστικά.

3η εβδομάδα Σύγχρονες ερμηνείες και ταξινόμηση των αναπτυξιακών γλωσσικών δυσκολιών και διαταραχών.

4η εβδομάδα Μέθοδοι αξιολόγησης του προφορικού λόγου στην παιδική ηλικία

Γλωσσική αξιολόγηση παιδιών: εφαρμογή και θέματα δεοντολογίας

5η εβδομάδα Ο ρόλος του σχολικού ψυχολόγου, ειδικού παιδαγωγού και του λογοθεραπευτή στην αξιολόγηση και παρέμβαση διαταραχών του προφορικού λόγου

6η εβδομάδα Άτυπες και σταθμισμένες δοκιμασίες για την εκτίμηση της ανάπτυξης της φωνολογικής επίγνωσης - ΜΕΤΑΦΩΝ τεστ

7η εβδομάδα Αξιολόγηση του λεξιλογίου με το Crichton Vocabulary Scales (ελληνική έκδοση). Το Τεστ Λόγου και Ομιλίας. Ε.Κ.Π.Α., ΕΠΕΑΕΚ

8η εβδομάδα Αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή: Γλωσσικά και γνωστικά χαρακτηριστικά, ανίχνευση, διαφοροδιάγνωση, παρέμβαση

9η εβδομάδα Γλωσσική ανάπτυξη στο φάσμα του αυτισμού και σε παιδιά με γενετικά σύνδρομα

10η εβδομάδα Γλωσσική ανάπτυξη σε παιδιά με με κώφωση ή ακουστικά ελλείμματα

11η εβδομάδα Τραυλισμός και επιλεκτική αλαλία σε μαθητές του δημοτικού σχολείου

12η εβδομάδα Ψυχοκοινωνική προσαρμογή παιδιών με γλωσσικές διαταραχές

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (γλωσσική αξιολόγηση και λογοθεραπευτικές παρεμβάσεις) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

	• Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Βλασσοπούλου, Μ. & Μύρκος, Α. (επιμ.). (2013). Λογοθεραπεία - Διεπιστημονική Θεώρηση. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Βήτα.
- Γλύκας, Μ. – Καλομοίρης, Γ. (Επιμ.) (2003) Διαταραχές επικοινωνίας και λόγου: Πρόληψη, Έρευνα, Παρέμβαση και Νέες Τεχνολογίες στην Υγεία. Αθήνα: Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών.
- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2006). Τραυλισμός: Η φύση και η αντιμετώπισή του στα παιδιά και τους εφήβους. Αθήνα: Τυποθήτω
- Κουρμπέτης, Β. & Χατζοπούλου, Μ. (2010). Μπορώ και με τα μάτια μου: Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για κωφούς μαθητές. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Moores, D. F. (2007). Εκπαίδευση και κώφωση: Ψυχολογική προσέγγιση, αρχές και πρακτικές. Επιμ. Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Οκαλίδου, Α. (2002). Βαρηκοΐα- Κώφωση. Μελέτη της παραγωγής του λόγου και θεραπευτική παρέμβαση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαηλιού, Χ.Φ. (2005) Η ανάπτυξη της γλώσσας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα από την τυπική και αποκλίνουσα γλωσσική συμπεριφορά. Αθήνα: Παπαζήση
- Ράλλη, Α. & Παληκαρά, Ο. (επιμ.) (2017). Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή στα παιδιά και τους εφήβους: Θέματα οριοθέτησης, αξιολόγησης και παρέμβασης. Αθήνα: Gutenberg.
- Frazier Norbury, C., Bruce Tomblin J., & Dorothy Bishop (2013). Κατανοώντας τις αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές. Επιμ. Α. Ράλλη & Ο. Παλλικαρά. Αθήνα: Gutenberg.

β. Αγγλική

- Lue, M.S. (2001). Survey of communication disorders for the classroom teacher. Boston, MA: Allyn & Bacon
- Reed, V.A. (2005). An introduction to children with language disorders, 3rd edition. Boston, MA: Pearson.
- Owens, R.E. (2004). Language Disorders: A functional approach to assessment and intervention, 4th edition. Boston, MA: Pearson.

- Leonard, L. B. (2000). *Children with Specific Language Impairment*. London: The MIT Press.
- Archibald, L. (2015). Theory motivated therapy studies of SLI. In Stavrakaki, S. (Ed.) *Specific Language Impairment: Current trends in research*. John Benjamin's publishing Co.
- Botting, N. (2007). Comprehension difficulties in children with Specific Language Impairment and Pragmatic Language Impairment. In Cain, K. & Oakhill, J. (Eds.), *Children's comprehension problems in oral and written language*. New York, NY: The Guilford Press.
- Leekam, S. (2007). Language comprehension difficulties in children with Autism Spectrum Disorders. In Cain, K. & Oakhill, J. (Eds.), *Children's comprehension problems in oral and written language*. New York, NY: The Guilford Press.

B05 06 Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Διαταραχές στη Σχολική Ηλικία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β ΕΤΟΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Διαταραχές στη Σχολική Ηλικία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	ΟΧΙ		4 ETCS
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΥΕ) -ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
- Βασικές γνώσεις σε σχέση με τις μορφές προβληματικών συμπεριφορών/ συναισθηματικών διαταραχών στα σχολεία και τους συνολικούς παράγοντες κινδύνου/ έκλυσης - Βασικές γνώσεις σε σχέση τη λειτουργία των προβληματικών συμπεριφορών, της ατομικής, οικογενειακής και σχολικής πορείας, καθώς και της εξέλιξης αυτών των διαταραχών στην εφηβική περίοδο. - Κατανόηση της δυναμικής των συναισθηματικών διαταραχών ως συμπτωματικές αντιδράσεις - Κατανόηση των «δυναμικών» που αναπτύσσονται στα σχολικά πλαίσια σε σχέση με τους δασκάλους και τους συμμαθητές αυτών των παιδιών - Βασικές γνώσεις σε σχέση με τις «Ψυχοπαιδαγωγικές, Ψυχοκοινωνικές και Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις» στο πλαίσιο του σχολείου για Παιδαγωγούς, Ειδικούς Παιδαγωγούς και Ψυχολόγους - Κατανόηση μιας κριτικής μη ψυχιατρικής προσέγγισης των προβλημάτων συμπεριφοράς/ συναισθηματικών διαταραχών - Ερμηνεία των προβληματικών συμπεριφορών με βάση ατομικά και οικογενειακά στοιχεία, καθώς και στοιχεία που αφορούν τη θέση του παιδιού στο σχολικό πλαίσιο

Γενικές Ικανότητες

- Ενίσχυση της ορθολογικής σκέψης/ επιστημονικής θεώρησης των αναπτυξιακών φάσεων και προβληματικών καταστάσεων στην παιδική-εφηβική ηλικία
- Ικανότητα αναγνώρισης των ψυχοκοινωνικών χαρακτηριστικών των παιδιών με συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές στη σχολική ηλικία
- Ικανότητα εφαρμογής βασικών τεχνικών στο πλαίσιο της Σχολικής Τάξης σε σχέση με τα προβλήματα συμπεριφοράς και τις συναισθηματικές δυσκολίες
- Ικανότητα κριτικής σκέψης/ προσέγγισης ζητημάτων ψυχικής υγείας στα παιδιά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Συμπεριφορικά, συναισθηματικά προβλήματα και ψυχοκοινωνικές διαταραχές στην πρώτη σχολική ηλικία: επιδημιολογικά στοιχεία και γενικά χαρακτηριστικά.
- Παράγοντες κινδύνου για την ανάπτυξη συμπεριφορικών και συναισθηματικών δυσκολιών
- Μορφές και είδη συναισθηματικών και συμπεριφορικών διαταραχών στο σχολικό πλαίσιο
- Δυναμικές σχέσεων, γονικές πρακτικές και ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά οικογενειών παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς
- Συμπεριφορικές και συναισθηματικές αντιδράσεις/πρακτικές των δασκάλων απέναντι στα παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς: βασικά δεδομένα
- Ψυχοπαιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της τάξης και συνολικές σχολικές πρακτικές (whole school approach)
- Εστιασμένες ψυχοκοινωνικές και ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις στο ευρύτερο πλαίσιο του σχολείου για παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς
- Μελέτες περίπτωσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης, ΠΠΤ, video προβολές		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	elearning, classweb		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις - Διαδραστικές συζητήσεις με βάση μελέτες περίπτωσης	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα Τελικές Εξετάσεις με βάση Ερωτηματολόγια Διπλής+ Πολλαπλής επιλογής (100% της βαθμολογίας)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

1. Κουρκούτας, Η. (2017). *Παιδιά με Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Διαταραχές: Κλινικές και Ψυχοπαιδαγωγικές Παρεμβάσεις στο Σχολείο και την Οικογένεια*. Αθήνα: Τόπος
2. Κολιάδης, Ε. (2017). *Συμπεριφορά στο Σχολείο. Αξιοποιούμε Δυνατότητες. Αντιμετωπίζουμε Δυσκολίες*
3. Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2010). *Θυμός, επιθετικότητα, εκφοβισμό. Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές διαχείρισης*. Αθήνα: Παπαζήσης

B05 07 Ένταξη & Ενσωμάτωση Παιδιών με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ένταξη & Ενσωμάτωση Παιδιών με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι με εργασία και προσωπική μελέτη		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι α) να παρουσιάσει στους φοιτητές τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην κατανόηση και διαχείριση της αναπηρίας, β) να συζητήσει τα προβλήματα και τις προοπτικές της ένταξης των παιδιών με αναπηρίες στο σχολείο της γενικής εκπαίδευσης και γ) να αναλύσει τις θεωρητικές και πρακτικές εφαρμογές της ένταξης. Μέχρι το τέλος των παραδόσεων οι φοιτητές θα έχουν εισαχθεί στις βασικές αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης και θα έχουν αναλύσει τις αναγκαίες αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν αλλά και τα εμπόδια που εμφανίζονται κατά την διαδικασία της ενταξιακής εκπαίδευσης. Οι παραδόσεις είναι έτσι δομημένες ώστε με το πέρασ αυτών οι φοιτητές να μπορούν: ✓ Να διαχωρίζουν το ιατρικό από το κοινωνικό μοντέλο κατανόησης και διαχείρισης της αναπηρίας. ✓ Να αντιληφθούν την έννοια και τη φύση της αναπηρίας. ✓ Να κατανοούν τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης. ✓ Να διακρίνουν τους διαφορετικούς επιστημονικούς όρους όπως ένταξη vs ενσωμάτωση

- ✓ Να περιγράφουν τις διαφορετικές δομές τόσο στα ελληνικά όσο και τα διεθνή εκπαιδευτικά συστήματα κατανοώντας τα διαφορετικά είδη ένταξης που προσφέρονται αντίστοιχα και να εντοπίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μέσα σε αυτά
- ✓ Να αντιληφθούν την φιλοσοφία της ενταξιακής εκπαίδευσης και την σημασία που έχει για τα παιδιά με αναπηρία και τις οικογένειές τους.
- ✓ Να εντρυφήσουν στην μέθοδο της συνδιδασκαλίας και να διακρίνουν τους ρόλους του γενικού και ειδικού παιδαγωγού στο πλαίσιο της συνδιδασκαλίας μέσα σε ένα συνεργατικό πνεύμα.
- ✓ Να περιγράφουν τα μοντέλα της διεπιστημονικής συνεργασίας και να δίνουν την κατάλληλη σημασία στην συνεργασία μεταξύ ειδικού και γενικού εκπαιδευτικού
- ✓ Να αναγνωρίζουν τις αρχές τη διαφοροποιημένης διδασκαλίας και πως μέσα από την μέθοδο αυτή δίνεται πρόσβασή σε κάθε παιδί με ή χωρίς αναπηρία στο αναλυτικό πρόγραμμα δίνοντας ευκαιρίες για ακαδημαϊκή και κοινωνική πρόοδο
- ✓ Να σχεδιάζουν διαφοροποιημένες δραστηριότητες.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Διάλογος
- Αυτοκριτική
- Λήψη αποφάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^ο μάθημα: Εισαγωγή στην Αναπηρία

Διαδικαστικά: Διάγραμμα μαθήματος, συμμετοχή και υποχρεώσεις των φοιτητών.
Εισαγωγή σε βασικούς ορισμούς για την Αναπηρία. Συζήτηση για το ρόλο και τις δυσκολίες του ανάπηρου στη σύγχρονη κοινωνία.

2^ο & 3^ο μάθημα: Εισαγωγή στην Ένταξη

Βασική ορολογία, φιλοσοφία, βασικές αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης Ενσωμάτωση Vs Ένταξη. Συζήτηση για τους διαφορετικούς τρόπους κατανόησης της ένταξης.

4^ο μάθημα: Τα δικαιώματα του ανάπηρου παιδιού- Κοινωνικός αποκλεισμός

5^ο Μάθημα: Εκπαιδευτική πολιτική και ένταξη

Ελληνική και ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

6^ο μάθημα: Ιατρικό Vs κοινωνικό μοντέλο κατανόησης και διαχείρισης της αναπηρίας

Η ιατρική και κοινωνική διάσταση της αναπηρίας. Περιγραφή του ιατρικού και κοινωνικού μοντέλου και η αντίστοιχη κριτική που έχει ασκηθεί.

7^ο μάθημα: Μορφές και επίπεδα ενσωμάτωσης και ένταξης

Προϋποθέσεις ένταξης στο σχολικό περιβάλλον. Ο ρόλος των Τμημάτων Ένταξης. Ο ρόλος της παράλληλης στήριξης. Ακαδημαϊκή, κοινωνική και χωροταξική ένταξη. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

8^ο μάθημα: Συνεργατική διδασκαλία

Ορισμός και κατανόηση μιας νέας μορφής διδασκαλίας στο ένα σχολείο για όλους

9^ο & 10^ο: Διαφοροποιημένη διδασκαλία

Πρόσβαση στην μάθηση μέσα από την διαφοροποιημένη διδασκαλία

11^ο μάθημα: Εργαστηριακό μάθημα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και παρουσιάσεις εργασιών

Σχεδιασμός και παρουσίαση διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων μέσα από μελέτε περίπτωσης.

12^ο μάθημα: Διεπιστημονική συνεργασία και ένταξη

Ρόλοι και αρμοδιότητες των εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής αγωγής μέσα από την διεπιστημονική συνεργασία.

13^ο μάθημα: Αποτίμηση του μαθήματος, αναστοχασμός και επίλυση αποριών για τις εξετάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Άμεση διδασκαλία		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με ατομική ή ομαδική εργασία ή/και γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Επίσης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλούνται να καλούνται διαφοροποιημένες δραστηριότητες για παιδιά με αναπηρίες σε ενταξιακά πλαίσια. Λέξεις κλειδιά: σχολική ένταξη, κοινωνικό μοντέλο, διαφοροποίηση, Ε.Ε.Π, διεπιστημονική συνεργασία.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Ελληνική

Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012). Εννοιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας και οι επιπτώσεις τους στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Στο Α. Ζώνιου-Σιδέρη., Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου., και Α. Βλάχου-Μπαλαφούτη, Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Πεδίο (σελ. 65-92).

Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. (2012). Αποτίμηση της πορείας των νομοθετικών αλλαγών τριάντα χρόνια μετά την ψήφιση του πρώτου νόμου για την ειδική αγωγή στην Ελλάδα. Στο Α. Ζώνιου-Σιδέρη, Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου, και Α. Βλάχου-Μπαλαφούτη. *Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Πεδίο (σελ. 123- 151)

Παντελιάδου, Σ, και Φιλιππάτου, Δ. (2012). Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Αθήνα: Πεδίο

Παντελιάδου, Σ. (1992). Σχολική ενσωμάτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες, *Τα Εκπαιδευτικά*, 25-26, 95-106

Τραγουλιά Ε., Στρογγυλός Β., Βασιλειάδου Ε., και Παπαδημητρίου Α. (2013). Συνεργατική διδασκαλία: Προϋποθέσεις και προοπτικές. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ειδικής Εκπαίδευσης- «Διλήμματα και προοπτικές της ειδικής αγωγής», Αθήνα (πρακτικά σε CD).

Τσιάκαλος, Γ. (2012). Οδηγός αντιρατσιστικής εκπαίδευσης. Αθήνα: επίκεντρο

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (1998) Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους. Μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (επιμ.) (2004) Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις (τόμος α'). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Διεθνής

Ferguson, D. L. (2008). International trends in inclusive education: The continuing challenge to teach each one and everyone. *European Journal of Special Needs Education*, 23(2), 109-120.

Göransson, K. & Nilholm, C. (2014). Conceptual diversities and empirical shortcomings – a critical analysis of research on inclusive education, *European Journal of Special Needs Education*, 29(3), 265-280

Oliver, M. (2009). Αναπηρία και πολιτική. Αθήνα: Επίκεντρο (επιστ. Επιμέλεια: Καραγιάννη Γιώτα) (κεφ.1-2).

Strogilos, V., Lacey, P., Xanthacou, Y., & Kaila, M. (2011). Collaboration and integration of services in Greek special schools: two different models of delivering school services. *International Journal of Inclusive Education*. 15(8), 797-818.

Strogilos, V. (2012). The cultural understanding of inclusion and its development within a centralized system, *International Journal of Inclusive Education*. 16(12), 1241-1258.

Strogilos, V., & Tragoulia, E. (2013). Inclusive and Collaborative Practices in Co-taught Classrooms: Roles for Teachers and Parents. *Teaching and Teacher Education*, 35, 81-91

Thomas, C. (2004). How is disability understood? An examination of sociological approaches, *Disability & Society*, 19(6), 569-583

Tomlinson, C. A. (2004). Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών. Αθήνα: Γρηγόρης

Vislie, L. (2003). From integration to inclusion: focusing global trends and changes in the western European societies. *European Journal of Special Needs Education*, 18(1), 17-35.

B05 08 Μαθησιακές Δυσκολίες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μαθησιακές Δυσκολίες</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία B03 Π01 Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=105		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές του αντικειμένου των δυσκολιών μάθησης όπως εμφανίζονται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη ζωή του ατόμου γενικότερα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθητών με γενικές μαθησιακές δυσκολίες. • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών ανίχνευσης και διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών καθώς και άτυπες προσεγγίσεις διδακτικής αξιολόγησης από τον εκπαιδευτικό στο σχολείο • Είναι σε θέση διακρίνει τύπους παρεμβατικών προγραμμάτων για την υποστήριξη μαθητών με δυσκολίες στη μάθηση • Χρησιμοποιεί διδακτικές μεθοδολογίες για την οργάνωση παρεμβατικών προγραμμάτων υποστήριξης μαθητών με δυσκολίες στη μάθηση
Γενικές Ικανότητες
• Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα είναι εισαγωγικό μάθημα για τη μελέτη βασικών θεματικών του πεδίου των μαθησιακών δυσκολιών. Παρουσιάζει εισαγωγικές έννοιες κι αποσαφηνίζει κύρια ζητήματα του πεδίου έτσι ώστε ο φοιτητής να έχει μία συνολική αντίληψη των όρων, των φαινομένων και των κύριων μεθοδολογιών διερεύνησής τους. Με αυτή την έννοια το μάθημα αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία συγκεκριμένες προσεγγίσεις και διαστάσεις αξιολόγησης και παρέμβασης αναπτύσσονται στα επί μέρους ειδικά μαθήματα της κατεύθυνσης.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: μάθηση και δυσκολίες μάθησης. Ιστορική επισκόπηση του συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου.

2η εβδομάδα – Γενικές μαθησιακές δυσκολίες (ΓΜΔ): ορισμός, συχνότητα, γνωστικά χαρακτηριστικά.

3η εβδομάδα ΓΜΔ Αιτιολογία. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες. Γενετικοί και νευρολογικοί παράγοντες.

4η εβδομάδα ΓΜΔ & Νοημοσύνη: Μαθητές με οριακή/ήπια νοητική στέρση.

5η εβδομάδα ΓΜΔ, αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές & μάθηση του γραπτού λόγου

6η εβδομάδα ΓΜΔ & μάθηση της αριθμητικής/μαθηματικών εννοιών

7η εβδομάδα Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα και ΓΜΔ

8η εβδομάδα Ψυχοσυναισθηματικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά μαθητών με ΓΜΔ

9η εβδομάδα Έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση στις ΓΜΔ

10η εβδομάδα Διδακτική αξιολόγηση για τον σχεδιασμό παρεμβατικής διδασκαλίας. Διαφοροποίηση της διδασκαλίας στη γενική τάξη.

11η εβδομάδα ΓΜΔ στην ελληνική εκπαιδευτική πράξη: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού.

12η εβδομάδα ΓΜΔ στην ελληνική εκπαιδευτική πράξη: Ο ρόλος της οικογένειας.

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Αγαλιώτης, Ι., (2006) Διδασκαλία παιδιών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής: Οικοπροσαρμοστική προσέγγιση. Τόμος 1ος: Οικοπροσαρμοστική αξιολόγηση - Το Αξιολογικό Σύστημα Μαθησιακών Αναγκών (ΑΣΜΑ), Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Αναγνωστόπουλος Δ.Κ. & Σίνη, Α.Θ. (2005) Διαταραχές Σχολικής Μάθησης και Ψυχοπαθολογία. Εκδόσεις Βήτα, Αθήνα
- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2012). Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα: Θεωρητικές προσεγγίσεις & θεραπευτική αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (2004). Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Κουρκούτας, Η. & Chartier, J.P. (Επιμ.) (2008). Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές: Στρατηγικές παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος.
- Κοσμίδη, Μ. & Κωνσταντίνου, Μ. (2010). Νευροψυχολογία των μαθησιακών διαταραχών. Αθήνα: Παρισιάνος.
- Παντελιάδου, Σ. & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.) (2007). Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσ/νικη: Γράφημα. Διαθέσιμο στο http://www.sed.uth.gr/Idpeaek/data/iliko/teykos_c.pdf
- Παντελιάδου, Σ. & Πατσιοδήμου, Α. (Επιμ.) (2007). Εφαρμογές Διδακτικής Αξιολόγησης και Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσ/νικη: Γράφημα. Διαθέσιμο στο http://www.sed.uth.gr/Idpeaek/data/iliko/teykos_b.pdf
- Παντελιάδου, Σ. & Μπότσας, Γ. (Επιμ.) (2007). Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές Έννοιες & Χαρακτηριστικά. Θεσ/νικη: Γράφημα. Διαθέσιμο στο http://www.sed.uth.gr/Idpeaek/data/iliko/teykos_a.pdf
- Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Νέα διευρυμένη έκδοση. Αθήνα: Πεδίο
- Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη. Πεδίο.
- Σπαντιδάκης, Ι. (2004). Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας: διάγνωση, αξιολόγηση, αντιμετώπιση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Τάνταρος, Σ. (2011). Δυσκολίες Μάθησης: Αναπτυξιακές, εκπαιδευτικές και κλινικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Πεδίο

β. Αγγλική

- Jack M. Fletcher, G. Reid Lyon, Lynn S. Fuchs, and Marcia A. Barnes (2006). Learning Disabilities: From Identification to Intervention. The Guilford Press
- Robert Reid and Torri Ortiz Lienemann (2006). Strategy Instruction for Students with Learning Disabilities. New York: Guilford Publications, Inc
- David L. Wodrich and Ara J. Schmitt. (2006). Patterns of Learning Disorders Working Systematically from Assessment to Intervention. New York: Guilford Publications, Inc
- Steve Graham, Karen Harris (2005). Writing Better Effective Strategies for Teaching Students with Learning Difficulties. Brookes Publishing.
- Handbook of Learning Disabilities (2005) Edited by H. Lee Swanson, Karen R. Harris, and Steve Graham New York: Guilford Publications, Inc
- Mather, N. & Goldstein, S. (2001). Learning disabilities and challenging behaviors: A guide to intervention and classroom management. Baltimore, MD: Brookes Publishing

γ. Διαδικτυακοί σύνδεσμοι για την ειδική αγωγή και μαθησιακές δυσκολίες

Ελληνικοί Σύνδεσμοι	Διεθνείς Σύνδεσμοι
• www.disabled.gr	www.dotolearn.com
• www.specialeducation.gr	www.senteacher.org
• www.e-accessibility.gr	www.dyslexic.com
• www.dyslexia-goneis.gr	www.laamerica.org
• www.okiriakos.org	www.ncld.org
• www.focusonchild.gr	www.ldresources.com
• http://www.eduportal.gr	www.inclusive.co.uk
• http://dipe-a-athin.att.sch.gr	www.european-agency.org
• www.dyslexia-parents.gr	www.edf-feph.org
• www.e-enter.gr	www.ncte.ie
• www.dyslexia.gr	www.ldonline.org
• www.daskalos.edu.gr	www.audiblox2000.com
	www.interdys.org
	www.dyslexia-parent.com
	www.bdadyslexia.org.uk
	www.dyslexia-teacher.com
	www.dyslexiaaction.org.uk

B05 09 Σχολική Συμβουλευτική για Παιδιά με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' ΕΤΟΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχολική Συμβουλευτική για Παιδιά με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	ΟΧΙ		3
			4 ETCS
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικού Πεδίου / Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
• Βασικές γνώσεις σε σχέση με τη Σχολική Συμβουλευτική, Σχολική Ψυχολογία και Ψυχοπαιδαγωγική για παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες • Βασικές γνώσεις σε σχέση τη ψυχοκοινωνική λειτουργία και τα χαρακτηριστικά ομάδων μαθητών με δυσκολίες/ΕΕΑ • Κατανόηση (γνώσεις) και δυνατότητα εφαρμογής συγκεκριμένων στρατηγικών υποστήριξης στο σχολικό πλαίσιο (δεξιότητες) των ευάλωτων ομάδων μαθητών • Κατανόηση (Γνώσεις) και Εκμάθηση (Δεξιότητες) εφαρμόσιμων καινοτόμων στρατηγικών ψυχοπαιδαγωγικής και συμβουλευτικής παρέμβασης στα σχολικά πλαίσια
Γενικές Ικανότητες
• Ικανότητα αναγνώρισης (σύνθετης σκέψης) συγκεκριμένων ψυχοκοινωνικών χαρακτηριστικών των ατομικών διαταραχών και οικογενειακών προβληματικών καταστάσεων με βάση ατομικά και οικογενειακά δεδομένα • Ικανότητα σχεδιασμού/εφαρμογής βασικών κανόνων και επιμέρους τεχνικών παρέμβασης εντός και εκτός τάξης ανάλογα με την προβληματική του παιδιού (π.χ. συζητήσεις με το παιδί, χρήση επιπλέον υλικού για την κατανόηση της ψυχολογίας και την υποστήριξη της ένταξης μέσα στην τάξη)

- Ικανότητα σχεδιασμού Καινοτόμων Παρεμβάσεων στο πλαίσιο της Σχολικής και Ψυχοπαιδαγωγικής Συμβουλευτικής στο σχολικό πλαίσιο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σχολείο και Ψυχική Υγεία: Βασικά δεδομένα/ Δομές στήριξης μαθητών με δυσκολίες / Μοντέλα και Θεωρίες Σχολικής Συμβουλευτικής
- Ο ρόλος του Σχολικού Ψυχολόγου, Σχολικού Συμβούλου, Ειδικού Παιδαγωγού στις καταστάσεις κρίσης: Μοντέλα διεπιστημονικής συνεργασίας
- Δεξιότητες Σχολικού Ψυχολόγου, Σχολικού Συμβούλου και Ειδικού Παιδαγωγού (π.χ. ικανότητα ενεργητικής ακρόασης, ενσυναίσθησης, κοκ.) για την ενίσχυση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας των μαθητών με δυσκολίες
- Οικογένειες παιδιών με ΕΕΑ: δυναμική/ χαρακτηριστικά, συμβουλευτικές παρεμβάσεις και υποστήριξη από το σχολείο
- Μαθητές με Αναπτυξιακές διαταραχές και ψυχοκοινωνικές ανεπάρκειες: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες/Χαρισματικά παιδιά: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης
- Μαθητές με χρόνια νοσήματα: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής παρέμβασης
- Μαθητές με Δ.Ε.Π.Υ. (υπερκινητικότητα): ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Μαθητές με και χωρίς Ε.Ε.Α. Θύματα κακοποίησης και αποκλεισμού στο σχολείο και στην οικογένεια: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Καταστάσεις πένθους για μαθητές με και χωρίς ΕΕΑ: βασικά δεδομένα και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης
- Διαζύγιο και παιδιά με ΕΕΑ: βασικά δεδομένα και στρατηγικές υποστήριξης
- Εναλλακτικές πρακτικές ατομικής/ομαδικής δράσης: παρεμβάσεις με βάση την τέχνη (*art based intervention, play therapy, drawing, drama play, role playing, music / dance therapy*, κοκ)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης, ΠΠΤ, προβολές video		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	elearning, classweb,		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις - Διαδραστικές συζητήσεις με βάση μελέτες περίπτωσης	3 X 13 = 39	1,56

	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα Τελικές Εξετάσεις με βάση Ερωτηματολόγια Διπλής+ Πολλαπλής επιλογής (100% της βαθμολογίας)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- 1.Κουρκούτας, Η. (2017). Σχολική Συμβουλευτική και παρεμβάσεις για παιδιά με διαταραχές Αθήνα: Πεδίο
2. Κοντοπούλου, Μ. (2008). Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Αθήνα: Gutenberg
3. Μπρούζος, Α. (2009). Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής. Αθήνα: Gutenberg
5. Χατζηχρήστου Γ. Χ . (2014). Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα. Αθήνα: Gutenberg

B05 11 Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες στην Ανάγνωση και στην Ορθογραφία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες στην Ανάγνωση και στην Ορθογραφία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία B03 Π01 Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=105		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές του αντικειμένου των δυσκολιών μάθησης στην ανάγνωση και στην ορθογραφία όπως εμφανίζονται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη ζωή του ατόμου γενικότερα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και στην ορθογραφία. • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών ανίχνευσης και διάγνωσης αναγνωστικών και ορθογραφικών δυσκολιών καθώς και άτυπες προσεγγίσεις διδακτικής αξιολόγησης για την εκτίμηση των σχετικών δεξιοτήτων από τον εκπαιδευτικό στο σχολείο • Είναι σε θέση διακρίνει τύπους παρεμβατικών προγραμμάτων για την υποστήριξη μαθητών με δυσκολίες στη μάθηση της ανάγνωσης και της ορθογραφίας • Χρησιμοποιεί διδακτικές μεθοδολογίες για την οργάνωση παρεμβατικών προγραμμάτων υποστήριξης μαθητών με δυσκολίες στη μάθηση της ανάγνωσης και της ορθογραφίας

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρουσιάζει εισαγωγικές έννοιες κι αποσαφηνίζει κύρια ζητήματα του πεδίου έτσι ώστε ο φοιτητής να έχει μία συνολική αντίληψη των όρων, των φαινομένων και των κύριων μεθοδολογιών διερεύνησής τους.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: μάθηση και δυσκολίες μάθησης.

2η εβδομάδα – Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και στην ορθογραφία: ορισμός, συχνότητα, ταξινόμηση, χαρακτηριστικά.

3η εβδομάδα Αιτιολογία: α) Γενετικοί και νευρολογικοί παράγοντες. Το νευροβιολογικό υπόστρωμα των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στην ανάγνωση και στην ορθογραφία και η χρήση σύγχρονων νευροαπεικονιστικών τεχνικών.

β) Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες.

4η εβδομάδα Ειδική διαταραχή της ανάγνωσης (δυσλεξία). Σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα. Νοημοσύνη και αναγνωστικές διαταραχές. Το κριτήριο της διαφοράς και διεθνή πρότυπα εντοπισμού ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στην ανάγνωση και στην ορθογραφία. Από τη διάγνωση στην έγκαιρη ανίχνευση.

5η εβδομάδα Ανιχνευτικές διαδικασίες μέσω σταθμισμένης αξιολόγησης

6η εβδομάδα Το μοντέλο της Ανταπόκρισης στην Παρέμβαση (Response to Intervention- RTI)

7η εβδομάδα Η διδακτική αξιολόγηση για το σχεδιασμό παρεμβατικής διδασκαλίας. Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας στη γενική τάξη.

8η εβδομάδα Διδακτικές παρεμβάσεις σε μαθητές με δυσκολίες μάθησης στην ανάγνωση και στην ορθογραφία: Ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης και της μάθησης των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών.

9η εβδομάδα Μελέτη λέξεων για τη λεξιλογική ανάπτυξη και βελτίωση της ορθογραφίας

10η εβδομάδα Βελτίωση της αναγνωστικής αποκωδικοποίησης και ευχέρειας.

11η εβδομάδα Βελτίωση της αναγνωστικής κατανόησης και χρήσης μεταγνωστικών στρατηγικών μελέτης

12η εβδομάδα Ψυχοσυναισθηματική υποστήριξη μαθητών με ειδικές δυσκολίες μάθησης στην ανάγνωση και στην ορθογραφία

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη
(δια ζώσης διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Κουρκούτας, Η. & Chartier, J.P. (Επιμ.) (2008). Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές: Στρατηγικές παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος.
- Μουζάκη, Α. & Πρωτόπαπας, Αθ. (2010). Ορθογραφία: Μάθηση και Διαταραχές. Αθήνα: Gutenberg.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Νέα διευρυμένη έκδοση. Αθήνα: Πεδίο
- Παντελιάδου, Σ. & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.) (2007). Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσ/νικη: Γράφημα
- Παντελιάδου, Σ. & Μπότσας, Γ. (Επιμ.) (2007). Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές Έννοιες & Χαρακτηριστικά. Θεσ/νικη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. & Πατσιοδήμου, Α. (Επιμ.) (2007). Εφαρμογές Διδακτικής Αξιολόγησης και Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσ/νικη: Γράφημα.
- Πολυχρόνη, Φ. (2011). Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Αθήνα: Πεδίο.

β. Αγγλική

- Cain, K. (2010). Reading development and difficulties. British Psychological Society: BPS Blackwell.
- Haager, D., Klingner, J. & Vaughn, S. (2007). Evidence-based reading practices for Response to Intervention. Baltimore, MD: Paul Brookes Publishing.
- Snowling, M. & Stackhouse, J. (Eds). (2006). Dyslexia, Speech and Language: A Practitioner's Handbook. Oxford: Wiley- Blackwell.
- Denton, C. A., & Vaughn, S. (2010). Preventing and remediating reading difficulties: Perspectives from research. In T. A. Glover & S. Vaughn (Eds.), The promise of

response to intervention: Evaluating current science and practice (pp. 78–112). New York, NY: Guilford Press.

- Rachel Brown-Chidsey and Mark W. Steege. (2005) Response to Intervention Principles and Strategies for Effective Practice. New York: Guilford Publications, Inc
- David L. Wodrich and Ara J. Schmitt. (2006). Patterns of Learning Disorders Working Systematically from Assessment to Intervention. New York: Guilford Publications, Inc

γ. Διαδικτυακοί σύνδεσμοι για την ειδική αγωγή και μαθησιακές δυσκολίες

Ελληνικοί Σύνδεσμοι

- www.disabled.gr
- www.specialeducation.gr
- www.e-accessibility.gr
- www.dyslexia-goneis.gr
- www.okiriakos.org
- www.focusonchild.gr
- <http://www.eduportal.gr>
- <http://dipe-a-athin.att.sch.gr>
- www.dyslexia-parents.gr
- www.e-enter.gr
- www.dyslexia.gr
- www.daskalos.edu.gr

Διεθνείς Σύνδεσμοι

- www.dotolearn.com
- www.senteacher.org
- www.dyslexic.com
- www.laamerica.org
- www.ncld.org
- www.ldresources.com
- www.inclusive.co.uk
- www.european-agency.org
- www.edf-feph.org
- www.ncte.ie
- www.ldonline.org
- www.audiblox2000.com
- www.interdys.org
- www.dyslexia-parent.com
- www.bdadyslexia.org.uk
- www.dyslexia-teacher.com
- www.dyslexiaaction.org.uk

B05 12 Σχολική Συμβουλευτική για Εφήβους με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β ΕΤΟΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχολική Συμβουλευτική για Εφήβους με Ιδιαίτερες Δυσκολίες/Διαταραχές</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	ΟΧΙ		3
			4 ECTS
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικού Πεδίου / Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
• Βασικές γνώσεις σε σχέση με τη Σχολική Συμβουλευτική, Σχολική Ψυχολογία και Ψυχοπαιδαγωγική για Εφήβους που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες • Βασικές γνώσεις σε σχέση με τις προκλήσεις και διαταραχές στην εφηβεία, τους παράγοντες επικινδυνότητας και τις διάφορες μορφές διαταραχών στην συγκεκριμένη αναπτυξιακή περίοδο • Βασικές γνώσεις για την κατανόηση και εμβάθυνση στην ψυχοκοινωνική λειτουργία και στις ιδιαιτερότητες των μαθητών με διάφορες μορφές δυσκολιών ή διαταραχών και ΕΕΑ στην εφηβεία • Βασικές γνώσεις σε σχέση με διάφορες κλινικές/ψυχοκοινωνικές και ψυχοπαιδαγωγικές τεχνικές εντός και εκτός σχολικού πλαισίου για τους συγκεκριμένους εφήβους • Κατανόηση (Γνώσεις) και Εκμάθηση (Δεξιότητες) εφαρμόσιμων καινοτόμων στρατηγικών ψυχοπαιδαγωγικής και κλινικής-συμβουλευτικής παρέμβασης στα σχολικά πλαίσια
Γενικές Ικανότητες
• Ικανότητα αναγνώρισης (σύνθετης σκέψης) των εκπαιδευτικών και των ψυχολόγων των ψυχοκοινωνικών χαρακτηριστικών και ατομικών διαταραχών, καθώς και οικογενειακών προβληματικών καταστάσεων κατά την εφηβική περίοδο

- Ικανότητα σχεδιασμού/εφαρμογής από εκπαιδευτικούς και ψυχολόγους των βασικών κανόνων και επιμέρους τεχνικών παρέμβασης εντός και εκτός τάξης ανάλογα με την προβληματική του εφήβου και τα οικογενειακά ή σχολικά ζητήματα (π.χ. συζητήσεις με τον έφηβο, χρήση επιπλέον υλικού για την κατανόηση της ψυχολογίας και την υποστήριξη της ένταξης μέσα στην τάξη)
- Ικανότητα σχεδιασμού Καινοτόμων Ψυχοπαιδαγωγικών Παρεμβάσεων στο πλαίσιο της σχολικής πραγματικότητας, αλλά και Κλινικής-Συμβουλευτικής υποστήριξης στο σχολικό πλαίσιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εφηβεία και Διαταραχές: Βασικά δεδομένα σε σχέση με την Εφηβική περίοδο και τους ατομικούς/ αναπτυξιακούς, οικογενειακούς και σχολικούς παράγοντες επικινδυνότητας
- Οικογένεια και Διαταραχές στην Εφηβεία: οικογενειακή δυναμική/ χαρακτηριστικά/ γονικές πρακτικές, παράγοντες κινδύνου, όλος των γονέων και συνεργασία με το σχολείο
- Μοντέλα και Θεωρίες Σχολικής Συμβουλευτικής των εφήβων με δυσκολίες / διαταραχές, των γονέων και των εκπαιδευτικών τους
- Ο ρόλος του Σχολικού Ψυχολόγου, Σχολικού Συμβούλου, Ειδικού Παιδαγωγού στην Εφηβεία: Δεξιότητες για την ενίσχυση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας των εφήβων με δυσκολίες
- Έφηβοι με Αναπτυξιακές διαταραχές και ψυχοκοινωνικές ανεπάρκειες: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Έφηβοι με Προβλήματα Συμπεριφοράς/ Αντικοινωνικές Τάσεις/ Παραβατικότητα: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης
- Έφηβοι με Χρόνια Νοσήματα: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής παρέμβασης
- Έφηβοι με Δ.Ε.Π.Υ. (υπερκινητικότητα): ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Έφηβοι με Διατροφικές Διαταραχές (ανορεξία, βουλιμία) και Εικόνα Σώματος στην Εφηβεία: ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά και συμβουλευτικές/ ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις
- Εφηβεία και Συναισθηματικές Δυσκολίες/Κατάθλιψη/: βασικά δεδομένα και στρατηγικές κλινικής-συμβουλευτικής και ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης
- Εφηβεία και Χρήση Ουσιών: βασικά δεδομένα, μοντέλα ερμηνείας, παράγοντες κινδύνου και στρατηγικές συμβουλευτικής/ ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης
- Εναλλακτικές πρακτικές και ατομικές/ομαδικές παρεμβάσεις με βάση την τέχνη για Εφήβους με δυσκολίες (*art based intervention, play therapy, drawing, drama play, role playing, music / dance therapy*, κοκ) εντός και εκτός σχολικού πλαισίου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης, ΠΠΤ, προβολές video

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	elearning, classweb,		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις - Διαδραστικές συζητήσεις με βάση μελέτες περίπτωσης	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα Τελικές Εξετάσεις με βάση Ερωτηματολόγια Διπλής+ Πολλαπλής επιλογής (100% της βαθμολογίας)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- 1.Κουρκούτας, Η. & Chartier, J.-P. (2008). Ψυχοκοινωνικές και Μαθησιακές Διαταραχές σε Παιδιά και Εφήβους. Στρατηγικές παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος
2. Πολυχρονοπούλου, Σ. (2017). Παιδιά και Έφηβοι με Ειδικές Ανάγκες και Δυνατότητες. Αθήνα: Θ. Μπάμπαλης
3. K. Geldard, D. Geldard & R. Yin Foo (2014). Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής. Αθήνα: Gutenberg
4. Παπαγεωργίου Α. Β. (2018). Παιδιά και έφηβοι. Προβλήματα ψυχικής υγείας. Θεσσαλονίκη: University Studio Press
5. Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α. & Μπαούρδα, Β. (2016). Ψυχοεκπαιδευτικά Ομαδικά Προγράμματα για Παιδιά και Εφήβους. Αθήνα: Gutenberg
6. Χατζηχρήστου Γ. Χ. (2014). Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα. Αθήνα: Gutenberg

B05 13 Χαρισματικότητα & Ταλέντο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B05 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Χαρισματικότητα & Ταλέντο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B03 Π01 Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία ή B06 10 Νοημοσύνη		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: - Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου - Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών εκτίμησης του νοητικού δυναμικού και πως αυτά χρησιμοποιούνται από τους ειδικούς σε παιδιά σχολικής ηλικίας - Έχει κατανοήσει βασικά στοιχεία σύγχρονων θεωριών για τη νοημοσύνη (Spearman, Thurstone, Sternberg, Gardner, κτλ.) - Αναπτύξει μοντέλα κριτικής σκέψης που θα τους βοηθήσουν να αξιοποιήσουν παιδαγωγικά σύγχρονες θεωρίες για τη νοημοσύνη στην εκπαιδευτική πράξη - Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθητών με νοητική ελλείμματα αλλά και μαθητών με υψηλή νοημοσύνη
Γενικές Ικανότητες
- Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και σεβασμού στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει σαν στόχο να γνωρίσουν οι φοιτητές συνοπτικά σύγχρονες θεωρίες για τη νοημοσύνη (Spearman, Thurstone, Sternberg, Gardner, κτλ.) και τις γνωστικές λειτουργίες αλλά και εμπειρικά δεδομένα που έχουν προκύψει από τη διερεύνηση της σχέσης της νοημοσύνης με το περιβάλλον του αναπτυσσόμενου παιδιού και τη σχολική μάθηση. Ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στη μελέτη της νοητικής υστέρησης και των μαθησιακών δυσκολιών (επιδημιολογία, βιολογικά/ περιβαλλοντικά αίτια, διαγνωστικά/ταξινομικά κριτήρια) με έμφαση στην αναπτυξιακή πορεία των παιδιών με νοητική υστέρηση και κατάλληλες ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις. Τέλος, γίνεται εκτενής αναφορά στις διαθέσιμες τεχνικές αξιολόγησης της νοημοσύνης (κλίμακες Stanford-Binet, Wechsler και Raven) καθώς στους περιορισμούς και σφάλματα στην εκτίμηση της νοημοσύνης.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: νοημοσύνη και μέτρηση

2η εβδομάδα Κλασσικές θεωρήσεις για τη νοημοσύνη στην ψυχολογία κι ο παράγοντας g. Τα θεωρητικά μοντέλα του Cattell/Horn για τη νοημοσύνη και το τριαδικό μοντέλο του Carroll.

3η εβδομάδα Η ανάπτυξη της νοημοσύνης κατά την παιδική ηλικία και η επίδραση του κοινωνικο-πολιτιστικού πλαισίου. Κληρονομικότητα της νοημοσύνης και φύλο/προέλευση: επιστημονικά δεδομένα και προκατάληψη

4η εβδομάδα Μέτρηση της νοημοσύνης: ανάπτυξη στάθμιση νοομετρικών κλιμάκων, εγκυρότητα κι αξιοπιστία, κλινικές εκπαιδευτικές εφαρμογές

5η εβδομάδα Νοομετρικά τεστ για την αξιολόγηση της νοημοσύνης παιδιών κι εφήβων: το τεστ Weschler III & IV και το τεστ Raven CPM

6η εβδομάδα Δημιουργικότητα, νοημοσύνη και σχολική φοίτηση

7η εβδομάδα Η θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης H. Gardner.

8η εβδομάδα Η θεωρία του D. Goleman για τη συναισθηματική νοημοσύνη

9η εβδομάδα Η τριαρχική θεωρία της νοημοσύνης του R. Sternberg

10η εβδομάδα Νοημοσύνη και μαθησιακές δυσκολίες. Παιδιά με ήπια νοητική υστέρηση και σχολική εκπαίδευση.

11η εβδομάδα Νοητική Υστέρηση: Ορισμός, διαγνωστικά κριτήρια και ταξινόμηση. Νοητική Υστέρηση: παρεμβατική αντιμετώπιση στο γενικό και στο ειδικό σχολείο.

12η εβδομάδα Χαρισματικότητα και ταλέντο: Χαρακτηριστικά και ψυχοκοινωνική προσαρμογή. Εκπαιδευτικά προγράμματα και φοίτηση στο γενικό σχολείο.

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση νοημοσύνης) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Gardner, H. (2010). *Frames of Mind: Η θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Μαραθιά.
- Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη. Γιατί το EQ είναι πιο σημαντικό από το IQ*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Heward, W.L. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες: Μια εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση*. Επιμ. Α. Δαβάζογλου & Κ. Κόκκινος. Αθήνα: Τόπος.
- Hodapp, R. M. (2003). *Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία. Νοητική καθυστέρηση, αισθητηριακές διαταραχές και κινητική αναπηρία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μέλλον, Ρ. (2010). *Κλινική Ψυχομετρία*. Αθήνα: Πεδίο.
- Μασαγγούρας, Η. (2008). *Εκπαιδύοντα παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης Διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπουτσάκη, Κ. (2009). *Νοητική υστέρηση και μοναξιά. Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της μοναξιάς των παιδιών με ελαφρά νοητική υστέρηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Πλατσίδου, Μ. (2010). *Η συναισθηματική νοημοσύνη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Σιδερίδης, Γ., Αντωνίου, Φ., Σίμος, Π. & Μουζάκη, Α. (2014). *Ελληνική προσαρμογή και στάθμιση του Raven Colored Progressive Matrices και Crighton Vocabulary Scales*. Αθήνα: Μοτίβο.
- Woods O. & Thomas, D. (2008). *Νοητική Καθυστέρηση: Θεωρία & πράξη*. Αθήνα: Τόπος.

β. Αγγλική

- Carroll, J. B. (2005). The three-stratum theory of cognitive abilities. In D.P. Flanagan & P.L. Harrison (Eds.) *Contemporary Intellectual Assessment*. 2nd Ed. New York, NY: The Guilford Press.

- Cianciolo, A. T., & Sternberg, R. J. (2004). *Intelligence: A brief history*. Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Clark, C., Callow, R., (2002), *Educating the Gifted and Talented*. London: Fulton Publishers.
- Goldstein, S. & Cunningham, S. (2009). Current issues in the assessment of intelligence, specific learning disability, and attention deficit hyperactivity disorder. In J.A. Naglieri & S. Goldstein (Eds.). *Practitioners Guide to Assessing Intelligence and Achievement* (pp. 11- 25). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Hallahan, D.P. & Kauffman, J.M. (2006). *Exceptional Learners: Introduction to Special Education*. Pearson
- Harris, J. C. (2006). *Intellectual Disability: Understanding its development, causes, classification, evaluation, and treatment*. Oxford University Press.
- Heller, k., Mönks, F., Sternberg, R., J., Subotnik, R., F. (editors), (2000). *International Handbook of Giftedness and Talent*, Pergamon
- Kaufman, J. C. (2009). *Intelligent Testing. Integrating Psychological Theory and Clinical Practice*. Cambridge University Press.
- Naglieri, J. A. & Goldstein, S. (2009). *Practitioner's Guide to Assessing Intelligence and Achievement*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Race, D. (2007). *Intellectual Disability: Social Approaches*. New York, NY: McGraw Hill.
- Sawyer, R.K. et al. (2003). *Creativity and development*. Oxford University Press.
- Smutny, J., F., (ed.), (2003), *Designing and Developing Programs for Gifted Students*, Corwin Press, California
- Sousa, A., D., (2003), *How the Gifted Brain Learns*, Corwin Press, California
- Stanovich, K. E. (2009). *What intelligence tests miss: The psychology of rational thought*. New Haven: Yale University Press.
- Sternberg, R.J. (1985). *Beyond IQ*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R., & Davidson, J. (1986), *Conceptions of giftedness*, Cambridge.
- Sternberg, R. J. (Ed.). (1999) *Handbook of creativity*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J., & Grigorenko, E. L. (2000). *Teaching for successful intelligence*. Arlington Heights, IL: Skylight Training and Publishing Inc.
- Sternberg, R.J.:(2007). *Wisdom, Intelligence, and Creativity Synthesized*. New York: Cambridge University Press
- Sternberg, R.J., & Scott Barry Kaufman (Eds.) (2011): *The Cambridge Handbook of Intelligence*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J. & Pretz, J. (Ed.)(2005). *Cognition and Intelligence: Identifying the Mechanisms of the Mind*. Cambridge University Press.
- Weiss, L.G., Saklofske, D.H., Prifitera, A. & Holdnack, J.A. (2006). *WISC-IV Advanced Clinical Interpretation*. Elsevier.

Β06 Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Αξιολόγηση

Β06 01 Υ Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής

Μάθημα Προαπαιτούμενο για συμμετοχή σε σεμινάριο κι εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β06 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υπόβαθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=1405		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Μεθοδολογία της Έρευνας και συγκεκριμένα στις ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις της Εκπαιδευτικής Έρευνας. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • αποκτήσει εισαγωγικές γνώσεις για την ερευνητική διαδικασία, τη δομή μιας επιστημονικής εργασίας αλλά και την βιβλιογραφική αναζήτηση επιστημονικών ερευνών • μάθει βασικά στοιχεία που αφορούν στο χώρο της εκπαιδευτικής και της κοινωνικής έρευνας και να εξοικειωθεί με τους τρόπους και τις διαδικασίες παραγωγής γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της Εκπαίδευσης

- αποκτήσει την ικανότητα να μελετά και να κρίνει ερευνητικά δεδομένα από το χώρο της εκπαίδευσης μέσω των γνώσεων που θα αποκτήσει σχετικά με τις μεθόδους δειγματοληψίας και τις μεθόδους συλλογής ερευνητικών δεδομένων
- αξιοποιήσει την παραπάνω γνώση προκειμένου να αξιολογεί τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα μιας επιστημονικής μελέτης,
- χρησιμοποιεί ερευνητικές μελέτες για τη γόνιμη συμμετοχή του στα σεμιναριακά μαθήματα του προγράμματος σπουδών και για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας
- να συγκρίνει αποτελέσματα από διάφορες έρευνες και να αναπτύσσει προβληματισμό σε ζητήματα που αφορούν κοινωνικές και ηθικές ευθύνες στο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας.
- Επιπλέον, αναμένεται να είναι κριτικός αναγνώστης της βιβλιογραφίας της εκπαιδευτικής έρευνας αφού θα έχει αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων που χρειάζονται για συνέχιση σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας, αφού θα έχει γνωρίσει τις βασικές έννοιες της ερευνητικής διαδικασίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Οι παραδοχές και η φύση της επιστήμης. Κανονιστικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις.
- 2η εβδομάδα** Βασικές έννοιες και στάδια επιστημονικής έρευνας. Ερευνητικός σχεδιασμός: Προβληματική της έρευνας, προσδιορισμός του σκοπού, ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις.
- 3η εβδομάδα** Πειραματικός σχεδιασμός στην εκπαιδευτική έρευνα
- 4η εβδομάδα** Επισκόπηση: Δειγματοληπτικές έρευνες και ερωτηματολόγια. Δειγματοληπτικό σφάλμα.
- 5η εβδομάδα** Ευέλικτα ερευνητικά σχέδια: μελέτες περίπτωσης, εθνογραφικές μελέτες, μελέτες θεμελιωμένης θεωρίας
- 6η εβδομάδα** Εκπαιδευτική έρευνα δράσης
- 7η εβδομάδα** Μέθοδοι Παρατήρησης (συμμετοχική, δομημένη, κτλ.)
- 8η εβδομάδα** Συνεντεύξεις. Έλεγχοι και κλίμακες για τη μέτρηση στάσεων
- 9η εβδομάδα** Η ανάλυση περιεχομένου στην εκπαιδευτική έρευνα.
- 10η εβδομάδα** Ερμηνεία δεδομένων, εξαγωγή συμπερασμάτων, τρόποι παρουσίασης ερευνητικών αποτελεσμάτων
- 11η εβδομάδα** Δεοντολογία εκπαιδευτικής έρευνας

12η εβδομάδα	Η αναφορά της διερεύνησης: Βασικοί κανόνες συγγραφής επιστημονικής εργασίας.
13η εβδομάδα	Βιβλιογραφική ανασκόπηση στην εκπαιδευτική έρευνα και ορθή χρήση βιβλιογραφικών παραπομπών. Λογοκλοπή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή video (ερευνητές, πειράματα, κτλ.) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω παρουσιάσεων Power Point, (Παραδείγματα, Ερευνητικές μελέτες-Σχήματα-Διαγράμματα-Πίνακες) και μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Στην Ελληνική Γλώσσα

- Bell, J. (1993). Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας. Πρόλογος, εισαγωγή, απόδοση: Α.Β. Ρήγα. Αθήνα: Gutenberg.
- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Επιμ. Α. Αϊδίνης, Αθήνα: Gutenberg
- Cohen L., Manion L., Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Christensen, L. B. (2007). Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα (8η έκδ.). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Creswell, J. W. (2016). Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Επιστ.Επιμ. Χ. Τζορμπατζοπούδης. Αθήνα: Ίων- ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΙΚΟΥ & ΣΙΑ ΕΠΕ.
- Gay, L.R., Mills, G., Airasian, P. (2017). Εκπαιδευτική Έρευνα: Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι - Ανάλυση και εφαρμογές. Προπομπός.
- Mertens, D. M. (2009). Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Verma, G. K. (2004). Εκπαιδευτική έρευνα : Θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές Μετάφραση Έλενα Γρίβα Επιμέλεια Αδαμάντιος Παπασταμάτης. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Schnell. R., Hill, P.B., Esser, E. (2014). Μέθοδοι εμπειρικής κοινωνικής έρευνας. Μεταφρ. Ν. Ναγόπουλος, Επιστημ. Επιμ. Ν. Ναγόπουλος, Γ. Γκιόσος.. Αθήνα: Προπομπός.
- Sokolowski R. (2008). Εισαγωγή στη Φαινομενολογία (μτφ. Πέτρος Κοντός) Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών
- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015-2η έκδοση) Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. και Σπυριδάκης, Μ. (2006). Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα: Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Κατσαρού, Ε. και Τσάφος, Β. (2003). Από την Έρευνα στη Διδασκαλία. Η εκπαιδευτική έρευνα δράσης. Αθήνα: Σαββάλας.
- Πουρκός, Μ. & Δαφέρμος, Μ. (Επιμ.) (2010). Ποιοτική έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα. Αθήνα: Τόπος.
- Τσιώλης, Γ. (2014) Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική
- Σαραφίδου, Γ.-Ο. (2011). Συνάρθρωση Ποσοτικών και Ποιοτικών Προσεγγίσεων: η εμπειρική έρευνα. Αθήνα: Gutenberg.
- Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Μτφ. Βασιλικού Κ., Νταλάκου Β. Επιστ.Επιμ. Κ. Μιχαλοπούλου. Αθήνα: Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.

Β. Στην Αγγλική Γλώσσα

- Creswell J. (2007). Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research. Allyn & Bacon.
- Creswell, J. W. (2007). Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Approaches. 2nd edition. Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) (2005). The Sage Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks: Sage.
- Flick, U., Kardoff von E., Steinke, I. (2004) (eds) A Companion to Qualitative Research. London: Sage
- Johnson B., Christensen L., (2007). Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches. Sage Publications.
- Krathwohl, D.R. (2009). Methods of Educational and Social Science Research: the Logic of Methods. Waveland Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Educational Research
- Educational Research Review
- American Journal of Educational Research
- European Educational Research Journal
- International Journal of Educational Research
- International Journal of Research & Method in Education

Β06 02 Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Έρευνα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B06 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο & 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Έρευνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Παρουσιάσεις διαλέξεων από τον/την διδάσκοντα/διδάσκουσα και των εργασιών από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B06 01. Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το σεμινάριο στοχεύει στην ανάπτυξη των ερευνητικών δεξιοτήτων μέσω της πρακτικής εφαρμογής στην εκπαιδευτική έρευνα. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να: • Περιγράφουν τη σημασία της εκπαιδευτικής έρευνας και να διακρίνουν διαφορετικά είδη της (πειραματική, συγκριτική, περιγραφική, ποσοτική, ποιοτική). • Αναπτύσσουν σαφή, σχετικά και διερευνήσιμα ερευνητικά ερωτήματα που συνδέονται με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και το θεωρητικό πλαίσιο. • Εντοπίζουν, αξιολογούν και οργανώνουν ακαδημαϊκές πηγές με την αξιοποίηση των κατάλληλων εργαλείων.

- Ενσωματώνουν τη βιβλιογραφία στην ερευνητική διαδικασία για την υποστήριξη του ερευνητικού σχεδιασμού.
- Επιλέγουν την κατάλληλη μεθοδολογία για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων.
- Σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν διαδικασίες δειγματοληψίας και συλλογής δεδομένων.
- Συνδέουν τα αποτελέσματα της ανάλυσης με τα ερευνητικά ερωτήματα και το θεωρητικό πλαίσιο.
- Συντάσσουν πλήρη και δομημένη ερευνητική αναφορά.
- Χρησιμοποιούν σωστά την ακαδημαϊκή γλώσσα και τις παραπομπές σύμφωνα με τα πρότυπα APA.
- Παρουσιάζουν τα ευρήματα της έρευνας με σαφήνεια και οπτικοποίηση δεδομένων.
- Αναπτύσσουν δεξιότητες αυτοαξιολόγησης στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής έρευνας.

Γενικές Ικανότητες

Η διδασκαλία του μαθήματος αναμένεται να ενισχύσει τις κάτωθι γενικές ικανότητες:

- Δημιουργική σκέψη και επίλυση προβλημάτων μέσω του σχεδιασμού της ερευνητικής διαδικασίας.
- Κριτική σκέψη και ανάλυση μέσω της αξιολόγησης θεωριών, δεδομένων και αποτελεσμάτων.
- Ακαδημαϊκή επικοινωνία μέσω της σαφούς και αποτελεσματικής παρουσίασης ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Δεξιότητες συνεργασίας μέσω της ομαδικής εργασίας για την ανάπτυξη ερευνητικών έργων, αλλά και την αλληλεπίδραση κατά τη διαδικασία ανατροφοδότησης.
- Διαχείριση πληροφορίας μέσω της αναζήτησης, επιλογής και αξιολόγησης πληροφοριών από επιστημονικές πηγές, καθώς και την οργάνωση και παρουσίαση των δεδομένων.
- Οργανωτικές ικανότητες μέσω του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της διαχείρισης των ερευνητικών έργων.
- Διαχείριση χρόνου μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης χρόνου για την ολοκλήρωση των ερευνητικών εργασιών και την προετοιμασία των παρουσιάσεων.
- Ψηφιακές δεξιότητες μέσω της χρήσης τεχνολογικών εργαλείων για τη συλλογή, ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Εβδομάδα 1^η** Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Έρευνα: Είδη και στόχοι
- **Εβδομάδα 2^η** Βιβλιογραφική ανασκόπηση και Διατύπωση Ερευνητικών Ερωτημάτων
- **Εβδομάδα 3^η** Μεθοδολογία και Σχεδιασμός Έρευνας
- **Εβδομάδα 4^η** Δειγματοληψία και Συλλογή Δεδομένων
- **Εβδομάδα 5^η** Ανάλυση Ποσοτικών Δεδομένων
- **Εβδομάδα 6^η** Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων
- **Εβδομάδα 7^η** Συγγραφή ερευνητικής αναφοράς: Academic writing
- **Εβδομάδα 8^η** Προετοιμασία για Παρουσίαση Ερευνητικών Έργων
- **Εβδομάδα 9^η-12^η** Παρουσίαση ερευνητικών εργασιών
- **Εβδομάδα 13^η** – Τελική συζήτηση και αναστοχασμός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, εργαστήρια, ανάλυση περιπτώσεων, ερευνητικά projects		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, λογισμικά ανάλυσης δεδομένων, ηλεκτρονικές πλατφόρμες μάθησης		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3X13= 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Εργασία Σεμιναρίου	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Συμμετοχή σε δραστηριότητες: 20% • Εργασία και παρουσίαση: 80%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Εύδοξος

- Passer, M. (2025, υπό έκδοση). Μέθοδοι Έρευνας: Έννοιες και Σχέσεις. Βάσιου, Α., Δημάκος, Ι., Καφέτσιος, Κ., Λιναρδάκης, Μ., Μεταλλίδου, Π., & Τσακανίκος, Η. (Επιμ.). Gutenberg.
- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Αϊδίνης Α. (Επιμ.). Gutenberg.
- Shaughnessy, J., Zechmeister, E., & Zechmeister, J. (2018). Οι Ερευνητικές Μέθοδοι στην Ψυχολογία. Ζιώρη, Ε. Gutenberg.
- Newby, P. (2019). Μέθοδοι έρευνας στην εκπαίδευση. Μανωλίτσης, Γ. Πεδίο.

Λοιπή βιβλιογραφία

- Creswell J. (2007). Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research. Allyn & Bacon.
 - Creswell, J. W. (2007). Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Approaches. 2nd edition. Thousand Oaks: Sage.
 - Denzin, N. & Lincoln, Y. (eds) (2005). The Sage Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks: Sage.
 - Johnson B., Christensen L. (2007). Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches. Sage Publications.
- Krathwohl, D.R. (2009). Methods of Educational and Social Science Research: The Logic of Methods. Waveland Press.

Προτεινόμενα περιοδικά

- International Journal of Educational Research
- Educational Research Review
- American Journal of Educational Research
- European Educational Research Journal
- International Journal of Educational Research
- International Journal of Research & Method in Education

B06 06 Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B06 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=105		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και την ορολογία του επιστημονικού πεδίου (φιλοσοφία, επιστημολογία και μεθοδολογία της ποιοτικής ερευνητικής μελέτης) • Έχει αποκτήσει γνώση των βασικών διαφορών μεταξύ ποιοτικής και ποσοτικής ερευνητικής προσέγγισης. • Έχει εξοικειωθεί με το εύρος των πηγών συλλογής δεδομένων σε μια ποιοτική ερευνητική μελέτη • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών που χρειάζονται για τον σχεδιασμό, την συλλογή/ ανάλυση και την παρουσίαση δεδομένων σε μια ποιοτική ερευνητική μελέτη • Έχει κατανοήσει τις διαδικασίες ανάλυσης και επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων μιας ποιοτικής έρευνας • Είναι σε θέση να διακρίνει την χρησιμότητα μιας ερευνητικής μελέτης τόσο ως προς την μετέπειτα πρακτική σε πραγματικά πλαίσια όσο και ως προς την συμβολή στην ευρύτερη γνώση. • Έχει αφομοιώσει θέματα δεοντολογίας και ηθικής που εγείρονται κατά την διεκπεραίωση μιας ποιοτικής ερευνητικής μελέτης • Να είναι σε θέση να μεταφέρει τις γνώσεις που έχει αποκτήσει για την εκπόνηση μιας επιστημονικής εργασίας

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών-τριών με τις βασικές αρχές μεθοδολογίας της ποιοτικής έρευνας, ώστε να είναι ικανοί/νες να προβαίνουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ποιοτικών ερευνητικών μελετών. Κατά την διάρκεια του μαθήματος γίνεται μια εισαγωγή στο φιλοσοφικό, το επιστημολογικό και το μεθοδολογικό υπόβαθρο που διέπουν τις μελέτες ποιοτικής έρευνας και αποσαφηνίζονται οι διαφορές μεταξύ ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων της επιστημονικής έρευνας. Το μάθημα συνδυάζει διαλέξεις αλλά και εργασίες σε ομάδες φοιτητών όπου γίνεται επεξεργασία και συζήτηση πάνω σε έννοιες που εισήχθησαν κατά την διάρκεια των διαλέξεων.

ασκήσεων. Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές προσεγγίσεις της επιστημολογίας που αφορούν στην δημιουργία επιστημονικής γνώσης
- Η διάκριση μεταξύ διαφορετικών προσεγγίσεων στην ερευνητική μεθοδολογία (ποσοτικά και ποιοτικά σχέδια ερευνητικής μελέτης)
- Η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στην πορεία που ακολουθείται για την ολοκλήρωση μιας ερευνητικής διαδικασίας (από την επιλογή ενός ερευνητικού ενδιαφέροντος, τη διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων έως την τελική συγγραφή μιας ερευνητικής μελέτης)
- Η ενημέρωση των φοιτητών/τριων ως προς τα θέματα ερευνητικής δεοντολογίας

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Επεξεργασία νέας ορολογίας
- Παραγωγή ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στην μεθοδολογία της ποιοτικής έρευνας και την εφαρμογή της στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Πρωταρχικά οι φοιτητές/τριες θα έρθουν σε επαφή με το φιλοσοφικό, επιστημολογικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο της ποιοτικής μεθοδολογίας εντοπίζοντας τις διαφορές με αυτό της ποσοτικής ερευνητικής μελέτης. Οι φοιτητές/τριες θα εισαχθούν στις διαδικασίες και στις διαφορετικές προσεγγίσεις σχεδιασμού της ποιοτικής έρευνας όπως η έρευνα δράσης, η μελέτη περίπτωσης, οι μελέτες θεμελιωμένης θεωρίας, η εθνογραφία. Θα γνωρίσουν τις διαφορετικές μεθόδους συλλογής δεδομένων όπως η συνέντευξη, η παρατήρηση, οι ομάδες εστίασης και τα τεκμήρια. Θα εισαχθούν στις μεθόδους ανάλυσης των ποιοτικών δεδομένων (θεματική ανάλυση και ανάλυση στην έρευνα δράσης) καθώς και στον τρόπο παρουσίασης αυτών. Έμφαση θα δοθεί στα δεοντολογικά και ηθικά θέματα που αφορούν στην πρόσβαση σε ένα ερευνητικό πεδίο. Θα εξεταστούν θέματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας που ανακύπτουν σε μια ποιοτική ερευνητική μελέτη και πως αντιμετωπίζονται. Οι φοιτητές/τριες θα έρθουν σε επαφή με συγκεκριμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών ποιοτικών ερευνών ώστε να επεξεργαστούν τον τρόπο διεκπεραίωσης μιας ποιοτικής ερευνητικής μελέτης.

Τα παραπάνω θα κατανεμηθούν σε δεκατρείς (13) εβδομάδες στις παρακάτω θεματικές:

1^η εβδομάδα: Εισαγωγή στις βασικές αρχές της ποιοτικής ερευνητικής μελέτης/ διαφορές με την ποσοτική έρευνα.

2^η εβδομάδα: Οι τύποι ποιοτικού ερευνητικού σχεδίου (μελέτη περίπτωσης. Εθνογραφικές μελέτες, μελέτες θεμελιωμένης θεωρίας, έρευνες δράσης)
3^η εβδομάδα: Ο σχεδιασμός σε μια ποιοτική ερευνητική μελέτη
4^η εβδομάδα: Εργαστήριο εμπέδωσης για τον σχεδιασμό μιας ποιοτικής ερευνητικής μελέτης
5^η εβδομάδα: Μέθοδοι συλλογής ερευνητικών δεδομένων (συνεντεύξεις)
6^η εβδομάδα: Μέθοδοι συλλογής ερευνητικών δεδομένων (είδη παρατήρησης)
7^η εβδομάδα: Μέθοδοι συλλογής ερευνητικών δεδομένων (ομάδες εστίασης/ τεκμήρια)
8^η εβδομάδα: Μέθοδοι ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων (θεματική ανάλυση)
9^η εβδομάδα : Μέθοδοι ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων (ανάλυση στην έρευνα δράσης)
10^η εβδομάδα: Ζητήματα δεοντολογίας και εγκυρότητας στην ποιοτική έρευνα
11^η εβδομάδα: Διαδικασίες ελέγχου των ποιοτικών δεδομένων (τριγωνοποίηση)
12^η εβδομάδα: Παρουσίαση ποιοτικών μελετών στο χώρο της εκπαίδευσης
13^η εβδομάδα: Αναστοχασμός - Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΗ
Κασσέρη, Ζ. (2014). Η Συμβολή των λογισμικών προγραμμάτων στην ανάλυση

ποιοτικών δεδομένων: Το πρόγραμμα NVivo10. Επίμετρο. Στο: Γ. Τσιώλης, *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα* (σελ. 427-486). Αθήνα: Κριτική

Τσιώλης, Γ. . (2014). *Μέθοδοι και Τεχνικές Ανάλυσης στην Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα*. Αθήνα: Κριτική

Τσιώλης, Γ. (2016). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλλήματα, δυνατότητες, διαδικασίες. Στο Ι.Ε. Πυργιωτάκης & Χ. Θεοφιλίδης (Επιμ.) *Ερευνητική μεθοδολογία στις κοινωνικές επιστήμες και στην εκπαίδευση* (σελ. 473-498). Αθήνα: Πεδίο.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Babie, E. (2011). *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα* (Κ. Ζαφειρόπουλος, επιμ. Μτφ.). Αθήνα: Κριτική. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2008).

Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (Χ. Τσορμπατζούδης, επιμ. Μτφ.). Αθήνα: Έλλην. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2008).

Mertens, D. M. (2009). *Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία* (Ε. Γιαννακοπούλου, επιμ. Μτφ.). Αθήνα: Μεταίχμιο. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2005).

Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (Κ. Μιχαλοπούλου, επιμ. Μτφ.) (2^η έκδ). Αθήνα: Gutenberg. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2000).

Β06 08 Αξιολόγηση του Προφορικού Λόγου στα Παιδιά

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Β06 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αξιολόγηση του Προφορικού Λόγου στα Παιδιά</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Β05 04 Διαταραχές λόγου στη σχολική ηλικία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Γνωρίζει το ευρύ φάσμα των αναπτυξιακών γλωσσικών διαταραχών καθώς και τα προβλήματα που αυτές δημιουργούν στη μάθηση του γραπτού λόγου • Γνωρίζει τις κατηγορίες και τα κλινικά χαρακτηριστικά των προβλημάτων/ διαταραχών του προφορικού λόγου • Έχει κατανοήσει τα κλινικά χαρακτηριστικά των μαθητών με αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών εκτίμησης της γλωσσικής ανάπτυξης σε παιδιά σχολικής ηλικίας
Γενικές Ικανότητες
• Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στη μελέτη της τυπικής ανάπτυξης του προφορικού λόγου αλλά κυρίως της μεθοδολογικής προσέγγισης και εργαλείων για την αξιολόγηση του προφορικού λόγου στα παιδιά προσχολικής ηλικίας και στους μαθητές του δημοτικού σχολείου.

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία).

Διασαφήνιση βασικών όρων (γλώσσα, ομιλία, επικοινωνία) και τα συστατικά του γλωσσικού συστήματος

2η εβδομάδα Τυπική γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών: Χαρακτηριστικά. Σύγχρονες ερμηνείες και ταξινόμηση των αναπτυξιακών γλωσσικών δυσκολιών και διαταραχών.

3η εβδομάδα Η έννοια της αξιολόγησης: τυπικές κι άτυπες δοκιμασίες. Βασικές αρχές ψυχομετρίας. Οι έννοιες των νορμών, της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των ψυχομετρικών εργαλείων

4η εβδομάδα Μέθοδοι αξιολόγησης του προφορικού λόγου στην παιδική ηλικία Γλωσσική αξιολόγηση παιδιών: εφαρμογή και θέματα δεοντολογίας

5η εβδομάδα Έγκαιρη ανίχνευση δυσκολιών του προφορικού λόγου στο πλαίσιο του σχολείου: Θεσμοθετημένες πρακτικές

6η εβδομάδα Άτυπες και σταθμισμένες δοκιμασίες για την εκτίμηση της ανάπτυξης της φωνολογικής επίγνωσης

7η εβδομάδα Αξιολόγηση του προσληπτικού λεξιλογίου

8η εβδομάδα Αξιολόγηση του εκφραστικού λεξιλογίου

9η εβδομάδα Αξιολόγηση της πραγματολογικής επάρκειας

10η εβδομάδα Αξιολόγηση της μορφοσυντακτικής επίγνωσης

11η εβδομάδα Αξιολόγηση του αφηγηματικού λόγου

12η εβδομάδα Ο ρόλος του σχολικού ψυχολόγου, ειδικού παιδαγωγού και του λογοθεραπευτή στην αξιολόγηση του προφορικού λόγου

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (γλωσσική αξιολόγηση και λογοθεραπευτικές παρεμβάσεις) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Ράλλη, Α. & Παληκαρά, Ο. (επιμ.) (2017). Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή στα παιδιά και τους εφήβους: Θέματα οριοθέτησης, αξιολόγησης και παρέμβασης. Αθήνα: Gutenberg.
- Βλασσοπούλου, Μ. & Μύρκος, Α. (επιμ.). (2013). Λογοθεραπεία - Διεπιστημονική Θεώρηση. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Βήτα.
- Γιαννοπούλου, Σ. & Γιαννοπούλου, Ι. (2013). Η συμβολή της διεπιστημονικής ομάδας στη διάγνωση και αντιμετώπιση των διαταραχών λόγου στα παιδιά. Στο Μ. Βλασσοπούλου & Α. Μύρκος (επιμ.), Λογοθεραπεία - Διεπιστημονική Θεώρηση (σελ.40-47). Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Βήτα.
- Ράλλη, Α. (2011). Ειδικές Δυσκολίες στην ομιλία και τη γλώσσα: Οριοθέτηση, ταξινόμηση, αξιολόγηση και παρέμβαση. Στο Σ. Τάνταρος (Επιμ.), Δυσκολίες Μάθησης: Αναπτυξιακές, εκπαιδευτικές και κλινικές προσεγγίσεις (σελ. 91-119). Αθήνα: Πεδίο.
- Μανωλίτσης, Γ. (2000). Μέτρηση και αξιολόγηση μεταγλωσσικών ικανοτήτων παιδιών ηλικίας 5-6 ετών. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Γλύκας, Μ. – Καλομοίρης, Γ. (Επιμ.) (2003) Διαταραχές επικοινωνίας και λόγου: Πρόληψη, Έρευνα, Παρέμβαση και Νέες Τεχνολογίες στην Υγεία. Αθήνα: Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών.
- Frazier Norbury, C., Bruce Tomblin J., & Dorothy Bishop (2013). Κατανοώντας τις αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές. Επιμ. Α. Ράλλη & Ο. Παλλικαρά. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαηλιού, Χ.Φ. (2005) Η ανάπτυξη της γλώσσας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα από την τυπική και αποκλίνουσα γλωσσική συμπεριφορά. Αθήνα: Παπαζήση

β. Αγγλική

- Lue, M.S. (2001). Survey of communication disorders for the classroom teacher. Boston, MA: Allyn & Bacon
- Reed, V.A. (2005). An introduction to children with language disorders, 3rd edition. Boston, MA: Pearson.
- Owens, R.E. (2004). Language Disorders: A functional approach to assessment and intervention, 4th edition. Boston, MA: Pearson.

- Leonard, L. B. (2000). *Children with Specific Language Impairment*. London: The MIT Press.
- David L. Wodrich and Ara J. Schmitt. (2006). *Patterns of Learning Disorders Working Systematically from Assessment to Intervention*. New York: Guilford Publications, Inc
- McCauley, R.J.(2001). *Assessment of Language Disorders in Children*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

B06 10 Νοημοσύνη**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B06 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Νοημοσύνη</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B01 Π01 Εισαγωγή στη Γενική Ψυχολογία B03 Π01 Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=106		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών εκτίμησης του νοητικού δυναμικού και πως αυτά χρησιμοποιούνται από τους ειδικούς σε παιδιά σχολικής ηλικίας • Έχει κατανοήσει βασικά στοιχεία σύγχρονων θεωριών για τη νοημοσύνη (Spearman, Thurstone, Sternberg, Gardner, κτλ.) • Αναπτύξει μοντέλα κριτικής σκέψης που θα τους βοηθήσουν να αξιοποιήσουν παιδαγωγικά σύγχρονες θεωρίες για τη νοημοσύνη στην εκπαιδευτική πράξη • Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθητών με νοητική ελλείμματα αλλά και μαθητών με υψηλή νοημοσύνη
Γενικές Ικανότητες
• Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και σεβασμού στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει σαν στόχο να γνωρίσουν οι φοιτητές συνοπτικά σύγχρονες θεωρίες για τη νοημοσύνη (Spearman, Thurstone, Sternberg, Gardner, κτλ.) και τις γνωστικές λειτουργίες αλλά και εμπειρικά δεδομένα που έχουν προκύψει από τη διερεύνηση της σχέσης της νοημοσύνης με το περιβάλλον του αναπτυσσόμενου παιδιού και τη σχολική μάθηση. Ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στη μελέτη της νοητικής υστέρησης και των μαθησιακών δυσκολιών (επιδημιολογία, βιολογικά/ περιβαλλοντικά αίτια, διαγνωστικά/ταξινομικά κριτήρια) με έμφαση στην αναπτυξιακή πορεία των παιδιών με νοητική υστέρηση και κατάλληλες ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις. Τέλος, γίνεται εκτενής αναφορά στις διαθέσιμες τεχνικές αξιολόγησης της νοημοσύνης (κλίμακες Stanford-Binet, Wechsler και Raven) καθώς στους περιορισμούς και σφάλματα στην εκτίμηση της νοημοσύνης.

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: νοημοσύνη και μέτρηση
- 2η εβδομάδα** Κλασσικές θεωρήσεις για τη νοημοσύνη στην ψυχολογία κι ο παράγοντας g. Τα θεωρητικά μοντέλα του Cattell/Horn για τη νοημοσύνη και το τριαδικό μοντέλο του Carroll.
- 3η εβδομάδα** Η ανάπτυξη της νοημοσύνης κατά την παιδική ηλικία και η επίδραση του κοινωνικο-πολιτιστικού πλαισίου. Κληρονομικότητα της νοημοσύνης και φύλο/προέλευση: επιστημονικά δεδομένα και προκατάληψη
- 4η εβδομάδα** Μέτρηση της νοημοσύνης: ανάπτυξη στάθμιση νοομετρικών κλιμάκων, εγκυρότητα κι αξιοπιστία, κλινικές εκπαιδευτικές εφαρμογές
- 5η εβδομάδα** Νοομετρικά τεστ για την αξιολόγηση της νοημοσύνης παιδιών κι εφήβων: το τεστ Weschler III & IV και το τεστ Raven CPM
- 6η εβδομάδα** Δημιουργικότητα, νοημοσύνη και σχολική φοίτηση
- 7η εβδομάδα** Η θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης H. Gardner.
- 8η εβδομάδα** Η θεωρία του D. Goleman για τη συναισθηματική νοημοσύνη
- 9η εβδομάδα** Η τριαρχική θεωρία της νοημοσύνης του R. Sternberg
- 10η εβδομάδα** Νοημοσύνη και μαθησιακές δυσκολίες. Παιδιά με ήπια νοητική υστέρηση και σχολική εκπαίδευση.
- 11η εβδομάδα** Νοητική Υστέρηση: Ορισμός, διαγνωστικά κριτήρια και ταξινόμηση. Νοητική Υστέρηση: παρεμβατική αντιμετώπιση στο γενικό και στο ειδικό σχολείο.
- 12η εβδομάδα** Χαρισματικότητα και ταλέντο: Χαρακτηριστικά και ψυχοκοινωνική προσαρμογή. Εκπαιδευτικά προγράμματα και φοίτηση στο γενικό σχολείο.
- 13η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση νοημοσύνης) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- Gardner, H. (2010). *Frames of Mind: Η θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Μαραθιά.
- Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη. Γιατί το EQ είναι πιο σημαντικό από το IQ*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Heward, W.L. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες: Μια εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση*. Επιμ. Α. Δαβάζογλου & Κ. Κόκκινος. Αθήνα: Τόπος.
- Hodapp, R. M. (2003). *Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία. Νοητική καθυστέρηση, αισθητηριακές διαταραχές και κινητική αναπηρία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μέλλον, Ρ. (2010). *Κλινική Ψυχομετρία*. Αθήνα: Πεδίο.
- Μασαγγούρας, Η. (2008). *Εκπαιδύοντα παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης Διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπουτσάκη, Κ. (2009). *Νοητική υστέρηση και μοναξιά. Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της μοναξιάς των παιδιών με ελαφρά νοητική υστέρηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Πλατσίδου, Μ. (2010). *Η συναισθηματική νοημοσύνη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Σιδερίδης, Γ., Αντωνίου, Φ., Σίμος, Π. & Μουζάκη, Α. (2014). *Ελληνική προσαρμογή και στάθμιση του Raven Colored Progressive Matrices και Crighton Vocabulary Scales*. Αθήνα: Μοτίβο.
- Woods O. & Thomas, D. (2008). *Νοητική Καθυστέρηση: Θεωρία & πράξη*. Αθήνα: Τόπος.

β. Αγγλική

- Carroll, J. B. (2005). The three-stratum theory of cognitive abilities. In D.P. Flanagan & P.L. Harrison (Eds.) *Contemporary Intellectual Assessment*. 2nd Ed. New York, NY: The Guilford Press.

- Cianciolo, A. T., & Sternberg, R. J. (2004). *Intelligence: A brief history*. Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Clark, C., Callow, R., (2002), *Educating the Gifted and Talented*. London: Fulton Publishers.
- Goldstein, S. & Cunningham, S. (2009). Current issues in the assessment of intelligence, specific learning disability, and attention deficit hyperactivity disorder. In J.A. Naglieri & S. Goldstein (Eds.). *Practitioners Guide to Assessing Intelligence and Achievement* (pp. 11- 25). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Hallahan, D.P. & Kauffman, J.M. (2006). *Exceptional Learners: Introduction to Special Education*. Pearson
- Harris, J. C. (2006). *Intellectual Disability: Understanding its development, causes, classification, evaluation, and treatment*. Oxford University Press.
- Heller, k., Möns, F., Sternberg, R., J., Subotnik, R., F. (editors), (2000). *International Handbook of Giftedness and Talent*, Pergamon
- Kaufman, J. C. (2009). *Intelligent Testing. Integrating Psychological Theory and Clinical Practice*. Cambridge University Press.
- Naglieri, J. A. & Goldstein, S. (2009). *Practitioner's Guide to Assessing Intelligence and Achievement*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Race, D. (2007). *Intellectual Disability: Social Approaches*. New York, NY: McGraw Hill.
- Sawyer, R.K. et al. (2003). *Creativity and development*. Oxford University Press.
- Smutny, J., F., (ed.), (2003), *Designing and Developing Programs for Gifted Students*, Corwin Press, California
- Sousa, A., D., (2003), *How the Gifted Brain Learns*, Corwin Press, California
- Stanovich, K. E. (2009). *What intelligence tests miss: The psychology of rational thought*. New Haven: Yale University Press.
- Sternberg, R.J. (1985). *Beyond IQ*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R., & Davidson, J. (1986), *Conceptions of giftedness*, Cambridge.
- Sternberg, R. J. (Ed.). (1999) *Handbook of creativity*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J., & Grigorenko, E. L. (2000). *Teaching for successful intelligence*. Arlington Heights, IL: Skylight Training and Publishing Inc.
- Sternberg, R.J.:(2007). *Wisdom, Intelligence, and Creativity Synthesized*. New York: Cambridge University Press
- Sternberg, R.J., & Scott Barry Kaufman (Eds.) (2011): *The Cambridge Handbook of Intelligence*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J. & Pretz, J. (Ed.)(2005). *Cognition and Intelligence: Identifying the Mechanisms of the Mind*. Cambridge University Press.
- Weiss, L.G., Saklofske, D.H., Prifitera, A. & Holdnack, J.A. (2006). *WISC-IV Advanced Clinical Interpretation*. Elsevier.

B06 11 Ανίχνευση & Διάγνωση Αναγνωστικών Διαταραχών**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B06 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανίχνευση & Διάγνωση Αναγνωστικών Διαταραχών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	B05 11 Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και στην ορθογραφία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=107		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών και φοιτητριών στα θέματα δυσκολιών της ανάγνωσης και των βασικών προσεγγίσεων για την ανίχνευση και διάγνωση των αναγνωστικών δυσκολιών. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου • Αναγνωρίζει τη συχνότητα αλλά και σταθερότητα της ελλειμματικής αναγνωστικής συμπεριφοράς και την παρουσία χαρακτηριστικών υψηλού κινδύνου στα παιδιά προσχολικής ηλικίας • Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των μαθητών με • ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και στην ορθογραφία και κατανοεί την αναγκαιότητα της αξιοποίησης αρχικών ενδείξεων ρίσκου για την ανίχνευση δυσκολιών στη μάθηση του γραπτού λόγου • Έχει γνώση των εργαλείων και των τεχνικών ανίχνευσης και διάγνωσης αναγνωστικών και ορθογραφικών δυσκολιών καθώς και άτυπες προσεγγίσεις διδακτικής αξιολόγησης για την εκτίμηση των σχετικών δεξιοτήτων από τον εκπαιδευτικό στο σχολείο • Κατανοεί, συνοψίζει και να αντιπαραβάλλει τις σύγχρονες προσεγγίσεις (πχ. Ανταπόκριση στην Παρέμβαση) με παραδοσιακές προσεγγίσεις εντοπισμού των

αναγνωστικών δυσκολιών Εξηγεί και αναλύει τους επιμέρους στόχους μιας γενικότερης πολιτικής πρόληψης/έγκαιρης παρέμβασης
Γενικές Ικανότητες
- Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Λήψη αποφάσεων - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: μάθηση και δυσκολίες μάθησης.
- 2η εβδομάδα** – Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και στην ορθογραφία: ορισμός, συχνότητα, ταξινόμηση, χαρακτηριστικά.
- 3η εβδομάδα** Βασικές αρχές ψυχομετρίας. Βασικές δεοντολογικές αρχές της διαγνωστικής αξιολόγησης. Οι έννοιες της εγκυρότητας και αξιοπιστίας.
- 4η εβδομάδα** Οι έννοιες της ανίχνευσης (προκαταρκτικής αξιολόγησης) και της διάγνωσης: περιγραφή, σκοπός, πλεονεκτήματα και περιορισμοί.
- 5η εβδομάδα** Το κριτήριο της διαφοράς και διεθνή πρότυπα εντοπισμού ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στην ανάγνωση και στην ορθογραφία. Ανίχνευση και διάγνωση αναγνωστικών διαταραχών.
- 6η εβδομάδα** Η χρήση και ο τρόπος αναφοράς των ψυχοδιαγνωστικών τεστ στη διάγνωση αναγνωστικών διαταραχών. Ο ρόλος του σχολικού ψυχολόγου και του ειδικού παιδαγωγού.
- 7η εβδομάδα** Το μοντέλο της Ανταπόκρισης στην Παρέμβαση (Response to Intervention-RTI). Ανιχνευτικές διαδικασίες μέσω σταθμισμένης αξιολόγησης και διδακτικής αξιολόγησης
- 8η εβδομάδα** Έγκαιρη ανίχνευση αναγνωστικών δυσκολιών στο πλαίσιο του σχολείου. Θεσμοθετημένες πρακτικές ανίχνευσης και διάγνωσης αναγνωστικών δυσκολιών στο ελληνικό δημοτικό σχολείο. Μέσα και τεχνικές (άτυπες δοκιμασίες καταγραφής της αναγνωστικής συμπεριφοράς).
- 9η εβδομάδα** Άτυπες δοκιμασίες για την εκτίμηση της ανάπτυξης της φωνολογικής επίγνωσης.
- 10η εβδομάδα** Σταθμισμένες δοκιμασίες για την αξιολόγηση των αναγνωστικών δεξιοτήτων. Το Τεστ Ανάγνωσης (ΤΕΣΤ-Α -Παντελιάδου & Αντωνίου, 2008).
- 11η εβδομάδα** Το Λογισμικό Αυτοματοποιημένης Ανίχνευσης Μαθησιακών Δυνατοτήτων και Αδυναμιών (ΛΑΜΔΑ).
- 12η εβδομάδα** Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της διαγνωστικής αξιολόγησης και ο σχεδιασμός κατάλληλων διδακτικών παρεμβάσεων.
- 13η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (δια ζώσης διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	12 ώρες	0,48
	Αυτοτελής Μελέτη	49 ώρες	1,96
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτές τελικές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
α. Ελληνική

- Παντελιάδου, Σ. & Μπότσας, Γ. (Επιμ.) (2007). Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές Έννοιες & Χαρακτηριστικά. Θεσ/νικη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. & Πατσιοδήμου, Α. (Επιμ.) (2007). Εφαρμογές Διδακτικής Αξιολόγησης και Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσ/νικη: Γράφημα.
- Πολυχρόνη, Φ. (2011). Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Αθήνα: Πεδίο.
- Αναστασίου, Δ. (2007-08). Διαγνωστική προσέγγιση της δυσλεξίας: Προβλήματα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες ταυτοποίησης. Εκπαίδευση και Επιστήμη, 4, Σελίδες 387-410.
- Αναστασίου, Δ. (2008). «Η Ανταπόκριση στην Παρέμβαση» ως μια νέα προσέγγιση για την πρόληψη και τη διάγνωση των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών. Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής, 1, Σελίδες 139-154.
- Πόρποδας, Κ. (Επιμ.) (2003). Διαγνωστική Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών στο Δημοτικό Σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά). Πάτρα: ΥΠΕΠΘ-ΕΠΕΑΕΚ.

β. Αγγλική

- Anastasiou, D. & Poychronopoulou, S. (2009). Identification and overidentification of specific learning disabilities (Dyslexia) in Greece. Learning Disability Quarterly, 32, 55-69.
- Haager, D., Klingner, J. & Vaughn, S. (2007). Evidence-based reading practices for Response to Intervention. Baltimore, MD: Paul Brookes Publishing.

- Snowling, M. & Stackhouse, J. (Eds). (2006). *Dyslexia, Speech and Language: A Practitioner's Handbook*. Oxford: Wiley- Blackwell.
- Rachel Brown-Chidsey and Mark W. Steege. (2005) *Response to Intervention Principles and Strategies for Effective Practice*. New York: Guilford Publications, Inc
- David L. Wodrich and Ara J. Schmitt. (2006). *Patterns of Learning Disorders Working Systematically from Assessment to Intervention*. New York: Guilford Publications, Inc
- Mouzaki, A., Foorman, B., & Santi. K. (2005). Preventing reading problems: The application of an assessment-driven, classroom-based intervention in Texas schools. In G. D. Sideridis & T. A. Citro (Eds.), *Research to practice: Effective interventions in learning disabilities* (pp. 22-52). Boston, MA: Learning Disabilities Worldwide.
- Deno, S. L. (2005). Problem-solving assessment. Στο R. Brown-Chidsey (Επιμ.), *Assessment for Intervention*: Fuchs, D. & Fuchs, L.S. (2006). *Introduction to Response to Intervention: What, Why, and How Valid Is It?* *Reading Research Quarterly*, 41, 1, pp. 93-99.

B06 13 Σεμινάριο Εκπόνησης & Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B06 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σεμινάριο Εκπόνησης & Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Παρουσίαση θεμάτων από το διδάσκοντα και από τους φοιτητές	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=105		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτητές θα είναι σε θέση: - Να αναζητούν βιβλιογραφικές πηγές χρησιμοποιώντας τις επιστημονικές βάσεις δεδομένων. - Να ακολουθούν το σύστημα APA. - Να εντοπίζουν τα βασικά στοιχεία ενός επιστημονικού άρθρου και να είναι σε θέση να γράψουν μία μικρή βιβλιογραφική ανασκόπηση χρησιμοποιώντας πρωτογενείς πηγές. - Να ακολουθούν τον κώδικα δεοντολογίας που διέπει μια επιστημονική εργασία. - Να χρησιμοποιούν κατάλληλο επιστημονικό λόγο στη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Συγκεκριμένα οι φοιτητές/τριες θα εξασκηθούν στην εκμάθηση του τρόπου συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας μέσα από την αναζήτηση βιβλιογραφίας και μέσω της χρήσης των επιστημονικών βάσεων δεδομένων. Έμφαση δίδεται στην σημασία της αποφυγής λογοκλοπής, την χρήση κατάλληλου ακαδημαϊκού

λόγου, την ορθή παράθεση πηγών και την εκπόνηση μιας επιστημονικής εργασίας σύμφωνα με τις αρχές της Αμερικάνικης Ψυχολογικής Εταιρείας (American Psychological Association-APA).

Γενικές Ικανότητες

- Σύνθεση πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Επεξεργασία νέας ορολογίας
- Παραγωγή ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: Τι είναι επιστημονική εργασία.
- Είδη επιστημονικών εργασιών.
- Βιβλιογραφική ανασκόπηση και αποδελτίωση βιβλιογραφίας-Πρακτική εφαρμογή.
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας σε βάσεις δεδομένων-Πρακτική εφαρμογή.
- Επιστημονικός τρόπος γραφής-Βασικά χαρακτηριστικά-Παρουσίαση επιστημονικών εργασιών.
- Τρόπος συγγραφής με βάση το APA –Πρακτική εφαρμογή.
- Βήματα συγγραφής επιστημονικής εργασίας (Δομή εργασίας-Περίληψη, Εισαγωγή, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συζήτηση)-Πρακτική εφαρμογή
- Δεοντολογία επιστημονικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βιντεοσκοπημένων περιστατικών (αξιολόγηση και παρέμβαση) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1

	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση (100% της τελικής βαθμολογίας) περιλαμβάνει αξιολόγηση της παρουσίασης και της τελικής σεμιναριακής εργασίας		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: Author

Creswell, J. (2016). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας* (Επιμ.: Χ. Τσορμπατζούδης, 2η έκδ.). Αθήνα: Ίων.

Ευδωρίδου, Ε., & Καρακασίδης, Θ. (2018). *Ακαδημαϊκή γραφή* (3^η έκδ.). Αθήνα: Τζιόλας.

Γ' ΤΟΜΕΑΣ: ΕΚΠ/ΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γ01 Αναλυτικά Προγράμματα

Γ01 01 Υ Αναλυτικό Πρόγραμμα: Θεωρία και Πράξη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 01 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναλυτικό Πρόγραμμα. Θεωρία και Πράξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point		3	4
με διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
με από κοινού διερεύνηση και εξέταση των διαφόρων θεμάτων			
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες			
με προβολή βίντεο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU121/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:

- γνωρίζουν τις διάφορες έννοιες του Α.Π.
- κατανοούν τις σχέσεις που διέπουν την επιλογή, διανομή και αξιολόγηση της σχολικής γνώσης.
- προσδιορίζουν και θα αναλύουν τα αποτελέσματα της εθνοκεντρικής εκπαίδευσης.
- είναι εξοικειωμένοι/ες με τους διάφορους εκπαιδευτικούς σκοπούς, τη διατύπωσή τους και τις επιπτώσεις που έχουν στα Α.Π. και τη διδασκαλία.
- αναγνωρίζουν τους τρόπους και τις πρακτικές που εφαρμόζονται ως προς την επιλογή της ύλης που εμπεριέχεται στα Α.Π. και τα σχολικά εγχειρίδια.
- αναλύουν και θα συγκρίνουν διάφορους επιμέρους τομείς πληροφοριών και γνώσεων που απορρέουν από την εκπαιδευτική πολιτική της χώρας μας.
- προσδιορίζουν και θα αναλύουν τη σχέση των αναλυτικών προγραμμάτων και των σχολικών εγχειριδίων με την έννοια του πολίτη, καθώς και τις επιπτώσεις που η φύση τους δημιουργεί στην ανάπτυξη της ταυτότητας και στη διαχείριση της ετερότητας.
- γνωρίζουν τις προοπτικές εκπόνησης ενός κοινού Α.Π. στην Ευρώπη των 27, καθώς επίσης και για το περιεχόμενο, τους σκοπούς και τους στόχους του.
- κατανοούν το ρόλο που τα σχολικά εγχειρίδια επιτελούν μέσα στο συγκείμενο της σχολικής πραγματικότητας μιας χώρας.
- κατέχουν τις σύγχρονες τάσεις που διέπουν τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο δημοτικό σχολείο.
- προσδιορίζουν και να αναλύουν τους προβληματισμούς και τις δυνητικές προοπτικές της ελληνικής εκπαίδευσης στη μετά ONE εποχή.
- προσδιορίζουν τις μελλοντικές όψεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας εκπαίδευσης.
- αναγνωρίζουν τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στο αναλυτικό πρόγραμμα και τις σύγχρονες μεθόδους και αρχές διδασκαλίας και μάθησης με τα σχολικά εγχειρίδια.
- αναλύουν τα ισχύοντα Α.Π. και σχολικά εγχειρίδια της χώρας μας και να προτείνουν δικές τους μεθόδους, μέσα και άλλα στοιχεία για τη βελτίωσή τους.
- διαμορφώσουν τη δική τους φιλοσοφία για την εκπαίδευση, τα Α.Π. τα σχολικά εγχειρίδια και τις άλλες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- παρατηρούν και θα κρίνουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα και θα συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής γνώσης και διαδικασίας.
- κατέχουν τη μεθοδολογία αξιολόγησης του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων.
- αναλάβουν ηγετικό ρόλο για την αξιοποίηση και τη βελτίωση του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων του δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής
- Σεβασμός της ετερότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Εννοιολογική προσέγγιση του Α.Π. Επισκόπηση των ορισμών για το αναλυτικό πρόγραμμα (Α.Π.) και το curriculum. Προβλήματα σύλληψης και εννοιολόγησης του. Τομείς και περιοχές του curriculum. Θεωρίες του curriculum.
- 2η εβδομάδα** – Ιδεολογία και ιεράρχηση της σχολικής γνώσης. Επιλογή, ιεράρχηση και «νομιμοποίηση» της σχολικής/ εκπαιδευτικής γνώσης. Σχέσεις γνώσης και εξουσίας. Το «κρυφό» ή αθέατο Α.Π.
- 3η εβδομάδα** Θεωρίες και φιλοσοφίες των Α.Π. και οι επάλληλες σχολικές/εκπαιδευτικές λειτουργίες του (σχέση του curriculum με τις θεωρίες του νου, τη μάθηση, τη διδασκαλία, τη χρήση διδακτικών μέσων, την αξιολόγηση, κλπ.).
- 4η εβδομάδα** Τεχνογνωσία σχεδιασμού και ανάπτυξης των Α.Π. Δομή, διάρθρωση και ανάπτυξη του γνωστικού περιεχομένου κατά περιοχές (π.χ. γλώσσα, ιστορία). Μορφές σχεδιασμού και τύποι Α.Π. Προσαρμογή και εξατομίκευση του Α.Π. στα χαρακτηριστικά των μαθητών/τριών.
- 5η εβδομάδα** Αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια. Ρόλοι, χαρακτηριστικά, ιδεολογία, δομή, λειτουργίες. Διαδικασίες εκπόνησης ή/και επιλογής διδακτικού υλικού. Ηλεκτρονικές μορφές του σχολικού εγχειριδίου, πολλαπλές πηγές, e-curriculum, e-learning & e-media.
- 6η εβδομάδα** Το Α.Π. στην Ελλάδα και οι ιδιαιτερότητές του. Η φύση των γνωστικών αντικειμένων και το ωρολόγιο πρόγραμμα στην Ελλάδα διαχρονικά. Κριτική ερμηνεία, ανάλυση κειμένων, αποδόμηση.
- 7η εβδομάδα** Η φύση του λόγου στο Α.Π. Από την εθνικιστική ιδεολογία στα υπερεθνικά μορφώματα. Μελέτες γύρω από το Α.Π. και τα σχολικά εγχειρίδια στην Ελλάδα.
- 8η εβδομάδα** Προβλήματα και αδυναμίες του ελληνικού Α.Π. Νομικά κείμενα, εκπαιδευτικοί σκοποί, σκοπός Α.Π., γνωστικών αντικειμένων, κλπ. Η ασύμπτωτη σχέση ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Επιπτώσεις στις επάλληλες εκπαιδευτικές λειτουργίες και τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου.
- 9η εβδομάδα** Σύγχρονες τάσεις και έρευνες των γνωστικών αντικειμένων του Α.Π. σε διάφορες χώρες.
- 10η εβδομάδα** Συμμετοχή του εκπαιδευτικού στη λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση και προσαρμογή του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων. Η «μετάλλαξη» του εκπαιδευτικού από απλό «εκτελεστή/υλοποιητή» του προγράμματος σε «παιδαγωγική αυθεντία». Η εφαρμογή του ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ. Η ενσωμάτωση των εκπαιδευτικών καινοτομιών στο Α.Π. και η υλοποίηση της ευέλικτης ζώνης. Δυνατότητες, προβλήματα, περιορισμοί και δυσκολίες.
- 11η εβδομάδα** Το Α.Π. και η Ευρώπη. Αναζήτηση πολλαπλών προοπτικών του Α.Π. και των εκπαιδευτικών λειτουργιών. Το Α.Π. και η ιδεολογία του Ευρωπαϊσμού. Προοπτικές για ένα κοινό Α.Π. στην Ενωμένη Ευρώπη. Σκοποί, περιεχόμενα και αναζητήσεις στο συνεχώς μεταβαλλόμενο εκπαιδευτικό τοπίο. Νέες τάσεις και μοντέλα του curriculum
- 12η εβδομάδα** Αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών και των επάλληλων λειτουργιών του. Μορφές αξιολόγησης του Π.Σ.. Έννοιες, είδη, προσεγγίσεις, μεθοδολογία, προβλήματα και αδιέξοδα αξιολόγησης των Π.Σ.
- 13η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x 13=39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	25	1
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

- Apple, M. (1986). *Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής.
- Βρεττός Ι. & Καψάλης Α. (2014). *Αναλυτικά προγράμματα: Θεωρία και πράξη*, Αθήνα, Κ. Μπάμπαλης μονοπρόσωπη ΕΠΕ.
- Βρεττός Ι. (2018). *Αναλυτικό πρόγραμμα και σχολικό εγχειρίδιο*, Αθήνα, Κ. Μπάμπαλης μονοπρόσωπη ΕΠΕ.
- Γρόλιος Γ (2005). *Ο Paolo Freire και το αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα, Βάνιας.
- Ιβρίντελη, Μ. (2002β). Η παρουσία της ετερότητας/ του «άλλου» στο αναλυτικό πρόγραμμα της ελληνικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκριτική θεώρηση του τελευταίου τέταρτου του 20ου αιώνα, στο Πετρουλάκη Ν. (επιμ.), *Ελληνική παιδεία και παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα, Ατραπός.
- Καζαμίας, Α. (1960). "Ποια γνώση έχει την πιο μεγάλη αξία;". Μια παλιά αντίληψη και σύγχρονη συνέχειά της, *Harvard Educational Review*, 30(4), 307-330.
- Καλογιαννάκη Π. & Μακράκη Β., (επιμ.) *Ευρώπη και Εκπαίδευση*, Αθήνα, Γρηγόρη.
- Κουλουμπαρίτση Α. (2011). *Αναλυτικό πρόγραμμα και διδακτικός σχεδιασμός*, Αθήνα, Γρηγόρης.
- Μπαγάκης Γ. (2004). *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Τσάφος Β. (2014). *Αναλυτικό πρόγραμμα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικοί προσανατολισμοί*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Χατζηγεωργίου Γ. (2011). *Γνώθι το curriculum*, Αθήνα, Κ. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ

Γ01 02 Αναλυτικό Πρόγραμμα και Νέα Ευρώπη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναλυτικό Πρόγραμμα και Νέα Ευρώπη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point		3	4
με διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
με από κοινού διερεύνηση και εξέταση των διαφόρων θεμάτων			
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες			
με προβολή βίντεο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονική Περιοχής (Υποχρεωτική επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU129/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα: • κατανοούν τις διάφορες έννοιες του Α.Π. στο συγκεκριμένο της Ευρώπης των 27. • αναγνωρίζουν τις σχέσεις που διέπουν την επιλογή, διανομή και αξιολόγηση της σχολικής γνώσης. • προσδιορίζουν και θα αναλύουν τα αποτελέσματα της εθνοκεντρικής εκπαίδευσης. • γνωρίζουν τους διάφορους εκπαιδευτικούς σκοπούς των χωρών μελών της Ε.Ε., τη διατύπωσή τους και τις επιπτώσεις που έχουν στα Α.Π. και τη διδασκαλία.

- κατακτήσουν τους τρόπους και τις πρακτικές που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη της Ε.Ε ως προς την επιλογή της ύλης που εμπεριέχεται στα Α.Π και τα σχολικά εγχειρίδια.
- αναλύουν και θα συγκρίνουν διάφορους επιμέρους τομείς πληροφοριών και γνώσεων που απορρέουν από την εκπαιδευτική πολιτική των χωρών μελών της Ε.Ε.
- προσδιορίζουν και να αναλύουν τη σχέση των αναλυτικών προγραμμάτων και των σχολικών εγχειριδίων των χωρών μελών με την έννοια του πολίτη, καθώς και τις επιπτώσεις που η φύση τους δημιουργεί στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας και στη διαχείριση της ετερότητας.
- Συνειδητοποιήσουν θα εμπόδια που δρουν ανασταλτικά στη διαδικασία εκπόνησης ενός κοινού Α.Π. στην Ευρώπη των 27, καθώς επίσης και για το περιεχόμενο, τους σκοπούς και τους στόχους του.
- αναγνωρίζουν το ρόλο που τα σχολικά εγχειρίδια επιτελούν μέσα στο συγκείμενο της σχολικής πραγματικότητας κάθε μιας από τις χώρες μέλη της Ε.Ε.
- κατέχουν τις σύγχρονες τάσεις που διέπουν τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο δημοτικό σχολείο στις χώρες της Ε.Ε.
- προσδιορίζουν και θα αναλύουν τους προβληματισμούς και τις δυνητικές προοπτικές της ελληνικής εκπαίδευσης στη μετά ΟΝΕ εποχή.
- προβλέπουν τις μελλοντικές όψεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας εκπαίδευσης.
- αναγνωρίζουν τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στο αναλυτικό πρόγραμμα και τις σύγχρονες μεθόδους και αρχές διδασκαλίας και μάθησης με τα σχολικά εγχειρίδια.
- αναλύουν τα ισχύοντα Α.Π. και σχολικά εγχειρίδια των 27 κρατών και θα προτείνουν δικές τους μεθόδους, μέσα και άλλα στοιχεία για τη βελτίωσή τους.
- αναπτύσσουν διδακτικό υλικό, το οποίο θα συμβάλλει στη βελτίωση ασαφειών ή ατελειών που εντοπίζονται στην ύλη που εμπεριέχεται στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου και οι οποίες σχετίζονται με τις έννοιες της ευρωπαϊκής διάστασης, της ευρωπαϊκής ταυτότητας και του ευρωπαίου πολίτη.
- έχουν αναπτύξει τη δική τους φιλοσοφία για την εκπαίδευση, τα Α.Π. τα σχολικά εγχειρίδια και τις άλλες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Εξελιχθούν σε προσεκτικούς παρατηρητές και κριτές των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών μελών της Ε.Ε. και να συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής γνώσης και διαδικασίας.
- κατέχουν τη μεθοδολογία αξιολόγησης του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων.
- Αναλάβουν ηγετικό ρόλο για την αξιοποίηση και τη βελτίωση του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων του δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής
- Σεβασμός της ετερότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Εννοιολογική προσέγγιση του Α.Π. και η Ευρώπη των 27. Επισκόπηση των ορισμών για το αναλυτικό πρόγραμμα (Α.Π.) και το curriculum. Προβλήματα σύλληψης και εννοιολόγησης του. Τομείς και περιοχές του curriculum. Θεωρίες του curriculum.

2η εβδομάδα – Εθνικά συστήματα, Α.Π. σχολική γνώση και Ευρώπη κατά τη νεωτερική περίοδο. Η Ευρώπη της νεωτερικότητας (18^{ος}-19^{ος} αιώνας). Ο λόγος της νεωτερικότητας: βιομηχανική επανάσταση, έθνος-κράτος, Διαφωτισμός. Η γένεση, η εγκαθίδρυση και η εξάπλωση των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη. Μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων. Δημογραφικά στοιχεία. Εκπαιδευτικές βαθμίδες. Φοίτηση και διάρκεια. Δομές και Θεσμοί. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ιδεολογικό-πολιτικές διατάξεις της σχολικής γνώσης. Επιλογή, ιεράρχηση και «νομιμοποίηση» της σχολικής/ εκπαιδευτικής γνώσης (πολιτειακή, θεσμική, τοπική, κλπ.) στην Ευρώπη κατά τη νεωτερική περίοδο. Σχέσεις γνώσης και εξουσίας. Η. Spencer: «Ποια γνώση έχει πιο μεγάλη αξία».

3η εβδομάδα Αποτελέσματα της εθνοκεντρικής εκπαίδευσης. Ο Διαφωτισμός, ο Ρομαντισμός και ο Κοσμοπολιτισμός στη σκιά της αποικιοκρατίας και των εθνικών κρατών. Η «κατασκευή» της Ευρώπης. Ο ευρωκεντρισμός. Η αναζήτηση της αιτιώδους σχέσης μεταξύ εκπαίδευσης και κοινωνίας. Ο εθνικός χαρακτήρας των εκπαιδευτικών συστημάτων. Έμφαση στους εκπαιδευτικούς παράγοντες και παραδόσεις. Η αποθέωση του εθνικού χαρακτήρα. Ο πολιτικός εθνικισμός, φυλετισμός και ρατσισμός. Οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες και οι θεωρίες της αναπαραγωγής στην εκπαίδευση. Οι ιστορικές παραδόσεις της γνώσης και η οργάνωση των δομών της γνώσης. Η εξέλιξη της σχολικής γνώσης και οι θεωρήσεις των προγραμμάτων σπουδών κατά τον 20ο αιώνα. Προϋποθέσεις, πρακτικές οργάνωσης και ανάπτυξης της σχολικής γνώσης.

4η εβδομάδα Εκπαιδευτική πολιτική, σκοποί και προγράμματα των χωρών της Ε.Ε. Τα Α.Π. των χωρών μελών της Ε.Ε. και οι ιδιαιτερότητές τους. Νομικά κείμενα, εκπαιδευτικοί σκοποί, σκοπός Α.Π., γνωστικών αντικειμένων, κλπ. Η σχέση ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα της εκπαιδευτικής λειτουργίας (προθεσιακό πλαίσιο, οργανικό περιεχόμενο γνωστικών αντικειμένων, εκπαιδευτικά μέσα, διδακτικές στρατηγικές, αξιολόγηση, κλπ.). Επιπτώσεις στις επάλληλες εκπαιδευτικές λειτουργίες και τρόποι αντιμετώπισής τους. Η φύση των γνωστικών αντικειμένων και το ωρολόγιο πρόγραμμα ανά χώρα διαχρονικά: γλώσσα, θετικές επιστήμες, κοινωνικές σπουδές, αισθητική αγωγή, φυσική αγωγή. Κριτική ερμηνεία, ανάλυση κειμένων, αποδόμηση.

5η εβδομάδα Α.Π., νέα Ευρώπη και πολίτης. Η «Ευρώπη της γνώσης»: Λόγος και πολιτικές της ΕΕ στη δεκαετία του '90. Η «νέα αφήγηση» στην εποχή του τέλους των μυθολογιών. Οι έννοιες της ευρωπαϊκής ταυτότητας και του Ευρωπαίου πολίτη ως κεντρικά σημαίνοντα το λόγου της Ε.Ε.

6η εβδομάδα Η ευρωπαϊκή ταυτότητα ως διαχείριση της ετερότητας. Η ανάδυση του «εθνικού εαυτού» μέσα από τις σχέσεις του με τον «εθνικό άλλο»: Ρατσισμός ή λογικές προκαταλήψεις; «Δικαιολογώντας το μίσος μου». Η προβολή του «κακού» και το πρόσωπο του εχθρού. Το εκπαιδευτικό σύστημα ως νομιμοποιητικός μηχανισμός. Κατανοώντας πολλαπλές προοπτικές: Η αποδοχή του «άλλου». Το πλαίσιο του λόγου και των πολιτικών στη δεκαετία του 2000. Οι μελλοντικοί στόχοι των εκπαιδευτικών συστημάτων. Οι πολιτικές της περιόδου 2005-2008. Η περίοδος 2008-2010. Οι πολιτικές της περιόδου 2010-2013.

7η εβδομάδα Προς ένα κοινό Α.Π. στην Ευρώπη των 27. Το Α.Π. και η ιδεολογία του Ευρωπαϊσμού. Η Ευρώπη της γνώσης και το Α.Π. Προοπτικές για ένα κοινό- όχι ενιαίο- Α.Π. στην Ενωμένη Ευρώπη. Προσπάθεια εξισορρόπησης των γνωστικών αντικειμένων ως γνώσεις, ως δεξιότητες, ως ιδεολογήματα και ως αξίες (ισότητα, δικαιοσύνη, κλπ.).

8η εβδομάδα Η ευρωπαϊκή διάσταση στο Α.Π. και τα σχολικά εγχειρίδια. Από την εθνικιστική ιδεολογία στα υπερεθνικά μορφώματα. Ο εθνικός χαρακτήρας της σχολικής γνώσης και η παρουσία των εθνικών «άλλων» (ετερότητα) στο Α.Π. και τα σχολικά εγχειρίδια. Σχολική κουλτούρα και ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση. Σχολική κουλτούρα και πολυπολιτισμικότητα. Η ευρωπαϊκή διάσταση στα κείμενα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Οι 20

στόχοι του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία της Ευρώπης. Οι στόχοι της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης, οι οικουμενικές αξίες και οι στάσεις των μαθητών. Η διδασκαλία για την Ευρώπη. Η Ευρώπη ως χώρος, χρόνος και πολιτισμός στα προγράμματα σπουδών. Μελέτες γύρω από το Α.Π. και τα σχολικά εγχειρίδια στην Ευρώπη των 27 (κοινωνικός έλεγχος, ανθρώπινα δικαιώματα, εθνικές και υπερεθνικές διαστάσεις, οικουμενικά θέματα, η παρουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προβολή του «κόσμου», κλπ.).

9η εβδομάδα Σύγχρονες τάσεις και έρευνες των γνωστικών αντικειμένων του Α.Π. στις χώρες μέλη της Ε.Ε. Σύγχρονες τάσεις των γνωστικών αντικειμένων του σχολικού προγράμματος κατά κλάδο στις χώρες μέλη της Ε.Ε. (π.χ. η τάση της ολιστικής προσέγγισης στη γλώσσα, η τάση του κονστρουκτιβισμού στα φυσικο-μαθηματικά, κλπ.). Έρευνες του Α.Π. σχετικά με τις διάφορες γνωστικές περιοχές.

10η εβδομάδα Προβληματισμοί και δυνητικές προοπτικές της ελληνικής εκπαίδευσης στη μετά ΟΝΕ εποχή. Πολιτικές της γνώσης, προγράμματα σπουδών και σχολικά εγχειρίδια στην Ελλάδα. Λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση και προσαρμογή του Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων. Η εφαρμογή του Α.Π. σε μορφή curriculum και η «μετάλλαξη» του εκπαιδευτικού από απλό «εκτελεστή/υλοποιητή» του προγράμματος σε «παιδαγωγική αυθεντία». Η εφαρμογή των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ. Η ενσωμάτωση των εκπαιδευτικών καινοτομιών στο Α.Π. (τοπική ιστορία, Ευρωπαϊκή Διάσταση, αγωγή ειρήνης, αγωγή καταναλωτή, κλπ.) και η υλοποίηση της ευέλικτης ζώνης. Δυνατότητες, προβλήματα, περιορισμοί και δυσκολίες.

11η εβδομάδα Μελλοντικές όψεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης. Από τον H. Spenger στην κοινωνία της γνώσης. Η αποδόμηση του εκπαιδευτικού τύπου της νεωτερικότητας στο δρόμο προς την Ευρώπη της γνώσης και της πληροφορίας. Αναζητώντας τις ικανότητες/δεξιότητες του 21ου αιώνα. Η σύνδεση των ικανοτήτων με τις σύγχρονες θεωρίες της νοημοσύνης και τη «νέα μάθηση». Οι ικανότητες στην Ευρώπη της γνώσης. Διαδικασίες και σχέσεις της επιστήμης, της γνώσης και της μάθησης. Μορφές στρατευμένης γνώσης. Μορφές απόκτησης γνώσης σύμφωνα με τον επιστημολογικό και πολιτισμικό σχετικισμό και το μεταμοντερνισμό. Νέα μάθηση και οι αντίστοιχοι τρόποι αναζήτησης της γνώσης. Η έννοια της «ποιότητας» στην Ευρώπη των δεικτών. Σχολική αποτελεσματικότητα και σχολική βελτίωση. Η έννοια του σχολείου ως οργανισμού και ως κοινότητας μάθησης. Προσαρμογή και εξατομίκευση του Α.Π. στα χαρακτηριστικά των μαθητών/τριών. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020». Οι νέες προτεραιότητες του προγράμματος «Ε & Κ 2020».

12η εβδομάδα Μελλοντικές όψεις και προοπτικές της παγκόσμιας εκπαίδευσης. Ο πολιτισμικός ιμπεριαλισμός και η ιδεολογική ουδετερότητα της οικουμενικής κουλτούρας. Οι όψεις του μεταμοντέρνου. Οι θεωρίες του «παγκόσμιου συστήματος», της «εξάρτησης» και της «παγκόσμιας κουλτούρας». Προκλήσεις και μετασχηματισμοί. Νέοι «λόγοι», κοινωνίες και οικονομίες της γνώσης. Οι επιδράσεις της Κοινωνίας της Γνώσης και της Παγκοσμιοποίησης στον εκπαιδευτικό θεσμό. Η αλλαγή του εκπαιδευτικού παραδείγματος. Η πρόκληση του 21^{ου} αιώνα και το Α.Π.: Τάσεις και προοπτικές. Αμφισημίες της σύγχρονης κουλτούρας. Ανάμεσα στο οικουμενικό και το εθνο-τοπικό. Από την πιο «αξιόλογη» γνώση στην πιο «αξιόλογη» κοινωνία. Πολιτισμική αναπαραγωγή ή «ανατροπή»; Αναζήτηση εκπαιδευτικών προεκτάσεων/εφαρμογών σύμφωνα με τα νέα ευρήματα για τον εγκέφαλο, τη μάθηση, την ανάπτυξη, τη νοημοσύνη και τα νοητικά/παιδαγωγικά μοντέλα. Πολυπολιτισμική εκπαίδευση, πολλαπλές ταυτότητες, δημιουργία του παγκόσμιου πολίτη. Σκοποί, περιεχόμενα και αναζητήσεις στο συνεχώς μεταβαλλόμενο εκπαιδευτικό τοπίο. Νέες τάσεις και μοντέλα του Α.Π.

13η εβδομάδα Αξιολόγηση των Α.Π. και των σχολικών εγχειριδίων των χωρών μελών της Ε.Ε. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού. Μορφές αξιολόγησης του Α.Π. των σχολικών εγχειριδίων. Κριτική θεώρηση των ισχυόντων Α.Π. και σχολικών εγχειριδίων των χωρών μελών της Ε.Ε. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για το δημοτικό σχολείο ως προς την έννοια της ευρωπαϊκής διάστασης. Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x 13=39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	25	1
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Επιτροπή των ΕΚ (1993). <i>Πράσινη βίβλος για την “Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση”</i>, COM (93) 457, Βρυξέλλες, 29-9-1993. Επιτροπή των ΕΚ (1994α). <i>Λευκό Βιβλίο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, Διδασκαλία και Μάθηση. Προς την κοινωνία της γνώσης</i>, Λουξεμβούργο. Επιτροπή των ΕΚ (1997). «Για μια Ευρώπη της Γνώσης», COM (97) 563, Βρυξέλλες, 12.11.1997. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012). <i>Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα</i>, COM (2012) 669 final, Στρασβούργο, 20.11.2012. Ivrinteli, M., Papadakis, N. & Fragoulis, J. (2003). European integration, multiculturalism and the intended curriculum of primary education in Greece: myths and realities, in Ross A. (ed.) <i>A Europe of Many Cultures</i>, London, CiCe, p.p. 411-418 Ιβρίντελη, Μ. & Φλουρής, Γ. (2005). Από την Ευρώπη των 15 στην Ευρώπη των 25. Οι νέες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως λόγος στο αναλυτικό πρόγραμμα του ελληνικού δημοτικού σχολείου. Συγκριτική θεώρηση των δύο τελευταίων μεταρρυθμίσεων (1982-1985, 1998-2000), στο Μπουζάκη Σ. (επιμ.) <i>Ιστορία της Εκπαίδευσης</i>, Πάτρα, Πανεπιστήμιο Πατρών 2005. Παντίδης Στ. & Πασιάς Γ. (2004). <i>Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση. Όψεις, θεωρήσεις, προβληματισμοί</i>, τόμος Α', Αθήνα, Gutenberg. Πασιάς, Γ. (2006α). <i>Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση (1950-1999)</i>, τομ. Α, Αθήνα, Gutenberg,.

Πασιάς, Γ. (2006β). *Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση. Εκπαιδευτικός λόγος και πολιτικές (2000-2006)*, τομ. Β΄, Αθήνα, Gutenberg.

UNESCO (1999). *Εκπαίδευση. Ο θησαυρός που κρύβει μέσα της*, Αθήνα, Gutenberg.

Γ01 03 Αφανές ή Λανθάνον Αναλυτικό Πρόγραμμα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αφανές ή Λανθάνον Αναλυτικό Πρόγραμμα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point	3		4
με διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
με από κοινού διερεύνηση και εξέταση των διαφόρων θεμάτων			
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες			
με προβολή βίντεο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονική Περιοχής (Υποχρεωτική Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU115/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα: • γνωρίζουν τις διάφορες έννοιες του αφανούς ή λανθάνοντος Α.Π. • αντιλαμβάνονται τις σταθερές και τις μεταβλητές που το επηρεάζουν. • προσδιορίζουν και θα αναλύουν τη σημασία του ως ρυθμιστικό παράγοντα, ως διαδικασία και ως αποτέλεσμα στην καθημερινότητα της σχολικής τάξης. • αναγνωρίζουν τους τομείς του σχολικού περιβάλλοντος που αποτελούν τα κατ' εξοχήν πεδία διαμόρφωσής του.

- προσδιορίζουν και να αναλύουν τη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ επίσημου και αφανούς Α.Π.
- αναγνωρίζουν τους τρόπους εμφάνισης του αφανούς Α.Π. στο πλαίσιο της κουλτούρας του σχολείου και της σχολικής τάξης.
- αναλύουν και θα συγκρίνουν διάφορες επιμέρους εκφάνσεις του αφανούς Α.Π. που απορρέουν από τις διαπροσωπικές σχέσεις των ατόμων που διαβιούν μέσα στο χώρο του σχολείου.
- συνειδητοποιούν την επίδρασή του στη διεύθυνση και τη διευθέτηση της σχολικής τάξης.
- συνειδητοποιήσουν το ρόλο που το αφανές Α.Π. διαδραματίζει στη νομιμοποίηση ή την απόρριψη της σχολικής γνώσης.
- γνωρίζουν την επίδραση τόσο των παλαιότερων όσο και των νεότερων μαθησιακών-διδασκτικών παραδειγμάτων στη διαμόρφωση του αφανούς Α.Π.
- προσδιορίζουν και θα αναλύουν το ρόλο τους ως εκπαιδευτικοί όσο και των μαθητών/τριών ως «δημιουργών» του αφανούς Α.Π.
- εντοπίζουν τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο σχολείο και τον καθοριστικό ρόλο που αυτά διαδραματίζουν στην πολιτισμική αναπαραγωγή ή «ανατροπή» μέσω της επίδρασης του αφανούς Α.Π.
- κατανοούν την επίδραση των διαφόρων μορφών αξιολόγησης των μαθητών/τριών στη δημιουργία συγκεκριμένων παρενεργειών του αφανούς Α.Π.
- μελετούν και θα αναλύουν τα ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με το τι «μαθαίνουν» οι μαθητές/τριες μέσω του αφανούς Α.Π. και θα προτείνουν δικές τους μεθόδους και μέσα για τη βελτίωση των αρνητικών πτυχών του.
- έχουν αναπτύξει τη δική τους φιλοσοφία για την εκπαίδευση γενικότερα, όσο και για τις επιμέρους πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Εξελιχθούν σε προσεκτικούς παρατηρητές και κριτές του εκπαιδευτικού μας συστήματος και θα συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής γνώσης και διαδικασίας.
- κατέχουν τις στρατηγικές εξάλειψης των «παρενεργειών του αφανούς Α.Π.
- αναλάβουν ηγετικό ρόλο για την αξιοποίηση και τη βελτίωση τόσο της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας όσο και της καθημερινής διαβίωσης των μαθητών/τριών στο συγκεκριμένο του ελληνικού δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής
- Σεβασμός της ετερότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Επισκόπηση των ορισμών για το αναλυτικό πρόγραμμα (Α.Π.). Προβλήματα σύλληψης και εννοιολόγησής του. Σχέση «επιδιωκόμενου», «εφαρμοσμένου» και «κατακτηθέντος» προγράμματος.

2η εβδομάδα –Εννοιολόγηση του αφανούς Α.Π. Ορισμοί αφανούς Α.Π. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες του. Σταθερές και μεταβλητές που επηρεάζουν το αφανές Α.Π. Το αφανές Α.Π. ως ρυθμιστικός παράγοντας, ως διαδικασία και ως αποτέλεσμα. Τομείς του σχολικού

περιβάλλοντος που αποτελούν τα κατ' εξοχήν πεδία διαμόρφωσης του αφανούς Α.Π. Επίσημο ≠ αφανές Α.Π.

3η εβδομάδα Σχολικός χώρος και αφανές Α.Π. (Μέγεθος σχολείου και τάξης. Διαρρύθμιση και διακόσμηση της σχολικής τάξης. Διάταξη των θρανίων, θέση της έδρας, κλπ. Σύνθεση της σχολικής τάξης και αριθμός μαθητών ανά τάξη).

4η εβδομάδα Κουλτούρα σχολείου και τάξης: Ο ρόλος του αφανούς Α.Π. Οικολογία και κουλτούρα του σχολείου: Μορφές και χαρακτηριστικά. Ψυχολογικό κλίμα της τάξης: έννοια, σπουδαιότητα, μεταβλητές, συστατικά. Δημιουργία προϋποθέσεων θετικής ατμόσφαιρας και περιβάλλοντος. Η γλώσσα της σχολικής τάξης. Σχέσεις αλληλόδρασης μέσα στη σχολική τάξη. Ενίσχυση θετικής αυτοαντίληψης και αυτοπεποίθησης, κίνητρα, προσδοκίες. Η μη γλωσσική επικοινωνία στα πλαίσια της σχολικής τάξης.

5η εβδομάδα Η επίδραση του αφανούς Α.Π. στη διεύθυνση και διευθέτηση της τάξης. Διεύθυνση και διευθέτηση- έλεγχος της τάξης- κανόνες πειθαρχίας, αμοιβές-ποινές. Σχολική διάκριση και ιεραρχία. Διαχείριση του σχολικού χρόνου: χρόνος ωρολογίου προγράμματος, διδακτικός χρόνος, χρόνος εμπλοκής σε έργα.

6η εβδομάδα Επιλογή, ιεράρχηση και νομιμοποίηση της σχολικής γνώσης: Η «συμβολή» του αφανούς Α.Π. Το πρόβλημα της σχέσης ανάμεσα στην επιστημονική, τη σχολική/εκπαιδευτική και την καθημερινή-βιωματική ή «σιωπηλή» γνώση.

7η εβδομάδα Αφανές Α.Π. και μέθοδοι διδασκαλίας. Παλιά και νέα μαθησιακά-διδακτικά παραδείγματα και η επίδρασή τους στη διαμόρφωση του αφανούς Α.Π. Μοντέλα-μέθοδοι διδασκαλίας και η συμβολή τους στη «στήριξη» ή την «καταπολέμηση» του αφανούς Α.Π. Διδασκαλία και ατομικές διαφορές των μαθητών. Διδασκαλία και οι πολλαπλοί τύποι νοημοσύνης.

8η εβδομάδα Ο εκπαιδευτικός ως «δημιουργός» του αφανούς Α.Π. Χαρακτηριστικά και ρόλοι του σύγχρονου εκπαιδευτικού: υλοποιητής, ηγέτης, στοχαστής. Προσωπική και επαγγελματική αυτοαντίληψη του εκπαιδευτικού. Αποδοχή του εαυτού του και των άλλων. Διδακτικό ύφος εκπαιδευτικού. Προκαταλήψεις, στάσεις, αξίες εκπαιδευτικού. Παιδαγωγική σχέση: σχέση εκπαιδευτικού με μαθητές, εκπαιδευτικού με διευθυντή, εκπαιδευτικών μεταξύ τους και εκπαιδευτικών γονέων. Προσδοκίες εκπαιδευτικών. Ο εκπαιδευτικός και οι λιγότερο «πετυχημένοι» μαθητές. Εκπαιδευτικός και οι προικισμένοι μαθητές. Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές με πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης. Διάκριση του ρόλου των δύο φύλων. Στιγματισμός μαθητών.

9η εβδομάδα Ο μαθητής ως παράγοντας διαμόρφωσης του αφανούς Α.Π. Ιδεολογία, ψυχосύνθεση και κίνητρα για μάθηση. Μαθησιακός ρυθμός και κόπωση. Συναισθηματικοί παράγοντες και σχολική επίδοση. Σχολική επιτυχία και αποτυχία του μαθητή. Αυτοαντίληψη και σχολική επίδοση. Διαπροσωπικές σχέσεις μαθητών: σχολικές συνελεύσεις και συγκεντρώσεις των μαθητών (διάδρομος, γυμναστήριο, διαλείμματα, κλπ.). Παιχνίδια των μαθητών. Αποκλίνουσα συμπεριφορά μαθητών.

10η εβδομάδα Αφανές Α.Π. και γνωστικά αντικείμενα. Γνωστικά αντικείμενα του σχολικού προγράμματος κατά κλάδο (π.χ. γλώσσα, κοινωνικές σπουδές, θετικές επιστήμες, αισθητική αγωγή, κλπ.) και αφανές Α.Π. Πολιτισμική αναπαραγωγή ή «ανατροπή»;

11η εβδομάδα Αξιολόγηση και αφανές Α.Π. Τρόποι/μορφές αξιολόγησης. Είδη και τύποι ερωτήσεων. Γραπτές εργασίες για το σπίτι. Ο βαθμός ως μέσο διάκρισης των μαθητών.

12η εβδομάδα Αφανές Α.Π.: Παραδείγματα από τη σχολική ζωή. Παράθεση ερευνητικών δεδομένων αναφορικά με το τι «μαθαίνουν» οι μαθητές μέσω του αφανούς Α.Π. Παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων από τη σχολική ζωή που καταδεικνύουν τη δύναμη του αφανούς Α.Π. (π.χ. φυσική ή συναισθηματική «κακοποίηση», βίωση της αδικίας, εναντίωση στο «σύστημα», κλπ.) και τρόποι αντιμετώπισής τους.

13η εβδομάδα Στρατηγικές εξάλειψης των «παρενεργειών» του αφανούς Α.Π. Μορφές, τρόποι και τεχνικές ελαχιστοποίησης ή εξάλειψής του. Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x 13=39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	25	1
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αλτουσέρ, Λ. (1983). Ιδεολογία και Ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους, στου ίδιου *Θέσεις*, Αθήνα, Θεμέλιο, σσ. 69-121.

Apple, M. (1986). *Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής.

Κανταρτζή Ε. (1992). Το παραπρόγραμμα και η ισότητα των δύο φύλων, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 62, 91-99.

Μαρμαρινού Ι. (2000). *Το σχολικό πρόγραμμα*, Αθήνα, Ιδίου.

Μαυρογιώργου Γ. (1983). Σχολικό πρόγραμμα και παραπρόγραμμα, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ13, 74-81.

Νούτσου Χ. (1988). Παραπρόγραμμα και κοινωνική επιλογή στο σχολείο, *Απόψεις*, 1, 32-44.

Τσιπλητάρη Α. (1994). Το κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα στην κοινωνικοποιητική λειτουργία της σχολικής τάξης (ψυχοκοινωνιολογική θεώρηση), στα *Πρακτικά του Συνεδρίου: Αναλυτικά Προγράμματα και Διδακτικά Βιβλία στη Γενική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη*, Αθήνα, 16-17 Απριλίου, σ.σ. 235-249.

Ξενόγλωσση

Kentli F. (2009), Comparison of hidden curriculum theories, *European Journal of Educational Studies*, 1(2), 83-88.

Lynch K. (1989). *The hidden curriculum: Reproduction in education, a reappraisal*, Philadelphia, The Falmer Press.

Smith Myles B. & Tratuman M. (2004). *The hidden curriculum: Practical solutions for understanding unstated rules in social situations*, Shawnee, Quality Books Inc.

Γ01 04 Ο Εκπαιδευτικός ως Διαμορφωτής του Αναλυτικού Προγράμματος

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ο Εκπαιδευτικός ως Διαμορφωτής του Αναλυτικού Προγράμματος</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με powerpoint	3		4
με διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτική Επιλογή)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στα αγγλικά με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU337/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να: ➤ Γνωρίζουν τα φιλοσοφικά παραδείγματα των αναλυτικών προγραμμάτων (π.χ. ως προϊόν, διαδικασία, πράξη) σε σχέση με τα γνωσιακά ενδιαφέροντα, τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού, και των θεωριών διδασκαλίας και μάθησης. ➤ Αναγνωρίζουν, να εξωτερικεύουν και να στοχάζονται κριτικά ως προς τις προσωπικές τους θεωρίες, αξίες, πεποιθήσεις και πρακτικές για το αναλυτικό πρόγραμμα, τις θεωρίες μάθησης και τη διδασκαλία. ➤ Επιχειρηματολογούν ως προς τις επιλογές τους στο περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της διδασκαλίας και μάθησης και να συνειδητοποιούν τις ηθικές και πολιτικές επιπτώσεις των επιλογών τους. ➤ Σχεδιάζουν και αναπτύσσουν μαθησιακό υλικό στο πλαίσιο μιας διδακτικής ενότητας ή ενός θέματος που εντάσσεται σε μια διδακτική ενότητα ή μάθημα με βάση μια τεκμηριωμένη επιλογή σε σχέση με τα φιλοσοφικά παραδείγματα των αναλυτικών προγραμμάτων και της υποστηριζόμενης διδακτική/μαθησιακής προσέγγισης.

- Να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν το μοντέλο DeCoRe+ για την αποδόμηση, δόμηση και αναδόμηση διδακτικών εννοιών του σχολικού αναλυτικού προγράμματος με έμφαση σε θέματα που απηχούν τους τέσσερις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική και συστηματική σκέψη
- Ευελιξία
- Δημιουργικότητα
- Συνεργατικότητα
- Επικοινωνία
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτονομία
- Διεπιστημονικότητα
- Κριτικός στοχασμός
- Κριτική συνείδηση
- Ενεργή πολιτειότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^ο μάθημα: Γνωριμία με τους/τις φοιτητές/τριες και τις προσωπικές τους θεωρίες. Οι φοιτητές/τριες καταγράφουν την προσωπική τους θεώρηση, γνώση και πρακτική για το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδακτική-μαθησιακή προσέγγιση.
- 2^ο μάθημα: Αναστοχασμός των φοιτητών/τριών ως προς τις προσωπικές τους απόψεις, γνώσεις και πρακτικές για το αναλυτικό πρόγραμμα και τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού
- 3^ο μάθημα: Το αναλυτικό πρόγραμμα ως προϊόν, διαδικασία και πράξη σε σχέση με τα γνωσιακά ενδιαφέροντα και τον ρόλο της εκπαίδευσης.
- 4^ο μάθημα: Συνέχεια σε σχέση με τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού, της διδακτικής και μαθησιακής προσέγγισης καθώς και του παιδαγωγικού/κοινωνικού επιστημολογικού παραδείγματος.
- 5^ο μάθημα: Ο εκπαιδευτικός ως διαμορφωτής/αναμορφωτής του αναλυτικού προγράμματος: Εννοιολογικό πλαίσιο και ρόλοι.
- 6^ο μάθημα: Γνωριμία με το μοντέλο DeCoRe+ για το μετασχηματισμό του εκπαιδευτικού ως αναμορφωτή του αναλυτικού προγράμματος.
- 7^ο μάθημα: Παραδείγματα εφαρμογών του μοντέλου DeCoRe+
- 8^ο μάθημα: Επιλογή εργασιών για την εφαρμογή του DeCoRe+
- 9^ο μάθημα: Αναστοχαστικές συζητήσεις ως προς το 1^ο στάδιο του DeCoRe+ (Διαγνωστική αξιολόγηση)
- 10^ο μάθημα: Αναστοχαστικές συζητήσεις ως προς το 2^ο στάδιο του DeCoRe+ (Αποδόμηση διδακτικού περιεχομένου)
- 11^ο μάθημα: Αναστοχαστικές συζητήσεις ως προς το 3^ο στάδιο του DeCoRe+ (Δόμηση-συλλογή υλικού και διδακτικών επιλογών)
- 12^ο μάθημα: Αναστοχαστικές συζητήσεις ως προς το 4^ο και 5^ο στάδιο του DeCoRe+ (Αναδόμηση διδακτικού περιεχομένου και στρατηγικών εφαρμογής στην τάξη)
- 13^ο μάθημα: Αξιολόγηση του μαθήματος και οδηγίες για την ολοκλήρωση των εργασιών με βάση το DeCoRe+

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή υλικού που έχει κατασκευαστεί , καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 παραδόσεις	39 ώρες (13 διαλέξεις χ3)	1,5
	Προετοιμασία για τελικές εξετάσεις	65 ώρες	2,5
	Σύνολο	104	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/φοιτητριών γίνεται στην ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει 20% Συμμετοχή στο εργαστήριο του μαθήματος 80% Απαλλακτική εργασία		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Biasutti, M., Makrakis, V., Concina, E., Frate, S. (2018). Educationg academic staff to reorient curricula in ESD. International Journal of Sustainability in Higher Education 19 (1), 179-196.
<https://doi.org/10.1108/IJSHE-11-2016-0214>
- Illeris, K. (επιμ.) (2009). Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. & Μακράκης, Β. (2006). «Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση για ένα Βιώσιμο Μέλλον». Κρήτη: E-media.
- Kostoulas-Makrakis, N. (2010). Developing and applying a critical and transformative model to address ESD in teacher education. - Journal of Teacher Education for Sustainability, vol. 12, no. 2, pp. 17–26.
<https://intapi.sciendo.com/pdf/10.2478/v10099-009-0051-0>
- Kostoulas-Makrakis, N. & Makrakis, V. (2020). Developing student-driven learning activities to promote refugee quality education through the CARE methodology. International Journal of Early Years Education, vol. 28(2), pp. 176-188.
<https://doi.org/10.1080/09669760.2020.1765091>
- Makrakis, V. (2017). Unlocking the potentiality and actuality of ICTs in developing sustainability-justice curricula and society. Knowledge Cultures 5 (02), 103-122.
<https://doi.org/10.22381/KC5220177>
- Makrakis, V. & Kostoulas-Makrakis, N. (2023). A participatory curriculum approach to ICT-enabled education for sustainability in Higher Education. Sustainability 15 (5), 3967 <https://doi.org/10.3390/su15053967>
- Φρυδάκη, Ε. (2009). Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και μετανεωτερικής σκέψης. Αθήνα Εκδοσεις Κριτική.

Γ01 05 Αναλυτικό Πρόγραμμα και Κινηματογράφος

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αναλυτικό Πρόγραμμα και Κινηματογράφος</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point	3		4
με διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες	3		
με από κοινού διερεύνηση και εξέταση των διαφόρων θεμάτων	3		
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες			
με προβολή βίντεο	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παράδοση		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU362/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα: - είναι ενήμεροι/ες σχετικά με τα δομικά χαρακτηριστικά και τις λειτουργίες του κινηματογράφου ως μέσου που μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο τόσο του επιδιωκόμενου όσο και του εφαρμοσμένου Α.Π. - γνωρίζουν τους τρόπους και τις πρακτικές επιλογής ταινιών ή αποσπασμάτων τους που μπορούν να αποτελέσουν μέρος της μαθησιακής/ διδακτικής διαδικασίας μέσα στη σχολική τάξη.

- αναγνωρίζουν τις σχέσεις που διέπουν την επιλογή, διανομή και αξιολόγηση αυτής της μορφής της γνώσης.
- έχουν μνηθεί στην προβληματική που απορρέει από τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στον κινηματογράφο και τις σύγχρονες μεθόδους και αρχές διδασκαλίας και μάθησης σύμφωνα με τις οποίες αναπτύσσονται τα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα.
- κατανοούν το ρόλο που ο κινηματογράφος μπορεί να επιτελέσει μέσα στο συγκείμενο της σχολικής πραγματικότητας.
- έχουν αναπτύξει διδακτικό υλικό, το οποίο θα συμβάλλει στη «βελτίωση» τυχόν ασαφειών ή ατελειών που εντοπίζονται στην ύλη που εμπεριέχεται στο αναλυτικό πρόγραμμα και στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου.
- έχουν διαμορφώσει τη δική τους φιλοσοφία για την εκπαίδευση, το αναλυτικό πρόγραμμα και τις άλλες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- εξελιχθούν σε προσεκτικούς παρατηρητές και κριτές του εκπαιδευτικού μας συστήματος και θα συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής γνώσης και διαδικασίας.
- κατακτήσουν τη μεθοδολογία αξιολόγησης των κινηματογραφικών ταινιών προκειμένου αυτές να αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα του Α.Π. του ελληνικού Δημοτικού σχολείου.
- μπορούν να αναλάβουν ηγετικό ρόλο για την αξιοποίηση και τη βελτίωση των παρεχόμενων μορφών γνώσης στο πλαίσιο του δημοτικού σχολείου στη χώρας μας.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής
- Σεβασμός της ετερότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση θεματικών ενοτήτων

2η εβδομάδα –Μεθοδολογία αξιολόγησης και επιλογής κινηματογραφικών ταινιών ή αποσπασμάτων τους που μπορούν να αποτελέσουν μέρος του επίσημου και εφαρμοσμένου Α.Π. Αντιπροσωπευτικά μοντέλα ανάπτυξης διδακτικού υλικού.

3η- 8η εβδομάδα Παρουσίαση κινηματογραφικών ταινιών, συζήτηση πάνω σε αυτές και εντοπισμός θεματικών περιοχών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως επιπρόσθετο συμπληρωματικό υλικό μέσα στη σχολική τάξη.

4η-12 εβδομάδα Πρακτική εφαρμογή. Παρουσίαση, συζήτηση και υλοποίηση των τεχνικών δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση κινηματογράφου. Παραγωγή συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσα στο αμφιθέατρο.

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία) διαλεκτική συζήτηση και τεκμηρίωση θέσεων από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες από κοινού διερεύνηση και εξέταση των διαφόρων θεμάτων		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή κινηματογραφικών ταινιών • Προβολή υλικού που έχει κατασκευαστεί , καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x 13=39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	25	1
	Αυτοτελής μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:.

Ανδρίτσος Γ. (2020). Κινηματογράφος και ιστορία. Η κατοχή και η Αντίσταση στις ελληνικές ταινίες μυθοπλασίας μεγάλου μήκους από το 1945 μέχρι το 1981, Αθήνα, Πεδιώτη Ελένη και ΣΙΑ Ο.Ε.

Βαλούκος Στ. (2011). *Νέος ελληνικός κινηματογράφος (1965-1981). Ιστορία και πολιτική*, Αθήνα, Ιωάννης Σολδάτος.

Γουλής Δ. (2016). *Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη μεγάλη οθόνη*, Αθήνα, University Studio Press.

Δελβερούδη Ε. (2004). *Νέοι στις κωμωδίες του ελληνικού κινηματογράφου*, Αθήνα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Θανούλη Ε. (2024). *Ιστορία και κινηματογράφος. Εξιτορώντας στην οθόνη*, Αθήνα, Πεδίο Ferro M. (2002). *Κινηματογράφος και ιστορία*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Καραλής Β. (2023). *Μια ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου*, Αθήνα, ΔΩΜΑ

Κελεσίδης Β. (2009). *Ο κινηματογράφος ως παράγοντας διαμόρφωσης των ιστορικών ιδεών των παιδιών*, Αθήνα, Γράφημα.

Λεμονίδου Ε. (2017). *Ιστορία στη μεγάλη οθόνη. Ιστορία, κινηματογράφος και εθνικές ταυτότητες*, Αθήνα, Άνιμα.

- Μητροπούλου Α. (2006). *Ελληνικός κινηματογράφος*, Αθήνα, Παπαζήση.
- Μυλωνάς Κ. (2001). *Η μουσική στον ελληνικό κινηματογράφο*, Αθήνα, ΚΕΔΡΟΣ
- Νταλάσης ΣΤ. (2019). *Κοινωνία, θρησκεία και πολιτισμός στον ελληνικό κινηματογράφο της δεκαετίας του '50*, Αθήνα, Αιγόκερως
- Παραδείση Μ. & Νικολαΐδου Α. (2017). *Από τον Πρώιμο στον Σύγχρονο Ελληνικό Κινηματογράφο. Ζητήματα μεθοδολογίας, θεωρίας, ιστορίας*, Αθήνα, Gutenberg
- Παπαδημητρίου Λ. (2009). *Το ελληνικό κινηματογραφικό μιούζικαλ. Κριτική-πολιτισμική θεώρηση*, Αθήνα, Παπαζήσης
- Σολδάτος Γ. (2015). *Συνοπτική ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου*, Αθήνα, Αιγόκερως.
- Στάμος Ν. (2021). *Η αξιοποίηση του κινηματογράφου στη διδασκαλία και μάθηση της ιστορίας*, Αθήνα, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ
- Σάντας Κ. (2006). *Πώς βλέπω μια ταινία. Σπουδή στην τέχνη του κινηματογράφου*. Αθήνα, Γρηγόρη
- Sorlin P. (2006). *Κοινωνιολογία του κινηματογράφου*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Τομαή Φ. (2006). *Αναπαραστάσεις πολέμου*, Αθήνα, Παπαζήση.

Γ01 06 Σχολικά Εγχειρίδια

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ01 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχολικά Εγχειρίδια		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point	3	4	
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες			
με σχολιασμό των εργασιών από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παράδοση		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE152/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα: • έχουν ενημερωθεί σχετικά με τα δομικά χαρακτηριστικά και τις λειτουργίες των σχολικών εγχειριδίων. • γνωρίζουν τους τρόπους και τις πρακτικές επιλογής της ύλης που εμπεριέχεται στα σχολικά εγχειρίδια. • έχουν κατανοήσει τις σχέσεις που διέπουν την επιλογή, διανομή και αξιολόγησης της σχολικής γνώσης. • είναι μνημόνοι/ες στην προβληματική που απορρέει από τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στο αναλυτικό πρόγραμμα και τις σύγχρονες μεθόδους και αρχές διδασκαλίας και μάθησης με τα σχολικά εγχειρίδια. • έχουν κατανοήσει το ρόλο που τα σχολικά εγχειρίδια επιτελούν μέσα στο συγκεκριμένο της σχολικής πραγματικότητας.

- έχουν αναπτύξει διδακτικό υλικό, το οποίο θα συμβάλλει στη «βελτίωση» τυχόν ασαφειών ή ατελειών που εντοπίζονται στην ύλη που εμπεριέχεται στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου.
- έχουν αναπτύξει τη δική τους φιλοσοφία για την εκπαίδευση, τα σχολικά εγχειρίδια και τις άλλες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- έχουν γίνει προσεκτικοί παρατηρητές και κριτές του εκπαιδευτικού μας συστήματος και θα συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής γνώσης και διαδικασίας.
- είναι ικανοί/ες να αναλάβουν ηγετικό ρόλο για την αξιοποίηση και τη βελτίωση των σχολικών εγχειριδίων του δημοτικού σχολείου της χώρας μας.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής
- Σεβασμός της ετερότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση θεματικών ενοτήτων και σχετικής βιβλιογραφίας

2η εβδομάδα Διαδικασία συγγραφής σχολικών εγχειριδίων. Θεσμική εξέλιξη.

3η εβδομάδα Χαρακτηριστικά και λειτουργίες των σχολικών εγχειριδίων.

4η–9η εβδομάδα Περιεχόμενο σχολικών εγχειριδίων δημοτικού σχολείου. Τρόπος παρουσίασης θεματικών περιοχών μέσα στα σχολικά εγχειρίδια. Ενδεικτικές θεματικές περιοχές:

Ο θεσμός της οικογένειας

Διάφορες θρησκείες

Δύο φύλα

Αξίες

Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα παιδιού

Ετερότητα

Διάφορες ιστορικές περίοδοι

Ευρωπαϊκή διάσταση

Κυκλοφοριακή αγωγή

Σεξουαλική αγωγή

Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Εκπαίδευση καταναλωτή

Αγωγή ειρήνης

Θέματα πολιτισμού

10η–11η εβδομάδα Λάθη, παραποιήσεις και διαστρεβλώσεις στα σχολικά εγχειρίδια του ελληνικού δημοτικού σχολείου.

12 εβδομάδα Αντιπροσωπευτικά μοντέλα ανάπτυξης αυτοδίδακτων ενοτήτων (Modules).

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή υλικού που έχει κατασκευαστεί, καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	3x 13=39
	Μικρές ατομικές εργασίες	25
	Αυτοτελής μελέτη	36
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Ανδρέου Α. (2008). *Η διδακτική της Ιστορίας στην Ελλάδα και η έρευνα στα σχολικά εγχειρίδια*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Βρεττός Ι. (2018). *Αναλυτικό πρόγραμμα και σχολικό εγχειρίδιο*, Αθήνα, Κ. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ.

Καψάλης Α. & Χαραλάμπους Δ. (2008). *Σχολικά εγχειρίδια*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Χριστοδούλου Α. (2007). *Σημειωτική και σχολικά εγχειρίδια*, Αθήνα, University Studio Press.

Γ02 Διδακτική Μεθοδολογία

Γ02 01 Υ Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας

ΓΕΝΙΚΑ ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 01 (Υ)	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στα αγγλικά με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Στο e-class του ΠΤΔΕ (https://eclass.edc.uoc.gr)		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Πρόκειται για ένα εισαγωγικό μάθημα που έχει ως στόχο να εισάγει τους φοιτητές και τις

φοιτητές σε ζητήματα θεωρίας της διδασκαλίας και διδακτικής μεθοδολογίας. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να:

- γνωρίζουν τις επιστημολογικές βάσεις θεωριών μάθησης και μοντέλων διδασκαλίας·
- αντιλαμβάνονται τους φυλογενετικούς περιορισμούς της διδακτικής ως επιστήμη·
- αναγνωρίζουν και να αναλύουν τη φύση των (καθημερινών) εννοιών που χρησιμοποιούν για να ερμηνεύσουν τη μάθηση και τη διδασκαλία·
- επιλέγουν συνειδητά (επιστημονικές) έννοιες προκειμένου να υποστηρίξουν τη διδασκαλία τους
- σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν σενάρια διδασκαλίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες ...

- Κριτική και συστημική σκέψη
- Ευελιξία σκέψης
- Δημιουργικότητα
- Συνεργατικότητα
- Επικοινωνία
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτονομία
- Διεπιστημονικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή

- Εισαγωγικές έννοιες, αποσαφήνιση και ιεράρχηση όρων

Μοντέλα Διδασκαλίας

- Το Επαγωγικό Μοντέλο Διδασκαλίας
- Το Μοντέλο Εκμάθησης Εννοιών
- Το Επαγωγικό Μοντέλο Εικόνας-Λέξης
- Το Μοντέλο της Επιστημονικής Διερεύνησης

Επιστημολογικές Παραδοχές των Μοντέλων Διδασκαλίας

- Εντοπισμός και κριτική εξέταση των επιστημολογικών παραδοχών

Διδακτικές Μέθοδοι

- Συνεργατική συναρμολόγηση
- Καταιγισμός ιδεών/ιδεοθύελλα
- Προκαταβολικοί οργανωτές
- Μέθοδος Project

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Προβολή βίντεο Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Εργαλεία σύγχρονης διάδρασης Ηλεκτρονική επικοινωνία με τις φοιτήτριες και τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	3 x 13 = 39 (1,56 ECTS)
	Αυτοτελής Μελέτη	61 (2,44 ECTS)
	Σύνολο Μαθήματος	100 (4 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100%) με ερωτήσεις ανάπτυξης.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Joyce B. και Calhoun E. (2025). Μοντέλα Διδασκαλίας. Εκδόσεις Τζιόλα.
- Δημητριάδου Κ. (2016). Νέοι Προσανατολισμοί της Διδακτικής. Προσαρμογή της Διδασκαλίας στις εκπαιδευτικές προκλήσεις του 21ου αιώνα. Εκδόσεις Gutenberg.
- Ματσαγγούρας, Η.Γ. (2007). Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Εκδόσεις Gutenberg.
- Φρυδάκη, Ε. (2009). Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και μετανεωτερικής σκέψης. Εκδόσεις Κριτική.

Γ02 03 Εναλλακτικά Παραδείγματα Διδασκαλίας/Μάθησης και η Θεωρητική τους Θεμελίωση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς Περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εναλλακτικά Παραδείγματα Διδασκαλίας/Μάθησης και η Θεωρητική τους Θεμελίωση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις,	3		4
Συζητήσεις			
Προβολές παρουσιάσεων			
Προβολές ταινιών			
Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των συναντήσεων			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU128/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: - να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά τα οποία κάνουν μια διδασκαλία εναλλακτική - να αναγνωρίσουν και να παρουσιάσουν παιδαγωγούς και διανοητές, οι οποίοι διαμόρφωσαν εναλλακτικά παραδείγματα διδασκαλίας/μάθησης. - να παρουσιάσουν με κριτικό τρόπο τις θεωρητικές παραδοχές που στήριξαν συγκεκριμένες καινοτόμες πρακτικές. - να αναγνωρίσουν, από την περιγραφή μαθησιακών καταστάσεων, ποιες θεωρητικές βάσεις οδήγησαν στον σχεδιασμό τους

- να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους για τις εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές σε δικά τους σχέδια διδασκαλίας. - να σχεδιάζουν διδασκαλίες με τη μέθοδο project - να αξιοποιούν τους χάρτες εννοιών στον σχεδιασμό της διδασκαλίας - να αξιοποιούν το διαδίκτυο στον σχεδιασμό της διδασκαλίας
Γενικές Ικανότητες
• Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Διάκριση θεωρίας από την πράξη • Διάκριση, ανάδειξη, ορισμός και χρήση της καινοτομίας. • Εργασία σε καινοτόμο περιβάλλον • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Διάκριση παραδοσιακού από καινοτόμου • Κατασκευή σχεδίου διδασκαλίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα: Γνωριμία, συζήτηση για τις προσδοκίες των φοιτητών/-τριών, διαπίστωση αναγκών, ενημέρωση για τις θεματικές και τους στόχους του μαθήματος. Εισαγωγικές εννοιολογικές αποφασηνίσεις. 2η Εβδομάδα: Χαρακτηριστικά εναλλακτικών παραδειγμάτων διδασκαλίας/μάθησης. 3η Εβδομάδα: Κλασσικές επιρροές. Επίδραση αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων σε σύγχρονες προσεγγίσεις για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Η ερωτική διάσταση της διδασκαλίας. 4η Εβδομάδα: John Dewey: Το κίνημα της νέας αγωγής. 5η Εβδομάδα: Selestén Frene: Το σχολείο του λαού. 4η Εβδομάδα: Paolo Freire: Η εκπαίδευση ως απελευθέρωση. 6η Εβδομάδα: Alexander Sutherland Neill : το σχολείο ως δημοκρατικά διοικούμενη κοινότητα. 7η Εβδομάδα: Κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση. 8η Εβδομάδα: Το σημερινό ελληνικό σχολείο. Το Νέο Ενιαίο πλαίσιο σπουδών για τη λειτουργία του. Εναλλακτικά σχολεία. Το σχολείο της φύσης και των χρωμάτων. 9η Εβδομάδα: Διδασκαλία και μάθηση με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. Παραδείγματα από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο. 10η Εβδομάδα: Η μέθοδος project. 11η Εβδομάδα: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. 12η Εβδομάδα: Το διαδίκτυο στην υπηρεσία της μάθησης. Οι χάρτες εννοιών ως μαθησιακά εργαλεία. 13η Εβδομάδα: Ανακεφαλαίωση. Δημιουργία σχεδίων διδασκαλίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή παρουσιάσεων • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/-τριες • Εργαστήριο με σκοπό την εξοικείωση με εφαρμογές των ΤΠΕ οι οποίες μπορούν να υποστηρίξουν εναλλακτικές διδαικτικές/μαθησιακές πρακτικές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3X13=39	1,56
	Τελική εργασία	20	0,80
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασίας (100% της τελικής βαθμολογίας)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dewey, J. (1938). Experience and Education. NY:Kappa Delta Pi.

Freire, Π. (2009). Η αγωγή του καταπιεζόμενου, Αθήνα: Κέδρος

Makrakis V. (2017). Unlocking the potentiality and actuality of ICTs in developing sustainable-justice curricula and society. Knowledge Cultures, 5(2), 103-122. doi: 10.22381/KC5220177

Κοσσυβάκη, Φ. (2006). Εναλλακτική Διδακτική. Προτάσεις για Μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου. Αθήνα: Gutenberg.

Κωστούλα Μακράκη, Ν., Μακράκης Β.Γ. (2006). Διαπολιτισμικότητα και εκπαίδευση για ένα βιώσιμο μέλλον. Ψηφιακό Κέντρο Εκπαιδευτικών Μέσων Πανεπιστημίου Κρήτης

Ματσαγγούρας, Η. (2010). Σημειώσεις μαθήματος "Διδακτική Μεθοδολογία" - Μ.Δ.Δ.Ε. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Πουρκός, Μ. (2011). Κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικές προσεγγίσεις στην Ψυχολογία και την εκπαίδευση. Αθήνα:Διάδραση.

Recalcati, M. (2020). Η ώρα του μαθήματος. Για την ερωτική διάσταση της διδασκαλίας. Αθήνα: Κελευθος.

Τριλιανός, Α. Θ. (2013). Μεθοδολογία της διδασκαλίας. Αθήνα. Διάδραση.

Φρενέ, Σ. (1977). Το σχολείο του λαού. Αθήνα: Οδυσσέας.

Γ02 04 Σχεδιασμός Διδασκαλίας και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχεδιασμός Διδασκαλίας και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις,		3	4
Συζητήσεις			
Προβολές παρουσιάσεων			
Προβολές ταινιών			
Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των συναντήσεων			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Γ02Π01 Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην αγγλική γλώσσα με εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος

- θα έχουν μελετήσει τους στόχους των προγραμμάτων σπουδών
- θα έχουν μελετήσει και αξιολογήσει σενάρια διδασκαλίας
- θα είναι σε θέση να δημιουργούν σενάρια διδασκαλίας για κάθε μάθημα.
- θα έχουν μελετήσει και αξιολογήσει διδακτικό υλικό
- θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν διδακτικό υλικό.
- θα μπορούν να σχεδιάσουν διαθεματικά σενάρια διδασκαλίας
- θα μπορούν να δημιουργήσουν σενάρια διδασκαλίας που εφαρμόζουν τη μέθοδο project.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Σχεδιασμός διδασκαλίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα: Γνωριμία, συζήτηση για τις προσδοκίες των φοιτητών/-τριών, διαπίστωση αναγκών, ενημέρωση για τις θεματικές και τους στόχους του μαθήματος Εισαγωγικές εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.

2η Εβδομάδα: Το ελληνικό σχολείο στο παρόν και το μέλλον. Τα νέα προγράμματα σπουδών. Οι δεξιότητες του 21ου αιώνα.

3η Εβδομάδα: Ο πολυδιάστατος ρόλος του/της εκπαιδευτικού στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο. Ο/Η εκπαιδευτικός ως σχεδιαστής/τρια διδακτικού υλικού και σεναρίων διδασκαλίας.

4η Εβδομάδα: Οι ΤΠΕ ως εργαλεία για την παραγωγή διδακτικού υλικού. Δυνατότητες και περιορισμοί. Νοητικοί χάρτες και χάρτες εννοιών ως γνωστικά εργαλεία.

5η Εβδομάδα: Εφαρμογές web.02 για τον σχεδιασμό διδακτικού υλικού.

6η Εβδομάδα: Το μάθημα της Γλώσσας στην Α Δημοτικού. Στοχοθεσία, διδακτικά εγχειρίδια, σενάρια διδασκαλίας, μαθησιακό υλικό. Δημιουργία σεναρίου.

7η Εβδομάδα: Το μάθημα της Γλώσσας στις μεγαλύτερες τάξεις. Στοχοθεσία, διδακτικά εγχειρίδια, σενάρια διδασκαλίας, μαθησιακό υλικό. Δημιουργία σεναρίου.

8η Εβδομάδα: Το μάθημα των Μαθηματικών. Στοχοθεσία, διδακτικά εγχειρίδια, σενάρια διδασκαλίας, μαθησιακό υλικό. Δημιουργία σεναρίου.

9η Εβδομάδα: Το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος. Στοχοθεσία, διδακτικά εγχειρίδια, σενάρια, μαθησιακό υλικό. Δημιουργία σεναρίου.

10η Εβδομάδα: Το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Στοχοθεσία, διδακτικά εγχειρίδια, σενάρια, μαθησιακό υλικό. Δημιουργία σεναρίου.

12η Εβδομάδα: Σχεδιασμός διαθεματικών σεναρίων διδασκαλίας. Θεωρητική τεκμηρίωση και παραδείγματα. Δημιουργία σεναρίου.

13η Εβδομάδα: Η μέθοδος project. Περιγραφή βημάτων. Παραδείγματα. Σχεδιασμός ενός project.

13η Εβδομάδα: Ανακεφαλαίωση. Παρουσίαση σεναρίων. Αξιολόγηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή παρουσιάσεων • Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/-τριες • Εργαστήριο με σκοπό την εξοικείωση με εφαρμογές των ΤΠΕ οι οποίες μπορούν να υποστηρίξουν εναλλακτικές διδακτικές/μαθησιακές πρακτικές.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου ECTS μονάδες <table><tr><td>Διαλέξεις</td><td>3X13=39 ώρες</td><td>1,56</td></tr><tr><td>Προετοιμασία εργασιών</td><td>20 ώρες</td><td>0,80</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>41 ώρες</td><td>1,64</td></tr><tr><td>Σύνολο μαθήματος</td><td>100 ώρες</td><td>4</td></tr></table>	Διαλέξεις	3X13=39 ώρες	1,56	Προετοιμασία εργασιών	20 ώρες	0,80	Αυτοτελής μελέτη	41 ώρες	1,64	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες	4
Διαλέξεις	3X13=39 ώρες	1,56											
Προετοιμασία εργασιών	20 ώρες	0,80											
Αυτοτελής μελέτη	41 ώρες	1,64											
Σύνολο μαθήματος	100 ώρες	4											
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει • παράδοση portfolio εργασιών (50% της τελικής βαθμολογίας) • γραπτές εξετάσεις (50% της τελικής βαθμολογίας)												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καλδή, Σ. & Κόνσολας, Μ. (2016). Διδακτική μέθοδος project και διαθεματικότητα. Αθήνα: Γρηγόρης.

Κωστούλα Μακράκη, Ν., Μακράκης Β.Γ. (2006). Διαπολιτισμικότητα και εκπαίδευση για ένα βιώσιμο μέλλον. Ψηφιακό Κέντρο Εκπαιδευτικών Μέσων Πανεπιστημίου Κρήτης.

Makrakis, V. & Kostoulas-Makrakis, N. (2017). An Instructional-Learning Model Applying Problem-Based Learning Enabled by ICTs. Στο P. Anastasiades & N. Zaranis (Eds.) Research on e-Learning and ICT in Education (pp. 3-16). Switzerland:Springer.

Ματσαγγούρας, Η. (2010). Σημειώσεις μαθήματος "Διδακτική Μεθοδολογία" - Μ.Δ.Δ.Ε. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Ματσαγγούρας, Η. (1999). Η σχολική τάξη. Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Χώρος – ομάδα- πειθαρχία – μέθοδος. Αθήνα: Γρηγόρης.

Χατζηδήμου, Χ. Δ. & Χατζηδήμου, Δ. Κ. (2020). Προγραμματισμός διδασκαλίας στη θεωρία και την πράξη. Αθήνα: Διάδραση.

Προγράμματα σπουδών <http://iep.edu.gr/el/nea-programmata-spoudon-arxiki-selida>

Γ02 07 Αξίες και Αξιακά συστήματα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς Περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αξίες και Αξιακά συστήματα</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολές παρουσιάσεων	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU119/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η εννοιολογική προσέγγιση των αξιών και η διδακτική αξιοποίησή τους μέσα από συγκεκριμένες παιδαγωγικές στρατηγικές, στα πλαίσια α) μιας διαθεματικής-ολιστικής προσέγγισης της μάθησης και της διδασκαλίας και β) των τρεχουσών διεθνών πρωτοβουλιών. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/-τρια θα είναι σε θέση να: - Διακρίνει τις αξίες και τα είδη τους - Διακρίνει τις αξίες από τις στάσεις και τις πεποιθήσεις - Γνωρίζει τις βασικές αρχές, τους τρόπους οργάνωσης της διαθεματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη, τα κριτήρια επιλογής μιας διαθεματικής προσέγγισης και τα βήματα σχεδιασμού της. - Ενσωματώνει σε μια διαθεματική προσέγγιση το ζήτημα των αξιών - Αναλύει με κριτικό τρόπο μια διαθεματική διδασκαλία - Συνδέει τις αξίες με τους εκπαιδευτικούς στόχους - Συνδυάζει τη διδασκαλία γνώσεων και αξιών. - Προσεγγίζει ολιστικά τις αξίες - Γνωρίζει τις διεθνείς πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των αξιών - Αναγνωρίζει τις αξίες σε διεθνή κείμενα όπως η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης και οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

- Ενσωματώνει τις αξίες στην καθημερινή διδακτική του/της πρακτική, στο πλαίσιο μιας διαθεματικής προσέγγισης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Η διαθεματική προσέγγιση των αξιών. Τάσεις και προοπτικές

1η Εβδομάδα: Γνωριμία, προσδοκίες των φοιτητών/-τριών, ανάλυση σχεδιαγράμματος διδασκαλίας εξαμήνου και τρόπου αξιολόγησης (απαλλακτική εργασία). Εισαγωγικές εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.

2η Εβδομάδα: Το εννοιολογικό πλαίσιο. Συζήτηση των παρακάτω ερωτημάτων: Τι είναι αξίες; Σε τι διαφέρουν από τις στάσεις και τις πεποιθήσεις; Τι είναι η διαθεματικότητα και πώς συνδέεται με τις αξίες; Η διαθεματικότητα μέσα στα νέα κοινωνικο-οικονομικά πλαίσια.

3η Εβδομάδα: Η διαθεματικότητα στην εκπαιδευτική πράξη. Η εφαρμογή της διαθεματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη, οι αρχές και οι τρόποι οργάνωσής της, τα κριτήρια για την επιλογή μιας διαθεματικής προσέγγισης, η αναγκαιότητα της διαθεματικής διδασκαλίας και τα βήματα σχεδιασμού της.

4η Εβδομάδα: Η διαθεματικότητα στην εκπαιδευτική πράξη. Διερεύνηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής της διαθεματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη και των πλεονεκτημάτων που έχει για τους/τις μαθητές/-τριες αλλά και τους/τις εκπαιδευτικούς. Η κριτική απέναντι στη διαθεματική διδασκαλία.

5η Εβδομάδα: Η διαθεματικότητα στην εκπαιδευτική πράξη. Οι προϋποθέσεις, οι συνθήκες και το πλαίσιο εφαρμογής της διαθεματικότητας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Παραδείγματα εφαρμογής μέσα από το αναλυτικό πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου, κυρίως με την ενδεικτική παράθεση σχετικών σχεδίων εργασίας (projects).

6η Εβδομάδα: Η διαθεματική προσέγγιση των αξιών. Τάσεις και προοπτικές. Ανακεφαλαίωση πρώτου θεματικού άξονα

B. Αξίες και αναλυτικό πρόγραμμα

7η Εβδομάδα: Αξίες και εκπαιδευτική πράξη. Διερεύνηση της χρήσης των αξιών στην εκπαιδευτική πράξη και της σύνδεσης αξιών και εκπαιδευτικών στόχων. Προσδιορισμός των στόχων της εκπαίδευσης αξιών. Διερεύνηση της διδασκαλίας των αξιών στο ισχύον ΔΕΠΠΣ (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών). Τα χαρακτηριστικά της διαθεματικής-ολιστικής προσέγγισης της γνώσης και ο τρόπος συνδυασμού της διδασκαλίας των

γνώσεων και των αξιών με στόχο μια διαθεματική-ολιστική προσέγγιση των αξιών.

8^η Εβδομάδα: Διεθνείς πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των αξιών. Αξίες της UNESCO στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα. Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης διεθνώς και στην Ελλάδα.

9^η Εβδομάδα: Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και το Πλαίσιο Δράσης για την Εκπαίδευση έως το 2030. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Οι αρχές και αξίες που διέπουν τα παραπάνω κείμενα και η σύνδεσή τους με την εκπαίδευση: Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και το Πλαίσιο Δράσης για την Εκπαίδευση ως το 2030 της UNESCO. Οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

10^η Εβδομάδα: Η σύνδεση του Καταστατικού Χάρτη της Γης με τους 17 Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Οι διασυνδέσεις ανάμεσα στα δύο κείμενα με εστίαση στις αρχές και αξίες που τα διέπουν. Οι διαφορές τους. Ανακεφαλαίωση του δεύτερου θεματικού άξονα.

Γ. Διδακτική εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης των αξιών

11^η Εβδομάδα: Ενσωμάτωση των αξιών στην καθημερινή διδακτική πρακτική. Το παράδειγμα των αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης. Παρουσιάζονται διαθεματικά σχέδια εργασίας που βασίζονται στη διδακτική αξιοποίηση του Καταστατικού Χάρτη της Γης και την ενσωμάτωσή του σε σχέδια εργασίας και στο αναλυτικό πρόγραμμα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

12^η Εβδομάδα: Ανάθεση εργασίας. Η εργασία αφορά την επιλογή μιας διδακτικής ενότητας από το αναλυτικό πρόγραμμα ενός γνωστικού αντικειμένου του δημοτικού σχολείου, η οποία πρέπει να επανασχεδιαστεί με την ενσωμάτωση μιας διαθεματικής προσέγγισης των αξιών, με τη χρήση των αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης και των Στόχων της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών για τη μεθοδολογική προσέγγιση του επανασχεδιασμού της διδακτικής ενότητας. Ο επανασχεδιασμός αφορά τόσο το βιβλίο του μαθητή, όσο και τις δραστηριότητες στο τετράδιο εργασιών καθώς και τις οδηγίες στο βιβλίο του δασκάλου. Παρουσιάζονται παραδείγματα.

13^η Εβδομάδα: Συζήτηση για την εργασία. Οι φοιτητές/-τριες παρουσιάζουν τις διδακτικές ενότητες που επέλεξαν για επανασχεδιασμό εστιάζοντας στην ενσωμάτωση μιας διαθεματικής προσέγγισης των αξιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή παρουσιάσεων • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/-τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3X13=39	1,56

	Εργασία μαθήματος	30	1,20
	Αυτοτελής μελέτη	31	1,24
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασίας (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αγγελάκος, Κ. (Επιμ.) (2003). *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Earth Charter International (2009). *A Guide for Using the Earth Charter in Education*. Διαθέσιμο στο:

http://earthcharter.org/invent/images/uploads/EC_Education_Guide_2%20APRIL_2009.pdf

Κομνηνού, Ι. (2007). *Η διδασκαλία των αξιών στην εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια), στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων*. Διαθέσιμο στο: <http://users.sch.gr/ikomninou>

Kostoulas-Makrakis, N., (2015). The Earth Charter as a Pedagogical Framework to Transform Teaching and Learning towards Sustainability. Στο Κ.Γ. Μπίκος και Ε. Ταράτορη (Επιμ.), *Μελετήματα και ερωτήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης*. Εκδόσεις Κυριακίδη, σ. 337-346.

Λιαράκου, Γ., Φλογαΐτη, Ε. (2011) Το ζήτημα των αξιών στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Στο Ε. Θεοδωροπούλου, Μ. Καΐλα, C. Larrere, M. Bonnett (Επιμ.), *Περιβαλλοντική ηθική. Από την έρευνα και τη θεωρία στην εφαρμογή*, σ. 241-258. Διάδραση.

Μανούσου, Ε., Τανιάνη, Σ., Γιαννούλα, Ε. (Επιμ.) (2010). *Αξίες ζωής στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ωρίων.

UNESCO (2014). *Global Citizenship Education Preparing learners for the challenges of the twenty-first century*. Paris: UNESCO. Διαθέσιμο στο: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002277/227729E.pdf>

Χριστοδούλου, Α. (2012). Αξίες της UNESCO στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα. Στο Ν. Περράκη (Επιμ.), *Το δικαίωμα στην εκπαίδευση*. Διαθέσιμο στο: <http://nata.webpages.auth.gr/wp-content/uploads/2013/02/26.AΞΙΕΣ-ΤΗΣ-UNESCO-ΣΤΗΝ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΤΟΥ-21ΟΥ-ΑΙΩΝΑ.pdf>

Δικτυακοί τόποι:

Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης στην Ελλάδα
<http://www.earthcharterhellas.edc.uoc.gr>

Γ02 09 Διδακτική και Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΤΔΕ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική και Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
με εισηγήσεις από τη διδάσκουσα με τη χρήση power-point	3	5	
με παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες			
με σχολιασμό των εργασιών από τη διδάσκουσα και τους/τις φοιτητές/τριες			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στα αγγλικά με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος ο στόχος είναι να φοιτητές/τριες να περάσουν από τη θεωρία στην πράξη, εφαρμόζοντας τις αρχές της μετασχηματιστικής παιδαγωγικής στην εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και κυρίως στις διδακτικές προσεγγίσεις που σχετίζονται με αυτήν. Ειδικότερα οι φοιτητές/τριες αναμένεται με την ολοκλήρωση του μαθήματος να: Συζητούν την έννοια της μετασχηματιστικής παιδαγωγικής στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Διακρίνουν τις βασικές διαφορές της μετασχηματιστικής παιδαγωγικής από άλλα παιδαγωγικά παραδείγματα. Εξετάζουν την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη ως ένα παράδειγμα μετασχηματιστικής διδασκαλίας και μάθησης. Ανακατασκευάζουν μια διδακτική ενότητα στο πλαίσιο των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης με έμφαση στον Καταστατικό Χάρτη της Γης και τους 17 στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αναπτύσσουν μια διεπιστημονική και διαθεματική διδακτική παρέμβαση εστιάζοντας σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική και συστημική σκέψη
- Ευελιξία και αυτονομία
- Συνεργατικότητα
- Επικοινωνία
- Συνδεσιμότητα
- Διεπιστημονικότητα
- Παραγωγή νέας γνώσης
- Αναστοχαστικότητα
- Κοινωνική συνειδητότητα
- Δημιουργικότητα και καινοτομία
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1ο μάθημα: Από τη Δεκαετία της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στους 17 Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

2ο μάθημα: Έννοιες και ορισμοί: Τι είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη, Η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ως ένα νέο πεδίο στην εκπαίδευση.

3ο μάθημα: Θεωρητικοί Προβληματισμοί: Πώς συνδέεται η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη με άλλες διεθνείς Πρωτοβουλίες όπως ο Καταστατικός Χάρτης της Γης και οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης;

4ο μάθημα: Μετασχηματιστική Παιδαγωγική, Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Αναλυτικό Πρόγραμμα Ι.

5ο μάθημα: Μετασχηματιστική Παιδαγωγική, Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Αναλυτικό Πρόγραμμα ΙΙ.

6ο μάθημα: Μετασχηματιστικές Διδακτικές και Μαθησιακές Στρατηγικές που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη

7ο μάθημα: Διαδικασίες Αποδόμησης μιας Διδακτικής Ενότητας στο πλαίσιο της Μετασχηματιστικής Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη Ι.

8ο μάθημα: Διαδικασίες Αποδόμησης μιας Διδακτικής Ενότητας στο πλαίσιο της Μετασχηματιστικής Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ΙΙ.

9ο μάθημα: Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός μετασχηματιστικού σχεδίου διδασκαλίας με επιλογή θεμάτων από τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

10ο μάθημα: Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός μετασχηματιστικού σχεδίου διδασκαλίας με βάση τον Καταστατικό Χάρτη της Γης.

11ο μάθημα: Ανακεφαλαίωση

12ο μάθημα: Παρουσίαση Εργασιών

13ο μάθημα: Παρουσίαση Εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία) Παρουσίαση εργασιών από φοιτητές/τριες και σχολιασμός τους από τη διδάσκουσα και τους/ τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/τριες		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή υλικού που έχει κατασκευαστεί, καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 παραδόσεις και παρουσιάσεις	39 ώρες (13 διαλέξεις/ παρουσιάσεις x 3)	1,58
	Προετοιμασία και οργάνωση εργασιών	25 ώρες	1,00
	Ανάπτυξη εργασιών	60 ώρες	2,42
	Σύνολο	124	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στα ελληνικά και περιλαμβάνει 25% συμμετοχή στις δραστηριότητες της τάξης 75% τελική εργασία		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Ζαχαρίου, Α., Καδής, Κ. & Νικολάου, Α. (2011). Θέματα Αειφόρου Ανάπτυξης στην Εκπαίδευση. Λευκωσία: Εκδόσεις Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζής Κύπρου.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. & Μακράκης, Β. (2008). Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση για ένα Βιώσιμο Μέλλον. Κρήτη: E-media.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2017). Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης (EarthCharter) και οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals). *Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου Όψεις του Αειφόρου Σχολείου*. σ. 295-309. Διαθέσιμη στο:
http://aeiforum.eu/images/aeiforo_sxoleio/Opseis_Aeiforou_Sxoleiou_14&15_10_2017_praktika.pdf
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2017). The Earth Charter through the Lenses of Sustainability Justice. Στο Α. Λιοναράκης, Σ. Ιωακειμίδου, Μ. Νάρη, Γ. Μανούσου, Τ. Χαρτοφύλακα, Σ. Παπαδημητρίου, Α. Αποστολίδου (Επιμ.), *Πρακτικά. 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο Σχεδιασμός της Μάθησης*. Αθήνα 23-26 Νοεμβρίου 2017. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Τόμος 3. Μέρος Α., σ. 11-18. DOI: <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.1369>

Φλογαίτη, Ε. (2006). Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Earth Charter International (2009). *A Guide for Using the Earth Charter in Education*. Διαθέσιμο στο:

http://earthcharter.org/invent/images/uploads/EC_Education_Guide_2%20APRIL_2009.pdf

Kostoulas-Makrakis, N., (2015). The Earth Charter as a Pedagogical Framework to Transform Teaching and Learning towards Sustainability. Στο Κ.Γ. Μπίκος και Ε. Ταρατόρη (Επιμ.), *Μελετήματα και ερωτήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης*. Εκδόσεις Κυριακίδη, σ. 337-346.

Scoullou, M. & Malotidi, V. (2004). Handbook on methods used in Environmental Education and Education for Sustainable Development. Athens: MIO-ECSDE.

Δικτυακοί τόποι:

Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης στην Ελλάδα

<http://www.earthcharterhellas.edc.uoc.gr>

Περιφερειακό Κέντρο Ανάπτυξης Ηνωμένων Εθνών. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

<https://www.unric.org>

Γ02 10 Η εννοιολογική Ανάπτυξη υπό το Πρίσμα της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ02 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Η εννοιολογική Ανάπτυξη υπό το Πρίσμα της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
Παρουσιάσεις εργασιών			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει: - να αναγνωρίζουν και να προσδιορίζουν τις βασικές έννοιες που αναπτύχθηκαν στο πεδίο της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας - να έχουν εξοικειωθεί με το σύγχρονο διάλογο σχετικά με τα ανοικτά ζητήματα της εννοιολογικής ανάπτυξης και της διδακτικής - να μπορούν να σχεδιάζουν διδασκαλίες με βάση τις θέσεις της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας για την εννοιολογική ανάπτυξη
Γενικές Ικανότητες
Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές θα πρέπει να αποκτήσουν τις παρακάτω ικανότητες: - ικανότητα για αυτόνομη εργασία - ικανότητα παρουσίασης μιας εργασίας - άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - συμμετοχής σε διάλογο στο πλαίσιο μιας ομάδας - ανάπτυξη της συνδυαστικής ικανότητας και της συνθετικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά στάδια ανάπτυξης της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας
2. Βασικές έννοιες της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας
3. Διερεύνηση των όρων διδασκαλία, μάθηση, μνήμη και νοημοσύνη
4. Ο σχηματισμός και η ανάπτυξη των εννοιών από τη σκοπιά των γνωσιακών θεωριών
5. Ο σχηματισμός και η ανάπτυξη των εννοιών υπό το πρίσμα της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας
 - ο Οι λειτουργίες της λέξης (αντικείμενο αναφοράς, σημασία, αίσθηση)
 - ο Στάδια ανάπτυξης εννοιών (συγκρητισμός, πλέγματα, εννοιολογική σκέψη)
 - ο Καθημερινές και επιστημονικές έννοιες
 - ο Η Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης
 - ο Ο ρόλος της διδασκαλίας στον μετασχηματισμό των καθημερινών εννοιών σε επιστημονικές
 - ο Νόμοι και αρχές εννοιολογικής ανάπτυξης
6. Διδακτικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στην αυθόρμητη εννοιολογική ανάπτυξη
7. Διδακτικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στην εννοιολογική ανάπτυξη υπό το πρίσμα της Πολιτισμικής-Ιστορικής Θεωρίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Power Point και βίντεο • Υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 παραδόσεις και παρουσιάσεις	39 ώρες	1,58
	Προετοιμασία και οργάνωση εργασιών	25 ώρες	1,00
	Ανάπτυξη εργασιών	60 ώρες	2,42
	Σύνολο μαθήματος	124	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με βάση: 1. τη συμμετοχή στο μάθημα (25%) 2. την ποιότητα της τελικής εργασίας (75%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

- Δαφέρμος, Μ. (2011). *Η Πολιτισμική-Ιστορική Θεωρία του Vygotsky*. Εκδόσεις: Διάδραση.
- Kozulin, A., Gindis, B., Ageyev, V. & Miller, S. (2003). *Vygotsky's Educational Theory in Cultural Context*. Cambridge University Press.

- Luria, A. (1995). *Γνωστική Ανάπτυξη*. Ελληνικά Γράμματα
- van der Veer, R. & Valsiner, Jaan (1991). *Understanding Vygotsky: a quest for synthesis*. Blackwell
- Vygotsky, L. (1987) *Thinking and Speech*. In R. W. Rieber and A. S. Carton (Eds.), *The collected works of L. S. Vygotsky*. Vol. I: Problems of general psychology (pp. 39-285). Plenum Press
- Wertsch, J. V. (1985). *Vygotsky and the social formation of mind*. Harvard University Press
- Yasnitsky, A., van der Veer, R. & Ferrari, M. (2014). *The Cambridge Handbook of Cultural-Historical Psychology*. Cambridge University Press.

Γ03 04 Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς Περιορισμό-
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE120/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο συγκεκριμένο μάθημα μελετώνται οι Θεωρίες Μάθησης σχετιζόμενες με την ενσωμάτωση τους στο Εκπαιδευτικό Λογισμικό. Πραγματοποιείτε μια σύντομη ανασκόπηση των παραδοσιακών θεωριών μάθησης και στη συνεισφορά τους στη διδασκαλία με τη χρήση των ΤΠΕ αλλά και πως μπορούν να αξιοποιηθούν στην ανάπτυξη των Εκπαιδευτικού Λογισμικού. Μέσα από την θεωρητική προσέγγιση του μαθήματος θα καταγραφούν και θα μελετηθούν λειτουργικά κριτήρια, δηλαδή εργαλεία, μέσα από τα οποία θα μπορεί να κατηγοριοποιηθεί το Εκπαιδευτικό Λογισμικό με βάση τις εμπεριεχόμενες Θεωρίες Μάθησης και αφετέρου να διαπιστωθεί το ποιες από τις Θεωρίες Μάθησης εμπεριέχονται σε Εκπαιδευτικά Λογισμικά που θα δοθούν υπό εξέταση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: - Αναγνωρίζει τον ορισμό ενός εκπαιδευτικού λογισμικού και τις βασικές κατηγορίες τους για να μπορεί να κατηγοριοποιεί συγκεκριμένα παραδείγματα εφαρμογών. - Κατανοεί τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των θεωριών μάθησης και πως αυτά χρησιμοποιούνται στα εκπαιδευτικά λογισμικά για να μπορέσει να συμμετέχει στο σχεδιασμό παραδειγμάτων. - Αναλύει τα χαρακτηριστικά των θεωριών μάθησης μέσα σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό

λογισμικό ώστε να καθορίζει τη χρήση του.

- Ταξινομεί ένα μεγάλο πλήθος εκπαιδευτικών λογισμικών με βάσεις τα κατηγορίες που αναφέρονται στη βιβλιογραφία για να μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει σε μαθησιακές διαδικασίες.
- Σχεδιάζει, σε συνεργασία με άλλους, εκπαιδευτικό λογισμικό με την χρήση των χαρακτηριστικών που παρουσιάζουν συγκεκριμένες θεωρίες μάθησης που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές αρχές εκπαιδευτικού λογισμικού
 - a. Εκπαιδευτικά συστήματα βασισμένα στην τεχνολογία
 - b. Είδη εκπαιδευτικού λογισμικού
 - c. Εκπαιδευτικό λογισμικό υπερμέσων
 - d. Θεωρίες Μάθησης και εκπαιδευτικό Λογισμικό
2. Θεωρία Συπεριφορισμού και Εκπαιδευτικό Λογισμικό
3. Γνωστικισμός και Εκπαιδευτικό Λογισμικό
4. Πολυμεσική Μάθηση
5. Θεωρία Εποικοδομισμού
6. Θεωρία Περιβάλλοντα Προσομοίωσης
7. Θεωρία Ανακαλυπτικής Μάθησης
8. Κοινωνικές Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό
9. Είδη κοινωνικού Εποικοδομησμού και Εκπαιδευτικό Λογισμικό
10. Θεωρία της Δραστηριότητας
11. Θεωρία Συνεργατικής Μάθησης
12. Θεωρία της Αυθεντικής Μάθησης – Εκπαιδευτικά Wikis Θεωρία της Δραστηριότητας
13. Πλαισιοθετημένη Μάθηση και συστήματα Επαυξημένης Πραγματικότητας
14. Θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner
15. Θεωρία Κονεκτιβισμού @ Συμμετοχικός Ιστός
16. Αναστοχαστική Μάθηση & Ιστολόγια
17. Παιχνιδοκεντρική Μάθηση (Game-based Learning)
18. Ειδικά Θέματα
 - a. Ο διαδραστικός πίνακας στην εκπαίδευση
 - b. Εκπαίδευση Από Απόσταση
 - c. Εκπαιδευτικά Apps
 - d. Ηλεκτρονική Μάθηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Χρήση διαδικτυακού Εκπαιδευτικού Λογισμικού • Χρήση Εκπαιδευτικών Apps για φορητές συσκευές • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Αναζήτηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών θεωριών μάθησης που παρουσιάζονται σε συγκεκριμένες οθόνες εκπαιδευτικού λογισμικού (σύντομη μελέτη περίπτωσης). - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας και πως παρουσιάζονται μέσα σε συγκεκριμένα παραδείγματα εκπαιδευτικού λογισμικού II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Εκπαιδευτικό Λογισμικό, Θέματα Σχεδίασης και Αξιολόγησης Λογισμικού Υπερμέσων Τ.Α. Μικρόπουλος Εκδόσεις Κλειδάριθμος
- Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό, Παντελής Πρέζας Εκδόσεις Κλειδάριθμος
- Ευέλικτη Μάθηση με χρήση τεχνολογιών πληροφορίας & επικοινωνιών, Δημητριάδης – Καραγιαννίδης – Πομπορτσής – Τσιάτσος Εκδόσεις Τζιόλα
- Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία, Χριστίνα Σολομωνίδου, Εκδόσεις Μεταίχμιο
- Θεωρίες Μάθησης & Εκπαιδευτικό Λογισμικό, Σταύρος Ν. Δημητριάδης, Εκδόσεις Τζιόλα
- Ηλεκτρονική Μάθηση, Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Αθανάσιος Τζιμογιάννης, Εκδόσεις Κριτική

Γ03 06 Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Διαδικτυακό περιβάλλον**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Διαδικτυακό περιβάλλον</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής – Μάθημα ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE106/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Υπερμέσα και δίκτυα. Το περιβάλλον του Διαδικτύου και του Παγκόσμιου Ιστοχώρου (WWW), με ιδιαίτερη αναφορά στις εκπαιδευτικές τους δυνατότητες, εργαλεία συγγραφής διδακτικού υλικού, στο περιβάλλον του Παγκόσμιου Ιστοχώρου. Αρχές σχεδιασμού διδακτικού υλικού για διαδικτυακές εφαρμογές. Σχεδιασμός και ανάπτυξη μιας διδακτικής ενότητας σε υπερμεσική διαδικτυακή μορφή. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: 1. Αναγνωρίζει τις εφαρμογές Web2 που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις μαθησιακές διαδικασίες για να μπορέσει να επεκτείνει την χρήση τους από τους μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. 2. Να κατηγοριοποιεί τις εκπαιδευτικές εφαρμογές με βάση τις διαφορετικές θεωρίες μάθησης για να μπορέσει να τις χρησιμοποιεί με κατάλληλες εκπαιδευτικές μεθόδους. 3. Να καθορίζει το πλαίσιο του σχεδιασμού ενός διδακτικού υλικού με τη χρήση του διαδικτύου ώστε να μπορέσει να προχωρήσει στην υλοποίηση σε μορφή εφαρμογής Web..

4. Να εστιάζει σε συγκεκριμένη μεθοδολογία (WikiQuESD) και τεχνολογία (Wiki) για την ανάπτυξη διδακτικού υλικού σε θέματα εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη 5. Να σχεδιάζει και να υλοποιεί διδακτικό υλικό στο διαδίκτυο σε θέματα εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη 6. Να αξιολογεί διδακτικό υλικό στο διαδίκτυο σε θέματα εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές Ενότητες
• Τεχνολογίες διαδικτύου στην εκπαίδευση • Web 2 Εφαρμογές ▫ Εννοιολογικοί Χάρτες ▫ Χάρτες Google ▫ Βίντεο - Animoto ▫ Blog - ιστολόγιο ▫ Παρουσίαση με τη χρήση του Prezi ▫ Ψηφιακό πίνακα ανακοινώσεων – el.padlet.com ▫ Δημιουργία Ερωτηματολογίου Google Form ▫ Ασκήσεις Hot potatoes ▫ Voice Recorder • Θεωρίες μάθησης & ΤΠΕ • Τεχνολογία Wiki • Εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη • Σχεδιασμός διδακτικού υλικού στο διαδίκτυο (WebQuest, Διαδικτυακά Σενάρια, Μαθησιακά Αντικείμενα, Διαδικτυακά εκπαιδευτικά λογισμικά) • Υλοποίηση διδακτικού διαδικτυακού υλικού χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία WikiQuESD

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Χρήση εκπαιδευτικών εφαρμογών Web2 • Χρήση Τεχνολογίας Wiki • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της

	ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Αναζήτηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών των κατηγοριών αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού μέσα από συγκεκριμένους τρόπους αξιολόγησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας και πως παρουσιάζονται μέσα σε συγκεκριμένα παραδείγματα μέσω αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Υπερμέσα στην εκπαίδευση Βασίλης Γ. Μακράκης
- Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης Αναστασιάδης, Παναγιώτης Αβούρης, Νικόλαος Ρετάλης, Συμεών
- Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Εφαρμογές Διαδικτύου – Τζένη Παγγέ, Εκδόσεις Δισίγμα

Γ03 08 Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE119/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ορισμός και αιτιολόγηση της αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού. Τύποι και διαδικασίες αξιολόγησης και η επιστημολογική τους θεμελίωση. Η ανάπτυξη ενός μοντέλου αξιολόγησης. Καθορισμός του αντικειμένου αξιολόγησης, σχεδιασμός της αξιολόγησης, εκτέλεση της αξιολόγησης και διάχυση του αποτελέσματος. Η εφαρμογή του μοντέλου στην τάξη. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Ορίζει τι είναι μια αξιολόγηση για εκπαιδευτικά λογισμικά • Διακρίνει τις διαφορετικές μεθόδους αξιολόγησης των εκπαιδευτικών λογισμικών • Να αναπτύσσει ένα μοντέλο αξιολόγησης για συγκεκριμένη κατηγορία εκπαιδευτικού λογισμικού • Να αποσυνθέτει συγκεκριμένα μέσα αξιολόγησης και να διαχωρίζει τα κριτήρια αξιολόγησης που περιέχονται σε υπάρχουσες αξιολογήσεις • Να σχεδιάζει μια αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού • Να συγκρίνει διαφορετικές αξιολογήσεις εκπαιδευτικού λογισμικού που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε συγκεκριμένες κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού.
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των

απαραίτητων τεχνολογιών

- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι τα εξής:

- Λογισμικό & Εκπαιδευτικό Λογισμικό
- Κατηγορίες Εκπαιδευτικού Λογισμικού - Θεωρίες μάθησης & βασικές θεωρητικές αρχές
- Χαρακτηριστικά Εκπαιδευτικού Λογισμικού – Γενιές Εκπαιδευτικού Λογισμικού
- Σχεδίαση Εκπαιδευτικού Λογισμικού (Είδη) Μικρόκοσμος, Εκπαιδευτικά εικονικά περιβάλλοντα, Εκπαιδευτικά Σενάρια – Εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού - Ορισμοί & Τι αξιολογούμε - Συσχέτιση Αξιολόγησης και Σχεδίασης Εκπαιδευτικού Λογισμικού. Αποτελεί ή όχι η αξιολόγηση μέρος του σχεδιασμού;
- Είδη Αξιολόγησης & Κριτήρια Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού
- Παράγοντες Αξιολόγησης
- Γενική Αξιολόγηση Λογισμικού για τη χρήση στην τάξη & Γενικά Κριτήρια Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Σεναρίων
- Ερωτήματα για την αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
- Μέθοδοι Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Θεματικές Ενότητες μαθήματος ανά εβδομάδα διδασκαλίας

1^η & 2^η Εβδομάδα

- Το εκπαιδευτικό Λογισμικό
- Οι Κατηγορίες του εκπαιδευτικού λογισμικού
 - Τοπικές πολυμεσικές εκπαιδευτικές εφαρμογές
 - Διαδικτυακό εκπαιδευτικό λογισμικό
 - Διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Σενάριο
 - πλατφόρμες elearning
 - Εκπαιδευτικά Apps

3^η & 4^η Εβδομάδα

- Σχεδίαση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
 - Μοντέλα Σχεδίασης
 - Φάσεις Σχεδίασης

5^η & 6^η Εβδομάδα

- Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
 - Γενικές Αρχές Αξιολόγησης
 - Αξιολόγηση στη φάση του σχεδιασμού ενός εκπαιδευτικού λογισμικού
 - Κριτήρια Αξιολόγησης
 - Κυριότερα μέσα Συλλογής Δεδομένων

- Η χρήση των Rubrics στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού
- Εργαλεία δημιουργίας διαδικτυακών μέσων αξιολόγησης.
 - Ερωτηματολόγια
 - Checklist
 - Συνεντεύξεις
 - Μελέτης Περίπτωσης

7η & 8η Εβδομάδα

- Επιλογή συγκεκριμένου εκπαιδευτικού λογισμικού και δημιουργία σεναρίου και μέσων αξιολόγησης για:
 - Ειδικό Σύμβουλο - Παιδαγωγό
 - Δάσκαλο
 - Μαθητή

9η Εβδομάδα

- Επιλογή λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων αξιολόγησης
 - Επιλογή λογισμικού επεξεργασίας ποσοτικών δεδομένων αξιολόγησης
 - PSP (open source statistical analysis program)

10η Εβδομάδα

- Επιλογή λογισμικού επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων αξιολόγησης
 - The Ethnograph (<http://www.qualisresearch.com/>)
 - HyperResearch (<http://www.researchware.com/products/hyperresearch.html>)
 - TAMS Analyzer (<http://tamsys.sourceforge.net>)
 - Weft QDA (<http://www.pressure.to/qda>)

11η & 12η Εβδομάδα

- Δημιουργία σεναρίου αξιολόγησης συγκεκριμένης κατηγορίας εκπαιδευτικού λογισμικού

13η Εβδομάδα

- Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Χρήση διαδικτυακού Εκπαιδευτικού Λογισμικού για αξιολόγηση • Χρήση Εκπαιδευτικών Apps για φορητές συσκευές για αξιολόγηση • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Αναζήτηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών των κατηγοριών αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού μέσα από συγκεκριμένους τρόπους αξιολόγησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας και πως παρουσιάζονται μέσα σε συγκεκριμένα παραδείγματα μέσω αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Αβούρης Ν. – Τσέλιος Ν. (2005). «Αξιολόγηση ευχρηστίας διδακτικών συστημάτων». Κεφ. 5 «Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης» επιμέλεια Δρ. Συμεών Ρετάλης. Αθήνα εκδ. ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ
- Κόμης Βασίλης (2004). Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών
- Μακράκης Βασίλης Γ (2000). Υπερμέσα στην εκπαίδευση, μια κοινωνικο – εποικοδομιστική προσέγγιση, Εκδόσεις Μεταίχμιο
- Μικρόπουλος Τάσος, (2000). Εκπαιδευτικό Λογισμικό – Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων, Εκδόσεις Κλειδάριθμος
- Παναγιωτακόπουλος Χρήστος Θ.,Πιερρακέας Χρήστος,Πιντέλας Παναγιώτης (2003). Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του, Εκδόσεις Μεταίχμιο

Γ03 09 Ψηφιακά Μέσα, Συμμετοχικό Βίντεο και Μετασχηματιστική Μάθηση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο Εξάμηνο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ψηφιακά Μέσα, Συμμετοχικό Βίντεο και Μετασχηματιστική Μάθηση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής - – Μάθημα ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE121/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Εννοιολόγηση των ψηφιακών μέσων και η σχέση τους με την κινούμενη εικόνα, την καθημερινή μας ζωή και την εκπαιδευτική διαδικασία. Οπτικός γραμματισμός, πολυτροπικότητα και ψηφιακή τεχνολογία. Η κοινωνικο-πολιτισμική θεωρία του Vygotsky και η θεωρία της οπτικής αντίληψης του Gibson από τη σκοπιά των ψηφιακών μέσων και της διδακτικής τους. Η χρήση της ψηφιακής κάμερας ως διδακτικού και κριτικο-αναστοχαστικού εργαλείου. Παραγωγή και επεξεργασία κινούμενης εικόνας για διδακτικούς σκοπούς και αξιολόγηση της διδασκαλίας. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: - Αναγνωρίσει τα χαρακτηριστικά των θεωριών μάθησης που αναφέρονται σε συνδυασμό με τα ψηφιακά μέσα. - Διακρίνει το εκπαιδευτικό βίντεο και ιδιαίτερα το συμμετοχικό βίντεο από τις άλλες μορφές βίντεο που υπάρχουν. - Υλοποιεί τον σχεδιασμό ενός συμμετοχικού εκπαιδευτικού βίντεο με τη χρήση συγκεκριμένων βημάτων που παρουσιάζονται στην βιβλιογραφία. - Εστιάζει στην ανάδειξη συγκεκριμένου προβλήματος της τοπικής του κοινωνίας

• Δημιουργεί ένα συμμετοχικού εκπαιδευτικού βίντεο με τη χρήση τεχνολογιών Web2 • Αξιολογεί ένα συμμετοχικό εκπαιδευτικό βίντεο ως προς την χρήση του στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. • Εφαρμόζει της αρχές της Μετασχηματιστικής Μάθησης στη δημιουργία ψηφιακού συμμετοχικού βίντεο
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι Θεματικές Ενότητες του Μαθήματος είναι:
• Τα Ψηφιακά μέσα • Εκπαιδευτική Χρήση των Ψηφιακών Μέσων • Εισαγωγή στα Ψηφιακά Μέσα. Χαρακτηριστικά των Ψηφιακών Μέσων που επηρεάζουν την Εκπαιδευτική τους ○ Εκπαιδευτικά Videos ○ Διαδραστικά Εκπαιδευτικά Ψηφιακά Βιβλία ○ Εκπαιδευτικά Ψηφιακά Παιχνίδια και Gamification ○ Εκπαιδευτικές Εφαρμογές για Κινητές Συσκευές (Educational Mobile Apps) ○ 3D Εικονικοί Κόσμοι στην Εκπαίδευση • Η Μετασχηματιστική Μάθηση (Κατασκευαστική (κονστρουκτιβιστική) – μετασχηματιστική μάθηση) ○ Η ανάπτυξη της θεωρίας της μετασχηματιστικής μάθησης ○ Βασικά σημεία της θεωρίας της μετασχηματιστικής μάθησης ○ Ο ρόλος του εκπαιδευτή στη μετασχηματιστική μάθηση ○ Το βίντεο στη μετασχηματιστική μάθηση: Μια εναλλακτική πρόταση • Το συμμετοχικό βίντεο ○ Το συμμετοχικό βίντεο στη χρήση της εκπαίδευσης ○ Δημιουργώντας ένα βίντεο με τους μαθητές σας ○ Αξιοποιώντας το βίντεο στην εκπαίδευση ○ Δημιουργώντας βίντεο με Web 2.0 Εργαλεία στο διαδίκτυο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Χρήση Web2 εφαρμογών για την δημιουργία ψηφιακών βίντεο

	- Αναζήτηση πληροφοριών στο Web - Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Αξιοποιώντας το βίντεο στην εκπαίδευση (Φύκαρης Ιωάννης)
- Η θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης (Παρθένη Μαρία)
- Σοφός Α. & Kron F.W. (2010). Αποδοτική Διδασκαλία με την Χρήση Μέσων: από τα πρωτογενή και προσωπικά στα τεταρτογενή και ψηφιακά μέσα, Εκδόσεις
- Γρηγόρης.Μικρόπουλος, Α. & Μπέλλου, Ι. (2010). Σενάρια Διδασκαλίας με Υπολογιστή, Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Γ03 10 Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE140/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά της Εκπαίδευσης Για την Βιώσιμη Ανάπτυξη στις μαθησιακές διαδικασίες. • Περιγράφει τις Τεχνολογίες Πληροφορίες και Επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται σε Εκπαιδευτικές Διαδικασίες • Εξετάζει τις θεωρίες μάθησης, τις διδακτικές μεθοδολογίες και τις νέες τεχνολογίες και το πως όλα τα παραπάνω εμπλέκονται στη δημιουργία διαδακτικού υλικού σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης • Σχεδιάζει διδακτικό υλικό με τη χρήση ΤΠΕ για την χρήση σε μαθησιακές διαδικασίες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. • Υλοποιεί διδακτικό υλικό με τη χρήση ΤΠΕ για την Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη • Αναδομεί εκπαιδευτικό υλικό με τη χρήση ΤΠΕ για να προάγει την εκπαίδευση για την Βιώσιμη ανάπτυξη • Συγκρίνει Διαδικτυακό Υλικό Παραδοσιακής Εκπαίδευσης με αντίστοιχο που αφορά την Εκπαίδευση για την Βιώσιμη ανάπτυξη.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιδιαίτερη αναφορά στο μάθημα δίνεται στις τεχνολογίες κοινωνικής δικτύωσης, της διαδικτυακής συνεργατικής εννοιολογικής χαρτογράφησης και άλλων διαδικτυακών εργαλείων στην παραγωγή ολοκληρωμένων σχεδίων μαθημάτων για την ενσωμάτωση της βιώσιμης ανάπτυξης στο αναλυτικό πρόγραμμα την πρωτοβάθμιας - δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πέρα από τις παραδόσεις, το μάθημα υποστηρίζεται από ένα διαδικτυακό σύστημα διδασκαλίας και μάθησης με το απαιτούμενο υποστηρικτικό διδακτικό υλικό και βιβλιογραφία.

Ενότητες Μαθήματος

- Εισαγωγή στο Μάθημα Γ03Π10 - Βασικές Έννοιες από τη Βιώσιμη Ανάπτυξη **[1η εβδομάδα]**
- Βασικές Έννοιες στα ΤΠΕ - Διαδραστική Εκπαίδευση και ΤΠΕ - Χρήση της Επαυξημένης Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση με έμφαση στην Βιώσιμη Ανάπτυξη **[2η εβδομάδα]**
- Τεχνολογίες κοινωνικής δικτύωσης, διαδικτυακής συνεργατικής εννοιολογικής χαρτογράφησης, Παρουσίαση διαδικτυακών εργαλείων & Mobile Applications για την παραγωγή ολοκληρωμένων σχεδίων μαθημάτων. **[3η εβδομάδα]**
- Περιγραφή των 17 Στόχοι για την βιώσιμη ανάπτυξη της Ουνέσκο, των 10 δεξιοτήτων για τον 21ο αιώνα και των 21st Century Learning Pillars **[4η εβδομάδα]**
- Αειφορική δικαιοσύνη, προσωπικές θεωρήσεις, εκπαιδευτική φιλοσοφία και διαδραστική εκπαίδευση με την υποστήριξη των ΤΠΕ **[5η εβδομάδα]**
- Κριτική κοινωνική θεωρία, Κριτικός εγγραμματισμός και ΕΒΑ, Κριτική παιδαγωγική και μετασχηματίζουσα μάθηση προσανατολισμένη στην εκπαίδευση για την αειφόρο/βιώσιμη ανάπτυξη ή εναλλακτικά στην εκπαίδευση για την αειφορική/βιώσιμη δικαιοσύνη. **[6η εβδομάδα]**
- Παρουσίαση του μοντέλου DeCoRe Plus **[7η εβδομάδα]**
- Δημιουργία συγκεκριμένου παραδείγματος με την χρήση του μοντέλου DeCoRe plus **[8η εβδομάδα]**
- Διαδραστική εκπαίδευση, ΤΠΕ και βιώσιμη ανάπτυξη με έμφαση σε συγκεκριμένο θέμα (π.χ.στην κλιματική αλλαγή) **[9η εβδομάδα]**
- Η ιστοεξερεύνηση ως ουσιαστικό εργαλείο στο βιώσιμο - αειφόρο σχολείο - Παρουσίαση Παραδειγμάτων Εφαρμογών ΤΠΕ για την ΕΒΑ (WikiQuESD, Ψηφιακά Μαθησιακά Σενάρια, Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα, Ψηφιακή Αφήγηση) **[10η εβδομάδα]**
- Ο Διαδραστικός Πίνακας στην Εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη. **[11η εβδομάδα]**

- Παρουσίαση της Τελικής Εργασίας του Μαθήματος - Δημιουργία Μαθησιακής Παρέμβασης με τη χρήση του Μοντέλου DeCoRe Plus σε Διαδραστικό Πίνακα. Συζήτηση Πάνω σε Συγκεκριμένο Παράδειγμα - Απορίες - Συζήτηση **[12η Εβδομάδα]**
- Γενική Επανάληψη του Μαθήματος - Εξαγωγή συμπερασμάτων για την χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη **[13η Εβδομάδα]**

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Χρήση διαδικτυακού Εκπαιδευτικού Λογισμικού για την Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη • Χρήση εκπαιδευτικών εφαρμογών Web2 για την Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη • Χρήση Εκπαιδευτικών Apps για φορητές συσκευές για την Εκπαίδευση για την Βιώσιμη Ανάπτυξη • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (30%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Αναζήτηση και ανάλυση χαρακτηριστικών της εκπαίδευσης για την βιώσιμη ανάπτυξη που παρουσιάζονται σε συγκεκριμένες διαδικτυακές εκπαιδευτικές διαδικασίες - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας και πως παρουσιάζονται μέσα σε συγκεκριμένα παραδείγματα εκπαιδευτικού λογισμικού για την βιώσιμη ανάπτυξη II. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (70%) • Αποδόμηση-Δόμηση και αναδόμηση Εκπαιδευτικού Υλικού συγκεκριμένου κεφαλαίου ενός μαθήματος που περιέχεται στο αναλυτικό πρόγραμμα της		

	Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευση με βάση τις αρχές της Εκπαίδευσης για την Βιώσιμη Ανάπτυξη με την χρήση Τεχνολογιών ΤΠΕ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- *Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Εφαρμογές Διαδικτύου – Τζένη Παγγέ, Εκδόσεις Δισίγμα*
- *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση, Μεταίχμιο, 1η έκδ.2000, κωδ. 24315*
- *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης, Καστανιώτης, 1η έκδ.2005, κωδ. 16993*

Γ03 11 Ψηφιακό Παιχνίδι και Μαθησιακές Διαδικασίες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ03 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψηφιακό Παιχνίδι και Μαθησιακές Διαδικασίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Πρακτικές Ασκήσεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής – Μάθημα ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-----		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Τα τελευταία χρόνια έχει προκύψει έντονο ενδιαφέρον από την ακαδημαϊκή και εκπαιδευτική κοινότητα σχετικά με την υποστηριζόμενη από Ψηφιακά Παιχνίδια Μάθηση (Digital Games – Based Learning). Η ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών έχει επηρεάσει την ζωή μας, με τα ψηφιακά παιχνίδια να αποτελούν μια εξαιρετικά δημοφιλή τεχνολογία για τα παιδιά του 21^{ου} αιώνα. Τα ψηφιακά παιχνίδια που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές διαδικασίες συνιστούν μια νέα εκπαιδευτική πρακτική η οποία προέκυψε από την παρουσία των ψηφιακών παιχνιδιών στην καθημερινότητα των παιδιών, την παγκόσμια εξάπλωση της χρήσης του διαδικτύου και των εφαρμογών για φορητές συσκευές (mobile application) και την ανάγκη ανάπτυξης εκπαιδευτικών πρακτικών που να κινητοποιούν και να δεσμεύουν τους μαθητές. Σύμφωνα με ερευνητές τα Ψηφιακά Παιχνίδια χωρίζονται σε οκτώ βασικές κατηγορίες: δράσης, περιπέτειας, μάχης, γρίφων (puzzle), ρόλων, προσομοίωσης, αθλημάτων και στρατηγικής. Το ψηφιακό παιχνίδι εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία «Ως εργαλείο διασκέδασης & κινήτρων» όπου το κίνητρο για μάθηση πολλαπλασιάζεται μέσα από τα ποικίλα χαρακτηριστικά των ψηφιακών παιχνιδιών όπως η οπτικοποίηση, ο πειραματισμός, η δημιουργικότητα, και «ως δυναμικό εργαλείο μάθησης» όπου ένα προσεκτικά σχεδιασμένο παιχνίδι μπορεί να καταφέρει να παρουσιάσει πλαίσια πολύ οικεία με την

πραγματική ζωή, ώστε οι μαθητές να αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες ασυνείδητα και αυθόρμητα.

Ένα δημοφιλές παράδειγμα παιχνιδιού που χρησιμοποιείται παγκοσμίως στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι το Minecraft της Microsoft. Το Minecraft είναι ένα βιντεοπαιχνίδι με αναρίθμητες δυνατότητες εξερεύνησης του κόσμου μέσω της κατασκευής αντικειμένων και της επίτευξης εργασιών. Αποτελεί ένα ανοιχτό πλαίσιο το οποίο δίνει την ευκαιρία στους μαθητές και στον εκπαιδευτικό να έρχονται κοντά και να δημιουργούν μαθησιακές ενότητες για όλα σχεδόν τα γνωστικά αντικείμενα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοεί την έννοια του ψηφιακού παιχνιδιού τον 21^ο αιώνα και τον ρόλο του στη ζωή των παιδιών για την ένταξη τους σε μαθησιακές διαδικασίες.
2. Ανακαλύπτει το θεωρητικό πλαίσιο της μάθησης μέσω των ψηφιακών παιχνιδιών για να μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει σε μαθησιακές διαδικασίες.
3. Προσαρμόζει τα ψηφιακά παιχνίδια με τους εκπαιδευτικούς σκοπούς των αναλυτικών προγραμμάτων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
4. Σχεδιάζει και υλοποιεί ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της σχολικής τάξης.
5. Αναγνωρίζει την έννοια των ψηφιακών παιχνιδιών και την χρήση του στις εκπαιδευτικές διαδικασίες, τόσο μέσα από το διαδίκτυο όσο και μέσα από φορητές συσκευές (mobile applications).
6. Εμβαθύνει στην «μάθηση υποστηριζόμενη με τη χρήση ψηφιακών παιχνιδιών» (Digital Games – Based Learning) με στόχο την καλύτερη κατανόηση της συγκεκριμένης θεωρίας μάθησης.
7. Αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα χρήσης των ψηφιακών παιχνιδιών στις μαθησιακές διαδικασίες μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών ψηφιακών παιχνιδιών που βρίσκονται τόσο στο διαδίκτυο όσο και σε βάσεις δεδομένων εφαρμογών για φορητές συσκευές (mobile applications) όπως το Google Play Store.
8. Ανακαλύπτει πλατφόρμες υλοποίησης εκπαιδευτικών ψηφιακών παιχνιδιών τόσο Online όσο και τοπικής χρήσης, τόσο Στατικές Πλατφόρμες (StoryMaker, Kodu Game Lab, Game Maker, Flixel, Unity, Gamesalad) όσο και online πλατφόρμες (GameStar Mechanic, Scratch, Sploder, Gameflood) για να μεταφέρει την τεχνογνωσία στους μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
9. Αναπτύξει συνεργατικά με τους μαθητές, σε ομάδες, ένα παράδειγμα ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού με τη χρήση του MineCraft Education για μαθησιακές ενότητες που προέρχονται από τα σχολικά εγχειρίδια.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές Ενότητες

- Το παιχνίδι και η μάθηση
- Το ψηφιακό παιχνίδι, η εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά του

• Το ψηφιακό παιχνίδι και οι διαδικασίες μάθησης. • Σχεδίαση ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού – Αρχές και μοντέλα • Διδακτική αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών που δεν έχουν σχεδιαστεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς • Ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού – Τεχνολογία και υλοποίηση • Παιδαγωγικά θέματα που σχετίζονται με τη χρήση ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού • Διδακτικές προσεγγίσεις, καλές πρακτικές στη χρήση ΨΕΠ • Αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών σε διάφορες θεματικές ενότητες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. • Δημιουργία ψηφιακών παιχνιδιών για χρήση σε εκπαιδευτικές διαδικασίες για μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη χρήση του Minecraft της Microsoft.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην Τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ψηφιακών παιχνιδιών στη διδασκαλία. • Χρήση εκπαιδευτικών εφαρμογών Web2 • Χρήση του Minecraft της Microsoft • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	(2x13) = 26	1,04
	Ασκήσεις Εξάσκησης	(1x13) = 13	0,52
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	25	1
	Αυτοτελής Μελέτη	36	1,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ι. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Αναζήτηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών των κατηγοριών αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού μέσα από συγκεκριμένους τρόπους αξιολόγησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας και πως παρουσιάζονται μέσα σε συγκεκριμένα παραδείγματα μέσω αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- *Μάθηση Βασισμένη στο Ψηφιακό Παιχνίδι Συγγραφέας: Marc Prensky Μεταφραστής: Κέλλυ Παπασταύρου, Νίκη Παπασταύρου, Επιστημονικός υπεύθυνος σειράς: Μ. Μειϊάρης ISBN: 978-960-455-534-5, Ημερομηνία Έκδοσης: 29/03/2009 Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης Αναστασιάδης, Παναγιώτης Αβούρης, Νικόλαος Ρετάλης, Συμεών*
- *ΨΗΦΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ, Επιμέλεια: Παναγιώτης Κάπος, Ελίνα Ροϊνιώτη, Ελέανα Πανδιά, Γιάννης Σκαρπέλος ,ISBN13 9786188409538, Εκδότης OASIS, Σειρά ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ, Ιούνιος 2019*
- *MINECRAFT ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ISBN13 9789604617678, Εκδότη ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ, Νοέμβριος 2017, Μετάφραση ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ*

Γ04 04 Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου και Αποτελεσματικότητα Σχολείου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ04 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς Περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και αποτελεσματικότητα σχολείου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολές παρουσιάσεων	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο βασικός σκοπός του μαθήματος είναι οι συμμετέχοντες να μπορούν να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού σχολείου και του αποτελεσματικού διδακτικού έργου. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες: • θα μπορούν να διατυπώσουν σαφείς ορισμούς για τις έννοιες <i>αποτελεσματικό σχολείο</i> και <i>αποτελεσματικό εκπαιδευτικό έργο</i> • θα έχουν διαμορφώσει τεκμηριωμένη άποψη για το αν είναι απαραίτητη η αξιολόγηση του σχολείου και του εκπαιδευτικού έργου • θα γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού σχολείου • θα έχουν μελετήσει έρευνες για την αποτελεσματικότητα του σχολείου • θα γνωρίζουν στρατηγικές και μεθόδους αξιολόγησης του σχολείου • θα έχουν γνώση και άποψη για την επίσημη διαδικασία αξιολόγησης των σχολικών μονάδων στη χώρα μας • θα γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού έργου

- Θα είναι ενήμεροι/ες για τη σχέση ανάμεσα στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου
- Θα μπορούν να αξιολογήσουν το δικό τους εκπαιδευτικό έργο

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η Εβδομάδα: Γνωριμία, προσδοκίες των φοιτητών/-τριών, ανάλυση σχεδιαγράμματος διδασκαλίας εξαμήνου και τρόπου αξιολόγησης (απαιτήσεις εργασίας). Εισαγωγικές εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.
- 2η Εβδομάδα: Είναι απαραίτητη η αξιολόγηση; Επιχειρήματα υπέρ και κατά της αξιολόγησης.
- 3η Εβδομάδα: Είδη αξιολόγησης. Πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε είδους.
- 4η Εβδομάδα: Η αξιολόγηση σχολικών μονάδων. Έννοια, πλαίσιο, διαδικασία. Το παρελθόν και το παρόν της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων στη χώρα μας. Μοντέλα αξιολόγησης (πχ C.I.P.P., responsive evaluation model, goal-based evaluation model, empowerment evaluation model, theory-driven evaluation model).
- 5η Εβδομάδα: Διαδικασίες αξιολόγησης σχολικών μονάδων σε άλλες χώρες. Πρακτικές αξιολόγησης στην Αμερική, την Ασία και την Ευρώπη.
- 6η Εβδομάδα: Αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων (όπως παρουσιάζεται από τους Lars Jacobsen κ.ά. στο βιβλίο *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο*). Συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές (πχ. ομάδες εργασίας, καταγιγισμός ιδεών, προσομοίωση, μελέτη περίπτωσης, παίξιμο ρόλων)
- 7η Εβδομάδα: Τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού σχολείου. Αξιολόγηση προγραμμάτων. Θεωρία, έρευνα, παραδείγματα.
- 8η Εβδομάδα: Αξιολόγηση της διδασκαλίας. Θεωρία, έρευνα και παραδείγματα.
- 9η Εβδομάδα: Το έργο του Thomas Gordon για τα μυστικά της/του αποτελεσματικής/ού δασκάλας/ου. Παρουσίαση των βασικών θέσεων του Gordon και βιωματικό εργαστήριο.
- 10η Εβδομάδα: Σχολεία που ξεχώρισαν για το περιεχόμενο των σπουδών, τη φιλοσοφία τους ή τις διδακτικές πρακτικές τους. Εκπαιδευτικοί που ξεχώρισαν σε όλο τον κόσμο στο παρελθόν και σήμερα για το έργο τους.
- 11η Εβδομάδα: Σχέση ανάμεσα στη σχολική μονάδα και το εκπαιδευτικό έργο: αμοιβαία επίδραση.
- 12η Εβδομάδα: Οργάνωση ενός πλαισίου για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Δημιουργία μιας κλίμακας αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου από τις/τους φοιτήτριες/τες.
- 13η Εβδομάδα: Γενική ανακεφαλαίωση. Οδηγίες για τις εργασίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή παρουσιάσεων • Προβολή αποσπασμάτων από ταινίες και διαλέξεις σχετικές με το περιεχόμενο του μαθήματος • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/-τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3X13=39	1,56
	Εργασία	61	0,80
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με γραπτή εργασία και υποστήριξη της σε προφορική εξέταση.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Δημητρόπουλος, Ε. (2002). Εκπαιδευτική αξιολόγηση – μέρος πρώτο: Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μαγγόπουλος, Γ. (2014). Μοντέλο ολιστικής αξιολόγησης προγραμμάτων. Θεσσαλονίκη: Φύλατος.

Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Ι., Τσιάκκιρος, Α. (2007). Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών: από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Έλλην.

Φώκιαλη, Π., Ανδρεαδάκης, Ν., Ξανθάκου, Γ. (2011). Διεργασίες Σκέψης στο Σχολείο και την Κοινωνία. Αθήνα: Πεδίο.

Jacobsen, L., McBeath, J., Schratz, M., Meuret, D. (2006). Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο. Αθήνα: Μεταίχμιο

Gordon, T. (2011). Τα μυστικά του αποτελεσματικού δασκάλου. Αθήνα: Ερευνητές.

Γ04 05 Εναλλακτικές Μορφές Αξιολόγησης των Μαθητών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γ04 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χωρίς Περιορισμό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εναλλακτικές Μορφές Αξιολόγησης των Μαθητών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις,	3		4
Συζητήσεις			
Προβολές παρουσιάσεων			
Προβολές ταινιών			
Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των συναντήσεων			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU120/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να δοθεί η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/-τριες να ενημερωθούν και να προβληματιστούν γύρω από τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης των μαθητών/-τριών και να αναδειχθούν καλές πρακτικές αξιολόγησης. Επιδιώκεται ο προβληματισμός για τους σκοπούς και τους στόχους της αξιολόγησης στον 21ο αιώνα, η γνωριμία με το σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης καθώς επίσης και η εξοικείωση αλλά και δημιουργία δραστηριοτήτων διαφορετικών μορφών αξιολόγησης. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/-τρια θα είναι σε θέση να: • Γνωρίζει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης των μαθητών/-τριών • Αντιμετωπίζει κριτικά τους παραδοσιακούς τρόπους αξιολόγησης των μαθητών/-τριών • Είναι ενήμερος/-η για τις σύγχρονες τάσεις αξιολόγησης των μαθητών/-τριών, καθώς και για τα βασικά χαρακτηριστικά και τις επιδιώξεις τους.

- Γνωρίζει τις βασικές επιδιώξεις της αξιολόγησης, τις μορφές αξιολόγησης, τις βασικές αρχές που διέπουν την αξιολόγηση των μαθητών/-τριών καθώς και τις τεχνικές με τις οποίες πραγματοποιείται η διαδικασία της αξιολόγησής τους.
- Είναι ενήμερος/-η για τις δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα και τη σύνδεσή τους με τη διδασκαλία, τη μάθηση και την αξιολόγηση.
- Έχει επίγνωση των βασικών ρόλων που επιτελούν οι ερωτήσεις και πώς αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο αξιολόγησης.
- Διακρίνει τις ταξινομίες και τα είδη των ερωτήσεων τις νοητικές λειτουργίες στις οποίες απευθύνονται αυτές και τον ρόλο που επιτελούν στην εκπαιδευτική πράξη.
- Είναι εξοικειωμένος/-η με τις τεχνικές της αυθεντικής αξιολόγησης, τον τρόπο διεξαγωγής της και τις αρχές στις οποίες βασίζεται.
- Αντιμετωπίζει κριτικά την περιγραφική αξιολόγηση. Μπορεί να διακρίνει τα πλεονεκτήματά της και τις ενδεχόμενες δυσκολίες που υπάρχουν στην εφαρμογή της.
- Έχει συνθέσει ένα έντυπο περιγραφικής αξιολόγησης
- Έχει επίγνωση των προϋποθέσεων και της διαδικασίας εφαρμογής της αξιολόγησης βάσει του φακέλου επιτευγμάτων.
- Είναι σε θέση να εφαρμόζει τεχνικές αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης .
- Είναι ενήμερος/-η για τα είδη και τις τεχνικές παρατήρησης και το πλαίσιο εφαρμογής τους.
- Αξιοποιεί τις συζητήσεις στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης
- Συνθέτει δικές του/της δραστηριότητες περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών/-τριών

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- A. Ιστορική αναδρομή. Παραδοσιακοί τρόποι αξιολόγησης των μαθητών/-τριών
- 1η Εβδομάδα: Γνωριμία, προσδοκίες των φοιτητών/-τριών, ανάλυση σχεδιαγράμματος διδασκαλίας εξαμήνου και τρόπου αξιολόγησης (απαιτήσεις προσθετικής εργασίας και γραπτής εξέτασης). Εισαγωγικές εννοιολογικές αποφασηνίσεις.
- 2η Εβδομάδα: Ιστορική αναδρομή. Ιστορική αναδρομή της αξιολόγησης των μαθητών/-τριών από την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο της αξιολόγησης των μαθητών/-τριών.
- 3η Εβδομάδα: Παραδοσιακοί τρόποι αξιολόγησης των μαθητών/-τριών. Εξετάζονται τα στάδια της αξιολόγησης της επίδοσης του/της μαθητή/-τριας. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στις παραδοσιακές τεχνικές αξιολόγησης και στα παραδοσιακά μέσα αποτύπωσης του αποτελέσματος της επίδοσης του/της μαθητή/-τριας με εστίαση στα πλεονεκτήματα και τις ανεπάρκειές τους.
- B. Η σύγχρονη αξιολόγηση των μαθητών/-τριών.

- 4η Εβδομάδα: α. Θεωρητική τεκμηρίωση και επιδιώξεις μιας σύγχρονης αξιολόγησης των μαθητών/-τριών. Γίνεται αναφορά στις σύγχρονες τάσεις αξιολόγησης των μαθητών/-τριών, καθώς και στα βασικά χαρακτηριστικά και στις επιδιώξεις τους.
- β. Σκοποί και περιεχόμενο της αξιολόγησης των μαθητών/-τριών στα πλαίσια της διδασκαλίας και της μάθησης. Διερεύνηση των βασικών επιδιώξεων της αξιολόγησης των μαθητών/-τριών, των μορφών αξιολόγησης, των βασικών αρχών που διέπουν την αξιολόγηση καθώς και των τεχνικών με τις οποίες πραγματοποιείται η διαδικασία της αξιολόγησης. Γίνεται αναφορά στις 10 δεξιότητες του 21ου αιώνα.
- 5η Εβδομάδα: Ο ρόλος των ερωτήσεων στην αξιολόγηση των μαθητών/-τριών. Εξετάζονται οι ερωτήσεις ως μέσο αξιολόγησης και οι βασικοί ρόλοι που επιτελούν.
- 6η Εβδομάδα: Ταξινομίες και είδη ερωτήσεων. Εξετάζονται οι ταξινομίες και τα είδη των ερωτήσεων που προτείνονται από τη διεθνή βιβλιογραφία, οι νοητικές λειτουργίες στις οποίες απευθύνονται οι ερωτήσεις και ο ρόλος που επιτελούν στην εκπαιδευτική πράξη.
- Γ. Εναλλακτικοί τρόποι και μέσα αξιολόγησης των μαθητών/-τριών
- 7^η Εβδομάδα: Οριοθέτηση, χαρακτηριστικά και τεχνικές της αυθεντικής αξιολόγησης. Ορίζεται η έννοια της αυθεντικής αξιολόγησης και διερευνώνται οι αρχές στις οποίες βασίζεται και ο τρόπος που διεξάγεται.
- 8^η Εβδομάδα: Η περιγραφική αξιολόγηση. Αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα αλλά και τα προβλήματα στην εφαρμογή της περιγραφικής αξιολόγησης. Επίσης οι επιδιώξεις και οι τομείς της περιγραφικής αξιολόγησης. Εξετάζονται τα στοιχεία ενός προτεινόμενου εντύπου περιγραφικής αξιολόγησης.
- 9^η Εβδομάδα: Η αξιολόγηση με βάση το φάκελο επιτευγμάτων. Συζητούνται η αναγκαιότητα, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισαγωγής και εφαρμογής του φακέλου επιτευγμάτων, τα περιεχόμενα του φακέλου, τα είδη των φακέλων και η σημαντικότητά τους, καθώς και οι τρόποι αξιοποίησής τους.
- 10^η Εβδομάδα: Η αξιολόγηση στην ομαδική διδασκαλία και στα σχέδια δράσης. Αρχικά παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της ομαδικής διδασκαλίας και των σχεδίων δράσης. Παρατίθενται τρόποι αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης της ομάδας από τους/τις μαθητές/-τριες. Επίσης γίνεται αναφορά στην αξιολόγηση της ομάδας από τον/την εκπαιδευτικό: αξιολόγηση της λειτουργίας της ομάδας, των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των δραστηριοτήτων της ομάδας. Επίσης συζητούνται τα κριτήρια, τα μέσα και οι τρόποι αξιολόγησης των σχεδίων δράσης
- 11^η Εβδομάδα: Η ετεροαξιολόγηση. Γίνεται αναφορά στην ετεροαξιολόγηση του/της μαθητή/-τριας ως έννοια και ως διαδικασία, στη διδασκαλία της ετεροαξιολόγησης στους/στις μαθητές/-τριες, στην επίδραση του ηλικιακού παράγοντα στην ετεροαξιολόγηση των μαθητών/-τριών, στα μαθησιακά εργαλεία για την ετεροαξιολόγηση των μαθητών/-τριών και τέλος στα πλεονεκτήματα και τα προβλήματα στην εφαρμογή της ετεροαξιολόγησης
- 12^η Εβδομάδα: Η παρατήρηση. Τα είδη και οι τεχνικές παρατήρησης. Είδη παρατήρησης: Στοχοθετημένη παρατήρηση, δείγματα γεγονότος, χρονικά δείγματα, ανεκδοτική παρατήρηση, μέθοδος της σκίασης. Τεχνικές παρατήρησης: Ανεκδοτικές καταγραφές, τρέχουσες καταγραφές, κλίμακες ελέγχου, κλίμακες διαβάθμισης (ρουμπρίκες).
- 13^η Εβδομάδα: Η συζήτηση. Αναφέρεται η σημασία και η συμβολή της συζήτησης στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης. Γενική ανακεφαλαίωση και οδηγίες για τη γραπτή εξέταση του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή παρουσιάσεων • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/-τριες • Αναφορά σε εφαρμογές των ΤΠΕ για τη δημιουργία δραστηριοτήτων αξιολόγησης.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3X13=39	1,56
	Προσθετική εργασία	20	0,80
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει γραπτή εξέταση (65% της τελικής βαθμολογίας) και προσθετική εργασία (35% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελίδη, Π.Α. & Μαυροειδή, Γ.Γ. (επιμ.) (2004). Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος. Αθήνα: Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός

Γρίβα, Ε., Κωφού, Ι. (2019). Εναλλακτική αξιολόγηση στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

Jacobsen, Λ., MacBeath, J., Meuret, D, Schratz, M. (2006). Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ι.Ε.Π. (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής) (2017). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό.

Τεύχος Α'. Περιγραφική Αξιολόγηση: Θεωρητικό Πλαίσιο και Μεθοδολογία. Διαθέσιμο στο: http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Evaluation/2017/2a_Perigrafiki_DHMOTIKO.pdf

Τεύχος Β'. Κριτήρια Περιγραφικής Αξιολόγησης. Διαθέσιμο στο: http://www.iep.edu.gr/images/IEP/Modules/SJ_Categories_II_for_K2/Perigrafiki_Axiologisi/2019/Odigo/2b_Perigrafiki_DHMOTIKO_B_NEW.pdf

Τεύχος Γ'. Σενάρια Ανάπτυξης Διαδικασιών Περιγραφικής Αξιολόγησης. Διαθέσιμο στο: http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Evaluation/2017/2c_Perigrafiki_DHMOTIKO.pdf

Oosterhoof, A. (2010). Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Έλλην

Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη, Α., & Ρετάλης, Σ. (2015). Σύγχρονες μορφές εκπαιδευτικής αξιολόγησης με αξιοποίηση εκπαιδευτικών τεχνολογιών. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/232>

Ταρατόρη Τσαλκατίδου Ε, (2015). Σχολική αξιολόγηση. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη

Φωτείνης, Α. (2017). Η αυτοαξιολόγηση του μαθητή στο δημοτικό σχολείο: Θεωρητικά δεδομένα και πρακτικές εφαρμογές. *CVP Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης* Διαθέσιμο στο: <http://www.scientific-journal-articles.org/greek/free-online-journals/education/education-articles/fotinis-alexandros/student-self-assessment-primary-school-theoretical-data-practical-applications-fotinis-alexandros.htm>

Χοντολίδου, Ε. (2007). Διδασκαλία και αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών. Β' Έκδοση. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ. Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέσιμο στο: <http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3200/928.pdf>

Δ' ΤΟΜΕΑΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Δ01 Νεοελληνική Λογοτεχνία και Γλώσσα

Δ01 03 Υ Παιδική Λογοτεχνία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 03 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδική Λογοτεχνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις- Παρουσιάσεις εργασιών	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται η γνωριμία των φοιτητών με τα σημαντικά, κλασικά και νεότερα Λογοτεχνικά Βιβλία που απευθύνονται σε παιδιά. Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές να έχουν: - εξοικειωθεί με τα σημερινά παιδικά βιβλία, ελληνικά και ξένα, που θίγουν, με σύγχρονο τρόπο, σοβαρά προβλήματα. - εξοικειωθεί με την παιδαγωγική αξιοποίηση του βιβλίου και τη χρήση του στο πλαίσιο των διαφορετικών αντικειμένων του σχολικού προγράμματος. - δομήσει θετική στάση απέναντι στον «διάλογο» σχολικών και εξωσχολικών βιβλίων - καλλιεργήσει θετική στάση απέναντι στην εξατομικευμένη πρόταση ανάγνωσης που απευθύνεται στον συγκεκριμένο νεαρό αναγνώστη. - Κατανοήσει τις σύγχρονες θεωρίες γύρω από την Παιδική Λογοτεχνία.

- Κατανοήσει το ρόλο και τη σημασία της παρουσίας του Παιδικού Βιβλίου (εικονοκειμένου) στη σχολική τάξη, ήδη από την πρώτη Δημοτικού, ώστε το παιδί να αγαπήσει το βιβλίο, πριν ακόμα εξοικειωθεί με την ανάγνωση.
- Εξοικειωθεί με τη χρήση διαφόρων ειδών βιβλίων που απευθύνονται σε παιδιά, στο σχολικό περιβάλλον.
- Αναπτύξει θετική στάση γύρω από τη φιλιαναγνωσία και τις διαφορετικές στρατηγικές για την ανάπτυξή της.

Γενικές Ικανότητες

- Σχεδιασμός στρατηγικών φιλιαναγνωσίας
- Κριτική επιλογή ενδεικνυόμενων βιβλίων κατά ηλικία, περίπτωση κ.λπ.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυ-πολιτισμικότητα, όπως προβάλλονται μέσα από το βιβλίο που απευθύνεται στην πολυπολιτισμική τάξη και σε κάθε παιδί χωριστά..
- Δυνατότητα κριτικής προσέγγισης των βιβλίων για παιδιά που εκδίδονται σήμερα
- Δυνατότητα κριτικής στάσης απέναντι στους μηχανισμούς που διέπουν την παραγωγή και προώθηση των παιδικών βιβλίων.
- Κριτική στάση απέναντι στις διασημειακές διασκευές και τα λοιπά εξωλογοτεχνικά παράγωγα.
- Δυνατότητα σχεδιασμού παρεμβάσεων δε διαφορετικά περιβάλλοντα ανάγνωσης
- Οργάνωση σχολικής Βιβλιοθήκης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1 ^ο μάθημα	Ορισμός και όρια Λογοτεχνίας παιδιών-Λογοτεχνίας Ενηλίκων
2 ^ο μάθημα	Στοιχεία της Ιστορίας και της Θεωρίας του Παιδικού βιβλίου.
3 ^ο μάθημα	Μορφές Λογοκρισίας και αντίστασης. Το παιχνίδι των κανόνων και των παραβιάσεων
4 ^ο μάθημα	Πολιτική Λογοκρισία και Παιδικό Βιβλίο
5 ^ο μάθημα	Παιδαγωγική Λογοκρισία και Πολιτική ορθότητα.
6 ^ο μάθημα	Αυτολογοκρισία και υπέρβαση.
7 ^ο μάθημα	Το γλωσσο-λογικό δοκίμιο και το παρά-λογο παραμύθι.-Η μεταμφίεση του δοκιμιακού λόγου σε παιδικό βιβλίο.
8 ^ο μάθημα	Πολιτική Αλληγορία, Ιστορικότητα και Παραμύθι.
9 ^ο μάθημα	Ο πολιτικός μύθος του ερημίτη ή η περιπέτεια της μεταγραφής
10 ^ο μάθημα	Προβλέποντας τον Ναζισμό και προβάλλοντας Αντιστάσεις.- Η Ιστορία των μεγάλων και τα βιβλία των παιδιών.
11 ^ο μάθημα	Κείμενα για κορίτσια του παλιού και του τωρινού καιρού. Αφηγήσεις σεξισμού και αφηγήσεις φεμινισμού.
12 ^ο μάθημα	Βιβλία (παλαιότερα) παιδιών και σύγχρονοι κώδικες επικοινωνίας ενηλίκων
13 ^ο μάθημα	Αντί επιλόγου: Βιβλία παιδιών και κώδικες επικοινωνίας ενηλίκων - Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών- Απολογισμός – Συμπεράσματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία). Προσέγγιση που επικεντρώνεται στη συμμετοχική μέθοδο διδασκαλίας και τη συν-ανάγνωση. Οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν εργασίες σχετικές με την παρακολούθηση της εκδοτικής δραστηριότητας, της κρατικής πολιτικής για το βιβλίο, της ενασχόλησης του καθημερινού τύπου κ.λπ.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία Αναζήτηση εικονοκειμένων στο διαδίκτυο. Παρακολούθηση διασημειακών διασκευών Παρακολούθηση ταινιών		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής Μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει τελικές εξετάσεις. Προαιρετική προσθετική εργασία.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Reynolds K., Childrens Literature- Avery short Introduction, Oxford, 2011

Schikorsky I. Kinder-und Jugendliteratur, Dumont, 2004. Schnellkurs.

Ζερβού Α. Λογοκρισία και Αντιστάσεις στα Κείμενα των Παιδικών μας χρόνων Ο Ροβινσώνας, η Αλίκη, το Παραμύθι χωρίς όνομα- Ανάγνωση από μια ενήλικη, Οδυσσέας, δ' εκδ, 2020.

Ζερβού Α. Στη χώρα των θαυμάτων-Το παιδικό βιβλίο, ως σημείο συνάντησης παιδιών-ενηλίκων, Πατάκης, γ' εκδ. 2020.

Zervou A., Mythe litteraire et Classique d'enfance dans le monde contemporain- Le materiel d; un codex de Communication ou Transformations et Reciprocites, INTERTEXTES, 2003, 213-231.

Zervou A., The Game of Rules and Infractions, in Nilsen A. P. (ed.) Censorship in Children;s Literature, *PARA-DOXA*, 2, 3-4. 2006,452-472.

Zervou A, Ten Qualities of the author Eugene Trivizas and ten of his gifts to the Children of the World, H. C. Andersen Author Award 2006, Greek National Section of IBBY, 2006.

Δ01 05 Θεωρητική Γλωσσολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητική Γλωσσολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Γενικών γνώσεων)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Νεοελληνική Γραμματική (Δ0117)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://student.cc.uoc.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές αντιμετωπίζουν θέματα γραμματικής από αυτά που εμφανίζονται στα σχολικά εγχειρίδια του Δημοτικού. Τα θέματα αυτά παρουσιάζονται και αναλύονται με την αντίστοιχη γλωσσολογική θεωρία. Επιπλέον, αντιμετωπίζουν ζητήματα της Νέας Ελληνικής γλώσσας, στα οποία παρατηρούνται λάθη στη χρήση. Μας απασχολούν ζητήματα ορθογραφίας, στίξης, κλίσης, ύφους, δύσκολες περιπτώσεις σύνταξης, αποκλίσεις από ορθούς λεκτικούς τύπους, κ.ά..

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζει αρκετά ζητήματα γραμματικής της νέας ελληνικής γλώσσας
2. περιγράφει γλωσσικά φαινόμενα της νέας ελληνικής γλώσσας
3. Εξηγεί και να διασαφηνίζει τα επιμέρους δομικά στοιχεία των φαινομένων
4. Ενσωματώνει επιπλέον στοιχεία στην περιγραφή ανάλογα με το φαινόμενο
5. Συνδέει και να συνδυάζει τη θεωρία με τη εφαρμογή, δηλαδή, τη διδασκαλία
6. Συνθέτει στοιχεία από επιμέρους περιγραφές φαινομένων

Βασική αρχή του μαθήματος αυτού αποτελεί η διαπίστωση ότι, για να διδάξει κανείς ένα γραμματικό φαινόμενο, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να το γνωρίζει ο ίδιος σε βάθος.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Ζητήματα φωνολογίας: τονισμός • Ζητήματα μορφολογίας: κλίση ουσιαστικού, επιθέτου, ρήματος, επίθετα με λόγια κλίση ρήματα με λόγια κλίση κλιτή μετοχή • Ζητήματα σύνταξης: πτώσεις ονοματική φράση ρηματική φράση κλιτικά αποθετικά ρήματα συμπληρωματικές προτάσεις επιρρηματικές προτάσεις κ.ά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολέας Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής Μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναγνωστοπούλου Ι. & Λ. Μπουσούνη-Γκέσουρα. 2005. *Το λέμε σωστά; Το γράφουμε σωστά;* Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Holton David, Peter Mackridge & Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton. 1999. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Εκδ. Πατάκη.
- Ιορδανίδου, Άννα. 1992. *Τα ρήματα της Νέας Ελληνικής*. Εκδ. Πατάκη.
- Ιορδανίδου, Άννα (επιμ.). 2000. *Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Τόμος Α & Β. Αθήνα, Πατάκη.
- Ιορδανίδου, Άννα. 2009. *Συνηθισμένες γλωσσικές απορίες*. Αθήνα, Άσπρη Λέξη.
- Ιορδανίδου, Άννα. 2013. *Είναι λάθος ή δεν είναι;* Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Κλαίρης, Χρήστος & Γεώργιος Μπαμπινιώτης. 2005. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική –Επικοινωνιακή*. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Δ01 06 Υ Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 06 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x13 εβδομάδες)	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί: 1. να συνειδητοποιεί πώς συνυφάνονται και αλληλοτροφοδοτούνται οι έννοιες «γλώσσα», «γλωσσολογία» και «διδακτική του γλωσσικού μαθήματος», 2. να αναγνωρίζει τις ποικίλες προσεγγίσεις στη διδακτική της γλώσσας, 3. να αντιληφθεί την επίδραση των σύγχρονων γλωσσοδιδακτικών προσεγγίσεων στη διαμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων για το γλωσσικό μάθημα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 4. να αναπτύσσει διδακτικές προτάσεις αξιοποιώντας ποικίλα κειμενικά είδη (π.χ. αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία), 5. να αναπτύσσει διδακτικές δραστηριότητες με στόχο την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού των μαθητών/τριών, 6. να σχεδιάζει βιωματικές, παιγνιώδεις, μαθητοκεντρικές και ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες αξιοποιώντας σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα (π.χ. τους Πολυγραμματισμούς). Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες/ικανότητες:

1. ικανότητα να αντιλαμβάνεται, να συγκρίνει και να αξιολογεί διάφορες γλωσσοδιδασκτικές προσεγγίσεις, 2. ικανότητα να αντιλαμβάνεται και να αποτιμά κριτικά τον τρόπο με τον οποίο οι σύγχρονες γλωσσοδιδασκτικές προσεγγίσεις διαπερνούν και διαμορφώνουν τα Αναλυτικά Προγράμματα για το γλωσσικό μάθημα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 3. ικανότητα σχεδιασμού σύγχρονων και καινοτόμων διδακτικών σεναρίων δίνοντας έμφαση στην υιοθέτηση των αρχών της επικοινωνιακής-κειμενοκεντρικής προσέγγισης και των κριτικών προσεγγίσεων, 4. ικανότητα κριτικής αποτίμησης του ρόλου που διαδραματίζει η γλωσσική εκπαίδευση στις σύγχρονες εκπαιδευτικές και ευρύτερα κοινωνικές προκλήσεις.
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: I. Γλώσσα – Γλωσσολογία – Διδακτική της γλώσσας: Εννοιολόγηση και ανίχνευση συγκλίσεων και αποκλίσεων μεταξύ των όρων II. Η διδακτική της γλώσσας: Μια σύντομη μελέτη της διαχρονίας της III. Η παραδοσιακή μέθοδος: Απαρχές και χαρακτηριστικά IV. Η δομιστική προσέγγιση: Βασικές αρχές & ενδεικτικές διδακτικές δραστηριότητες V. Η επικοινωνιακή/κειμενοκεντρική προσέγγιση: Βασικές αρχές & ενδεικτικές διδακτικές δραστηριότητες VI. Η διδακτική της γλώσσας και τα Αναλυτικά Προγράμματα VII. Η κριτική προσέγγιση: Βασικές αρχές & ενδεικτικές διδακτικές δραστηριότητες VIII. Το μοντέλο των Πολυγραμματισμών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο • Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες αρχείων σε ηλεκτρονική

	εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος (ClassWeb) Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39 ώρες	1,56
	Αυτοτελής μελέτη του/της φοιτητή/τριας και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος	61 ώρες	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων Ελάχιστος προβιβασίμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

Μήτσης, Ν. 2004. *Γλώσσα, γλωσσολογία και γλωσσική διδασκαλία: Η διδακτική της γλώσσας ως αυτόνομος επιστημονικός κλάδος της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας.* Αθήνα: Γρηγόρης.

Κουτσογιάννης, Δ. 2017. *Γλωσσική διδασκαλία: Χθες, σήμερα, αύριο: Μια πολιτική προσέγγιση.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη.

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης, Α. 2005. *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων.* Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Α. 2020. *Από τον εθνικό στον μετα-εθνικό λόγο: Μεταναστευτικές ταυτότητες και κριτική εκπαίδευση.* Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση.* Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Α., Φτερνιάτη, Α. & Τσάμη, Β. 2015. «Η γλωσσική ποικιλότητα σε κείμενα μαζικής κουλτούρας: Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησής της». Στο Μ. Τζακώστα (επιμ.), *Η διδασκαλία των νεοελληνικών διαλέκτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές.* Αθήνα: Gutenberg, 67-94.

Baynham, M. 2002. *Πρακτικές γραμματισμού* (μτφρ. Μ. Αραποπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 2011.** *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Core, B. & Kalantzis, M. (επιμ.) 2000.** *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London & New York: Routledge.
- Kalantzis, M., Core, B., Στελλάκης, Ν. & Αρβανίτη, Ε. 2019.** *Γραμματισμοί: Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων* (μτφρ. Γ. Χριστίδης). Αθήνα: Κριτική.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2006.** «Διδασκαλία της ελληνικής σήμερα: Δεδομένα και ζητούμενα». *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 27: 233-251.
- Ματσαγγούρας, Η. 2000.** *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η. 2001.** *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η. (επιμ.) 2007.** *Σχολικός εγγραμματισμός: Λειτουργικός, κριτικός, επιστημονικός*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η. 2011.** *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας: Ι. Θεωρία της διδασκαλίας: ΙΙ. Στρατηγικές διδασκαλίας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. Σ. 1996.** *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος: Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ντίνας, Κ. Δ. & Γώτη Ε.Γ. 2016.** *Ο κριτικός γραμματισμός στη σχολική πράξη: Αρχίζοντας από το νηπιαγωγείο...* Αθήνα: Gutenberg.
- Ιορδανίδου, Α. & Φτερνιάτη, Α. (επιμ.) 2000.** *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα : Πατάκης.
- Τεντολούρης, Φ. & Χατζησαββίδης, Σ. 2014.** *Διδασκαλία της Γλώσσας: Ιστορία, Επιστημολογία και Αναστοχαστικότητα*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Φρέιρε, Π. 2009.** *Η αγωγή του καταπιεζόμενου* (μτφρ. Γ. Κρητικός). Αθήνα: Κέδρος.

Δ01 08 Εισαγωγή στη Γλωσσολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Γενικών γνώσεων)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://student.cc.uoc.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα

Η παράδοση Εισαγωγή στη Γλωσσολογία στοχεύει στο να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε βασικές έννοιες της επιστήμης της γλώσσας. Το φαινόμενο γλώσσα προσεγγίζεται ολιστικά από τη σκοπιά της θεωρητικής γλωσσολογίας (περιγραφή του συστήματος), της ψυχολογίας της γλώσσας (ανθρώπινη κατάσταση), της κοινωνιογλωσσολογίας (η γλώσσα ως επικοινωνία επικοινωνία).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παράδοσης ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Έχει αντιληφθεί τι είναι γλώσσα
- Έχει αντιληφθεί πώς κατακτά ο άνθρωπος τη γλώσσα
- Έχει αντιληφθεί τη θέση της γλώσσας στην κοινωνία
- Γνωρίζει τι είναι γλωσσική αλλαγή
- Γνωρίζει τη σχέση προφορικού και γραπτού λόγου
- Εφαρμόζει τη γνώση για τη γλώσσα όσον αφορά τη Νέα Ελληνική γλώσσα
- Προσαρμόζει τα παραπάνω σε νέα γλωσσικά δεδομένα
- Αξιολογεί τη σχέση του ανθρώπου με τη γλώσσα
- Συγκρίνει γλώσσες του κόσμου ως προς τον γραπτό και προφορικό λόγο
- Ερμηνεύει ζητήματα που αφορούν τη γλώσσα ως φαινόμενο

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Λήψη αποφάσεων

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Φύση και χαρακτηριστικά της γλώσσας
- Τι είναι γραμματική μιας γλώσσας;
- Καθολικές αρχές της γλώσσας
- Ανθρώπινη γλώσσα-γλώσσα των ζώων
- Γεωγραφικές και κοινωνικές διάλεκτοι
- Διάλεκτοι της ελληνικής γλώσσας
- «Πρότυπη» γλώσσα
- Ύφος, αργκό
- Γλώσσα, φύλο και γένος
- Κατάκτηση της μητρικής γλώσσας
- Κατάκτηση μια δεύτερης γλώσσας
- Προφορική και γραπτή μορφή της γλώσσας
- Συστήματα γραφής των γλωσσών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση βιντεοπροβολέα Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη. 2002. *Εισαγωγή σε ζητήματα Κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.
Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα: κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Κριτική
Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης

- Κατή, Δ. 2009. *Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Lyons, J. 2012. *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία*. Αθήνα: Πατάκη
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1998. *Θεωρητική γλωσσολογία*. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Παναγιωτίδης, Φ. 2013. *Μίλα μου για γλώσσα*. Ηράκλειο: ΠΕΚ.
- Πετρούνιας, Ε. 1993. *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση*. Μέρος Α'. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Pinker, Steven 2000. *Το γλωσσικό ένστικτο*. Μτφ. Ε. Μούμα. Αθήνα : Κάτοπτρο
- Φιλιππάκη-Warburton, E. 1992. *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία*. Αθήνα: Νεφέλη

Δ01 13 Υ Νεοελληνική και Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία: Αφηγηματικές Ταυτότητες**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 13 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Νεοελληνική και Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία: Αφηγηματικές Ταυτότητες</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα προτείνει μια συγκριτική συνανάντηση κλασικών και σύγχρονων κειμένων, καθώς και των διασημειακών διασκευών τους. Επιχειρεί να προσφέρει μια κατά το δυνατόν συνολική θεώρηση προβάλλοντας κοινά ερωτήματα σε ετερόκλητα κείμενα. Αξιοποιεί επί μέρους θεματικές που αναδεικνύουν την κοινωνικοπολιτική απορροφητικότητα των έργων και αποκαλύπτουν αντίθετες αφηγηματικές και εθνικές ταυτότητες μέσω των οποίων γίνεται η διαχείριση του ιστορικού υλικού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να:

- Έχει μια γενική γνώση για την ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας.
- Έχει μια σχετικά σαφή αντίληψη για τη θέση της Ελληνικής Λογοτεχνίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής
- Έχει αντιληφθεί τον τρόπο που διαμορφώνονται οι εθνικές και αφηγηματικές ταυτότητες.
- Έχει αντιληφθεί τον τρόπο που αναδιαμορφώνονται και αναθεωρούνται οι αρχετυπικές λογοτεχνικές αφηγήσεις για να εμποτιστούν από την εκάστοτε ιδεολογία και να δώσουν διαφορετικές απαντήσεις σε διαρκή ερωτήματα.
- Έχει κατανοήσει πως τα μεγάλα γεγονότα παγκόσμιας σημασίας, όπως π.χ. ο πόλεμος, ή ο περίφημος Μάης του '68, έχουν τεράστια επίδραση στην κουλτούρα και τις Εθνικές Λογοτεχνίες.
- Έχει κατανοήσει πως το ίδιο αφηγηματικό υλικό μεταμορφώνεται σύμφωνα με αντιθετικά δίπολα: παράδοσης και νεωτερικότητας, νίκης και ήττας, θυσίας και ενοχής.

Γενικές Ικανότητες

Αναγνωστική επάρκεια, διεύρυνση οριζόντων του αυριανού δασκάλου, δυνατότητα επανεκτίμησης της τοπικής παράδοσης εντός ευρύτερου πολιτισμικού πλαισίου. Διαμόρφωση προσωπικών κριτηρίων και στάσεων. Ευαισθητοποίηση και διάθεση να ακουστεί, να μεταδοθεί και να γίνει κατανοητή και η αλλότρια ή η ξεχασμένη φωνή. Αποφυγή δογματισμών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

- Αρχετυπική αφήγηση και Αρχαίος μύθος.
- Ομηρικός μύθος ο ευπώλητος;
- Φεμινιστικές και άλλες αναθεωρήσεις
- Αρχαίος μύθος και Ευρωπαίοι ποιητές της Αριστεράς.

B. ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- Η Λογοτεχνία της ενοχής ή από την πλευρά των θυτών
- Η Λογοτεχνία της αντίστασης
- Η Λογοτεχνία από την πλευρά των θυμάτων
- Ο Πόλεμος στη σχολική κουλτούρα (Εθνικές επέτειοι, φιλιαναγνωσία, γιορτές, μνήμη, λήθη παραχάραξη)

Γ. ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ

- Η Τηλεμάχεια
- Η κοριτσίστικη ενηλικίωση.

Δ. ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

- Ξεκινώντας από το Κρητικό παραμύθι
- Η σχέση με τη λόγια παράδοση της Ευρώπης
- Η σχέση με την Ελληνική Αρχαιότητα
- Κειμενικές και ιδεολογικές Μεταμορφώσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία).		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Προβολή διασημειακών διασκευών Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές Διαδικτυακά περιοδικά (Σύγκριση, Κείμενα, Διακείμενα).		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	41	1,64
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8

	Σύνολο Μαθήματος	100	4	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει τελικές εξετάσεις. Προαιρετική προσθετική εργασία			

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Benett A- Royle N., An Introduction to Literature Criticism and Theory, Routledge, 2009.
 Bloom H., *ΟΔυτικός Κανόνας*, Γκούτεμπεργκ, 2014
 Hansen W., *Ariadne's Thread*, Cornell University Press, 2002
 Ζερβού Α., Ο Αρχαίος μύθος και η στρατευμένη ποίηση του καιρού μας, στο Κόκορης Κ., *Γιάννης Ρίτσος*, ΠΕΚ, 2014.
 Ζερβού Α., Εφηβικά βιβλία για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ναζισμό
 Ζερβού Α., Εθνοτικός και Φεμινιστικός Αντίλογος : η Μαίρη, η Ομακάγια και η Άγκνες απαντούν στη Λώρα και την Ποκαχόντας, στο *Γυναικείες και Ανδρικές Αναπαραστάσεις στη Λογοτεχνία*, Παπαδόπουλος, 2013, 153-157
 Ζερβού Α., *Το Παιχνίδι της Ποιητικής Δημιουργίας*, Ινστιτούτο του Βιβλίου, 2004.

Δ01 17 Υ Γραμματική και Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής γλώσσας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	Δ01 17 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γραμματική και Λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής γλώσσας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (διαλέξεις) +3 (εργαστήριο)		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη γραμματική και στο λεξιλόγιο της νέας ελληνικής γλώσσας. Επικεντρώνεται σε μια ανάλυση της Νέας Ελληνικής γλώσσας σύμφωνα με την επιστήμη της Γλωσσολογίας. Παρουσιάζει τα κύρια χαρακτηριστικά της δομής της γλώσσας εστιάζοντας στα ακόλουθα επίπεδα ανάλυσης: φωνολογία, μορφολογία και σύνταξη. Παράλληλα, αναλύει βασικά θέματα του λεξιλογίου της ελληνικής. Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη, διαλέξεις και εργαστήρια, τα οποία συμπληρώνουν το ένα το άλλο, αλλά και σε κάποια θέματα λειτουργούν αυτόνομα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

1. έχει κατανοήσει το σύστημα της νέας ελληνικής γλώσσας
2. έχει κατανοήσει τις ιδιαιτερότητες του συστήματος αυτού
3. μπορεί να περιγράψει τα βασικά στοιχεία της γλώσσας με τη θεωρία σύγχρονης γλωσσολογίας
4. εφαρμόζει τη γνώση για τη γλώσσα σε ανάλυση ζητημάτων γλωσσικής δομής και λεξιλογίου
5. αναλύει μια νέα γλωσσική πραγμάτωση σύμφωνα με τη θεωρία
6. αντιλαμβάνεται τις διαφορές παραδοσιακών αναλύσεων της γλώσσας σε σχέση με τις αναλύσεις της σύγχρονης γλωσσολογίας

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
- Φωνολογία-Φωνητική: βασική ορολογία της φωνολογίας, φωνήματα και φθόγγοι της ελληνικής γλώσσας και φωνητική μεταγραφή με βάση το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο, αντιστοιχίες και αναντιστοιχίες προφοράς και γραφής, φωνολογική λέξη, έγκλιση τόνου, κανόνες τρισυλλαβίας - Κλιτική Μορφολογία: βασική ορολογία της μορφολογίας, γραμματικό, λεξικό μόρφημα, μορφολογία ονόματος, μορφολογία ρήματος - Σύνταξη: βασική ορολογία της σύνταξης, ρηματική φράση, ονοματική φράση
ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ
- Παραγωγή - Σύνθεση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία) Η παράδοση αποτελείται από δύο μέρη: διαλέξεις και εργαστήρια (ασκήσεις)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	διαλέξεις	35
	ασκήσεις	35
	Αυτοτελής Μελέτη	30
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (εξετάζονται θέματα των διαλέξεων και του εργαστηρίου σε μία ενιαία εξέταση)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γαβριηλίδου, Ζ., Μητσιάκη, Μ., Φλιάτουρας, Α. (2021). <i>Εκατό βασικές έννοιες για τη Γλωσσολογία</i> . Gutenberg.
Ευθυμίου, Α. (2018). <i>Ο σχηματισμός των ρημάτων στη νέα ελληνική γλώσσα</i> . Επίκεντρο.

Θώμου, Π. (2023). *Λεξιλογικά ζητήματα της Νέας Ελληνικής γλώσσας: θεωρία και εφαρμογές*. Πεδίο.

Holton D., Mackridge, P. & Φιλιππάκη-Warburton E. (1999). *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Πατάκης.

Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (2014). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής: Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή*. Κέντρο Λεξικολογίας.

Ιορδανίδου, Ά. (2022). *Τα ρήματα της Νέας Ελληνικής*. Πατάκης.

Ιορδανίδου, Ά & Πανταζάρα, Μ. (2023). *Λεξικό προσημάτων και επιθημάτων της Νέας ελληνικής*. Πατάκης.

Λεκάκου, Μ. & Τοπιντζή, Ν. (επιμ.) (2022). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: θεμελιώδεις έννοιες και βασικοί κλάδοι με έμφαση στην ελληνική γλώσσα*. Gutenberg.

Ξυδόπουλος, Γ. (2008). *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Πατάκης.

Λεξικά της ελληνικής

Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, Ακαδημία Αθηνών, [Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας - Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας](#)

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής \(greek-language.gr\)](http://greek-language.gr)

Δ01 28 Αφηγήσεις Πρόωρης Ενηλικίωσης: Παιδικά Βιβλία για Δύσκολα Θέματα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	Δ01 28	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αφηγήσεις Πρόωρης Ενηλικίωσης: Παιδικά Βιβλία για Δύσκολα Θέματα</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ(URL)			

Μαθησιακά αποτελέσματα

Στο σεμινάριο αυτό οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με ελληνικά και ξενόγλωσσα παιδικά βιβλία που εξετάζονται σε σύγκριση με τις διασημειακές διασκευές και τη λογοτεχνία των ενηλίκων. Κοινό σημείο όλου αυτού του αφηγηματικού υλικού είναι η ενασχόληση με κρίσιμα και δύσκολα θέματα που παλαιότερα ήταν απαγορευμένα για τα παιδικά βιβλία. Κάθε φορά, οι φοιτητές μελετούν συγκριτικά και συστηματικά τον τρόπο που ένα συγκεκριμένο αντίστοιχο θέμα παρουσιάζεται στο παιδικό εικονοκείμενο, τη διασκευή ή το εφηβικό μυθιστόρημα και έρχονται σε επαφή με το σύγχρονο και νεωτερικό αφηγηματικό υλικό που απευθύνεται στο σύγχρονο παιδί μέσα στην κοινωνία της κρίσης. Παράλληλα, αποκρυπτογραφούν ανάλογα προβλήματα που υποδηλώνονται υπαινικτικά, ωραιοποιούνται, ή απλώς περιγράφονται και στην παλαιότερη λογοτεχνία των παιδιών και των ενηλίκων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να:

Έχει κατανοήσει βασικούς τους μηχανισμούς μεταστοιχείωσης του κοινωνικού γίνεσθαι σε αφηγηματικό υλικό.

Έχει συνειδητοποιήσει πως το παιδικό βιβλίο, στην αυθεντική μορφή του, αλλά και στις διασημειακές διασκευές, μπορεί να γίνει παιδαγωγικό εργαλείο, μέσο αφύπνισης και ευαισθητοποίησης για μικρούς και μεγάλους.

Μπορεί να προτείνει στρατηγικές διαχείρισης προβλημάτων μέσω της χρήσης του παιδικού βιβλίου.

Έχει αποκτήσει παιδαγωγική ευαισθησία και σεβασμό στη διαφορετικότητα που θα μπορεί με τη χρήση της αφήγησης και της εικόνας να την μεταδώσει, ως αυριανός εκπαιδευτικός, στους μαθητές του.

Μπορεί να συντάξει μια επιστημονική εργασία σε κυτταρική μορφή.

Γενικές Ικανότητες

Αναγνωστική επάρκεια/ Αξιοποίηση ανάγνωσης για επίτευξη ανθεκτικότητας (resilience)

Ενημέρωση για τα τεκταινόμενα στο χώρο του παιδικού βιβλίου σε σχέση με τα εκάστοτε κοινωνικά συμφραζόμενα.

Ικανότητα συσχετισμού εξωσχολικών εμπειριών και παιδικής κουλτούρας.

Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εικονοκείμενο για παιδιά: Ο μύθος της ευτυχισμένης παιδικής ηλικίας (θεωρητικό πλαίσιο)

Ανθεκτικότητα και πρόωγη ενηλικίωση (θεωρητικό και παιδαγωγικό πλαίσιο)

Ο Θάνατος και η παρηγορητική φροντίδα ad usum delphini σε εικονοκείμενα

Η Κακοποίηση-Αφηγήσεις και απεικονίσεις

Παραδοσιακές και σύγχρονες μορφές οικογένειας

Εθνικές ταυτότητες και διαχείριση Ιστορικότητας σε παλαιά και σύγχρονα αναγνώσματα

Πολιτική αγωγή και «επαναστατικά» βιβλία για παιδιά. Πόσο επίκαιρα είναι;

Εκδοχές διαφορετικότητας και αυτοεκτίμηση σε εικονογραφημένα βιβλία.

Εκδοχές της σχολικής ζωής και παιδαγωγική Λογοκρισία

Ταυτότητες φύλου και μαγικό παραμύθι.

Εθνοτικός και φεμινιστικός αντίλογος σε παιδικά βιβλία.

Η Κουλτούρα της ενοχής: ήρωες, θύτες και θύματα

Ανακεφαλαίωση: Το εικονοκείμενο ως παιδαγωγικό εργαλείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διδασκαλία στην τάξη/ Ευκαιριακή επίσκεψη εκθέσεων βιβλίου/ Επαφή με έντυπα βιβλιοφιλικής αξίας στο εργαστήριο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολέας Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 (18 ώρες η διδάσκουσα, 21 ώρες παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές)	1,56
	Ατομικές εργασίες	86	3,44
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συγγραφή ατομικής σεμιναριακής εργασίας με συγκεκριμένη μέθοδο και διάρθρωση / Παρουσίαση διαφορετικών σταδίων εργασίας		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Chiotaki A., The Palliative Function of Narrative for Children with End-stage Cancer and the Psychopoetics of Resilience, *Eleftherna-Scientific Journal*, Department of Psychology, University of Crete, Vol. VII, 237-260.

Ζερβού Α. Εθνοτικός και Φεμινιστικός Αντίλογος στα παιδικά βιβλία του καιρού μας. Η Μαίρη, η Ομακάγια και η Άγκνες απαντούν στη Λώρα και την Ποκαχόντας, στο Δ. Αναγνωστοπούλου, *Γυναικείες και Ανδρικές Αναπαραστάσεις στη Λογοτεχνία*, Παπαδόπουλος, 2013, 153-167.

Δ01 29 Ανάπτυξη και Διδασκαλία Λεξιλογίου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 29	ΕΞΑΜΗΝΟ	5 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξη και Διδασκαλία Λεξιλογίου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σεμινάριο στοχεύει στο να παρουσιάσει βασικά ζητήματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία του λεξιλογίου. Εξετάζονται θέματα οργάνωσης της διδασκαλίας λεξιλογίου, οι στρατηγικές μάθησης λεξιλογίου, το λεξιλόγιο σε σχέση με τις γλωσσικές δεξιότητες. Ειδικότερα, σχεδιάζονται λεξιλογικές ενισχύσεις σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών, με στόχο την βαθύτερη κατανόηση και αφομοίωση του περιεχομένου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παράδοσης ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

Έχει κατανοήσει πώς μαθαίνεται το λεξιλόγιο μιας γλώσσας

Συνδέει τη μάθηση λεξιλογίου με την εκπαιδευτική διαδικασία

Αναλύει και να συσχετίζει ζητήματα διδασκαλίας λεξιλογίου σε γλωσσικές ενότητες

Να συνθέτει ο ίδιος διδασκαλίες λεξιλογίου σύμφωνα με τη θεωρία

Αξιολογεί γλωσσικές ενότητες όσον αφορά τις αρχές διδασκαλίας λεξιλογίου

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Λήψη αποφάσεων Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
Ανάπτυξη ακαδημαϊκών δεξιοτήτων με έμφαση στο λεξιλόγιο. Ειδικότερα, σχεδιασμός λεξιλογικών ενισχύσεων στα γνωστικά αντικείμενα του Δημοτικού σύμφωνα με τη θεωρία. Καλλιέργεια στρατηγικών μάθησης λεξιλογίου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	βιντεοπροβολέας Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 (18 ώρες η διδασκούμεσα, 21 ώρες παρουσιάσεις)
	Μικρές ατομικές εργασίες	86
	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά., Βλέτση, Ε. & Μ. Μητσιάκη. (2014). Η ενίσχυση της λεξιλογικής ικανότητας στη γλωσσική διδασκαλία. Στο Κατσαρού, Ε. & Λιακοπούλου, Μ. (επιμ.) <i>Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο</i>. Ενότητα β'. Επιμορφωτικό υλικό. Πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών», Θεσσαλονίκη, www. diapolis.auth.gr. Ευθυμίου, Α. (2013). <i>Η Διδασκαλία του Λεξιλογίου στο Δημοτικό Σχολείο</i>. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο Ζάγκα, Ε. (2007). <i>Στρατηγικές εκμάθησης λεξιλογίου κατά τη διδασκαλία της ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας</i>. Στο Γ.Δ. Καψάλης & Κατοίκης, Α.Ν. (επιμ.) Πανελλήνιο συνέδριο: Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας. 17-20 Μαΐου 2007 (σσ. 1204-1211). Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Θώμου, Παρασκευή, (2013). Νοηματική επεξεργασία κειμένου στην Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: ενδεικτική εφαρμογή με έμφαση στο λεξιλόγιο. *Επιστήμες Αγωγής 2013* 1-2, σελ. 59-73.

Θώμου, Π. (2019). Διδασκαλία λεξιλογίου υπό το πρίσμα της Γνωσιακής Γλωσσολογίας: η περίπτωση της πολυσημίας. Στο Ε. Βασιλάκη, Σ. Καλμπένη, Ρ. Κίτσιου (επιμ.), *Πρώτη γλώσσα και Πολυγλωσσία. Εκπαιδευτικές & Κοινωνικοπολιτισμικές Προσεγγίσεις. Πρακτικά Συνεδρίου Τζαρτζάνεια 2015*. (σελ. 147- 158).

Θώμου, Π. (2023). *Λεξιλογικά ζητήματα της Νέας Ελληνικής γλώσσας: θεωρία και εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

Carter, R. *Vocabulary: applied linguistic perspectives*. London: Routledge.

H. E. Hiebert & M. L. Kamil (eds). *Teaching and learning vocabulary: Bringing research to practice*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Schmitt, N. & M. McCarthy (eds). 1997. *Vocabulary, Description, Acquisition and Pedagogy*. Cambridge: Cambridge University Press.

Stahl, A. S. & W. E. Nagy. (2006). *Teaching word meanings*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Δ01 30 Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Γενικών γνώσεων)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://student.cc.uoc.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό δομείται γύρω από τέσσερις άξονες: κείμενο, λεξιλόγιο, γλώσσα ως δομή (γραμματική) και γλώσσα ως επικοινωνία. Στο μάθημα εξετάζουμε τη φιλοσοφία της διδασκαλίας της Γλώσσας (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο, Βιβλία Δασκάλου) και τη διδακτική προοπτική στα σχολικά εγχειρίδια. Θα μας απασχολήσουν τα εξής: κειμενικά είδη, αναφορικός-κατευθυντικός λόγος (Κειμενογλωσσολογία), λόγιο-μη λόγιο λεξιλόγιο (ύφος), μορφολογικά, σημασιολογικά, θεματικά πεδία οργάνωσης λεξιλογίου (θεωρία Λεξικού και διδασκαλία λεξιλογίου), διδασκαλία της γραμματικής της Νέας Ελληνικής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παράδοσης ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Έχει αντιληφθεί θεωρητικές αρχές της Γλωσσολογίας σχετικές με τη διδασκαλία της γλώσσας
- Γνωρίζει το περιεχόμενο του Βιβλίου του Δασκάλου
- Κατανοεί τη δομή και τους στόχους των ενοτήτων του σχολικού εγχειριδίου για το μάθημα της Γλώσσας
- Να κατανοεί τις βασικές αρχές του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών και του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο

- Εφαρμόζει και να διαχειρίζεται ένα γλωσσικό μάθημα σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τη γλωσσική διδασκαλία
- Να συνθέτει ο ίδιος ένα σχέδιο μαθήματος σύμφωνα με τη θεωρία
- Να αξιολογεί μια ενότητα γλώσσας σύμφωνα με τη θεωρία

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Λήψη αποφάσεων

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κείμενο

- Κειμενικά είδη/τύποι κειμένων
- αναφορικός λόγος
- κατευθυντικός λόγος
- επιχειρηματολογία
- Κατανόηση και νοηματική επεξεργασία κειμένου και δραστηριότητες κατανόησης και νοηματικής επεξεργασίας κειμένου
- Παραγωγή γραπτού λόγου και δραστηριότητες παραγωγής λόγου

Λεξιλόγιο

- Στάδια συστηματικής διδασκαλίας λεξιλογίου
- Κείμενο και κειμενικό λεξιλόγιο
- Λεξιλόγιο σε θεματικά πεδία, σημασιολογικά πεδία και ετυμολογικά πεδία
- Λαϊκές-λόγιες λέξεις και επίπεδα ύφους

Γραμματική

- Διδασκαλία γραμματικής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή γλωσσικών ενοτήτων από διδακτικά εγχειρίδια Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές εργασίες	20	0,8

	Αυτοτελής Μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης Α. 2005. *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση κειμένων*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Γρίβα Ελ, Κουτσογιάννης Δ., Ντίνας Κ., Στάμου Α., Χατζηπαναγιωτίδη Α. & Σ. Χατζησαββίδης (επιμ.). 2014. Πρακτικά πανελλήνιου συνεδρίου «Ο κριτικός γραμματισμός στη σχολική πράξη (<http://www.nured.uowm.gr/drama/PRAKTIKA.html>)

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών και Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη Γλώσσα

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, διαθέσιμο δωρεάν on-line: www.greek-language.gr

Ντίνας, Κ. Χατζηπαναγιωτίδη Α., Βακάλη Ά., Κωτόπουλος Τ. & Α. Στάμου (επιμ.). 2010. Πρακτικά του Πανελλήνιου συνεδρίου «Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας (<http://linguistics.nured.uowm.gr/Nimfeo2009/praktika>)

Φτερνιάτη, Α. (2010). Το διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα του δημοτικού και η παιδαγωγική του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών. *Νέα Παιδεία* 135.

Holton David, Peter Mackridge & Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton. 1999. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Εκδ. Πατάκη.

Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, Ακαδημία Αθηνών, 2014.

Χριστίδης, Α. (επιμ.). 2003. *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας [Λήμματα: Γραμματισμός, Πολυγραμματισμοί, Διδασκαλία της μητρικής, Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα]

Δ01 31 Λεξιλογικά Ζητήματα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Λεξιλογικά Ζητήματα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες εισάγονται σε ζητήματα δομής του λεξιλογίου της Νέας Ελληνικής όπως είναι η πολυσημία, η συνωνυμία, η αντωνυμία, η μεταφορά, κ.ά. Παρουσιάζονται οι κατηγορίες λεξικών μονάδων της Νέας Ελληνικής, οι κατηγορίες παγιωμένου και ημι-παγιωμένου λεξιλογίου. Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές τη δομή του λεξιλογίου της Νέας Ελληνικής γλώσσας μέσα από τις βασικές σημασιολογικές σχέσεις που αναπτύσσονται, να μπορούν να αναγνωρίζουν τα σημασιολογικά ζητήματα στη γλωσσική πραγμάτωση και να τα περιγράφουν.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει θεωρητικά πορίσματα της Σημασιολογίας και της Λεξικολογίας
- Αναγνωρίζει και να περιγράφει λεξικολογικά ζητήματα της Νέας Ελληνικής γλώσσας
- Επεκτείνει τη θεωρία για την περιγραφή και άγνωστων λεξικολογικών θεμάτων της γλώσσας
- Αναλύει και αποσυνθέτει ένα λεξικολογικό ζήτημα

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Λέξη-λέξημα και λεξικές μονάδες της Νέας Ελληνικής
Παραγωγή στα νέα ελληνικά
Σύνθεση: μονολεκτικά σύνθετα, πολυλεκτικά σύνθετα
Σημασιολογικές (λεξικές) σχέσεις:
Πολυσημία: παρουσίαση του μηχανισμού της πολυσημίας ως γνωστικού μηχανισμού για την ανάπτυξη και τον σημασιολογικό εμπλουτισμό
Συνωνυμία: Τύποι συνωνυμίας, περιγραφή και δημιουργία συμφραστικών πινάκων. Ο ρόλος του γλωσσικού περιβάλλοντος στη συνωνυμία.
[Αντωνυμία: Περιγραφή της αντωνυμίας και των περιορισμών συμφραστικότητας. Ο ρόλος του γλωσσικού περιβάλλοντος στην αντωνυμία].
Μεταφορά και μετωνυμία: Ο μηχανισμός της μεταφοράς και της μετωνυμίας ως γνωστικοί μηχανισμοί με αντανάκλαση στη γλωσσική πραγμάτωση
[Ημι-παγιωμένο λεξιλόγιο-λεξι(λογι)κές συνάψεις: Παρουσίαση του ημι-παγιωμένου λεξιλογίου της ελληνικής και των κριτηρίων που το διακρίνουν.
Παγιωμένο λεξιλόγιο-στερεότυπες φράσεις: Παρουσίαση του παγιωμένου λεξιλογίου της ελληνικής και των κριτηρίων που το διακρίνουν]

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	βιντεοπροβολέας Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ECLASS Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Ατομικές εργασίες	61
	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1996. «Η νεοελληνική σύνθεση». Κατσιμαλή Γ. & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.). *Ζητήματα Νεοελληνικής γλώσσας: διδακτική προσέγγιση*. 97-120. Ρέθυμνο: Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Παν/μιο Κρήτης.

Θωμαδάκη, Ευαγγελία. 1996. Παράγωγα στη νέα ελληνική. Στο Γ. Κατσιμαλή & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.): *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας*. Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Θώμου, Π. 2023. *Λεξιλογικά ζητήματα της Νέας ελληνικής γλώσσας: θεωρία και εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

Θώμου, Π. 2006. *Λεξι(λογι)κές συνάψεις (lexical collocations) στη Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα*. Α δημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Τμήμα Φιλολογίας. Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Θώμου, Π. 2008. «Η μεταφορά (metaphor) στην Ονοματική Φράση (ΕΠΙΘΕΤΟ + ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ)». *ΑΡΙΑΔΝΗ* 14. Επιστημονικό περιοδικό Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης. σελ. 273-291.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικατερίνη. 2005. *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο* (αυτοέκδοση).

Ξυδόπουλος, Γιώργος. 2008. *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Πατάκης.

Παναρέτου, Ελένη, 2011. *Θέματα Γνωσιακής Γλωσσολογίας*. Αθήνα: Παπαζήση.

Saeed, John. 2017. *Σημασιολογία*. (μετάφραση Ελεονώρα Δημελά). Αθήνα: Πατάκης.

Δ01 32 Γλωσσική Έρευνα και Διδακτικές Εφαρμογές

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 32	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο και πάνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γλωσσική Έρευνα και Διδακτικές Εφαρμογές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το σεμινάριο οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τρόπους με τους οποίους ερευνά κανείς γλωσσικά ζητήματα. Έχουν ήδη αναπτυχθεί αρκετά Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων (ΗΣΚ) για έρευνα σχετική με τη Νεοελληνική γλώσσα. Η έρευνα σε ΗΣΚ αναδεικνύει τη φυσική χρήση της γλώσσας και τα αποτελέσματα που φέρει θεωρούνται πιο αξιόπιστα από οποιαδήποτε κρίση του ερευνητή ή του εκπαιδευτικού. Σε αυτό το σεμινάριο οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να ερευνήσουν κάποιο λεξιλογικό ή γραμματικό φαινόμενο της ελληνικής σε ΗΣΚ της ελληνικής και να επεξεργαστούν τα αποτελέσματα που επιστρέφει το ηλεκτρονικό αυτό εργαλείο.

Εκτός από τα ΗΣΚ οι φοιτητές θα γνωρίσουν και άλλα μέσα και εργαλεία έρευνας για γλωσσικά ζητήματα: λεξικά γενικής χρήσης, ειδικά λεξικά, τη γραμματική, θεωρητικές μελέτες.

Στόχος είναι να αξιοποιηθεί η γλωσσική έρευνα για διδακτικούς σκοπούς, για την καλύτερη διδασκαλία του γλωσσικού φαινομένου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τι είναι ένα ΗΣΚ και πώς μπορεί να αξιοποιηθεί για διδακτικούς σκοπούς

- Έχει κατανοήσει τη μεθοδολογία χρήσης των ΗΣΚ ως γλωσσικών πόρων
- Εφαρμόζει τη γνώση και να κάνει έρευνα για γλωσσικά ζητήματα σε ΗΣΚ
- Αναλύει, να ταξινομεί και να συσχετίζει τα δεδομένα που επιστρέφει το ΗΣΚ
- Ενισχύει και να συνδυάζει τα δεδομένα των ΗΣΚ με άλλους πόρους, όπως λεξικά γενικής χρήσης, ειδικά λεξικά
- Αξιολογεί και αξιοποιεί τα αποτελέσματα για μια πιο αποδοτική διδασκαλία των σχετικών γλωσσικών ζητημάτων

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παρουσίαση ενδεικτικών γλωσσικών φαινομένων
- Παρουσίαση Ηλεκτρονικών Σωμάτων Κειμένων
- Μεθοδολογία αναζήτησης σε Ηλεκτρονικών Σωμάτων Κειμένων
- Ανάλυση των αποτελεσμάτων που επιφέρει η αναζήτηση (συμφραστικοί πίνακες)
- Συνδυαστικές προσεγγίσεις στην έρευνα ενός γλωσσικού φαινομένου (έρευνα σε ΗΣΚ, λεξικά, θεωρητικές μελέτες)
- Αξιοποίηση της έρευνας για την καλύτερη διδακτική προσέγγιση του φαινομένου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	βιντεοπροβολέας Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 (18 ώρες η διδάσκουσα, 21 ώρες παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές)
	Ατομικές εργασίες	86
	Αυτοτελής Μελέτη	
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση και συγγραφή ατομικής σεμιναριακής εργασίας	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θώμου, Παρασκευή, 2023. *Λεξιλογικά ζητήματα της Νέας ελληνικής γλώσσας: θεωρία και εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

Ιορδανίδου, Άννα (επιμ.). 2008. *Θησαυρός συνωνύμων και αντιθέτων της Νέας Ελληνικής*. Εκδ. Πατάκη.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικατερίνη. 1996. «Προβλήματα διδασκαλίας του λεξιλογίου της ελληνικής ως ξένης γλώσσας». *Η νέα ελληνική ως ξένη γλώσσα, προβλήματα διδασκαλίας*, 53-75. Αθήνα: Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν.

Μπακάκου-Ορφανού, Αικατερίνη. 2005. *Η λέξη της Νέας Ελληνικής στο γλωσσικό σύστημα και στο κείμενο*. Αυτοέκδοση.

Πανταζάρα, Ανδρομάχη-Βιργίνια & Μάντζαρη, Ελένη (2015). *Αναζήτηση σε σώματα κειμένων*. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/5969>.

Χαραλαμπάκης, Χριστόφορος (επιμ.). *Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*. (2014). Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.

Δ01 33 Αφηγήσεις και Εικόνες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 33	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και πάνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αφηγήσεις και Εικόνες</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ-ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΠΑΙΔΙΚΗ & ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://student.cc.uoc.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα
Το σεμινάριο <i>Αφηγήσεις και Εικόνες</i> επιχειρεί σε ένα πρώτο επίπεδο να εξοικειώσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις περί αφήγησης και εικόνας (στατικής και κινούμενης) στο πλαίσιο της παιδικής & εφηβικής λογοτεχνίας. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, διερευνώνται οι δυναμικές διακειμενικές σχέσεις αφήγησης και εικόνας σε ένα ευρύ φάσμα «κειμένων», από τα παραδοσιακά έντυπα ως τα ψηφιακά εικονοκείμενα, τα «βωβά» εικονοκείμενα, τα comics, τα graphic novels, τις ταινίες ή τις διαφημίσεις. Οι φοιτήτριες/φοιτητές έρχονται σε επαφή με ελληνικά και ξενόγλωσσα έργα, και διερευνούν τον ρόλο που παίζει η εικόνα και η αφήγηση ως φορέας ιδεολογίας στις διασημειακές διασκευές έργων παιδικής/εφηβικής λογοτεχνίας στο πολιτισμικό συνεχές. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτήτρια/ο φοιτητής αναμένεται: • να έχει διερευνήσει και εξετάσει κριτικά διαφορετικές θεωρίες προσέγγισης της αφήγησης και της εικόνας • να μπορεί να εντοπίζει τους βασικούς μηχανισμούς με τους οποίους το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό συγκείμενο αναπαρίσταται στο αφηγηματικό και εικονιστικό υλικό • να μπορεί να ανιχνεύει το είδος των σχέσεων εικόνας και αφήγησης

- να αποκτήσει δεξιότητες κριτικού γραμματισμού, ήτοι να αποκρυπτογραφεί την ιδεολογία της αφήγησης και της εικόνας, και να την ερμηνεύει σε σχέση με τα εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικά συμφραζόμενα
- να συγκρίνει τις διασημειακές διασκευές μιας αφήγησης ή μιας εικόνας, με σκοπό να διαπιστώσει τις ιδεολογικές μετατοπίσεις από το πρωτογενές στο δευτερογενές κείμενο
- να προτείνει τρόπους χρήσης αυτού του πολύμορφου παιδαγωγικού υλικού στην εκπαιδευτική πράξη
- να μπορεί να συντάξει μια επιστημονική εργασία που θα πληροί τους προβλεπόμενους όρους ακαδημαϊκής γραφής
- να μετασχηματίζει την επιστημονική σε σχολική γνώση

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη «εσωτερικής βιβλιοθήκης» των φοιτητριών/φοιτητών
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1-2 Θεωρίες περί αφήγησης και εικόνας (στατικής και κινούμενης)
- 3-4 Η γραμματική της εικόνας
- 4-6 Αφηγηματικά είδη και εικόνα: εικονοκείμενα, comics, graphic novels
- 7-8 Η λογοτεχνία στη διαφήμιση
- 9-10 Η λογοτεχνία στον κινηματογράφο
- 11 Η τέχνη στη λογοτεχνία
- 12 Παιδαγωγική αξιοποίηση αφηγήσεων και εικόνων στην εκπαιδευτική πράξη
- 13 Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ –ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διδασκαλία στην τάξη/ Ευκαιριακή επίσκεψη εκθέσεων βιβλίου/Επαφή με έντυπα βιβλιοφιλικής αξίας στο εργαστήριο/έρευνα στο διαδίκτυο για εντοπισμό έργων σε βιβλιοφιλικά διαδικτυακά περιοδικά ή στο youtube
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολέας Παρουσιάσεις ppt Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Internet και youtube

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS Μονάδες
	Διαλέξεις	(6X3) 18	0,72
	Παρουσιάσεις φοιτητών και ανατροφοδότηση	(7X3) 21	0,84
	Αυτοτελής Μελέτη, έρευνα για συλλογή υλικού, και συγγραφή τελικής εργασίας	86	3,44
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Συγγραφή ατομικής σεμιναριακής εργασίας με συγκεκριμένη μέθοδο και διάρθρωση/Παρουσίαση διαφορετικών σταδίων εργασίας		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιαννικοπούλου, Α. (2008). *Στη χώρα των χρωμάτων. Το σύγχρονο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο*. Αθήνα: Παπαδόπουλος, 2008.

Hutcheon, L. (2006). *A Theory of Adaptation*. Oxon: Routledge

Kress, G. & Leeuwen V. T. (2011). *Η Ανάγνωση των Εικόνων. Η Γραμματική του Οπτικού Σχεδιασμού*. Αθήνα/Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

MacCallum, R. (2018). *Screen Adaptations and the Politics of Childhood. Transforming Children's Literature into Film*. London: Palgrave/Macmillan.

Stephens J. (1992). *Language and Ideology in Children's Fiction*, London: Longman.

Δ01 34 Διαμεσικές Διασκευές και Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 34	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' ΚΑΙ Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Διαμεσικές Διασκευές και Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Το μάθημα μπορεί να δηλωθεί από φοιτήτριες και φοιτητές του Ε' και Ζ' εξαμήνου, με την προϋπόθεση ότι έχουν περάσει επιτυχώς τα μαθήματα: ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ και/ή ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ-ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (εκπόνηση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://student.cc.uoc.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα με τίτλο <i>Διασημειακές Διασκευές και Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους</i> (ΥΕ) εστιάζεται σε εκείνες τις διασκευές που προορίζονται για παιδιά και νέους ή μετουσιώνουν το αφηγηματικό υλικό της λογοτεχνίας για παιδιά σε πολιτισμικό προϊόν, το οποίο συνδυάζει ποικίλους σημειωτικούς πόρους, χωρίς απαραίτητα να απευθύνεται αποκλειστικά σε κοινό παιδιών. Η έννοια της διασκευής εξετάζεται αρχικά σε σχέση με το ζήτημα του κανόνα και των κλασικών έργων, ενώ δεν παραλείπεται η στενή σύνδεση που η διασκευή φέρει με τη διακειμενικότητα και την παρωδία. Επιπλέον, εξετάζονται η διασκευή ως προϊόν και ως διαδικασία, που τροφοδοτεί ή υπονομεύει τον κανόνα, και οι λόγοι για τους οποίους η πολιτισμική βιομηχανία καταφεύγει στη διασκευή. Διερευνώνται οι τεχνικές που εφαρμόζονται κατά τη διαδικασία της διασκευής, οι ειδολογικές διαφοροποιήσεις, αλλά και

οι άρρητες ιδεολογικές παραδοχές που αξιοδοτούν εκ νέου τη διασκευή στο σύγχρονο συγκείμενο. Στο πλαίσιο του μαθήματος προσεγγίζεται ευρύ φάσμα διασκευών στη διαφήμιση, τη λογοτεχνία για παιδιά και νέους, τη λογοτεχνία ενηλίκων, τον κινηματογράφο και την τέχνη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτήτρια/ο φοιτητής αναμένεται:

- να έχει διερευνήσει και εξετάσει κριτικά διάφορες θεωρίες προσέγγισης της διασκευής
- να μπορεί να εντοπίζει τους βασικούς μηχανισμούς με τους οποίους το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό συγκείμενο αναπαρίσταται στο αφηγηματικό και στο δευτερογενές κείμενο (διασκευή)
- να εντοπίζει τις τεχνικές διασκευής και να αιτιολογεί τη συγκεκριμένη επιλογή τεχνικών από τον δημιουργό της διασκευής
- να μπορεί να ανιχνεύει τις διαφορετικές δυνατότητες διασκευής που παρέχουν διάφορα σημειωτικά συστήματα
- να αποκτήσει δεξιότητες κριτικού γραμματισμού, ήτοι να μπορεί αποκρυπτογραφεί την ιδεολογία της αφήγησης (ή/και της εικόνας) σε μια διασκευή, και να την ερμηνεύει σε σχέση με τα εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικά συμφραζόμενα
- να συγκρίνει τις διασημειακές διασκευές μιας αφήγησης ή μιας εικόνας, με σκοπό να διαπιστώσει τις ιδεολογικές μετατοπίσεις από το πρωτογενές στο δευτερογενές κείμενο
- να προτείνει τρόπους χρήσης αυτού του πολύμορφου παιδαγωγικού υλικού στην εκπαιδευτική πράξη
- να μπορεί να συντάξει μια επιστημονική εργασία που θα πληροί τα κριτήρια της ακαδημαϊκής γραφής
- να μετασχηματίζει την επιστημονική σε σχολική γνώση

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη «εσωτερικής βιβλιοθήκης» των φοιτητριών/φοιτητών
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Διασκευή: Προσπάθεια ορισμού και ιστορική αναδρομή
2. Το ζήτημα του κανόνα και τα κλασικά έργα – Διασκευάζονται μόνο οι κλασικοί; Γιατί διασκευάζουμε;
3. Διασκευή, διακειμενικότητα/διεικονικότητα και παρωδία
4. Διασκευαστικές τεχνικές: Παραδείγματα από ευρύ φάσμα διασημειακών διασκευών
5. Διασκευή και ειδολογικές/ιδεολογικές μετατοπίσεις
- 6-8 Διασκευή και Λογοτεχνία για παιδιά και νέους
9. Διασκευή και Κινηματογράφος
10. Διασκευή και ψηφιακό παιχνίδι/ψηφιακή αφήγηση
11. Διασκευή και διαφήμιση
12. Διασκευή και τέχνη (ζωγραφική)
13. Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διδασκαλία στην τάξη/ Ευκαιριακή επίσκεψη εκθέσεων βιβλίου/Επαφή με έντυπα βιβλιοφιλικής αξίας στο εργαστήριο/έρευνα στο διαδίκτυο για εντοπισμό έργων σε βιβλιοφιλικά διαδικτυακά περιοδικά ή στο youtube – παρακολούθηση ταινιών – πρόσκληση δημιουργών διασκευών και συζήτηση με τις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολέας Παρουσιάσεις ppt Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση internet και YouTube Χρήση ψηφιακών βάσεων δεδομένων		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	13X3=39	1,56
	Συμμετοχή στα φόρουμ και κουίζ	16	0,64
	Αυτοτελής Μελέτη, έρευνα στο διαδίκτυο και τη βιβλιοθήκη	70	2,80
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συμμετοχή στα φόρουμ, κουίζ, τελική γραπτή εξέταση		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Hutcheon, L. (2006). <i>A Theory of Adaptation</i>. Oxon: Routledge MacCallum, R. (2018). <i>Screen Adaptations and the Politics of Childhood. Transforming Children's Literature into Film</i>. London: Palgrave/Macmillan. Müller, A. (ed.). (2013). <i>Adapting Canonical Texts in and for Children's Literature</i>. London: Bloomsbury. Sanders, J. (2016). <i>Adaptation and Appropriation</i>. Oxon: Routledge. Ζερβού, Α. (2012). <i>Στη Χώρα των Θαυμάτων. Το Παιδικό Βιβλίο ως Σημείο Συνάντησης Παιδιών και Ενηλίκων</i>. Αθήνα: Πατάκης. Οικονομίδου, Α. και Δαμιανού, Δ. (2011). <i>Αφηγήσεις που δεν Τελειώνουν Ποτέ. Κειμενικές και εικονογραφικές διασκευές για παιδιά</i>. Αθήνα: Παπαδόπουλος.

Δ01 36 Πολυγραμματισμοί στη Γλωσσική Διδασκαλία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 36	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	(χωρίς περιορισμό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολυγραμματισμοί στη Γλωσσική Διδασκαλία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x8 εβδομάδες)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές/τριες	3 (x5 εβδομάδες)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με προσωπική μελέτη και εκπόνηση εργασίας στην αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί: • να αξιοποιεί στην τάξη κείμενα που εντάσσονται στην καθημερινή ζωή και στο ευρύτερο κοινωνιοπολιτισμικό περιβάλλον των μαθητών/τριών, • να αναπτύσσει διδακτικές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες οι μαθητές/τριες τους θα μπορούν να συνειδητοποιήσουν τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένοι όροι, συγκεκριμένοι μηχανισμοί και συγκεκριμένα (γλωσσικά ή μη) φαινόμενα συμβάλλουν στην οργάνωση, τη σύσταση και την κατανόηση των κειμένων, • να αναλύει κριτικά ένα κείμενο και να είναι σε θέση να αναπτύξει αντίστοιχες δραστηριότητες για την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού των μαθητών/τριών του, • να δημιουργεί σε συνεργασία με τους/τις μαθητές/τριες του κείμενα μέσα από τα οποία θα αμφισβητούν φυσικοποιημένες αντιλήψεις της κοινωνίας και θα προωθούν τον μετασχηματισμό της κοινωνίας προς την ισότητα και την αλληλεγγύη. Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες/ικανότητες:

- ικανότητα να εφαρμόζει τις αρχές της παιδαγωγικής προσέγγισης των πολυγραμματισμών στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος,
- ικανότητα να συλλέγει και να αναλύει κείμενα προς διδακτική αξιοποίηση,
- ικανότητα να επιδεικνύει ευαισθησία στην παρατηρούμενη γλωσσική, κοινωνική και πολιτισμική ανισότητα τόσο στην τάξη όσο και στο ευρύτερο σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο,
- δεξιότητες μελέτης και συγγραφής που χρειάζονται για την περαιτέρω επαγγελματική του/της ανάπτυξη (εργασία, σπουδές, έρευνα).

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές ενότητες του συγκεκριμένου μαθήματος περιλαμβάνουν:

- IX. την παρουσίαση των **βασικών σταδίων των πολυγραμματισμών** (βιώνοντας: το γνωστό και το νέο, εννοιολογώντας: με ορολογία και με θεωρία, αναλύοντας: λειτουργικά και κριτικά, εφαρμόζοντας: κατάλληλα και δημιουργικά),
- X. την συζήτηση σχετικά με την θεωρητική και μεθοδολογική σύνδεση **των πολυγραμματισμών με τον κριτικό γραμματισμό**,
- XI. την επεξεργασία ποικίλων **σύγχρονων κειμενικών ειδών** (π.χ. τηλεοπτικών σειρών, διαφημίσεων, μιμιδίων, ανεκδότων), τα οποία διαμορφώνονται από ένα ευρύ φάσμα μέσων (ακουστικών, οπτικών, νευματικών, ηλεκτρονικών),
- XII. τη μελέτη διάφορων **γλωσσικών φαινομένων** (π.χ. χιούμορ, γλωσσικές ποικιλίες: διάλεκτοι, εθνόλεκτοι, κοινωνικές ποικιλίες, λειτουργικές ποικιλίες),
- XIII. την διασύνδεση των **γλωσσικών φαινομένων με το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο**,
- XIV. τη μελέτη **κοινωνικών ζητημάτων** (π.χ. (αντι)ρατσισμός, ρευστός ρατσισμός, (αντι)σεξισμός) και τις προεκτάσεις τους στην εκπαίδευσης,
- XV. την εξέταση του ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι πολυγραμματισμοί στον **μετασχηματισμό της κοινωνίας**.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο

	- Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες σε ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος (ClassWeb) - Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 x 13= 39 ώρες	1,56
	Μελέτη φοιτητή/τριας - Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος - Προετοιμασία, συγγραφή και παρουσίαση της εργασίας	86 ώρες	3,44
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με βάση: - τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο μάθημα (10%), - την ποιότητα της γραπτής εργασίας τους (50%), - την ποιότητα της παρουσίασης που θα κάνουν στο ακροατήριο (40%). Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

- Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Φτερνιάτη, Α. 2020. *Διδακτικές προτάσεις πολυτροπικών κειμένων για παιδιά του δημοτικού σχολείου*. Πάτρα: Gotsis.

Β. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχάκης, Α., Φτερνιάτη, Α. & Δούκα, Α. 2018. «Αναλύοντας κριτικά την ειδησεογραφική αξιολόγηση στον ημερήσιο τύπο: Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών». Στο Κ. Δ. Ντίνας (επιμ.), *Figura in Praesentia: Μελέτες αφιερωμένες στον Καθηγητή Θανάση Νάκα*. Αθήνα: Πατάκης, 1-29.
- Αρχάκης, Α., Φτερνιάτη, Α. & Τσάμη, Β. 2015. «Η γλωσσική ποικιλότητα σε κείμενα μαζικής κουλτούρας: Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησής της». Στο Μ. Τζακώστα (επιμ.), *Η διδασκαλία των νεοελληνικών διαλέκτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg, 67-94.

- **Cope, B. & Kalantzis, M. (επιμ.) 2000.** *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London & New York: Routledge.
- **Δούκα, Α., Φτερνιάτη, Α. & Αρχάκης, Α. 2016.** «Ειδησεογραφικός λόγος και κριτική γλωσσική εκπαίδευση στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών: Διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα της Β' λυκείου». Στο Α. Γ. Στάμου, Π. Πολίτης & Α. Αρχάκης (επιμ.), *Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα*. Καβάλα: Σαΐτα, 164-202.
- **Δούκα, Α., Φτερνιάτη, Α. & Αρχάκης, Α. 2020.** «Αξιολογώντας τα αποτελέσματα ενός προγράμματος κριτικού γραμματισμού στον ειδησεογραφικό λόγο». Στο Σ. Σοφοκλέους (επιμ.), *Πρακτικά του 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου: «Γραμματισμός και Σύγχρονη Κοινωνία: Ταυτότητες, Κείμενα, Θεσμοί»*. Κύπρος, Λευκωσία, 11-12 Οκτωβρίου 2019, 117-144. (βλ. http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/synedria/literacy/2019/3rd_Lit_Con_Proceedings.pdf).
- **Fterniati, A., Tsami, A. & Archakis, A. 2020.** "Mass culture, language variation and critical literacy: Design, development and evaluation of a teaching intervention". *The International Journal of Literacies* 27(1), 1-18.
- **Fterniati, A., Archakis, A., Tsakona, V. & Tsami, V. 2015.** "Scrutinizing humorous mass culture in class: A critical language teaching proposal". *The Israeli Journal of Humor Research: An International Journal* 4(1), 28-52.
- **Kalantzis, M., Cope, B., Στελλάκης, Ν. & Αρβανίτη, Ε. 2019.** *Γραμματισμοί: Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων* (μτφρ. Γ. Χριστίδης). Αθήνα: Κριτική.
- **Καραχάλιου, Ρ. 2024.** Η αναφορά στη χρησιμότητα των μεταναστών/τριών ως πτυχή ρευστού ρατσισμού: από την πολυτροπική κριτική ανάλυση σε μια πρόταση κριτικού γραμματισμού. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 43, 311-322.
- **Σκούρα, Ε., Τσάμη, Β. & Αρχάκης, Α. 2024.** «Αξιοποιώντας κείμενα ρευστού ρατσισμού στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών: Προτάσεις κριτικού γραμματισμού και στάσεις των εκπαιδευτικών». *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων* 17(1), 1-37.
- **Τσάκωνα, Β. (επιμ.) 2024.** *Συζητώντας για τον ρευστό ρατσισμό σε χώρους εκπαίδευσης: Διδακτικές προτάσεις στο πλαίσιο του κριτικού γραμματισμού*. Αθήνα: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα», Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, ΕΚΠΑ.
- **Τσάκωνα, Β., Καραχάλιου, Ρ. & Αρχάκης, Α. 2020.** «Μετανάστευση και κριτικός γραμματισμός: Η περίπτωση του ρευστού ρατσισμού». Στο Σ. Σοφοκλέους (επιμ.), *Πρακτικά του 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου: «Γραμματισμός και Σύγχρονη Κοινωνία: Ταυτότητες, Κείμενα, Θεσμοί»*. Κύπρος, Λευκωσία, 11-12 Οκτωβρίου 2019, 525-539 (βλ. http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/synedria/literacy/2019/3rd_Lit_Con_Proceedings.pdf).
- **Τσάμη, Β., Φτερνιάτη, Α. & Αρχάκης, Α. 2016.** «Μαζική κουλτούρα, γλωσσική ποικιλότητα και χιούμορ: Διδακτικές προτάσεις για την ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού μαθητών/τριών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού». Στο Αναστασία Γ. Στάμου, Περικλής Πολίτης & Αργύρης Αρχάκης (επιμ.), *Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα*. Καβάλα: Σαΐτα. Από την Επιστημονική Σειρά «Γλώσσας

Παράλληλοι: Θεωρία και διδακτικές προτάσεις» (Επιστημονική Υπεύθυνη: Ζωή Γαβριηλίδου), 84 – 109.

- **Τσάμη, Β. 2018.** *Κείμενα μαζικής κουλτούρας και γλωσσική ποικιλότητα: Κριτική ανάλυση και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού.* Διδακτορική διατριβή. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- **Tsami, V. & Skoura, E. 2021.** “Jokes and Racism against Minority Groups: Critical Analysis and a Multiliteracies Teaching Proposal”. *The International Journal of Literacies* 28(1), 45-57.
- **Tsami, V., Skoura, E. & Archakis, A. 2024.** “Racist and antiracist discourse in Greek migrant/refugee jokes: A multiliteracies teaching proposal about liquid racism”. Στο Argiris Archakis & Villy Tsakona (επιμ.), *Exploring the ambiguities of liquid racism: In between antiracist and racist discourse.* Amsterdam: John Benjamins, 253-276.
- **Φτερνιάτη, Ά. 2010.** Το διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα του δημοτικού και η παιδαγωγική του γραμματισμού και των πολυγλωσσισμών. *Νέα Παιδεία* 135, 37-61.
- **Φτερνιάτη, Ά., Τσάμη, Β. & Αρχάκης, Α. 2016.** «Τηλεοπτικές διαφημίσεις και γλωσσική ποικιλότητα: Προτάσεις κριτικής γλωσσικής διδασκαλίας». *Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση* 4(1), 85-100.
- **Φτερνιάτη, Ά., Τσάμη, Β. & Αρχάκης, Α. 2020.** «Μαζική κουλτούρα, γλωσσική ποικιλότητα και κριτικός γραμματισμός: Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιοποίηση μιας διδακτικής παρέμβασης». Στο Σ. Σοφοκλέους (επιμ.), *Πρακτικά του 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου: «Γραμματισμός και Σύγχρονη Κοινωνία: Ταυτότητες, Κείμενα, Θεσμοί».* Κύπρος, Λευκωσία, 11-12 Οκτωβρίου 2019, 567-583 (βλ. http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/synedria/literacy/2019/3rd_Lit_Con_Proceedings.pdf).

Δ01 37 Γλώσσα, Κοινωνία & Εκπαίδευση**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 37	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	(χωρίς περιορισμό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γλώσσα, Κοινωνία & Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x13 εβδομάδες)		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί: 7. να διακρίνει τις βασικές παραδοχές της δομικής και γενετικής γλωσσολογίας από αυτές της λειτουργικής γλωσσολογίας, 8. να αναγνωρίζει τις βασικές διαστάσεις κοινωνιογλωσσικής ποικιλότητας, 9. να γνωρίζει βασικά θέματα που αφορούν την επαφή και τη συνύπαρξη των γλωσσών, 10. να γνωρίζει θέματα που εμπίπτουν στον γλωσσικό σχεδιασμό, 11. να έχει επίγνωση πώς προκύπτει η κοινωνιογλωσσική ανισότητα, 12. να εκπονεί συσχετιστική κοινωνιογλωσσολογική έρευνα. Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες/ικανότητες: 5. ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κριτική κατανόηση των βασικών εννοιών της Κοινωνιογλωσσολογίας, 6. ικανότητα να συλλέγει και να αναλύει κοινωνιογλωσσολογικό υλικό, 7. ικανότητα να επιδεικνύει ευαισθησία στην παρατηρούμενη κοινωνιογλωσσική ποικιλότητα ως εκπαιδευτικός στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- XVI. **Χαρτογράφηση του πεδίου της Κοινωνιογλωσσολογίας:** Ορισμός και περιεχόμενο της Κοινωνιογλωσσολογίας. Αναγκαιότητα της κοινωνιογλωσσολογικής οπτικής. Γένεση του κλάδου της Κοινωνιογλωσσολογίας. Λόγοι ανάπτυξης της Κοινωνιογλωσσολογίας. Τα πεδία έρευνας της Κοινωνιογλωσσολογίας. Οι στόχοι της Κοινωνιογλωσσολογίας.
- XVII. **Γεωγραφική γλωσσική ποικιλότητα:** Ταξινόμηση της γλωσσικής ποικιλότητας. Προφορά, ιδίωμα, διάλεκτος. Ισόγλωσσο, δέσμη ισογλώσσων. Διάλεκτος vs επίσημη γλώσσα. Αμοιβαία κατανόηση. Καθορισμός των ορίων μιας γλώσσας: Αυτονομία και ετερονομία. Προτυποποίηση.
- XVIII. **Κοινωνική γλωσσική ποικιλότητα:** Κοινωνική διαλεκτολογία, αστική διαλεκτολογία, κοινωνιόλεκτοι. Συσχετιστικές έρευνες: στόχοι, επιλογή δείγματος, διαδικασία συλλογής υλικού. Η έρευνα του Labov στη Νέα Υόρκη. Η έρευνα του Trudgill στο Νόριτς. Η έρευνα της Chesire στο Ρέντινγκ. Η έρευνα της Milroy στο Μπέλφαστ.
- XIX. **Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσική μεταβολή:** Η έρευνα του Labov στο Martha's Vineyard. Εμφανές και καλυμμένο γόητρο. Αλλαγή άνωθεν και αλλαγή κάτωθεν. Η αξιακή διάσταση της γλώσσας. Έρευνες σε φαινομενικό και πραγματικό χρόνο.
- XX. **Λειτουργικές ποικιλίες και ιδιόλεκτοι:** Λειτουργικές ποικιλίες και επικοινωνιακές περιστάσεις. Η ανάλυση των περιστάσεων επικοινωνίας από τον Hymes. Σχηματισμοί της περίπτωσης. Ιδιόλεκτος. Μη πρότυπες γλωσσικές ποικιλίες και ιδιόλεκτοι vs πρότυπη ποικιλία.
- XXI. **Γλωσσικός σχεδιασμός:** Ορισμός του γλωσσικού σχεδιασμού. Οι φορείς του γλωσσικού σχεδιασμού. Η εργαλειακή και η κοινωνιογλωσσική προσέγγιση του γλωσσικού σχεδιασμού. Ο σχεδιασμός της γλωσσικής υπόστασης και ο σχεδιασμός της γλωσσικής ύλης. Τα στάδια του γλωσσικού σχεδιασμού. Τα στάδια της γλωσσικής ανάπτυξης. Οι στόχοι του γλωσσικού σχεδιασμού. Γλωσσικός σχεδιασμός και γλωσσικά δικαιώματα.
- XXII. **Ζητήματα κοινωνιογλωσσικής έρευνας:** Βασικά στάδια μιας κοινωνιογλωσσικής έρευνας. Τεχνικές συλλογής κοινωνιογλωσσικής έρευνας. Μέτρηση γλωσσικών στάσεων. Κοινότητες πρακτικές. Θέματα δεοντολογίας της έρευνας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο - Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες αρχείων σε ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος (ClassWeb) - Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x13= 39 ώρες	1,56
	Μελέτη φοιτητή/τριας - Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος - Προετοιμασία για την τελική γραπτή εξέταση	61 ώρες	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

- Αρχάκης, Α. & Κονδύλη, Μ. 2011. Εισαγωγή σε θέματα κοινωνιογλωσσολογίας, 3^η έκδ. [1^η έκδ. 2002]. Αθήνα: Νήσος.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001. Γλώσσα και κοινωνία: Βασικές έννοιες. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχάκης, Α., Φτερνιάτη, Α. & Τσάμη, Β. 2015. «Η γλωσσική ποικιλότητα σε κείμενα μαζικής κουλτούρας: Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησής της». Στο Μ. Τζακώστα (επιμ.), *Η διδασκαλία των νεοελληνικών διαλέκτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg, 67-94.

- **Boutet, J. 1983.** *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία*. Μετάφραση: Α. Ιορδανίδου & Ε. Τσαμάδου. Αθήνα: Γρηγόρης.
- **Ferguson, C. A. 1968.** "Language development". Στο J. A. Fishman, J. Das Gupta & C. A. Ferguson (επιμ.), *Language Structure and Language Use*. Stanford University Press, 28-33.
- **Haugen E. 1983.** "The implementation of corpus planning: Theory and practice." Στο J. Cobbarrubias & J. A. Fishman (επιμ.), *Progress in Language Planning: International Perspectives*. The Hague: Mouton, 269-289.
- **Holmes, J. 1992.** *An Introduction to Sociolinguistics*. London/New York: Longman.
- **Hudson, R. A. 1980.** *Sociolinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- **Κακριδή-Φερράρι, Μ. 2005.** Γλώσσα και κοινωνικό περιβάλλον: Ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας. Α' μέρος. Παρουσία 64. Αθήνα.
- **Kaplan, R. B. & Baldauf, R. B. 1997.** *Language Planning: From Practice to Theory*. Clevedon: Multilingual Matters.
- **Κοντοσόπουλος, Ν. 1998.** *Γλώσσες και διάλεκτοι της Ευρώπης*. 2 τόμοι. Αθήνα: Γρηγόρης.
- **Labov, W. 1972a.** *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania.
- **Labov, W. 1972b.** *Language in the Inner City*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- **Milroy, L. 1980.** *Language and Social Networks*. Oxford: Blackwell.
- **Μπασλής, Γ. 2000.** *Κοινωνιογλωσσολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- **Nahir, M. 1984.** "Language planning goals: A classification." *Language problems & language planning* 8(3), 294-327.
- **Ντάλτας, Π. 1997.** *Κοινωνιογλωσσική μεταβλητότητα: Θεωρητικά υποδείγματα και μεθοδολογία της έρευνας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
- **Romaine, S. 1994.** *Language in Society. An Introduction to Sociolinguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- **Trudgill, P. 2003.** "Modern Greek dialects: A preliminary classification". *Journal of Greek Linguistics* 4, 45-64.
- **Τσιτσιπής, Λ. 1995.** *Εισαγωγή στην ανθρωπολογία της γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Φραγκουδάκη, Α. 1987.** *Γλώσσα και ιδεολογία. Κοινωνιολογική προσέγγιση της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- **Χάρης, Γ. Η. (επιμ.). 2001.** *Δέκα μύθοι για την ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Πατάκης.

Δ01 38 Κείμενο: Από τη Γλωσσολογική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ01 38	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κείμενο: Από τη Γλωσσολογική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3 (13 εβδομάδες)	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	---		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο τέλος αυτού του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί: - να κατανοεί τους τρόπους σύστασης των κειμένων, - να αναλύει ποικίλα κείμενα βάσει κριτηρίων κειμενικότητας, - να αναγνωρίζει σε ποιο βαθμό τα προγράμματα σπουδών και τα αναλυτικά προγράμματα για το μάθημα της <i>Νεοελληνικής Γλώσσας</i> στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υιοθετούν στοιχεία της κειμενογλωσσολογικής προσέγγισης, - να χρησιμοποιεί τις βασικές αρχές της κειμενογλωσσολογίας για εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο Δημοτικό σχολείο. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει: - ικανότητα να γνωρίζει τις βασικές θεωρητικές κειμενογλωσσολογικές έννοιες, - ικανότητα να εφαρμόζει αυτή τη γνώση σε ζητήματα γλωσσικής εκπαίδευσης, - ικανότητα να αξιοποιεί κειμενογλωσσολογικές αναλύσεις για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- XXIII. **Εισαγωγικές έννοιες:** Γλωσσικό σύστημα, γλωσσική χρήση. Πρόταση, εκφώνημα, κείμενο. Το κείμενο ως πράξη. Περικείμενο. Επικοινωνιακή ικανότητα. Η κειμενοκεντρική προσέγγιση στην τάξη: Βασικές θεωρητικές αρχές.
- XXIV. **Προφορικός, γραπτός και ηλεκτρονικός λόγος:** Παραδοχές παραδοσιακής γραμματικής, Η θέση της γλωσσολογίας, Διαφορές μεταξύ προφορικού-γραπτού λόγου, Συνεχές προφορικού-γραπτού λόγου, Ηλεκτρονικός λόγος.
- XXV. **Κριτήρια διάκρισης ενός κειμένου από ένα άθροισμα προτάσεων:** Συνοχή, Πληροφορικότητα, Συνεκτικότητα, Προθετικότητα, Διακειμενικότητα, Περιστασιακότητα, Αποδεκτότητα.
- XXVI. **Έννοιες κειμενικής ανάλυσης:** Συνοχικοί δεσμοί, Συνοχικές σχέσεις μεταξύ μεμονωμένων στοιχείων, Συνοχικές σχέσεις μεταξύ μηνυμάτων.
- XXVII. **Βασικά κειμενικά είδη:** αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία.
- XXVIII. **Προς ένα επικοινωνιακό-κειμενοκεντρικό πλαίσιο γλωσσικής διδασκαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:** Κριτική επισκόπηση της γλωσσικής διδασκαλίας στο Δημοτικό. Αξιοποίηση κειμενογλωσσολογικών εννοιών στην εκπαιδευτική πράξη. Λειτουργικός γραμματισμός. Από την κειμενογλωσσολογική στην κριτική προσέγγιση της εκπαίδευσης. Κριτικός γραμματισμός. Κριτική γλωσσική επίγνωση. Πολυγραμματισμοί. Εφαρμόζοντας τους πολυγραμματισμούς στα κείμενα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο • Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες αρχείων σε ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος (ClassWeb)

	Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3x13= 39 ώρες	1,56
	- Μελέτη φοιτητή/τριας (Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος) - Προετοιμασία για την τελική γραπτή εξέταση	61 ώρες	2,44
	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα. - Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτικά)

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

- Αρχάκης, Α. 2005. Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων. Αθήνα: Πατάκης.
- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 2011. Κείμενο και επικοινωνία. Αθήνα: Πατάκης [ανανεωμένη έκδοση, πρώτη έκδοση 1999].

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adam, J.-M. 1999. Τα κείμενα: Τύποι και πρότυπα. Αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, εξήγηση και διάλογος (μτφρ. Γ. Παρίσης, επιμ. Ε. Καψωμένος). Αθήνα: Πατάκης.
- Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. Ταυτότητες, Αφηγήσεις και Γλωσσική Εκπαίδευση. Αθήνα: Πατάκης.
- Beaugrande, R. & Dressler, W. 1981. *Introduction to Textlinguistics*. London: Longman.
- Bernstein, B. 1971. *Class, Codes and Control, I*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Bernstein, B. 1990. *Class, Codes and Control, IV*. London: Routledge.
- Γούτσος, Δ. 2012. Γλώσσα – Κείμενο, ποικιλία, σύστημα. Αθήνα: Κριτική.
- Halliday, M. A. K. & Hasan, R. 1985. *Language, Context and Text: Aspect of Language in a Social Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

- **Knapp, P. & Watkins, M. 1994.** *Context — Text — Grammar: Teaching the Genres and Grammar of School Writing in Infants and Primary Classrooms*. Australia: Text Productions.
- **Ματσαγγούρας, Η. 2001.** *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Ή αφού σκέπτονται γιατί δεν γράφουν;* Αθήνα: Γρηγόρης.
- **Μπαμπινιώτης Γ. 1991.** *Γλωσσολογία και λογοτεχνία: Από την τεχνική στην τέχνη του λόγου*. Αθήνα.
- **Πολίτης, Π. 2001.** «Προφορικός και γραπτός λόγος». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ., σε συνεργασία με τη Μ. Θεοδωροπούλου), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 58-62 (βλ. επίσης www.komvos.edu.gr).
- **Πολίτης, Π. 2001.** «Γένη και είδη λόγου». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Λόγος και κείμενο*. Δράση 1 του Ηλεκτρονικού Κόμβου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ), www.komvos.edu.gr. Θεσσαλονίκη.
- **Renkema, J. 1993.** *Discourse Studies: An Introductory Textbook*. Amsterdam: Benjamins.
- **Χαραλαμπάκης, Χ. 1992.** *Νεοελληνικός λόγος: Μελέτες για την γλώσσα, τη λογοτεχνία και το ύφος*. Αθήνα: Νεφέλη.
- **Χαραλαμπόπουλος, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. 1997.** *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Δ02 Φιλοσοφία και Θρησκευτική Παιδεία

Δ02 01 Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ02 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υπόβαθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές / φοιτήτριες αναμένεται: • Να έχουν κατακτήσει τη βασική φιλοσοφική ορολογία. • Να έχουν αποκτήσει μια γενική αντίληψη γύρω από τους βασικούς φιλοσοφικούς κλάδους. • Να έχουν αποκτήσει μια γενική αντίληψη γύρω από τα θεμελιώδη προβλήματα της δυτικής φιλοσοφικής παράδοσης. • Να έχουν αποκτήσει μια συνοπτική αντίληψη για την ιστορία της δυτικής φιλοσοφικής παράδοσης. Να έχουν κατανοήσει αδρομερώς τον τρόπο που η φιλοσοφία διαφοροποιείται από τον μύθο, τη θρησκεία και την επιστήμη ως προς τη μέθοδο αλλά και το αντικείμενό της. • Να έχουν έρθει σε επαφή με πρωτογενείς πηγές. • Να επιχειρηματολογούν και να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους. • Να είναι σε θέση να συγγράψουν (προαιρετικά) σύντομες εργασίες.
Γενικές Ικανότητες
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.

- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Τι είναι φιλοσοφία; / Γιατί φιλοσοφούμε;
- Οριοθετώντας τη φιλοσοφία: Φιλοσοφία, Μύθος, Θρησκεία και Επιστήμη. Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία: Οντολογία.
 - (1) Προσωκρατικοί.
 - (2) Σωκράτης.
 - (3) Πλάτων.
 - (4) Αριστοτέλης.
 - (5) Η φιλοσοφία θεραπευίδα της θρησκείας.

- Νεότερη Φιλοσοφία: Από την Οντολογία στη Γνωσιοθεωρία / Μέθοδο.

Το παράδειγμα της νέας επιστήμης.

Εμπειριστές και Ορθολογιστές.

Καντ.

- Από το υποκείμενο στον (ανθρώπινο) κόσμο: Η στροφή στη γλώσσα.
 - (1) Μετά-καντιανές συστηματοποιήσεις: Το πρόβλημα της ελευθερίας
- Οδηγός για τη ζωή;

Ηθική.

Τέχνη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές / τις φοιτήτριες. • Υποστήριξη Μαθησιακής Διαδικασίας μέσα από την πλατφόρμα Free Open eClass	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Διαλέξεις	30
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας.	25
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	15
	Μη καθοδηγούμενη μελέτη.	10

	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά. Μέθοδοι αξιολόγησης; - Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων. - Επίλυση προβλημάτων. - Προαιρετική σύντομη γραπτή εργασία (2 μονάδες) Τα κριτήρια αξιολόγησης θα ανακοινωθούν κατά την 1^η συνάντηση / παράδοση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αυγελής, Ν. (2016). Εισαγωγή στη φιλοσοφία. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταματούλης.

Audi, R. (επ.). (2011). Το φιλοσοφικό λεξικό του Cambridge. (Μτφρ. Αθανασιάδου, Α. κ.ά.). Αθήνα: Κέδρος

Beardsley, M.C. (1989). Ιστορία των αισθητικών θεωριών. (Μτφρ. Κούρτοβικ, Δ. & Χριστοδουλίδης, Π.). Αθήνα: Νεφέλη.

Gurthrie, W.K.C. (2007). Οι Έλληνες φιλόσοφοι: Από τον Θαλή ως τον Αριστοτέλη. Αθήνα: Παπαδήμος.

Κάλφας Β. - Ζωγραφίδης Γ. (2006). Αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανώλη Τριανυαφυλλίδη).

Kenny, A. (ed.). (2005). Ιστορία της δυτικής φιλοσοφίας. (Μτφρ. Ρισσάκη, Δ.). Πανεπιστήμιο Οξφόρδης. Αθήνα: Νεφέλη.

Nagel, T. (1987). What does it all mean? A very short introduction to philosophy. New York: Oxford University Press.

Πελεγρίνης, Θ. (2004). Λεξικό φιλοσοφίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Renaut, A. (2009). Η φιλοσοφία. (Μτφρ. Μπετζέλος, Τ). Αθήνα: Πόλις.

Τζαβάρας, Γ. (2007). Ανθολόγιο Αισθητικής. Αθήνα: Gutenberg.

Warburton, N. (2009). Φιλοσοφία: Τα βασικά ζητήματα. (Μτφρ. Χατζοπούλου, Β.). Αθήνα: Περίπλους.

- (2015). Φιλοσοφία: Τα κλασικά κείμενα. (Μτφρ. Δρίτσας, Θ.). Αθήνα: Αρσενίδης

Vardy, P. & Grosch, P. (2013). Το αίνιγμα της ηθικής. Εκδόσεις: Αρσενίδης.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Δευκαλίων.
- Υπόμνημα.

Δ02 04 Φιλοσοφικές και Θρησκευτικές Έννοιες στην Τέχνη: Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ02 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Φιλοσοφικές και Θρησκευτικές Έννοιες στην Τέχνη: Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (x 7 εβδ)	5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές/τριες		3 (x 6 εβδ)	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Το μάθημα μπορεί να δηλωθεί από φοιτητριες και φοιτητές του Ε' και Ζ' εξαμήνου		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στα αγγλικά με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: Γνώσεις - Αναγνωρίζουν τη σχέση θρησκείας, φιλοσοφίας και τέχνης στο πλαίσιο του πολιτισμού. - Κατανοούν τα κριτήρια με τα οποία ο διάλογος χριστιανικής θεολογίας και τέχνης είναι δυνατός. - Ερμηνεύουν φιλοσοφικές, θεολογικές και έμφυλες αναφορές σε λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα. - Γνωρίζουν τα κύρια επιχειρήματα υπέρ της ελευθερίας της τέχνης και τα ζητήματα της λογοκρισίας. Δεξιότητες - Αναλύουν καλλιτεχνικά κείμενα με ερμηνευτικά εργαλεία φιλοσοφίας, θεολογίας και σπουδών φύλου.

• Σχεδιάζουν διδακτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν την τέχνη στην παρουσίαση φιλοσοφικών/θρησκευτικών και κοινωνικών ιδεών. • Εφαρμόζουν κριτική σκέψη απέναντι σε φαινόμενα λογοκρισίας και σε στερεοτυπικές αναπαραστάσεις φύλου στην τέχνη. Ικανότητες • Εργάζονται σε ομάδες για ερμηνεία και παρουσίαση κειμένων ή έργων τέχνης. • Διαχειρίζονται ζητήματα θρησκευτικής, πολιτισμικής και έμφυλης ετερότητας στην εκπαίδευση. • Υπερασπίζονται την ελευθερία της έκφρασης με θεολογικά, φιλοσοφικά και παιδαγωγικά επιχειρήματα. • Ασκούν κριτική και αυτοκριτική σε ερμηνευτικές και παιδαγωγικές πρακτικές.
Γενικές Ικανότητες
Γενικές ικανότητες • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων • Ομαδική εργασία και διεπιστημονικότητα • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα • Δημιουργική και επαγωγική σκέψη • Ηθική ευθύνη και κοινωνική ευαισθησία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: • Εισαγωγή: Θρησκεία, φιλοσοφία, θεολογία και τέχνη – εννοιολογικές διασαφηνίσεις • Θρησκευτικότητα και λογοτεχνικότητα: Από τα ιερά κείμενα στη λογοτεχνία • Φιλοσοφικές και θεολογικές αναγνώσεις έργων τέχνης: Παπαδιαμάντης, Ρίτσος, Καρέλλη, Καζαντζάκης, Γκραχαμ Γκρην, Σάμουελ Μπέκετ κ.ά. • Ηθική, φύλο και παιδαγωγική διάσταση της ερμηνείας: λογοτεχνία, τέχνη, θρησκευτική εκπαίδευση και φεμινιστική κριτική • Ελευθερία της τέχνης, «βλασφημία» και λογοκρισία: φιλοσοφικές, θεολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις. • Εκπαιδευτικές εφαρμογές: Σχεδιασμός διδακτικών σεναρίων με χρήση λογοτεχνίας, κινηματογράφου, θεάτρου και άλλων παραστατικών και εικαστικών τεχνών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με Πρόσωπο: Στην τάξη Παρουσίαση εργασιών από φοιτητές/τριες και σχολιασμός τους από τη διδάσκουσα και τους/ τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/τριες
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Προβολή υλικού που έχει δημιουργηθεί σε powerpoint, καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές

	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 παραδόσεις και παρουσιάσεις εργασιών	39 ώρες (13 διαλέξεις/ παρουσιάσεις χ 3)	1,58
	Προετοιμασία και οργάνωση εργασιών	25 ώρες	1,00
	Συγγραφή εργασίας	60 ώρες	2,42
	Σύνολο Μαθήματος	124	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Διαμορφωτική και Συμπερασματική: • Συμμετοχή (20%) • Εκπόνηση Μελέτης (project) (20%) • Τελική γραπτή ομαδική εργασία (30%) • Δημόσια παρουσίαση εργασίας (30%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ επιμ., *Χριστιανική Πίστη και Λογοτεχνία στον 20^ο αιώνα*, εκδ. Άρτος Ζωής, 2024. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 143562233

ΣΤΑΥΡΟΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ επιμ., *Οι ιδεολογικές διαδρομές του Νίκου Καζαντζάκη*, εκδ. Διόπτρα, 2024. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 133032349

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπυριδούλα, «Εσχατολογικός προβληματισμός στα έργα του Samuel Beckett *Περιμένοντας τον Γκοντό* και *Τέλος του Παιχνιδιού*», *Νέα Εστία* 166 (2009), σελ. 371-384.

_____, *Κείμενα για το τίποτα: Μια συνάντηση θεολογίας και λογοτεχνίας με αφορμή τα έργα του Μπέκετ* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2009).

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπυριδούλα και Κασσελούρη-Χατζηβασιλειάδη, Ελένη, *Εκεί συμβαίνω: Έμφυλα θεολογικά δοκίμια* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2012).

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπυριδούλα, «Η 'ερμηνευτική της δικαιοσύνης' στο έργο Dogville του Lars von Trier. Όταν η αντεκδίκηση ως έκφραση δικαιοσύνης διαιωνίζει το πατριαρχικό σύστημα», *Αντίβολα* 2 (2018), σελ. 123-134.

_____, *Έστω μια Λέξη: Για τη Σχέση Λογοτεχνίας και Θεολογίας και το Μυστήριο της Ανάγνωσης* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2021).

Ανδρουλιδάκης, Κώστας, «Λογοτεχνία και Φιλοσοφία: Αποκλίσεις και συγκλίσεις- Διάσταση και ομολογία» στο *Νέο Πλανόδιο* 09.08.2020 διαθέσιμο στη διεύθυνση

<https://neoplanodion.gr/2020/08/09/%CE%BA%CF%8E%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%B4%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82->

[%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9/](#) [προσβ. 15/9/2025].

- Βασιλειάδης, Πέτρος, *Βιβλικές Ερμηνευτικές Μελέτες* (εκδ. Πουρναράς: Θεσσαλονίκη, 2003).
- _____, *Lex orandi Λειτουργική Θεολογία και λειτουργική αναγέννηση* (εκδ. Ίνδικτος: Αθήνα 2005).
- Βιβιδάκης, Ιωσήφ, *Το κήρυγμα ως performance: Εκκλησιαστική ρητορική και θεατρική τέχνη μετά το Βυζάντιο* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2013).
- Βιρβιδάκης, Στέλιος, «Φιλοσοφία και/η/ως λογοτεχνία: παραλλαγές», *Cogito* 3 (2005), σελ. 88-89.
- _____, και Κατερίνα Ρηντ-Τσόχα, «Η σύγχρονη προβληματική της φιλοσοφίας της λογοτεχνίας», *Δευκαλίων* 26/2 (2008), σελ 181-194.
- _____, «Μορφές και διαστάσεις πνευματικότητας» στο Στέλιος Βιρβιδάκης και Μιχάλης Φιλίππου (επιμ.), *Επιχειρήματα για την ύπαρξη του Θεού και άλλα δοκίμια αναλυτικής φιλοσοφίας της θρησκείας* (εκδ. Άρτος Ζωής: Αθήνα, 2018), σελ. 370-414.
- Βογιατζής, Ιωάννης, *Η Εκκλησία πάει σινεμά: ο διάλογος της ορθόδοξης Εκκλησίας και του κινηματογράφου* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2020).
- Γιαγκάζογλου, Σταύρος, «Σχόλια στο *Προς Εκκλησιασμόν* έργο του Ν. Γ. Πεντζίκη», *Φρέαρ* 20 (2017), σελ. 557-575.
- Γκανάς, Ευάγγελος, «Μυθιστόρημα και θεολογία: δρόμοι ασύμβατοι;», *Νέα Εστία* 155:1765 (2004), σελ. 392-406.
- _____, «Παπαδιαμάντης και Ορθοδοξία: από το μύθο στη μαρτυρία», *Νέα Εστία* 1846 (2011), σελ. 37-62.
- Δημητρακάκης, Γιάννης, «Σημειώσεις για τη νεωτερική πεζογραφία», *Νέα Εστία* 155:1765 (2004), σελ. 387-391.
- Δούκα – Καμπίτογλου, Αικατερίνη, *Εγώ η Άνθρωπος: Έμφυλες αναζητήσεις στην ποίηση της Ζωής Καρέλλη* (εκδ. Επίκεντρο: Θεσσαλονίκη, 2012).
- Ζουμπουλάκης, Σταύρος, «Δημοτικό τραγούδι, λαϊκός πολιτισμός και ορθόδοξη Εκκλησία», *Νέα Εστία* 157: 1776 (2005), σελ. 336-347.
- Καλαϊτζίδης, Παντελής, «Θεολογικές προϋποθέσεις του διαλόγου με τη μοντέρνα λογοτεχνία», *Νέα Εστία* 155: 1765 (2004), σελ. 324-362.
- Καλογερόπουλος, Άγγελος, «Γιώργος Σαραντάρης: 'Η πίστη σαν πράξη'», *Νέα Εστία* 157: 1776 (2005), σελ. 448-458.
- Κεφαλέα, Κίρκη, *Τοπία της Ψυχής: Μελέτες για τη νεότερη λογοτεχνία* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2018).
- Λορεντζάτος, Ζήσιμος, *Τόμος Α΄ Μελετών* (εκδ. Δόμος και Μουσείο Μπενάκη: Αθήνα, 2007²).
- Μακράκης, Μιχάλης, *Φιλοσοφία της Θρησκείας στη Λογοτεχνία* (Αθήνα, 1989).
- _____, *Φρόνιμ και Ντοστογιέφσκι. Από τον φόβο στην αγάπη* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2004).
- Μιχαήλ, Σάββας, *Πλους και κατάπλους του «Μεγάλου Ανατολικού»* (εκδ. Άγρα: Αθήνα, 1995).
- _____, *Μορφές του Μεσσιανικού* (εκδ. Άγρα: Αθήνα, 1999).
- _____, *Γκόλεμ ή Περί υποκειμένου και άλλων φαντασμάτων* (εκδ. Άγρα: Αθήνα, 2010).
- Ντόνοβαν, Τζόζεφιν, «Έξω από το δίχτυ: Η φεμινιστική κριτική ως ηθική κριτική» στο Κ.Μ. Newton (επιμ.), *Η λογοτεχνική θεωρία του εικοστού αιώνα. Ανθολόγιο κειμένων*, μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός & Κώστας Σπαθαράκης (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο 2013), σελ. 370-376
- Παπαθεοδώρου, Γιάννης, «Το ιερό και βέβηλο : η καταδίκη των ηδονικών αναγνώσεων από τον Νικόδημο Αγιορείτη» στο *Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος: ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας: μνήμη Άλκη Αγγέλου : πρακτικά Ι' Επιστημονικής*

- Συνάντησης, 3-6 Οκτωβρίου, 2002, εκδ. University Studio Press: Θεσσαλονίκη, 2004, σελ. 515-529.
- Παπαπέτρου, Κωνσταντίνος, «Δοκίμιο για ένα 'μεταθέατρο'», *Νέα Εστία* 88 (1970), σελ. 1296-1302.
- _____, «Δοκίμιο για το Παράλογο», *Νέα Εστία* 91 (1972), σελ. 661-665, 731-39.
- Παπαρίζος, Αντώνης (επιμ.), *Βλασφημία και τέχνη – Πολιτική και ηθική* (εκδ. Παπαζήση, 2022)
- Πολίτη, Τζίνα, *Η διαλεκτική εξουσίας/αντίστασης στη λογοτεχνία. Δοκίμια για το συμβόλαιο, το δαιμονικό, τις μέλισσες και τους δίκαιους* (εκδ. νήσος: Αθήνα, 2015).
- _____, *Περί αμαρτίας, πάθους, βλέμματος και άλλων τινών* (εκδ. Αγρα: Αθήνα, 2006).
- Πρελορέντζος, Γιάννης, *Φιλοσοφία και λογοτεχνία στη Γαλλία 1930-1960* (εκδ. Παπαζήσης: Αθήνα, 2016).
- Σαγιάς, Γεώργιος *Εν τέλει ποιος θεολογεί; Ένας διάλογος θεολογίας και ένατης τέχνης* (εκδ. manifesto: Αθήνα, 2016).
- Σιζού, Ελέν, *Το γέλιο της Μέδουσας*, μτφρ. Γωγώ Κατσούλη, Τζένη Κουντούρη Τσιάμη, Ειρήνη Σπανοπούλου, επιμ. και εισ. Δήμητρα Γεωργιάδου (εκδ. Τοποβόρος: Αθήνα, 2018).
- Σκλήρης, π. Σταμάτης, «Εικονολογική Θεώρηση του Κινηματογράφου», *Σύναξη* 12 (1984), σελ. 49-63.
- _____, *Εν εσόπτρω: Εικονολογικά μελετήματα* (εκδ. Γρηγόρης: Αθήνα, 1992).
- Σταμούλης, Χρυσόστομος, *Έρωτας και θάνατος. Δοκιμή για έναν πολιτισμό της σάρκωσης* (εκδ. Ακρίτας: Αθήνα, 2009).
- Σφαιροπούλου, Αφροδίτη, *Ποιος φοβάται τη Sarah Kane; Για μια «θεολογία της λογοτεχνίας και του θεάτρου»* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2015).
- Τσακυράκης, Σταύρος, *Θρησκεία κατά Τέχνης* (εκδ. Πόλις, 2011)
- Φράυ, Νόρθροπ, *Ανατομία της κριτικής – τέσσερα δοκίμια*, μτφρ. Μαριζέτα Γεωργουλέα (εκδ. Gutenberg: Αθήνα, 1997).
- Ώστιν, Τζ. Λ., *Πώς να κάνουμε πράγματα με τις λέξεις*, μτφρ. Αλέξανδρος Μπίστης (εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας: Αθήνα, 2003).
- Amorós, Maila García, «Ποιητική, θρησκευτική και θηλυκή ταυτότητα σε δύο ποιήτριες της μεταπολεμικής γενιάς: Ιωάννα Τσάτσου και Ζωή Καρέλλη» στα *Πρακτικά Δ' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών (Γρανάδα, 9-12 Σεπτ. 2010): 'Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)'*, Τόμος Β', 2011, σελ. 737-754.
- Antonakes, Michael, «Christ, Kazantzakis, and controversy in Greece», *Modern Greek Studies Yearbook* 6 (1990), σελ. 331-343 και ανατύπωση στο Darren J.N. Middleton and Peter Bien (επιμ.), *God's Struggler: Religion in the Writings of Nikos Kazantzakis* (Mercer University Press: Macon, Georgia 1996), σελ. 23-36.
- Arthur, C.J., «Some arguments for the use of stories in religious education», *British Journal of Religious Education* 10/3 (1988), σελ.122-127.
- Athanasopoulou-Kypriou, Spyridoula, «Samuel Beckett beyond the problem of God», *Literature and Theology* 14:1 (2000), σελ. 34-51.
- _____, «Beyond the death of the Christian novel: Literature as Theology», *Philotheos* 6 (2006), σελ. 48-60.
- _____, «Gregory of Nyssa's anagogical method of interpretation and the personal realization of the sacramentality of all language», *Philotheos* 7 (2007), σελ. 211-217.

- _____, «The doxological nature of literary works and the Eunomian controversy», *Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία»*, ΕΑΠ Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, τ. Β', (Πάτρα, 2011), σελ. 43-70.
- Austin, J. L., *Philosophical Papers*, επιμ. J. O. Urmson και G. L. Warnock (Oxford: Oxford University Press, 1979).
- _____, *How to Do Things with Words: The William James Lectures delivered at Harvard University in 1955*, 2^η εκδ., επιμ. J. O. Urmson και Marina Sbisa (Oxford, New York: Oxford University Press, 1990).
- Cixous, Hélène, *The Hélène Cixous Reader*, μτφρ. Susan Sellers (London: Routledge, 1994).
- Donovan, Josephine (επιμ.), *Feminist Literary Criticism: Explorations in Theory* (Lexington: Kentucky, 1975).
- Eagleton, Terry, *Literary Theory: An Introduction* (Oxford: Blackwell, 1996).
- Edwards, Michael, *Towards a Christian Poetics* (London and Basingstoke: Macmillan, 1984).
- Habermas, Jürgen, «Παρέκβαση σχετικά με την άρση της ειδολογικής διάκρισης μεταξύ φιλοσοφίας και λογοτεχνίας» στο J. Habermas, *Ο φιλοσοφικός λόγος της νεωτερικότητας*, μτφρ. Λ. Αναγνώστου-Α. Καραστάθη (εκδ. Αλεξάνδρεια: Αθήνα, 1993).
- Hawthorn, Jeremy, *Ξεκλειδώνοντας το κείμενο: Μια εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, μτφρ. Μαρία Αθανασοπούλου (εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο, 1995).
- Hesla, David H., «Religion and Literature: The Second Stage», *Journal of the American Academy of Religion*, 46 (1978), σελ. 181-192.
- Jasper, David, *Coleridge as Poet and Religious Thinker: Inspiration and Revelation* (London and Basingstoke: Macmillan, 1985).
- _____, *The Study of Literature and Religion: An Introduction*, (Basingstoke and London: Macmillan, 1992²).
- Koukounaras-Liagis, Marios, «Can an educational intervention, specifically Theatre in Education, influence students' perceptions of and attitudes to cultural and religious diversity? A socio-educational research», *British Journal of Religious Education*, 33/1 (2011), σελ. 75–89.
- Nussbaum, Martha, *Love's Knowledge: Essays on Philosophy and Literature* (Oxford: Oxford University Press, 1990).
- _____, *Έρωτος Γνώση: Δοκίμια για τη φιλοσοφία και τη λογοτεχνία*, μτφρ. Γιώργος Λαμπράκος (εκδ. Πατάκης: Αθήνα, 2015).
- Sabot, Philippe, *Φιλοσοφία και λογοτεχνία: Προσεγγίσεις και διακυβεύματα ενός ζητήματος*, μτφρ. Γιάννης Πρελορέντζος (εκδ. Gutenberg: Αθήνα, 2017).
- Soskice, Janet Martin, *Metaphor and Religious Language* (Oxford: Oxford University Press, 1985).
- Williams, Rowan, *Grace and Necessity: Reflections on Art and Love* (Morehouse: London, 2005).
- Ward, Graham, 'How literature resists secularity', *Literature and Theology*, 24/1 (2010), σελ. 73-88.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Literature and Theology
Religion and the Arts
Philosophy and Literature
Νέα Εστία

Δ02 05 Πολιτική Θεολογία και Απελευθερωτική Παιδαγωγική**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ02 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Πολιτική Θεολογία και Απελευθερωτική Παιδαγωγική</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (x 7 εβδ)		5
Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές/τριες	3 (x 6 εβδ)		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Το μάθημα μπορεί να δηλωθεί από φοιτήτριες και φοιτητές του Ε' και Ζ' εξαμήνου		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στα αγγλικά με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να: <i>Γνώσεις:</i> Ορίζουν την πολιτική θεολογία και να αναγνωρίζουν τις εκδοχές της (φεμινιστική, οικοθεολογία κ.ά., την ιστορία της και τις σύγχρονες εκφράσεις της.. Διακρίνουν τα θεολογικά κριτήρια απελευθερωτικών θεολογιών. Κατανοούν τη σχέση πολιτικής θεολογίας και απελευθερωτικής και κριτικής παιδαγωγικής. <i>Δεξιότητες:</i> Να εφαρμόζουν απελευθερωτικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις σε θρησκευτικά /θεολογικά κείμενα. Να σχεδιάζουν παιδαγωγικές παρεμβάσεις που απαντούν σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα (το προσφυγικό, η οικονομική κρίση, η οικολογική κρίση κ.ά). Να εντάσσουν οπτικές φύλου, φυλής, αναπηρίας σε εκπαιδευτικά σενάρια. <i>Ικανότητες:</i> Ανάλυση και σύνθεση θεολογικών και παιδαγωγικών θεωριών.

*Κριτική σκέψη και αυτοκριτική απέναντι σε κοινωνικές ανισότητες.
Ομαδική εργασία και ανάληψη πρωτοβουλίας σε σεμινάρια/projects*

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων
- Ομαδική εργασία και διεπιστημονικότητα
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Δημιουργική και επαγωγική σκέψη
- Ηθική ευθύνη και κοινωνική ευαισθησία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

Εισαγωγή στην πολιτική θεολογία

- Ιστορική διαμόρφωση και βασικές έννοιες
- Από τον Carl Schmitt στις θεολογίες της απελευθέρωσης

Απελευθερωτική θεολογία: κριτήρια και μέθοδοι

- Η χρήση της Βίβλου από τη σκοπιά των καταπιεσμένων
- bell hooks: η αγάπη ως παιδαγωγική πράξη
- Ελπίδα και ελευθερία

Ερμηνευτικές διαφορές

- Μη απελευθερωτική vs απελευθερωτική θεολογία
- Η έννοια του «προσώπου» (Χριστιανική Παράδοση, Ι. Ζηζιούλας, Μαρία Σκοπτσόβα κ.ά)

Ποιμαντική και παιδαγωγική διάσταση

- Σχολείο και κοινωνικά ζητήματα (
- Εκπαίδευση-κράτος-θρησκεία-εθνικισμός: δικαιοσύνη, ισότητα, συμπερίληψη
- Οι θέση των γυναικών στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Φύλο και θρησκεία.

Διασταυρώσεις με την απελευθερωτική παιδαγωγική

- Φύλο, φυλή, αναπηρία ως πεδία καταπίεσης και χειραφέτησης
- Μετααποικιακές, φεμινιστικές θεολογίες και οικο-θεολογίες

Σεμινάρια – μελέτες περίπτωσης

- Ανάγνωση και ανάλυση κειμένων (θεολογικών και παιδαγωγικών)
- Συζητήσεις για εφαρμογές στη σχολική τάξη με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος των Θρησκευτικών.
- Δημιουργία διδακτικών σεναρίων με απελευθερωτική/κριτική οπτική

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με Πρόσωπο: Στην τάξη Παρουσίαση εργασιών από φοιτητές/τριες και σχολιασμός τους από τη διδάσκουσα και τους/ τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/τριες

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - Προβολή υλικού που έχει δημιουργηθεί σε powerpoint, καθώς και σχετικών με αυτό βίντεο - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 παραδόσεις και παρουσιάσεις εργασιών	39 ώρες (13 διαλέξεις/ παρουσιάσεις χ3)	1,58
	Προετοιμασία και οργάνωση εργασιών	25 ώρες	1,00
	Συγγραφή εργασίας	60 ώρες	2,42
	Σύνολο Μαθήματος	124	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Διαμορφωτική και Συμπερασματική: Συμμετοχή (20%) Εκπόνηση Μελέτης (project) (20%) Τελική γραπτή ομαδική εργασία (30%) Δημόσια παρουσίαση εργασίας (30%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (προσφερόμενα από τον Εύδοξο)

ROSINO GIBELLINI, *Η θεολογία του Εικοστού Αιώνα*, μτφρ. Π. Υφαντής, εκδ. Άρτος Ζωής, 2^η /2009. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 6213

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΥΠΡΙΟΥ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΡΟΣΙΑ, ΑΝΤΩΝΙΑ ΚΥΡΙΑΤΖΗ επιμ, *Χριστιανές γυναίκες στην Αγία Τράπεζα*, εκδ. Αρμός, 2022. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 112693148

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σ., *Όχι Εγώ: κείμενα πολιτικής θεολογίας με αναφορές σε θέματα φύλου, θρησκείας και ιδεολογίας* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2011).

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπυριδούλα και Κασσελούρη-Χατζηβασιλειάδη, Ελένη, *Εκεί συμβαίνω: Έμφυλα θεολογικά δοκίμια* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2012).

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σ., «Η Έμφυλη διάσταση της οικονομικής κρίσης και η συμβολή του θεολογικού λόγου σε χαλεπούς καιρούς», *Θεολογία* 83:2 (2012), σελ. 191-198.

_____, *Στο Όριο: Έμφυλα κείμενα χριστιανικής παρουσίας, ιστορίας, κρίσης και ελπίδας* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2016).

_____, «Η 'ερμηνευτική της δικαιοσύνης' στο έργο Dogville του Lars von Trier. Όταν η αντεκδίκηση ως έκφραση δικαιοσύνης διαιωνίζει το πατριαρχικό σύστημα», *Αντίβολα* 2 (2018), σελ. 123-134.

_____, *Εδώ και Τώρα: Κείμενα Φιλοσοφικής Θεολογίας περί Βλέμματος, Σεξουαλικότητας, Επιθυμίας και άλλων τινών* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2020).

- _____, «Ανθρώπινα δικαιώματα και ηθική της μέριμνας στην COVID 19 εποχή», *Συμ-βολή*, Ηλεκτρονικό περιοδικό της Ιεράς Μητροπόλεως Κυρηναίας, τ. 9, (2020), σελ. 17-31.
- Αργυρόπουλος, Ανδρέας, *Χριστιανοί και πολιτική δράση κατά την περίοδο της δικτατορίας 1967-1974* (εκδ. Ψηφίδα: Αθήνα, 2004).
- Βενιζέλος, Ευάγγελος, *Πολιτική θεολογία και Συνταγματική ηθική. Μελέτες και Δοκίμια* (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2024).
- Γαζή, Έφη, *Ο Δεύτερος Βίος των Τριών Ιεραρχών: Μια Γενεαλογία του «Ελληνοχριστιανικού Πολιτισμού»* (εκδ. Νεφέλη: Αθήνα, 2004).
- Gutierrez, Gustavo, *Θεολογία της Απελευθέρωσης: Προοπτικές*, μτφρ. Θεόδωρος Δρίτσας (εκδ. Άρτος Ζωής: Αθήνα, 2012).
- Ζηζιούλας, Ιωάννης Μητροπολίτης Περγάμου, *Η Κτίση ως Ευχαριστία*, επιμ. Νικ. Ασπρούλης (εκδ. Πορφύρα, 2019).
- hooks, bell, *Όλα για την αγάπη, νέες οπτικές*, μτφρ. Μαρτίνα Ασκητοπούλου (εκδ. Μεταίχμιο: Αθήνα, 2024).
- Καλαϊτζίδης, Παντελής (επιμ.), *Βιβλική Θεολογία της Απελευθέρωσης, Πατερική Θεολογία και Αμφισημίες της Νεωτερικότητας* (εκδ. Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών -Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος, 2012).
- Καραμούζης, Πολύκαρπος, *Κριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας: Θρησκευτικός Αυταρχισμός και ανθρώπινη Ελευθερία* (εκδ. Επέκταση, 2005).
- Κασσελούρη-Χατζηβασιλειάδη, Ελένη, *Φεμινιστική Ερμηνευτική: Ο Παράγοντας Φύλο στη Σύγχρονη Βιβλική Ερμηνευτική* (εκδ. Πουρναράς: Θεσσαλονίκη, 2003).
- Κλάψης, Εμμανουήλ (επιμ.), *Ορθόδοξες Εκκλησίες σε έναν Πλουραλιστικό Κόσμο: Ένας Οικουμενικός Διάλογος*, μτφρ. Αριάδνη Αλαβάνου (εκδ. Καστανιώτης: Αθήνα, 2006).
- Moltmann Jurgen, *Ο Ερχόμενος Θεός: Χριστιανική Εσχατολογία*, μτφρ. Πέτρος Γιατζάκης (εκδ. Άρτος Ζωής, 2013).
- _____, *Ο Σταυρωμένος Θεός: Ο Σταυρός του Χριστού ως Θεμέλιο και Κρίση της Χριστιανικής Θεολογίας*, μτφρ. Πέτρος Γιατζάκης (εκδ. Άρτος Ζωής: Αθήνα, 2023).
- Παπαγεωργίου, Νίκη, «Θρησκεία και Πολιτική στον καιρό της οικονομικής κρίσης» στο *Συλλογικό, Κοινωνική Θεολογία: Από την Μεταθρησκευτική Ανθρωπολογία στην Ηθική των Θρησκειών* (εκδ. Γρηγόρη: Αθήνα, 2020).
- Παπαθανασίου, Αθανάσιος, *Ο Θεός μου ο αλλοδαπός: Κείμενα για μίαν αλήθεια που είναι «του Δρόμου»* (εκδ. Ακρίτας, 2008).
- _____, *Η Εκκλησία Γίνεται όταν Ανοίγεται: Η Ιεραποστολή ως Ελπίδα και ως Εφιάλτης* (εκδ. εν Πλω: Αθήνα, 2009).
- _____, *Γυναίκες στον Δρόμο της Ιεραποστολής: Η Γυναίκα ως Θύμα, ως Ύποπτη, ως Ευαγγελίστρια* (εκδ. εν Πλω: Αθήνα, 2019).
- Παπανικολάου, Αριστοτέλης, *Η Πολιτική της Θέωσης: Η Ορθοδοξία συναντά την Πολιτική*, μτφρ. Νικ. Ασπρούλης (εκδ. Δημητριάδος, 2015).
- Σκλήρης, Διονύσιος, *Οι Ανύπαρκτοι που διάλεξε ο Θεός: Διάλογος της Θεολογίας με τις ανθρωπιστικές Επιστήμες* (εκδ. Ακρίτας, 2021).
- Σκομπτσόβα Αγία Μαρία (1891-1945), *Η Ουσία του Αδελφού: Μια πολύτιμη Γραπτή Μαρτυρία μιας Ψυχής στην Πορεία της προς την δια Χριστόν Σαλότητα*, μτφρ. Μ. Αντωνιάδου (εκδ. Δορκάς, 2007)
- _____, *Θρησκευτικός Υλισμός: Η κοσμοαντίληψη του Βλαδίμηρου Σολοβιόφ*, μτφρ. Δημήτρης Μπαλτάς (εκδ. firebrand, 2025).
- Τσαλαμπούνη, Αικ., *Οικολογική ερμηνεία και Καινή Διαθήκη* (εκδ. Δεμέτη: Θεσσαλονίκη, 2013).

Schmitt Carl, *Πολιτική Θεολογία: Τέσσερα Κεφάλαια Γύρω από τη Διδασκαλία περί Κυριαρχίας*, μτφρ. Παναγιώτης Κονδύλης (εκδ. Κουκκίδα, 2016).

Athanasopoulou-Kypriou, S., "The gender perspectives of the economic crisis in Greece and the Greek-Orthodox Church's witness in troubled times: Charity meals or a Quest for justice?", *Journal of the European Society of Women in Theological Research* 23 (2015), pp.117-129.

Athanasopoulou-Kypriou, S., 'The eschatological body: Constructing Christian Orthodox anthropology beyond sexual ideology', *Journal of Eastern Christian Studies* 69: 1-2 (2017), pp. 323-332.

Grigore Mihai-D. and Vasilios N. Makrides, eds., *Orthodoxy in the Agora: Orthodox Christian Political Theologies Across History* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2024).

hooks, bell, *Teaching Critical Thinking: Practical Wisdom* (Routledge, 2009).

Kalaitzidis, Pantelis, *Orthodoxy and Political Theology* (pub. Dimitriadou, 2019).

Nussbaum, Martha, *Political Emotions: Why Love Matters for Justice* (Cambridge, MA and London: Belknap Harvard University Press, 2015).

Pagels, Elaine, "The Politics of Paradise: Augustine's Exegesis of Genesis 1-3 versus That of John Chrysostom," *The Harvard Theological Review*, vol. 78, no. 1/2 (1985), pp. 67–99

Paipais, V., Introduction: Religion or Theology? (Re)introducing Political Theology into the Study of World Politics στο Paipais, V. (eds) *Theology and World Politics* (International Political Theory. Palgrave Macmillan, 2020).

Schüssler Fiorenza, Elisabeth, *Democratizing Biblical Studies: Toward an Emancipatory Educational Space* (Westminster John Knox Press, 2009).

Sölle, Dorothee, *Political Theology* (Philadelphia: Fortress Press, 1974).

_____, *The Window of Vulnerability: A Political Spirituality* (Minneapolis: Fortress Press, 1990).

Stoeckl, Kristina, Aristotle Papanikolaou, Ingeborg Gabriel (eds), *Political Theologies in Orthodox Christianity: Common Challenges - Divergent Positions* (Bloomsbury Publishing PLC: London 2017).

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Political Theology

Feminist Theology

Modern Theology

Journal of the American Academy of Religion (JAAR)

Δ02 16 Θρησκεία, Πολιτισμός και Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ02 16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	(χωρίς περιορισμό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θρησκεία, πολιτισμός και εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3 (×13)		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	----		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γνώσεις Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να: • Ορίζουν και να ερμηνεύουν βασικές έννοιες που σχετίζονται με θρησκεία, πολιτισμό και εκπαίδευση. • Κατανοούν το νομικό και θεσμικό πλαίσιο του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Ελλάδα (π.χ. ΣτΕ 1749/2019) και σε διεθνές πλαίσιο. • Αναγνωρίζουν τις διαπολιτισμικές και διαθρησκευτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση. • Γνωρίζουν θεωρίες και παιδαγωγικά μοντέλα που αφορούν στη θρησκευτική εκπαίδευση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την καλλιέργεια δημοκρατικών αξιών. Δεξιότητες Οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: • Αναλύουν την αλληλεπίδραση θρησκείας, φύλου, πολιτισμού και δικαιωμάτων στο σχολικό περιβάλλον. • Σχεδιάζουν και εφαρμόζουν διδακτικά σενάρια με διαπολιτισμική και διαθρησκευτική ευαισθησία.

- Αξιοποιούν δημιουργικά την τέχνη, τη μουσική και τη λογοτεχνία ως παιδαγωγικά εργαλεία στη διδασκαλία των Θρησκευτικών.

Ικανότητες

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- Αναγνωρίζουν φαινόμενα θρησκευτικού φανατισμού και να διαμορφώνουν παιδαγωγικές απαντήσεις που προάγουν ανεκτικότητα και δημοκρατική συνείδηση.
- Συνθέτουν και να εφαρμόζουν διδακτικές στρατηγικές που ανταποκρίνονται σε πολυπολιτισμικά και πολυθρησκευτικά σχολικά περιβάλλοντα.
- Ασκούν κριτική και αυτοκριτική ως προς τον ρόλο της θρησκευτικής εκπαίδευσης σε κοινωνικά και πολιτισμικά ζητήματα.
- Διαχειρίζονται σύνθετες και απρόβλεπτες εκπαιδευτικές καταστάσεις με υπευθυνότητα και αυτονομία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση δεδομένων με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορίας.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και περιβάλλοντα.
- Σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην πολυπολιτισμικότητα και στα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Κοινωνική, επαγγελματική και ηθική υπευθυνότητα, με ευαισθησία σε θέματα θρησκείας και φύλου.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο Μαθήματος (Θεματικές Ενότητες)

1. Θρησκεία, Πολιτισμός και Εκπαίδευση: βασικές έννοιες και προσεγγίσεις
Ορισμοί και σχέση θρησκείας, πολιτισμού και εκπαίδευσης.
Θεωρητικά πλαίσια και κοινωνιολογικές/φιλοσοφικές προσεγγίσεις.
2. Θρησκεία και κοινωνία σε ιστορικό και σύγχρονο πλαίσιο
Θρησκεία και κοινωνική εξέλιξη.
Εκκοσμίκευση, νεωτερικότητα, θρησκευτικότητα, φονταμενταλισμός.
Θρησκεία και δημοκρατία.
3. Νομικό και θεσμικό πλαίσιο της θρησκευτικής εκπαίδευσης
Νομοθεσία και θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα (π.χ. ΣτΕ 1749/2019).
Συγκριτικές διεθνείς προσεγγίσεις στη διδασκαλία των Θρησκευτικών.
Δικαιώματα παιδιού και θρησκευτική ελευθερία.
4. Διαπολιτισμική και διαθρησκειακή εκπαίδευση
Θεωρίες και πρακτικές διαπολιτισμικής αγωγής.
Θρησκευτική ετερότητα και σεβασμός στη διαφορετικότητα.
Απελευθερωτική παιδαγωγική και ισότητα φύλων.
5. Θρησκεία, συγκρούσεις και παιδαγωγικές απαντήσεις
Θρησκευτικός φανατισμός: αίτια, εκδηλώσεις, κίνδυνοι.

Θρησκεία, προσφυγιά, μετανάστευση. Εκπαίδευση για την ειρήνη, τη συμφιλίωση και την κοινωνική δικαιοσύνη. 6. Θρησκεία, τέχνη και δημιουργικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις Αξιοποίηση της τέχνης, της μουσικής και της λογοτεχνίας στη θρησκευτική εκπαίδευση και διαθρησκευτική αγωγή. Βιωματικές και δημιουργικές μέθοδοι μάθησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με Πρόσωπο στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο - Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες αρχείων σε ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος - Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	3 (×13) ώρες=39ώρες ECTS 1,56
	Αυτοτελής μελέτη του/της φοιτητή/τριας και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος	61 ώρες ECTS 2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100 ώρες ECTS 4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα με τη δυνατότητα χρήσης σημειώσεων. - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων /ερωτήσεις κρίσεως 70% του βαθμού. Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: Ζαμπέτα Εύη, Σχολείο και Θρησκεία, εκδ. Θεμέλιο, 2003. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 19053

- Καραμούζης, Πολύκαρπος, Πολιτισμός και Διαθρησκευτική Αγωγή. Η συγκριτική διδακτική των θρησκειών και της θρησκευτικότητας στο σύγχρονο σχολείο. Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2012. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 12669871

Βιβλιογραφία στα Ελληνικά

Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπυριδούλα. (2012). Όχι Εγώ: κείμενα πολιτικής θεολογίας με αναφορές σε θέματα φύλου, θρησκείας και ιδεολογίας (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2011).

_____. "Το μάθημα των Θρησκευτικών και η έμφυλη στάση μας απέναντι στην Παράδοση και στις διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις" στο Σπ. Αθανασοπούλου-Κυπρίου και Ελένη Κασσελούρη-Χατζηθασιλειάδη, Εκεί Συμβαίνει: Έμφυλα Θεολογικά Δοκίμια, εκδ. Αρμός.

_____. Έστω μια Λέξη: Για τη Σχέση Λογοτεχνίας και Θεολογίας και το Μυστήριο της Ανάγνωσης (εκδ. Αρμός: Αθήνα, 2021).

Ανδρούσου Αλ. & Ασκούνη Ν. (2011) (επιμ.). Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βουλή των Ελλήνων (2013). Σύνταγμα της Ελλάδας. Ανακτήθηκε στις 13/9/2025 από:

https://www.hellenicparliament.gr/userfiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/syntagma1_1.pdf

Braudel, F. (2003). Γραμματική των Πολιτισμών (μτφρ. Α. Αλεξάκης). Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας.

Γιαγκάζογλου, Σ. (2021). Θεολογία και Πολιτισμός: Δοκίμια για τη σχέση Θεολογίας, Πολιτισμού και Εκπαίδευσης σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Αθήνα: Gutenberg.

Γώγου, Βάσω, Απόστολος Μπάρλος, Νίκος Τσιρέβελος, Χρήστος Φραδέλλος. (2024). Από τη σύγκρουση στη συνάντηση: Διδακτικές διαδρομές για την ανάσχεση της βίας, του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας, Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος.

Ζαμπέτα, Ε. (2003). Σχολείο και Θρησκεία. Αθήνα: Θεμέλιο.

Διαπολιτισμική Θρησκευτική Εκπαίδευση και Ισλαμικές Σπουδές: Προκλήσεις και Προοπτικές σε Ελλάδα, Ευρώπη, ΗΠΑ. Δίγλωσση έκδοση// Intercultural Religious Education and Islamic Studies: Challenges and Prospects in Greece, Europe, USA (pp. 132-149 και 150-166). Επιμέλεια: Αγγελική Ζιάκα. Αθήνα: Μαΐστρος.

Jackson, R. (2016). Οδοδείκτες. Πολιτική και πρακτική για τη διδασκαλία σχετικά με τις θρησκείες και τις μη θρησκευτικές κοσμοθεωρίες στη διαπολιτισμική εκπαίδευση (μτφρ. Α. Βαλλιανάτος). Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.

Καζεπίδης, Α. (1999). Η Φιλοσοφία της Παιδείας. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Καραμούζης, Π. (2015). Η Κοινωνιολογία της Θρησκείας μεταξύ Εκπαίδευσης και Κοινωνίας. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Διαθέσιμο στο www.kallipos.gr

Καραμούζης, Π., και Αθανασιάδης, Η. (2011). Θρησκεία, εκπαίδευση, μετανεωτερικότητα. Η Θρησκευτική Αγωγή στο σύγχρονο σχολείο. Αθήνα: Κριτική.

Καραμούζης, Π., Φωκίδης, Ε. και Τσιρέβελος, Ν. (2019). Η αναγκαιότητα της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης: Τα Προγράμματα Σπουδών και οι Διδάσκοντες. Μια πανελλήνια έρευνα. Ελληνική Περιοδική Έκδοση για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση/Greek Journal of Religious Education, 2 (1), σελ. 61-86. doi: 10.30457/30420195

Ελένη Κασσελούρη-Χατζηθασιλειάδη, "Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα φύλα και η χριστιανική αγωγή". Στο Σπ. Αθανασοπούλου-Κυπρίου και Ελένη Κασσελούρη-Χατζηθασιλειάδη, Εκεί Συμβαίνει: Έμφυλα Θεολογικά Δοκίμια, εκδ. Αρμός.

- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2009). *Ο Θεός ο δικός μου, ο δικός σου. Πολιτισμός, Εκπαίδευση, Ετερότητα, Έρευνα για τη Διαπολιτισμική Επικοινωνία*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2010). Διαπολιτισμική Θρησκευτική Αγωγή στο ελληνικό σχολείο: Ένα μάθημα για όλους και όχι διαθρησκειακό. *Σύναξη*, 115, σελ. 37-49.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2013). Το μάθημα των Θρησκευτικών σήμερα και αύριο, Μία άποψη με κριτήριο την παιδαγωγική και διδακτική του μαθήματος. *Νέα Παιδεία*, 146, σελ. 123-135.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2015). *Επιστήμες της Παιδαγωγικής και πρώτη εφηβεία, Συμβολή στη διδακτική μεθοδολογία της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ., και Παπαϊωάννου, Μ. (2016). Η θέση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο του 21ου αιώνα. Ζητήματα υποχρεωτικότητας, προγράμματος σπουδών και παιδαγωγικής προσέγγισης. Στο Σ. Γρόσδος (επιμ.), *Προγράμματα Σπουδών-Σχολικά εγχειρίδια. Από το παρελθόν, στο παρόν και το μέλλον. Πρακτικά Συνεδρίου* (σελ. 201-212). Αθήνα: Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ, ΠΕΕ, Pierce-Αμερικάνικο Κολλέγιο Αθηνών Ελλάδος.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2017). Η Θρησκευτική Εκπαίδευση στην Ελλάδα αλλάζει: η παιδαγωγική και διδακτική καινοτομία των νέων Π.Σ. Στο Πρακτικά του Πανελλήνιου Συνεδρίου Θεολόγων «Ζητήματα Διδακτικής των Θρησκευτικών», τ. 1, 20-21 Μαΐου 2017. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Περιφερειακή Διεύθυνση Α' και Β' Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ. (2019). Τι Θρησκευτικά χρειάζεται η Εκπαίδευση σήμερα; Αθήνα: Gutenberg.
- Κουκουνάρας-Λιάγκης, Μ., Βαλλιανάτος, Α., & Ζιάκα, Α. (2016). Θρησκεία και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Στο *Διαπολιτισμική Θρησκευτική Εκπαίδευση και Ισλαμικές Σπουδές: Προκλήσεις και Προοπτικές σε Ελλάδα, Ευρώπη, ΗΠΑ. Δίγλωσση έκδοση// Intercultural Religious Education and Islamic Studies: Challenges and Prospects in Greece, Europe, USA* (pp. 132-149 και 150-166). Επιμέλεια: Αγγελική Ζιάκα. Αθήνα: Μαΐστρος.
- [Μητροπούλου Βασιλική](#) (2015). [Οι ΤΠΕ στη Διδακτική του Μαθήματος των Θρησκευτικών](#). Θεσσαλονίκη. ΟΣΤΡΑΚΟΝ.
- Ντεμπρέ, Ρ. (2002). Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο, Υπόμνημα στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας της Γαλλίας Ζακ Λανγκ (μτφρ. Γ. Καράμπελας). Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».
- Παπαϊωάννου, Μ. (2018). Μπορεί να είναι αποτελεσματικός ο διδακτικός διαθρησκειακός διάλογος στο Μάθημα των Θρησκευτικών; Μία εμπειρική έρευνα. *Ελληνική Περιοδική Έκδοση για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση/Greek Journal of Religious Education*, 1 (1), σελ. 41-62. doi: 10.30457/031020184
- Περσελής, Ε. Π. (2007). *Σχολική Θρησκευτική Αγωγή. Μελετήματα*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- [Τσιρώνης Χρήστος](#) (2005). [Το μάθημα των θρησκευτικών ως μάθημα συμφιλίωσης και καταλλαγής](#). Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας "Τα Θρησκευτικά ως Μάθημα Ταυτότητας και Πολιτισμού. Αθήνα. Αθήνα. σ.76-88.
- [Παπαγεωργίου Νίκη, Τσιρώνης Χρήστος](#) (2016). [Η διαπολιτισμική θρησκευτική εκπαίδευση στη Θράκη: Κοινωνική πραγματικότητα, προκλήσεις και προοπτικές](#). Διαπολιτισμική Θρησκευτική Εκπαίδευση και Ισλαμικές Σπουδές. Προκλήσεις και Προοπτικές σε Ελλάδα, Ευρώπη, ΗΠΑ. Επιμέλεια: Αγγελική Ζιάκα. Αθήνα. Μαΐστρος.
- Βιβλιογραφία στα Αγγλικά
- Avest I. (ter) κ. ά. (επιμ) (2009), *Dialogue and conflict on religion. Studies of classroom interaction on European countries*, Waxmann, Münster.

- Barrett M. (επιμ.) (2013), *Interculturalism and multiculturalism: similarities and differences*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- Barrett M., Byram M., Lázár I., Mompoin-Gaillard P. and Philippou S. (2013) *Developing intercultural competence through education*, Council of Europe, Strasbourg.
- Baumann G. (1999), *The multicultural riddle: rethinking national, ethnic and religious identities*, Routledge, London.
- Council of Europe (2003). *Education for Intercultural and Interfaith dialogue. Proposal for a new project. Working document prepared by the Secretariat for the Steering Committee for Education (CD-ED), Educational Policies and European Dimension Division, Directorate of School, Out-of-School and Higher Education, Directorate General IV. Strasbourg: Council of Europe.*
- Council of Europe (2008). *Recommendation CM/Rec (2008)12 of the Committee of Ministers to member states on the dimension of religions and non-religious convictions within intercultural education*. Ανακτήθηκε στις 24/10/2019 από:
<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1386911&Site=CM>
- Council of Europe (2013), "Autobiography of intercultural encounters through visual media", Council of Europe, Strasbourg, διαθέσιμο στο
www.coe.int/t/dg4/autobiography/AEIVM_Tool_en.asp, προσβάσιμο στις 25 Αυγούστου 2015.
- Davis D. H. and Miroshnikova E. (επιμ.) (2012). *The Routledge international handbook of religious education*, Routledge, London and New York.
- Day A. (2011). *Believing in belonging: belief and social identity in the modern world*, Oxford University Press, Oxford.
- Jackson R. (2012). "Religious education and the arts of interpretation revisited", στο Avest I. (ter) (επιμ.), *On the edge: (auto)biography and pedagogical theories on religious education*, Sense Publishers, Rotterdam.
- Pépin, L. (2009). *Teaching about religions in European School Systems: Policy issues and trends*. NEF Initiative on Religion and Democracy in Europe, Network of European Foundations.
- Marian Souza, Gloria Durka, Kathleen Engebretson, Robert Jackson, Andrew McGrady. (2006) *International Handbook of the Religious, Moral and Spiritual Dimensions in Education*, Springer.
- [Caroline Starkey](#), [Emma Tomalin](#) (eds.) (2021). *The Routledge Handbook of Religion, Gender and Society* Routledge, London.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Ελληνική Περιοδική Έκδοση για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση/Greek Journal of Religious Education
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/gjre/issue/view/2132>
 British Journal of Religious Education
 Religious Education

Δ03 Αισθητική, Μουσική και Φυσική Αγωγή

Δ03 01 Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Ζωγραφική και Εφαρμογές

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Ζωγραφική και Εφαρμογές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστήριο –παρουσιάσεις ppt και Βίντεο	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Εργαστηριακή άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του φαινομένου της τέχνης στη ζωή και την εκπαίδευση του ανθρώπου γενικότερα. Σε αυτό το πλαίσιο οι τεχνικές της ζωγραφικής προσεγγίζονται ως ένα γλωσσικό σύστημα των οπτικών σημείων, των συμβόλων και των εικόνων που το κάθε παιδί, ο κάθε άνθρωπος, μπορεί και οφείλει να μάθει να διαβάζει και να εκφράζει, να απορρίπτει ή να αποδέχεται. Το μάθημα είναι εισαγωγικό για τη μελέτη βασικών θεωρητικών αρχών και τεχνικών της ζωγραφικής. Επιπλέον, πραγματεύεται την τέχνη ως μια αναντικατάστατη διαδικασία για την ανάπτυξη και την καλλιέργεια των βασικών λειτουργιών της σκέψης και της πράξης, της μάθησης, της οικοδόμησης γνώσης, του πειραματισμού, της έρευνας και αυτοέκφρασης και καλλιέργεια της κριτικής σκέψης. Στο μάθημα γίνονται ενδεικτικές αναφορές στην ιστορία της τέχνης για την καλύτερη κατανόηση του φαινομένου της τέχνης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο συσχετισμό της τέχνης με τα άλλα γνωστικά αντικείμενα (διαθεματικότητα/διεπιστημονικότητα). Το μάθημα επίσης αποσκοπεί στην καλλιέργεια της εικαστικής δημιουργίας των φοιτητών/τριών ως μελλοντικών εκπαιδευτικών, καθώς και στην θεωρητική και στην πρακτική κατάρτισή τους, σε ό,τι αφορά στη μεθόδευση και στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων των εικαστικών τεχνών στην εκπαίδευση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες, αρχές και νοήματα των εικαστικών τεχνών στην εκπαίδευση και τη ζωή του ανθρώπου γενικότερα
- Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά και παιδαγωγικές αρχές για το σχεδιασμό κατάλληλων μαθησιακών περιβαλλόντων για την επαφή των μαθητών/τριών με τις εικαστικές τέχνες
- Να έχει αντιληφθεί το γεγονός ότι η τέχνη είναι μέσο διερεύνησης, μάθησης και έκφρασης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων και επίσης να χρησιμοποιεί την τέχνη σε συνδυασμό (διεπιστημονικά) με άλλα γνωστικά αντικείμενα
- Να αντιλαμβάνεται τη σημασία κυκλικής επεξεργασίας και της εξέλιξης ενός δημιουργήματος, ενδεχομένως και τροποποίησης της αρχικής ιδέας ως αποτέλεσμα περαιτέρω αναζήτησης - συζήτησης, κριτικής και επιρροής.
- Να γνωρίζει ότι οι εικαστικές δραστηριότητες δεν πρέπει να οδηγούν σε στερεότυπα, που εμποδίζουν την ανάπτυξη της δημιουργικότητας του μαθητή/τριας.
- Να γνωρίζει ότι οι εικαστικές τέχνες στην εκπαίδευση είναι κάτι περισσότερο από μια εξειδίκευση και συσσώρευση τεχνικών γνώσεων και υλικών και ότι πέρα από αυτά, είναι μία δημιουργική στοχαστική διερευνητική δραστηριότητα και διανοητική επεξεργασία συσχετισμών με εναλλακτικές προσλαμβάνουσες.
- Να αποφεύγει τις αξιολογικές συγκρίσεις στα έργα των μαθητών/τριών ή τα αρνητικά σχόλια. Αντίθετα να αναδεικνύουν τη μοναδικότητα, τη διαφορετικότητα και την εκφραστικότητα της κάθε σύνθεσης, κτλ. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει σωστός και λανθασμένος τρόπος. Υπάρχει μόνο ο προσωπικός τρόπος.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Διερευνητικές αναζητήσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή, παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες)

2η Εβδομάδα

- Γενικές αρχές και υλικά ζωγραφικής-αναφορές από την ιστορία της τέχνης

3η Εβδομάδα

- Θεωρία χρωμάτων-υλικά χρωμάτων. Η χρήση του χρώματος στην καθημερινή ζωή και στις εφαρμοσμένες τέχνες

4η Εβδομάδα

- Βασικές αρχές σχεδίου-σύνθεση, σημείο, επίπεδο, τονική κλίμακα

5η Εβδομάδα

- Τεχνικές ζωγραφικής-γεωμετρική τέχνη

6η Εβδομάδα

- Τεχνικές ζωγραφικής-τεχνική αερογράφου

7η Εβδομάδα
• Τεχνικές ζωγραφικής-ξυστό χαρτί
8η Εβδομάδα
• Τεχνικές ζωγραφικής-πουαντισμός
9η Εβδομάδα
• Μικτές τεχνικές-ανάγλυφο & επίπεδο κολάζ
10η Εβδομάδα
• Τυπώματα-αποτυπώματα-φροτάζ
11η Εβδομάδα
• Αυτοσχεδιασμός – αναζήτηση του τυχαίου-εμπρεσιονισμός
12η Εβδομάδα
• Απεικονίσεις εκ του φυσικού
13η Εβδομάδα
• Απεικονίσεις μορφών από το φυσικό και τεχνικό περιβάλλον

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις- συζήτηση, επίδειξη εποπτικού υλικού, φθίνουσα καθοδήγηση, αναστοχασμός.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση - Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	78 ώρες	3
	Σεμινάρια	10 ώρες	0,40
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	6 ώρες	0,30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων/ εκδηλώσεων/ εργαστηρίων/ εκθέσεων	6 ώρες	0,30
	Σύνολο ωρών	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση προκύπτει από: - τις εικαστικές δραστηριότητες που δημιουργούνται σε κάθε μάθημα (sketchbook, ατομικός φάκελος) - προσθετικές θεωρητικές εργασίες (π.χ. σχέδια μαθήματος και πορείες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βάος, Α. (2000). Εικαστική αγωγή στην ελληνική εκπαίδευση. Ιστορική αναδρομή: Προσεγγίσεις στη διδασκαλία της τέχνης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Chapman, L. (1993). Διδακτική της τέχνης: Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή. Αθήνα: Νεφέλη.
- Δημητράτου, Β. (2000). Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται Α΄ και Β΄ Τόμος. Αθήνα: Πατάκης.
- Erstein, A. W. και Τρίμη, Ε. (2005). Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά: Ενισχύοντας τους μικρούς καλλιτέχνες. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Μαγουλιώτης, Α. (2002). Εικαστικές δημιουργίες Ι: Μέσα από την παρατήρηση. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μαγουλιώτης, Α. (2002). Εικαστικές δημιουργίες ΙΙ: Μέσα από τη φαντασία. Αθήνα: Καστανιώτης
- Malchiodi, A. C. (2001). Κατανοώντας τη ζωγραφική των παιδιών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπέλλας, Θρ. (2000). Το Ιχνογράφημα του Παιδιού. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Robinson K., (1999). Οι τέχνες στα σχολεία. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Σάλλα-Δοκουμετζίδη, Τ. (1996). Δημιουργική Φαντασία και παιδική τέχνη. Αθήνα: Εξάντας.
- Seitz, R. & Daucher, H. (2003). Διδακτική των εικαστικών τεχνών - Σύγχρονες κατευθύνσεις για το μάθημα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Thomas, G. & Silk, A. (1997). Η ψυχολογία του παιδικού σχεδίου. Αθήνα: Καστανιώτης.

Δ03 02 Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Γλυπτική και Εφαρμογές**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικαστική Έκφραση του Παιδιού: Γλυπτική και Εφαρμογές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστήριο –παρουσιάσεις ppt και Βίντεο	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Εργαστηριακή άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η συγκεκριμένη θεματική ενότητα προσλαμβάνεται ως ένας τρόπος δημιουργίας και κριτικού στοχασμού, που αποκαλύπτει την οργανωμένη γνώση για την τέχνη, αφυπνίζει το ενδιαφέρον για καλλιτεχνική δράση, αλλά και προσφέρει την ευκαιρία για μια ευρύτερη διανοητική-πολιτισμική καλλιέργεια. Με την έννοια αυτή, η καλλιτεχνική παιδεία μέσω της γλυπτικής έκφρασης γίνεται αντιληπτή ως μια συμμετοχή σε έναν ανοιχτό, δημιουργικό, διερευνητικό και κριτικό διάλογο, που βοηθά το άτομο να συγκροτηθεί ως υποκείμενο, βιώνοντας βαθύτερα τη σχέση του με τον εαυτό του και τον κόσμο. Η σύγχρονη εικαστική δημιουργία, σε όλες τις μορφές της, ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτηριστική κατασκευές, δρώμενα, video, νέες τεχνολογίες, φωτογραφία κ.ά., ενεργοποιήσουν τις αισθήσεις, εμπλουτίσουν με ερεθίσματα και εμπειρίες το παιδί, αναπτύσσουν τη φαντασία, οικοδομούν νέες γνώσεις, δημιουργούν διόδους έκφρασης συναισθημάτων, αντιλήψεων και προβληματισμού και τέλος ενισχύσουν τη δημιουργικότητα του παιδιού και την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης. Το μάθημα συνίσταται στη θεωρητική και πρακτική προσέγγιση ζητημάτων του χώρου, της μορφής και του όγκου, με ασκήσεις που στοχεύουν στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ έργου και περιβάλλοντος χώρου. Σε αυτό το πλαίσιο οι τεχνικές της γλυπτικής προσεγγίζονται ως ένα σύνολο υλικών σημείων, συμβόλων και σημασιών που το κάθε παιδί, ο κάθε άνθρωπος, μπορεί και οφείλει να μάθει να «διαβάζει» και να εκφράζει. Το μάθημα είναι εισαγωγικό για τη μελέτη βασικών θεωρητικών αρχών και τεχνικών της γλυπτικής και γενικότερα των κατασκευών. Σε γενικές γραμμές, οι κατασκευαστικές δραστηριότητες είναι μια διαδικασία προσανατολισμένη που εμπλέκει και αναπτύσσει τις γνωστικές δεξιότητες και την

επίλυση προβλήματος, το συσχετισμό, και τις συντονιστικές δεξιότητες (συντονισμό: εγκεφάλου-ματιού-χεριού). Απαιτούν προκαθορισμένα υλικά και αυξημένη καθοδήγηση. Στο μάθημα γίνονται ενδεικτικές αναφορές στην ιστορία της τέχνης για την καλύτερη κατανόηση του φαινομένου της τέχνης. Το μάθημα επίσης αποσκοπεί στην καλλιέργεια της εικαστικής δημιουργίας των φοιτητών/τριών ως μελλοντικών εκπαιδευτικών, καθώς και στην θεωρητική και στην πρακτική κατάρτισή τους, σε ό,τι αφορά στη μεθόδευση και στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων των εικαστικών τεχνών στην εκπαίδευση. Τέλος, οι φοιτητές/τριες καθοδηγούνται στην υιοθέτηση της αντίληψης ότι οι εικαστικές δραστηριότητες και κατασκευές είναι διαδικασίες που ενεργοποιούν την έμπνευση, τη φαντασία, τον αυτοσχεδιασμό και τα συναισθήματα και είναι μια ανοικτή, διερευνητική και κατά κάποιο τρόπο «μη δομημένη συμβατικά» δραστηριότητα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά και παιδαγωγικές αρχές για το σχεδιασμό κατάλληλων μαθησιακών περιβαλλόντων για την επαφή των μαθητών/τριών με τις εικαστικές τέχνες
- Να έχει αντιληφθεί το γεγονός ότι οι κατασκευαστικές δραστηριότητες είναι μια διαδικασία προσανατολισμένη που εμπλέκει και αναπτύσσει τις γνωστικές δεξιότητες και την επίλυση προβλήματος, το συσχετισμό, και τις συντονιστικές δεξιότητες (συντονισμό: εγκεφάλου-ματιού-χεριού).
- Να αντιλαμβάνεται τη σημασία της κυκλικής επεξεργασίας και της εξέλιξης ενός δημιουργήματος
- Να έχει κατανοήσει τις τεχνικές και εκφραστικά ρεύματα στη γλυπτική, να έχουν εξοικειωθεί με τα εκφραστικά μέσα, τα μεθοδολογικά εργαλεία αναπαράστασης και κατασκευών
- Να γνωρίζει ότι οι εικαστικές κατασκευές απαιτούν προκαθορισμένα υλικά και αυξημένη καθοδήγηση.
- Να αποφεύγει τις αξιολογικές συγκρίσεις στα έργα των μαθητών/τριών ή τα αρνητικά σχόλια. Αντίθετα να αναδεικνύουν τη μοναδικότητα, τη διαφορετικότητα και την εκφραστικότητα της κάθε σύνθεσης, κτλ. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει σωστός και λανθασμένος τρόπος.
- Να δημιουργεί ένα συμμετοχικό, συλλογικό και ερευνητικό πλαίσιο, που προάγει τη βαθύτερη κατανόηση και αξιοποιεί τη βιωματική γνώση των μαθητών/τριών
- Να διαμορφώνει ένα ανοικτό, χαλαρά δομημένο και επί της ουσίας ευχάριστο παιδαγωγικό διερευνητικό περιβάλλον.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Διερευνητικές αναζητήσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή, παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες)

2η. Εβδομάδα

- Τεχνικές και υλικά γλυπτικής-αναφορές από την ιστορία της τέχνης

3η. Εβδομάδα

- Κινητική γλυπτική σύρμα –AlexCalder (σύρμα)

4η. Εβδομάδα

- Τεχνικές γλυπτικής -γεωμετρική αφαίρεση-Νεοπλαστικισμός, Mondrian (παπιέ- μασέ)

5η. Εβδομάδα

- Τεχνικές γλυπτικής – readymade ανακυκλώσιμα υλικά

6η. Εβδομάδα

- Τεχνικές γλυπτικής – readymade ανακυκλώσιμα υλικά

7η. Εβδομάδα

- Τεχνικές γλυπτικής – readymade ανακυκλώσιμα υλικά

8η Εβδομάδα

- Γλυπτική στο χώρο-Installations

9η. Εβδομάδα

- Γλυπτική με εναλλακτικά υλικά (γυψόγαζα και αλουμινόχαρτο)

10η. Εβδομάδα

- Κεραμική-γλυπτική(επίσκεψη στα Εικαστικά Εργαστήρια)

11η. Εβδομάδα

- Τεχνικές γλυπτικής – Landart

12η. Εβδομάδα

- Performances –Το σώμα ως μέσο έκφρασης

13η. Εβδομάδα

- Γλυπτική - Πολυμεσικά περιβάλλοντα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις- συζήτηση, επίδειξη εποπτικού υλικού, φθίνουσα καθοδήγηση, αναστοχασμός.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	78 ώρες	3
	Σεμινάρια	10 ώρες	0,40

	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	6 ώρες	0,30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων/ εκδηλώσεων/εργαστηρίων/εκθέσεων	6 ώρες	0,30
	Σύνολο ωρών	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση προκύπτει από: - τις εικαστικές δραστηριότητες που δημιουργούνται σε κάθε μάθημα (sketchbook, ατομικός φάκελος) - προσθετικές θεωρητικές εργασίες (π.χ. σχέδια μαθήματος και πορείες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Daucher, H. & Seitz, R. (2003). *Διδακτική των εικαστικών Τεχνών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Delpeux H. (1987). *Κούκλες και μαριονέτες*, μτφρ. Α. Στρουμπούλη. Αθήνα: Gutenberg.

Foster, H., Krauss, R., Bois, Y.A. & Buchloh, B.H.D. (2007). *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*. (Επιμ. Μ. Παπανικολάου, μτφρ. Ι. Τσολακίδου). Αθήνα: Επίκεντρο.

Gaillot Bernard-Andre, *Πλαστικές Τέχνες: Στοιχεία μιας Διδακτικής Κριτικής*, μτφρ. Μ. Καρρά, Αθήνα: Νεφέλη, 2002.

Plowman J. (2000). *Εγκυκλοπαίδεια της γλυπτικής*, μτφρ. Ε. Νοέλα. Αθήνα: Ιων.

Βάος, Α. (2008). *Ζητήματα διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών*. Αθήνα: Τόπος

Δημητράτου, Β. (2000). *Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται Α΄ και Β΄ Τόμος*. Αθήνα: Πατάκης.

Μαγουλιώτης, Α. (2002). *Εικαστικές δημιουργίες Ι: Μέσα από την παρατήρηση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μαγουλιώτης, Α. (2002). *Εικαστικές δημιουργίες ΙΙ: Μέσα από τη φαντασία*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μαγουλιώτης, Α. (2017). *Εικαστική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Συμμετρία.

Σάλλα, Τ. (επιμ.) (2011). *Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης*. Αθήνα: Νήσος.

Δ03 03 Πρακτικές Τέχνες του Θεάτρου και Θεωρία Δράματος

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Πρακτικές Τέχνες του Θεάτρου και Θεωρία Δράματος</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	διαλέξεις		39
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Οικείωση με στοιχεία από τις πρακτικές τέχνες του θεάτρου ➤ Οικείωση με τις βασικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις του δράματος ➤ Οικείωση με μεθόδους αξιοποίησης των παραπάνω στοιχείων στη θεατροπαιδαγωγική πρακτική
Γενικές Ικανότητες
- Οι φοιτητές να είναι ικανοί να μεταστοιχειώνουν τη θεωρία σε πράξη - Να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν στοιχεία από τη θεωρία του δράματος σε διαφορετικά αντικείμενα του σχολικού προγράμματος - Να μπορούν να οργανώσουν σχολική θεατρική παράσταση, ακόμα και με λιτά μέσα. - Να μπορούν να σχεδιάζουν, να πραγματοποιούν και να αξιολογούν διαφορετικές θεατροπαιδαγωγικές εφαρμογές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στοιχεία σημειολογίας του Θεάτρου- Οι σύγχρονοι θεωρητικοί του δράματος (. Uberfield, Fischer-Lichte κ.λπ) Μεγάλες σχολές θεατρικής ερμηνείας και σκηνοθεσίας και παιδαγωγικές εφαρμογές τους. Θεατρικά παιχνίδια που βασίζονται στις παραπάνω θεωρίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Παραδόσεις -εργαστηριακό μάθημα- παιδαγωγικές εφαρμογές		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	
	Εργαστήριο	61	
		100	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ			

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ*Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:*

Μουδατσάκης, Τηλέμαχος, Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση.

Μουδατσάκης, Τηλέμαχος, Η θεωρία του δράματος.

Γραμματάς, Θεόδωρος. (2004) Διαδρομές στη θεατρική ιστορία, Αθήνα : Εξάντας

Γραμματάς, Θεόδωρος (2004) Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στο Σχολείο. Πρωτοβάθμια-δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Αθήνα: Ατραπός, [με τον Τάκη Τζαμαργιά]

Γραμματάς, Θεόδωρος (2004) Το Θέατρο στο Σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής, Αθήνα: Ατραπός

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Διασκευές έργων του Σαίξπηρ για παιδιά και νέους. Θέατρο-Λογοτεχνία, Αθήνα: εκδ. Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Δρώμενα και Λαϊκό Θέατρο. Θράκη – Αιγαίο-Κύπρος. Συγκριτική Μελέτη, Αθήνα: Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Για το δράμα και το θέατρο, Αθήνα : Εξάντας

Γραμματάς, Θεόδωρος (2007) Η Σχολική Θεατρική Παράσταση. Οδηγός για εκπαιδευτικούς, Αθήνα: Ατραπός

Γραμματάς, Θεόδωρος (2008) Θέατρο και Πολιτισμός στο Σχολείο. Για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης [με τον Τηλέμαχο Μουδατσάκι], Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.

Γραμματάς, Θεόδωρος (2008) Νεοελληνικό Θέατρο (1880-1930) Εγχειρίδιο Διδασκαλίας του μαθήματος Νεοελληνικό Θέατρο (1600-1940)-Κινηματογράφος της ενότητας Ελληνικός Πολιτισμός του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Αθήνα : έκδοση Ε.Α.Π.

Γραμματάς, Θεόδωρος (2011) Εισαγωγή στην ιστορία και τη θεωρία του θεάτρου, Αθήνα: Εξάντας.

Δ03 04 Ιστορία Τέχνης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εισηγήσεις –παρουσιάσεις οπτικο - ακουστικού υλικού, ppt, βίντεο, βιωματικές εφαρμογές	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το περιεχόμενο του μαθήματος εστιάζει στην τέχνη του δυτικού πολιτισμού, στους τομείς των εικαστικών τεχνών και της μουσικής, από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα έως τον 21^ο κατά τη διάρκεια των οποίων συντελούνται μεγάλες αλλαγές στους ρόλους και τους σκοπούς, στη μορφή και στο περιεχόμενό τους. Η καλλιτεχνική δημιουργία δεν προσεγγίζεται με βάση μόνο τα εκφραστικά ζητήματα δομής, σύνθεσης, μορφής και περιεχομένου αλλά και μέσα στο γενικότερο πλαίσιο των εκάστοτε πολιτιστικών, πολιτικών και κοινωνικών παραμέτρων. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στα βασικά χαρακτηριστικά των κυριότερων εικαστικό - μουσικοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων μέσα από θεωρητικές αρχές και πρακτικές εφαρμογές, για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί η ιστορία της τέχνης στο σχολείο ως μια δια-καλλιτεχνική και διεπιστημονική εκφραστική και ερευνητική προσέγγιση. Με αυτόν τον τρόπο επιχειρείται η σύνδεση αναπαραστασιακών-ακουστικών συστημάτων για την αναζήτηση-οικοδόμηση νέων παιδαγωγικών και επιστημολογικών ιδεών και αντιλήψεων για τον εκπαιδευτικό και ερευνητικό σχεδιασμό. Σημαντικό ρόλο έχουν επίσης στο μάθημα οι τρέχουσες τάσεις στην έρευνα, στους τομείς των κοινωνικών επιστημών και της εκπαίδευσης αναφορικά με τις βασισμένες στην τέχνη ερευνητικές πρακτικές, (ArtsBasedResearch) όπως: οπτική αφήγηση, κολλάζ, περφόρμανς, οπτικές τέχνες, μουσικές και πολυμεσικές παραστάσεις, installations, φωτογραφία, videoart, κ.λπ., αποτελούν μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τους/ τις

ποιοτικούς/ές ερευνητές/ τριες ως νέα ερευνητικά μέσα και ως εναλλακτικός τρόπος διεύρυνσης του ερευνητικού τους σχεδιασμού και της κατανόησης του κόσμου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και κινήματα της ιστορίας της τέχνης.
- Έχει κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά και τις παιδαγωγικές αρχές για το σχεδιασμό διακαλλιτεχνικών – διεπιστημονικών κατάλληλων μαθησιακών περιβαλλόντων στο σχολείο.
- Έχει αντιληφθεί το γεγονός ότι οι τέχνες συνολικά είναι μέσο διερεύνησης, μάθησης καθώς και έκφρασης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων και επίσης να χρησιμοποιεί την τέχνη σε συνδυασμό (διεπιστημονικά) με άλλα γνωστικά αντικείμενα.
- Αντιλαμβάνεται τη σημασία της κυκλικής επεξεργασίας και της εξέλιξης ενός δημιουργήματος, ενδεχομένως και τροποποίησης της αρχικής ιδέας ως αποτέλεσμα περαιτέρω αναζήτησης - συζήτησης, κριτικής και επιρροής.
- Έχει κατανοήσει ότι η επαφή με την ιστορία της τέχνης είναι μια δημιουργική, αναδυόμενη, ερμηνευτική και πολυτροπική διαδικασία.
- Γνωρίζει ότι οι τέχνες στην εκπαίδευση είναι κάτι περισσότερο από μια εξειδίκευση και συσσώρευση τεχνικών γνώσεων, οργάνων και υλικών και ότι πέρα από αυτά, είναι μία δημιουργική στοχαστική διερευνητική δραστηριότητα και διανοητική επεξεργασία συσχετισμών με εναλλακτικές προσλαμβάνουσες.
- Αποφεύγει τις στερεότυπες αξιολογικές συγκρίσεις στα έργα τέχνης και κατ' επέκταση των μαθητών/τριών. Αντίθετα να αναδεικνύει τη μοναδικότητα, τη διαφορετικότητα και την εκφραστικότητα της κάθε σύνθεσης, κτλ. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει σωστός και λανθασμένος τρόπος. Υπάρχει μόνο ο προσωπικός τρόπος.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Διερευνητικές αναζητήσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα, ενσυναίσθηση
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή, παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες)

2η. Εβδομάδα

- Γενικές αρχές και θεωρίες από την ιστορία της τέχνης

3η. Εβδομάδα

19^{ος} αιώνας: Η τέχνη του 19^{ου} αιώνα- κινήματα στην Ευρώπη στη μουσική και τα εικαστικά
4η. Εβδομάδα 19^{ος} αιώνας: Εικαστικο- Μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις του 19^{ου} αιώνα- η εκπαίδευση των Τεχνών κατά το 19^ο αιώνα - Arts- based Research: Βασικές Αρχές, πρώτη ανάθεση εργασιών σε ομάδες
5η. Εβδομάδα 19^{ος} αιώνας: Οι τέχνες σε άλλα μέρη του κόσμου, επιρροές και επιδράσεις
6η. Εβδομάδα 20^{ος} αιώνας: Αντι- ρομαντισμός και κοινωνικό γίνεσθαι
7η. Εβδομάδα 20^{ος} αιώνας: Καταρρίπτοντας το κατεστημένο: η ελευθερία (;) των Τεχνών - Arts- based Research: Σύνδεση θεωρίας και πράξης, ανάθεση τελικών εργασιών στις ομάδες
8η. Εβδομάδα 20^{ος} αιώνας: Εικαστικο- Μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις του 20^{ου} αιώνα- ο διάλογος ανάμεσα στην Τέχνη, την Επιστήμη και την Εκπαίδευση
9η. Εβδομάδα 20^{ος} αιώνας: παραδείγματα αναφοράς για μία δια-καλλιτεχνική και διεπιστημονική εκφραστική και ερευνητική προσέγγιση της γνώσης
10η. Εβδομάδα 21^{ος} αιώνας: Σύγχρονες Τάσεις Δημιουργίας - Arts- based Research: Παρουσιάσεις- Περφόρμανς.α.
11η. Εβδομάδα 21^{ος} αιώνας: Σύγχρονες Εικαστικο-Μουσικοπαιδαγωγικές Τάσεις - Arts- based Research: Παρουσιάσεις- Περφόρμανς.α.
12η. Εβδομάδα - Δημιουργική Εικαστική και Μουσική Διεπιστημονική συνεύρεση- τελικά γίνεται αλλιώς; - Arts- based Research: Παρουσιάσεις- Περφόρμανς.α.
13η. Εβδομάδα Αξιολόγηση μέσω της Arts- based Research

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων. - Προβολή βίντεο- όπερα, μιούζικαλ, συνθέσεις- youtube, περφόρμανς, εικαστικών εκθέσεων κ.α. - Δημιουργία βίντεο/ video clip/ έργου/ κομματιού ως μέρος μίας performance.

	• Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ			
	Εισηγήσεις	70 ώρες	2,8
	Σεμινάρια- καλλιτεχνικά εργαστήρια	10 ώρες	0,40
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων/ μουσικών εκδηλώσεων/ εργαστηρίων/εκθέσεων	10 ώρες	0,40
	Παρουσίαση εργασιών	5 ώρες	0,20
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης. Εκπόνηση σχεδίων εργασίας (project) .	5 ώρες	0,20
	Σύνολο	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με εργασία και περφόρμανς, παρουσίαση, δημιουργία καλλιτεχνήματος.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Adorno, T. W. (1997). *Aesthetic theory*. London: Athlone Press.
- Argan, G. C. (2002). *Η Μοντέρνα Τέχνη*. (Μτφρ.: Λ. Παπαδημήτρη). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Cahnamann-Taylor, M. & Siegesmund, R. (Eds.) (2008). *Arts-based research in education*. Foundations for practice New York: Routledge.
- Δασκαλοθανάσης, Ν. (2004). *Ο καλλιτέχνης ως ιστορικό υποκείμενο: Από τον 19ο στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Άγρα.
- Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. New Haven: Yale University Press
- Foster, H., Krauss, R., Bois, Y.A. & Buchloh, B.H.D. (2007). *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*. (Επιμ. Μ. Παπανικολάου, μτφρ. Ι. Τσολακίδου). Αθήνα: Επίκεντρο.
- Gilroy, A. & Lee, C. (2000). *Εικαστικές Τέχνες και Μουσική: θεραπεία και έρευνα*. Περιστέρι: Εκδόσεις Έλλην
- Gombrich, E. H. (2004). *Το Χρονικό της Τέχνης*. (Μτφρ.: Λ. Κασδάγλη). Αθήνα: ΜΙΕΤ.
- Hauser, A. (1968-1970). *Κοινωνική ιστορία της τέχνης*. (Μτφρ.: Τ. Κονδύλη). Τόμ. IV. Αθήνα: Κάλβος.
- Κόκκος Α. και Συνεργάτες (2011). *Εκπαίδευση μέσα από τις Τέχνες*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Leavy, P. (Ed.) (2018). *Handbook of arts-based research*. New York & London: The Guilford Press.
- Miller, A. (2002). *Αϊνστάιν, Πικάσο. Ο χώρος ο χρόνος και η ομορφιά*. Αθήνα: Τραυλός.

Small, K. (1998) *Musicking: The meanings of Performing and Listening*. Hanover and London: Wesleyan University Press.

Προτεινόμενο σύγγραμμα:

- **Καθρέφτης του κόσμου: Μια νέα ιστορία της τέχνης**

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 24154

Έκδοση: 1η έκδ./2009

Συγγραφείς: Bell Julian

ISBN: 978-960-455-605-2

Τύπος: Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης): ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

- **Το Χρονικό της Τέχνης**

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59369634

Συγγραφείς: E.H. Gombrich

Αριθμός Έκδοσης 1η έκδοση

Έτος Τρέχ. Έκδοσης 1998

ISBN 978-960-250-144-3

Εκδόσεις Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης

Αριθμός Σελίδων 687

Τύπος Σύγγραμμα

Διαθέτης (Εκδότης) ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Δ03 27 Παίζω, Δια-δρώ, Συν-αισθάνομαι στην Εκπαιδευτική Διαδικασία: το Πιάνο και Άλλα Μουσικά Όργανα

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 27	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παίζω, Δια-δρώ, Συν-αισθάνομαι στην Εκπαιδευτική Διαδικασία: το Πιάνο και Άλλα Μουσικά Όργανα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστηριακές ασκήσεις	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Εργαστήριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία, ομαδικές εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του εργαστηριακού μαθήματος είναι να ανακαλύψουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τις παιδαγωγικές διαστάσεις του παιχνιδιού, της διά-δρασης και του βιώματος μέσα από το πρίσμα της μουσικής, ενσωματώνοντας το πιάνο και άλλα μουσικά όργανα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ειδικότεροι στόχοι του εργαστηρίου είναι η εμβάθυνση σε σύγχρονα πεδία της μουσικοπαιδαγωγικής καθώς και η ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων σε ζητήματα μουσικοκινητικής έκφρασης μέσα από τη δημιουργική αξιοποίηση των μουσικών οργάνων. Οι βασικοί άξονες του μαθήματος αφορούν στην εξοικείωση με το βίωμα και την ενεργητική συμμετοχή, στην ενσωμάτωση του αυτοσχεδιασμού στην εκπαιδευτική διαδικασία- σε ατομικό επίπεδο και ομαδικά, καθώς και στην ανάπτυξη της μουσικότητας και της συνολικής αισθητικής αντίληψης των συμμετεχόντων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/ η φοιτητής / τρια θα: - e Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου. - e Έχει ακούσει, επεξεργαστεί, αναλύσει, και παίζει μέσα από δραστηριότητες διάφορα μουσικά έργα.

e	Έχει εμβαθύνει σε εφαρμοσμένες προσεγγίσεις διδασκαλίας.
e	Έχει γνώση γύρω από τα βασικά γνωρίσματα της Μουσικής και Μουσικοκινητικής Αγωγής- μουσικά όργανα, τραγούδι, ρυθμός, ήχος, δομή, φόρμα, είδος κ.α.- και πώς να τα χρησιμοποιεί δημιουργικά.
e	Είναι σε θέση να αναστοχαστεί και συνομιλήσει πάνω σε ζητήματα της σύγχρονης παιδαγωγικής αναφορικά με τις Τέχνες.
Γενικές Ικανότητες	
e	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
e	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
e	Ατομική και Ομαδική Εργασία
e	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων
e	Λήψη αποφάσεων
e	Σχεδιασμός και παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
e	Ενσυναίσθηση
e	Διερευνητικές αναζητήσεις
e	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
e	Αυτοσχεδιασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα	α. Τα μουσικά όργανα ως φορείς διερεύνησης του ήχου β. Παίζω μουσική
2η εβδομάδα	α. Η έννοια του γραπτού κειμένου στη μουσική: η παρτιτούρα και η -μη- χρήση της β. δρω με τη μουσική
3η εβδομάδα	α. Προσεγγίζοντας τον Αυτοσχεδιασμό I: μέθοδοι και εφαρμογή β. δια-δρω αυτοσχεδιαστικά
4η εβδομάδα	α. Ο Ρυθμός μέσα από τα Body Percussion β. τα εκπαιδευτικά μουσικά όργανα και η χρήση τους
5η εβδομάδα	α. Τα μουσικά όργανα στην Μουσική Παιδαγωγική: θεωρητικές προσεγγίσεις και δημιουργικές δραστηριότητες
6η εβδομάδα	α. Ομαδικότητα και μουσικά όργανα: Ιστορία, μέθοδοι, προκλήσεις, ανακαλυπτική διεργασία β. συνεργάζομαι και συν-αισθάνομαι
7η εβδομάδα	α. Η έννοια της μνήμης στη μουσική εκπαίδευση και η ακουστική αντίληψη β. προβολή μουσικών, ακουστικών, πολυτροπικών και άλλων παραδειγμάτων/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
8η εβδομάδα	α. Ο Μουσικός αυτοσχεδιασμός στην τάξη και στην πράξη: διαδραστικές ψηφιακές εφαρμογές β. προβολή μουσικών, ακουστικών, πολυτροπικών και άλλων παραδειγμάτων/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
10η εβδομάδα	Διευρύνοντας την αναζήτηση μουσικών στοιχείων: Ηχόχρωμα, Δυναμική, Δομή και δημιουργική προσέγγιση
11η εβδομάδα	α. Το παιχνίδι των Μουσικών οργάνων και η αξιοποίηση τους στην εκπαίδευση
12η εβδομάδα	α. Σύγχρονη μουσική δημιουργία: τα μουσικά όργανα «αλλιώς» β. παίζω, δρω, δημιουργώ
13η εβδομάδα	Αναστοχασμός, συμπεράσματα, ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- e Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - e Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων. - e Προβολή βίντεο- συναυλίες, όπερα, μπαλέτο, χορός συνθέσεις- youtube κ.α. - e Δημιουργία βίντεο/ video clip/ έργου/ κομματιού ως μέρος μίας performance. - e Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. - e Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. - e Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	6*13= 78	2,5
	Ομαδική εργασία εξάσκησης και ανατροφοδότησης	20	0,60
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	27	0,90
	Σύνολο Μαθήματος	125	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με εργαστηριακή εργασία και προφορική εξέταση που περιλαμβάνει πρακτική εφαρμογή των δραστηριοτήτων που έλαβαν χώρα στο εργαστήρι.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική - e Καραδήμου- Λιάτσου, Π. (2001). <i>Από την Ακοή στην Ακρόαση</i>, Αθήνα: Orpheus. - e Κοκκίδου, Μ. (2015). <i>Διδακτική της Μουσικής</i>, Αθήνα: Fagotto books - e Σέργη, Λ. (2003). <i>Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας</i>, Αθήνα: Gutenberg β. Αγγλική - e Gardner, H. (1983). <i>Frames Of Mind: The Theory Of Multiple Intelligences</i>, Basic Books, New York - e Robinson, J. (2005). <i>Deeper Than Reason. Emotion and its Role in Literature, Music, and Art</i>, London: Clarendon Press. - e Swanwick, K. (1994). <i>Musical knowledge Intuition, Analysis, and Music Education</i>. London; New York: Routledge.

Δ03 08 Εισαγωγή στη Μουσική

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 2 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Μουσική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εργαστηριακές ασκήσεις	6		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Εργαστηριακή Άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία, ομαδικές εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα	
Γενικές Ικανότητες	
e	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
e	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
e	Ομαδική Εργασία
e	Παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
e	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων
e	Λήψη αποφάσεων
e	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
e	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Α. Εισαγωγή στην Ενεργητική Ακρόαση, πηγές του Ήχου, η Φυσική των Ήχων, Ακουστική, χαρακτηριστικά, διακρίσεις κ.α. και δραστηριότητες Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 2η εβδομάδα** Α. Θεωρία της Μουσικής Ι- φθόγγοι, ρυθμικές αξίες, γλώσσα της μουσικής και δημιουργικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης . Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 3η εβδομάδα** Α. Θεωρία της Μουσικής ΙΙ- κλίμακες και τονικότητα, η αρμονία στη μουσική και η αποδόμηση της, και δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 4η εβδομάδα** Α. Ιστορία της Ελληνικής Μουσικής Ι- Αρχαία Ελλάδα- Βυζάντιο- Παραδοσιακή Μουσική και δραστηριότητες ενεργητικής ακρόασης, ακουστικής και κιναισθητικής αντίληψης, κ.α. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 5η εβδομάδα** Α. Ιστορία της Δυτικής Μουσικής Ι- Μονοφωνία, Πολυφωνία, Μπαρόκ- και δραστηριότητες ενεργητικής ακρόασης, ακουστικής αντίληψης, σύνθεσης κ.α. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 6η εβδομάδα** Α. Τα μουσικά όργανα- φυσική των μουσικών οργάνων, οικογένειες, χαρακτηριστικά, είδη ορχηστρών- μουσικά παραδείγματα ενσωμάτωσης στην εκπαίδευση, όπως ο Πέτρος και ο Λύκος του Prokofiev, ο οδηγός ορχήστρας για νέους του Britten κ.α. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 7η εβδομάδα** Α. Ιστορία της Δυτικής Μουσικής ΙΙ- Κλασική περίοδος, Ρομαντισμός, Όπερα- και δραστηριότητες. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 8η εβδομάδα** Α. Ιστορία της Δυτικής Μουσικής ΙΙΙ- ο 20^{ος} αιώνας και η σύγχρονη κλασική δημιουργία- δραστηριότητες ακουστικής αντίληψης και δημιουργίας performance. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 9η εβδομάδα** Α. Εθνομουσικολογικές προσεγγίσεις – Τα Βαλκάνια, η Ανατολή, η Ευρώπη- και δραστηριότητες αναγνώρισης, ακρόασης, κίνησης- χορού κ.α. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 10η εβδομάδα** Α. Εθνομουσικολογικές προσεγγίσεις- Η Αφρική, η Ωκεανία, η Αμερική και δραστηριότητες αναγνώρισης, ακρόασης, κίνησης- χορού, δημιουργίας μουσικών οργάνων κ.α.. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 11η εβδομάδα** Α. Ιστορία της Ελληνικής Μουσικής ΙΙ: Έντεχνη Ελληνική Μουσική- Επτανησιακή Σχολή, Εθνική σχολή, 20^{ος} και 21^{ος} αιώνας και δραστηριότητες. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 12η εβδομάδα** Α. Δημοφιλή είδη και Λαϊκή Μουσική και δραστηριότητες Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 13η εβδομάδα** Αναστοχασμός, συμπεράσματα, ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- e Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - e Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων.

	- e Προβολή βίντεο- όπερα, μιούζικαλ, συνθέσεις- youtube κ.α. - e Δημιουργία βίντεο/ videoclip/ έργου/ κομματιού ως μέρος μίας performance. - e Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. - e Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. - e Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	78	3
	Μικρές ατομικές εργασίες	16	0,70
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	6	0,30
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με εργαστηριακή εργασία και γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης, σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής .		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- e Καραδήμου- Λιάτσου, Π. (2001). *Από την Ακοή στην Ακρόαση*, Αθήνα: Orpheus.
- e Κοκκίδου, Μ. (2015), *Διδακτική της Μουσικής*, Αθήνα: Fagotto books
- e Κούρση, Μ. (επ.). (2007). *Μουσική*, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών
- e Λιάβας, Λ. επ. (2000), *Ελληνικά Λαϊκά Μουσικά Όργανα*, Αθήνα: Υπουργείο πολιτισμού.
- e Σέρρη, Λ. (2003). *Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας*. Αθήνα Gutenberg.
- e Σμωλ, Κ. (1983). *Μουσική- Κοινωνία- Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νεφέλη.
- e Χριστοφίλλου, Ι. Δ. (1985). *Θεωρία της Μουσικής- τόμοι Ι, ΙΙ*. Αθήνα: Music Lovers

β. Αγγλικά

- e Robinson, J. (2005). *Deeper Than Reason. Emotion and its Role in Literature, Music, and Art*, London: Clarendon Press.
- e Swanwick, K. (1998), *Music, Mind and Education*. London; New York: Routledge.
- e Woodford, P.G. (2005), *Democracy and Music Education: Liberalism, Ethics and Politics of Practice*, Bloomington: Indiana University

Περιοδικά: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Επιστημονικό Βήμα, Ρόμπτρο, Επιστήμες Αγωγής, Μουσική Εκπαίδευση, Μουσικοπαιδαγωγικά, Σύγχρονη Εκπαίδευση, Journal of Research in Music Education, British Journal of Music Education, International Journal of Music Education, Journal of Aesthetic Education, Music and Child Development κ.α.

Δ03 09 Μουσική με Έμφαση στη Μουσικοπαιδαγωγική**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μουσική με Έμφαση στη Μουσικοπαιδαγωγική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστηριακές ασκήσεις	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Εργαστηριακή άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία, ομαδικές εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα	
Γενικές Ικανότητες	
e	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
e	Ομαδική Εργασία
e	Αυτόνομη Εργασία
e	Παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
e	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων
e	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
e	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
e	Λήψη αποφάσεων
e	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
e	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Α. i. Εισαγωγή στη μουσικοπαιδαγωγική: Αρχαία Ελλάδα, Μεσαίωνα, Rousseau, Galin-Paris-Cheve, Curwen. ii. Δραστηριότητες για την ενδυνάμωση της ομάδας, τον παλμό και τον συντονισμό. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 2η εβδομάδα** Α. i. Η *Ρυθμική*- μουσικοπαιδαγωγική μέθοδος του Dalcroze-. ii. Δραστηριότητες που συνδέουν το σώμα, το μυαλό και το αυτί, με βάση την παραπάνω μέθοδο. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 3η εβδομάδα** Α. i. Η *Μουσικοκινητική Αγωγή* του C. Orff. ii. Εισαγωγικές δραστηριότητες αυτοσχεδιασμού, body percussion κ.α. και δημιουργία ηχητικής/ρυθμικής/ μουσικής ιστορίας. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 4η εβδομάδα** Α. i. Το μουσικοπαιδαγωγικό σύστημα του Kodaly. ii. το παραδοσιακό τραγούδι ως τρόπος προσέγγισης της μουσικής γνώσης, ρυθμικές δραστηριότητες κ.α. iii. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 5η εβδομάδα** Α. i. Σύγχρονες μουσικοπαιδαγωγικές τάσεις: η νέα προσέγγιση της μουσικοπαιδαγωγικής επιστήμης- Small, Swanwick, MMCP. Β. δραστηριότητες που ενώνουν τη μουσική με άλλες Τέχνες. iii. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 6η εβδομάδα** Α. i. Η μουσικοπαιδαγωγική προσέγγιση του Paynter. ii. Δραστηριότητες ακουστικής αντίληψης και σύνθεσης με βάση τον Ήχο. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 7η εβδομάδα** Α. i. Η Πραξιακή Φιλοσοφία του D.J. Elliott. και δραστηριότητες. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 8η εβδομάδα** Α. Προσεγγίσεις στην πολυπολιτισμική και διαπολιτισμική μουσική εκπαίδευση- Campbell, Nketia, Elliott κ.α. και πολυτροπικές μουσικές δραστηριότητες πάνω στην πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμικότητα. Β. iii. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 9η εβδομάδα** Α. Ο αυτοσχεδιασμός στη δημιουργική διαδικασία και δραστηριότητες. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 10η εβδομάδα** Α. Δυσκολίες μάθησης και Τέχνες: θεωρητικές κατευθύνσεις, τρόποι προσέγγισης και πρακτικές εφαρμογές. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 11η εβδομάδα** Α. α μέρος: Σύγκριση και συσχέτιση των μουσικών προσεγγίσεων και δραστηριότητες επ' αυτού. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 12η εβδομάδα** Α. β μέρος: Σύγκριση, συσχέτιση και δημιουργία *ιδιοπροσεγγίσεων*. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 13η εβδομάδα** Αναστοχασμός, συμπεράσματα, ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- e Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - e Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων.

	- e Προβολή βίντεο- όπερα, μιούζικαλ, συνθέσεις, youtube κ.α. - e Δημιουργία βίντεο ως μέρος μίας performance. - e Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. - e Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. - e Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	60	2,4
	Διαδραστική Διδασκαλία	18	0,70
	Ομαδική εργασία εξάσκησης και ανατροφοδότησης	16	0,60
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	6	0,30
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με Δημόσια Παρουσίαση- performance- και Γραπτή Εργασία- έκθεση.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική - e Ανδρούτσος, Π. (2012). <i>Μέθοδοι Διδασκαλίας της Μουσικής</i>- 3^η έκδοση, Αθήνα: Orpheus. - e Αργυρίου, Μ. & Διονυσίου, Ζ.(επιμ) (2007). <i>Πρακτικά πρώτου Πανελληνίου Συνεδρίου μουσικής αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: μεθοδολογικές και βιωματικές προσεγγίσεις των τάξεων από την Α΄ έως την ΣΤ΄ Δημοτικού</i>. Αθήνα: ΕΕΜΑΠΕ- Gutenberg - e Δογάνη, Κ. (2012). <i>Μουσική στην Προσχολική Αγωγή: Αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού</i>, Αθήνα: Gutenberg. - e Καραδήμου- Λιάτσου, Π. (2003). <i>Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20^ο αιώνα</i>, Αθήνα: Orpheus. - e Καρτασίδου Λ.(2004), <i>Εκπαιδευτικές-θεραπευτικές προσεγγίσεις της μουσικής στην ευρύτερη σημασία σε άτομα με ειδικές ανάγκες</i>, εκδ. Τυπωθήτω - e Κοκκίδου, Μ. (2015), <i>Διδακτική της Μουσικής</i>, Αθήνα: Fagotto books - e Σακελαρίδης, Γ. (2008), <i>Διαπολιτισμική Μουσική Εκπαίδευση</i>, Αθήνα: Ατραπός. - e Σέρρη, Λ. (2003). <i>Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας</i>. Αθήνα Gutenberg - e Σμωλ, Κ. (1983). <i>Μουσική- Κοινωνία- Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Νεφέλη

- e Edwards, L.C., Bayless, K.M., Ramsey, M.E. (2010), *Μουσική και κίνηση: ένας τρόπος ζωής για το μικρό παιδί* (Ε. Ζαχοπούλου, Ε. Κωνσταντινίδου, Μεταφρ., Ε. Ζαχοπούλου, Επιμ.,). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

β. Αγγλικά

- e Campbell, S. C., (2005) *Teaching Music Globally- Experiencing Music, Expressing Culture*, Oxford: Oxford University Press
- e Elliott, D. J., (1995) *Music Matters: A new philosophy of Music Education*, Oxford: Oxford University Press
- e Paynter, J. & Aston, P. (1970). *Sound and Silence: Classroom projects in Creative Music*. Cambridge: Cambridge University Press
- e Swanwick ,K., *Musical knowledge Intuition, Analysis, and Music Education*. London; New York: Routledge, 1994.

Περιοδικά: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Επιστημονικό Βήμα, Ρόπτρο, Επιστήμες Αγωγής, Μουσική Εκπαίδευση, Μουσικοπαιδαγωγικά, Σύγχρονη Εκπαίδευση, Journal of Research in Music Education, British Journal of Music Education, International Journal of Music Education, Journal of Aesthetic Education, Music and Child Development κ.ά.

Δ03 13 Θέατρο για Παιδικό και Νεανικό Κοινό

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέατρο για Παιδικό και Νεανικό Κοινό		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
➤ Οι φοιτητές να μπορούν να προετοιμάζουν την ανάγνωση και την παρακολούθηση ,από την πλευρά των παιδιών- αναγνώστών και θεατών, θεατρικών έργων που απευθύνονται σε παιδικό και νεανικό κοινό. ➤ Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να πραγματοποιούν και να αξιολογούν θεατροπαιδαγωγικά δρώμενα ➤ Να έχουν αποκτήσει οικείωση με θεατρικά κείμενα που απευθύνονται σε παιδικό και νεανικό κοινό. ➤ Να έχουν αποκτήσει οικείωση με την παραστασιολογία που σχετίζεται με αυτού του είδους τα έργα ➤ Να είναι σε θέση να προτείνουν καινοτόμους τρόπους θεατρικής παρουσίασης και σχετικές παιδαγωγικές εφαρμογές στο σχολείο
Γενικές Ικανότητες
- Σκηνοθετική ερμηνεία κειμένων για παιδιά - Οργάνωση θεατροπαιδαγωγικών δράσεων - Ικανότητες για αξιοποίηση της θεατρικής εμπειρίας στη σχολική τάξη - Δυνατότητα να εμπλουτιστούν μαθήματα διαφορετικού αντικειμένου (Γραμματική, Ιστορία κ.λπ) με θεατροπαιδαγωγικές δράσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στοιχεία Ιστορίας του Θεάτρου για παιδικό και νεανικό κοινό, στο πλαίσιο της ευρύτερης Ιστορίας του Θεάτρου / Στοιχεία της Θεωρίας του Δράματος/ Οι επί μέρους θεατρικές τέχνες: Θεωρία και εφαρμογή / Τα θεατρικά κείμενα Έπιλογές από το Ευρωπαϊκό και Ελληνικό δραματολόγιο/ Οργανώνοντας μια παιδική παράσταση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Παραδόσεις -εργαστηριακό μάθημα- παιδαγωγικές εφαρμογές		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	39	
	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	61	
		100	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ			

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Μουδατσάκης, Τηλέμαχος, Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση.

Μουδατσάκης, Τηλέμαχος, Η θεωρία του δράματος.

Γραμματάς, Θεόδωρος. (2004) Διαδρομές στη θεατρική ιστορία, Αθήνα : Εξάντας

Γραμματάς, Θεόδωρος (2004) Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στο Σχολείο. Πρωτοβάθμια-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Αθήνα : Ατραπός, [με τον Τάκη Τζαμαργιά]

Γραμματάς, Θεόδωρος (2004) Το θέατρο στο Σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής, Αθήνα : Ατραπός

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Διασκευές έργων του Σαίξπηρ για παιδιά και νέους. Θέατρο-Λογοτεχνία, Αθήνα : εκδ. Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Δρώμενα και Λαϊκό θέατρο. Θράκη – Αιγαίο-Κύπρος. Συγκριτική Μελέτη, Αθήνα: Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Γραμματάς, Θεόδωρος (2006) Για το δράμα και το θέατρο, Αθήνα : Εξάντας

Γραμματάς, Θεόδωρος (2007) Η Σχολική Θεατρική Παράσταση. Οδηγός για εκπαιδευτικούς, Αθήνα : Ατραπός

Γραμματάς, Θεόδωρος (2008) Θέατρο και Πολιτισμός στο Σχολείο. Για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης [με τον Τηλέμαχο Μουδατσάκη], Ρέθυμνο : Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.

Γραμματάς, Θεόδωρος (2008) Νεοελληνικό θέατρο (1880-1930) Εγχειρίδιο Διδασκαλίας του μαθήματος Νεοελληνικό θέατρο (1600-1940)-Κινηματογράφος της ενότητας Ελληνικός Πολιτισμός του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Αθήνα : έκδοση Ε.Α.Π.

Γραμματάς, Θεόδωρος (2011) Εισαγωγή στην ιστορία και τη θεωρία του θεάτρου, Αθήνα : Εξάντας

Δ03 20 Μουσική Γνώση και Δημιουργία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 2 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μουσική Γνώση και Δημιουργία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστηριακές ασκήσεις	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Εργαστηριακή Άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία, ομαδικές εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU137/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στην ουσιαστική θεωρητική και πρακτική κατανόηση της διεπιστημονικής προσέγγισης, με γνώμονα τις τέχνες και τη μουσική. Ειδικότεροι στόχοι του εργαστηρίου είναι η ενσωμάτωση της μουσικής ως ενεργητική διαδικασία στη διαθεματική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, ο αυτόνομος και συνάμα πολυτροπικός χαρακτήρας της μουσικής ενδείκνυται ως παιδαγωγικό μέσο για τη δημιουργία εκπαιδευτικών που έχουν την ικανότητα να ανταποκρίνονται στη διαφορετικότητα, την πολυπλοκότητα και την πολυμορφικότητα της σύγχρονης τάξης. Οι βασικοί άξονες του μαθήματος αφορούν στη διερεύνηση του ρόλου της μουσικής σε σχέση με τις άλλες τέχνες- χορός, θέατρο, εικαστικά, λογοτεχνία, performance κ.α-, στην εξοικείωση των εκπαιδευτικών στο βίωμα και την ενεργητική συμμετοχή, καθώς και στη διαδικασία της δημιουργικότητας με έμφαση σε έργα που έχουν παιδαγωγικές προεκτάσεις, λόγου χάρη οι Τέσσερις Εποχές, ο Πέτρος και ο Λύκος, Το καρναβάλι των Ζώων και άλλα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/ η φοιτητής / τρια θα: ε Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες που αφορούν στη μουσική και τη διαθεματικότητα.

e	Έχει ακούσει, επεξεργαστεί και αναλύσει μέσα από δραστηριότητες διάφορα μουσικά και καλλιτεχνικά έργα.
e	Είναι σε θέση να διακρίνει τη διαφορά ανάμεσα στην «εργαλειοποίηση» των Τεχνών, σε σχέση με την ίση μεταχείριση τους.
e	Έχει κατανοήσει την συνδυαστική δομή της Μουσικής με τις άλλες Τέχνες και Επιστήμες.
e	Είναι σε θέση να οργανώνει και να δημιουργεί projects ή/ και performances με βασικούς άξονες το βίωμα και την ενεργό συμμετοχή.
e	Έχει αποκτήσει αισθητικές και μουσικές εμπειρίες, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και την αισθητική καλλιέργεια.
Γενικές Ικανότητες	
e	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
e	Ομαδική Εργασία
e	Σχεδιασμός και παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
e	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων
e	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
e	Λήψη αποφάσεων
e	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
e	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα	A. Εισαγωγή στις έννοιες διαθεματικότητα, διεπιστημονικότητα, μέθοδος project, ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, ενεργός συμμετοχή, βιωματική μάθηση. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
2η εβδομάδα α' κύκλος-	A. Μουσική και άλλες Τέχνες: Μουσική και Θέατρο, Όπερα, Μιούζικαλ, κ.α. και δραστηριότητες που προβλέπονται. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
3η εβδομάδα	A. Μουσική και άλλες Τέχνες- μουσική και κίνηση/ χορός και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
4η εβδομάδα	A. Μουσική και άλλες Τέχνες- μουσική και εικαστικά και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
5η εβδομάδα	A. Μουσική και άλλες Τέχνες- μουσική και λογοτεχνία, μελοποιημένη ποίηση, άλλες μορφές τέχνης και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
6η εβδομάδα	A. Η έννοια της performance, η διακαλλιτεχνική δημιουργία και σύγχρονες προσεγγίσεις, και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
7η εβδομάδα β' κύκλος-	A. Η έννοια της δημιουργικότητας στην τάξη: 4 εποχές και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
8η εβδομάδα	A. Δημιουργικότητα στην τάξη: Το καρναβάλι των Ζώων και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
9η εβδομάδα	A. i. Δημιουργικότητα στην τάξη: προγραμματική μουσική και δραστηριότητες. B. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.

10η εβδομάδα γ' κύκλος- Οι Συνθέτες: Α. Mozart- Beethoven και εκπαίδευση. ii. Διαδραστική παρουσίαση ομάδων project. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.

11η εβδομάδα Οι Συνθέτες: Α. Rimsky- Korsakov- Β' Βιεννέζικη Σχολή και εκπαίδευση. Διαδραστική παρουσίαση ομάδων project. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.

12η εβδομάδα Οι Συνθέτες: Σύγχρονες τάσεις στις Τέχνες- η performance ως μέρος της διεπιστημονικής προσέγγισης. ii. Διαδραστική παρουσίαση ομάδων project. Β. Χορωδία/ προβολή όπερας/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.

13η εβδομάδα Αναστοχασμός, συμπεράσματα, ανακεφαλαίωση ii. Διαδραστική παρουσίαση ομάδων project.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- e Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - e Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων. - e Προβολή βίντεο- όπερα, μιούζικαλ, συνθέσεις- youtube κ.α. - e Δημιουργία βίντεο/ videoclip/ έργου/ κομματιού ως μέρος μίας performance. - e Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. - e Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. - e Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	60	3
	Διαδραστική διδασκαλία	18	
	Ομαδική εργασία	16	0,70
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	6	0,30
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με Δημόσια Παρουσίαση και Γραπτή Εργασία- έκθεση.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική

- e Καραδήμου- Λιάτσου, Π. (2001). *Από την Ακοή στην Ακρόαση*, Αθήνα: Orpheus.
- e Κοκκίδου, Μ. (2015). *Διδακτική της Μουσικής*, Αθήνα: Fagotto books
- e Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2003). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση- Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- e Πουρκός, Μ. Α. επ. (2009). *Τέχνη- Παιχνίδι- Αφήγηση: Ψυχολογικές και Ψυχοπαιδαγωγικές Διαστάσεις*. Αθήνα: Τόπος
- e Σμωλ, Κ. (1983). *Μουσική- Κοινωνία- Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νεφέλη.
- e Χρυσοστόμου, Σ. (2006). *Η Μουσική στην Εκπαίδευση- το δίλημμα της διεπιστημονικότητας*. Αθήνα: Παπαρηγορίου- Νάκας

β. Αγγλικά

- e Dewey, J. (1934). *Art as Experience*. New York: Minton, Balch & company.
- e Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. New Haven: Yale University Press.
- e Gardner, H. (1985). *Frames of mind, the theory of multiple intelligence*. New York: Basic Books
- e Robinson, J. (2005). *Deeper Than Reason. Emotion and its Role in Literature, Music, and Art*, London: Clarendon Press.
- e Swanwick, K. (1998), *Music, Mind and Education*. London; New York: Routledge.
- e Torres, P. & Marriot R. V. (2010) *Handbook of Research on Collaborative Learning Using Concept Mapping*. Information Science Reference: London
- e Woodford, P.G. (2005), *Democracy and Music Education: Liberalism, Ethics and Politics of Practice*, Bloomington: Indiana University

Περιοδικά: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Επιστημονικό Βήμα, Ρόπτρο, Επιστήμες Αγωγής, Μουσική Εκπαίδευση, Μουσικοπαιδαγωγικά, Σύγχρονη Εκπαίδευση, Journal of Research in Music Education, British Journal of Music Education, International Journal of Music Education, Journal of Aesthetic Education, Music and Child Development κ.α.

Δ03 26 Η Σωματική Κίνηση στη Διαθεματική Διδασκαλία: Μία Πολυτροπική Προσέγγιση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 2 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Σωματική Κίνηση στη Διαθεματική Διδασκαλία: Μία Πολυτροπική Προσέγγιση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστηριακές ασκήσεις	6	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Εργαστηριακή άσκηση)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία, ομαδικές εργασίες και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του εργαστηριακού μαθήματος είναι να εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στη σωματική κίνηση, αξιοποιώντας την ως βασικό άξονα στη διαθεματικότητα καθώς και στην ενιαιοποίηση της γνώσης. Ειδικότεροι στόχοι του εργαστηρίου είναι η ευαισθητοποίηση σε ζητήματα Σωματικής και Μουσικοκινητικής έκφρασης, παράλληλα με τη χρήση και θεατρικών, εικαστικών και άλλων στοιχείων. Μέσα από δραστηριότητες οι φοιτητές/ τριες δύνανται να διευρύνουν το κινησιολογικό, ρυθμικό, ηχητικό τους πεδίο με σκοπό να «ενσαρκώσουν» γνώση, στην οποία το σώμα- όχι το μυαλό- είναι το συνειδητό υποκείμενο. Παράλληλα, στοχεύει συνολικά στην αισθητική αντίληψη των φοιτητών, στη βελτίωση της εκφραστικότητας τους και στην εξοικείωση τους με αυτοσχεδιαστικές και άλλες τεχνικές. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/ η φοιτητής / τρια θα: - e Έχει κατανοήσει βασικές έννοιες και ορολογία του επιστημονικού πεδίου. - e Είναι σε θέση να επεξεργάζεται, να αναδιαμορφώνει και να εφαρμόζει δραστηριότητες σε σχέση με την έννοια του Σώματος στην εκπαίδευση.

e	Έχει γνώση γύρω από τα βασικά γνωρίσματα της Κινητικής και Μουσικοκινητικής Αγωγής- μουσικά όργανα, τραγούδι, ρυθμός, ήχος, δομή, φόρμα, είδος κ.α.- και πώς να τα χρησιμοποιεί δημιουργικά.
e	Είναι σε θέση να αναστοχαστεί και συνομιλήσει πάνω σε ζητήματα της σύγχρονης παιδαγωγικής αναφορικά με τη χρήση των Τεχνών.
e	Έχει κατανοήσει την συνδετική δομή της σωματικής κίνησης, της μουσικής, του χορού με τις άλλες Τέχνες και Επιστήμες.
e	Είναι σε θέση να δημιουργεί πολυτροπικά καλλιτεχνικά δρώμενα, αξιοποιώντας και παράλληλα αξιολογώντας δραστηριότητες, μέσα, εργαλεία, θεωρητικές προσεγγίσεις και άλλα ζητήματα που προέκυψαν στο μάθημα.
Γενικές Ικανότητες	
e	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
e	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
e	Ομαδική Εργασία
e	Παράγωγή νέων καλλιτεχνικών και ερευνητικών ιδεών
e	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και άλλων εργαλείων
e	Λήψη αποφάσεων
e	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
e	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** α. Μουσικοκινητική Αγωγή Ι β. Δημιουργικός Χορός Ι (και δημιουργικές-διαθεματικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης).
- 2η εβδομάδα** Νοημοσύνη, Περιβάλλον και Δημιουργικότητα
- 3η εβδομάδα** α. Μουσικοκινητική Αγωγή ΙΙ β. Δημιουργικός Χορός ΙΙ (και δημιουργικές-διαθεματικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης)
- 4η εβδομάδα** α.Από τη διαθεματικότητα στην ενιαιοποίηση: θεωρία και πράξη β. προβολή όπερας/ χοροθεάτρου/ χορού/ μπαλέτου/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 5η εβδομάδα** α.Αντίληψη της Κίνησης στο χώρο (και δημιουργικές διαθεματικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης) β. προβολή όπερας/ χοροθεάτρου/ χορού/ μπαλέτου/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 6η εβδομάδα** α. BodyPercussion β. τα εκπαιδευτικά μουσικής όργανα και η χρήση τους
- 7η εβδομάδα** α. Η κίνηση σε σχέση με το χρόνο και το χωροχρόνο (και δημιουργικές-διαθεματικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης) β. προβολή όπερας/ χοροθεάτρου/ χορού/ μπαλέτου/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 8η εβδομάδα** α. Ο Αυτοσχεδιασμός στην τάξη και στην πράξη (και δημιουργικές-διαθεματικές δραστηριότητες εμπέδωσης και κατανόησης) β. προβολή όπερας/ χοροθεάτρου/ χορού/ μπαλέτου/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 10η εβδομάδα** Πέρα από τις κινητικές και μουσικοκινητικές δεξιότητες: εκφραστική κίνηση και ήχος β. προβολή όπερας/ χοροθεάτρου/ χορού/ μπαλέτου/ επίσκεψη σε καλλιτεχνικό χώρο κ.α.
- 11η εβδομάδα** Χροιά, Δυναμική, Ένταση, Δομή: προσεγγίζοντας την ενιαιοποίηση
- 12η εβδομάδα** Από την κίνηση στη *Μετα-κίνηση*: οι Τέχνες ως προορισμός
- 13η εβδομάδα** Αναστοχασμός, συμπεράσματα, ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- e Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - e Χρήση κινητών τηλεφώνων, mp4, μουσικών προγραμμάτων για δημιουργία και εφαρμογή δραστηριοτήτων. - e Προβολή βίντεο- όπερα, μπαλέτο, χορός συνθέσεις- youtube κ.α. - e Δημιουργία βίντεο/ videoclip/ έργου/ κομματιού ως μέρος μίας performance. - e Παρουσίαση του μαθήματος και με Powerpoint. - e Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας classweb και moodle. - e Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	60	2,4
	Διαδραστική διδασκαλία	18	0,70
	Μικρές ομαδικές εργασίες/ projects	16	0,60
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	6	0,30
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση γίνεται με Δημόσια Παρουσίαση- performance- και Γραπτή Εργασία- έκθεση.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Ελληνική - e Κοκκίδου, Μ. (2015), <i>Διδακτική της Μουσικής</i>, Αθήνα: Fagotto books - e Ματσαγγούρας, Η. (2003), <i>Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση</i>, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη - e Παναγιωτίδου, Α. (2001), <i>Μουσική- Κίνηση</i>, Αθήνα: Τελέθριον - e Παυλίδου, Ε. (2012), <i>Κινητική και Ρυθμική Αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη</i>, Αθήνα: Ζυγός - e Πουρκός, Μ. (2016), <i>Το σώμα ως τόπος βιωμάτων, ταυτοτήτων και κοινωνικών νοημάτων</i>, Αθήνα: Οκτώ

- e Σέρρη, Λ. (2003), *Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας*, Αθήνα: Gutenberg
- e Τσαφταρίδης, Ν. (1997), *Μουσική, Κίνηση, Λόγος*, Αθήνα: Νήσος
- e Gardner, H. (1995, 2006), *Πώς Το Παιδί Αντιλαμβάνεται Τον Κόσμο*, Ατραπός: Αθήνα
- e Zimmer, R. (2007), *Εγχειρίδιο Κινητικής Αγωγής - Από τη θεωρία στην πράξη*. Επιστ. Επιμ.: Καμπάς, Α., Αθήνα: Αθλότυπο

β. Αγγλικά

- e Gardner, H. (1983), *Frames Of Mind: The Theory Of Multiple Intelligences*, Basic Books, New York
- e Robinson, J. (2005). *Deeper Than Reason. Emotion and its Role in Literature, Music, and Art*, London: Clarendon Press.

Δ03 28 Η Παιδαγωγική του Έργου Τέχνης

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 28	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χ.Ε.
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Παιδαγωγική του Έργου Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εργαστήριο –παρουσιάσεις ppt και Βίντεο	6		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστηριακή άσκηση/		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η τέχνη, ως απόρροια της ανθρώπινης δημιουργικότητας και έκφρασης, δεν περιορίζεται μόνο στον αισθητικό ή πολιτισμικό τομέα, αλλά αποτελεί και ένα ισχυρό εργαλείο μάθησης και ανάπτυξης. Το εργαστήριο «Η Παιδαγωγική του Έργου Τέχνης» επιδιώκει να διερευνήσει τη δυναμική σχέση μεταξύ τέχνης και εκπαίδευσης, καθώς και πώς ένα έργο τέχνης μπορεί να μετατραπεί σε μέσο γνώσης, κριτικής σκέψης και προσωπικής ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, επικεντρώνεται στη δυναμική της αισθητικής εμπειρίας και τον ρόλο της τέχνης στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης και της πολιτισμικής συνείδησης. Εξετάζονται διδακτικές μέθοδοι που αξιοποιούν τα έργα τέχνης ως αφορμές μάθησης και στοχασμού, ενώ αναπτύσσονται παιδαγωγικές στρατηγικές ενταγμένες σε σύγχρονα εκπαιδευτικά συμφραζόμενα. Συνδυάζεται η θεωρία με την πράξη, με στόχο την κατανόηση του ρόλου της τέχνης στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη του ατόμου. Μέσα από τη θεωρητική ανάλυση, πρακτικές ασκήσεις και εργαστηριακές εφαρμογές, το εργαστήριο στοχεύει στο να διερευνήσει ότι, η τέχνη δεν είναι απλώς ένα αντικείμενο μελέτης και δημιουργικής έκφρασης, αλλά μια ζωντανή διαδικασία που μπορεί να μεταμορφώσει τόσο τη διδασκαλία όσο και τη μάθηση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • Να αναλύουν τη μορφή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του έργου τέχνης στην εκπαίδευση.

- Να αξιοποιούν το έργο τέχνης ως μέσο ανάπτυξης κριτικής και δημιουργικής σκέψης.
- Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν παιδαγωγικά σενάρια βασισμένα σε αισθητικές εμπειρίες.
- Να εφαρμόζουν προσεγγίσεις ενεργητικής και βιωματικής μάθησης με άξονα την τέχνη.
- Να καλλιεργούν στους μαθητές την πολιτισμική ευαισθησία και τον αναστοχασμό.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Διερευνητικές αναζητήσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή, παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες)

2η. Εβδομάδα

- Ορισμός και σκοπός της παιδαγωγικής του έργου τέχνης
- Η σχέση τέχνης και εκπαίδευσης: ιστορική και φιλοσοφική προσέγγιση

3η. Εβδομάδα

- Το έργο τέχνης ως μέσο μάθησης και ανάπτυξης

4η. Εβδομάδα

- Το Έργο Τέχνης ως Εκπαιδευτικό Εργαλείο
- Ανάλυση έργων τέχνης

5η. Εβδομάδα

- Σχολικό περιβάλλον: Η ενσωμάτωση της τέχνης στα εκπαιδευτικά προγράμματα
- Παιδαγωγικές Εφαρμογές

6η. Εβδομάδα

- Μη τυπική εκπαίδευση: Μουσεία, εργαστήρια, κοινοτικές πρωτοβουλίες

7η. Εβδομάδα

- Προσβασιμότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσω της τέχνης

8η. Εβδομάδα

- Η διαδικασία δημιουργίας και η παιδαγωγική της δημιουργικότητας
- Δημιουργικά εργαστήρια (ζωγραφική, γλυπτική, ψηφιακή τέχνη κ.ά.)

9η. Εβδομάδα

- Ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες στη παιδαγωγική της τέχνης

10η. Εβδομάδα

- Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με βάση έργα τέχνης

11η. Εβδομάδα

- Προσομοιώσεις διδασκαλίας με χρήση τέχνης

12η. Εβδομάδα

- Ερμηνευτικές προσεγγίσεις: από την αισθητική εμπειρία στη κριτική σκέψη

13η. Εβδομάδα

- Ψηφιακή εποχή: Τέχνη και νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις- συζήτηση, επίδειξη εποπτικού υλικού, φθίνουσα καθοδήγηση, αναστοχασμός.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	78 ώρες	
	Σεμινάρια	5 ώρες	
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5 ώρες	
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων/εκδηλώσεων/ εργαστηρίων/ εκθέσεων	9 ώρες	
	Εξετάσεις (παρουσίαση εικαστικών εργασιών)	3 ώρες	
	Σύνολο ωρών	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση προκύπτει από: • τις εικαστικές δραστηριότητες που δημιουργούνται σε κάθε μάθημα (sketchbook, ατομικός φάκελος) • προσθετικές θεωρητικές εργασίες (π.χ. σχέδια μαθήματος και πορείες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Beardsley, C. M., (1989). Ιστορία των αισθητικών θεωριών, μτφ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα: Νεφέλη.

Danto, A., (2004). Η μεταμόρφωση του κοινότοπου: μια φιλοσοφική θεώρηση της τέχνης, μτφ. Μ. Καρρά, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Dewey, J. (1934). Art as Experience.

Eisner, E. (2002). The Arts and the Creation of Mind.

Gardner, H. (1983). Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences.

- Gombrich H. E. (1994), Το χρονικό της τέχνης. Μτφρ. Κάσδαγλη Λίνα. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Goodman, N., (2005). Γλώσσες της τέχνης, μτφ. Π. Βλαγκόπουλος, Αθήνα: Εκκρεμές,
- Perkins, D. (1994). The Intelligent Eye: Learning to Think by Looking at Art. California, Los Angeles: The Getty Education Institute for the Arts.
- Phillips, N. & Fragoulis, I. (2012). The use of art in the Teaching Practice for Developing Communication Skills in adult, International Education Studies, 2:132-138.
- Αναγνωστοπούλου, Ε.** (2012). *Εκπαίδευση και σύγχρονη τέχνη: Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και πρακτικές*. Αθήνα: Τόπος.
- Έκο Ο., (2007). Η ιστορία της ασχήμιας, μτφ. Δ. Δότση, Αθήνα: Καστανιώτης, 2007.
- Κακούρη, Κ.** (1998). *Τέχνη και παιδεία: Διδακτική προσέγγιση έργων τέχνης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κόκκος, Α. (2011). Εκπαίδευση μέσα από τις Τέχνες, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κοντογιάννη, Α.** (2010). *Η ερμηνεία του έργου τέχνης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Μπράττισης, Θ., Μέλλιου, Κ., Καλαματιανού, Μ., & Φατσέας, Π. (2023). Εργα(λεία) τέχνης στη σχολική τάξη. Έντεχνη διδασκαλία και μάθηση [Μεταπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-245>
- Μουρίκη Α., Μεταμορφώσεις της αισθητικής, Αθήνα: Νεφέλη, 2003.
- Σακελλαρίου, Μ.** (2014). *Το έργο τέχνης στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο: Μια δημιουργική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Δ03 29 Τέχνη και διεπιστημονικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ03 29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε.Ε.
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Τέχνη και διεπιστημονικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εργαστήριο –παρουσιάσεις ppt και Βίντεο	6		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστηριακή άσκηση		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η εργαστηριακή άσκηση στοχεύει στη διερεύνηση και αξιοποίηση της τέχνης ως εργαλείου για τη σύνδεση και αξιοποίηση διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πράξης. Μέσα από θεωρητικές αναφορές, βιωματικές δραστηριότητες και εργαστηριακές εφαρμογές, οι φοιτητές/φοιτήτριες ενθαρρύνονται να επαναπροσδιορίσουν την τέχνη όχι μόνο ως αυτόνομο γνωστικό πεδίο, αλλά και ως πολυδύναμο και συνδετικό μέσο δημιουργίας, κατανόησης και έκφρασης της γνώσης. Το εργαστήριο εστιάζει σε ποικίλες μορφές εικαστικής έκφρασης, και εξετάζει τη δυναμική τους σε διεπιστημονικά περιβάλλοντα μάθησης. Παράλληλα, εισάγει τους φοιτητές σε θεωρητικά πλαίσια (διεπιστημονικότητα, πολυγραμματισμοί, αισθητική αγωγή,) και εκπαιδευτικές πρακτικές που ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα, την ανακαλυπτική μάθηση και τη βιωματική εμπλοκή των μαθητών. Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, σχεδιασμού και εφαρμογής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, το μάθημα καλλιεργεί τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την αναστοχαστική πρακτική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σχεδίαση και υλοποίηση εκπαιδευτικών σεναρίων και δραστηριοτήτων που προάγουν τη σύνδεση της τέχνης με αντικείμενα όπως η ιστορία, οι φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά, η γλώσσα και η περιβαλλοντική εκπαίδευση. Μέσα από ομαδικές εργασίες, εικαστικές δημιουργίες, αναστοχαστικά πολυτροπικά ημερολόγια, διεπιστημονικά projects και μικροδιδασκαλίες, οι φοιτητές αναπτύσσουν δεξιότητες συνεργασίας, ερευνητικής και δημιουργικής σκέψης καθώς

και αναστοχαστικής πρακτικής, προετοιμαζόμενοι να λειτουργήσουν ως εμπνευστές μιας πολυαισθητηριακής και ολιστικής εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τη θεωρητική βάση των διεπιστημονικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών προσεγγίσεων.
- Συνδέουν την τέχνη με άλλα γνωστικά αντικείμενα με στόχο τη δημιουργία νοημάτων.
- Δημιουργούν εικαστικές κατασκευές με διεπιστημονικές προεκτάσεις
- Σχεδιάζουν διεπιστημονικές και ερευνητικές δραστηριότητες με άξονα την τέχνη.
- Χρησιμοποιούν δημιουργικές και βιωματικές τεχνικές στη διδασκαλία.
- Αναπτύσσουν ερευνητική και αναστοχαστική στάση ως εκπαιδευτικοί.
- Να εφαρμόζουν προσεγγίσεις ενεργητικής και βιωματικής μάθησης με άξονα την τέχνη.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Διερευνητικές αναζητήσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή, παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες)

2η. Εβδομάδα

- Η τέχνη και η επιστήμη ως δημιουργικές διαδικασίες έκφρασης και έρευνας

3η. Εβδομάδα

- Η αισθητική διάσταση της επιστήμης: Η αξιοποίηση του έργου τέχνης σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις της γνώσης

4η. Εβδομάδα

- Τέχνη και επιστήμη: Σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις

5η. Εβδομάδα

- Ερευνητικές μεθοδολογίες με βάση την τέχνη

6η. Εβδομάδα

- Φυσικές επιστήμες και τέχνη
- Παραδείγματα σημαντικών επιστημόνων που ήταν και ταυτόχρονα καλλιτέχνες.

8η. Εβδομάδα

- Εικαστικές δημιουργίες με διεπιστημονικές και ερευνητικές προεκτάσεις

9η. Εβδομάδα

- Εικαστικές δημιουργίες με διεπιστημονικές και ερευνητικές προεκτάσεις

10η. Εβδομάδα

- Εικαστικές δημιουργίες με διεπιστημονικές και ερευνητικές προεκτάσεις

11η. Εβδομάδα

- Εικαστικές δημιουργίες με διεπιστημονικές και ερευνητικές προεκτάσεις

12η. Εβδομάδα

- Εικαστικές δημιουργίες με διεπιστημονικές και ερευνητικές προεκτάσεις

13η. Εβδομάδα

- Παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών και εκπαιδευτικών σχεδίων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις- συζήτηση, επίδειξη εποπτικού υλικού, φθίνουσα καθοδήγηση, αναστοχασμός.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Εργαστηριακή Άσκηση	78 ώρες	
	Σεμινάρια	5 ώρες	
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5 ώρες	
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων/ εκδηλώσεων/εργαστηρίων/εκθέσεων	9 ώρες	
	Εξετάσεις (παρουσίαση εικαστικών εργασιών)	3 ώρες	
	Σύνολο ωρών	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση προκύπτει από: • τις εικαστικές δραστηριότητες που δημιουργούνται σε κάθε μάθημα (sketchbook, ατομικός φάκελος) • προσθετικές θεωρητικές εργασίες (π.χ. σχέδια μαθήματος και πορείες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά σενάρια)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Abrudan, E. (2023). Relational aesthetics and the production of meaning in contemporary art. *Philobiblon*, 28(1), 119-130. <https://acortar.link/4thPI4>

Arnheim, R. (2007). *Οπτική σκέψη* (Ι. Ποταμιάνος, Μτφρ.). University Studio Press.

Chronaki, A. (1997). Case Studies in the Teaching of Mathematics through the use of Art-Based Activities, Διδακτορική Διατριβή στη Διδακτική των Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Bath.

Hatzigeorgiou, Y. (2016). *Imaginative science education*. Cham Springer International.

JOLLY, Anne, STEM vs. STEAM: Do the Arts Belong?, EdWeek.org, Education Week: Teacher,

Kress, G., van Leeuwen, T. (2010). *Η ανάγνωση των εικόνων. Η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού*. Επίκεντρο.

Lima, J., & Timm-Bottos, J. (2018). This is not a pipe: Incorporating Art in Science curriculum. *The Journal of Teaching and Learning*, 11(2) (The STEAM Issue), 43-60.

- Miller, A. (2002). Αϊνστάιν – Πικάσο. Ο χώρος, ο χρόνος, και η ομορφιά. Αθήνα: Τραυλός.
- Richard P. Gabriel, Kevin J. Sullivan (2010). Better science through art. In William R. Cook, Siobhán Clarke, Martin C. Rinard, editors, *Proceedings of the 25th Annual ACM SIGPLAN Conference on Object-Oriented Programming, Systems, Languages, and Applications, OOPSLA 2010, October 17-21, 2010, Reno/Tahoe, Nevada, USA*. pages 885-900, ACM, Reno/Tahoe, Nevada, 2010.
- Root-Bernstein, R., & Root-Berntstein, M. (2013). The art and craft of science. *Educational Leadership*, 70(5), 16-21.
- Wilson, E. O. (2014). Γράμματα σε Έναν Νέο Επιστήμονα, μτφρ., Π. Δρεπανιώτης. Αθήνα: Κάτοπτρο.
- Γέμτου, Ε. (2018), Τέχνη και Επιστήμη. Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις στη Μοντέρνα και Σύγχρονη Τέχνη μέσα από την Επίδραση της Επιστήμης, Επίκεντρο.
- Γραμματικάκης, Γ. (2012). *Επιστήμη & Τέχνη, Δύο Παράλληλοι συγκλίνουν*. Στο συμπόσιο Η Επιστήμη και η Τέχνη, Η Συνάντησή τους στο Χρόνο: Η 4η Διάσταση, διοργάνωση: Ένωση Ελλήνων Φυσικών, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα:
<https://enlogois.gr/lectures/giorgos-grammatikakis-epistimi-techni>
- Σουλιώτου, Α.Ζ. (2016). Η σημασία της προσθήκης των τεχνών στην εκπαίδευση STEM. Στο: Πανελλήνιο Συνέδριο «Innovating STEM Education» [HiSTEM 2016]. Διαθέσιμο στο: <https://stemeducation.upatras.gr/histem2016/>

Δ04 07 Μεθοδολογία Διδασκαλίας των Κοινωνικών Σπουδών στο Δημοτικό Σχολείο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	Δ04 07	ΕΞΑΜΗΝΟ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Διδασκαλίας των Κοινωνικών Σπουδών στο Δημοτικό Σχολείο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

Μαθησιακά αποτελέσματα

Η παράδοση πραγματεύεται την Γνωστική περιοχή των Κοινωνικών Σπουδών, ενός τίτλου «ομπρέλα» στην οποία εμπεριέχονται γνωστικά αντικείμενα του Δ. Σχολείου: Εμείς κι ο Κόσμος, Ιστορία, Γεωγραφία, Μελέτη Περιβάλλοντος, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Σεξουαλική Αγωγή, κ.ά. Οι Κοινωνικές Σπουδές, συνιστούν τα επιστημονικά πορίσματα των Κοινωνικών Επιστημών στην υπηρεσία της διδακτικής πράξης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Κατανοεί τον Φυσικό κόσμο, τις αιτιώδεις σχέσεις των πραγμάτων, τις απεριόριστες καταναλωτικές επιθυμίες του ανθρώπου και τις περιορισμένες δυνατότητες της φύσης να τους τις ικανοποιήσει (αντιδιαστολή μεταξύ αναγκών και επιθυμιών), το αίτημα για τη δημιουργία συμβιωτικής σχέσης με το περιβάλλον και την συγκρότηση οικολογικής συνείδησης.
- Κατανοεί την κοινωνία, τις δομές και τις λειτουργίες της, τους θεσμούς και τους φορείς, τους κοινωνικούς ρόλους, και τη συγκρότηση κοινωνικής συνείδησης.
- Αρθρώνει συγκροτημένο και τεκμηριωμένο λόγο
- Τολμά να ελέγχει τις πεποιθήσεις του και να είναι σε θέση να αποστασιοποιείται

από τις συναισθηματικές παραμέτρους των ζητημάτων

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- φυσικός κόσμος
- ανάγκες και επιθυμίες
- περιβάλλον, οικολογική συνείδηση
- κοινωνία: δομές, θεσμοί
- -κοινωνικές σπουδές και διδακτική πράξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μικρές ατομικές εργασίες	20
	Αυτοτελής Μελέτη	41
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουλουμπαρίτση, Αλεξάνδρα. 2003. *Η κατανόηση στο αναλυτικό πρόγραμμα στα σχολικά βιβλία και στη διδακτική πράξη: Συστημική συσχέτιση και αξιολόγηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Joyce Br., Weil M., Calhoun, Em. 2009. *Διδακτική Μεθοδολογία – Διδακτικά μοντέλα*. Αθήνα: Έλλην.

Δ04 09 Η σχέση Θρησκείας και Επιστήμης: Κοινωνικές, Πολιτικές και Εκπαιδευτικές Όψεις

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ04 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	(χωρίς περιορισμό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Η σχέση Θρησκείας και Επιστήμης: Κοινωνικές, Πολιτικές και Εκπαιδευτικές Όψεις</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3 (×13)	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εκπόνηση εργασίας στην αγγλική και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	----		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: Γνώσεις - Κατανοούν βασικά ιστορικά παραδείγματα (Γαλιλαίος, Δαρβίνος, Big Bang) στη σχέση θρησκείας–επιστήμης. - Γνωρίζουν τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις: (σύγκρουση, διάλογος, ανεξαρτησία/αυτονομία, σύνθεση). - Αναγνωρίζουν πώς θρησκευτικές παραδόσεις χρησιμοποιούν ή αμφισβητούν την

επιστήμη για κοινωνικά/πολιτικά ζητήματα.

Δεξιότητες

- Αναλύουν κριτικά πηγές (επιστημονικά και θρησκευτικά κείμενα, ιστορικά γεγονότα).
- Σχεδιάζουν παιδαγωγικές εφαρμογές για το Δημοτικό με σεβασμό στη θρησκευτική ετερότητα.
- Αξιολογούν επιχειρήματα που αντλούν αυθεντία «από τη φύση».

Ικανότητες

- Να συνθέτουν επιστημονικές και θρησκευτικές οπτικές με παιδαγωγικό τρόπο.
- Να προσαρμόζονται σε νέες κοινωνικές και πολιτισμικές προκλήσεις.
- Να προάγουν κριτική σκέψη, σεβασμό στη διαφορετικότητα και δημοκρατικές αξίες στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Ευαισθησία σε θέματα φύλου.
- Προαγωγή της ελεύθερης και κριτικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές:

- Εισαγωγή: Θρησκεία και Επιστήμη – εννοιολογικές διευκρινίσεις, ιστορικό πλαίσιο, παιδαγωγική σημασία.
- Η υπόθεση του Γαλιλαίου: σύγκρουση επιστημονικής και θεολογικής αυθεντίας στην πρώιμη νεωτερικότητα.
- Δαρβίνος και θεωρία της εξέλιξης: αντιδράσεις Εκκλησιών, κοινωνικές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις.
- Κοσμολογία και Big Bang: διάλογοι θεολογίας και επιστήμης για την αρχή του κόσμου.
- Σύγχρονες προκλήσεις: βιοηθική, κλιματική κρίση, τεχνητή νοημοσύνη, χρήση επιστήμης από θρησκευτικούς λόγους.
- Θρησκεία, φύλο και επιστήμη: επιχειρήματα «εκ φύσεως», εργαλειοποίηση της επιστήμης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση φορητού υπολογιστή και προβολέα από μέρους της διδάσκουσας κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας με τη χρήση παρουσιάσεων power point και βίντεο • Χρήση υπολογιστή για την απόθεση των παρουσιάσεων καθώς και σχετικών με τις διδασκόμενες ενότητες αρχείων σε ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του τμήματος

	Χρήση e-mail για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	3 (×13) ώρες=39ώρες ECTS 1,56
	Αυτοτελής μελέτη του/της φοιτητή/τριας και ανάλυση βιβλιογραφίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος	61 ώρες ECTS 2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100 ώρες ECTS 4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελικές γραπτές εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα χρήσης σημειώσεων. - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης - Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός: ΠΕΝΤΕ (5)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

HEDLEY BROOKE JOHN, *Επιστήμη και Θρησκεία: Μια ιστορική προσέγγιση*, μτφρ. Β. Βακάκη, εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2008. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 488

Peter J. Bowler, Iwan Rhys Morus, *Η ιστορία της νεότερης επιστήμης: Μια επισκόπηση*, μτφρ. Β. Σπυροπούλου, εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 112697879

Βιβλιογραφία στα Ελληνικά

Δημαράς, Κωνσταντίνος. 1985. *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Τέταρτη έκδοση*, Αθήνα.

Καλαϊτζίδης, Παντελής. 2007α. *Όρθοδοξία και Νεωτερικότητα. Προλεγόμενα*. Αθήνα

Καλαϊτζίδης, Παντελής / Ν. Ντόντος (έκδ.), 2007β. *Όρθοδοξία και Νεωτερικότητα*. Αθήνα.

Κριμπάς, Κώστας. 2009. *Δαρβινισμός και η ιστορία του έως τις μέρες μας*, εκδ. Ωκεανίδα. Αθήνα.

Μακρίδης, Βασίλειος Ν. 2001. «Όρθοδοξη Έκκλησία και Διαφωτισμός στη νεότερη Ελλάδα: θρησκευτικές ιδεολογικοποιήσεις μιᾶς αντιπαράθεσης», *Ίστωρ* 12, σσ. 157-188.

_____. 2016. "Υπάρχει ανάγκη και δυνατότητα θετικής αξιολόγησης τοῦ Διαφωτισμοῦ ἀπὸ Ὁρθόδοξη σκοπιά; Κριτικές παρατηρήσεις καὶ προτάσεις". Στο: *Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (επιμ.)*, *Ἑλληνικός καὶ Εὐρωπαϊκός Διαφωτισμός. Πρακτικά Δ΄ Συνεδρίου*, Αθήνα. 239-284.

Νικολαΐδης, Ευθύμιος, 2018. *Επιστήμες και Ορθοδοξία: Από τους Έλληνες Πατέρες στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*. εκδ. Προπομπός.

Clayton, Philip (ed). 2009. *The Oxford Handbook of Religion and Science*. Oxford University Press.

Haag, James W., Gregory R. Peterson, Michael L. Spezio (ed) 2013. *The Routledge Companion to Religion and Science*. Routledge.

Haraway, Donna. 1989. *Primate Visions: Gender, Race, and Nature in the World of Modern Science*.

London: Routledge.

Kitromilides P. M. (ed.). 2016. *Enlightenment and Religion in the Orthodox World*, Oxford.

Loumagne Ulishney, Megan. 2022 *Gender as Context in Science and Religion: 'Natural' Sexual Difference as a Case Study*. *Philosophy, Theology and the Sciences* 9/2, pp. 151-172.

Sollereder, B., & McGrath, A. (Eds.). (2022). *Emerging Voices in Science and Theology: Contributions by Young Women* (1st ed.). Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9781003251446>

Περιοδικά

Philosophy, Theology and the Sciences (PTSc)

Theology and Science

The British Journal for the History of Science.

Δ05 02 Αρχαία Ελληνική Ιστορία (και η Πρόσληψή της στους Νεότερους Χρόνους)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Αρχαία Ελληνική Ιστορία (και η Πρόσληψή της στους Νεότερους Χρόνους)</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU109/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να: ➤ αναγνωρίζει τα σημαντικά ιστορικά γεγονότα της εποχής που εξετάζεται και να γνωρίζει βασικούς σταθμούς της Αρχαίας Ιστορίας (κυρίως της Ελληνικής) που επηρέασαν και επηρεάζουν την παγκόσμια σκέψη. ➤ διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων. ➤ μπορεί να ταξινομήσει τα ιστορικά γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τον κοινωνικό και πολιτικό τους αντίκτυπο ➤ Μπορεί να ανακαλύψει και να αντιληφθεί τη σχέση της Ελληνικής Αρχαιότητας με το νεοελληνικό κράτος και την τάση των Νεοελλήνων να συνδεθούν με το αρχαίο παρελθόν στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της εθνικής ταυτότητας ➤ είναι σε θέση να εντοπίσει και να εξηγήσει την πρόσληψη της Αρχαιότητας στους νεότερους χρόνους. ➤ αναπτύξει την κριτική σκέψη του/ της και να προβληματιστεί για τη Αρχαία Ιστορία και για τη σημασία της στη σύγχρονή μας εποχή

- αντιληφθεί ότι η Αρχαία Ιστορία εντάσσεται στην ευρύτερη Ευρωπαϊκή και ότι ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός έχει τις ρίζες του στην κλασική εποχή.
- είναι σε θέση να αναλύσει και να αξιολογήσει μία ιστορική πηγή και να συνδυάσει και να συγκρίνει διαφορετικές πηγές
- αντιμετωπίσει με διαφορετική ματιά την Ιστορία, να καταλήξει σε συμπεράσματα αναφορικά με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και να μπορεί να τα συνδέσει με την καθημερινότητά στο πλαίσιο μίας διεπιστημονικής προσέγγισης.
- είναι σε θέση να διδάξει στο σχολείο τη συγκεκριμένη ιστορική ενότητα.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (εβδομάδες – θεματικές ενότητες)

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται, ύστερα από μία σύντομη αναφορά στην Προϊστορία, οι περίοδοι που συνθέτουν την Αρχαία Ελληνική Ιστορία, και συγκεκριμένα η «Ομηρική Εποχή» (1100-750 π.Χ.), η «Αρχαϊκή Εποχή» (750-480 π.Χ.) και κυρίως η «Κλασική Εποχή» (479-323 π.Χ.). Επίσης, γίνεται αναφορά στα χρόνια που ακολούθησαν μέχρι και τη ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού χώρου. Παράλληλα, επισημαίνονται γεγονότα - σταθμοί της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, όπως οι Περσικοί Πόλεμοι, ο Πελοποννησιακός Πόλεμος, η εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Αναφορά γίνεται και στον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των Αρχαίων Ελλήνων, στην Αθηναϊκή Δημοκρατία, στη θέση της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα, στην Αρχαία Ελληνική Θρησκεία και στη σχέση της με τον Χριστιανισμό, και γενικά στην πολιτιστική κληρονομιά του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η μελέτη της πρόσληψης της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας στους νεότερους χρόνους, και συγκεκριμένα της εικόνας που είχαν οι Νεοέλληνες για τους εαυτούς τους, και κυρίως της σχέσης τους με τους αρχαίους Έλληνες, καθώς και της εικόνας που είχαν σχηματίσει οι Ευρωπαίοι γι' αυτούς, όπως αποκρυσταλλώνονται στη βιβλιογραφική παραγωγή, στην αρχιτεκτονική (νεοκλασικισμός) και γενικά στην τέχνη και στον υλικό πολιτισμό της εποχής. Στο πλαίσιο της αναζήτησης της σχέσης της αρχαίας με τη νέα Ελλάδα, γεννήθηκε και η επίσημη ελληνική ιστοριογραφία με κύριο εκπρόσωπο τον Κ. Παπαρηγόπουλο.

1η εβδομάδα: Εισαγωγή - Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία)

2η εβδομάδα: Προϊστορία

3η εβδομάδα: Ομηρική Εποχή

4η εβδομάδα: Αρχαϊκή Εποχή – Τα αρχαία Πολιτεύματα – Α' και Β' αποικισμός (συγκριτική μελέτη)

5η εβδομάδα: Περσικοί Πόλεμοι

6η εβδομάδα: Κλασική Εποχή. Αθηναϊκή Ηγεμονία - Πελοποννησιακός Πόλεμος – Ηγεμονία της Σπάρτης – Ηγεμονία της Θήβας.

7η εβδομάδα: Το βασίλειο της Μακεδονίας. Φίλιππος Β' και Μέγας Αλέξανδρος

8η εβδομάδα: Η εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου

9η εβδομάδα: Ελληνιστικοί χρόνοι - Η άνοδος της Ρώμης – Η Ελλάδα την εποχή της Ρωμαϊκής κατάκτησης – Ο δημόσιος και ο ιδιωτικός βίος των Αρχαίων Ελλήνων. 10η εβδομάδα: Η πρόσληψη της Αρχαιότητας στους νεότερους χρόνους: Ιστοριογραφία. Φαλμεράγιερ - Παπαρηγόπουλος 11η εβδομάδα: Η πρόσληψη της Αρχαιότητας στους νεότερους χρόνους: γράμματα, τέχνες, υλικός πολιτισμός. 12η εβδομάδα: Ανάλυση ιστορικών πηγών (αρχαίων πηγών και βιβλιογραφικών αναφορών) 13η εβδομάδα: Επανάληψη - Συμπεράσματα - Ανακεφαλαίωση. Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές σε ιστορικούς χώρους και μουσεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	– Προβολή PowerPoint και βίντεο – Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ – Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιούργησα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ – Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται η κριτική ικανότητα των φοιτητών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Αρχαίας Ιστορίας

Πηγές - Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Burkert Walter, *Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 22003.
- Bury John B., Meiggs Russel, *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας μέχρι τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, εκδόσεις Αθανάσιος Ψυχογιός, Αθήνα 42011.
- Bury John, *Οι Αρχαίοι Έλληνες Ιστορικοί*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 52010.
- Εκδοτική Αθηνών, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. Α' - Στ', Αθήνα 22000.
- Γκαφούροφ Β., Τσιμπουκίδης Δ., *Αλέξανδρος ο Μακεδών και η Ανατολή*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 42003.
- Fantham Elaine, Foley Helene Peet, Kampen Natalie Boymel, Pomeroy Sarah B., Shapiro Alan H., *Οι γυναίκες στον αρχαίο κόσμο*, εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2004.
- Farrar Cynthia, *Οι αρχές της δημοκρατικής σκέψης στην κλασική Αθήνα*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 22008.
- Flaceliere Robert, *Ο Δημόσιος και ο ιδιωτικός βίος των Αρχαίων Ελλήνων*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 152014.
- Κοκκορού Αλευρά Γεωργία, *Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδας. Σύνοψη ιστορία 1050-50 π.Χ.*, εκδόσεις: Αθανάσιος Ψυχογιός, Αθήνα 31995.
- Κόφφας Αλέξανδρος, Στραταριδάκη Άννα, *Ο Μέγας Αλέξανδρος και το εκπολιτιστικό του έργο. Ιστορική και παιδαγωγική θεώρηση*, εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 1997.
- Κυρτάτας Δ. Ι., Ράγκος Σ. Ι., *Η ελληνική αρχαιότητα: πόλεμος – πολιτική – πολιτισμός*, έκδοση Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2010.
- Lefcowitz Mary, *Η μαύρη Αθηνά*, εκδόσεις Οδ. Χατζόπουλος & Σία, Αθήνα 1997. 26/28
- Lénêque Pierre, *Ο ελληνιστικός κόσμος*, Μεταίχμιο Εκδοτική, Αθήνα 2003.
- Μαστραπάς Αντώνης, *Η ιστορία του αρχαίου κόσμου και οι πηγές της*, εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2003.
- Ματσούκας Νίκος, *Ιστορία της Φιλοσοφίας Αρχαίας Ελληνικής -Βυζαντινής - Δυτικοευρωπαϊκής. Με σύντομη εισαγωγή στη φιλοσοφία*, εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.
- Mossé Claude, Schnapp – Gourbeillon Annie, *Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2.000-31 π.Χ.)*, εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 152015.
- Mosse Claude, *Ιστορία μιας δημοκρατίας: Αθήνα*, εκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 32002.
- , *Οι θεσμοί στην κλασική Αθήνα*, Μεταίχμιο Εκδοτική, Αθήνα 2002.
- Μπενγκτσον Χέρμαν (Bengtson Herrman), *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος*, εκδόσεις: Αθηνά Ραγιά και Σία Ο.Ε., Αθήνα 21991.
- Μπιργάλης Νίκος, *Από την κοινωνική στην πολιτική πλειονοψηφία: το στάδιο της ισονομίας*, εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2009.
- Nilson M. P., *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 112008.
- Στάινχαουερ Γεώργιος, *Ιστορική Γεωγραφία του Αρχαίου Κόσμου*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 2009.
- Schuller Wolfgang, *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας*, έκδοση Μ.Ι.Ε.Τ., 42014.
- Τσιμπουκίδης Δημήτριος, *Φίλιππος Β' ο Μακεδών και ο ιστορικός του ρόλος*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 1985.

- Τσιμπουκίδης Δημήτριος, *Ιστορία του Ελληνιστικού Κόσμου*, έκδοση: Κοινωνία Κληρονόμων Δημητρίου Ν. Παπαδήμα, Αθήνα, 32010.
- Vernant Jean – Pierre, *Μύθος και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, Μεταίχμιο εκδοτική, Αθήνα 2005. 27/28
- Γιαννικόπουλος Αθανάσιος, *Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης. 3. Άγνωστες πτυχές της αρχαίας ζωής και αγωγής*, εκδόσεις Γρηγόρης, Αθήνα 1988.

Για την πρόσληψη της Ελληνικής Αρχαιότητας στους νεότερους χρόνους βλ. και:

- Βακαλόπουλος Απόστολος, *νέα ελληνική ιστορία, 1204-1985*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 202002.
- Clogg Richard, *A Concise History of Greece*, Cambridge University Press, Oxford 22002.
- Εκδοτική Αθηνών, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΒ' - ΙΕ', Αθήνα 22000.
- Παπαρρηγόπουλος Κωνσταντίνος, *Περὶ τῆς ἐποικίσεως σλαβικῶν τινῶν φυλῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον*, εκ του τυπογραφείου Εμμ. Αντωνιάδου, Αθήνα 1843.
- *Ιστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς*, τ. Α' -Ε', Εκ του τυπογραφείου των καταστημάτων Ανέστη Κωνσταντινίδου, Αθήνα 1885-1887.
- Toynbee Arnold, *Οι Έλληνες και οι κληρονομίες τους*, μετάφραση Νίκος Γιανναδάκης, Ινστιτούτο του Βιβλίου - Μ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1992.
- Φαλλμεράυερ Ι. Φ., *Περὶ της καταγωγῆς των σημερινῶν Ελλήνων*, μτφρ. Ρωμανός Κ.Π., Αθήνα 1984.
- Χαλκιαδάκης Εμμανουήλ, «Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος, οι Σλάβοι και η ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού στη νεότερη ελληνική ιστοριογραφία (19ος - αρχές 20ού αιώνα)», *Η ιεραποστολική, φιλολογική και πολιτιστική προσφορά των Αγίων Ισαποστόλων Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους. Αφιετήρια για την εμβάθυνση των σχέσεων Ελλάδας - Ρωσίας* (Διεθνές Διαπανεπιστημιακό Ελληνορωσικό Συνέδριο υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, στο πλαίσιο του αφιερωματικού έτους Ελλάδας - Ρωσίας, Ηράκλειο, 4-6 Νοεμβρίου 2016 (υπό δημοσίευση).

Επίσης, πρβλ. και:

- Διαδρομές στην Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, Ανοιχτό Πανεπιστημιακό Πρόγραμμα Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΚΥΚΛΟΣ Ε' «Η πρόσληψη της Αρχαιότητας στους νεότερους χρόνους», [σειρά διαλέξεων] 30.4.2015-21.5.2015. Κυρίως πρβλ. τις ομιλίες του επικ. Καθηγητή Δ. Παυλόπουλου, «Η πρόσληψη της Αρχαίας Ελλάδας στη νεότερη ελληνική τέχνη», του επίκ. καθηγητή Β. Καραμανωλάκη «Προσλήψεις της αρχαιότητας στη συγκρότηση του ελληνικού εθνικού παρελθόντος στον 19ο και τον 20ό αιώνα», καθώς και του επίκ. καθηγητή Δ. Πλάντζου, «Η πρόσληψη της Αρχαιότητας στην ελληνική κοινωνία των νεότερων χρόνων»

Βλ. και στο Διαδίκτυο:

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/bibliographies/guides/sections/page_007.html (22-1-2018)

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-90382-8_17 (2-11-2019)

Δ05 03 Μεσαιωνική Ιστορία (από τη Δημιουργία της Νέας Ρώμης, στη Γένεση του Νέου και Νεότερου Ελληνισμού)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Μεσαιωνική Ιστορία (από τη Δημιουργία της Νέας Ρώμης, στη Γένεση του Νέου και Νεότερου Ελληνισμού)</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE172/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να: ➤ αναγνωρίζει σημαντικά ιστορικά γεγονότα της εποχής που εξετάζεται και να γνωρίζει βασικούς σταθμούς της Μεσαιωνικής Ιστορίας (κυρίως της Βυζαντινής) που επηρέασαν και επηρεάζουν την παγκόσμια σκέψη. ➤ διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων ➤ αναπτύξει την κριτική σκέψη του/ της και να προβληματιστεί για τη Μεσαιωνική Ιστορία και για τη σημασία της στη σύγχρονή μας εποχή, ανακαλύπτοντας τη σχέση αυτών των δύο ➤ αντιληφθεί τη σχέση της Μεσαιωνικής Δύσης με τη Μεσαιωνική Ανατολή ➤ κατανοήσει τον ρόλο της θρησκείας (π.χ. Χριστιανισμού, Ισλάμ) στις πολιτικές, στρατιωτικές εξελίξεις και εδαφικές μεταβολές και τις κοινωνικές αλλαγές της περιόδου ➤ κατανοήσει τον ρόλο της ύστερης μεσαιωνικής εποχής στη γένεση του Νέου Ελληνισμού και να συνδυάσει τις απόψεις των ειδικών γύρω από αυτό το ζήτημα. ➤ αντιληφθεί ότι η Βυζαντινή Ιστορία εντάσσεται στην ευρύτερη Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική και να μπορεί να εξηγήσει τη σχέση τους

- είναι σε θέση να αναλύσει και να εξηγήσει μία ιστορική πηγή και να συγκρίνει διαφορετικές πηγές.
- αντιμετωπίζει με διαφορετική ματιά την Ιστορία συνδέοντάς την με την καθημερινότητά στο πλαίσιο μίας διεπιστημονικής προσέγγισης.
- είναι σε θέση να διδάξει στο σχολείο τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η περίοδος της Μεσαιωνικής Ιστορίας, η έννοια του «Μεσαίωνα» και ο ρόλος του Χριστιανισμού σε Ανατολή και Δύση. Έμφαση δίνεται στο ανατολικό ρωμαϊκό κράτος, τη «βυζαντινή αυτοκρατορία», από τη δημιουργία της Νέας Ρώμης, της Κωνσταντινούπολης μέχρι τη γένεση του Νέου και Νεότερου Ελληνισμού. Από την εδραίωση του Χριστιανισμού, τον Μέγα Κωνσταντίνο και την πρώτη Οικουμενική Σύνοδο, μέχρι τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο και τον Ιουστινιανό, συνεξετάζεται ο ρόλος της Θρησκείας (του Χριστιανισμού και αργότερα του Ισλάμ) στην καθημερινότητα των ανθρώπων, στην πολιτική και στις διεθνείς σχέσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον «εξελληνισμό» της αχανούς πολυεθνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας που ξεκίνησε, ουσιαστικά, από τον αυτοκράτορα Ηράκλειο (610-641), τις οικουμενικές συνόδους, την εικονομαχία, το σχίσμα των Εκκλησιών και τον ρόλο της Ιεράς Εξέτασης στη Δύση, όπως και του σχήματος «καισαροπαπισμός» και «παποκαισαρισμός». Επιπρόσθετα, επισημαίνονται οι μετακινήσεις των πληθυσμών, οι εξωτερικές απειλές που γνώρισε το Βυζάντιο και η Δύση, η Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204 από τους Σταυροφόρους και η Άλωσή του 1453 από τους Οθωμανούς Τούρκους.

Παράλληλα, γίνεται ιδιαίτερα αναφορά στα γράμματα και τις τέχνες, καθώς και στα μνημεία του υλικού πολιτισμού εκείνης της εποχής (πρβλ. ναό της του Θεού Σοφίας), στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων του Μεσαίωνα, τις κοινωνικές τάξεις και διαμάχες, την οικονομία, το εμπόριο, την πολιτική, τις ασθένειες (λοιμούς) που είχαν να αντιμετωπίσουν και που αποδεκάτισαν τον πληθυσμό της Ευρώπης (κυρίως της Δυτικής).

Εκείνο, όμως, που πρέπει να τονιστεί είναι η προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η μεσαιωνική περίοδος όχι ως «μία εποχή σκότους», αλλά ως μία ενδιαφέρουσα περίοδος της Παγκόσμιας Ιστορίας που επηρέασε τις μετέπειτα ιστορικές εξελίξεις και αλλαγές. Σε ό,τι αφορά την Ελληνική Ιστορία, η ύστερα φάση του Μεσαίωνα οδήγησε στον ουσιαστικό εξελληνισμό της βυζαντινής αυτοκρατορίας που οδήγησε, μέσα από κοινωνικούς και πολιτικούς μετασχηματισμούς, στον νέο και νεότερο Ελληνισμό. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται και ιδιαίτερα αναφορά στις έννοιες «Έλλην», «Γραικός» και «Ρωμικός».

Σύνολο: 13 εβδομάδες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	– Προβολή PowerPoint και βίντεο – Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb – και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ – Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιούργησα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ – Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται η κριτική ικανότητα των φοιτητών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Μεσαιωνικής/Βυζαντινής Ιστορίας - Βακαλόπουλος Απόστολος, <i>Νέα Ελληνική Ιστορία. Από το 1204 έως τις αρχές του 21ου αιώνα</i>, επιστημονική επιμέλεια, επίμετρο, χρονολόγιο και συμπληρωματική βιβλιογραφία Εμμανουήλ Γ. Χαλκιαδάκης, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2020. - Beck Hans - Georg, <i>Η Βυζαντινή Χιλιετία</i>, μτφρ. Δημοσθένης Κούρτοβικ, εκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2009. - Browning Robert, <i>Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία</i>, μτφρ. Ν. Κονομή, εκδόσεις Δημ. Παπαδήμα, Αθήνα 1992. - Duby Georges, <i>Ο υπόπτης, η γυναίκα και ο ιερέας. Ο γάμος στη φεουδαρχική Ευρώπη</i>, μτφρ. Εριέττα Βαλερή - Μπενβενίστε, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1996. - Goodwin G., <i>A History of Ottoman Architecture</i>, Thames & Hudson Ltd., London, 2003. - Καραπιδάκης Ν., <i>Ιστορία της Μεσαιωνικής Δύσης (5ος-11ος αι.)</i>, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1996. - Κοντογώργης Γεώργιος, <i>Το Ελληνικό Οικοσύστημα, τ. Γ', Η Βυζαντινή περίοδος της Οικουμένης (4ος μ.Χ. – 15ος μ.Χ. αιώνες), Η Ρώμη ως ελληνικό καταπίστευμα</i>, εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2020. - Mango Cyril, <i>Βυζάντιο, η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης</i>, μτφρ. Δημ. Τσουγκαράκης, εκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2010.

- Necipoğlu, Nevra (ed.). *Byzantine Constantinople: Monuments, Topography and Everyday Life*, Brill Academic Publishers, 2001.
- Ostrogorsky Georg, *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τ. Α' – Γ', Ιστορικές εκδόσεις Στέφ. Δ. Βασιλόπουλος, Αθήνα 1993.
- Σαββίδης Αλ., Hendricx B., *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία (284-1461)*, εκδόσεις Ηρόδοτος, 2019.
- Σφυρόερα Σοφία, *Κωνσταντινούπολη, Πόλη της Ιστορίας*, Αθήνα 2006.
- Talbot Rice Tamara, *Ο δημόσιος και ο ιδιωτικός βίος των Βυζαντινών*, μτφρ. Φ. Βώρος, εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 2006.
- Τρίτος Γ. Μιχαήλ, *Η Ορθόδοξη Εκκλησία στα Βαλκάνια σήμερα*, Αθήνα (εκδόσεις Τέртιος) 2004.
- Φειδάς Ι. Βλάσιος, *Εκκλησιαστική Ιστορία - Απ' αρχής μέχρι την Εικονομαχία*, τ. Α', Αθήνα ²2002.
- Του ιδίου, *Εκκλησιαστική Ιστορία - Από την Εικονομαχία μέχρι τη Μεταρρύθμιση*, τ. Β', Αθήνα ³2002.
- Χαλκιαδάκης Εμμανουήλ, «Έλλην, Ρωμιός, Γραικός: αναζητώντας τις ιστορικές καταβολές και τη χρήση των όρων», στο *Τη Ρωμιοσύνη μην την κλαις (κείμενα εισηγήσεων ημερίδας 17ης Νοεμβρίου 2018)*, Ηράκλειο 2019, σ. 29-48.
- Χάρρις Τζόνathan, *Το Βυζάντιο και οι Σταυροφορίες*, μτφρ. Λεωνίδας Καρατζάς, εκδόσεις Ωκεανίδα, Αθήνα 2004.

Δ05 04 Νεότερη Ιστορία: Ελληνική και Ευρωπαϊκή

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Νεότερη Ιστορία: Ελληνική και Ευρωπαϊκή</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολή video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE116/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να: ➤ αναγνωρίζει σημαντικά ιστορικά γεγονότα της εποχής που εξετάζεται και να γνωρίζει βασικούς σταθμούς της Νεότερης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας που επηρέασαν και επηρεάζουν τη ζωή μας ➤ διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων ➤ μπορεί να ταξινομήσει τα ιστορικά γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τον κοινωνικό και πολιτικό τους αντίκτυπο ➤ μπορεί να αναπτύξει την κριτική σκέψη του/ της και να προβληματιστεί για τη Νεότερη Ιστορία και για τη σημασία της στη σύγχρονή μας εποχή ➤ αντιληφθεί ότι η Ελληνική Ιστορία εντάσσεται στην ευρύτερη Ευρωπαϊκή και να εξηγήσει γιατί δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένη από τα τεκταινόμενα στην ευρωπαϊκή ήπειρο. ➤ είναι σε θέση να αναλύσει και να αξιολογήσει μία ιστορική πηγή και να μπορεί να συνδυάσει και να συγκρίνει διαφορετικές πηγές ➤ αντιμετωπίσει με διαφορετική ματιά την Ιστορία, να καταλήξει σε συμπεράσματα αναφορικά με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και να μπορεί να τα συνδέσει την με τη σύγχρονη καθημερινότητα, στο πλαίσιο της Διεπιστημονικότητας. ➤ είναι σε θέση να διδάξει στο σχολείο τη συγκεκριμένη ιστορική ενότητα.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (εβδομάδες – θεματικές ενότητες)

Το μάθημα «Νεότερη Ιστορία: Ελληνική και Ευρωπαϊκή» εξετάζει κυρίως την περίοδο από την Ελληνική Επανάσταση και την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1830, μέχρι την έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Στο πλαίσιο του μαθήματος δίνεται έμφαση στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία σε σχέση με την Ιστορία της Ευρώπης την ίδια περίοδο, καθώς δεν μπορεί και δεν πρέπει να εξετάζεται η Νεότερη Ελληνική Ιστορία αποκομμένη από την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή, ενώ αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες και οι ιστορικές πηγές. Παράλληλα, εξετάζεται η Ιστορία στο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας.

1η εβδομάδα: Εισαγωγή - Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία)
- Ιστορική Γεωγραφία

2η εβδομάδα: Το Οθωμανικό Παρελθόν, οι Έλληνες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ο Ευρωπαϊκός και ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός

3η εβδομάδα: Η σύσταση της Φιλικής Εταιρείας, η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Άλλες επαναστάσεις στην Ευρώπη – ο Αγώνας για την ιταλική ενοποίηση (Risorgimento).

4η εβδομάδα: Ο Ι. Καποδίστριας κυβερνήτης της Ελλάδας, το έργο του, η δολοφονία του, η περίοδος μέχρι την άφιξη του Όθωνα.

5η εβδομάδα: Η περίοδος βασιλείας του Όθωνα, η Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, το Σύνταγμα του 1844. Η Μεγάλη Ιδέα. Ο περίοδος βασιλείας του Γεωργίου: η εδαφική επέκταση της Ελλάδας, η Αρχή της Δεδηλωμένης, ο Δικομματισμός (Τρικούπης – Δεληγιάννης), η οικονομική πορεία της Ελλάδας, η πτώχευση του 1893, οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες.

6η εβδομάδα: Η Βιομηχανική Επανάσταση (α΄ και β΄ φάση) και οι συνέπειές της στην Ευρώπη και στην Ελλάδα

7η εβδομάδα: Τα εθνικά ζητήματα: Κυπριακό, Μακεδονικό, Κρητικό, Ποντιακό.

8η εβδομάδα: Το Κίνημα των Νεότουρκων (1908), το Κίνημα στο [υ] Γουδί[ή] (1909), ο Ελ. Βενιζέλος πρωθυπουργός της Ελλάδας, οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912-1913), η Οκτωβριανή Επανάσταση (1917) και ο διεθνής της αντίκτυπος, ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918), ο Εθνικός Διχασμός.

7η εβδομάδα: Πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου: η Συνθήκη των Σεβρών (1920), η Μικρασιατική Εκστρατεία, η Μικρασιατική Καταστροφή (1922), το Προσφυγικό Ζήτημα.

10η εβδομάδα: Πολιτικές, κοινωνικές κι οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου: Η συνθήκη της Λοζάνης (1923), η τελευταία διακυβέρνηση Ελ. Βενιζέλου, πολιτικές αλλαγές, η δικτατορία του Μεταξά.

11η εβδομάδα: Από τον Μεσοπόλεμο και τη δημιουργία της ναζιστικής Γερμανίας και της φασιστικής Ιταλίας στις απαρχές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και στη φασιστική επίθεση του 1940 εναντίον της Ελλάδας.

12η εβδομάδα: Η πνευματική ζωή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη (ιδεολογικά ρεύματα, κοινωνικές διεκδικήσεις, η Λογοτεχνία, η Τέχνη, η Επιστήμη)

13η εβδομάδα: Επανάληψη - Συμπεράσματα - Ανακεφαλαίωση.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές σε ιστορικούς χώρους και μουσεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Προβολή PowerPoint και βίντεο - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ - Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιουργήσα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται η κριτική ικανότητα των φοιτητών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Νεότερης Ιστορίας

- Ανδριώτης Ν., «Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Κρήτη, 1821-1924, ένας αιώνας συνεχούς αναμέτρησης εντός και εκτός του πεδίου μάχης», *Μνήμων* 26 (2004), σ. 63-94.
- Αντωνάκης Δ. Ζαχαρίας, «Η παρουσία των Δυνάμεων Κατοχής στην Κρήτη (1898-1909): η περίπτωση των ρωσικών αυτοκρατορικών στρατευμάτων», *Ελλωτία* 10 (2002), σ. 125-147.
- Αντωνόπουλος Σταμάτιος, *Αι Συνθήκαι Λονδίνου, Βουκουρεστίου και Αθηνών*, Αθήνα 1917.

- Αποστολάκης Δ. – Σερράος Κ., *Διεθνές Δίκαιον, Δημόσιον - Ιδιωτικόν, κατά τας εστενογραφημένας παραδόσεις του καθηγητού Γεωργίου Στρέιτ*, τυπογραφείο Δ.Γ. Ευστρατίου, Αθήνα 1905.
- Ασπρέας Κ. Γεώργιος, *Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, 1821-1928*, τ. Β΄, 1865-1900, Αθήνα 1930.
- Βακαλόπουλος Απόστολος, *Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204 ως τις αρχές του 21ου αιώνα*, Επιστημονική επιμέλεια, επίμετρο, χρονολόγιο και συμπληρωματική βιβλιογραφία, Εμμανουήλ Γ. Χαλκιαδάκης, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2020.
- Βακαλόπουλος Α. Κωνσταντίνος, *Το Νέο Ελληνικό Έθνος (1204-2000), Νέα Ελληνική Ιστορία, από τη Φραγκοκρατία ως τις μέρες μας*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2016.
- Βενέρη Τιμοθέου, μητροπολίτου Κρήτης, *Το Αρκάδι διά των αιώνων*, Αθήνα 1938.
- Βερέμης Θ., *Ο στρατός στην ελληνική πολιτική*, Κούριερ εκδοτική, Αθήνα 2000.
- Του ιδίου, *Βαλκάνια από τον 19ο ως τον 21ο αιώνα. Δόμηση και αποδόμηση κρατών*, Πατάκης, Αθήνα 2004.
- Βερέμης Θάνος - Κολιόπουλος Γιάννης, *Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.
- Berstein Serge, Milza Pierre, *Ιστορία της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών, 1815-1919*, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, μτφρ. και σημ. Αναστάσιος Κ. Δημητρακόπουλος, επιμ. Κώστας Λιβιεράτος, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Των ιδίων, *Ιστορία της Ευρώπης. Διάσπαση και ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα* μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Burns E., *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της νεότερης Ευρώπης*, τ. Β΄, μτφρ. Τάσος Δαρβέρης, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη χ.χ.
- Γαρδίκια - Κατσιαδάκη Ελένη, «Η ελληνική κυβέρνηση και το Κρητικό Ζήτημα: 1908», Ανάτυπο από το αφιέρωμα στον πανεπιστημιακό δάσκαλο Βασ. Βλ. Σφυρόερα», λύχνος, Αθήνα χ.χ., σ. 343-372.
- Γιαννουλόπουλος Γιάννης, «Η ευγενής μας τύφλωση...», εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα». Από την ήττα του 1897 έως την Μικρασιατική Καταστροφή, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999.
- Clogg Richard, *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας*, Ιστορητής, Αθήνα 1995.
- Dakin Douglas, *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1998.
- Δερτιλής Γιώργος, *Κοινωνικός Μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση 1880-1909*, Εξάντας, Αθήνα ³1985.
- Του ιδίου, *Ιστορία του Ελληνικού κράτους, 1830-1920*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο ⁸2015.
- Δετοράκης Θεοχάρης, *Ιστορία της Κρήτης*, Ηράκλειο ²1990.
- Δημάκης Ιωάννης, *Η πολιτειακή μεταβολή του 1843 και το ζήτημα αυτοχθόνων και ετεροχθόνων*, Θεμέλιο, Αθήνα 1991.
- Δημαράς Κ.Θ., *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα ⁹2000.
- Driault Edouard, *Το Ανατολικό Ζήτημα από τις αρχές του έως τη συνθήκη των Σεβρών*, μτφρ. Χριστίνα Σταματιάδη, εισαγωγή - σχόλια Ιάκωβος Ακτσόγλου, τ. Α΄, Αθήνα (Ιστοριτής) 1997.
- Gibbons Herbert Adams, *Βενιζέλος, μία βιογραφία*, μτφρ. Μιχάλης Κατσιμίτσας, εκδόσεις Ευρασία, Αθήνα 2008 [πρώτη έκδοση στα αγγλικά το 1920].
- Hering G., *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, μτφρ. Θεόδωρος Παρασκευόπουλος, τ. Β΄, Αθήνα (Μ.Ι.Ε.Τ.) 2004.

- Η Δίκη των Εξ, Τα Εστενογραφημένα Πρακτικά, 31 Οκτωβρίου – 15 Νοεμβρίου 1922. Ένα βιβλίο ντοκουμέντο για την πιο τραγική περίοδο της Ιστορίας μας που την καλύπτει ακόμα πάχνη άγνοιας και Σύγχυσης*, εκδοτικός οίκος Δημιουργία, Αθήνα 1996.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* της εκδοτικής Αθηνών και συγκεκριμένα οι τόμοι ΙΒ' (1975), ΙΓ' (1977), ΙΔ' (1977) και ΙΕ' (1978).
- Ζορμπάς Νικόλαος, Απομνημονεύματα ή πληροφορίες περί των συμβάντων κατά την διάρκεια της επανάστασης της 15ης Αυγούστου 1909*, Αθήνα 1925.
- Κονδυλάκης Ιωάννης, Η Ολοκαύτωση του Αρκαδίου*, εκδ. οίκος Γ. Φέξη, Αθήνα 1904.
- Κριάρης Παναγιώτης, Ιστορία της Κρήτης, από των αρχαιοτάτων μέχρι των καθ' ημάς χρόνων*, τ. Γ', Αθήνα 1937.
- Λιβιεράτος Δημήτρης, Το ελληνικό εργατικό κίνημα, 1918-1923*, Αθήνα 1976.
- Λούκος Χρήστος, Η αντιπολίτευση κατά του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, 1828-1831*, Θεμέλιο, Αθήνα 1988.
- Μακράκη Λιλή, Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, 1864-1910, η διάπλαση ενός εθνικού ηγέτη*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2001.
- Μανουσάκης Γιώργης, Κρητικές Επανάστασεις, 1821-1905*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Χανιά 2004.
- Mazower Mark, Τα Βαλκάνια*, μτφρ. Κ. Κων/νος Κουρεμένος, Πατάκης, Αθήνα 2002.
- Μαργαρίτης Γιώργος, «Η Κρήτη στα 1896-1897: κοινωνικές αναταράξεις σε μεταβατική περίοδο»*, στα Πρακτικά Συνεδρίου *Η τελευταία φάση του Κρητικού Ζητήματος*, επιμ. Θεοχάρης Δετοράκης, Αλέξης Καλοκαιρινός, Εταιρία Κρητικών και Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 2001, σ. 103-108.
- Του ιδίου, «Κρητική Πολιτεία. Προβλήματα ιστορικής προσέγγισης»*, στο *90 χρόνια από την Ένωση της Κρήτης με την ελεύθερη Ελλάδα* (=Πρακτικά Συμποσίου, Ρέθυμνο, 5-7 Δεκεμβρίου 2003), επιμ. Μιχάλης Τρούλης, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων, Ρέθυμνο 2007, σ. 21-28.
- Μαρής Αντώνιος, Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το Κίνημα του Θερίσου*, επιμέλεια: Στρατής Παπαμανουσάκης, Χανιά 1985.
- Μαρκεζίνης Β. Σπυρίδων, Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, 1828-1964*, τ. Β' και Γ' Αθήνα (Πάπυρος) 1966 και 1968.
- Μελάς Σπύρος, Η Επανάσταση του 1909*, εκδόσεις Μπίρης, Αθήνα 1957.
- Μητροπολίτης Ανδρέας Νανάκης, Το μητροπολιτικό ζήτημα και η εκκλησιαστική οργάνωση της Κρήτης (1897-1900)*, Κατερίνη 1995.
- Του ιδίου., "Venizelos and Church - State Relation"*, στο συλλογικό τόμο *Eleftherios Venizelos. The trials of the statesmanship*, Εδιμβούργο (Institute for Neohellenic Research, National Hellenic Research Foundation, *Eleftherios Venizelos*) 2006, σ. 349-352.
- Του ιδίου, «Η στάση της Εκκλησίας Κρήτης στο κίνημα του Θερίσου (1905)»*, *Θέρισσον 1905 (πρακτικά συνεδρίου)*, Χανιά 2009, σ. 75-101.
- Ξάνθος Εμμανουήλ, Απομνημονεύματα περί της Φιλικής Εταιρείας*, Αθήνα 1996 [η πρώτη έκδοση έγινε το 1834].
- Παναγιωτόπουλος Βασίλης, «Η Βιομηχανική Επανάσταση και η Ελλάδα 1832-1871»*, στο *Εκσυγχρονισμός και Βιομηχανική Επανάσταση στα Βαλκάνια τον 19ο αιώνα*, Θεμέλιο, Αθήνα 1980, σ. 217-235.
- Του ιδίου (επιμ.), Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 1-6.

- Παπαρρηγοπούλου Κωνσταντίνου, *Περὶ τῆς ἐποικίσεως σλαβικῶν τινῶν φυλῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον*, Αθήνα 1843.
- Του ιδίου, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους: από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι του 1930*, προσθήκες, σημειώσεις υπό Παύλου Καρολίδου, εκδόσεις Ελευθερουδάκης, τ. 1-7, Αθήνα 1932.
- Petrooulos John, *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο 1833-1843*, τ. Α' - Β', μτφρ. Νικηφόρος Διαμαντούρος και συνεργάτες, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1986.
- Πρεβελάκης Ελευθ., *Η μεγάλη Κρητική Επανάσταση, 1866-1869*, Αθήνα 1966.
- Του ιδίου, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι*, Αθήνα 1965.
- Πρίγκιπας Γεωργίου της Ελλάδος, *Αναμνήσεις εκ Κρήτης (1898-1906)*, Αθήνα 1959.
- Σακελλαρίου Β. Μιχαήλ, *Θέματα Νέας Ελληνικής Ιστορίας*, τ. Α' - Β', εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2011.
- Σβορώνος Νίκος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, μτφρ. Αικατερίνη Ασδραχά, Θεμέλιο, Αθήνα 1994.
- Του ιδίου, *Ανάλεκτα Νεοελληνικής Ιστορίας και Ιστοριογραφίας*, εισαγωγή - επιμέλεια Ξ. Γιαταγάνας, Θεμέλιο, Αθήνα ⁴1995.
- Σβολόπουλος Δ. Κωνσταντίνος, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η πολιτική κρίσις εις την αυτόνομον Κρήτην, 1901-1906*, Ίκαρος, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Αθήνα ²2005.
- Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, *Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, 1900-1945*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα ¹⁴ 2005.
- Του ιδίου, *Ελευθέριος Βενιζέλος, 12 μελετήματα*, Ελληνική Γράμματα Αθήνα 1999.
- Σκανδάμης Σ. Ανδρέας, *Πρίγκιψ Γεώργιος. Η ζωή και το έργον του*, Αθήνα 1955.
- Σκοπετέα Έλλη, *Το Πρότυπο Βασίλειο και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, εκδόσεις Πολύτροπο, Αθήνα 1988.
- Στασινόπουλος Κ. Επαμεινώνδας, *Κόμματα και εκλογές στην Ελλάδα (1821-1985)*, Αθήνα 1985.
- Σχινά Γ. Μιχαήλ (επιμ.) *Επιστολαί Ι.Α. Καποδίστρια*, μτφρ. εκ του Γαλλικού, τ. Α', Αθήνα 1841.
- Τούντα – Φεργαδή Αρετή, *Θέματα Ελληνικής Διπλωματικής Ιστορίας (1912-1934)*, πρόλογος Θ. Χριστοδουλίδης, εκδόσεις Παρατηρητής, Αθήνα 1986 [;].
- Vitti Mario, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2008.
- Φαλμεράγιερ Ιάκωβος, Φίλιππος, *Περί της καταγωγής των σημερινών Ελλήνων*, μτφρ. Ρωμανός Κ.Π., Αθήνα 1984.
- Χαλκιαδάκης Γ. Εμμανουήλ [συνδημοσίευση με Στέλλα Καθαράκη], «Η αναπτυξιακή πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου (1928-1932): μία πρώτη προσέγγιση», *Κρητική Εστία* 9 (2002), σ. 157-187.
- Χαλκιαδάκης Γ. Εμμανουήλ, «Τα δημόσια έργα της Κρητικής Πολιτείας 1898-1913: Ηράκλειο», *Ελλωτία, ετήσια έκδοση του Δήμου Χανίων*, 10 (2002), σ. 149-169.
- Του ιδίου, «Η πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου στο ζήτημα της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα: 1910-1913», στο *90 χρόνια από την Ένωση της Κρήτης με την ελεύθερη Ελλάδα* (=Πρακτικά Συμποσίου, Ρέθυμνο, 5-7 Δεκεμβρίου 2003), επιμ. Μιχάλης Τρούλης, Ρέθυμνο (Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων) 2007, σ. 443-463.
- Του ιδίου, «Η επανάσταση του Θερίσου ως εσωτερικό ζήτημα: η προσωπική διάσταση πρίγκιπα Γεωργίου - Ελευθερίου Βενιζέλου», στο *Θέρισσον 1905* (=Πρακτικά

Συνεδρίου, Χανιά, 3-5 Μαρτίου 2005), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, Δήμος Θερίσου, υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων, Χανιά 2009, σ. 23-39.

- Του ιδίου, «Κρητική Πολιτεία, 1898-1913: μία πρώτη εικόνα της πολιτικής, της εκκλησιαστικής ζωής και της κοινωνίας της περιόδου», στο συλλογικό έργο *Κρητική Πολιτεία και Νομός Λασιθίου (1898-1913)*, έκδοση Γ.Α.Κ. - Αρχαία Νομού Λασιθίου, Δήμος Νεάπολης, Νεάπολη 2010, σ. 23-38.
- Του ιδίου, *The political status of the Cretan State, 1898-1913. Autonomy under dispute. Political, social and ecclesiastical life through the apparent autonomy*, Postdoctoral research, Oxford (University of Oxford, St. Antony's College - European Studies Centre) 2011.
- Του ιδίου, «Επισκόπηση της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κρήτης», *Επιστημονική Επετηρίδα Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Ηρακλείου Κρήτης*, Β' (2012), σ. 223-250.
- Του ιδίου, *Κρήτη, 1898-1913. Από την «Αυτονομία» στην Ένωση με την Ελλάδα*, Περιφέρεια Κρήτης, Ηράκλειο 2013.
- Του ιδίου, «Вселенский Патриарх Григорий V и греческая революция 1821», *Христианское чтение* 2 (2015). [Ecumenical Patriarch Gregory V and the Greek Revolution of 1821 (in Russian), *Christian Reading* 2 (2015), *Scientific and Theological Journal of St Petersburg Orthodox Theological Academy*], σ. 93-117.
- Του ιδίου, *Εκκλησία και Πολιτική στην Ελλάδα. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ο κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας (1828-1831)*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2016.
- Του ιδίου, *Γεώργιος Ξενουδάκης (1816/1818[:]-1888). Ο δυναμικός εκφραστής του κρητικού ενωτικού κινήματος και ευεργέτης της παιδείας*, εκδόσεις Ηρόδοτος, υπό την αιγίδα του Δήμου Σφακίων, Αθήνα 2020.
- Του ιδίου, «Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος, οι Σλάβοι και η ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού στη νεότερη ελληνική ιστοριογραφία (19ος – αρχές 20ού αι.)», στο Διεθνές Διαπανεπιστημιακό Ελληνορωσικό Συνέδριο υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου με τίτλο *Η ιεραποστολική, φιλολογική και πολιτιστική προσφορά των Αγίων Ισαποστόλων Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους. Αφετηρία για την εμβάθυνση των σχέσεων Ελλάδας – Ρωσίας*, Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης, Ινστιτούτο Ελληνικής Γλώσσας Ορθοδόξου Θεολογίας & Πολιτισμού, Ηράκλειο, 4-6 Νοεμβρίου 2016, (υπό δημοσίευση).
- Χασιώτης Κ. Ιωάννης, *Οι Ευρωπαϊκές Δυνάμεις και η Οθωμανική Αυτοκρατορία*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005.
- Hobsbawm Eric, *Η Εποχή των Αυτοκρατοριών 1875-1914*, μτφρ. Κωστούλα Σκλαβενίτη, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2000.
- Χουρδάκης Αντώνης, *Η παιδεία στην Κρητική Πολιτεία (1898-1913)*, εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2011.

Τύπος (ενδεικτικά δημοσιεύματα)

- Εφ. *Αθήναι*, Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1922.
- Εφ. *Ακρόπολις*, Αθήνα, 19 Αυγούστου 1909.
- Εφ. *Ακρόπολις*, Αθήνα, 30 Αυγούστου 1909.
- Εφ. *Άστυ*, Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 1897.
- Εφ. *Ασύρματος*, Αθήνα, 28 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Έθνος*, Αθήνα, 28 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Ελεύθερον Βήμα*, Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1922.

- Εφ. *Ελεύθερον Βήμα*, Αθήνα, 16 Μαρτίου 1927.
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 19 Οκτωβρίου 1904
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 1912.
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 18 Ιουνίου 1913.
- Εφ. *Ανεξάρτητος*, Αθήνα, 3 Μαρτίου 1936.
- Εφ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Καιροί*, Αθήνα, 29 Ιουνίου 1875.
- Εφ. *Κήρυξ*, Χανιά, 28 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Έρευνα*, Χανιά, 19 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Ημέρα Τεργέστης*, Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Ημέρα Τεργέστης*, Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Έρευνα*, Χανιά, 8 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Πατρίς*, Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Πατρίς*, Αθήνα, 6 Ιανουαρίου 1930.
- Εφ. *Προσφυγικός Κόσμος*, 19 Ιουνίου 1927.
- Εφ. *Το Βήμα*, Αθήνα, 24 Νοεμβρίου 2008.

Διαδικτυακοί τόποι

Αρχείο «ΕΡΤ», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού», ιστοσελίδα «Εταιρείας Μελέτης Έργου Ι. Καποδίστρια, ιστοσελίδα Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών “Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος”», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία», ιστότοπος «Hollywood» για ιστορικές ταινίες (επικαιροποίηση ημερομηνίας πρόσβασης: 12/12/2018):

<http://archive.ert.gr/>

<http://web.ime.gr/>

<http://www.kapodistrias.info/>

<http://www.venizelos-foundation.gr/>

<http://foundation.parliament.gr/>

<https://hollywoodprogressive.com>

Δ05 05 Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολή video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU113/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να: ➤ αναγνωρίζει σημαντικά ιστορικά γεγονότα της εποχής που εξετάζεται και να γνωρίζει τους βασικούς σταθμούς της Σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας (κυρίως της Ελληνικής) που επηρέασαν και επηρεάζουν την παγκόσμια σκέψη. ➤ διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων ➤ μπορεί να ταξινομήσει τα ιστορικά γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τον κοινωνικό και πολιτικό τους αντίκτυπο ➤ αναπτύξει την κριτική σκέψη του/ της και να προβληματιστεί για τη Σύγχρονη Ιστορία και για τη σημασία της για το σήμερα. ➤ αντιληφθεί ότι η Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένη από το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. ➤ αντιληφθεί τη σχέση της Σύγχρονης Ιστορίας με την καθημερινότητά μας. ➤ είναι σε θέση να αναλύσει μία ιστορική πηγή και να μπορεί να συνδυάσει και να συγκρίνει διαφορετικές πηγές

- αντιμετωπίζει με διαφορετική ματιά την Ιστορία, να καταλήξει σε συμπεράσματα αναφορικά με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και να μπορεί να τα συνδέσει την με τη σύγχρονη καθημερινότητα, στο πλαίσιο της Διεπιστημονικότητας.
- είναι σε θέση να διδάξει στο σχολείο τη συγκεκριμένη ιστορική ενότητα.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (εβδομάδες – θεματικές ενότητες)

Το μάθημα αναφέρεται στην περίοδο της Σύγχρονης Ιστορίας, Ελληνικής και Ευρωπαϊκής, από τα μέσα περίπου του 20ού μέχρι τις αρχές του 21ου αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον Μεσοπόλεμο και στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στην περίοδο της Κατοχής, καθώς και στην περίοδο της Απελευθέρωσης της Ελλάδας και της Ευρώπης από τις δυνάμεις του Άξονα. Επιπλέον, γίνεται εκτενή αναφορά στον Ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο στο πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου· επιπρόσθετα, στη μεταπολεμική Ελλάδα και Ευρώπη, στις ιδεολογικές και κοινωνικές εντάσεις σε Ελλάδα και Ευρώπη, στην περίοδο της δικτατορίας στην Ελλάδα, στο Κυπριακό Ζήτημα, στην τουρκική εισβολή στην Κύπρο, στη Μεταπολίτευση, στις εσωτερικές πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, στον κοινωνικό μετασχηματισμό και στον ρόλο της Ελλάδας και της Κύπρου στην ενωμένη Ευρώπη (Ε.Ο.Κ., Ε.Ε.). Οι παραδόσεις ολοκληρώνονται χρονικά με την παρουσίαση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Τέλος, στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται συνοπτικά τα πνευματικά και καλλιτεχνικά ρεύματα και πτυχές του υλικού πολιτισμού στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

1η εβδομάδα: Εισαγωγή - Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία)

2η εβδομάδα: Μεσοπόλεμος – η άνοδος του ναζισμού και του φασισμού

3η εβδομάδα: Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: αίτια και αφορμές.

4η εβδομάδα: Η Ελλάδα κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ελληνοϊταλικός Πόλεμος, ναζιστική επίθεση, Μάχη της Κρήτης.

5η εβδομάδα: Κατοχή και Αντίσταση στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

6η εβδομάδα: Η ήττα των Δυνάμεων του Άξονα – Η ατομική βόμβα – Ο Ψυχρός Πόλεμος

7η εβδομάδα: Μεταπολεμική Περίοδος σε Ελλάδα και Ευρώπη

8η εβδομάδα: Η Δικτατορία στην Ελλάδα (1967-1974) – Το Πολυτεχνείο

9η εβδομάδα: Η τουρκική εισβολή στην Κύπρο – Η αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα

10η εβδομάδα: Μεταπολεμική περίοδος σε Ελλάδα και Ευρώπη.

11η εβδομάδα: Η Ελλάδα και η Κύπρος στην ενωμένη Ευρώπη – Ευρώ – Ολυμπιακοί Αγώνες 2004.

12η εβδομάδα: Ανάλυση ιστορικών πηγών

13η εβδομάδα: Επανάληψη - Συμπεράσματα - Ανακεφαλαίωση.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές σε ιστορικούς χώρους και μουσεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Προβολή PowerPoint και βίντεο - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ - Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιουργήσα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται η κριτική ικανότητα των φοιτητών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Ενδεικτική Βιβλιογραφία - Πηγές

Αρχεία

United States, State Department, Foreign Relations vol. vii, Washington D.C., *Circular Airgram*, 886.014/ 26 December 1944.

Third United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names, Athens, 17 Αυγούστου - 7 Σεπτεμβρίου 1977, Vol. I, Report of the Conference.

Τύπος

-Εφ. *Ριζοσπάστης*, Αθήνα, 5 Μαρτίου 1932.

-Εφ. *Ελληνικό Μέλλον*, Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 1940

-Εφ. *The Times*, Λονδίνο, 5 Αυγούστου 1957

-Εφ. *Το Βήμα*, Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 1992.

-Εφ. *Toronto Star*, Τορόντο (Καναδάς), 15 Μαρτίου 1992.

-Εφ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα, 28 Απριλίου 1996

- Εφ. Ριζοσπάστης, Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 1997.
- Εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα, 12 Μαρτίου 2006.
- Βοηθήματα, άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων, περιοδικά και συλλογικούς τόμους**
- Abel Otto, *Η μέχρι Φιλίππου αρχαία ιστορία της Μακεδονίας*, μετάφραση Μ. Δημιτσα, Λειψία 1860.
- Βακαλόπουλος Απόστολος, *Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204 ως τις αρχές του 21ου αιώνα*, Επιστημονική επιμέλεια, επίμετρο, χρονολόγιο και συμπληρωματική βιβλιογραφία, Εμμανουήλ Γ. Χαλκιαδάκης, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2020.
- Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος, *Το νέο ελληνικό έθνος (1204-2000). Νέα ελληνική ιστορία από τη φραγκοκρατία ως τις μέρες μας*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα, 2001.
- Beloch K., *Griechische Geschichte, seit Alexander, dans Gerke et Norden. Einleitung in die Altertumsnissenschaft*, Λειψία 1912.
- Berstein Serge, Milza Pierre, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ. 3, Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα, μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Βουρνάς Τάσος, *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας*, τ. Ε΄, *Από τα πρώτα μετεμφυλιοπολεμικά χρόνια ως την ημέρα του στρατιωτικού πραξικοπήματος των συνταγματαρχών*, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 62004.
- Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, βιβλίο μαθητή, Στ΄ Δημοτικού.
- Constas D. and Veremis T., «The beginning of the discussion on European Union, Documents on the History of European Integration: The struggle for European Integration in Greece», *Documents on the History of European Integration: The struggle for European Integration*, eds. W. Lipgens and W. Loth, publ. de Grypter, Βερολίνο 1988.
- Cvijic Jovan, *La péninsule balkanique: géographie humaine, avec 31 cartes et croquis dans le texte et 9 cartes hors texte*, Paris: Librairie Armand Colin, 1918.
- Δερτιλής Γ., *Επτά Πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά Πτωχεύσεις 1821-2016*, εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 102017
- Διαμαντόπουλος Θανάσης, «Η Δικτατορία των Συνταγματαρχών, 1967-1974», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ΄, Αθήνα 2000, σ. 266-286.
- Hoffmann Otto, *Die Makedonien, ihre Sprach und ihr Volkstum*, Γκέτινγκεν 1906.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1963, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1997.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1973, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1998.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1974, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1998.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1991, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1999.
- Καζάκος Πάνος, «Από κρίση σε κρίση: Οικονομία και Δικτατορία, 1967-1974», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ΄, Αθήνα 2000, σ. 287-291.
- Κοντογεώργης Γ., *Η ευρωπαϊκή ιδέα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα*, εκδ. Ι. Σιδέρη, Αθήνα 1995.
- Κωφός Ευάγγελος, «Ελλάδα και Βαλκάνια», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ΄, Αθήνα 2000, σ. 413-418.
- Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου Μαρία, *Το Μακεδονικό Ζήτημα: ιστορική θεώρηση του προβλήματος*, Αθήνα 1988.

- Παντερμαλής Δημήτριος (επιμ.), *Μακεδονία το ιστορικό πρόσωπο του ελληνικού Βορρά*, έκδοση Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 2012. 35
- Παπαχελάς Αλέξης, «Το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου», στο *Ελλάδα, 20ός αιώνας, 1960-1970*, τ. Α', έκδοση: Η Καθημερινή, Αθήνα 2018, σ. 45-49.
- Πρακτικά τού Συνεδρίου: «1976-1996. Είκοσι χρόνια από την καθιέρωση της Νεοελληνικής (Δημοτικής) ως επίσημης γλώσσας», 29 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 1996 (Αθήνα: Γ. Τσιβεριώτη), σ. 191-196
- Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, «Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας, 1974-1981», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα, Εκδοτική Αθηνών*, τ. ΙΣΤ', Αθήνα 2000, σ. 324-345.
- Σβορώνος Νίκος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, εκδόσεις Θεμέλιο, Αθήνα 131994.
- Ταρνανίδης Ιωάννης, *Στα Βόρεια της Μακεδονίας*, εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη 1995.
- Χασιώτης Ιωάννης, «Η Μεταπολεμική Μετανάστευση και ο Απόδημος Ελληνισμός», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, τ. ΙΣΤ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2000, σ. 526-545.
- Vaillant Andre, "Le problem du Slave Macedonien", *Bulletin de la Societe de Linqvistique de Paris* 39 (1938), σ. 194-210.

Δ05 09 Η Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία μέσα από τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Η Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία μέσα από τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολή video	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE149/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η Ιστορία, στο πλαίσιο της Διεπιστημονικότητας, μπορεί να εξεταστεί με τη συνδρομή και άλλων επιστημών ή επιστημονικών κλάδων. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η ανασύνθεση μίας, κατά τον δυνατόν, ολοκληρωμένης εικόνας του ιστορικού παρελθόντος. Η Λογοτεχνία και ο Κινηματογράφος μπορούν να αποδώσουν με μοναδικό τρόπο την εικόνα αυτή. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να: ➤ αναγνωρίζει σημαντικά ιστορικά γεγονότα της εποχής που εξετάζεται και να γνωρίζει βασικούς σταθμούς της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας που επηρέασαν και επηρεάζουν τη ζωή μας ➤ αναγνωρίζει τη σημασία της Λογοτεχνίας και του Κινηματογράφου στη μελέτη και στη διδασκαλία της Ιστορίας και να μπορεί να συνδυάσει και τις δύο επιστήμες στη διδακτική πράξη. ➤ μπορέσει να επιλέξει και να αξιοποιήσει λογοτεχνικά και κινηματογραφικά έργα στη διδασκαλία του μαθήματος. ➤ διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων

- μπορεί να ταξινομήσει τα ιστορικά γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τον κοινωνικό και πολιτικό τους αντίκτυπο
- να συνδυάσει τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο στη διδακτική της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας
- είναι σε θέση να εντοπίσει προβλήματα που μπορεί να προκύψουν από την αξιοποίηση της Λογοτεχνίας στη μελέτη και κυρίως στη διδασκαλία της Ιστορίας, καθώς ένα λογοτεχνικό κείμενο ή μία ταινία δεν αποτελούν ιστορικές πηγές.
- κατανοήσει ότι ο Κινηματογράφος (ειδικά αν πρόκειται για ταινίες μυθοπλασίας και όχι για ιστορικά ντοκιμαντέρ) ενδεχομένως να υπερβάλει στην αποτύπωση των ιστορικών γεγονότων. Η δύναμη, όμως, της κινούμενης εικόνας και γενικά μίας κινηματογραφικής παραγωγής μπορεί να ζωντανέψει το παρελθόν και να οδηγήσει (μέσα από προσεκτικά βήματα) τον μελετητή, τον ενδιαφερόμενο ή τον μαθητή στην ενσυναίσθηση.
- είναι σε θέση να επιλέγει τα κατάλληλα λογοτεχνικά κείμενα και τις κατάλληλες ταινίες για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας.
- είναι σε θέση να διαχωρίζει τον Κινηματογράφο που σχετίζεται με την Ιστορία σε ταινίες μυθοπλασίας, ιστορικά ντοκιμαντέρ και επίκαιρα και να μπορεί να τα συγκρίνει και να τα αξιοποιήσει στη διδασκαλία της συγκεκριμένης ιστορικής ενότητας.
- αντιληφθεί ότι η Ιστορία επηρεάζει τη λογοτεχνική και κινηματογραφική παραγωγή και οι λογοτέχνες και οι παραγωγοί ταινιών και ιστορικών ντοκιμαντέρ εμπνέονται και, με τη σειρά τους, «ζωντανεύουν» το ιστορικό παρελθόν, στο πλαίσιο μίας σχέσης αλληλεπίδρασης.
- αντιμετωπίσει με διαφορετική ματιά την Ιστορία, να καταλήξει σε συμπεράσματα αναφορικά με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και να μπορεί να τα συνδέσει την με τη σύγχρονη καθημερινότητα, στο πλαίσιο της Διεπιστημονικότητας, μέσω της Λογοτεχνίας και του Κινηματογράφου
- είναι σε θέση να διδάξει στο σχολείο τη συγκεκριμένη ιστορική ενότητα αξιοποιώντας ή συνδυάζοντας την Ιστορία με τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (εβδομάδες-θεματικές ενότητες)

Το μάθημα “Διδακτική της Νεότερης - Σύγχρονης Ιστορίας μέσα από τη Λογοτεχνία και τον Κινηματογράφο» αναφέρεται στην αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων και κινηματογραφικών ταινιών στη μελέτη και στη διδασκαλία του μαθήματος της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, καθώς και σε προβλήματα που μπορεί να προκύψουν από την αξιοποίησή τους κατά τη διδασκαλία τους.

1η εβδομάδα: Εισαγωγή - Παρουσίαση μαθήματος (θεματικές ενότητες και βιβλιογραφία). Βασικές εισαγωγικές έννοιες: Ιστορία, Διδακτική, Διδασκαλία, Διεπιστημονικότητα, Λογοτεχνία, Κινηματογράφος, σχέσεις τους με Ιστορία.

2η εβδομάδα: Ιστορία και Λογοτεχνία (ελληνική και ξένη). Όπως γράφει χαρακτηριστικά ο Σ. Κόνδης, «ο λογοτέχνης μπορεί να αποτυπώσει στο έργο του με μοναδικό τρόπο τη συναισθηματική φόρτιση μίας ατμόσφαιρας, την οποία η ψυχρή ιστοριογραφία αδυνατεί να παραστήσει» Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η Επανάσταση του 1821 στη Λογοτεχνία. Σημείωση: Πριν από κάθε ενότητα διατυπώνεται το ιστορικό πλαίσιο της εποχής που εξετάζεται.

3η εβδομάδα: Το Μακεδονικό και Κυπριακό Ζήτημα στη Λογοτεχνία.

4η εβδομάδα: Το Κρητικό Ζήτημα, η Κρητική Πολιτεία, η Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα στη Λογοτεχνία.

5η εβδομάδα: Η Μικρασιατική Καταστροφή, το Προσφυγικό ζήτημα στη Λογοτεχνία.

6η εβδομάδα: Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, το Έπος του 1940, η Εθνική Αντίσταση στη Λογοτεχνία.

7η εβδομάδα: Η Μεταπολεμική Περίοδος, το Πολυτεχνείο, ο «Αττίλας», η Μεταπολίτευση. Άλλα ενδεικτικά παραδείγματα Παγκόσμιας Ιστορίας στη Λογοτεχνία.

8η εβδομάδα: Ιστορία και Κινηματογράφος (Ντοκιμαντέρ, Επίκαιρα, Ταινίες μυθοπλασίας): Η Επανάσταση του 1821 στον Κινηματογράφο.

9η εβδομάδα: Το Μακεδονικό, το Κυπριακό και το Κρητικό Ζήτημα στον Κινηματογράφο.

10η εβδομάδα: Η Μικρασιατική Καταστροφή και το Προσφυγικό Ζήτημα στον Κινηματογράφο.

11η εβδομάδα: Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στον Κινηματογράφο.

12η εβδομάδα: Η Μεταπολεμική Περίοδος, το Πολυτεχνείο, ο «Αττίλας», η Μεταπολίτευση. Άλλα ενδεικτικά παραδείγματα Παγκόσμιας Ιστορίας στον Κινηματογράφο.

13η εβδομάδα: Επανάληψη - Συμπεράσματα - Ανακεφαλαίωση.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται διαλέξεις και από άλλους διδάσκοντες άλλων τμημάτων που αφορούν τη σχέση του Κινηματογράφου με την Ιστορία και προβολές κινηματογραφικών ταινιών με ιστορικό περιεχόμενο, σε συνεργασία με την Κινηματογραφική Ομάδα Φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μακροπρόθεσμα το μάθημα στοχεύει να οδηγήσει στη δημιουργία ιστορικού ντοκιμαντέρ από τους ίδιους τους φοιτητές με τη στήριξη του διδάσκοντος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Προβολή PowerPoint και βίντεο - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ - Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιουργήσα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες

	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής Μελέτη	41	1,64
	Διαλέξεις από καθηγητές άλλων τμημάτων, όπως την κυρία Μηνή από το Τμήμα Φιλολογίας, πάνω στον Κινηματογράφο και την Ιστορία		
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται ο βαθμός της κριτικής ικανότητας των φοιτητών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Διδακτικής της Ιστορίας & Ιστορίας του Κινηματογράφου

- Ανδρίτσος Γιώργος, *Η Κατοχή και η Αντίσταση στον ελληνικό κινηματογράφο, 1945-1966*, εκδόσεις «Αιγόκερως», Αθήνα 2004.
- Hobsbawm Eric, *Για την Ιστορία*, μτφρ. Παρασκευάς Ματάλας, Θεμέλιο, Αθήνα 1998.
- Καλούδη Κωστούλα, *Η Μικρασιατική Καταστροφή στον ελληνικό κινηματογράφο*, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα – Γιάννινα 2001.
- Λεμονίδου Έλλη, *Η Ιστορία στη μεγάλη οθόνη, Ιστορία, Κινηματογράφος και Εθνικές Ταυτότητες*, εκδόσεις «Ταξιδευτής», Αθήνα 2017.
- Λεοντσίνης Γεώργιος, *Διδακτική της Ιστορίας, γενική – τοπική ιστορία και περιβαλλοντική εκπαίδευση*, Ινστιτούτου του Βιβλίου – Καρδαμίτσα, Αθήνα 2018.
- Σμυρναίος Λ. Αντώνης, *Η Διδακτική της Ιστορίας. Συνταγογραφίες διδακτισμού ή στοχασμοί πάνω στην ιστορική επίγνωση*, εκδόσεις «Γρηγόρη», Αθήνα 2008.
- Του ιδίου, *Ιστορίες Μάθησις. Ζητήματα Φιλοσοφίας & Διδακτικής της Ιστορίας*, εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2013.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Νεότερης Ιστορίας

- Ανδριώτης Ν., «Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Κρήτη, 1821-1924, ένας αιώνας συνεχούς αναμέτρησης εντός και εκτός του πεδίου μάχης», *Μνήμων* 26 (2004), σ. 63-94.
- Αντωνάκης Δ. Ζαχαρίας, «Η παρουσία των Δυνάμεων Κατοχής στην Κρήτη (1898-1909): η περίπτωση των ρωσικών αυτοκρατορικών στρατευμάτων», *Ελλωτία* 10 (2002), σ. 125-147.

- Αντωνόπουλος Σταμάτιος, *Αι Συνθήκαι Λονδίνου, Βουκουρεστίου και Αθηνών*, Αθήνα 1917.
- Αποστολάκης Δ. – Σερράος Κ., *Διεθνές Δίκαιον, Δημόσιον - Ιδιωτικόν, κατά τας εστενογραφημένας παραδόσεις του καθηγητού Γεωργίου Στρέιτ*, τυπογραφείο Δ.Γ. Ευστρατίου, Αθήνα 1905.
- Ασπρέας Κ. Γεώργιος, *Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, 1821-1928*, τ. Β΄, 1865-1900, Αθήνα 1930.
- Βακαλόπουλος Απόστολος, *Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204 ως τις αρχές του 21ου αιώνα*, Επιστημονική επιμέλεια, επίμετρο, χρονολόγιο και συμπληρωματική βιβλιογραφία, Εμμανουήλ Γ. Χαλκιαδάκης, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2020.
- Βακαλόπουλος Α. Κωνσταντίνος, *Το Νέο Ελληνικό Έθνος (1204-2000), Νέα Ελληνική Ιστορία, από τη Φραγκοκρατία ως τις μέρες μας*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2016.
- Βενέρη Τιμοθέου, μητροπολίτου Κρήτης, *Το Αρκάδι διά των αιώνων*, Αθήνα 1938.
- Βερέμης Θ., *Ο στρατός στην ελληνική πολιτική*, Κούριερ εκδοτική, Αθήνα 2000.
- Του ιδίου, *Βαλκάνια από τον 19ο ως τον 21ο αιώνα. Δόμηση και αποδόμηση κρατών*, Πατάκης, Αθήνα 2004.
- Βερέμης Θάνος - Κολιόπουλος Γιάννης, *Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.
- Berstein Serge, Milza Pierre, *Ιστορία της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών, 1815-1919*, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, μτφρ. και σημ. Αναστάσιος Κ. Δημητρακόπουλος, επιμ. Κώστας Λιβιεράτος, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Των ιδίων, *Ιστορία της Ευρώπης. Διάσπαση και ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα* μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Burns E., *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της νεότερης Ευρώπης*, τ. Β΄, μτφρ. Τάσος Δαρβέρης, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη χ.χ.
- Γαρδίκια - Κατσιαδάκη Ελένη, «Η ελληνική κυβέρνηση και το Κρητικό Ζήτημα: 1908», Ανάπτυπο από το αφιέρωμα στον πανεπιστημιακό δάσκαλο Βασ. Βλ. Σφυρόερα», λύχνος, Αθήνα χ.χ., σ. 343-372.
- Γιαννουλόπουλος Γιάννης, «Η ευγενής μας τύφλωση...», *εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα»*. Από την ήττα του 1897 έως την Μικρασιατική Καταστροφή, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999.
- Clogg Richard, *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας*, Ιστορητής, Αθήνα 1995.
- Dakin Douglas, *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1998.
- Δερτιλής Γιώργος, *Κοινωνικός Μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση 1880-1909*, Εξάντας, Αθήνα ³1985.
- Του ιδίου, *Ιστορία του Ελληνικού κράτους, 1830-1920*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο ⁸2015.
- Δετοράκης Θεοχάρης, *Ιστορία της Κρήτης*, Ηράκλειο ²1990.
- Δημάκης Ιωάννης, *Η πολιτειακή μεταβολή του 1843 και το ζήτημα αυτοχθόνων και ετεροχθόνων*, Θεμέλιο, Αθήνα 1991.
- Δημαράς Κ.Θ., *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα ⁹2000.
- Driault Edouard, *Το Ανατολικό Ζήτημα από τις αρχές του έως τη συνθήκη των Σεβρών*, μτφρ. Χριστίνα Σταματιάδη, εισαγωγή - σχόλια Ιάκωβος Ακτσόγλου, τ. Α΄, Αθήνα (Ιστοριτής) 1997.
- Gibbons Herbert Adams, *Βενιζέλος, μία βιογραφία*, μτφρ. Μιχάλης Κατσιμίτσας, εκδόσεις Ευρασία, Αθήνα 2008 [πρώτη έκδοση στα αγγλικά το 1920].
- Ζερβού Αλεξάνδρα, *Λογοκρισία και αντιστάσεις στα κείμενα των παιδικών μας χρόνων*, εκδόσεις Οδυσσέας, Αθήνα 1992.

- Ζορμπάς Νικόλαος, *Απομνημονεύματα ή πληροφορίες περί των συμβάντων κατά την διάρκεια της επανάστασης της 15ης Αυγούστου 1909*, Αθήνα 1925.
- Hering G., *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, μτφρ. Θεόδωρος Παρασκευόπουλος, τ. Β', Αθήνα (Μ.Ι.Ε.Τ.) 2004.
- Η Δίκη των Εξ, *Τα Εστενογραφημένα Πρακτικά, 31 Οκτωβρίου – 15 Νοεμβρίου 1922*. Ένα βιβλίο ντοκουμέντο για την πιο τραγική περίοδο της Ιστορίας μας που την καλύπτει ακόμα πάχνη άγνοιας και Σύγχυσης, εκδοτικός οίκος Δημιουργία, Αθήνα 1996.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους της εκδοτικής Αθηνών και συγκεκριμένα οι τόμοι ΙΒ' (1975), ΙΓ' (1977), ΙΔ' (1977) και ΙΕ' (1978).
- Κονδυλάκης Ιωάννης, *Η Ολοκαύτωση του Αρκαδίου*, εκδ. οίκος Γ. Φέξη, Αθήνα 1904.
- Κριάρης Παναγιώτης, *Ιστορία της Κρήτης, από των αρχαιοτάτων μέχρι των καθ' ημάς χρόνων*, τ. Γ', Αθήνα 1937.
- Λιβιεράτος Δημήτρης, *Το ελληνικό εργατικό κίνημα, 1918-1923*, Αθήνα 1976.
- Λούκος Χρήστος, *Η αντιπολίτευση κατά του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, 1828-1831*, Θεμέλιο, Αθήνα 1988.
- Μακράκη Λιλή, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, 1864-1910, η διάπλαση ενός εθνικού ηγέτη*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2001.
- Μανουσάκης Γιώργης, *Κρητικές Επανάστασεις, 1821-1905*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Χανιά 2004.
- Mazower Mark, *Τα Βαλκάνια*, μτφρ. Κ. Κων/νος Κουρεμένος, Πατάκης, Αθήνα 2002.
- Μαργαρίτης Γιώργος, «Η Κρήτη στα 1896-1897: κοινωνικές αναταράξεις σε μεταβατική περίοδο», στα Πρακτικά Συνεδρίου *Η τελευταία φάση του Κρητικού Ζητήματος*, επιμ. Θεοχάρης Δετοράκης, Αλέξης Καλοκαιρινός, Εταιρία Κρητικών και Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 2001, σ. 103-108.
- Του ίδιου, «Κρητική Πολιτεία. Προβλήματα ιστορικής προσέγγισης», στο *90 χρόνια από την Ένωση της Κρήτης με την ελεύθερη Ελλάδα* (=Πρακτικά Συμποσίου, Ρέθυμνο, 5-7 Δεκεμβρίου 2003), επιμ. Μιχάλης Τρούλης, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων, Ρέθυμνο 2007, σ. 21-28.
- Μαρής Αντώνιος, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το Κίνημα του Θερίσου*, επιμέλεια: Στρατής Παπαμανουσάκης, Χανιά 1985.
- Μαρκεζίνης Β. Σπυρίδων, *Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, 1828-1964*, τ. Β' και Γ' Αθήνα (Πάπυρος) 1966 και 1968.
- Μελάς Σπύρος, *Η Επανάσταση του 1909*, εκδόσεις Μπίρης, Αθήνα 1957.
- Μητροπολίτης Ανδρέας Νανάκης, *Το μητροπολιτικό ζήτημα και η εκκλησιαστική οργάνωση της Κρήτης (1897-1900)*, Κατερίνη 1995.
- Του ίδιου., "Venizelos and Church - State Relation", στο συλλογικό τόμο *Eleftherios Venizelos. The trials of the statesmanship*, Εδιμβούργο (Institute for Neohellenic Research, National Hellenic Research Foundation, *Eleftherios Venizelos*) 2006, σ. 349-352.
- Του ίδιου, «Η στάση της Εκκλησίας Κρήτης στο κίνημα του Θερίσου (1905)», *Θέρισσον 1905 (πρακτικά συνεδρίου)*, Χανιά 2009, σ. 75-101.
- Ξάνθος Εμμανουήλ, *Απομνημονεύματα περί της Φιλικής Εταιρείας*, Αθήνα 1996 [η πρώτη έκδοση έγινε το 1834].
- Παναγιωτόπουλος Βασίλης, «Η Βιομηχανική Επανάσταση και η Ελλάδα 1832-1871», στο *Εκσυγχρονισμός και Βιομηχανική Επανάσταση στα Βαλκάνια τον 19ο αιώνα*, Θεμέλιο, Αθήνα 1980, σ. 217-235.

- Του ιδίου (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 1-6.
- Παπαρρηγοπούλου Κωνσταντίνου, *Περί τῆς ἐποικίσεως σλαβικῶν τινῶν φυλῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον*, Αθήνα 1843.
- Του ιδίου, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους: από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι του 1930*, προσθήκες, σημειώσεις υπό Παύλου Καρολίδου, εκδόσεις Ελευθερουδάκης, τ. 1-7, Αθήνα 1932.
- Petrooulos John, *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο 1833-1843*, τ. Α' - Β', μτφρ. Νικηφόρος Διαμαντούρος και συνεργάτες, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1986.
- Πρεβελάκης Ελευθ., *Η μεγάλη Κρητική Επανάσταση, 1866-1869*, Αθήνα 1966.
- Του ιδίου, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι*, Αθήνα 1965.
- Πρίγκιπτος Γεωργίου της Ελλάδος, *Αναμνήσεις εκ Κρήτης (1898-1906)*, Αθήνα 1959.
- Σακελλαρίου Β. Μιχαήλ, *Θέματα Νέας Ελληνικής Ιστορίας*, τ. Α' - Β', εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2011.
- Σβορώνος Νίκος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, μτφρ. Αικατερίνη Ασδραχά, Θεμέλιο, Αθήνα 1994.
- Του ιδίου, *Ανάλεκτα Νεοελληνικής Ιστορίας και Ιστοριογραφίας*, εισαγωγή - επιμέλεια Ξ. Γιαταγάνας, Θεμέλιο, Αθήνα 1995.
- Σβολόπουλος Δ. Κωνσταντίνος, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η πολιτική κρίσις εις την αυτόνομον Κρήτην, 1901-1906*, Ίκαρος, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Αθήνα 2005.
- Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, *Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, 1900-1945*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2005.
- Του ιδίου, *Ελευθέριος Βενιζέλος, 12 μελετήματα*, Ελληνικά Γράμματα Αθήνα 1999.
- Σκανδάμης Σ. Ανδρέας, *Πρίγκιψ Γεώργιος. Η ζωή και το έργο του*, Αθήνα 1955.
- Σκοπετέα Έλλη, *Το Πρότυπο Βασίλειο και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, εκδόσεις Πολύτροπο, Αθήνα 1988.
- Στασινόπουλος Κ. Επαμεινώνδας, *Κόμματα και εκλογές στην Ελλάδα (1821-1985)*, Αθήνα 1985.
- Σχινά Γ. Μιχαήλ (επιμ.) *Επιστολαί Ι.Α. Καποδίστρια*, μτφρ. εκ του Γαλλικού, τ. Α', Αθήνα 1841.
- Τούντα – Φεργαδή Αρετή, *Θέματα Ελληνικής Διπλωματικής Ιστορίας (1912-1934)*, πρόλογος Θ. Χριστοδουλίδης, εκδόσεις Παρατηρητής, Αθήνα 1986 [;].
- Vitti Mario, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2008.
- Φαλμεράγιερ Ιάκωβος, Φίλιππος, *Περί της καταγωγής των σημερινών Ελλήνων*, μτφρ. Ρωμανός Κ.Π., Αθήνα 1984.
- Χαλκιαδάκης Γ. Εμμανουήλ [συνδημοσίευση με Στέλλα Καθαράκη], «Η αναπτυξιακή πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου (1928-1932): μία πρώτη προσέγγιση», *Κρητική Εστία* 9 (2002), σ. 157-187.
- Χαλκιαδάκης Γ. Εμμανουήλ, «Τα δημόσια έργα της Κρητικής Πολιτείας 1898-1913: Ηράκλειο, Ελλωτία, ετήσια έκδοση του Δήμου Χανίων, 10 (2002), σ. 149-169.
- Του ιδίου, «Η πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου στο ζήτημα της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα: 1910-1913», στο *90 χρόνια από την Ένωση της Κρήτης με την ελεύθερη Ελλάδα* (=Πρακτικά Συμποσίου, Ρέθυμνο, 5-7 Δεκεμβρίου 2003), επιμ. Μιχάλης Τρούλης, Ρέθυμνο (Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων) 2007, σ. 443-463.
- Του ιδίου, «Η επανάσταση του Θερίσου ως εσωτερικό ζήτημα: η προσωπική διάσταση πρίγκιπα Γεωργίου - Ελευθερίου Βενιζέλου», στο *Θέρισσον 1905* (=Πρακτικά Συνεδρίου, Χανιά, 3-5 Μαρτίου 2005), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ.

- Βενιζέλος», Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, Δήμος Θερίσου, υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων, Χανιά 2009, σ. 23-39.
- Του ιδίου, «Κρητική Πολιτεία, 1898-1913: μία πρώτη εικόνα της πολιτικής, της εκκλησιαστικής ζωής και της κοινωνίας της περιόδου», στο συλλογικό έργο *Κρητική Πολιτεία και Νομός Λασιθίου (1898-1913)*, έκδοση Γ.Α.Κ. - Αρχαία Νομού Λασιθίου, Δήμος Νεάπολης, Νεάπολη 2010, σ. 23-38.
 - Του ιδίου, *The political status of the Cretan State, 1898-1913. Autonomy under dispute. Political, social and ecclesiastical life through the apparent autonomy*, Postdoctoral research, Oxford (University of Oxford, St. Antony's College - European Studies Centre) 2011.
 - Του ιδίου, «Επισκόπηση της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κρήτης», *Επιστημονική Επετηρίδα Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Ηρακλείου Κρήτης*, Β' (2012), σ. 223-250.
 - Του ιδίου, *Κρήτη, 1898-1913. Από την «Αυτονομία» στην Ένωση με την Ελλάδα*, Περιφέρεια Κρήτης, Ηράκλειο 2013.
 - Του ιδίου, «Вселенский Патриарх Григорий V и греческая революция 1821», *Христианское чтение* 2 (2015). [*Ecumenical Patriarch Gregory V and the Greek Revolution of 1821 (in Russian)*, *Christian Reading* 2 (2015), *Scientific and Theological Journal of St Petersburg Orthodox Theological Academy*], σ. 93-117.
 - Του ιδίου, *Εκκλησία και Πολιτική στην Ελλάδα. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ο κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας (1828-1831)*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2016.
 - Του ιδίου, «Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος, οι Σλάβοι και η ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού στη νεότερη ελληνική ιστοριογραφία (19ος – αρχές 20ού αι.)», στο Διεθνές Διαπανεπιστημιακό Ελληνορωσικό Συνέδριο υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου με τίτλο *Η ιεραποστολική, φιλολογική και πολιτιστική προσφορά των Αγίων Ισαποστόλων Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους. Αφετηρία για την εμβάθυνση των σχέσεων Ελλάδας – Ρωσίας*, Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης, Ινστιτούτο Ελληνικής Γλώσσας Ορθοδόξου Θεολογίας & Πολιτισμού, Ηράκλειο, 4-6 Νοεμβρίου 2016, (υπό δημοσίευση).
 - Χασιώτης Κ. Ιωάννης, *Οι Ευρωπαϊκές Δυνάμεις και η Οθωμανική Αυτοκρατορία*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005.
 - Hobsbawm Eric, *Η Εποχή των Αυτοκρατοριών 1875-1914*, μτφρ. Κωστούλα Σκλαβενίτη, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2000.
 - Χουρδάκης Αντώνης, *Η παιδεία στην Κρητική Πολιτεία (1898-1913)*, εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2011.

Τύπος (ενδεικτικά δημοσιεύματα)

- Εφ. *Αθήναι*, Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1922.
- Εφ. *Ακρόπολις*, Αθήνα, 19 Αυγούστου 1909.
- Εφ. *Ακρόπολις*, Αθήνα, 30 Αυγούστου 1909.
- Εφ. *Άστυ*, Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 1897.
- Εφ. *Ασύρματος*, Αθήνα, 28 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Έθνος*, Αθήνα, 28 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Ελεύθερον Βήμα*, Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1922.
- Εφ. *Ελεύθερον Βήμα*, Αθήνα, 16 Μαρτίου 1927.
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 19 Οκτωβρίου 1904
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 1912.
- Εφ. *Εμπρός*, Αθήνα, 18 Ιουνίου 1913.

- Εφ. *Ανεξάρτητος*, Αθήνα, 3 Μαρτίου 1936.
- Εφ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 1940.
- Εφ. *Καιροί*, Αθήνα, 29 Ιουνίου 1875.
- Εφ. *Κήρυξ*, Χανιά, 28 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Έρευνα*, Χανιά, 19 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Ημέρα Τεργέστης*, Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Ημέρα Τεργέστης*, Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Νέα Έρευνα*, Χανιά, 8 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Πατρίς*, Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 1913.
- Εφ. *Πατρίς*, Αθήνα, 6 Ιανουαρίου 1930.
- Εφ. *Προσφυγικός Κόσμος*, 19 Ιουνίου 1927.
- Εφ. *Το Βήμα*, Αθήνα, 24 Νοεμβρίου 2008.

Διαδικτυακοί τόποι

Αρχείο «ΕΡΤ», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού», ιστοσελίδα «Εταιρείας Μελέτης Έργου Ι. Καποδίστρια, ιστοσελίδα Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών “Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος”», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία», ιστότοπος «Hollywood» για ιστορικές ταινίες (επικαιροποίηση ημερομηνίας πρόσβασης: 12/12/2018):

<http://archive.ert.gr/>

<http://web.ime.gr/>

<http://www.kapodistrias.info/>

<http://www.venizelos-foundation.gr/>

<http://foundation.parliament.gr/>

<https://hollywoodprogressive.com>

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Σύγχρονης Ιστορίας

Αρχεία

United States, State Department, Foreign Relations vol. vii, Washington D.C., *Circular Airgram*, 886.014/ 26 December 1944.

Third United Nations Conference on the Standarization of Geographical Names, Athens, 17 Αυγούστου - 7 Σεπτεμβρίου 1977, Vol. I, Report of the Conference.

Τύπος

- Εφ. *Ριζοσπάστης*, Αθήνα, 5 Μαρτίου 1932.
- Εφ. *Ελληνικό Μέλλον*, Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 1940
- Εφ. *The Times*, Λονδίνο, 5 Αυγούστου 1957
- Εφ. *Το Βήμα*, Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 1992.
- Εφ. *Toronto Star*, Τορόντο (Καναδάς), 15 Μαρτίου 1992.
- Εφ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα, 28 Απριλίου 1996
- Εφ. *Ριζοσπάστης*, Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 1997.
- Εφ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα, 12 Μαρτίου 2006.

Βοηθήματα, άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων, περιοδικά και συλλογικούς τόμους

- Abel Otto, *Η μέχρι Φιλίππου αρχαία ιστορία της Μακεδονίας*, μετάφραση Μ. Δημιτσα, Λειψία 1860.
- Βακαλόπουλος Απόστολος, *νέα ελληνική ιστορία, 1204-1985*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2002.
- Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος, *Το νέο ελληνικό έθνος (1204-2000). Νέα ελληνική ιστορία από τη φραγκοκρατία ως τις μέρες μας*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα, 2001.
- Beloch K., *Griechische Geschichte, seit Alexander, dans Gerke et Norden. Einleitung in die Altertumsnissenschaft*, Λειψία 1912.
- Berstein Serge, Milza Pierre, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ. 3, Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα, μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.
- Βουρνάς Τάσος, *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας*, τ. Ε', Από τα πρώτα μετεμφυλιοπολεμικά χρόνια ως την ημέρα του στρατιωτικού πραξικοπήματος των συνταγματαρχών, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2004.
- Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, βιβλίο μαθητή, Στ' Δημοτικού.
- Constas D. and Veremis T., «The beginning of the discussion on European Union, Documents on the History of European Integration: The struggle for European Integration in Greece», *Documents on the History of European Integration: The struggle for European Integration*, eds. W. Lipgens and W. Loth, publ. de Grypter, Βερολίνο 1988.
- Cvijic Jovan, *La péninsule balkanique:géographie humaine, avec 31 cartes et croquis dans le texte et 9 cartes hors texte*, Paris: Librairie Armand Colin, 1918.
- Δερτιλής Γ., *Επτά Πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά Πτωχεύσεις 1821-2016*, εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2017
- Διαμαντόπουλος Θανάσης, «Η Δικτατορία των Συνταγματαρχών, 1967-1974», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ', Αθήνα 2000, σ. 266-286.
- Hoffmann Otto, *Die Makedonien, ihre Sprach und ihr Volkstum*, Γκέτινγκεν 1906.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1963, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1997.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1973, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1998.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1974, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1998.
- Ιστορικό Λεύκωμα 1991, έκδοση εφ. Η Καθημερινή, Αθήνα 1999.
- Καζάκος Πάνος, «Από κρίση σε κρίση: Οικονομία και Δικτατορία, 1967-1974», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ', Αθήνα 2000, σ. 287-291.
- Κοντογεώργης Γ., *Η ευρωπαϊκή ιδέα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα*, εκδ. Ι. Σιδέρη, Αθήνα 1995.
- Κωφός Ευάγγελος, «Ελλάδα και Βαλκάνια», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ', Αθήνα 2000, σ. 413-418.
- Μαργαρίτης Γιώργος, *Ιστορία του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου 1946-1949*, τ. Α' - Δ', εκδόσεις «Βιβλιόραμα», Αθήνα 2012.
- Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου Μαρία, *Το Μακεδονικό Ζήτημα: ιστορική θεώρηση του προβλήματος*, Αθήνα 1988.
- Παντερμαλής Δημήτριος (επιμ.), *Μακεδονία το ιστορικό πρόσωπο του ελληνικού Βορρά*, έκδοση Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 2012.
- Παπαχελάς Αλέξης, «Το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου», στο *Ελλάδα, 20ός αιώνας, 1960-1970*, τ. Α', έκδοση: Η Καθημερινή, Αθήνα 2018, σ. 45-49.

- Πρακτικά τού Συνεδρίου: «1976-1996. Είκοσι χρόνια από την καθιέρωση της Νεοελληνικής (Δημοτικής) ως επίσημης γλώσσας», 29 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 1996 (Αθήνα: Γ. Τσιβεριώτη), σ. 191-196
- Σβολόπουλος Κωνσταντίνος, «Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας, 1974-1981», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΣΤ', Αθήνα 2000, σ. 324-345.
- Σβορώνος Νίκος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, εκδόσεις Θεμέλιο, Αθήνα ¹³1994.
- Ταρνανίδης Ιωάννης, *Στα Βόρεια της Μακεδονίας*, εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη 1995.
- Χασιώτης Ιωάννης, «Η Μεταπολεμική Μετανάστευση και ο Απόδημος Ελληνισμός», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Σύγχρονος Ελληνισμός: από το 1941 ως το τέλος του αιώνα*, τ. ΙΣΤ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2000, σ. 526-545.
- Vaillant Andre, "Le problem du Slave Macedonien", *Bulletin de la Societe de Linquistique de Paris* 39 (1938), σ. 194-210.

Διαδικτυακοί τόποι

Αρχείο «ΕΡΤ», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού», ιστοσελίδα «Ιδρύματος Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία», ιστότοπος «σαν σήμερα», ιστοτοπος «μηχανή του χρόνου», ιστότοπος «youtube» για ταινίες και ντοκιμαντέρ, ιστότοπος «Hollywood» για ιστορικές ταινίες (επικαιροποίηση ημερομηνίας πρόσβασης: 22/12/2018):

<http://archive.ert.gr/>

<http://web.ime.gr/>

<http://foundation.parliament.gr/>

<https://hollywoodprogressive.com>

www.sansimera.gr

<https://www.mixanitouxronou.gr>

www.youtube.com

Δ05 10 Διεπιστημονικές Διαστάσεις και Προσεγγίσεις της Ιστορίας**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ05 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεπιστημονικές Διαστάσεις και Προσεγγίσεις της Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και προβολή βίντεο	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Υποχρεωτικό Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην αγγλική γλώσσα, με προσωπική μελέτη, προφορική παρουσίαση και παράδοση σχετικής εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE166/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να μπορέσει: ➤ να κατανοήσει και να περιγράψει την έννοια της Διεπιστημονικότητας και τη σύνδεσή της με την Ιστορία ➤ να αναγνωρίσει τις διεπιστημονικές διαστάσεις της Ιστορίας, καθώς και τον διεπιστημονικό τρόπο προσέγγισης του μαθήματος της Ιστορίας ➤ να προσδιορίσει τη διεπιστημονικότητα της Ιστορίας και να την διακρίνει τόσο στο πεδίο της έρευνας όσο και της διδακτικής πράξης ➤ να κατανοήσει και να μπορεί να εξηγήσει γιατί η Ιστορία (Αρχαία, Μεσαιωνική, Νεότερη και Σύγχρονη) δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένη από άλλες επιστήμες ή κλάδους επιστημών, όπως η Γεωγραφία, η Θρησκεία, η Γλώσσα και η Λογοτεχνία, οι Τέχνες, η Αρχαιολογία, οι θετικές επιστήμες, η Προφορική Ιστορία, η Πολιτική Επιστήμη, οι Τ.Π.Ε. κ.ά. ➤ να διακρίνει τον διαφορετικό τρόπο διεπιστημονικής προσέγγισης της Ιστορίας ➤ να διακρίνει τα αίτια από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων ➤ να ταξινομήσει τα ιστορικά γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τον κοινωνικό και πολιτικό τους αντίκτυπο ➤ να αναλύσει μία ιστορική πηγή στο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας

- να εξετάσει την Ιστορία διεπιστημονικά, συνδυάζοντας άλλες επιστήμες ή κλάδους επιστημών
- να κατανοήσει τα οφέλη του διεπιστημονικού τρόπου προσέγγισης στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας, στη διαδικασία της μάθησης και στο να κάνει το μάθημα περισσότερο ενδιαφέρον για τους μαθητές.
- να προτείνει διεπιστημονικούς τρόπους προσέγγισης της Ιστορίας στο πεδίο της έρευνας και κυρίως της διδακτικής πράξης
- να αντιμετωπίσει με διαφορετική ματιά την Ιστορία, να καταλήξει σε συμπεράσματα αναφορικά με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και να μπορεί να τα συνδέσει την με τη σύγχρονη καθημερινότητα στο πλαίσιο της Διεπιστημονικότητας.
- να είναι σε θέση να σχεδιάζει και να διδάξει στο σχολείο το μάθημα της Ιστορίας, με διεπιστημονικό τρόπο.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές ιστορικές γνώσεις
- Άσκηση κριτικής ικανότητας και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η έννοια της Διεπιστημονικότητας και η σχέση της με την Ιστορία. «Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο ιστορικός Γ. Δερτιλής, «η Ιστορία είναι μία επιστήμη, [...] μία τέχνη ιμπεριαλιστική: απλώνεται σε ολόένα και περισσότερους και πιο ετερόκλητους χώρους έρευνας [...]». Πράγματι, η «φύση» της Ιστορίας της υποδεικνύει τη συνεργασία με άλλους επιστημονικούς κλάδους ή τη συνέργεια, προκειμένου να αναδειχθεί το παρελθόν και να μελετηθούν σφαιρικά πτυχές της ιστορίας του. Η γνώση, άλλωστε, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ολότητα. [...] Αυτό επιτυγχάνεται καλύτερα με τη Διεπιστημονικότητα που συνάδει με την ιδιαιτερότητα της επιστήμης της Ιστορίας, περισσότερο, ίσως, από οποιονδήποτε άλλον επιστημονικό κλάδο. Το μάθημα αναφέρεται στη μελέτη της Ιστορίας (κυρίως της Νεότερης και Σύγχρονης), καθώς προσφέρει περισσότερες, συγκριτικά με άλλες περιόδους, ευκαιρίες διεπιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας, μέσω της Γεωγραφίας, της Θρησκείας/Θεολογίας, της Λογοτεχνίας, των Νέων Τεχνολογιών, της Προφορικής Ιστορίας, του Κινηματογράφου (της κινούμενης εικόνας), της Φωτογραφίας, των Θετικών Επιστημών και άλλων ερευνητικών και διδακτικών μέσων και κλάδων επιστημών.

Η Διεπιστημονικότητα στην Ιστορία μπορεί να φανεί ιδιαίτερα χρήσιμη τόσο στο πεδίο της έρευνας όσο και στο πεδίο της διδακτικής πράξης. Πολλές επιστήμες ή κλάδοι επιστημών συνδέονται με την Ιστορία και ειδικά με τη Νεότερη και Σύγχρονη περίοδο. Οι τελευταίες μπορούν να αξιοποιηθούν δημιουργικά στη μελέτη και στη διδασκαλία της Ιστορίας, με στόχους την ολιστική αντιμετώπιση ερευνητικών προβλημάτων, την έκφραση γόνιμων προβληματισμών που άπτονται της διδασκαλίας του μαθήματος, τη δημιουργία διδακτικών προτάσεων που στοχεύουν, μεταξύ άλλων, στο να κάνουν το μάθημα ελκυστικό, την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, την εμβάθυνση της μάθησης και τη σφαιρική, κατά το δυνατόν, προσέγγιση της γνώσης.

Σημείωση: Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται διαλέξεις από ειδικούς πάνω σε ζητήματα διεπιστημονικής προσέγγισης της Ιστορίας.

Σύνολο: 13 εβδομάδες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Προβολή PowerPoint και βίντεο - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Classweb και της αντίστοιχης πλατφόρμας https://eclass.edc.uoc.gr/ - Επίσης, υποστήριξη μέσω της ιστοσελίδας που δημιουργήσα στο Facebook με τίτλο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη	41	1,64
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή εξέταση (100% της τελικής βαθμολογίας), με συνυπολογισμό εθελοντικής προσθετικής εργασίας (βαθμολογικό bonus της εργασίας 10% επί της τελικής βαθμολογίας, εφόσον στη γραπτή εξέταση ο φοιτητής έχει περάσει τη βάση του 50%). Ερωτήσεις Αντιστοίχισης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης, Ανάλυση ιστορικής πηγής. Συνεκτιμάται η κριτική ικανότητα των φοιτητών. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα γίνουν επισκέψεις σε Μουσεία ή ιστορικούς χώρους και διαλέξεις από ειδικούς επιστήμονες.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία για τη σχέση Ιστορίας και Διεπιστημονικότητας

Ελληνόγλωσση

Αρχαίες Πηγές

Fobes F. H., *Aristotelis meteorologicorum libri quattuor*, Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1919 (repr. Hildesheim: Olms, 1967): 338a20-390b22.

É. Littré, *Oeuvres completes d'Hippocrate*, vol 6, Paris: Baillière, 1849 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1962): 466-662.

Βοηθήματα, άρθρα σε περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους

Αναστασιάδης, Π. (Επιμ.) (2017). *Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σύγχρονο σχολείο με έμφαση στη Συνεργασία, τη Δημιουργικότητα και στην Κριτική Σκέψη*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο Διά Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.

Ανδρίτσος, Γ. (2004). *Η Κατοχή και η Αντίσταση στον Ελληνικό Κινηματογράφο (1945-1966)*. Αθήνα: Αιγόκερως.

Ασωνίτης, Α., Παππάς, Θ. (2006). *Τοπική Ιστορία, Γ' Γυμνασίου, Βιβλίο Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.

Αυγέρη, Σ. (2013). Από την «εκμάθηση» στη «δημιουργία» ιστορίας. Ένα πρόγραμμα Προφορικής Ιστορίας για τη Βουλγαρική κατοχή με μαθητές Λυκείου. Στο Ρ. Βαν Μπούσχοτεν, Τ. Βερβενιώτη, Κ. Μπάδα, Ε. Νάκου, Π. Πανταζής, Π. Χαντζαρούλα (Επιμ.), *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Γεφυρώνοντας τις γενιές: διεπιστημονικότητα και αφηγήσεις ζωής στον 21ο αιώνα». Προφορική ιστορία και άλλες βιο – ιστορίες*. Βόλος: Ένωση Προφορικής Ιστορίας, 353-360.

Βαγιάνος, Γ. (1995). *Η διδασκαλία της Ιστορίας μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα*. Αθήνα: Έλλην.

Βέτας, Α. (1841). *Επιστολαί Ι. Α. Καποδίστρια κυβερνήτου της Ελλάδος, Διπλωματικά, Διοικητικά και Ιδιωτικά, γραφείσαι από 8 Απριλίου 1827 μέχρις 26 Σεπτεμβρίου 1831* (Μιχαήλ Γ. Σχινά, Μετάφρ.). Αθήνα: Τύποις Κωνσταντίνου Ράλλη, 1841.

Βοϊνέσκου, Γ. (1910). Οι στίχοι του πρωτοσπαθαρίου Φινίτου. *Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος*, τ. 7, 414-417.

Γεωργοπούλου, Β. (2016). *Ιστορία και ιδεολογία στα κάτοπτρα του Διονύσου: Δοκίμια για το Νεοελληνικό Θέατρο, 1920-1950*. Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.

Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη, Α. (2011). Τέχνη, Ιστορία και Χρόνος. Στο *Ιστορίας μέριμνα*. Τμηματικός τόμος στον καθηγητή Γεώργιο Ν. Λεοντσίνη, Χαράλαμπος Ν. Μπαμπούνης (Επιμ.), τ. Α'. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 321-335.

Δερτιλής, Γ. (1982). Διεπιστημονικότητα και Ιστορία. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 44 (44-47), 52-64.

Δετοράκης, Θ. (2000). Παντέρμη Κρήτη: Λογοτεχνία ή Ιστορία. Στο Ν. Ε. Παπαδογιαννάκης (Επιμ.), *Μνήμη Παντελή Πρεβελάκη Νίκου Καζαντζάκη, Πεπραγμένα των Ημερίδων της 22 Μαρτίου 1996 και της 28 Νοεμβρίου 1997*, Ρέθυμνο: Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης, 11-18.

Δημητρίου Σ., Σταυρίδης, Στ. (2005). *Κριτική Διεπιστημονικότητα*. Αθήνα: Σαββάλας.

Καζαντζάκης, Ν. (1982). *Αναφορά στον Γκρέκο*. Αθήνα: εκδόσεις Καζαντζάκη.

Καλούδη, Κ. (2001). *Η Μικρασιατική Καταστροφή στον Ελληνικό Κινηματογράφο*. Αθήνα - Γιάννινα: Δωδώνη.

Κανάρογλου, Π. (2000). Χαιρετισμός πρότανη. Στο *Διαστάσεις της σύγχρονης Γεωγραφίας: Σπουδές και Επαγγελματικές Προοπτικές, Διεπιστημονικότητα & Εφαρμογές. Στο Πρακτικά 1ης Επιστημονικής Ημερίδας Συλλόγου Φοιτητών Τμήματος Γεωγραφίας*. Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Κόνδης, Σ. (2005). Από τη Γαλλική Επανάσταση στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: μία συνομιλία της Λογοτεχνίας με την Ιστορία. *Διάλογος*, τ. 17, 149-150.

- Κορδώσης, Μ. (2000). Ιστορική Γεωγραφία και συγγενείς επιστήμες: περιορισμένος και ευρύτερος χώρος. Στο *Διαστάσεις της σύγχρονης Γεωγραφίας: Σπουδές και Επαγγελματικές Προοπτικές, Διεπιστημονικότητα & Εφαρμογές. Στο Πρακτικά 1ης Επιστημονικής Ημερίδας Συλλόγου Φοιτητών Τμήματος Γεωγραφίας*. Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 51-60.
- Κυπριώτης, Δ. (2014). *Το φωτογραφικό τεκμήριο ως ιστορική πηγή για την κοινωνική και πολιτισμική Ιστορία: Η κοινωνία της Σύμης και γενικότερα της Δωδεκανήσου κατά την περίοδο 1908 – 1946, μέσα από το φωτογραφικό αρχείο των Φιλήρατου και Αντώνη Πάχου, διδακτορική διατριβή*. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Λεμονίδου, Ε. (2017). *Η Ιστορία στη μεγάλη οθόνη, Ιστορία, Κινηματογράφος και Εθνικές Ταυτότητες*. Αθήνα: εκδόσεις Ταξιδευτής.
- Μαγκλίνης, Ηλ. (2001). *Η Λογοτεχνία γράφει Ιστορία*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μπαμπούνης, Χ., Τουλιάτος, Σπ. (2017). *Μεθοδολογία και Ερμηνεία της Ιστορίας*. Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.
- Πασχάλης, Μ. (2007). Η διαμάχη της Κρήτης: η Κρήτη των κριτικών και οι εκδοχές της Κρήτης στον Καζαντζάκη. Στο *Επιστημονικό Συνέδριο για τα 50 χρόνια από το θάνατό του Νίκου Καζαντζάκη Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο κρητικός πολιτισμός*, Ηράκλειο-Μυρτιά, 28-30 Σεπτεμβρίου 2007. Ηράκλειο: Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη.
- Ρεπούση, Μ., Ανδρεάδου Χ., *Προφορικές Ιστορίες. Ένας Οδηγός Προφορικής Ιστορίας για την Εκπαίδευση και την Κοινότητα*. Χανιά: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων - Διεύθυνση Πολιτισμού και Παιδείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Σκουτέρης, Κ. (1972). *Η έννοια των όρων «Θεολογία», «Θεολογείν», «Θεολόγος», εν τη διδασκαλία των Ελλήνων Πατέρων και Εκκλησιαστικών συγγραφέων μέχρι και των Καππαδοκών*. Αθήνα.
- Σμυρναίος, Α. (2013). *«Ιστορίας Μάθησις». Ζητήματα Φιλοσοφίας και Διδακτικής της Ιστορίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Χαλκιαδάκης, Εμμ. (2007). Λογοτεχνία και Ιστορία: όψεις της Νεότερης Ιστορίας της Κρήτης μέσα από λογοτεχνικά έργα του Νίκου Καζαντζάκη. Στο *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου «Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο κρητικός πολιτισμός»*. Ηράκλειο, Μυρτιά: έκδοση Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη, 1-9.
- Χαλκιαδάκης, Εμμ. (2017). *Εκκλησία και Πολιτική στην Ελλάδα. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ο κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας (1828-1831)*. Αθήνα: Ηρόδοτος.
- Χαλκιαδάκης, Εμμ. (2019). Ιστορία και Διεπιστημονικότητα. Από την έρευνα στη διδακτική πράξη: η περίπτωση της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας. Ανακοίνωση στο 5ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών με θέμα «Η διεπιστημονικότητα ως γνωστική, εκπαιδευτική και κοινωνική πρόκληση», Ηράκλειο, 5-7 Απριλίου 2019 (υπό δημοσίευση στο επιστημονικό περιοδικό *Επιστήμες Αγωγής*).
- Χανιωτάκης, Ν. (2005). Διαθεματικότητα, διεπιστημονικότητα και σχολική πράξη. Στο *Λογοτεχνία και διαθεματικότητα: ερευνητικές προσεγγίσεις των σχολικών εγχειριδίων και της διδακτικής πράξης*. Βόλος: Ερευνητικό Πρόγραμμα, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Επιτροπή Ερευνών.
- Χουρδάκης Α. (1999). *Παιδαγωγία και Διαφωτισμός στο «Σχολείον των Ντελικάτων Εραστών» του Ρήγα Βελεστινλή*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χρυσαφίδης, Κ. (2011). *Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Διαθεματικότητα – Διεπιστημονικότητα - Ευέλικτη ζώνη – Μέθοδος Project – Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Ξενόγλωσση

Βοηθήματα, άρθρα σε περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους

Abushouk, A. I. and Zweiri, M. (2016). *Interdisciplinarity in World History. Continuity and Change*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Brennen, B. and Hardt A. *Picturing the Past: Media, History and Photography*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.

Burguière, A. (2006). *L'École des Annales: Une histoire intellectuelle*. Paris: Odile Jacob.

Frodeman, R., Thompson Klein J. and Pacheco R. (²2017). *The Oxford Handbook of Interdisciplinarity*, Oxford: Oxford University Press, 146 - 147.

Gosset, P. (2011). Giuseppe Verdi and the Italian Risorgimento. Στο *Studia Musicologica* 52/1-4, 241-257.

Portelli, A. (1998). Oral History as Genre. Στο M. Chamberlain, P. Thompson (Επιμ.), *Narrative and Genre*. London & New York: Routledge, 23-45.

Saffrey, H. D. (1968). "Ageômetrêtos mêdeis eisitô: une inscription légendaire". Στο *Revue des études grecques* vol. 81, 67-87,

Thompson, P. (2002). *Φωνές από το παρελθόν. Προφορική Ιστορία* (Μπουσχότεν P. B., Ποταμιάνος N., Μετάφρ.), Μπάδα K., Μπούσχοτεν P. B. (Επιμ.). Αθήνα: εκδόσεις Πλέθρον.

Winkler, K. (1987). Interdisciplinary Research: How Big a Challenge to Traditional Fields? *Chronicle of Higher Education*.

Δ06 Γραμματισμοί, Εκπαίδευση και Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Δ06 01 Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ06 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Στο elearn		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα «Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες» είναι μάθημα εισαγωγικό στο δυναμικά αναπτυσσόμενο και διεπιστημονικό πεδίο των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Επιστημών, σχεδιασμένο ειδικά για φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση, τις ανθρωπιστικές επιστήμες και ταυτόχρονα την Τεχνητή Νοημοσύνη. Ο ευρύτερος σκοπός του είναι να καλλιεργήσει ικανότητες στους φοιτητές/τριες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν με περισσότερη αυτοπεποίθηση στις προκλήσεις της ψηφιακής εποχής, της εκπαίδευσης στην ψηφιακή εποχή και των ανθρωπιστικών επιστημών στην ψηφιακή εποχή. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με χρήσεις και δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν: α) το πρόγραμμα σπουδών των ανθρωπιστικών μαθημάτων στη σχολική εκπαίδευση (με ιδιαίτερη έμφαση στα γλωσσικά μαθήματα), β) τη διδασκαλία των μαθημάτων αυτών και γ) τη σχετική εκπαιδευτική έρευνα.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να κατανοούν τις δυνατότητες που μπορούν να έχουν οι χρήσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στην εκπαίδευση και να τις κρίνουν
- Να γνωρίζουν τις δυσκολίες και τις προκλήσεις που μπορούν να ανακύψουν κατά τις χρήσεις της TN στην εκπαίδευση
- Να αντιλαμβάνονται τις ευρύτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις που πλαισιώνουν τις χρήσεις της TN στην εκπαίδευση
- Να γνωρίζουν και να κρίνουν χρήσεις της TN στην εκπαίδευση στις ανθρωπιστικές επιστήμες και κυρίως στη γλωσσική εκπαίδευση
- Να ερμηνεύουν τους στόχους και να αξιολογούν τα αποτελέσματα εκπαιδευτικών ερευνητικών προγραμμάτων που αξιοποιούν την TN
- Να παράγουν θεωρητικά ενημερωμένες προτάσεις – σχέδια διενέργειας εκπαιδευτικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες με χρήση TN.
- Να παράγουν εκπαιδευτικά σενάρια χρήσης TN στην εκπαίδευση στις ανθρωπιστικές επιστήμες και ιδίως στη γλωσσική διδασκαλία
- Να αναπτύσσουν τις εγκάρσιες και μεταβιβάσιμες δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας μέσω των ομαδικών εργασιών
- ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να είναι σε θέση να καλλιεργήσουν στους/στις μαθητές/μαθήτριές τους δεξιότητες που εξασφαλίζουν καλές πρακτικές στη διαχείριση της ψηφιακής πληροφορίας, όπως η κριτική πρόσληψη των δεδομένων ενός κειμένου, η οπτικοποίηση κειμένου, η κριτική και δημιουργική χρήση των ψηφιακών πόρων που υπάρχουν σε αφθονία στο διαδίκτυο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
Συγκρότηση αυτόνομης εργασίας Συγκρότηση ομαδικής εργασίας Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Ενθάρρυνση για την παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Κριτική σκέψη και δημιουργικότητα στη λήψη αποφάσεων Ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας σε ένα σύγχρονο πλαίσιο (κυρίως σε ψηφιακά περιβάλλοντα) Ικανότητα στη σύνθεση γνώσεων και δεξιοτήτων από δύο ή περισσότερους τομείς με σκοπό την καινοτομία	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ΤΝ σήμερα έχει εισβάλει στην καθημερινή ζωή του σύγχρονου ανθρώπου και χρησιμοποιείται ευρύτατα (ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί) στην εκπαίδευση (διδασκαλία, μάθηση και έρευνα).

Πώς λειτουργεί όμως η ΤΝ; Τι είναι τα μεγάλα δεδομένα στην εκπαίδευση; Τι είναι οι οντολογίες και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση; Ποια εργαλεία ΤΝ μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία και μάθηση τη σχετική με τα γλωσσικά μαθήματα και τι μπορούν να της προσδώσουν; Ποιες δυσκολίες υπάρχει πιθανότητα να συναντήσουμε αξιοποιώντας την ΤΝ στην εκπαίδευση;

Όλα τα παραπάνω θα εξεταστούν μέσα από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, αλλά και απτών παραδειγμάτων από χρήσεις ΤΝ που θα αφορούν ποικίλα πεδία της εκπαίδευσης, όπως την ανάπτυξη ή/και ανάλυση Αναλυτικού Προγράμματος, την εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση, την ανανέωση διδασκαλίας και μάθησης, κ.ά. Οι φοιτητές/τριες θα εμπλακούν σε μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, σε ανάπτυξη σχεδίων επί χάρτου για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών σεναρίων αξιοποίησης της ΤΝ σε γλωσσικά μαθήματα και ανάλυση πραγματικών ερευνητικών δεδομένων κατά τη διάρκεια ασκήσεων

εργαστηριακής μορφής.

Αναλυτικά, αναπτύσσονται και συζητούνται οι εξής θεματικές:

1. Δυνητικές χρήσεις της ΤΝ στην Εκπαίδευση και προοπτικές για τη διδασκαλία και τη μάθηση
2. Δυσκολίες και προκλήσεις που ανακύπτουν κατά τις χρήσεις της ΤΝ στην εκπαίδευση
3. Εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις που πλαισιώνουν τις χρήσεις της ΤΝ στην εκπαίδευση (αλγοριθμικά στερεότυπα, κοινωνικές αντιλήψεις για τη ΤΝ, κτλ)
4. Χρήσεις της ΤΝ στη γλωσσική εκπαίδευση: προοπτικές για τη διδασκαλία και τη μάθηση
5. Χρήσεις της ΤΝ στην έρευνα για την εκπαίδευση στις ανθρωπιστικές επιστήμες.
6. Εκπαιδευτικά σενάρια χρήσης ΤΝ στη γλωσσική εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο με δυνατότητα υβριδικής παρακολούθησης του μαθήματος	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<u>Στη διδασκαλία:</u> ● Παρουσιάσεις με πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες, video) ● Παροχή προτεινόμενης βιβλιογραφίας και υποστηρικτικού υλικού <u>Στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες:</u> ● Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα, ομάδες χρηστών, κ.λπ.). ● Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παρακολούθηση διαλέξεων από τους φοιτητές/τριες	13X3=39
	Βιβλιογραφική μελέτη και προαιρετικά παρουσιάσεις σχετικών μικρών εργασιών από τους φοιτητές/τριες	31
	Διαμόρφωση διδακτικών ή ερευνητικών σεναρίων από τους φοιτητές/τριες	30
	Αυτοτελής μελέτη/προετοιμασία	30

	Σύνολο Μαθήματος	130
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογηθούν οι φοιτητές/τριες απορρέουν από τα μαθησιακά αποτελέσματα και θα γίνουν από την αρχή γνωστά και σαφή στους φοιτητές/τριες, καθώς θα συζητηθούν μαζί τους. Η αξιολόγηση θα γίνει με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Κατά περίπτωση και μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις δύναται να γίνει προφορική εξέταση, με τα ίδια χαρακτηριστικά της γραπτής εξέτασης (περιπτώσεις διεγνωσμένης και αποδεδειγμένης δυσκολίας γραπτής εξέτασης). Θα δοθεί δυνατότητα συγγραφής ερευνητικής εργασίας, ομαδικής ή ατομικής, ενισχυτικής ή απαλλακτικής αναλόγως το μάθημα. Οι εργασίες προσαυξάνουν το βαθμό των γραπτών εξετάσεων, κατά 1-3 μονάδες (εφ'όσον έχουν την απαιτούμενη ποιότητα), μόνον αν ο βαθμός αυτός είναι ίσος ή μεγαλύτερος του 5.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανδριωτάκης, Μ. (2018). *Ο αλγόριθμος της σοφίας*. Αθήνα: ΚΡΙΤΙΚΗ
- Isaias, P., Sampson, D. & Ifenthaler, D. (2020). *Technology Supported Innovations in School Education*. Available on line: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-48194-0>
- Williamson, B. (2017). *Big Data in Education*. SAGE
- Stancin, K., Posic, P. & Jaksic, D. (...). Ontologies in education – state of the art, *Education and Information Technologies*, 25, 2020. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10226-z>
- Curricula based on semantic technologies:
https://www.researchgate.net/publication/303561096_Collaborative_Development_of_Informatics_Curricula_Based_on_Semantic_Technologies
- Websites
<https://www.schooleducationgateway.eu/el/pub/resources/tutorials/ai-in-education-tutorial.htm>
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Educational Technology & Society (ET&S)

Δ06 02 Κριτικός Γραμματισμός και Έρευνα-Δράση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ06 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Κριτικός Γραμματισμός και Έρευνα-Δράση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Στο elearn		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η παράδοση αυτή αποτελεί μάθημα ειδίκευσης στην Σχολική Παιδαγωγική, αν και είναι αρκετά διεπιστημονικό, καθώς συνδυάζει επιστημολογία με μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας και στοιχεία κοινωνιογλωσσολογίας. Ο ευρύτερος σκοπός του είναι να καλλιεργήσει ικανότητες στους φοιτητές/τριες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν με περισσότερη αυτοπεποίθηση στις προκλήσεις του σύγχρονου σχολείου που συχνά στερείται δημοκρατίας, για ποικίλους λόγους. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την έννοια του κριτικού γραμματισμού και τις σχετικές διδακτικές πρακτικές. Επίσης, βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις διαδικασίες της έρευνας-δράσης, τη σχέση που έχει με τον κριτικό γραμματισμό και τη συνειδητοποίηση του καίριου ρόλου που μπορεί να παίξει στη βίωση της δημοκρατίας στο σχολείο από την πλευρά των εκπαιδευτικών και κυρίως των μαθητών/τριών. Τέλος, ακόμα ένας σκοπός του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση από την πλευρά των φοιτητών/τριών ότι αν διδακτικές πρακτικές κριτικού γραμματισμού συνδυαστούν με έρευνα-δράση μπορούν να διαμορφώσουν ένα δημοκρατικό σχολικό περιβάλλον.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν τις δυσκολίες και τις προκλήσεις που μπορούν να ανακύψουν από πρακτικές υπονόμησης της δημοκρατίας στο σχολείο σήμερα
- Να αντιλαμβάνονται τις ευρύτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις που έχει η παρουσία ή έλλειψη δημοκρατίας στο σχολείο
- Να ερμηνεύουν τους στόχους και να αξιολογούν τα αποτελέσματα εκπαιδευτικών ερευνών-δράσεων
- Να παράγουν θεωρητικά ενημερωμένες προτάσεις – σχέδια διενέργειας εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης
- Να οργανώνουν δράσεις για την προώθηση και την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού σε πλαίσιο ενίσχυσης της δημοκρατίας στο σχολείο
- Να αναπτύσσουν τις εγκάρσιες και μεταβιβάσιμες δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας μέσω των ομαδικών εργασιών ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να είναι σε θέση να καλλιεργήσουν στους/στις μαθητές/μαθήτριές τους δεξιότητες που εξασφαλίζουν δημοκρατία στην σχολική τάξη και το σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Συγκρότηση αυτόνομης εργασίας
Συγκρότηση ομαδικής εργασίας
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Ενθάρρυνση για την παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Κριτική σκέψη και δημιουργικότητα στη λήψη αποφάσεων
Ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα
Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας σε ένα σύγχρονο πλαίσιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αναλυτικά, στην παράδοση αυτή αναπτύσσονται και συζητούνται οι εξής θεματικές:

Η παράδοση χωρίζεται σε 3 μεγάλες ενότητες.

1) Νοηματοδοτήσεις της έννοιας (5 παραδόσεις- εισαγωγική + 4):

Τι είναι γραμματισμός; Τι σημαίνει κριτικός;

Κριτικό παράδειγμα στην Παιδαγωγική. Το κίνημα της Κριτικής Παιδαγωγικής.

Τι είναι ο κριτικός γραμματισμός; Παραδείγματα διδακτικών πρακτικών.

Αναπλαισίωση του όρου στην ψηφιακή εποχή μας.

Κριτικός Ψηφιακός Γραμματισμός ή πώς θα παραμείνω κριτικός στο διαδίκτυο.

Το κειμενικό είδος της ψηφιακής είδησης και το φαινόμενο της παραπληροφόρησης. Η σχέση με τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό.

2) Νοηματοδοτήσεις της έννοιας (3 παραδόσεις):

Τι είναι η Έρευνα-Δράση; Πώς συνδυάζεται έρευνα και διδασκαλία;

Είδη έρευνας-δράσης. Τι είναι η πρακτική και τι η κριτική έρευνα-δράση;

Παρουσίαση ερευνητικών εργαλείων και μεθόδων που χρησιμοποιούνται στην έρευνα δράσης, όπως ανάλυση ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων, εθνογραφία ή καταγραφή προσωπικών αφηγήσεων.

Τι είναι η έρευνα-δράση με νέους; Παραδείγματα από projects που αξιοποιούν τη φωνή των νέων;

3) Συνδυασμός κριτικού γραμματισμού και έρευνας-δράσης για μια δημοκρατική εκπαίδευση (5, 4 παραδόσεις + κλείσιμο)

Είναι εφικτός ένας τέτοιος συνδυασμός; Ποια κοινά σημεία υπάρχουν που καθιστούν δυνατό έναν τέτοιο συνδυασμό;

Πώς ένας τέτοιος συνδυασμός συμβάλλει στη δημοκρατικότερη εκπαίδευση;

Διεθνή παραδείγματα που δείχνουν πώς η έρευνα-δράση και ο κριτικός γραμματισμός ενσωματώνονται σε προγράμματα που στοχεύουν στην κοινωνική δικαιοσύνη και τη δημοκρατική συμμετοχή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<u>Στη διδασκαλία:</u> • Παρουσιάσεις με πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες, video) • Παροχή προτεινόμενης βιβλιογραφίας και υποστηρικτικού υλικού <u>Στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες:</u> • Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα, ομάδες χρηστών, κ.λπ.). • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παρακολούθηση διαλέξεων από τους φοιτητές/τριες	13X3=39
	Βιβλιογραφική μελέτη και παρουσιάσεις σχετικών μικρών εργασιών από τους φοιτητές/τριες	31
	Διαμόρφωση διδακτικών ή ερευνητικών σεναρίων από τους φοιτητές/τριες	30
	Αυτοτελής μελέτη/προετοιμασία	30
	Σύνολο Μαθήματος	130
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i>	Τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογηθούν οι φοιτητές/τριες απορρέουν από τα μαθησιακά αποτελέσματα και θα γίνουν από την αρχή γνωστά και σαφή στους φοιτητές/τριες, καθώς θα συζητηθούν μαζί τους. Η αξιολόγηση θα γίνει με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Κατά περίπτωση και μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις δύναται να γίνει προφορική εξέταση, με τα ίδια χαρακτηριστικά της γραπτής εξέτασης (περιπτώσεις διεγνωσμένης και αποδεδειγμένης δυσκολίας γραπτής εξέτασης). Θα δοθεί δυνατότητα συγγραφής ερευνητικής εργασίας, ομαδικής ή ατομικής. Οι εργασίες θα	

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	συνεισφέρουν το 40% της τελικής βαθμολογίας, ενώ το υπόλοιπο 60% θα προέλθει από το βαθμό των γραπτών εξετάσεων.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κατσαρού, Ε. (2016). *Η εκπαιδευτική έρευνα δράση*. Αθήνα: ΚΡΙΤΙΚΗ.

Τεντολούρης, Φ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2013). Λόγοι του κριτικού γραμματισμού και η 'τοποθέτησή' τους στη σχολική πράξη: προς μια γλωσσοδιδακτική αναστοχαστικότητα. Προφορική εισήγηση στην 34η Συνάντηση Τομέα Γλωσσολογίας ΑΠΘ, 16-18/05/13. Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
http://ikee.lib.auth.gr/record/265102/files/MEG_34_411_421.pdf

Τεντολούρης, Φ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2014). Διδασκαλία της γλώσσας. *Ιστορία, επιστημολογία, αναστοχαστικότητα*. Αθήνα: Νεφέλη.

Χαραλαμπίδης, Α. (επιμ.) (2006). *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*, Αθήνα: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Χατζησαββίδης, Σ. (2005). Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγλωσσισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (επιστ. επιμ.). *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (σσ. 35-52). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Δ06 03 Κριτικός Ψηφιακός Γραμματισμός

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ06 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κριτικός Ψηφιακός Γραμματισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, ανάπτυξης ερευνητικών δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Στο elearn		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το σεμινάριο « Κριτικός Ψηφιακός Γραμματισμός» είναι μάθημα εισαγωγικό στο δυναμικά αναπτυσσόμενο πεδίο του κριτικού γραμματισμού σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Ο ευρύτερος σκοπός του είναι να καλλιεργήσει ικανότητες στους φοιτητές/τριες που θα τους επιτρέψουν να κατανοήσουν την αξία της εκπαίδευσης για ανάπτυξη του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών/τριών. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το θεωρητικό πλαίσιο που αφορά τον κριτικό γραμματισμό σε ψηφιακά περιβάλλοντα (κατανάλωση και (ανα) παραγωγή ψηφιακών κειμένων) και η δημιουργία διδακτικών πρακτικών που καλλιεργούν τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να κατανοούν τι σημαίνει κριτικός ψηφιακός γραμματισμός και πώς καλλιεργείται.
- Να αντιλαμβάνονται τις ευρύτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού.
- Να παράγουν θεωρητικά ενημερωμένες προτάσεις – εκπαιδευτικά σενάρια επί χάρτου για εφαρμογή πρακτικών κριτικού ψηφιακού γραμματισμού σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά πλαίσια.
- Να αξιολογούν τα σχέδια αυτά κριτικά.
- Να αναπτύσσουν τις εγκάρσιες και μεταβιβάσιμες δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας μέσω των ομαδικών εργασιών
ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να είναι σε θέση να αναπτύξουν ικανότητες έρευνας, αναστοχασμού, αυτο-αξιολόγησης, συλλογικής δράσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Συγκρότηση αυτόνομης εργασίας
- Συγκρότηση ομαδικής εργασίας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Κριτική σκέψη και δημιουργικότητα στη λήψη αποφάσεων
- Ανάπτυξη ικανοτήτων ατομικού και συλλογικού αναστοχασμού
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας σε ένα σύγχρονο πλαίσιο (σε συμβατικά και σε ψηφιακά περιβάλλοντα)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, βασικός στόχος του συγκεκριμένου σεμιναρίου είναι οι φοιτητές/τριες να συζητήσουν, να προβληματιστούν και να φτάσουν σε πρώτες διαπιστώσεις γύρω από κεντρικά ζητήματα των διαδικασιών ανάπτυξης του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού.

Αρχικά θα γίνουν έξι παραδόσεις από τη διδάσκουσα οι οποίες ξεκινούν από θέματα γραμματισμού, κριτικού γραμματισμού και ψηφιακότητας σύγχρονων κοινωνιών. Συνεχίζονται με θέματα γραμματισμού στα Μέσα (ΜΜΕ και μέσα κοινωνικής δικτύωσης) και παραπληροφόρησης. Ακόμα συζητιέται η σχέση κριτικού ψηφιακού γραμματισμού και ψηφιακής πολιτεότητας. Για όλες αυτές τις έννοιες, εκτός από θεωρία παρουσιάζονται και συζητούνται συγκεκριμένα παραδείγματα διδακτικών πρακτικών.

Τα θέματα των εργασιών που θα εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες και θα παρουσιάσουν στα έξι επόμενα μαθήματα θα αφορούν:

- Διδακτικές πρακτικές κριτικού ψηφιακού γραμματισμού (σχεδιασμός και θεωρητική τεκμηρίωση). Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα - Τάξη: Ε ή Στ.
- Ψηφιακή πολιτεότητα (διδακτικές πρακτικές ανάπτυξης της και θεωρητική τεκμηρίωση). Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα - Τάξη: Ε ή Στ.
- Επαγγελματικές ψηφιακές ικανότητες εκπαιδευτικών – κατασκευή ερωτηματολογίου και συλλογή δεδομένων από τελειόφοιτους
- Κριτικός ψηφιακός γραμματισμός και ενδυνάμωση απέναντι στην παραπληροφόρηση: διδακτικές πρακτικές και θεωρητική τεκμηρίωση. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα - Τάξη: Ε ή Στ.
- Δείγματα κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στα ΑΠ της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τα σχολικά εγχειρίδια του Δημοτικού Σχολείου. Επιλογή και θεωρητική τεκμηρίωση.
- Κριτική ανάλυση ψηφιακών παιχνιδιών (π.χ. Φωτόδενδρο) και ο ρόλος τους στην ανάπτυξη κριτικού ψηφιακού γραμματισμού. Εκπαιδευτικό σενάριο αξιοποίησης παιχνιδιών.

Πολυτροπική ανάλυση κειμένου: διδακτικές πρακτικές και θεωρητική τεκμηρίωση. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα - Τάξη: Ε ή Στ.

Το σεμινάριο θα ολοκληρωθεί με αξιολόγησή του από τους φοιτητές/τριες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<u>Στη διδασκαλία:</u> • Παρουσιάσεις με πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες, video)

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Παροχή προτεινόμενης βιβλιογραφίας και υποστηρικτικού υλικού <u>Στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες:</u> - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα, ομάδες χρηστών, κ.λπ.). - Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα Παρακολούθηση μαθημάτων από τους/ις φοιτητές/τριες Βιβλιογραφική μελέτη και παρουσιάσεις σχετικών εργασιών από τους φοιτητές/τριες Διαμόρφωση διδακτικών σεναρίων από τους φοιτητές/τριες Αυτοτελής μελέτη/προετοιμασία τελικής εργασίας Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 13X3=39 60 30 31 160
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογηθούν οι φοιτητές/τριες απορρέουν από τα μαθησιακά αποτελέσματα και θα γίνουν από την αρχή γνωστά και σαφή στους φοιτητές/τριες, καθώς θα συζητηθούν μαζί τους. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνει ως εξής: Συμμετοχή στο μάθημα: 20% Παρουσίαση εργασίας: 20% Ποιότητα εργασίας: 60%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιαννακοπούλου, Ε. & Μπάτζιου, Σ. (2012). Ψηφιακός Γραμματισμός ενηλίκων Διερεύνηση ψηφιακής επάρκειας ενηλίκων. *Πρακτικά 8^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»*. Βόλος: 27-30 Σεπτεμβρίου 2012.
- Καλαμπόκη, Κ. (2019). Σύγχρονος Διαφημιστικός Λόγος και Γραμματισμός των ΜΜΕ: Προτάσεις Ανάπτυξης Κριτικών Δεξιοτήτων στο Νηπιαγωγείο. Μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Κουτσογιάννης, Δ. (2006). Γραμματισμός και τεχνολογικός γραμματισμός. *Πρακτικά 5ου συνεδρίου ΕΤΠΕ «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση»*. Διαθέσιμο στο: <http://www.etpe.eu/new/custom/pdf/etpe1190.pdf>.
- Mihalis, A. (2016). Καλλιέργεια πρακτικών ψηφιακού γραμματισμού: δημιουργική πρόκληση για το νέο σχολείο. *Preschool and Primary Education*, 4(1), 165-181. Laboratory of Pedagogical Research & Applications. Διαθέσιμο στο: <https://www.learntechlib.org/p/187338/>.
- Τεντολούρης, Φ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2014). Λόγοι του κριτικού γραμματισμού και η “τοποθέτηση” τους στη σχολική πράξη: Προς μια γλωσσοδιδασκτική αναστοχαστικότητα. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 34, 411-421.
- Χαραλαμπίδης, Α. (2006). *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο νεοελληνικών σπουδών.
- Χριστοπούλου, Ε. (2023). Κριτικός ψηφιακός γραμματισμός και εκπαίδευση για την ψηφιακή πολιτεότητα : θεωρία και αντιλήψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μεταπτυχιακή Εργασία: <https://elocus.lib.uoc.gr/dlib/a/5/2/metadata-dlib-1691130408-871560-31396.tkl>
- Hinrichsen, J. & Coombs, A. (2013). The five resources of critical digital literacy: a framework for curriculum integration. *Research in Learning Technology*, 21. Διαθέσιμο online.

Δ06 04 Έρευνα-δράση: Εφαρμογές στη Γλωσσική Διδασκαλία**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δ06 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε ή Ζ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εκπαίδευση από Απόσταση: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού με την χρήση των ΤΠΕ</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Ναι		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Να καλύπτονται οι προϋποθέσεις επιλογής των φοιτητών/τριών σε σεμινάριο		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Πρόκειται για ένα σεμινάριο εισαγωγικό στο δυναμικά αναπτυσσόμενο πεδίο της εκπαιδευτικής έρευνας, σχεδιασμένο ειδικά για φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται για την αναστοχαστική έρευνα στο σχολείο εστιασμένη ειδικά στη γλωσσική διδασκαλία. Ο ευρύτερος σκοπός του είναι να καλλιεργήσει ικανότητες στους φοιτητές/τριες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν με περισσότερη αυτοπεποίθηση στις σύγχρονες ανάγκες της εκπαιδευτικής ποιοτικής έρευνας και να εξοικειωθούν με σχετικά ερευνητικά εργαλεία. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με χρήσεις και δυνατότητες της εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης, οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν: α) το πρόγραμμα σπουδών, β) τη διδασκαλία της Γλώσσας/ διδακτικές πρακτικές του/της εκπαιδευτικού και γ) το ίδιο το εκπαιδευτικό πλαίσιο. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση: • Να κατανοούν τι σημαίνει εκπαιδευτική έρευνα και να διαχωρίζουν την ποσοτική από την ποιοτική έρευνα. • Να αντιλαμβάνονται τις ευρύτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης. • Να αντιλαμβάνονται τις εγγενείς διαφορές της εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης από όλα τα άλλα είδη εκπαιδευτικής έρευνας.

- Να παράγουν θεωρητικά ενημερωμένες προτάσεις – ερευνητικά σχέδια επί χάρτου για εφαρμογή της εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης συγκεκριμένα για το γλωσσικό μάθημα.
- Να αξιολογούν τα σχέδια αυτά κριτικά.
- Να αναπτύσσουν τις εγκάρσιες και μεταβιβάσιμες δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας μέσω των ομαδικών εργασιών
- ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να είναι σε θέση να αναπτύξουν ικανότητες έρευνας, αναστοχασμού, αυτο-αξιολόγησης, συλλογικής δράσης.

Γενικές Ικανότητες

- Συγκρότηση αυτόνομης εργασίας
- Συγκρότηση ομαδικής εργασίας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Κριτική σκέψη και δημιουργικότητα στη λήψη αποφάσεων
- Ανάπτυξη ικανοτήτων ατομικού και συλλογικού αναστοχασμού
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας σε ένα σύγχρονο πλαίσιο (σε συμβατικά και σε ψηφιακά περιβάλλοντα)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, βασικός στόχος του συγκεκριμένου σεμιναρίου είναι οι φοιτητές/τριες να συζητήσουν, να προβληματιστούν και να φτάσουν σε πρώτες διαπιστώσεις γύρω από κεντρικά ζητήματα των διαδικασιών της γλωσσικής διδασκαλίας και της εκπαιδευτικής έρευνας. Μεγάλη έμφαση θα δοθεί στις ποικίλες νοηματοδοτήσεις των δύο αυτών εννοιών, αλλά και στη μεταξύ τους σχέση.

Αρχικά θα γίνουν έξι παραδόσεις από τη διδάσκουσα οι οποίες ξεκινούν από τη σκιαγράφηση αντιλήψεων για τη γλωσσική διδασκαλία και την εκπαιδευτική έρευνα, όπως και για τη μεταξύ τους σχέση. Τι νοείται ως γλωσσική διδασκαλία, τι νοείται ως εκπαιδευτική έρευνα; Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ένα εναλλακτικό πλαίσιο νοηματοδότησης των εννοιών αυτών, όπου η γλώσσα συνδέεται στενά με το γραμματισμό και η διδασκαλία συνδέεται στενά με την έρευνα και ο εκπαιδευτικός γίνεται ερευνητής. Θα παρουσιαστούν συγκεκριμένοι τρόποι μέσω των οποίων μπορούν να πραγματοποιηθούν τέτοιοι συνδυασμοί (διδασκαλίας και έρευνας) στην τάξη, οι οποίοι είναι ουσιαστικά ποικίλες υλοποιήσεις της εκπαιδευτικής έρευνας-δράσης. Παράλληλα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις προϋποθέσεις που πρέπει να καλύπτονται για να είναι εφικτοί και πετυχημένοι τέτοιοι συνδυασμοί. Τέλος, θα κληθούν οι φοιτητές/τριες να μπουν οι ίδιοι/ες σε εικονικές διαδικασίες έρευνας-δράσης και αναστοχασμού σε ομάδες μέσα σε βιωματικά εργαστήρια που θα οργανωθούν Έτσι επιτυγχάνεται μια πρώτη επαφή των φοιτητών/τριών με διαδικασίες συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, όπως και εξαγωγής συμπερασμάτων πάνω σε συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα που θα έχουν τεθεί.

Τα θέματα των εργασιών που θα εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες και θα παρουσιάσουν στα έξι επόμενα μαθήματα θα αφορούν:

- α) θεωρητική συζήτηση επιστημολογικών και μεθοδολογικών ζητημάτων της έρευνας-δράσης,
- β) θεωρητική συζήτηση επί τριών βασικών γλωσσοδιδασκτικών επιλογών (διακρίσεις ανάμεσα στον αναγνωριστικό, λειτουργικό και κριτικό γραμματισμό).

- γ) σχέδια επί χάρτου για έρευνες-δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά πλαίσια,
- δ) συλλογή και ανάλυση ποιοτικών εκπαιδευτικών δεδομένων,
- ε) δείγματα συλλογικού αναστοχασμού και επανασχεδιασμού δράσης / εκπαιδευτικής παρέμβασης. Αξιολόγηση διδακτικών πρακτικών.
- Το σεμινάριο θα ολοκληρωθεί με αξιολόγησή του από τους φοιτητές/τριες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<u>Στη διδασκαλία:</u> - Παρουσιάσεις με πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες, video) - Παροχή προτεινόμενης βιβλιογραφίας και υποστηρικτικού υλικού <u>Στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες:</u> - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα, ομάδες χρηστών, κ.λπ.). - Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Παρακολούθηση μαθημάτων από τους/τις φοιτητές/τριες	13X3=39	2
	Βιβλιογραφική μελέτη και παρουσιάσεις σχετικών εργασιών από τους /τις φοιτητές/τριες	60	3
	Σύνολο μαθήματος	160 ώρες	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογηθούν οι φοιτητές/τριες απορρέουν από τα μαθησιακά αποτελέσματα και θα γίνουν από την αρχή γνωστά και σαφή στους φοιτητές/τριες, καθώς θα συζητηθούν μαζί τους. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνει ως εξής: Συμμετοχή στο μάθημα: 20% Παρουσίαση εργασίας: 20% Ποιότητα εργασίας: 60%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Για την έρευνα-δράση

Αυγητίδου, Σ. (2014). *Οι εκπαιδευτικοί ως ερευνητές και ως στοχαζόμενοι επαγγελματίες*. Αθήνα: Gutenberg.

Καλαϊτζοπούλου, Μ. (2001). *Ο Εκπαιδευτικός ως Στοχαζόμενος Επαγγελματίας*. Αθήνα: τυπωθήτω – ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ.

Κατσαρού, Ε. (2010). Έρευνα-Δράση: Επιστημολογικά, Μεθοδολογικά και Ηθικά Ζητήματα. Στο Μάριος Πουρκός και Μανόλης Δαφέρμος (επιμ.), *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Επιστημολογικά, Μεθοδολογικά και Ηθικά Ζητήματα* (σσ. 555-570). Αθήνα: Τόπος.

Κατσαρού, Ε. (2016). *Εκπαιδευτική έρευνα-δράση*. Αθήνα: ΚΡΙΤΙΚΗ.

Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003). *Από την Έρευνα στη Διδασκαλία. Η Εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης*. Αθήνα: Σαββάλας.

Κατσαρού, Ε. & Φρυδάκη, Ε. (2012). Οι διαλογικές πρακτικές των συμμετεχόντων σε μια εκπαιδευτική έρευνα δράσης ως μηχανισμοί υποστήριξης ή υπονόμησης του κριτικού προσανατολισμού της. Στα *Πρακτικά του 7^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας με θέμα: Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα. Α' τόμος*. (σσ. 97-106). Αθήνα: Διάδραση.

Τσάφος, Β. (2013). Η αναστοχαστική προοπτική της αφήγησης στην εκπαιδευτική έρευνα-δράση. Στο Μάριος Πουρκός (επιμ.). *Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική, ψυχολογική και εκπαιδευτική έρευνα: επιστημονικά και μεθοδολογικά ζητήματα των προοπτικών διερεύνησης του ερευνητικού σχεδιασμού* (σσ. 397-424). Αθήνα: ΙΩΝ.

Τσάφος, Β. & Κατσαρού, Ε. (2013). Υποστηρίζοντας την αλλαγή στο σχολείο μέσα από συμμετοχικές και αναστοχαστικές επιμορφωτικές διαδικασίες. Στο Κ.Γ. Καρράς, Π. Καλογιαννάκη, C.C. Wolhuter, Ν. Ανδρεαδάκης (επιμ.). *Εκπαίδευση και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών στον Κόσμο. Σύγχρονες Τάσεις, Προβλήματα και Προοπτικές* (σσ. 285-294). Ηράκλειο: DETORAKIS.

Μεταφρασμένη

Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B. (2001). *Οι εκπαιδευτικοί Ερευνούν το Έργο τους. Μια εισαγωγή στις Μεθόδους της Έρευνας Δράσης*. Μτφρ. Μ. Δεληγιάννη. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Aronowitz, S. & Giroux, H. (2010). Η διδασκαλία και ο ρόλος του αναμορφωτή διανοούμενου. Στο Παναγιώτα Γούναρη & Γιώργος Γρόλλιος (επιμ.) *Κριτική Παιδαγωγική. Μια συλλογή κειμένων* (σσ. 160-188). Αθήνα: Gutenberg.

Carr, W. & Kemmis, S. (1997). *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία. Εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης*. Μτφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού, Ε. Μηλίγκου, Κ. Ροδιάδου-Αλμπάνη. Αθήνα: Κώδικας.

Day, C. (2003). *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Οι προκλήσεις της Δια βίου Μάθησης*. Μτφρ. Ανθή Βακάκη. Αθήνα: τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Grundy, S. (2003). *Αναλυτικό Πρόγραμμα: Προϊόν ή Πράξις;* Μτφρ. Ε. Γεωργιάδη. Αθήνα: Σαββάλας.

Δικτυογραφία

chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/images/pdf/keimena/odigos/aygitidou.pdf

chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/http://scholar.uoa.gr/sites/default/files/makoulia/files/i_ereyna-

drasi_os_prosopiki_anagki_toy_ekpaideytikoy._anastohasmos_kai_synergasia_me_skopo_ton_metashimatismo.pdf

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgicfindmkaj/http://utopia.duth.gr/~xsakonid/index_html_files/12_6_18_keim_mel_6.pdf

Για τη γλωσσική διδασκαλία

Baynam, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Egan-Robertson, A. & Bloom, D. (2003). *Γλώσσα και Πολιτισμός*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Kress, G. & van Leeuwen, T. (1996). *Reading Images: The Grammar of Visual Design*, London: Routledge.

Γεωργακοπούλου Α. & Γούτσος Δ. (1999), *Κείμενο και επικοινωνία*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κατσαρού, Ε. (2011). Πολυγραμματισμοί και πολυτροπικότητα: δύο θεωρίες παραγωγής νοήματος. Οι επιστημολογικές καταβολές τους και οι συνεπαγωγές τους για τη διδασκαλία. Στο Μ. Πουρκός και Ε. Κατσαρού (επιμ.) *Βίωμα, Μεταφορά και Πολυτροπικότητα: Εφαρμογές στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, τη Μάθηση και τη Γνώση*. Θεσσαλονίκη: Νησίδες.

Κουτσογιάννης, Δ. (2009). Κειμενικά είδη, σώματα κειμένων και γλωσσική εκπαίδευση: από το μερικό στο ολικό. *Επιστημονική επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Θεσσαλονίκης*, Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 11, σσ. 149-183.

Κωστούλη, Τ. (2001). «Κειμενοκεντρική προσέγγιση στη διδασκαλία της γλώσσας». *Πρακτικά 4^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Λευκωσία 17-19 Σεπτεμβρίου 1999. Θεσσαλονίκη: University Studio Press, σ. 623-630.

Κωστούλη, Τ. (1997). Κοινωνικό περιβάλλον, κειμενικές δεξιότητες και σχολική επίδοση. *Γλώσσα* 41:43-57.

Κωστούλη, Τ. (2008). Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα. *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός*, στην ηλεκτρον. διεύθυνση: http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e5/index.html

Ματσαγγούρας, Η. (2001). Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2004). «Πραγματολογικά κείμενα στα διδακτικά εγχειρίδια: Κειμενογλωσσικές προδιαγραφές και διδακτικές συνεπαγωγές». *Νέα Παιδεία*, 111, σ. 26-48.

Μήτσης, Ν. (1998), *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος. Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη*, Αθήνα, Gutenberg.

Μήτσης, Ν. (2003), *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας*, Αθήνα, Gutenberg.

Πολίτης, Π. (2000). «Γένη και είδη του λόγου». Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. www.komvos.edu.gr

Στάμου, Α., Πολίτης, Π. & Αρχάκης, Α. (επιμ.) (2016). *Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα*. Εκδόσεις Σαΐτα. Διαθέσιμο ελεύθερα στο διαδίκτυο: <http://www.saitapublications.gr/2016/05/ebook.202.html>

Τεντολούρης, Φ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2013). Λόγοι του κριτικού γραμματισμού και η «τοποθέτηση» τους στη σχολική πράξη: προς μια γλωσσοδιδακτική αναστοχαστικότητα. Στα *Πρακτικά 34ο συνέδριο του Τομέα Γλωσσολογίας του ΑΠΘ*, Θεσσαλονίκη. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://ikee.lib.auth.gr/record/265102/?ln=el>

Χαραλαμπίδης, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. (1997), *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή*, Θεσσαλονίκη, Κώδικας.

Χαραλαμπίδης, Α. (επιμ.) (2006). *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*, Αθήνα: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Χατζησαββίδης, Σ. (2005). Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (επιστ. επιμ.). *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (σς. 35-52). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζησαββίδης, Σ. & Γαζάνη, Ε. (2005) Πολυτροπικός και μονοτροπικός/εικονικός λόγος: από την πρόσληψη στην κατασκευή του παιδικού υποκειμένου. Στο Ουρ.

Χατζησαββίδης, Σ. (2002). «Δομή, επικοινωνία, είδη λόγου και γραμματισμός στα νέα προγράμματα σπουδών γλωσσικής αγωγής στο δημοτικό σχολείο». *Γλώσσα*, 54, σ. 54-62.

Χοντολίδου, Ε. (1999). Εισαγωγή στην Πολυτροπικότητα. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, τομ. 1. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.komvos.edu.gr.

Ε΄ ΤΟΜΕΑΣ: ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ε01 Μαθηματικά

Ε01 01 Βασικές Αριθμητικές Έννοιες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές αριθμητικές έννοιες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε01Π08: <i>Ενότητες από το πρόγραμμα της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE118/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι: - Να περιγραφεί το μαθηματικό υπόβαθρο των διαφόρων αριθμητικών συνόλων που συναντώνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση: Φυσικοί αριθμοί, ακέραιοι αριθμοί, ρητοί αριθμοί και η σχέση τους με τα κλάσματα. - Να διατυπωθούν και να αιτιολογηθούν οι βασικές ιδιότητες των ανωτέρω αριθμών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στο σχολείο: θεσιακό δεκαδικό σύστημα αρίθμησης, αλγόριθμοι των τεσσάρων πράξεων και οι μέθοδοι επαλήθευσής τους, βασικές έννοιες σχετικές με τους ακεραίους αριθμούς (πρώτοι αριθμοί, ΜΚΔ και ΕΚΠ ακεραίων αριθμών και μέθοδοι εύρεσής τους), βασικά κριτήρια διαιρετότητας και κατασκευή νέων κριτηρίων από ήδη γνωστά, κλάσματα και η αναπαράστασή τους ως περιοδικών δεκαδικών αριθμών. - Να επιλυθούν απλά (πρακτικά, ή και διασκεδαστικά (recreational)) προβλήματα με την χρήση των ανωτέρω εννοιών και προτάσεων μέσω κατάλληλης μοντελοποίησης, καθώς και

να διατυπώνονται αποδείξεις απλών μαθηματικών προτάσεων που αφορούν στις ανωτέρω έννοιες.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- Γνωρίζουν το μαθηματικό υπόβαθρο των διαφόρων αριθμητικών συνόλων που συναντώνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση (φυσικοί και ακέραιοι αριθμοί, ρητοί αριθμοί και κλάσματα).
- Είναι σε θέση να διατυπώσουν και να αιτιολογήσουν βασικές ιδιότητες των ανωτέρω αριθμών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στο σχολείο (θεσιακό δεκαδικό σύστημα αρίθμησης, αλγόριθμοι των τεσσάρων πράξεων και οι μέθοδοι επαλήθευσής τους, πρώτοι αριθμοί, ΜΚΔ και ΕΚΠ ακεραίων αριθμών και μέθοδοι εύρεσής τους, βασικά κριτήρια διαιρετότητας και κατασκευή νέων κριτηρίων από ήδη γνωστά, κλάσματα και η αναπαράστασή τους ως περιοδικών δεκαδικών αριθμών).
- Μπορούν να επιλύουν απλά (πρακτικά, ή και διασκεδαστικά (recreational)) προβλήματα με την χρήση των ανωτέρω εννοιών και προτάσεων μέσω κατάλληλης μοντελοποίησης, καθώς και να διατυπώνουν αποδείξεις απλών μαθηματικών προτάσεων που αφορούν στις ανωτέρω έννοιες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομο περίγραμμα

- Φυσικοί αριθμοί και η εμπειρική τους βάση ως πληθικών αριθμών πεπερασμένων συνόλων και ως διατακτικών αριθμών. Η μαθηματική θεμελίωση της εμπειρικής τους βάσης μέσω των αξιωμάτων του Peano. Μέθοδος της τελείας επαγωγής. Ακέραιοι αριθμοί και η βάση της μαθηματικής τους θεμελίωσης. Οι τέσσερις αριθμητικές πράξεις και οι ιδιότητές τους. Δυνάμεις αριθμών και οι ιδιότητές τους.
- Θεσιακά συστήματα αρίθμησης. Το δεκαδικό θεσιακό σύστημα και η αιτιολόγηση των αλγορίθμων των τεσσάρων αριθμητικών πράξεων. Συστήματα αρίθμησης με βάση διαφορετική από το 10. Παραδείγματα και η χρήση τους κατά την ιστορική εξέλιξη των μαθηματικών αλλά και στην σημερινή εποχή (δυαδικό, πενταδικό, δωδεκαδικό, εξηκονταδικό κλπ). Μετατροπές από ένα σύστημα αρίθμησης από και προς το δεκαδικό σύστημα.
- Βασικές έννοιες και προτάσεις από την θεωρία της διαιρετότητας των φυσικών αριθμών: Το θεώρημα της διαίρεσης και οι βασικές συνέπειές του για την στοιχειώδη αριθμητική. Πρώτοι αριθμοί και εύρεσή τους με το κόσκινο του Ερατοσθένη. Το Θεμελιώδες Θεώρημα της Αριθμητικής για την ανάλυση ενός φυσικού αριθμού σε γινόμενο πρώτων παραγόντων και οι βασικές του συνέπειες στο πλαίσιο της στοιχειώδους αριθμητικής.
- Μ.Κ.Δ. και Ε.Κ.Π. δύο φυσικών αριθμών και η μεταξύ τους σχέση, Αλγόριθμος του Ευκλείδη για την εύρεση του ΜΚΔ.
- Απλές ισοτιμίες και οι βασικές τους ιδιότητες, κριτήρια διαιρετότητας και η αιτιολόγησή τους βάσει των ιδιοτήτων των ισοτιμιών.
- Ρητοί και Άρρητοι αριθμοί: Τα κλάσματα και οι εννοιολογικές όψεις των ρητών αριθμών. Περιοδικοί δεκαδικοί. Σχέση περιοδικών δεκαδικών αριθμών και ρητών αριθμών. Εννοιολογικά προβλήματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης, πρόσθετου υλικού από την βιβλιογραφία κλπ). Επικουρική χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα για την προβολή διαφανειών με επιπλέον στοιχεία της διδακτέας ύλης, Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής Μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100% του τελικού βαθμού) που περιλαμβάνει: (α) Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη (β) Ερωτήσεις που απαιτούν την ύπαρξη επαρκούς εννοιολογικής κατανόησης των διδαχθέντων αριθμητικών εννοιών και των σχετικών βασικών μαθηματικών προτάσεων (γ) Επίλυση απλών ασκήσεων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη, ανάλογων με εκείνες των φυλλαδίων ασκήσεων που έχουν αναρτηθεί στο eclass από την έναρξη των μαθημάτων Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασικά Βοηθήματα

1. Σημειώσεις του διδάσκοντα
2. Μ. Κούρκουλος, *Στοιχεία Θεωρίας Αριθμών για τους διδάσκοντες στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση*, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 2009.
3. Β. Πολυδούρης, *Η αριθμητική των ακεραίων*, Μέρος πρώτον, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1995.

Πρόσθετη βιβλιογραφία

1. Β. Πολυδούρης, *Η αριθμητική των ακεραίων*, Μέρος δεύτερον, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1995.
2. J. A. Van de Walle, *Μαθηματικά για το δημοτικό και το γυμνάσιο: Μια εξελικτική διαδικασία*, Τυπωθήτω, Αθήνα 2005.
3. Κ. Χατζηκυριάκου, *Αριθμοί, σύνολα, σχήματα: Μαθηματικά για τη δασκάλα και τον δάσκαλο*, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη 2008.
4. Γ. Θωμαΐδης, Γ. Ρίζος, *Οδός μαθηματικής σκέψης: Ιστορικά και ρεαλιστικά προβλήματα μαθηματικών για την σχολική τάξη*, Εκδόσεις Μαυρίδη, Θεσσαλονίκη 2017.
5. Ε. Κολέζα, *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*, Ελληνικά Γράμματα 2006.
6. Χ. Λεμονίδης, *Περίπατος στη Μάθηση της Στοιχειώδους Αριθμητικής*, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1994.
7. R. B. Nelsen, *Αποδείξεις χωρίς λόγια*, Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα 1996.
8. Μ. Τουμάσης, *Πώς να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά στο μάθημα των Μαθηματικών*, Εκδόσεις Κωστόγιαννος, Χαλκίδα, 1999.
9. Δ. Χασάπης *Διδακτική βασικών Μαθηματικών Εννοιών. Αριθμοί και αριθμητικές πράξεις*, Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα, 2000.

Ε01 03 Εισαγωγή στη Θεωρία Πιθανοτήτων και τη Στατιστική

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εισαγωγή στη Θεωρία Πιθανοτήτων και την Στατιστική</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Ασκήσεις, Παρουσιάσεις και συζήτηση εργασιών φοιτητών	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE153/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του σεμιναρίου είναι η μελέτη, κατανόηση και εμβάθυνση ορισμένων βασικών εννοιών των πιθανοτήτων και της Στατιστικής σε συνδυασμό με σημαντικά επιστημολογικά και ιστορικά στοιχεία που αφορούν στις έννοιες αυτές. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα: - κατανοεί τις έννοιες των πιθανοτήτων και της Στατιστικής που εξετάσθηκαν σε συνδυασμό με βασικά επιστημολογικά και ιστορικά στοιχεία των εννοιών αυτών - διαθέτει το μαθηματικό υπόβαθρο που είναι αναγκαίο για την διδασκαλία των εννοιών του Αναλυτικού Προγράμματος που αφορούν στη Στατιστική και τις Πιθανότητες - είναι ικανός/η να χρησιμοποιεί τις έννοιες που εξετάσθηκαν για την επίλυση προβλημάτων και την επεξεργασία στατιστικών δεδομένων - είναι σε θέση να εξετάζει κριτικά στατιστικά στοιχεία και συμπεράσματα τα οποία συνάντα, στα πλαίσια επιστημονικών εργασιών ή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, χρησιμοποιώντας τις έννοιες των πιθανοτήτων και της Στατιστικής που εξετάσθηκαν - είναι ικανός να πραγματοποιεί περαιτέρω αυτόνομη μελέτη και διερεύνηση όσον αφορά στη στατιστική και τις πιθανότητες
Γενικές Ικανότητες
• Αυτόνομη Εργασία

- Ομαδική Εργασία
- Επίλυση Προβλημάτων
- Κριτική Σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- (i) Εισαγωγικά στοιχεία, όσον αφορά: στις εφαρμογές της στατιστικής και των πιθανοτήτων στο σύγχρονο κόσμο και τη σημασία τους, στην αναγκαιότητα του γραμματισμού των πολιτών στη στατιστική και τις πιθανότητες, στις διεθνείς τάσεις των αναλυτικών προγραμμάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά στη στατιστική και τις πιθανότητες, στα ελληνικά αναλυτικά προγράμματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τα θέματα αυτά. Περίγραμμα του Σεμιναρίου, συζήτηση για τις εργασίες των φοιτητών στο Σεμινάριο.
- (ii) Βασικά στοιχεία περιγραφικής Στατιστικής: στατιστικές μεταβλητές, οργάνωση και αναπαράσταση στατιστικών δεδομένων, βασικά μέτρα θέσης και διασποράς, ασυμμετρία και κύρτωση κατανομών συχνοτήτων.
- (iii) Εισαγωγικά στοιχεία πιθανοτήτων: κλασικός ορισμός της πιθανότητας, εμπειρική πιθανότητα (frequentist probability), υποκειμενική πιθανότητα (σε συνδυασμό με συζήτηση όσον αφορά την ιστορία και την επιστημολογία αυτών των εννοιών), αναφορά στην αξιωματική θεμελίωση των πιθανοτήτων. Συζήτηση για την σχέση των πιθανοτήτων με την έννοια του τυχαίου, το πρόβλημα της ύπαρξης του τυχαίου και τη σχετική συζήτηση στα πλαίσια του Ντετερμινισμού και του Ιντετερμινισμού.
- (iv) Ο προσθετικός κανόνας των πιθανοτήτων, ο πολλαπλασιαστικός κανόνας των πιθανοτήτων, το θεώρημα του Bayes μαζί με συζήτηση ιστορικών στοιχείων σχετικά με αυτό το θεώρημα.
- (v) Στοιχεία συνδυαστικής: διατάξεις με επανάληψη, διατάξεις χωρίς επανάληψη, συνδυασμοί N αντικειμένων ανά k .
- (vi) Διακριτές κατανομές πιθανοτήτων (Διωνυμική κατανομή, Υπεργεωμετρική κατανομή, κατανομή Poisson).
- (vii) Η προσέγγιση διωνυμικής και κανονικής κατανομής, μαζί με συζήτηση για την προσέγγιση του De Moivre και την ιστορικά πρώτη εμφάνιση της κανονικής κατανομής. Η έννοια του αθροίσματος ανεξαρτήτων τυχαίων μεταβλητών, η τυχαία δειγματοληψία και η έννοια της δειγματοληπτικής κατανομής στατιστικών παραμέτρων και ιδιαιτέρως του MO . Το Κεντρικό Οριακό Θεώρημα (ΚΟΘ) μαζί με συζήτηση όσον αφορά στην ιστορία του ΚΟΘ και την σημασία του στην εξέλιξη της Στατιστικής, ασκήσεις και προβλήματα όπου χρησιμοποιείται το ΚΟΘ. Η κατανομή t -Student.
- (viii) Έλεγχοι Υποθέσεων (ΕΥ) όσον αφορά σε ποσοστά (αναλογίες), σε μέσες τιμές. Εξέταση τέτοιων υποθέσεων με ρεαλιστικά και πραγματικά δεδομένα, επίσης συζήτηση του ελέγχου υπόθεσης του Daniel Bernoulli για την αναλογία των φύλλων στις γεννήσεις και ορισμένων άλλων ιστορικά πρώιμων παραδειγμάτων. Συζήτηση όσον αφορά στις δυσκολίες ερμηνείας και σωστής χρήσης των ΥΕ, σε συχνά λάθη και ελαττώματα στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων των ΥΕ και σε ακατάλληλες χρήσεις αυτών των ελέγχων (σε συνδυασμό με σχετικά πραγματικά παραδείγματα αυτών των φαινομένων).
- (ix) Διαστήματα εμπιστοσύνης (ΔΕ): διαστήματα εμπιστοσύνης για μέσες τιμές, διαστήματα εμπιστοσύνης για αναλογίες Συζήτηση όσον αφορά στις δυσκολίες ερμηνείας και σωστής χρήσης των ΔΕ, σε συχνά λάθη και ελαττώματα στην ερμηνεία των ΔΕ (σε συνδυασμό με σχετικά πραγματικά παραδείγματα αυτών των φαινομένων).
- (x) Συσχέτιση στατιστικών μεταβλητών: Συσχέτιση κατηγορικών στατιστικών μεταβλητών, δείκτες συνάφειας έλεγχος σημαντικότητας. Συσχέτιση ποσοτικών στατιστικών

μεταβλητών, απλή γραμμική παλινδρόμηση με αναφορά στην ιστορία της, δείκτες συνάφειας έλεγχος σημαντικότητας.

(xi) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών φοιτητών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	-Λογιστικά φύλλα -Ιστοσελίδα του μαθήματος -Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση)	26	1,04
	Εξαμηνιαία ατομική εργασία	35	1,4
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση) (20%) Εξαμηνιαία γραπτή ατομική εργασία (60%) Παρουσίαση εργασιών του φοιτητή (μικρές ατομικές και μέρος της εξαμηνιαίας) (20%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Ζαφειρόπουλος Κ. (2017). *Εισαγωγή στη στατιστική και τις πιθανότητες* (2^η έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

Ρούσσος Π., Τσαούσης Ι. (2011). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.

Χλουβεράκης Γ. (2011). *Εισαγωγή στη Στατιστική*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Batanero, C., & Díaz, C. (2010). Training teachers to teach statistics: What can we learn from research? *Statistique et enseignement*, 1(1), 5–20. <http://publications-sfds.math.cnrs.fr/index.php/StatEns/article/view/3>

Batanero, C., Henry, M., & Parzysz, B. (2005). The nature of chance and probability. In A. G. Jones (Ed.), *Exploring probability in school: challenges for teaching and learning* (pp. 15–37). NY: Springer

Borovcnik, M. (2011). Strengthening the role of probability within statistics curricula. In C. Batanero, G. Burrill, & C. Reading (Eds.). *Teaching statistics in school mathematics. Challenges*

for teaching and teacher education. A joint ICMI/IASE study: the 18th study (pp. 71–83). NY: Springer.

Bishop, R. C. (2002). Deterministic and Indeterministic Descriptions, in H. Atmanspacher and R. Bishop (eds.), *Between Chance and Choice*. Imprint Academic, 5–31.

David, F. N. (1962). *Games, Gods and gambling*. London: Griffin.

Hájek, A. (2012). Interpretations of Probability, in Edward N. Zalta (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*.

(<https://plato.stanford.edu/archives/win2012/entries/probability-interpret/>) .

Hald A. (2003). *A history of probability and statistics and their applications before 1750*. NJ: Wiley.

Hofer, C. (2016). Causal Determinism, in Zalta E. N. (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. <https://plato.stanford.edu/archives/spr2016/entries/determinism-causal/>

Kane R. (1999). Responsibility, Luck, and Chance: Reflections on Free Will and Indeterminism. *The Journal of Philosophy*, 96(5), 217-240.

Levy N. (2011). *Hard Luck: How luck undermines Free Will and moral responsibility*. NY: Oxford University Press.

Kourkoulos, M., & Tzanakis, C. (2015) Statistics and Free Will. In E. Barbin, U. Jankvist, & T.H. Kjeldsen (Eds.), *History and Epistemology in Mathematics Education: Proc. of the 7th ESU* (pp. 417-432). Copenhagen: Danish School of Education, Aarhus University.

Porter, T.M. (1986). *The rise of statistical thinking 1820–1900*. Princeton: Princeton University Press.

Stigler, S.M. (1986). *The history of statistics: the measurement of uncertainty before 1900*. Harvard University Press.

Tishkovskaya, S., & Lancaster, G.A., (2012). Statistical education in the 21st century: A review of challenges, teaching innovations and strategies for reform. *Journal of Statistics Education*, 20(2). (www.amstat.org/publications/jse/v20n2/tishkovskaya.pdf)

Wild, C. J., & Pfannkuch, M. (1999). Statistical thinking in empirical enquiry (with discussion). *International Statistical Review*, 67(3), 223–265.

Ιστορικές πηγές

Laplace P. S. (1902). *A philosophical essay on probabilities, (translated by Truscott, F.W. and Emory, F.L. from the Essai philosophique sur les probabilités (1840, 6ème ed.)* Paris: Bachelier), NY: John Wiley & Sons.

Quetelet, A. (1842). *A treatise on man and the development of his faculties*. Edinburg: William and Robert Chambers pub.

Quetelet, A. (1847). Statistique morale. *De l'influence du libre arbitre de l'homme sur les faits sociaux, et particulièrement sur le nombre des mariages*. Bulletin de la Commission Centrale de Statistique, t.III., 135-155. Bruxelles: M. Hayez.

Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

<https://plato.stanford.edu/>

<http://jse.amstat.org/>

<https://www.statisticsteacher.org/>

<http://davidmlane.com/hyperstat/>

<https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/introductory-statistics>

<https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/introduction-to-probability>

Ε01 04 Βασικές Αλγεβρικές Έννοιες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές Αλγεβρικές Έννοιες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε01Π08: Ενότητες από το πρόγραμμα της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE169/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος: Η ανάδειξη της σημασίας της στοιχειώδους άλγεβρας στην επίλυση προβλημάτων και στην μοντελοποίηση προβλημάτων μέσω της ενοποίησης προβλημάτων που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά, βάσει διαδικασιών γενίκευσης και αφαίρεσης. – Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι: – Πιο συγκεκριμένα, σε αυτό το πλαίσιο ως βασικές δίοδοι από την αριθμητική στην άλγεβρα είναι κεντρικής σημασίας (i) τα κλάσματα και η ρητοί αριθμοί, (ii) τα ανάλογα και αντιστρόφως ανάλογα μεγέθη ως οι βασικές έννοιες που παρέχουν τα πρώτα παραδείγματα συναρτησιακών σχέσεων – Να περιγραφεί το μαθηματικό υπόβαθρο των διαφόρων αριθμητικών συνόλων που συναντώνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση: Φυσικοί αριθμοί, ακέραιοι αριθμοί, ρητοί αριθμοί και η σχέση τους με τα κλάσματα. – Να αναδειχθεί η σημασία της στοιχειώδους άλγεβρας ως επέκταση της θεωρητικής αριθμητικής, εστιάζοντας στις λογικές σχέσεις μεταξύ των δεδομένων ενός προβλήματος και ανάπτυξη μίας ενιαίας γλώσσας για την περιγραφή και επεξεργασία τους. – Να αναδειχθούν ως βασικές δίοδοι κεντρικής σημασίας για το πέρασμα από την αριθμητική στην (στοιχειώδη) άλγεβρα (i) τα κλάσματα και η ρητοί αριθμοί, (ii) τα

ανάλογα και αντιστρόφως ανάλογα μεγέθη ως οι βασικές έννοιες που παρέχουν τα πρώτα παραδείγματα συναρτησιακών σχέσεων

- Να επιλυθούν πρακτικά, ή και διασκεδαστικά (recreational) προβλήματα στο ανωτέρω πλαίσιο, μέσω κατάλληλης μοντελοποίησης, καθώς και να διατυπώνονται αποδείξεις απλών μαθηματικών προτάσεων που σχετίζονται με τις ανωτέρω έννοιες.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- Γνωρίζουν το μαθηματικό υπόβαθρο των διαφόρων αριθμητικών συνόλων που συναντώνται στην καθημερινή ζωή και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση (φυσικοί και ακέραιοι αριθμοί, ρητοί αριθμοί και κλάσματα).
- Είναι σε θέση να διατυπώσουν και να αιτιολογήσουν βασικές ιδιότητες των κλασμάτων, των αναλόγων και αντιστρόφως αναλόγων μεγεθών.
- Είναι σε θέση να μοντελοποιήσουν σε αλγεβρική γλώσσα απλά πρακτικά ή και διασκεδαστικά (recreational) προβλήματα και να τα επιλύσουν με την βοήθεια βασικών αλγεβρικών εννοιών, μεθόδων και διαδικασιών.
- Αποκτούν εξοικείωση με βασικές έννοιες της στοιχειώδους θεωρίας συνόλων και την σχέση τους στην τυποποίηση λογικών διεργασιών και συλλογισμών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομο περίγραμμα

1. Τα αριθμοσύνολα (Σημειώσεις: Μέρη 1 & 2)

- **Φυσικοί αριθμοί:** Η θεμελίωση των φυσικών αριθμών, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, μέθοδος τελείας επαγωγής.
- **Ακέραιοι αριθμοί:** Η εισαγωγή τους από ιστορικής πλευράς, οι κανόνες των προσήμων, οι ακέραιοι ως αλγεβρική επέκταση των φυσικών αριθμών.
- **Ρητοί αριθμοί:** Κλάσματα και ρητοί αριθμοί, οι 5 εννοιολογικές όψεις των ρητών αριθμών, οι ρητοί ως κλάσεις ισοδυναμίας κλασμάτων και ως αλγεβρική επέκταση των ακεραίων αριθμών.
- **Πραγματικοί αριθμοί:** Ιστορική εισαγωγή – η ανακάλυψη των αρρήτων, ο $\sqrt{2}$, και ο $\sqrt{n}$ (με $n \neq k^2$) ως παραδείγματα αρρήτων αριθμών, η δεκαδική αναπαράσταση των πραγματικών αριθμών ως τρόπος διάκρισης ρητών και αρρήτων αριθμών.
- **Μιγαδικοί αριθμοί:** Ρίζες αρνητικών αριθμών, γεωμετρική ερμηνεία των μιγαδικών αριθμών, τριγωνομετρική μορφή των μιγαδικών αριθμών, ιστορικά σχόλια.

2. Αλγεβρικές σχέσεις, αλγεβρικές εξισώσεις και συστήματα εξισώσεων (Σημειώσεις: Μέρη 3, 4, 5 & μερικώς Μέρος 2)

- Διάκριση των εννοιών *εξίσωση*, *ταυτότητα*, *συνάρτηση*
- *Μεγέθη ανάλογα και αντιστρόφως ανάλογα:* ενιαία αντιμετώπιση, γραφική αναπαράσταση, συναρτησιακή έκφραση, ιδιότητες των αναλογιών.
- Δυνάμεις-ιδιότητες, απόλυτη τιμή αριθμού, αριθμητικές και γεωμετρικές πρόοδοι, λογάριθμοι και εκθετικές συναρτήσεις.
- *Αλγεβρικές ταυτότητες:* βασικές ταυτότητες, διωνυμικό θεώρημα – διωνυμικοί συντελεστές, ανισότητα Schwarz, ανισότητα Lagrange.
- *Οι συναρτήσεις* $y = ax + b$, $y = ax^2 + bx + c$
- *Συστήματα 1^{ου} και 2^{ου} βαθμού:* τρόποι επίλυσης (με αντικατάσταση, με γραμμικούς συνδυασμούς, με ορίζουσες).

3. Προβλήματα πρακτικής αριθμητικής (Σημειώσεις: Μέρος 6 & μερικώς Μέρος 3) Προβλήματα που οδηγούν σε εξισώσεις και συστήματα εξισώσεων 1^{ου} και 2^{ου} βαθμού, άλλα προβλήματα (π.χ. ανατοκισμός κλπ). 4. Στοιχεία Θεωρίας Συνόλων (Σημειώσεις: Μέρη 7 & 8) - Η διαισθητική έννοια του συνόλου - <i>Πράξεις με σύνολα</i>: Ένωση, τομή, διαφορά, συμπλήρωμα, συμμετρική διαφορά. Σχέση με προτάσεις λογικής και πράξεων με προτάσεις λογικής (σύζευξη, διάζευξη, άρνηση, συνεπαγωγή, ισοδυναμία). - <i>Σχέσεις</i>: Διμελείς σχέσεις, η έννοια της συνάρτησης ως ειδικής περίπτωσης διμελούς σχέσης, σχέσεις ισοδυναμίας, σχέσεις διάταξης - <i>Απειροσύνολα</i>: ιδιαιτερότητες σε σχέση με τα σύνολα πεπερασμένου πλήθους στοιχείων, παράδοξα της θεωρίας συνόλων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης, πρόσθετου υλικού από την βιβλιογραφία κλπ). Επικουρική χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα για την προβολή διαφανειών με επιπλέον στοιχεία της διδακτέας ύλης, Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής Μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100% του τελικού βαθμού) που περιλαμβάνει: (α) Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη (β) Ερωτήσεις που απαιτούν την ύπαρξη επαρκούς εννοιολογικής κατανόησης των διδαχθέντων αλγεβρικών εννοιών και των σχετικών βασικών μαθηματικών προτάσεων (γ) Επίλυση απλών ασκήσεων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη, ανάλογων με εκείνες των ασκήσεων που συμπεριλαμβάνονται στις σημειώσεις του διδάσκοντα και έχουν αναρτηθεί στο eclass από την έναρξη των μαθημάτων Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών:	

	Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασικά Βοηθήματα

1. Σημειώσεις του διδάσκοντα
2. J. A. van de Walle: *Διδάσκοντας μαθηματικά: για δημοτικό και γυμνάσιο – μία αναπτυξιακή διαδικασία*, Εκδόσεις Επίκεντρο, Αθήνα, 2007. Κεφ. 12, 15, 16, 18, 19, 24.
3. Ξ. Βαμβακούση κ.α.: *Η Άλγεβρα και η Διδακτική της στη Σύγχρονη Εκπαίδευση*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 2011 (Κωδικός Ευδόξου: 22690657).

Πρόσθετη βιβλιογραφία

1. Γ. Θωμαΐδης, Γ. Ρίζος, *Οδός μαθηματικής σκέψης: Ιστορικά και ρεαλιστικά προβλήματα μαθηματικών για την σχολική τάξη*, Εκδόσεις Μαυρίδη, Θεσσαλονίκη 2017.
2. Κ. Χατζηκυριάκου, *Αριθμοί, σύνολα, σχήματα: Μαθηματικά για τη δασκάλα και τον δάσκαλο*, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη 2008.
3. Ε. Κολέζα, *Ψηφίδες σκέψης στα στοιχειώδη μαθηματικά*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2020.
4. Φ. Καλαβάσης & Α. Μούτσιος-Ρέντζος, *Ανάμεσα στο μέρος και το όλο: Αναστοχαστική οικοδόμηση μαθηματικών εννοιών*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2015.
6. Β. Πολυδούρης, *Η αριθμητική των ακεραίων*, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1995.
7. Ε. Κολέζα, *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*, Ελληνικά Γράμματα 2006.
8. Μ. Τουμάσης, *Πώς να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά στο μάθημα των Μαθηματικών*, Εκδόσεις Κωστόγιαννος, Χαλκίδα, 1999.

Ε01 05 Βασικές Έννοιες Γεωμετρίας

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές Έννοιες Γεωμετρίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε01Π08: <i>Ενότητες από το πρόγραμμα της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE117/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι: Να περιγραφούν και να ορισθούν με επαρκή πληρότητα και σαφήνεια βασικές γεωμετρικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή ή/και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση: ευθεία, επίπεδο, ισότητα σχημάτων, κυρτότητα σχημάτων, γωνία και σχετικές με αυτήν έννοιες, καθετότητα και παραλληλία ευθειών, κύκλος και σχετικές έννοιες κλπ. - Να διατυπωθούν και να αιτιολογηθούν μέσω απλών απαγωγικών συλλογισμών βασικές ιδιότητες των ανωτέρω εννοιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή ή/και διδάσκονται στο σχολείο: - Να επιλυθούν απλά γεωμετρικά προβλήματα με την χρήση των ανωτέρω εννοιών και προτάσεων καθώς και να διατυπώνονται αποδείξεις απλών μαθηματικών προτάσεων που αφορούν στις ανωτέρω γεωμετρικές έννοιες.
Γενικές Ικανότητες
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές: Μπορούν να περιγράψουν και να ορίζουν με επαρκή πληρότητα και σαφήνεια τις βασικές γεωμετρικές έννοιες οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή ή/και διδάσκονται στην βασική εκπαίδευση, όπως ευθεία, επίπεδο, ισότητα σχημάτων, κυρτότητα σχημάτων, γωνία και σχετικές με αυτήν έννοιες, καθετότητα και παραλληλία

ευθειών, κύκλος και σχετικές έννοιες κλπ.

- Είναι σε θέση να διατυπώνουν και να αιτιολογούν μέσω απλών απαγωγικών συλλογισμών βασικές ιδιότητες των ανωτέρω εννοιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή ή/και διδάσκονται στο σχολείο:
- Μπορούν να επιλύουν απλά γεωμετρικά προβλήματα με την χρήση των ανωτέρω εννοιών και προτάσεων καθώς και να διατυπώνουν αποδείξεις απλών μαθηματικών προτάσεων που αφορούν στις ανωτέρω γεωμετρικές έννοιες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Βασικές έννοιες και προτάσεις από την Γεωμετρία του επιπέδου:

Θεμελιώδεις γεωμετρικές έννοιες και απλές βασικές προτάσεις σχετικές με αυτές: σημείο, ευθεία, επίπεδο, ισότητα σχημάτων, κυρτότητα σχημάτων, γωνία και σχετικές με αυτήν έννοιες (γωνίες κατακορυφήν, γωνίες εφεξής, άθροισμα & διαφορά γωνιών, συμπληρωματικές & παραπληρωματικές γωνίες, ευθεία γωνία, πλήρης γωνία, διχοτόμος γωνίας), καθετότητα και παραλληλία ευθειών, κύκλος και σχετικές έννοιες (διάμετρος, χορδή, επίκεντρο και εγγεγραμμένη γωνία, ευθεία εφαπτόμενη σε κύκλο).

Η απαγωγική συγκρότηση της Ευκλείδειας Γεωμετρίας ως η ιστορικά πρώτη απαγωγικά δομημένη μαθηματική (και επιστημονική) θεωρία. Η έννοια του (μαθηματικού) «αξιώματος», τα αξιώματα της Ευκλείδειας Γεωμετρίας με αναφορά στην μορφή που έλαβαν στα Στοιχεία του Ευκλείδη αλλά και στην σύγχρονή τους μορφή από τον D. Hilbert. Ο κρίσιμος ρόλος του «αξιώματος των παραλλήλων» ως της ειδοποιού διαφοράς της Ευκλείδειας Γεωμετρίας από άλλες (μη ευκλείδειες) γεωμετρίες, με αναφορά στην σημασία της διάκρισης αυτής στο πλαίσιο της σύγχρονης Φυσικής για την διερεύνηση της γεωμετρίας που χαρακτηρίζει το σύμπαν.

Βασικές προτάσεις σχετικές με κάθετες και παράλληλες ευθείες, ισότητα τριγώνων, Βασικές έννοιες και προτάσεις σχετικές με τα τρίγωνα (περιγεγραμμένος και εγγεγραμμένος κύκλος τριγώνου, περίκεντρο, έγκεντρο, ορθόκεντρο, βαρύκεντρο), τα παραλληλόγραμμα, τον κύκλο.

Η έννοια της ομοιότητας ευθυγράμμων σχημάτων και βασικές προτάσεις για τα όμοια τρίγωνα, πολύγωνα, κανονικά πολύγωνα,

Στοιχειώδεις κατασκευές με χρήση του κανόνα και του διαβήτη.

Εμβαδομετρία: Εμβαδόν παραλληλογράμμου, τριγώνου, τραπεζίου, το Πυθαγόρειο Θεώρημα, μέτρηση κύκλου με την βοήθεια κανονικών πολυγώνων (μήκος περιφέρειας, εμβαδόν κύκλου, ο αριθμός π).

II. Σύντομη αναφορά σε βασικές έννοιες και προτάσεις από την Γεωμετρία του χώρου και την ογκομετρία:

Έννοιες και όγκος επίπεδων στερεών (παραλληλεπιπέδου, τετραέδρου, πρίσματος και πυραμίδας), και βασικών καμπυλόγραμμων στερεών (κύλινδρος, κώνος, σφαίρα).

Σύντομη αναφορά στην στερεογραφική προβολή της σφαίρας και την σημασία της στην χαρτογραφία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων

	σημειώσεων, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης, πρόσθετου υλικού από την βιβλιογραφία κλπ). Επικουρική χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα για την προβολή διαφανειών με επιπλέον στοιχεία της διδακτέας ύλης, Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής Μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100% του τελικού βαθμού) που περιλαμβάνει: (α) Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη (β) Ερωτήσεις που απαιτούν την ύπαρξη επαρκούς εννοιολογικής κατανόησης των διδαχθέντων γεωμετρικών εννοιών και των σχετικών βασικών μαθηματικών προτάσεων (γ) Επίλυση απλών ασκήσεων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη, ανάλογων με εκείνες των φυλλαδίων ασκήσεων που έχουν αναρτηθεί στο eclass από την έναρξη των μαθημάτων Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασικά Βοηθήματα

1. Σημειώσεις του διδάσκοντα
2. Α. Χαλάτσης, *Γεωμετρία*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 2006.
3. Γ. Θωμαΐδης, Α. Πούλος, *Διδακτική της Ευκλείδειας Γεωμετρίας*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 2000.
4. J. A. Van de Walle, *Μαθηματικά για το Δημοτικό και το Γυμνάσιο: Μια εξελικτική διαδικασία*, Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα 2005, Κεφ. 17.

Πρόσθετη βιβλιογραφία

1. Hershkowitz, R. et al., 1990, "Ψυχολογικές όψεις της μάθησης της γεωμετρίας" στο "Mathematics and Cognition", P. Nester, J. Kilpatrick (eds), Cambridge: Cambridge University Press/ (μετ.) *Ερευνητική Διάσταση της Διδακτικής των Μαθηματικών*, **1** (1996) 93-135.

2. Τζανάκης & Κ., Κούρκουλος, Μ., 2000, “Η παροχή μαθηματικής παιδείας και τα χαρακτηριστικά του μαθηματικού σκέπτεσθαι: Η περίπτωση της Ευκλείδειας Γεωμετρίας”, *Σύγχρονη Εκπαίδευση* **111**, 67-74 & **112**, 61-74.
3. Τζανάκης, Κ., Κούρκουλος, Μ., Θεολογίτου, Κ. 2000, “Η ευκλείδεια γεωμετρία στο δημοτικό σχολείο”, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, **113**, 65-76 & **114**, 77-81(2000).
4. Κ. Χατζηκυριάκου, *Αριθμοί, σύνολα, σχήματα: Μαθηματικά για τη δασκάλα και τον δάσκαλο*, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη 2008.
5. Τουμάσης, Μ., 1994, *Σύγχρονη διδακτική των Μαθηματικών*, Αθήνα: Gutenberg.
6. Ε. Κολέζα, *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*, Ελληνικά Γράμματα 2006.
7. Μ. Τουμάσης, *Πώς να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά στο μάθημα των Μαθηματικών*, Εκδόσεις Κωστόγιαννος, Χαλκίδα, 1999.
8. R. B. Nelsen, *Αποδείξεις χωρίς λόγια*, Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα 1996.

Ε01 07 Υ Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 07 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και διδακτικές ασκήσεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE154/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση βασικών στοιχείων της μαθησιακής διαδρομής των μαθητών καθώς και σχετικών Διδακτικών προσεγγίσεων που αφορούν σε κεντρικά θέματα του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου (ΔΣ) (προσθετικές δομές, πολλαπλασιαστικές δομές, Γεωμετρία). Παράλληλα εξετάζονται ορισμένα στοιχεία Διδακτικής θεωρίας τα οποία είναι σημαντικά ως προς την ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μαθησιακής συμπεριφοράς των μαθητών στα Μαθηματικά καθώς και της διδασκαλίας τους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα: – κατανοεί βασικά στοιχεία της μαθησιακής διαδρομής των μαθητών καθώς και διδακτικές προσεγγίσεις που αφορούν στις προσθετικές δομές, στις πολλαπλασιαστικές δομές και στη Γεωμετρία – κατανοεί τη θέση και τη σημασία αυτών των αυτών των θεμάτων στα πλαίσια του ΑΠ των Μαθηματικών του ΔΣ καθώς και τον ρόλο τους στην συνέχεια της μαθησιακής διαδρομής των μαθητών μετά το Δημοτικό – κατανοεί ορισμένα στοιχεία Διδακτικής θεωρίας τα οποία είναι σημαντικά όσον αφορά στην ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μάθησης και διδασκαλίας των Μαθηματικών

- κατανοεί βασικές δυσκολίες και τα αντίστοιχα λάθη των μαθητών όσον αφορά στα θέματα διδασκαλίας των Μαθηματικών που εξετάστηκαν
- είναι ικανός να κατασκευάζει προβλήματα, ασκήσεις, τεστ και άλλο διδακτικό υλικό καθώς και να σχεδιάζει σχετικές διδακτικές δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία αυτών των θεμάτων
- γνωρίζει σημαντικές εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των μαθηματικών καθώς και τη σημασία της ένταξης τέτοιων μορφών διδασκαλίας στα πλαίσια της συνήθους δουλειάς στην τάξη
- είναι σε θέση να εξετάζει κριτικά προτεινόμενες διδασκαλίες και διδακτικό υλικό που αφορούν στα θέματα διδασκαλίας των Μαθηματικών που εξετάστηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές δυσκολίες των μαθητών και τις διδακτικές προσεγγίσεις που γνωρίζει, τα στοιχεία διδακτικής θεωρίας που εξετάστηκαν και τη θέση αυτών των θεμάτων στα πλαίσια του ΑΠ.
- είναι σε θέση να μελετήσει περαιτέρω, αυτόνομα, όσον αφορά στη μάθηση και διδασκαλία των Μαθηματικών του ΔΣ

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Επίλυση Προβλημάτων
- Σύλληψη και διαμόρφωση προβλημάτων (problem posing).
- Κατανόηση του άλλου και επικοινωνία
- Κριτική Σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- (i) Στοιχεία Διδακτικής Θεωρίας: Ο Εποικοδομητισμός (Constructivism) όσον αφορά στη μάθηση και διδασκαλία των Μαθηματικών, ο εννοιολογικός χώρος και ο χώρος προβλημάτων των αντικειμένων διδασκαλίας των μαθηματικών, η εννοιολογική εικόνα (concept image) του μαθητή για τα διδασκόμενα αντικείμενα, δυσκολίες και εμπόδια (οντογενετικά, επιστημολογικά, διδακτικά,...) που συναντούν οι μαθητές και ο ρόλος τους στη μάθηση των μαθηματικών, τα λάθη των μαθητών και η σημασία τους, τα σημειωτικά πεδία έκφρασης και επεξεργασίας των μαθηματικών εννοιών και η σημασία της εναλλαγής τους στην μάθηση αυτών των εννοιών. Η κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση της διδασκαλίας και μάθησης των μαθηματικών, η τάξη ως κοινότητα μάθησης στα μαθηματικά, η έννοια του Διδακτικού Συμβολαίου, ο Διδακτικός Μετασχηματισμός στα Μαθηματικά ((α) η γνώση των ειδικών, (β) η επίσημη γνώση του ΑΠ, (γ) η πράγματι διδασκόμενη γνώση και οι μετασχηματισμοί από το (α) στο (β) και από το (β) στο (γ)). (Τα στοιχεία Διδακτικής θεωρίας συζητούνται σε εισαγωγικό επίπεδο κατά τη διάρκεια δύο τρίωρων συναντήσεων, στη συνέχεια χρησιμοποιούνται και επανεξετάζονται σε συνδυασμό με τις άλλες ενότητες της ύλης του μαθήματος)
- (ii) Συζήτηση για την οικοδόμηση της έννοιας του αριθμού. Διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογία της διδασκαλίας όσον αφορά: στην εισαγωγή της έννοιας του αριθμού, στις προσθετικές δομές: εισαγωγή της πρόσθεσης και της αφαίρεσης, πρόσθεση και αφαίρεση με μικρούς αριθμούς, πρόσθεση και αφαίρεση με μεγαλύτερους αριθμούς και οι αλγόριθμοι της πρόσθεσης και της αφαίρεσης, ο χώρος προβλημάτων της πρόσθεσης και της αφαίρεσης και η κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση τους. Τα χαρακτηριστικά και οι περιορισμοί του υπάρχοντος ΑΠ του ΔΣ όσον αφορά στις προσθετικές δομές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)

- (ii) Διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογία της διδασκαλίας όσον αφορά στις πολλαπλασιαστικές δομές: εισαγωγή του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης, η εκμάθηση της προπαίδειας, οι αλγόριθμοι του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης, ο χώρος των προβλημάτων που λύνονται με ένα πολλαπλασιασμό ή μία διαίρεση και η κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση τους, ανάλογα ποσά αντιστρόφως ανάλογα ποσά. Τα χαρακτηριστικά και οι περιορισμοί του υπάρχοντος ΑΠ του ΔΣ όσον αφορά στις πολλαπλασιαστικές δομές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- (iii) Διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογία της διδασκαλίας όσον αφορά στις αριθμητικές παραστάσεις και την προτεραιότητα των πράξεων. (Μία τρίωρη συνάντηση.)
- (iv) Η εξέλιξη της γεωμετρικής σκέψης των μαθητών, χαρακτηριστικά της διδασκαλίας της γεωμετρίας και η σημασία τους στην εξέλιξη της γεωμετρικής σκέψης των μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις όσον αφορά ορισμένες βασικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) της Γεωμετρίας στο Δημοτικό Σχολείο (ΔΣ) (η έννοια της γωνίας, κάθετες και παράλληλες ευθείες, τρίγωνα, παραλληλόγραμμο, κύκλος, εμβαδά). Εκπαιδευτικά λογισμικά για τη Γεωμετρία και η διδακτική τους αξιοποίηση. Η επιστημολογική διαφορά εμπειρικής και Ευκλείδειας Γεωμετρίας και η σημασία της, οι δυσκολίες και τα εμπόδια που συναντούν οι μαθητές όσον αφορά στην εισαγωγή τους στην Ευκλείδεια Γεωμετρία. Τα χαρακτηριστικά και οι περιορισμοί του υπάρχοντος ΑΠ του ΔΣ για τη Γεωμετρία. Ο ρόλος και η σημασία της δουλειάς στο Δημοτικό όσον αφορά στη συνέχεια της μαθησιακής διαδρομής τους στη Γεωμετρία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (Τρεις τρίωρες συναντήσεις.)
- (vi) Η αξιοποίηση της Ιστορίας των Μαθηματικών στη διδασκαλία των Μαθηματικών. (Μία τρίωρη συνάντηση.)
- (vii) Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, ανακαλυπτική διδασκαλία και μάθηση, αυτοδιόρθωση-αυτομάθηση και αυτοδιορθωτικές διδακτικές δραστηριότητες. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- εκπαιδευτικά λογισμικά - ιστοσελίδα του μαθήματος - ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)	26	1,04
	Αυτοτελής Μελέτη	35	1,4
	Σύνολο Μαθήματος	100	4

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	(i) Τελική εξέταση (ερωτήσεις σύντομης απάντησης, επίλυση προβλημάτων). Η εξέταση αυτή βαθμολογείται με άριστα το δέκα. (ii) Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες. Το σύνολο των μικρών γραπτών ατομικών εργασιών βαθμολογείται με άριστα το δύο. Ο τελικός βαθμός του φοιτητή προκύπτει αθροίζοντας τους βαθμούς των (i) και (ii) εκτός εάν το άθροισμα υπερβαίνει το δέκα οπότε ο βαθμός του φοιτητή είναι δέκα (άριστα).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κολέζα Ευ. (2017). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών* (2^η Έκδοση).

Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Λεμονίδης Χ. (2016). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη:

Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

Van de Walle J., Lovin L., Karp K., Bay-Williams J. (2017). *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμελητής: Τ.

Τριανταφυλλίδης, μετάφραση: Α. Γρίβα). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Ε01 11 Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε01Π08: <i>Ενότητες από το πρόγραμμα της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος: Η ενεργοποίηση και ενίσχυση του ενδιαφέροντος των φοιτητών για τη διδασκαλία των Μαθηματικών με την παρουσίαση καταστάσεων προβληματισμού και δράσης των μαθητών ανεξάρτητα ή/και παράλληλα με την ύλη του αναλυτικού προγράμματος. Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι, οι φοιτητές: - να έλθουν σε επαφή με βασικές αλλά σημαντικές εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών και να κατανοήσουν την σημασία της ένταξής τους εντός του πλαισίου της καθημερινής εργασίας μέσα στην τάξη, - να κατανοήσουν ορισμένα βασικά θέματα της διδακτικής των Μαθηματικών, τα οποία είναι σημαντικά αναφορικά με την ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μάθησης και διδασκαλίας των στοιχειωδών Μαθηματικών, - να καταστούν ικανοί να κατασκευάζουν απλά προβλήματα, ασκήσεις, τεστ και άλλο διδακτικό υλικό καθώς και να σχεδιάζουν σχετικές διδακτικές δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην διδασκαλία των στοιχειωδών μαθηματικών, με τρόπο που να προσελκύει τους μαθητές και να ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- γνωρίζουν σημαντικές εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των μαθηματικών καθώς και τη σημασία της ένταξης τέτοιων μορφών διδασκαλίας στα πλαίσια της συνήθους εργασίας μέσα στην τάξη,
- κατανοούν βασικά θέματα της διδακτικής των Μαθηματικών, τα οποία είναι σημαντικά αναφορικά με την ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μάθησης και διδασκαλίας των στοιχειωδών Μαθηματικών,
- μπορούν να κατασκευάσουν απλά προβλήματα, ασκήσεις, τεστ και άλλο διδακτικό υλικό καθώς και να σχεδιάζουν σχετικές διδακτικές δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην διδασκαλία των στοιχειωδών μαθηματικών, με τρόπο που να προσελκύει τους μαθητές και να ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους,
- είναι σε θέση να επεκτείνουν την μελέτη τους μελετήσουν αυτόνομα πάνω σε θέματα που αφορούν στη μάθηση και διδασκαλία των Μαθηματικών του δημοτικού σχολείου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομο περίγραμμα

Δεδομένου ότι το μάθημα στοχεύει στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών για τη διδασκαλία των Μαθηματικών με την παρουσίαση καταστάσεων προβληματισμού και δράσης των μαθητών ανεξάρτητα ή παράλληλα με την ύλη του αναλυτικού προγράμματος, αναλύονται θεωρητικά και παρουσιάζονται πρακτικά θέματα όπως:

- Η διδασκαλία εικονογραφημένων προβλημάτων.
- Καταστάσεις προβληματισμού.
- Τα ανοιχτά προβλήματα και η διδακτική τους, ανακαλυπτική διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία των μαθηματικών
- Η διδασκαλία προβλημάτων με αλλαγή πλαισίου.
- Η διδασκαλία με Η/Υ.
- Η διδασκαλία μαθηματικών εννοιών μέσα από το θεατρικό παιχνίδι (δραματοποίηση).
- Αισθητική Αγωγή και Μαθηματικά
- Η αξιοποίηση του μαθηματικού παιχνιδιού στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών.
- Σχηματοποιημένη παρουσίαση ασκήσεων και προβλημάτων.
- Μετασχηματισμοί επιπέδων σχημάτων,
- Διαθεματική προσέγγιση καταστάσεων προβλημάτων κ.ά.

Ο ανωτέρω κατάλογος είναι ενδεικτικός και όχι αποκλειστικός και εμπλουτίζεται ανάλογα με το εκάστοτε ακροατήριο και τα επιμέρους ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης, πρόσθετου υλικού από την βιβλιογραφία κλπ). - Χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού - Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th><th>ECTS μονάδες</th></tr><tr><td>Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη</td><td>3 X 13 = 39</td><td>1,56</td></tr><tr><td>Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)</td><td>26</td><td>1,04</td></tr><tr><td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>35</td><td>1,4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td><td>4</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56	Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)	26	1,04	Αυτοτελής Μελέτη	35	1,4				Σύνολο Μαθήματος	100	4
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες																	
Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56																	
Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)	26	1,04																	
Αυτοτελής Μελέτη	35	1,4																	
Σύνολο Μαθήματος	100	4																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	(1) Τελική εξέταση (ερωτήσεις σύντομης απάντησης, επίλυση προβλημάτων). Η εξέταση αυτή βαθμολογείται με άριστα το δέκα. (2) Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες. Το σύνολο των μικρών γραπτών ατομικών εργασιών βαθμολογείται με άριστα το δύο. Ο τελικός βαθμός του φοιτητή προκύπτει αθροίζοντας τους βαθμούς των (1) και (2) εκτός εάν το άθροισμα υπερβαίνει το δέκα οπότε ο βαθμός του φοιτητή είναι δέκα (άριστα). Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.																		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

1. J. Van de Walle, L. Lovin, K. Karp, J. Bay-Williams, *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμέλεια Τ. Τριανταφυλλίδης, μετάφραση Α. Γρίβα), Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2017.

2. Γ. Θωμαΐδης, Γ. Ρίζος, *Οδός μαθηματικής σκέψης: Ιστορικά και ρεαλιστικά προβλήματα μαθηματικών για την σχολική τάξη*, Εκδόσεις Μαυρίδη, Θεσσαλονίκη 2017.
3. Ε. Κολέζα, *Ψηφίδες σκέψης στα στοιχειώδη μαθηματικά*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2020.
4. Μ. Τουμάσης, *Πώς να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά στο μάθημα των Μαθηματικών*, Εκδόσεις Κωστόγιαννος, Χαλκίδα, 1999.
5. Χ. Λεμονίδης, *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των Μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2003.
6. Φ. Καλαβάσης & Α. Μούτσιος-Ρέντζος, *Ανάμεσα στο μέρος και το όλο: Αναστοχαστική οικοδόμηση μαθηματικών εννοιών*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2015.
- Μ. Τουμάσης, *Σύγχρονη Διδακτική των μαθηματικών*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1999.
7. Ε. Κολέζα, *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*, Ελληνικά Γράμματα 2006.

Ε01 08 Υ Ενότητες από το Πρόγραμμα των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 08 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ενότητες από το Πρόγραμμα των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις	6		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE151/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση, εκμάθηση και εμβάθυνση όσον αφορά σε ορισμένες βασικές ενότητες από το Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου (ΔΣ), που παρουσιάζουν σημαντικές δυσκολίες για τους μαθητές αλλά και για δασκάλους σύμφωνα με τις Διδακτικές έρευνες. (Ενότητες Αριθμητικής των Ακεραίων -ταυτότητα της Ευκλείδειας διαίρεσης, ιδιότητες διαιρετότητας, ΜΚΔ, ΕΚΠ-, κλάσματα, δεκαδικοί, ανάλογα και αντιστρόφως ανάλογα ποσά, ποσοστά). Παράλληλα συζητούνται διδακτικές προτάσεις και βασικά στοιχεία για την διδασκαλία αυτών των εννοιών καθώς και σημαντικές δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές κατά την εκμάθησή τους, η θέση και η σημασία αυτών των εννοιών στα πλαίσια του ΑΠ των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου καθώς και ο ρόλος και η σημασία της εκμάθησής τους στην συνέχεια της μαθησιακής διαδρομής των μαθητών μετά το Δημοτικό. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα: – διαθέτει μαθηματικό υπόβαθρο που είναι αναγκαίο για την διδασκαλία των προαναφερόμενων εννοιών των μαθηματικών του ΔΣ – είναι σε θέση να απαντήσει στα μαθηματικά ερωτήματα και απορίες των μαθητών στις ενότητες αυτές

- γνωρίζει διδακτικές προτάσεις και βασικά στοιχεία για την διδασκαλία των ενοτήτων αυτών
- γνωρίζει βασικές δυσκολίες των μαθητών όσον αφορά στις εξεταζόμενες ενότητες
- κατανοεί τη θέση και τη σημασία αυτών των ενοτήτων αυτών στα πλαίσια του ΑΠ των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου καθώς και τον ρόλο τους στην συνέχεια της μαθησιακής διαδρομής των μαθητών μετά το Δημοτικό
- είναι ικανός να επιλύει με διαφορετικούς τρόπους τα προβλήματα αυτών των ενοτήτων που είναι διδακτέα ύλη στο ΔΣ, να επεξηγεί αυτές τις λύσεις καθώς και να ελέγχει την ορθότητα των λύσεων των μαθητών
- είναι ικανός να κατασκευάζει προβλήματα και ασκήσεις κατάλληλα για να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία αυτών των ενοτήτων.
- είναι σε θέση να εξετάζει κριτικά προτεινόμενες διδασκαλίες και διδακτικό υλικό που αφορούν στις εξεταζόμενες ενότητες λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές δυσκολίες των μαθητών και τις διδακτικές προτάσεις που γνωρίζει καθώς και τη θέση αυτών των ενοτήτων στα πλαίσια του ΑΠ και τον ρόλο τους στη μαθησιακή διαδρομή των μαθητών στα μαθηματικά
- είναι σε θέση να μελετήσει περαιτέρω, αυτόνομα, όσον αφορά στο μαθηματικό περιεχόμενο και την διδακτική αυτών των ενοτήτων

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Επίλυση Προβλημάτων
- Ικανότητα χρήσης επαγωγικών και απαγωγικών μεθόδων για την εξαγωγή συμπερασμάτων
- Σύλληψη και διαμόρφωση προβλημάτων (problem posing).
- Κατανόηση του άλλου και επικοινωνία
- Κριτική Σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων). Παρουσίαση του σκοπού και της δομής του μαθήματος. Συζήτηση και ασκήσεις για: την Ευκλείδεια διαίρεση, ορισμένες ιδιότητες διαιρετότητας και τις αποδείξεις τους (αν α διαιρεί β και β διαιρεί γ τότε α διαιρεί γ , αν α διαιρεί β , γ τότε διαιρεί και το $\beta+\gamma$), πρώτοι και σύνθετοι αριθμοί, ανάλυση φυσικού σε γινόμενο πρώτων παραγόντων.
- 2^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: το κριτήριο της τετραγωνικής ρίζας για την εξακρίβωση των πρώτων αριθμών, το Κόσκινο του Ερατοσθένη, την απόδειξη ότι οι πρώτοι αριθμοί είναι άπειροι, το ΕΚΠ (ορισμός και εφαρμογές του, η εύρεση του ΕΚΠ με τη χρήση της ανάλυσης σε γινόμενο πρώτων παραγόντων), τον ΜΚΔ (ορισμός και εφαρμογές του, η εύρεση του ΜΚΔ με τη χρήση της ανάλυσης σε γινόμενο πρώτων παραγόντων), πρακτικά προβλήματα όπου χρησιμοποιείται ο ΜΚΔ και το ΕΚΠ, τα λογισμικά ανάλυσης σε γινόμενο πρώτων παραγόντων και αναζήτησης μεγάλων πρώτων και τις εκπαιδευτικές εκδοχές τους καθώς και τις εφαρμογές τους.
- 3^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: την ιδιότητα $KΠ(\alpha, \beta) = \lambda \cdot ΕΚΠ(\alpha, \beta)$, την ιδιότητα $ΜΚΔ(\alpha, \beta) = \lambda \cdot ΚΔ(\alpha, \beta)$, τον αλγόριθμο του Ευκλείδη για την εύρεση του ΜΚΔ για δύο ή περισσότερους φυσικούς, τη σύγκριση των αλγορίθμων εύρεσης του ΜΚΔ.

- 4^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: τις ιδιότητες $EKP(\lambda \cdot \alpha, \lambda \cdot \beta) = \lambda \cdot EKP(\alpha, \beta)$, $MKD(\lambda \cdot \alpha, \lambda \cdot \beta) = \lambda \cdot MKD(\alpha, \beta)$ και την επέκταση τους για περισσότερους των δύο φυσικών, τις ιδιότητες $EKP(\alpha, \beta, \gamma) = EKP(EKP(\alpha, \beta), \gamma)$, $MKD(\alpha, \beta, \gamma) = MKD(MKD(\alpha, \beta), \gamma)$ και την επέκταση τους για περισσότερους των δύο φυσικών, την ιδιότητα $EKP(\alpha, \beta) = \alpha \cdot \beta / MKD(\alpha, \beta)$ και τις εφαρμογές της (ιδιαίτερα τον αλγόριθμο εύρεσης του ΕΚΠ με βάση την ιδιότητα αυτή και τον αλγόριθμο του Ευκλείδη), τη σύγκριση των αλγορίθμων εύρεσης του ΕΚΠ.
- 5^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: λογισμικά που εφαρμόζουν τους αλγορίθμους που συζητήθηκαν στα προηγούμενα μαθήματα (λογιστικά φύλλα, εκπαιδευτικά λογισμικά) και την διδακτική τους αξιοποίηση, τις ιδιότητες των ισουπόλοιπων αριθμών, τα κριτήρια διαιρετότητας, το «κριτήριο του σταυρού» για τον έλεγχο του πολλαπλασιασμού και την επέκταση του για την διαίρεση.
- 6^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: τις βασικές όψεις της έννοιας του κλάσματος, την εισαγωγή της έννοιας του κλάσματος στο ΔΣ, την έννοια των ισοδυνάμων κλασμάτων και τον αλγόριθμο μετατροπής δύο ετερονύμων κλασμάτων σε ομώνυμα, την έννοια της πρόσθεσης και της αφαίρεσης κλασμάτων, τους αλγορίθμους πρόσθεσης και αφαίρεσης κλασμάτων, προβλήματα πρόσθεσης και αφαίρεσης κλασμάτων.
- 7^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: την έννοια του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης κλασμάτων, τους αλγορίθμους του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης, τα προβλήματα που λύνονται με ένα πολλαπλασιασμό ή μια διαίρεση κλασμάτων.
- 8^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: σύνθετα προβλήματα πολλαπλασιασμών και διαιρέσεων κλασμάτων, την έννοια των δεκαδικών αριθμών, τους αλγορίθμους των πράξεων των δεκαδικών αριθμών, τα κριτήρια ελέγχου των πράξεων των δεκαδικών αριθμών.
- 9^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: την έννοια των ποσοστών, προβλήματα ποσοστών, τη σύγκριση δεκαδικής και κλασματικής γραφής. Ανακεφαλαίωση της συζήτησης για τα κλάσματα και τους δεκαδικούς. Σύντομη συζήτηση για τους πραγματικούς αριθμούς και την ταξινόμηση τους.
- 10^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: την έννοια των αναλόγων ποσών, τις ιδιότητες των αναλόγων ποσών, τα προβλήματα των αναλόγων ποσών και τους τρόπους λύσεις τους, το πώς διακρίνουμε τα ανάλογα ποσά από σχέσεις ποσοτήτων όπου τα ποσά δεν είναι ανάλογα.
- 11^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: την έννοια των αντιστρόφως αναλόγων ποσών, τις ιδιότητες των αντιστρόφως αναλόγων ποσών, τα προβλήματα των αντιστρόφως αναλόγων ποσών και τους τρόπους λύσεις τους. τα ανάλογα και τα αντιστρόφως ανάλογα ποσά ως συναρτήσεις, τις αλγεβρικές εκφράσεις των συναρτήσεων αυτών, τις γραφικές αναπαραστάσεις των συναρτήσεων αυτών,
- 12^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: Τα πολλαπλώς ανάλογα ποσά και τους τρόπους λύσεις τους.
- 13^η Ενότητα (Μια τρίωρη διάλεξη και ένα τρίωρο ασκήσεων) Συζήτηση και ασκήσεις για: τους τύπους και τη σχέση των αναλόγων και των αντιστρόφων αναλόγων ποσών, τους τύπους των πολλαπλώς αναλόγων ποσών και τη θεώρηση τους ως συναρτήσεων πολλών μεταβλητών.

Οι διδακτικές δραστηριότητες του μαθήματος οργανώνονται ως ακολούθως:

- (i) Σε κάθε διάλεξη συζητείται: το μαθηματικό περιεχόμενο (της) των ενοτήτων που εξετάζονται, η θέση και η σημασία τους στα πλαίσια του ΑΠ του ΔΣ καθώς και σημαντικές σχετικές αδυναμίες του ΑΠ εφόσον υπάρχουν (επίσης στην αρχή και το τέλος ευρύτερων ενοτήτων συζητείται η σημασία και ο ρόλος της εκμάθησης αυτών των ενοτήτων όσον αφορά στη μαθησιακή διαδρομή των μαθητών στα μαθηματικά), συζητούνται διδακτικές προτάσεις και βασικά στοιχεία για την διδασκαλία των εξεταζόμενων ενοτήτων καθώς και βασικές δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές κατά την εκμάθησή τους.
- (ii) Στο τρίωρο των ασκήσεων που αντιστοιχεί σε κάθε διάλεξη : πραγματοποιούνται ασκήσεις εμπέδωσης καθώς και ευρετικές ασκήσεις που αφορούν στο μαθηματικό περιεχόμενο των ενοτήτων που εξετάστηκαν στην αντίστοιχη διάλεξη, πραγματοποιούνται διδακτικές ασκήσεις (κατασκευή προβλημάτων ή συλλογών προβλημάτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία αυτών των ενοτήτων, διαμόρφωση προτάσεων για τη διδακτική διαχείριση προβλημάτων που κατασκευάστηκαν, κριτική εξέταση σχετικού υλικού των σχολικών εγχειριδίων, κατασκευή τεστ όσον αφορά στα αποτελέσματα της διδασκαλίας αυτών των ενοτήτων ή όσον αφορά στο σχετικό υπόβαθρο των μαθητών πριν τη διδασκαλία τους, συζήτηση σφαλμάτων και παρερμηνειών των μαθητών και διαμόρφωση προτάσεων εξηγήσεων ή διδακτικών δραστηριοτήτων που αφορούν σε αυτά)

Στα πλαίσια των ασκήσεων δίδονται στους φοιτητές εβδομαδιαίες εργασίες (ασκήσεις μαθηματικού και διδακτικού περιεχομένου), οι φοιτητές που επιλέγουν να τις πραγματοποιήσουν θα πρέπει να τις παραδώσουν την επόμενη εβδομάδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	– Λογιστικά φύλλα, εκπαιδευτικά λογισμικά – Ιστοσελίδα του μαθήματος – Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	6 X 9 = 54	2,6
	Μικρές ατομικές εργασίες (ασκήσεις μαθηματικού και διδακτικού περιεχομένου)	26	0,7
	Αυτοτελής Μελέτη	20	0,7
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	(i) Τελική εξέταση (ερωτήσεις σύντομης απάντησης, επίλυση προβλημάτων). Η εξέταση αυτή βαθμολογείται με άριστα το δέκα.		

	(ii) Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες. Το σύνολο των μικρών γραπτών ατομικών εργασιών βαθμολογείται με άριστα το δύο. Ο τελικός βαθμός του φοιτητή προκύπτει αθροίζοντας τους βαθμούς των (i) και (ii) εκτός εάν το άθροισμα υπερβαίνει το δέκα οπότε ο βαθμός του φοιτητή είναι δέκα (άριστα).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κολέζα Ευγενία (2000). *Γνωσιολογική και Διδακτική Προσέγγιση των Στοιχειωδών Μαθηματικών Εννοιών*. Αθήνα: Leader Books

Κούρκουλος Μιχάλης (2016). *Στοιχεία θεωρίας αριθμών για τους διδάσκοντες στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Εκδόσεις Α.Ε

Van de Walle J., Lovin L., Karp K., Bay-Williams J. (2017). *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμελητής: Τ. Τριανταφυλλίδης, μετάφραση: Α. Γρίβα). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Ε01 11 Εναλλακτικές Μορφές Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εναλλακτικές Μορφές Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε01Π08: <i>Ενότητες από το πρόγραμμα της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος: Η ενεργοποίηση και ενίσχυση του ενδιαφέροντος των φοιτητών για τη διδασκαλία των Μαθηματικών με την παρουσίαση καταστάσεων προβληματισμού και δράσης των μαθητών ανεξάρτητα ή/και παράλληλα με την ύλη του αναλυτικού προγράμματος. Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι, οι φοιτητές: - να έλθουν σε επαφή με βασικές αλλά σημαντικές εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των Μαθηματικών και να κατανοήσουν την σημασία της ένταξής τους εντός του πλαισίου της καθημερινής εργασίας μέσα στην τάξη, - να κατανοήσουν ορισμένα βασικά θέματα της διδακτικής των Μαθηματικών, τα οποία είναι σημαντικά αναφορικά με την ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μάθησης και διδασκαλίας των στοιχειωδών Μαθηματικών, - να καταστούν ικανοί να κατασκευάζουν απλά προβλήματα, ασκήσεις, τεστ και άλλο διδακτικό υλικό καθώς και να σχεδιάζουν σχετικές διδακτικές δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην διδασκαλία των στοιχειωδών μαθηματικών, με τρόπο που να προσελκύει τους μαθητές και να ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- γνωρίζουν σημαντικές εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας των μαθηματικών καθώς και τη σημασία της ένταξης τέτοιων μορφών διδασκαλίας στα πλαίσια της συνήθους εργασίας μέσα στην τάξη,
- κατανοούν βασικά θέματα της διδακτικής των Μαθηματικών, τα οποία είναι σημαντικά αναφορικά με την ερμηνεία και βαθύτερη κατανόηση της μάθησης και διδασκαλίας των στοιχειωδών Μαθηματικών,
- μπορούν να κατασκευάσουν απλά προβλήματα, ασκήσεις, τεστ και άλλο διδακτικό υλικό καθώς και να σχεδιάζουν σχετικές διδακτικές δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην διδασκαλία των στοιχειωδών μαθηματικών, με τρόπο που να προσελκύει τους μαθητές και να ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους,
- είναι σε θέση να επεκτείνουν την μελέτη τους μελετήσουν αυτόνομα πάνω σε θέματα που αφορούν στη μάθηση και διδασκαλία των Μαθηματικών του δημοτικού σχολείου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομο περίγραμμα

Δεδομένου ότι το μάθημα στοχεύει στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών για τη διδασκαλία των Μαθηματικών με την παρουσίαση καταστάσεων προβληματισμού και δράσης των μαθητών ανεξάρτητα ή παράλληλα με την ύλη του αναλυτικού προγράμματος, αναλύονται θεωρητικά και παρουσιάζονται πρακτικά θέματα όπως:

- Η διδασκαλία εικονογραφημένων προβλημάτων.
- Καταστάσεις προβληματισμού.
- Τα ανοιχτά προβλήματα και η διδακτική τους, ανακαλυπτική διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία των μαθηματικών
- Η διδασκαλία προβλημάτων με αλλαγή πλαισίου.
- Η διδασκαλία με Η/Υ.
- Η διδασκαλία μαθηματικών εννοιών μέσα από το θεατρικό παιχνίδι (δραματοποίηση).
- Αισθητική Αγωγή και Μαθηματικά
- Η αξιοποίηση του μαθηματικού παιχνιδιού στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών.
- Σχηματοποιημένη παρουσίαση ασκήσεων και προβλημάτων.
- Μετασχηματισμοί επιπέδων σχημάτων,
- Διαθεματική προσέγγιση καταστάσεων προβλημάτων κ.ά.

Ο ανωτέρω κατάλογος είναι ενδεικτικός και όχι αποκλειστικός και εμπλουτίζεται ανάλογα με το εκάστοτε ακροατήριο και τα επιμέρους ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης, πρόσθετου υλικού από την βιβλιογραφία κλπ). - Χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού - Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th><th>ECTS μονάδες</th></tr><tr><td>Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη</td><td>3 X 13 = 39</td><td>1,56</td></tr><tr><td>Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)</td><td>26</td><td>1,04</td></tr><tr><td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>35</td><td>1,4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td><td>4</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56	Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)	26	1,04	Αυτοτελής Μελέτη	35	1,4				Σύνολο Μαθήματος	100	4
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες																	
Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56																	
Μικρές ατομικές εργασίες (Διδακτικές ασκήσεις)	26	1,04																	
Αυτοτελής Μελέτη	35	1,4																	
Σύνολο Μαθήματος	100	4																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	(1) Τελική εξέταση (ερωτήσεις σύντομης απάντησης, επίλυση προβλημάτων). Η εξέταση αυτή βαθμολογείται με άριστα το δέκα. (2) Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες. Το σύνολο των μικρών γραπτών ατομικών εργασιών βαθμολογείται με άριστα το δύο. Ο τελικός βαθμός του φοιτητή προκύπτει αθροίζοντας τους βαθμούς των (1) και (2) εκτός εάν το άθροισμα υπερβαίνει το δέκα οπότε ο βαθμός του φοιτητή είναι δέκα (άριστα). Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.																		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

1. J. Van de Walle, L. Lovin, K. Karp, J. Bay-Williams, *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμέλεια Τ. Τριανταφυλλίδης, μετάφραση Α. Γρίβα), Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2017.

2. Γ. Θωμαΐδης, Γ. Ρίζος, *Οδός μαθηματικής σκέψης: Ιστορικά και ρεαλιστικά προβλήματα μαθηματικών για την σχολική τάξη*, Εκδόσεις Μαυρίδη, Θεσσαλονίκη 2017.
3. Ε. Κολέζα, *Ψηφίδες σκέψης στα στοιχειώδη μαθηματικά*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2020.
4. Μ. Τουμάσης, *Πώς να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά στο μάθημα των Μαθηματικών*, Εκδόσεις Κωστόγιαννος, Χαλκίδα, 1999.
5. Χ. Λεμονίδης, *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των Μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2003.
6. Φ. Καλαβάσης & Α. Μούτσιος-Ρέντζος, *Ανάμεσα στο μέρος και το όλο: Αναστοχαστική οικοδόμηση μαθηματικών εννοιών*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2015.
- Μ. Τουμάσης, *Σύγχρονη Διδακτική των μαθηματικών*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1999.
7. Ε. Κολέζα, *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*, Ελληνικά Γράμματα 2006.

Ε01 12 Το Μαθηματικό Παιχνίδι στη Σύγχρονη Διδασκαλία των Μαθηματικών**ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Το Μαθηματικό Παιχνίδι στη Σύγχρονη Διδασκαλία των Μαθηματικών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU183/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα: - Κατανοεί τις δυνατότητες που προσφέρει το μαθηματικό παιχνίδι όσον αφορά στην ανάπτυξη μαθηματικών δεξιοτήτων, στην απόκτηση γνώσεων και στην καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στα Μαθηματικά. - Κατανοεί διαδικασίες και τρόπους ένταξης και αξιοποίησης του μαθηματικού παιχνιδιού στην τάξη, στο μάθημα των μαθηματικών, καθώς και σε άλλα περιβάλλοντα (στο ολόημερο σχολείο, στο οικογενειακό περιβάλλον, στον ελεύθερο χρόνο των μαθητών). - Έχει εξοικειωθεί με βασικές κατηγορίες μαθηματικού παιχνιδιού (παιχνίδια λογικής, γεωμετρίας, αριθμητικής, συνδυαστικής και πιθανοτήτων). - Είναι σε θέση να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει μαθηματικά παιχνίδια όσον αφορά στις μαθηματικές δεξιότητες και στο μαθηματικό περιεχόμενο με το οποίο σχετίζονται, στο υπόβαθρο και την ηλικία των μαθητών στους οποίους απευθύνονται, στις συνθήκες και τα μέσα που απαιτούνται για την υλοποίηση των σχετικών δραστηριοτήτων. - Είναι σε θέση να σχεδιάζει δραστηριότητες όπου χρησιμοποιούνται μαθηματικά παιχνίδια, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν στην τάξη ή σε άλλα περιβάλλοντα (ολόημερο, οικογενειακό περιβάλλον, ελεύθερος χρόνος των μαθητών).

- Είναι σε θέση να τροποποιεί υπάρχοντα μαθηματικά παιχνίδια και να δημιουργεί παραλλαγές τους προκειμένου να τα προσαρμόσει σε διαφορετικές ηλικίες μαθητών και σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Είναι ικανός να πραγματοποιεί περαιτέρω αυτόνομη μελέτη και διερεύνηση όσον αφορά στο μαθηματικό παιχνίδι και την εκπαιδευτική του αξιοποίηση

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Επίλυση Προβλημάτων
- Σύλληψη και διαμόρφωση προβλημάτων (problem posing).
- Κατανόηση του άλλου και επικοινωνία
- Κριτική Σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγική συζήτηση για το μαθηματικό παιχνίδι και τις δυνατότητες που προσφέρει όσον αφορά στην ανάπτυξη μαθηματικών δεξιοτήτων, στην απόκτηση γνώσεων και στην καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στα Μαθηματικά (Μία τρίωρη συνάντηση).
- Συζήτηση ορισμένων χαρακτηριστικών παιχνιδιών λογικής (NIM, master mind, ναρκαλιευτής,...) ανάλυση του μαθηματικού τους περιεχομένου, διδακτική ανάλυση όσον αφορά στην εκπαιδευτική τους αξιοποίηση. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- Συζήτηση γεωμετρικών γρίφων (puzzles), ανάλυση του μαθηματικού τους περιεχομένου, σχετικές ιστορικές αναφορές, διδακτική ανάλυση όσον αφορά στην εκπαιδευτική τους αξιοποίηση. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- Συζήτηση για τις δυνατότητες που προσφέρει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το διαδίκτυο όσον αφορά στο Μαθηματικό παιχνίδι (Μία τρίωρη συνάντηση).
- Συζήτηση γρίφων αριθμητικής (puzzles), ανάλυση του μαθηματικού τους περιεχομένου, σχετικές ιστορικές αναφορές, διδακτική ανάλυση όσον αφορά στην εκπαιδευτική τους αξιοποίηση. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Μία τρίωρη συναντήσεις.)
- Συζήτηση γρίφων και παιχνιδιών συνδυαστικής και πιθανοτήτων, ανάλυση του μαθηματικού τους περιεχομένου, σχετικές ιστορικές αναφορές, διδακτική ανάλυση όσον αφορά στην εκπαιδευτική τους αξιοποίηση. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- Συζήτηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με μαθηματικά παιχνίδια που σχεδίασαν και εισηγούνται φοιτητές, και οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν στην τάξη ή σε άλλα περιβάλλοντα (ολοήμερο, οικογενειακό περιβάλλον, ελεύθερος χρόνος των μαθητών). (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- Συζήτηση δειγματικών δραστηριοτήτων με μαθηματικά παιχνίδια που σχεδίασαν φοιτητές και πραγματοποίησαν με μαθητές Δημοτικού. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	-Εκπαιδευτικές ιστοσελίδες με μαθηματικά παιχνίδια - Λογιστικά φύλλα -Εκπαιδευτικό λογισμικό γεωμετρίας (Geometer sketchpad) -Ιστοσελίδα του μαθήματος -Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση)	26	1,04
	Εξαμηνιαία ατομική εργασία	35	1,4
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση) (20%) Εξαμηνιαία γραπτή ατομική εργασία (60%) Παρουσίαση εργασιών του φοιτητή (μικρές ατομικές και μέρος της εξαμηνιαίας) (20%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Bold B. (1990). *Μαθηματικές Σπαζοκεφαλίες* (Τόμοι 1, 2 και 3). Αθήνα: Εκδόσεις Κάτοπτρο.

Djaouti D., Alvarez J., Jessel, J.P. (2011) [Classifying Serious Games: the G/P/S model](#), in Patrick F. (Ed), *Handbook of Research on Improving Learning and Motivation through Educational Games: Multidisciplinary Approaches* (118-136). Ireland: Waterford Institute of Technology.

Egenfeldt-Nielsen S. (2005). *Beyond Edutainment Exploring the Educational Potential of Computer Games*. IT-University of Copenhagen

Kraus W. (1982) The use of problem-solving heuristics in the playing of games involving mathematics. *Journal for Research in Mathematics Education*, 13 (3), 172-182.

Lee K. (1996). The use of mathematical games in teaching primary mathematics. *The Mathematics Educator*, 1 (2) 172-180.

Λεμονίδης Χ. (2016). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

Lowrie T., Jorgensen R. (Eds) (2015). *Digital Games and Mathematics Learning*. NY: Springer.

Plass J., Homer B., Kinzer C. (2015) Foundations of Game-Based Learning. *Educational Psychologist*, 50 (4), 258-283.

Prensky M. (2009). *Μάθηση βασισμένη στο ψηφιακό παιχνίδι*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Svingby G., Nilsson E. (2011). Research Review: Empirical Studies on Computer Game Play in Science Education, in Patrick F. (Ed), *Handbook of Research on Improving Learning and Motivation through Educational Games: Multidisciplinary Approaches (1-28)*. Ireland: Waterford Institute of Technology.

Van den Heuvel-Panhuizen M. et al. (2013) Primary school students' strategies in early algebra problem solving supported by an online game. *Educational Studies of Mathematics*, 84 (3), 281-307.

Van de Walle J., Lovin L., Karp K., Bay-Williams J. (2017). *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμελητής: Τ. Τριανταφυλλίδης, μετάφραση: Α. Γρίβα). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Zhang M. (2015). Understanding the relationship between interest in online math games and academic performances. *Journal of Computer Assisted Learning* 31(3), 254-267.

Ε01 14 Θέματα της Διδασκαλίας και Μάθησης Μαθηματικών Εννοιών στις Πρώτες Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε01 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα της Διδασκαλίας και Μάθησης Μαθηματικών Εννοιών στις Πρώτες Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και διδακτικές ασκήσεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU182/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα: - κατανοεί την μαθησιακή διαδρομή των μαθητών στα μαθηματικά στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου - κατανοεί τις βασικές δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές στα πλαίσια της μαθησιακής τους διαδρομής στα μαθηματικά στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. - κατανοεί βασικές διδακτικές προσεγγίσεις που αφορούν στην προαναφερόμενη μαθησιακή διαδρομή των μαθητών. - κατανοεί τις δυνατότητες που προσφέρει η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην διδασκαλία των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου - είναι σε θέση να εξετάζει κριτικά προτεινόμενες διδασκαλίες και διδακτικό υλικό που αφορούν στα θέματα διδασκαλίας των Μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές δυσκολίες των μαθητών, τις Διδακτικές προσεγγίσεις που γνωρίζει και τα αντίστοιχα τα στοιχεία Διδακτικής θεωρίας.

- είναι ικανός να σχεδιάζει διδακτικές δραστηριότητες, και να κατασκευάζει αντίστοιχο διδακτικό υλικό, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία των θεμάτων των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου
- είναι σε θέση να μελετήσει περαιτέρω, αυτόνομα, όσον αφορά στη μάθηση και διδασκαλία των Μαθηματικών του ΔΣ στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη Εργασία
 Ομαδική Εργασία
 Επίλυση Προβλημάτων
 Σύλληψη και διαμόρφωση προβλημάτων (problem posing).
 Κατανόηση του άλλου και επικοινωνία
 Κριτική Σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- (i) Συζήτηση για την οικοδόμηση της έννοιας του αριθμού (διατακτικού, πληθικού). Δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές, διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογία της διδασκαλίας όσον αφορά στην εισαγωγή της έννοιας του αριθμού. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Μία τρίωρη συνάντηση)
- (ii) Συζήτηση όσον αφορά στην εισαγωγή της πρόσθεσης και της αφαίρεσης, την πρόσθεση και αφαίρεση με μικρούς αριθμούς, την πρόσθεση και αφαίρεση με μεγαλύτερους αριθμούς και τους αλγόριθμους της πρόσθεσης και της αφαίρεσης. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- (iii) Συζήτηση όσον αφορά το χώρο προβλημάτων της πρόσθεσης και της αφαίρεσης και την κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση τους. Συζήτηση για τα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς του υπάρχοντος ΑΠ του ΔΣ όσον αφορά στις προσθετικές δομές. Ανάθεση εργασιών σε φοιτητές. (Μία τρίωρη συνάντηση)
- (iv) Συζήτηση όσον αφορά στην εισαγωγή του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης, τις δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές και τις αντίστοιχες διδακτικές προσεγγίσεις. Συζήτηση για την εκμάθηση της προπαίδειας. Συζήτηση όσον αφορά στην εκμάθηση των ιδιοτήτων του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης. Συζήτηση για την διδασκαλία και μάθηση των αλγόριθμων του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)
- (v) Συζήτηση όσον αφορά στο χώρο των προβλημάτων που λύνονται με ένα πολλαπλασιασμό ή μία διαίρεση, την κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση τους, τις δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές και τις σχετικές διδακτικές προσεγγίσεις. Συζήτηση για τα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς του υπάρχοντος ΑΠ του ΔΣ όσον αφορά στις πολλαπλασιαστικές δομές. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές. (Μία τρίωρη συνάντηση)
- (vi) Συζήτηση όσον αφορά στην εξέλιξη της γεωμετρικής σκέψης των μαθητών στις μικρές τάξεις του Δημοτικού, τα χαρακτηριστικά της διδασκαλίας της γεωμετρίας στις τάξεις αυτές και τη σημασία της όσον αφορά στην περαιτέρω εξέλιξη της γεωμετρικής σκέψης των μαθητών. Συζήτηση όσον αφορά σε διδακτικές προσεγγίσεις για ορισμένες βασικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) της Γεωμετρίας στις μικρές τάξεις του Δημοτικού Σχολείου (ΔΣ) (μέτρηση μήκους, εισαγωγή τριγώνου, τετραπλεύρων, παραλληλογράμμων, η έννοια του εμβαδού, μέτρηση εμβαδόν, εμβαδόν ορθογωνίου παραλληλογράμμου). Συζήτηση όσον αφορά σε εκπαιδευτικά λογισμικά για τη Γεωμετρία και τη διδακτική τους αξιοποίηση στις πρώτες τάξεις του ΔΣ. Συζήτηση για τα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς του υπάρχοντος

ΑΠ όσον αφορά στη Γεωμετρία στις πρώτες τάξεις του ΔΣ. Ανάθεση σχετικών εργασιών σε φοιτητές (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)

(vii) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών φοιτητών όσον αφορά στην οικοδόμηση της έννοιας του αριθμού, στις προσθετικές δομές, στις πολλαπλασιαστικές δομές. (Δύο τρίωρες συναντήσεις.)

(vii) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών φοιτητών όσον αφορά στις πολλαπλασιαστικές δομές, στη Γεωμετρία. (Δύο τρίωρες συναντήσεις)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ			
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- εκπαιδευτικά λογισμικά - εκπαιδευτικές ιστοσελίδες - ιστοσελίδα του μαθήματος - ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις και ασκήσεις στην τάξη	3 X 13 = 39	1,56
	Μικρές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση)	26	1,04
	Εξαμηνιαία ατομική εργασία	35	1,4
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Μικρές γραπτές ατομικές εργασίες (ασκήσεις εμπέδωσης και περαιτέρω διερεύνηση) (20%) Εξαμηνιαία γραπτή ατομική εργασία (60%) Παρουσίαση εργασιών του φοιτητή (μικρές ατομικές και μέρος της εξαμηνιαίας) (20%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Καλαβάσης Φ. & Μούτσιος-Ρέντζος Α. (2015) *Ανάμεσα στο μέρος και το όλο:*

Αναστοχαστική οικοδόμηση μαθηματικών εννοιών. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Καραντζίνης, Θωμάς (2002) *Η εξέλιξη των μαθηματικών εννοιών στα παιδιά ηλικίας 4 - 7 ετών: η περίπτωση της αξονικής συμμετρίας.* Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Διδακτορική διατριβή).

Κολέζα Ευ. (2017). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών* (2^η Έκδοση).

Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Λεμονίδης Χ. (2003) *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των Μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα

Λεμονίδης Χ. (2016). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά Παιδιά, Μεγάλα Μαθηματικά Νοήματα*. Αθήνα: Gutenberg.

Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική Εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Van de Walle J., Lovin L., Karp K., Bay-Williams J. (2017). *Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο: Διδασκαλία με επίκεντρο το παιδί και την ανάπτυξή του* (επιμελητής: Τ. Τριανταφυλλίδης, μετάφραση: Α. Γρίβα). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Ε02 Φυσικές Επιστήμες

Ε02 02 Υ Βασικές Έννοιες Φυσικής

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 02 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές Έννοιες Φυσικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (Στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU105/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος, προσδοκείται οι φοιτητές να είναι σε θέση να: ➤ ορίζουν βασικές έννοιες και φαινόμενα της Φυσικής και Χημείας ➤ ερμηνεύουν βασικά φαινόμενα της Φυσικής και Χημείας, ➤ μπορούν να αναγνωρίζουν τις θεμελιώδεις ιδέες και γενικές αρχές που συνδέονται με τα φυσικά φαινόμενα. ➤ χειρίζονται εργαστηριακά όργανα και να εκτελούν πειραματικές διαδικασίες, έχοντας γνώση των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας και συντήρησης. ➤ μπορούν να συλλέγουν και να αναλύουν πειραματικά δεδομένα, χρησιμοποιώντας αντίστοιχα μαθηματικές γνώσεις.
Γενικές Ικανότητες
- Ερμηνεία φυσικών φαινομένων κάνοντας χρήση επιστημονικής επιχειρηματολογίας. - Σχεδιασμός και ανάπτυξη ερευνών για τη μελέτη φαινομένων με τη χρήση πειραματικών τεχνικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Φυσικά μεγέθη & μονάδες μέτρησης, διανυσματικά & μονόμετρα μεγέθη, γραφικές παραστάσεις φυσικών μεγεθών
- Μηχανική: Είδη κινήσεων (Ευθύγραμμη ομαλή/ομαλά μεταβαλλόμενη/μεταβαλλόμενη κίνηση, ομαλή/μεταβαλλόμενη κυκλική κίνηση), Σύνθεση & Ανάλυση Δυνάμεων, Νόμοι του Νεύτωνα, Έργο-Ενέργεια, Αρχή Διατήρησης της Ενέργειας, Περιστροφική κίνηση, Αρχή Διατήρησης Στροφορμής, Ροπή δύναμης
- Ηλεκτρομαγνητισμός: Δομή του Ατόμου, Τρόποι Ηλέκτρισης, Αγωγοί-Μονωτές, Αρχή Διατήρησης του Ηλεκτρικού Φορτίου, Κβάντωση Ηλεκτρικού Φορτίου, Ηλεκτρική Δύναμη Coulomb, Ηλεκτρικό Πεδίο, Ηλεκτρικό δυναμικό και Ηλεκτρικές Δυναμικές γραμμές, Ηλεκτρική Δυναμική Ενέργεια, Κυκλώματα Συνεχούς Ρεύματος, Ηλεκτρικές Αντιστάσεις & νόμος του Ohm, Συνδεσμολογία Αντιστατών, Ηλεκτρική Ενέργεια & Ισχύς
- Θερμοδυναμική: Θερμότητα-Θερμοκρασία, Καλοί & Κακοί Αγωγοί της Θερμότητας, Θερμική Διαστολή σε Στερεά/Υγρά/Αέρια, Τρόποι Διάδοσης της Θερμότητας, Αλλαγές Φάσεων
- Μηχανική των Ρευστών: Ορισμός Πίεσης, Υδροστατική & Ατμοσφαιρική Πίεση, Άνωση, Πλεύση, Μετάδοση των Πίεσεων στα Ρευστά, Αρχή του Bernoulli
- Κυματική: Χαρακτηριστικά Μεγέθη της Ταλάντωσης, Είδη Κυμάτων, Κυματικές Ιδιότητες, Ηχητικά Κύματα, Υποκειμενικά & Αντικειμενικά Χαρακτηριστικά του Ήχου
- Οπτική: Φύση του Φωτός, Ανάκλαση/Διάθλαση/Περίθλαση/Διασκεδασμός του Φωτός, Χρώματα & Μηχανισμοί Απορρόφησης & Εκπομπής του Φωτός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Εργαστηριακών Μικροϋπολογιστικών Συστημάτων (ηλεκτρονικοί αισθητήρες/“έξυπνες” συσκευές/λογισμικό συλλογής, ανάλυσης & επεξεργασίας δεδομένων), • Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (προτζέκτορα, online εφαρμογών) • Υποστήριξη Μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους μαθητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Πειραματικές ασκήσεις στο Εργαστήριο και Εργασίες	3 X 4 = 12	0,48
	Αυτοτελής μελέτη	49	1,96
	Σύνολο	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα.		

.	Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας) και συμπληρωματική βαθμολογία από την αξιολόγηση στο Εργαστήριο (Προφορική εξέταση, Αξιολόγηση πειραματικών δεξιοτήτων & Αξιολόγηση των μετα-εργαστηριακών ασκήσεων)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Hewitt, P. G. (2005). *Οι έννοιες της Φυσικής*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο.
- Haliday, D., Resnick, R. & Walker, J. (2014) *Φυσική*. Εκδόσεις Gutenberg

Ε02 03 Η Φυσική στον Σύγχρονο Κόσμο και την Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Η Φυσική στον Σύγχρονο Κόσμο και την Εκπαίδευση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
Φροντιστηριακές Ασκήσεις	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε02Π02: <i>Βασικές έννοιες Φυσικής</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE102/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει στο • Να αναδειχθεί το ενδιαφέρον που υπάρχει σε σύγχρονες έννοιες, θεωρίες και νόμους της Φυσικής, που κάνουν αισθητή την παρουσία τους: - Στην καθημερινότητα (ακούμε συχνά γι' αυτά) - Στην αντίληψή μας για τον κόσμο γύρω μας (την κοσμοεικόνα που δημιουργούμε και βάσει της οποίας λειτουργούμε πολλές φορές) - Στις εφαρμογές της επιστήμης και της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή • Να αποκτηθούν επιμέρους τεχνικές γνώσεις για ορισμένες από τις βασικές σύγχρονες έννοιες, θεωρίες και νόμους της Φυσικής • Να αναδειχθεί η σημασία και η εμβέλεια της ποσοτικής ή/και αφηρημένης (μαθηματικοποιημένης) περιγραφής του κόσμου γύρω μας, σε αντιδιαστολή με την περιγραφή του στην καθημερινή γλώσσα για την σε βάθος και πληρέστερη κατανόηση της φύσης. • Από διδακτικής πλευράς, στο να γίνονται νύξεις με την βοήθεια και συγκεκριμένων παραδειγμάτων που να συμβάλουν στην διαδικασία διδακτικής μετάπλασης και στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος του διδασκόμενου (οποιασδήποτε ηλικίας), ανάλογα με το επίπεδό του.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- Θα έχουν αποκτήσει επιμέρους τεχνικές γνώσεις για ορισμένες από τις βασικές σύγχρονες έννοιες, θεωρίες και νόμους της Φυσικής
- Θα έχουν αντιληφθεί την σημασία και την εμβέλεια της ποσοτικής ή/και αφηρημένης (μαθηματικοποιημένης) περιγραφής του κόσμου γύρω μας, σε αντιδιαστολή με την περιγραφή του στην καθημερινή γλώσσα για την σε βάθος και πληρέστερη κατανόηση της φύσης
- Θα έχουν αντιληφθεί το ενδιαφέρον που υπάρχει σε σύγχρονες έννοιες, θεωρίες και νόμους της Φυσικής, που κάνουν αισθητή την παρουσία τους στην καθημερινή ζωή, επηρεάζουν την κοσμoeικόνα που δημιουργούμε και βάσει της οποίας λειτουργούμε, και είναι καθοριστικής σημασίας για τις εφαρμογές της επιστήμης και της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή
- Θα είναι σε θέση να αξιοποιήσουν διδακτικά συγκεκριμένα απλά παραδείγματα προκειμένου να ενεργοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών της βασικής εκπαίδευσης αναφορικά με τον ρόλο και την σημασία της σύγχρονης Φυσικής στην καθημερινή ζωή, στην εικόνα που δημιουργούμε για τον φυσικό κόσμο γύρω μας και για τις εφαρμογές της επιστήμης και της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικά Βοηθήματα

1. **P. G. Hewitt, Οι έννοιες της Φυσικής**, 9^η έκδοση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2004 (κωδικός Ευδόξου 265).
2. **G. Holton & S. G. Brush, Εισαγωγή στις έννοιες & τις θεωρίες της Φυσικής Επιστήμης**, Εκδόσεις Gutenberg, 2018 (κωδικός Ευδόξου 77109573).

3. Συμπληρωματικές σημειώσεις του διδάσκοντος (αναρτημένες στο ClassWeb).

Αποτελούν σύνοψη ή/και ανάπτυξη ορισμένων θεμάτων της διδακτέας ύλης και περιλαμβάνουν πολλές παραπομπές στο ανωτέρω εγχειρίδιο.

Εγχειρίδιο και σημειώσεις λειτουργούν συμπληρωματικά το ένα ως προς το άλλο.

Ενότητες διδακτέας ύλης

1. Ταλαντώσεις – κυματικά φαινόμενα

(βλ. σχετικά **P.G. Hewitt** κεφ. 19, 26 – 30, **Holton & Brush** κεφ.23, και συμπληρωματικά κεφ. 25)

Υπενθύμιση: Περιοδικά φαινόμενα, μεγέθη σχετικά με την έννοια του κύματος (συχνότητα, ταχύτητα, πλάτος και μήκος κύματος), εγκάρσια και διαμήκη κύματα, συμβολή κυμάτων, στάσιμα κύματα, παραδείγματα κυμάτων (ήχος, φως, χορδές μουσικών οργάνων, θαλάσσια κύματα, σεισμικά κύματα).

Φαινόμενα σχετικά με την διάδοση των κυμάτων (ανάκλαση, διάθλαση, απορρόφηση, περίθλαση, σκέδαση, πόλωση, διασκεδασμός, φαινόμενο Doppler), χρώματα, το χρώμα του ουρανού, φακοί και κάτοπτρα.

2. Στοιχεία Θερμοδυναμικής

(βλ. σχετικά **P.G. Hewitt** κεφ. 15, 16, 18, και συμπληρωματικά **Holton & Brush** §§17.7 – 17.10, κεφ.19, §§22.1 – 22.7)

Υπενθύμιση: Θερμοκρασία, θερμότητα, ειδική θερμότητα, θερμοχωρητικότητα, νόμος της θερμιδομετρίας, τρόποι διάδοσης της θερμότητας (με αγωγή, με μεταφορά, με ακτινοβολία).

Στοιχεία από την Κινητική Θεωρία, απορρόφηση και εκπομπή θερμότητας, μέλαν σώμα και θερμική ακτινοβολία, νόμοι Stefan, Wien, Rayleigh & Jeans και Planck, ηλιακή ακτινοβολία, φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Θερμότητα και εσωτερική ενέργεια, ο 1^{ος} Θερμοδυναμικός Νόμος ως η γενικότερη μορφή του Νόμου διατήρησης της Ενέργειας, η απόλυτη κλίμακα μέτρησης της θερμοκρασίας, το απόλυτο μηδέν.

3. Στοιχεία από την Φυσική του μικρόκοσμου

(βλ. σχετικά **P.G. Hewitt** κεφ.11, 31, 32, 33, 34, **Holton & Brush** κεφ.20, 21, 26 – 28, §§29.1-29.2)

Η «ατομική υπόθεση» για την δομή του κόσμου, η ανακάλυψη των βασικών δομικών στοιχείων της ύλης (άτομα, μόρια, υπατομικά σωματίδια), το περιοδικό σύστημα, η κβαντική υπόθεση για την ακτινοβολία (μέλαν σώμα και φωτοηλεκτρικό φαινόμενο), τα πρώτα μοντέλα για την δομή του ατόμου (μοντέλο του Rutherford, μοντέλο του Bohr), ο δυϊκός χαρακτήρας της ύλης, η Αρχή της Αβεβαιότητας του Heisenberg, η έλευση της κβαντομηχανικής, ραδιενέργεια, νόμος των ραδιενεργών μετατροπών, μεταστοιχείωση, πυρηνική σχάση και πυρηνική σύντηξη, η πηγή της ενέργειας των αστεριών

4. Στοιχεία από την Θεωρία της Σχετικότητας

(βλ. σχετικά **P.G. Hewitt** κεφ. 35, 36, **Holton & Brush** §§30.5, 30.8 – 30.10)

Βασικές αρχές της Ειδικής Θεωρίας της Σχετικότητας, ισοδυναμία μάζας – ενέργειας, η Γενική Θεωρία της Σχετικότητας ως μια θεωρία βαρύτητας, η Αρχή της Ισοδυναμίας βαρυτικών και αδρανειακών δυνάμεων, ο γεωμετρικός χαρακτήρας της Γενικής Θεωρίας της Σχετικότητας, μαύρες τρύπες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ. Επιπλέον της χρήσης πίνακα για την λεπτομερή παρουσίαση μαθηματικών σχέσεων και υπολογισμών, γίνεται συστηματική χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα για την προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης, και επικουρικά χρήση του διαδικτύου. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων, αρχείων διαφανειών, φυλλαδίων ασκήσεων εμπέδωσης που μελετώνται και κατά τις φροντιστηριακές ασκήσεις). Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Φροντιστηριακές	39

	Ασκήσεις	
	Αυτοτελής Μελέτη	22
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100% του τελικού βαθμού) που περιλαμβάνει: (α) Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη (β) Ερωτήσεις που απαιτούν την ύπαρξη επαρκούς εννοιολογικής κατανόησης των διδαχθέντων φυσικών νόμων και απλών εφαρμογών τους (γ) Επίλυση απλών προβλημάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη, η οποία απαιτεί να έχουν αποκτηθεί βασικές δεξιότητες στην χρήση ποσοτικών σχέσεων που περιγράφουν φυσικά φαινόμενα Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασικά Βοηθήματα

- 1. P. G. Hewitt, Οι έννοιες της Φυσικής**, 9^η έκδοση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2004 (κωδικός Ευδόξου 265).
- 2. G. Holton & S. G. Brush, Εισαγωγή στις έννοιες & τις θεωρίες της Φυσικής Επιστήμης**, Εκδόσεις Gutenberg, 2018 (κωδικός Ευδόξου 77109573).

Βοηθήματα με μεγαλύτερη μαθηματική ανάπτυξη:

- D. Halliday, R. Resnick, J. Walker, Φυσική, Extended version, 8^η έκδοση, Εκδόσεις Gutenberg, 2014.
- H. D. Young, Φυσική, Τόμοι A, B, 8^η έκδοση, Εκδόσεις Παπαζήση, 1994.
- R. Feynman, The Feynman Lectures on Physics, vol. I, II, III, Addison-Wesley, Reading Massachusetts, 1963

Πρόσθετη βιβλιογραφία

- E.N. Οικονόμου κ.α. Η Φυσική σήμερα: Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας, Τόμοι I, II Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2010.
- L. Epstein, Στις γειτονιές της Φυσικής, Τόμοι I, II, Κάτοπτρο, Αθήνα 1988.
- T. Hey & P. Walters, Το κβαντικό σύμπαν, Τροχαλία, Αθήνα 1990.
- R. Feynman, *Ο χαρακτήρας του φυσικού νόμου*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1990.

- R. Feynman, *Έξι εύκολα κομμάτια*, Κάτοπτρο, Αθήνα 1998.
- H. Bondi, *Σχετικότητα και κοινή λογική*, Τροχαλία, Αθήνα 1990.
- M. Born, *Einstein's Theory of Relativity*, Dover, New York, 1962.
- F. Balibard, *Χώρος και Σχετικότητα*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1997.
- C.M. Will *Είχε δίκιο ο Einstein*; Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1994.

Ε02 05 Πειραματική Φυσική και Χημεία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Πειραματική Φυσική και Χημεία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU127/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του σεμιναρίου αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση: ➤ Να εξοικειωθούν με την επιστημονική μέθοδο και την εφαρμογή της σε μια διδασκαλία φυσικών επιστημών. ➤ Να γνωρίσουν τον ρόλο του πειράματος αλλά και διαφορετικούς τρόπους αξιοποίησής του στα πλαίσια ενός μαθήματος φυσικών επιστημών ➤ Να γνωρίσουν διάφορα αναλογικά και ψηφιακά όργανα μέτρησης ➤ Να ασκηθούν στη λήψη μετρήσεων με αναλογικά και ψηφιακά όργανα. ➤ Να γνωρίσουν μεθόδους επεξεργασίας μετρήσεων, ελαχιστοποίησης σφαλμάτων κατά τη μέτρηση ➤ Να εξοικειωθούν με τη δημιουργία και ερμηνεία γραφημάτων ➤ Να εξοικειωθούν με τη σύνθεση πειραματικών διατάξεων ➤ Να γνωρίσουν τους κανόνες ασφαλείας ενός εργαστηρίου φυσικών επιστημών ➤ Να ασκηθούν στην βέλτιστη επιλογή πειραματικής μεθόδου, υλικών, συσκευών και οργάνων με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (ασφάλειας, απλότητας, να είναι ενδεικτικά του φαινομένου κλπ.)
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των

απαραίτητων τεχνολογιών

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση σεμιναρίου: Οριοθέτηση αντικειμένου και δομής σεμιναρίου. Επισκόπηση βασικών εισαγωγικών εννοιών

2η εβδομάδα Η επιστημονική μέθοδος. Μάθηση μέσω μικρών ερευνών (inquiry based learning). Ο ρόλος του εκπαιδευτικού.

3η εβδομάδα Ο ρόλος του πειράματος στη διδασκαλία. Κανόνες ασφαλείας σχολικών εργαστηρίων.

4η εβδομάδα. Εισαγωγή στη μέτρηση: Η Έννοια της μέτρησης. Αβεβαιότητα Συστηματικά σφάλματα. Τυχαία σφάλματα. Τεχνικές ελάττωσης σφαλμάτων.

5η εβδομάδα. Μετρήσεις με αναλογικά όργανα. Μετρήσεις με ψηφιακά όργανα. Αβεβαιότητα σε μετρήσεις με αναλογικά κα ψηφιακά όργανα. Διάδοση αβεβαιότητας

6η εβδομάδα Γραφικές παραστάσεις. .

7η εβδομάδα Εξοικείωση με όργανα εργαστηρίου. Στήσιμο πειραματικών διατάξεων. Λήψη & επεξεργασία μετρήσεων. Σύνταξη εργαστηριακής αναφοράς.

8η εβδομάδα Εξοικείωση με όργανα εργαστηρίου. Στήσιμο πειραματικών διατάξεων. Λήψη & επεξεργασία μετρήσεων. Σύνταξη εργαστηριακής αναφοράς.

9η εβδομάδα Ανάπτυξη πειραμάτων για την αναδόμηση εναλλακτικών ιδεών μαθητών σχετικά με έννοιες της Φυσικής & της Χημείας.

10η εβδομάδα Ανάπτυξη πειραμάτων για την αναδόμηση εναλλακτικών ιδεών μαθητών σχετικά με έννοιες της Φυσικής & της Χημείας.

11η εβδομάδα Ανάπτυξη πειραμάτων για την αναδόμηση εναλλακτικών ιδεών μαθητών σχετικά με έννοιες της Φυσικής & της Χημείας. Σύνταξη εργαστηριακού οδηγού.

12η εβδομάδα Παρουσίαση πειραμάτων & εργαστηριακού οδηγού στην ολομέλεια.

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Αξιοποίηση μικρο-υπολογιστικών συστημάτων και ασύρματων αισθητήρων για τη διεξαγωγή πειραμάτων και τη λήψη και επεξεργασία μετρήσεων ➤ Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Εβδομαδιαίες ομαδικές εργασίες	4 X 9 = 36	1,44

	Τελική ομαδική εργασία	50	2
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παρουσίαση ομαδικής εργασίας		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κουμαράς, Π. (2002). *Οδηγός για την πειραματική διδασκαλία της Φυσικής*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη.

Τσελφές, Β. (2002). *Δοκιμή και πλάνη*. Αθήνα: Εκδόσεις Καπόλα

Ε02 06 Υ Διδακτική των Φυσικών Επιστημών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 06 Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU101/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι ικανοί: • να αναγνωρίζουν την έννοια του επιστημονικού γραμματισμού καθώς και τους σκοπούς και τους στόχους της Διδασκαλίας των ΦΕ • να αναγνωρίζουν διαφορετικές θεωρίες μάθησης σχετικά με το αντικείμενο των ΦΕ καθώς και τα χαρακτηριστικά των διαφορετικών μοντέλων διδασκαλίας (παραδοσιακό – ανακαλυπτικό - κονστрукτιβιστικό) • να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των εναλλακτικών ιδεών των μαθητών σχετικά με τον φυσικό κόσμο και να αναδεικνύουν τις αντιλήψεις των μαθητών για βασικές έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών • να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν διαφορετικές στρατηγικές για τη διδασκαλία ΦΕ όπως η γνωστική σύγκρουση, τα πειράματα με απλά υλικά, αναλογικά ή ψηφιακά όργανα μέτρησης και οι προσομοιώσεις με χρήση ΤΠΕ για την αναδόμηση των μαθητικών ιδεών. • να αναγνωρίζουν τις επιστημονικές διαδικασίες και την προσέγγιση της μάθησης μέσω διερεύνησης • να αναδομούν διδακτικά το επιστημονικό περιεχόμενο ΦΕ σε περιεχόμενο προς διδασκαλία • να έχουν εποπτεία των αναλυτικών προγραμμάτων ΦΕ του Δημοτικού Σχολείου • να συνδυάζουν τις παραπάνω γνώσεις στην περίπτωση του σχεδιασμού σεναρίων διδασκαλίας και της ανάπτυξης των αντίστοιχων φύλλων εργασίας.

- να εφαρμόζουν τις ανωτέρω γνώσεις σε εξειδικευμένες περιπτώσεις εννοιών και φαινομένων της Φυσικής και της Χημείας στα πλαίσια των προαιρετικών εργαστηρίων που θα προσφέρονται.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οριοθέτηση επιστημονικού τομέα της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών
- Επιστημονικός Γραμματισμός – Σκοποί & στόχοι διδασκαλίας ΦΕ – Αναλυτικά προγράμματα ΦΕ
- Θεωρίες Μάθησης στο πεδίο των ΦΕ (Γνωσιακές και κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις) – Εννοιολογική αλλαγή.
- Ιδέες μαθητών στις ΦΕ
- Μοντέλα διδασκαλίας των ΦΕ
- Φάσεις διδασκαλίας κονστрукτιβιστικού μοντέλου μάθησης ΦΕ
- Διδασκαλία & Μάθηση μέσω διερεύνησης
- Διδακτική αναδόμηση επιστημονικού περιεχομένου ΦΕ
- Διδακτικός Σχεδιασμός μαθημάτων ΦΕ – Σενάρια διδασκαλίας – Φύλλα εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Χαλκιά, Κ. (2010). *Διδάσκοντας Φυσικές Επιστήμες*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005). *Unesco. Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω

Ε02 07 Ενότητες από το Πρόγραμμα της Φυσικής και Χημείας του Δημοτικού Σχολείου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 4 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ενότητες από το Πρόγραμμα της Φυσικής και Χημείας του Δημοτικού Σχολείου</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU125/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να: ➤ αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν στη δόμηση της διδασκαλίας τους τις αντιλήψεις των μαθητών για βασικές έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών. ➤ αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν διδακτικά μοντέλα και στρατηγικές στις Φυσικές Επιστήμες ➤ να αναπτύσσουν σχέδια διδασκαλίας των συγκεκριμένων εννοιών και φαινομένων Φυσικής και της Χημείας. ➤ να εφαρμόζουν τις θεωρητικές γνώσεις της Μεθοδολογίας διδασκαλίας των ΦΕ σε εξειδικευμένες περιπτώσεις εννοιών και φαινομένων της Φυσικής και της Χημείας που συναντώνται στο πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου.
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αυτόνομη Εργασία - Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1η εβδομάδα** Παρουσίαση μαθήματος: Οριοθέτηση αντικειμένου και δομής μαθήματος. Επισκόπηση βασικών εισαγωγικών εννοιών.
- 2η εβδομάδα** Κονστрукτιβιστική θεώρηση της μάθησης. Ιδέες μαθητών στις Φυσικές Επιστήμες (ΦΕ).
- 3η εβδομάδα** Εποικοδομητική προσέγγιση στη διδασκαλία των ΦΕ. Διδακτικές στρατηγικές στη διδασκαλία ΦΕ
- 4η εβδομάδα** Ύλη και υλικά σώματα – Δομή της ύλης: Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 5η εβδομάδα** Θερμότητα (Αλλαγές φυσικής κατάστασης – Τρόποι διάδοσης – Συστολή/Διαστολή): Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 6η εβδομάδα** Μηχανική Ρευστών: Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 7η εβδομάδα** Ήχος – Ηχητικά κύματα: Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 8η εβδομάδα** Φως (Διάδοση – Ανάκλαση – Διάθλαση – Απορρόφηση): Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 9η εβδομάδα** Στατικός ηλεκτρισμός: Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 10η εβδομάδα** Μαγνήτες – Ηλεκτρομαγνητισμός: Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 11η εβδομάδα** Ενέργεια (Μορφές ενέργειας – Εναλλαγή μορφών ενέργειας): Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 12η εβδομάδα** Χημεία (Μίγματα - Διαλύματα): Επισκόπηση επιστημονικής γνώσης. Ιδέες μαθητών. Διδακτικές προσεγγίσεις.
- 13η εβδομάδα** Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κασσέτας, Α. (2004). *Το μήλο και το κουάρκ*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.

Χαλκιά, Κ. (2010). *Διδάσκοντας Φυσικές Επιστήμες*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Driver, R., Squires, A., Rushworth, P., & Wood-Robinson, V. (2000). *Οικοδομώντας τις έννοιες των Φυσικών Επιστημών. Μια παγκόσμια σύνοψη των Ιδεών των Μαθητών*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005). *Unesco. Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.

Ε02 08 Βιολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 08		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προσφέρεται ως ΠΑΡΑΔΟΣΗ ή ως ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΜΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Να αποκτήσουν βασικές επιστημονικές γνώσεις για τους ζωντανούς οργανισμούς , τη δομή και τη λειτουργία τους ώστε να μπορέσουν να αντιληφθούν την ΕΝΟΤΗΤΑ όλων των ζωντανών οργανισμών, φυτών, ζώων, μυκήτων, βακτηρίων, πρωτοζώων Να μπορούν να συσχετίζουν τις γνώσεις της Βιολογίας που απέκτησαν με την καθημερινή ζωή (πχ υγεία/ ασθένεια, απόκτηση τέκνων (γονιμοποίηση/εξωσωματική γονιμοποίηση), επιδράσεις περιβάλλοντος στο DNA) (χημικά, ρύπανση) ώστε να διαφυλάξουν την υγεία τους και των μελών της οικογένειάς τους Να μπορούν να διατυπώσουν με επιστημονικούς όρους την εξέλιξη των ειδών και του ανθρώπου Να έχουν αποκτήσει θετική στάση για την επιστήμη και την επιστημονική έρευνα Να έχουν μάθει επιστήμονες (και γυναίκες) από την Ιστορία της Βιολογίας διεθνώς και στη χώρα μας. Να μπορούν να χρησιμοποιήσουν μικροσκόπιο Να μπορούν να χρησιμοποιήσουν στερεοσκόπιο

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση πληροφοριών έγκυρων και αξιόπιστων στο διαδίκτυο Δεξιότητες γραπτής και προφορικής επικοινωνίας Κριτική σκέψη Σεβασμό σε κάθε μορφή ζωής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ομοιότητες των ζωντανων οργανισμών Τα μόρια της ζωής_ Δομή του Κυττάρου Δομή και Λειτουργία του DNA Πως αναπαράγονται τα Κύτταρα Πρότυπα Κληρονομικότητας Ανθρώπινη Αναπαραγωγή (οι ορμονες στην αναπαραγωγική συμπεριφορά-Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή_Το αναπαραγωγικό σύστημα του ανθρώπου-Παραγοντες που επηρεάζουν τη γονιμοτητα- Αποδείξεις της Εξέλιξης Οι πρώιμες μορφές ζωής και οι ιοί (Εξέλιξη και νόσος, Πριν να υπάρξουν τα κυτταρα, Η καταγωγή των τριών επικρατειών, Οι ιοι, Βακτηρια και Αρχαία, Τα πρωτιστα) Φυτα και μύκητες (Χαρακτηρες φυτών και εξέλιξη, Χαρακτήρες και ποικιλότητα μυκήτων, Οικολογία μυκήτων, Η εξέλιξη του Ανθρώπου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΖΩΝΤΑΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΙΘΟΥΣΗΣ (στην ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΓΑΛΛΟΥ) Επισκεψη στο ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ 2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (παρατηρηση σε ΣΤΕΡΕΟΣΚΟΠΙΟ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ σε μικροσκόπιο),		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ POWER POINT και VIDEO Αναζήτηση στο διαδίκτυο για Υποχρεωτική Εργασία Ομάδα μαθήματος στο Facebook		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	11 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	33 ΩΡΕΣ	1.5
	2ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	6 ΩΡΕΣ	0.25

	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	55 ΩΡΕΣ	2
	2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	6 ΩΡΕΣ	0.25
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΓΡΑΠΤΗ ΤΕΛΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ 80% ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ 20%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Starr C, Evers C, Starr L. Βιολογία. (2015) Βασικές Έννοιες και Αρχές, εκδόσεις ΥΤΟΡΙΑ
Allen M (2019) Παρανοήσεις στις Φυσικές Επιστήμες στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Εκδόσεις Gutenberg.

Ε02 09 Βιολογία Ανθρώπου

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο Εξάμηνο και Άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βιολογία Ανθρώπου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το μάθημα αυτό προσφέρεται κυρίως ως ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται Το Υποχρεωτικό μάθημα Μεθοδολογία Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΜΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Να μάθουν τη βασική δομή και λειτουργία ανθρώπινου σώματος: Τη δομή και λειτουργία του αναπνευστικού, κυκλοφορικού, πεπτικού, ερειστικού, μυϊκού, αναπαραγωγικού, νευρικού συστήματος Να γνωρίσουν μερικά από συχνά νοσήματα του ανθρώπου που συνδέονται με κάθε ένα από αυτά τα συστήματα Να μάθουν τρόπους που προάγουν την υγεία Να κατανοήσουν τη μεθοδολογία της διδασκαλίας με διερεύνηση και να ασκηθούν στην εφαρμογή της Να μπορούν να κάνουν μια καλή παρουσίαση power point Να μπορούν να χρησιμοποιήσουν μικροσκόπιο.
Γενικές Ικανότητες
Δεξιότητες στην Αναζήτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο από έγκυρες και αξιόπιστες πηγές δεξιοτήτων συνεργασίας και εργασίας σε ομάδες Εξάσκηση ακαδημαϊκών δεξιοτήτων, όπως δεξιοτήτων προφορικής παρουσίασης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κύτταρο-ιστός-όργανο-σύστημα

Ανθρώπινο σώμα: Οστά. Οστεοπόρωση. Μυϊκό σύστημα. Νευρικό σύστημα. Αισθητήρια όργανα και Αισθήσεις (όραση, ακοή, γεύση, όσφρηση, αφή). Κυκλοφορικό σύστημα. Αναπνευστικό σύστημα. Πεπτικό σύστημα. Μεσογειακή διατροφή. Αναπαραγωγικό σύστημα. Εξωσωματική γονιμοποίηση. Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Ανοσοποιητικό σύστημα. Ιικές λοιμώξεις (γρίπη, κοινό κρυολόγημα). Βακτηριακά νοσήματα. Αντιβιοτικά. Καρκίνος.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ: Πως γίνεται αναζήτηση από το διαδίκτυο για συγγραφή ακαδημαϊκής εργασίας –Γιατί και πως γράφεται η ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ στις ακαδημαϊκές εργασίες. Παρουσίαση από τη διδάσκουσα και πρακτική άσκηση

Παρουσίαση χρήσης ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟΥ στη μελέτη των ιστών ανθρώπινου σώματος

Διδασκαλία και μάθηση για το ανθρώπινο σώμα με διερεύνηση. Το εκπαιδευτικό υλικό του Ευρωπαϊκού προγράμματος PriSciNet για το Δημοτικό Σχολείο για τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών με διερεύνηση- PriSciNet Διερεύνηση : «ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ» Μελέτη της μεταβολής των καρδιακών παλμών σε σχέση με άσκηση και ηρεμία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις power point από τη διδάσκουσα Αναζήτηση πληροφοριών από τους φοιτητές και φοιτήτριες από το διαδίκτυο Ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού στο eclass Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω email		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ	39 ΩΡΕΣ	
	ΣΥΝΟΛΟ		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 70% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ 20% ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ 20%		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Starr C, Evers C, Starr L. Βιολογία. (2015) Βασικές Έννοιες και Αρχές, εκδόσεις UTOPIA
Gatt, S (2014) Δραστηριότητες διδασκαλίας Φυσικών Επιστημών με διερεύνηση σε παιδιά 3-11 ετών. Ελληνική έκδοση. ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Κρήτης

Ε02 10 Οικολογία

ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 10		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι. ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ στην ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΑΙΤΙΑ , ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΝΑ ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΥΝ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΘΕΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ /ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
Γενικές Ικανότητες
Ικανότητα αναζήτησης έγκυρων και αξιόπιστων πληροφοριών από το διαδίκτυο Κριτική σκέψη Δεξιότητες γραπτής και προφορικής επικοινωνίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές Έννοιες

Συστήματα και οικοσυστήματα – Ζωντανοί οργανισμοί- Αβιοτικοί παράγοντες – Πληθυσμοί – Αλληλεπιδράσεις (θήρευση, ανταγωνισμός, συμβίωση)

Δομή και λειτουργία των οικοσυστημάτων: Ροή ενέργειας- τροφικές αλυσίδες- Βιογεωχημικοί κύκλοι- Οικολογική διαδοχή- Χαρακτηριστικά οικοσυστήματα (παράκτια, θαλάσσια, ωκεανός, λίμνες, υγρότοποι, δασικά οικοσυστήματα, τούντρα, έρημος, Μεσογειακοί θαμνώνες)

Περιβαλλοντικά προβλήματα

Ιστορική επίδραση του ανθρώπου στη Βιόσφαιρα, Δασικές πυρκαγιές, Διάβρωση και ερημοποίηση, υποβάθμιση ακτών. Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα, βιότοποι. Ελληνικά οικοσυστήματα, χαρακτηριστικά γνωρίσματα και αλλοιώσεις.

Αστικό περιβάλλον και συναφή προβλήματα (ηχορύπανση, πράσινο και ανοικτοί χώροι. Αστικά στερεά απόβλητα, ρέματα, η φύση στην πόλη.

Χημική ρύπανση (βιοκτόνα, βαρέα μέταλλα, βιολογική μεγέθυνση και βιολογική συσσώρευση). Ρύπανση νερού. Ρύπανση ατμόσφαιρας (πηγές ατμοσφαιρικών ρύπων, όξινη βροχή, μείωση στρατοσφαιρικού όζοντος, φαινόμενο θερμοκηπίου, κλιματικές αλλαγές, φωτοχημικό νέφος)

Διαχείριση περιβαλλοντικών προβλημάτων

Διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων (Χωματερές. Καύση, υγειονομική ταφή, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση). Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Προστασία βιοποικιλότητας –Οι προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα

Ανάπτυξη και περιβάλλον. Αειφόρος ανάπτυξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ 2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΙΘΟΥΣΗΣ: ΞΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ (κόκκινο σκαθάρι των φοινικοειδών) ΜΑΘΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΙΘΟΥΣΗΣ: ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ στην πολη . Θαλάσσια χελώνα Caretta caretta		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	11 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΥΝ 2 ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΗ	33 ΩΡΕΣ 6 ΩΡΕΣ	1.5
	2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	14ΩΡΕΣ	0.5

	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	50 ΩΡΕΣ	2
	ΣΥΝΟΛΟ	100 ΩΡΕΣ	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ, (80%) ΣΥΝ 2 ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (20%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Starr C, Evers C, Starr L. Βιολογία. Ελληνική έκδοση (2015) Βασικές Έννοιες και Αρχές, εκδόσεις ΥΤΟΡΙΑ

Γεωργόπουλος Α, Νικολάου Κ, Δημητρίου Α, Γαβριλάκης Κ, Μπλιώνης Γ (2013) ΓΗ. ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ. Εκδόσεις GUTENBERG

Χατζημπίρος Κ (2007) ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ. Οικοσυστήματα και Προστασία του Περιβάλλοντος. Εκδόσεις ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ

Allen M (2019) Παρανοήσεις στις Φυσικές Επιστήμες στην πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Εκδόσεις Gutenberg).

Ε02 11 Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 11	
ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 5 ^ο και άνω	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο)	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΜΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Να γνωρίζουν την ιστορία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης διεθνώς και στη χώρα μας Να μπορούν να ανακαλύπτουν περιβαλλοντικά προβλήματα του τοπικού περιβάλλοντος από τον τοπικό τύπο και το διαδίκτυο Να είναι σε θέση να σχεδιάσουν πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για μαθητές και μαθήτριες Δημοτικού Σχολείου με τη μεθοδο project Να μπορούν να σχεδιάσουν ένα αστικό περιβαλλοντικό μονοπάτι στον τόπο τους Να έχουν αναπτύξει θετικά συναισθήματα (θαυμασμό, αισθητική απόλαυση, περιέργεια για ανακάλυψη) για το φυσικό περιβάλλον και διαθεση να το προστατεύσουν Να έχουν αποκτήσει διάθεση για ανάληψης ατομικής ή συλλογικής δράσης για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων
Γενικές Ικανότητες
Δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών από έγκυρες και αξιόπιστες πηγές στο διαδίκτυο Δεξιότητες γραπτής και προφορικής επικοινωνίας

δεξιότητες συνεργασίας, ,
 Δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων
 Κριτικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορική εξέλιξη ΠΕ.: Ορισμοί. Κλασικά κείμενα. Χάρτα Βελιγραδίου και Διακήρυξη της Τιφλίδας. Σκοπός, στόχοι, κατευθυντήριες αρχές.

Παιδαγωγικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις: Μέθοδος project, Παιχνίδια ρόλων, Περιβαλλοντικά μονοπάτια. Ανάλυση περιβαλλοντικού ζητήματος. Μελέτη περίπτωσης. Παιχνίδια στη Φύση

Η ΠΕ στην Ελλάδα. Δεδομένα και συμπεράσματα από την εφαρμογή του θεσμού από την ελληνική αρθογραφία. Δυσκολίες εφαρμογής.

Η ΠΕ στο Δημοτικό Σχολείο. Παραδείγματα από προγράμματα ΠΕ που έχουν υλοποιήσει δημοτικά σχολεία. Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Θεματικά Δίκτυα

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από Μη Κυβερνητικούς φορείς .

Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία. Αποσαφήνιση όρων. Τρόποι Περιβαλλοντικής Δράσης Βιώσιμα σχολικά περιβάλλοντα. Παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	1) ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ 2) Αστικό Περιβαλλοντικό Μονοπάτι στο Δημοτικό Κήπο Ρεθύμνου 3) Αστικό Περιβαλλοντικό Μονοπάτι στο Ιστορικό Κέντρο Ρεθύμνου 4) Προσκλήσεις Ειδικών και Εκπροσώπων Φορέων από την Τοπική Κοινότητα (το 2019 προσκλήθηκε ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ Ρεθύμνου) 5) Διοργάνωση περιβαλλοντικών δράσεων στην Πανεπιστημιούπολη (καθαρισμοί, έκθεση περιβαλλοντικής φωτογραφίας)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ POWER POINT ΚΑΙ VIDEO ΣΤΙΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΗ ΟΜΑΔΑ FACEBOOK ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (εαρινό εξάμηνο 2019: 300 μέλη) για αναρτήσεις άρθρων και φωτογραφιών σχετικών με το μάθημα, ανακοινώσεων για τις παραδόσεις, αναρτήσεων διαφανειών του μαθήματος και συντονισμός για τις εθελοντικές δράσεις ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ από τους φοιτητές και φοιτήτριες ΓΙΑ ΤΙΣ 2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω email, facebook και messenger ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ και ΕΡΓΑΣΙΩΝ των φοιτητών στο Eclass

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	10 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΥΝ 2 ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ	30 ΩΡΕΣ	1.5
	ΑΤΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ -	50 ΩΡΕΣ	2
	ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	20 ΩΡΕΣ	0.5
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ 80% 2 ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (20%)		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γεωργόπουλος Α & Τσαλίκη Ε (2005) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αρχές-Φιλοσοφία-Μεθοδολογία-Παιχνίδια & Ασκήσεις . Εκδόσεις Gutenberg

Καλαϊτζίδης Δ & Ουζούνης Κ (2000) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη. Εκδόσεις Σπανίδα

Hart Roger (2011) Τα Παιδιά συμμετέχουν. Εκδόσεις Επίκεντρο

Shallcross T, Robinson, Pace, Arjen Wals (2009). Δημιουργώντας Βιώσιμα Σχολικά Περιβάλλοντα. Εκδόσεις Επίκεντρο

Ε02 12 Φυσική Γεωγραφία

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Φυσική Γεωγραφία</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται να έχει προηγηθεί το εισαγωγικό υποχρεωτικό μάθημα Ε02Π02: <i>Βασικές έννοιες Φυσικής</i>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDEU118/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο βασικός στόχος του μαθήματος που αποτελεί τον άξονα αναφορικά προς τον οποίο δομείται το περιεχόμενο του μαθήματος είναι η ανάδειξη της Γεωγραφίας ως μιας κατ' εξοχήν διεπιστημονικής γνωστικής περιοχής όπου συναντώνται διάφορα επιστημονικά πεδία από τον χώρο των θετικών επιστημών, και συγκεκριμένα της Αστρονομίας, της Φυσικής, της Γεωλογίας, της Χημείας, της Βιολογίας και των Μαθηματικών. Ως βασικό βοήθημα για την διδασκαλία αλλά και την ατομική μελέτη του φοιτητή χρησιμοποιείται ιστότοπος ο οποίος έχει κατασκευαστεί από φοιτητές σε συνεργασία με τον διδάσκοντα (http://www.edc.uoc.gr/~tzanakis/fisiki_geografia.rar). Μέσω του εκ των πραγμάτων δυναμικού χαρακτήρα του ιστότοπου αυτού γίνεται ευχερέστερη η κατανόηση του διεπιστημονικού χαρακτήρα της Γεωγραφίας και της απαιτούμενης πολυδιάστατης προσέγγισης των σχετικών φαινομένων, καθώς επίσης γίνεται ευχερέστερη και η μελέτη τους.
Γενικές Ικανότητες
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές: • Θα έχουν αντιληφθεί την διεπιστημονικότητα της Φυσικής Γεωγραφίας ως επιστημονικού πεδίου, αλλά και διδακτικού αντικειμένου στην βασική εκπαίδευση • Ειδικότερα θα έχουν αποκτήσει βασική κατανόηση θεμελιωδών φαινομένων με τα οποία έρχεται σε επαφή ο άνθρωπος καθημερινά, ή/και τα οποία έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στην ιστορία του πολιτισμού, όπως η έννοια και τα

χαρακτηριστικά ενός γεωγραφικού χάρτη και το μαθηματικό τους υπόβαθρο, οι βασικές κινήσεις της γης, οι τρόποι απόδειξής τους και οι κύριες συνέπειες τους, η ύπαρξη των εποχών, η δομή και σύσταση του εσωτερικού και της ατμόσφαιρας της γης, η σύγκριση των γήινων χαρακτηριστικών με εκείνα άλλων πλανητών, οι συνθήκες που επηρεάζουν την ύπαρξη ζωής, οικολογικά φαινόμενα μεγάλης σημασίας (φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα του όζοντος, λιώσιμο πολικών πάγων κλπ), ανανεώσιμες και μη πηγές ενέργειας κλπ.

- Θα είναι σε θέση να εξηγήσουν με απλό τρόπο σε μικρούς μαθητές πολύ καθημερινά ή/και γνωστά φαινόμενα όπως η εναλλαγή ημέρας-νύχτας, οι φάσεις της σελήνης, οι εκλείψεις ηλίου και σελήνης, η ύπαρξη των εποχών, η χρήση του επίπεδου και σφαιρικού χάρτη, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η ύπαρξη ηφαιστειών και η σημασία τους για την οικολογική ισορροπία της γης κλπ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

Κινήσεις της γης και οι συνέπειες τους

(i) *Φάσεις της σελήνης*

(ii) *Εκλείψεις ηλίου και σελήνης*

(iii) *Εποχές και λόξωση της εκλειπτικής - Διάρκεια ημέρας – νύχτας και οι μεταβολές τους*

(iv) *Ισημερίες, ηλιοστάσια, χωρισμός της γης σε γεωγραφικές ζώνες.*

Σύγκριση με άλλα ουράνια σώματα

(i) *Το ελλειπτικό σχήμα της τροχιάς της γης*

(ii) *«Ημέρα», «έτος» και «εποχές» σε άλλους πλανήτες*

(iii) *Η μέτρηση των αποστάσεων και των διαστάσεων της γης και των ουρανίων σωμάτων:*
Μέτρηση της περιφέρειας της γης: Ερατοσθένης

Μέτρηση αποστάσεων και διαστάσεων μακρινών αντικειμένων (παραλλακτική μέθοδος)

Απόσταση γης – σελήνης, γης - ηλίου, ηλίου - πλανητών (νόμοι του Kepler), ηλίου – απλανών (αστρική παράλλαξη)

(iv) *Πλανήτες και απλανείς: Κινήσεις πλανητών, νόμοι του Kepler.*

--ΦΥΣΙΚΗ – ΓΕΩΛΟΓΙΑ

Βασικές Κινήσεις της γης

(i) *Περιφορά της γης γύρω από τον ήλιο - Πώς διαπιστώνεται: Αστρική παράλλαξη, «ετήσια αποπλάνηση του φωτός», ετήσιο φαινόμενο Doppler*

(ii) *Περιστροφή της γης γύρω από τον άξονα της - Πώς διαπιστώνεται: Εκκρεμές του Foucault, μεταβολή της επιτάχυνσης της βαρύτητας λόγω φυγοκέντρου, δύναμη Coriolis και κυκλώνες – αντικυκλώνες, ημερήσια «αποπλάνηση του φωτός», ημερήσιο φαινόμενο Doppler.*

(iii) *Πώς αιτιολογούνται οι νόμοι των πλανητικών κινήσεων του Kepler: Ο νόμος της παγκόσμιας έλξης.*

Γεωγραφικά φαινόμενα και η φυσική περιγραφή και εξήγηση τους

(i) *Παρέλξεις ηλίου και σελήνης πάνω στη γη: Παλίρροιας, μεταπτωτική κίνηση της γης.*

(ii) *Η ατμόσφαιρα της γης*: Μεταβολή της πίεσης με το ύψος. Το γήινο βαρυτικό πεδίο και ο ρόλος του στην διαμόρφωση της δομής και της σύνθεσης της ατμόσφαιρας (ταχύτητα διαφυγής). Σύγκριση με άλλους πλανήτες

(iii) *Γήινος μαγνητισμός - το σέλας και ο «ηλιακός άνεμος»*

(iv) *Ο φλοιός και η δομή του εσωτερικού της γης*: Προέλευση της γης. Προέλευση της ατμόσφαιρας, Ο ρόλος της βαρύτητας στην διαμόρφωση του εσωτερικού ενός πλανήτη. Σεισμοί, ηφαίστεια, κινήσεις του φλοιού της γης και δημιουργία ηπείρων και οροσειρών.

Άλλα ζητήματα

(i) *Το χρώμα του ουρανού*: Ερμηνεία και αλλαγές ανάλογα με την θέση του ηλίου

(ii) *Το φαινόμενο του θερμοκηπίου*: Σύγκριση με Αφροδίτη και Άρη (βλ. (β)(ii)).

(iii) *Το λιώσιμο των πάγων των πόλων*: Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας

(iv) *Η πηγή της ενέργειας του ηλίου και των απλανών*: Θερμοπυρηνικές αντιδράσεις σχάσης και σύντηξης, έλλειμμα μάζας και ισοδυναμία μάζας – ενέργειας ($E=mc^2$)

ΧΗΜΕΙΑ – ΒΙΟΛΟΓΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

(i) *Η χημική σύνθεση της ατμόσφαιρας, του φλοιού και του εσωτερικού της γης*: Η γη ως μη τυπικό παράδειγμα του υπολοίπου σύμπαντος σε ότι αφορά την χημική της σύνθεση.

(ii) *Είδη ακτινοβολίας και οι συνέπειες τους*: Μήκος κύματος, συχνότητα, ένταση. Κύματα ηλεκτρομαγνητικής ή σωματιδιακής υφής. Η τρύπα του όζοντος

(iii) *Συνθήκες για την ύπαρξη ζωής*:

Η αλληλεπίδραση διαφόρων παραγόντων (βλ. και 2.(β)(ii), (iv))

Η απόσταση γης - ηλίου (προσλαμβανόμενη ενέργεια)

Ύπαρξη, πυκνότητα, χημική σύνθεση της ατμόσφαιρας (το γήινο βαρυτικό πεδίο και ο ρόλος του)

Η ηφαιστειακή δραστηριότητα: Ο ρόλος του διοξειδίου του άνθρακα και της μέσης θερμοκρασίας της γης (κοντά στο «τριπλό σημείο» του νερού)

Σύγκριση με άλλους πλανήτες

(iv) *Ενεργειακές πηγές*:

Ανανεώσιμες πηγές (ηλιακή, αιολική, κίνηση νερού) και μη ανανεώσιμες πηγές (ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, λιθάνθρακες, φυσικό αέριο), ραδιενεργά υλικά)

Πυρηνική σχάση & σύντηξη - Περιβαλλοντικά προβλήματα; Διαχείριση αποβλήτων

--ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Η έννοια του χάρτη

(i) *Η έννοια της κλίμακας*

(ii) *Γεωγραφικές συντεταγμένες*: Παραλληλία & καθετότητα ευθειών, γωνίες στον χώρο, εφαπτομένη στην σφαίρα

(iii) *Καμπυλόγραμμες συντεταγμένες*: Μέτρηση γωνιών και μήκους τόξου

(iv) *Σφαιρικός και επίπεδος χάρτης*: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Υδρόγειος σφαίρα, η απεικόνιση της γης στο επίπεδο (στερεογραφική προβολή) και γιατί είναι αποτελεσματική για μικρές περιοχές της γης (η έννοια της καμπυλότητας μιας επιφάνειας).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη: (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ. Ως βασικό βοήθημα για την διδασκαλία αλλά και την ατομική μελέτη του φοιτητή χρησιμοποιείται ιστότοπος ό οποίος έχει κατασκευαστεί από φοιτητές σε συνεργασία με τον διδάσκοντα. Επιπλέον της χρήσης πίνακα για την παρουσίαση μαθηματικών σχέσεων και υπολογισμών, γίνεται συστηματική χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα για την προβολή διαφανειών με τα απαραίτητα στοιχεία της διδακτέας ύλης και την παρουσίαση-διερεύνηση του ανωτέρω ιστότοπου, καθώς επίσης γίνεται και χρήση του διαδικτύου. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανάρτηση εκτεταμένων σημειώσεων και αρχείων διαφανειών). Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>ECTS μονάδες</i>
	Διαλέξεις	39	
	Αυτοτελής Μελέτη	61	
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	100	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100% του τελικού βαθμού) που περιλαμβάνει: (α) Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με την διδαχθείσα ύλη (β) Ερωτήσεις που απαιτούν την ύπαρξη επαρκούς εννοιολογικής κατανόησης και αλληλοσυσχέτισης των διδαχθέντων φαινομένων Διασφάλιση διαφάνειας στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών: Οι φοιτητές γνωρίζουν από την αρχή του εξαμήνου τον τρόπο αξιολόγησης τους και έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους μετά τις εξετάσεις, ενώ πολύ πριν την εξεταστική περίοδο τους κοινοποιείται λεπτομερής περιγραφή της διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Ν. Λαμπρινός, Σχετικά με την διδασκαλία της γεωγραφίας στο σχολείο, Εκδόσεις Γράφημα, Θεσσαλονίκη, 2009

- W.J. Kaufmann, Universe, 3rd edition, New York: W.H. Freeman & Company, 1991
- E. v. P. Smith & K.C. Jacobs, Introductory Astronomy and Astrophysics, Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1973.
- P. Moore & G. Hunt, The Atlas of the Solar System, London: Mitchell Beazley Publishers, 1983
- Open University, Μέτρηση του ηλιακού συστήματος, Αθήνα: Π. Κουτσουμπός Α.Ε. 1986.
- A. van Helden, Measuring the Universe: Cosmic dimensions from Aristarchus to Halley, Chicago: The University of Chicago Press, 1985.
- Α. Βεργανελάκης (επιμ.), Εμείς και η ραδιενέργεια, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1989.
- Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα, τόμος 60, Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος 1994.

Ε02 16 Άτυπες Μορφές Μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Άτυπες Μορφές Μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, παρουσιάσεις βίντεο, επισκέψεις σε χώρους άτυπης μάθησης Φυσικών Επιστημών	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/PTDE134/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του σεμιναρίου αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση να: αναγνωρίζουν τη σημασία των άτυπων πηγών μάθησης για τη μάθηση στις Φυσικές Επιστήμες, αξιοποιούν τα οφέλη που έχει για τη μαθησιακή διαδικασία η εμπλοκή χώρων άτυπης μάθησης στα μαθήματα Φυσικών Επιστημών αναγνωρίζουν διαφορετικούς χώρους άτυπης μάθησης και τα ιδιαίτερα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά αυτών αξιοποιούν τις άτυπες μορφές μάθησης τόσο σε δραστηριότητες εντός σχολείου όσο και σε επισκέψεις εκτός σχολείου σχεδιάζουν διδασκαλίες που να ενσωματώνουν άτυπες μορφές μάθησης και να σχεδιάζουν υλικό για το σκοπό αυτό.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Αυτόνομη Εργασία Ομαδική Εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα Παρουσίαση σεμιναρίου: Οριοθέτηση αντικειμένου και δομής σεμιναρίου. Επισκόπηση βασικών εισαγωγικών εννοιών.

2η εβδομάδα Θεωρητικό υπόβαθρο – Άτυπες μορφές μάθησης: Λειτουργικοί ορισμοί της τυπικής, μη τυπικής άτυπης μάθησης με έμφαση στις μεταξύ τους διαφορές. Χαρακτηριστικά παραδείγματα χώρων άτυπης και μη τυπικής μάθησης. Οφέλη επισκέψεων σε χώρους άτυπης μάθησης στη μαθησιακή διαδικασία.

3η εβδομάδα Θεωρητικό υπόβαθρο – Ο εκπαιδευτικός ρόλος των Μουσείων Φυσικών Επιστημών: Παρουσίαση του συγκεκριμένοποιημένου μοντέλου μάθησης. Σκοποί και στόχοι μουσείων φυσικών επιστημών. Παράγοντες που επιδρούν στην μάθηση των μαθητών/επισκεπτών. Γεφύρωση σχολείου – μουσείου: ο ρόλος τους εκπαιδευτικού.

4η εβδομάδα Περιπτώσεις χώρων άτυπης μάθησης Φυσικών Επιστημών: Μουσεία/ Κέντρα Επιστημών, Ερευνητικά κέντρα και Εργαστηριακοί χώροι.

5η εβδομάδα Περιήγηση σε διαδραστική έκθεση επιστημών: Εικονική περιήγηση μέσω βίντεο. Συζήτηση γύρω από συγκεκριμένα εκθέματα και τα χαρακτηριστικά που τα καθιστούν αποτελεσματικά.

6η εβδομάδα Προετοιμασία για επίσκεψη σε Μουσείο Επιστημών: Επισκόπηση επιστημονικού αντικειμένου του μουσείου (ανάλογα με το μουσείο επιστημών που θα επισκεφθούν οι φοιτητές).

7η εβδομάδα Περιήγηση στους χώρους ενός μουσείου φυσικών επιστημών της Κρήτης (π.χ. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Παλαιοντολογικό Μουσείο Ρεθύμνου) . Εξέταση εκθεμάτων από διδακτικής σκοπιάς. Συζήτηση με τον υπεύθυνο του μουσείου.

8η εβδομάδα Προετοιμασία για επίσκεψη στο ερευνητικό κέντρο: Επισκόπηση επιστημονικού αντικειμένου του ερευνητικού κέντρο (ανάλογα με το κέντρο/ ινστιτούτο που θα επισκεφθούν οι φοιτητές).

9η εβδομάδα Περιήγηση στους χώρους ενός κέντρου επιστημών της Κρήτης (π.χ. Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας, Κέντρο Φυσικής Πλάσματος & Laser) . Εξέταση επίσκεψης από διδακτικής σκοπιάς. Συζήτηση με τον υπεύθυνο του κέντρου.

10η εβδομάδα Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού: Αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας και συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό για μία από τις έννοιες ή τα φαινόμενα που γίνονταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης είτε στο μουσείο είτε στο ερευνητικό κέντρο που επισκέφθηκαν δια ζώσης, αξιοποιώντας την επίσκεψη στον χώρο αυτό. Παρουσίαση εβδομαδιαίας προόδου εργασιών.

11η εβδομάδα Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού: Αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας και συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό για μία από τις έννοιες ή τα φαινόμενα που γίνονταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης είτε στο μουσείο είτε στο ερευνητικό κέντρο που επισκέφθηκαν δια ζώσης, αξιοποιώντας την επίσκεψη στον χώρο αυτό. Παρουσίαση εβδομαδιαίας προόδου εργασιών.

12η εβδομάδα Παρουσίαση του παραγόμενου εκπαιδευτικού υλικού στην ομάδα. Ανατροφοδότηση

13η εβδομάδα Συμπεράσματα – Ανακεφαλαίωση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Δια ζώσης συναντήσεις

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 11 = 33	1,32
	Επισκέψεις σε χώρους άτυπης μάθησης	3 X 2 = 6	0,24
	Εβδομαδιαίες ομαδικές εργασίες	4 X 9 = 36	1,44
	Τελική ομαδική εργασία	50	2
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παρουσίαση ομαδικής εργασίας.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κόκκοτας Π. & Πλακίτση Κ. (2005). *Μουσειοπαιδαγωγική και εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες*, Αθήνα: Πατάκης.

Κολιόπουλος, Δ. (2005). *Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Falk, J. H., & Dierking, L. D. (2018). *Learning from museums*. Rowman & Littlefield.

Ε02 17 Σύγχρονες Θεωρήσεις Φυσικών Επιστημών και η Διδασκαλία τους

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σύγχρονες Θεωρήσεις Φυσικών Επιστημών και η Διδασκαλία τους</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις / Workshops	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Υποχρεωτικό επιλογής, Παράδοση ή Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.edc.uoc.gr/courses/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να: ➤ να γνωρίζουν πτυχές των επιστημονικών αντικειμένων: ○ Της νανοεπιστήμης και της νανοτεχνολογίας ○ Των μη γραμμικών συστημάτων ○ Της θεωρίας της σχετικότητας ○ Της επιστήμης υλικών ○ Της κβαντομηχανικής ○ Της τεχνητής νοημοσύνης κ.ά. ➤ να εξοικειωθούν με την κοινωνική διάσταση της σύγχρονης έρευνας ➤ να αξιοποιούν αρχές της διδακτικής διαπραγμάτευσης της σύγχρονης επιστημονικής γνώσης ➤ να αξιοποιούν διδακτικά χώρους παραγωγής της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας ➤ να αναπτύσσουν εκπαιδευτικό υλικό για τα αντικείμενα αυτά.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών σχετικών με την έρευνα σύγχρονης επιστήμης
Δυνατότητα διαμόρφωσης εκπαιδευτικού υλικού σε σχέση με σύγχρονα επιστημονικά ζητήματα
Αυτόνομη Εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οριοθέτηση αντικειμένων σύγχρονης επιστήμης και έρευνας - Στοιχεία νανοεπιστήμης και νανοτεχνολογίας - Στοιχεία μη γραμμικών συστημάτων - Στοιχεία θεωρίας της σχετικότητας - Στοιχεία επιστήμης υλικών - Στοιχεία κβαντομηχανικής - Στοιχεία τεχνητής νοημοσύνης - Η διδακτική προσέγγιση των αντικειμένων σύγχρονης έρευνας: Κοινωνικοεπιστημονικά ζητήματα στα μαθήματα Φυσικών Επιστημών - Η σύγχρονη επιστημονική έρευνα σε χώρους άτυπης μάθησης Φυσικών Επιστημών - Ανάπτυξη διδακτικού υλικού για την διδασκαλία αντικειμένων σύγχρονης έρευνας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Αυτοτελής Μελέτη	61	2,44
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελικές Εξετάσεις (100% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i> Οικονόμου Ε. (2016). Η Φυσική σήμερα, Τόμος Ι. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης Οικονόμου Ε. (2010). Η Φυσική σήμερα, Τόμος ΙΙ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

ταύρου Δ. (2013). Μη Γραμμικά Δυναμικά Συστήματα στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση, 6 (1-2), 49-66.

Μιχαηλίδη, Α., Σταύρου, Δ. (2016). Έρευνα αιχμής και κοινωνικοεπιστημονικά ζητήματα στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Επιστήμες Αγωγής (Θεματικό Τεύχος 2016), 73-95.

Ε02 18 Σχεδιασμός, Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για τη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχεδιασμός, Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για τη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open eclass		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι ικανοί: Να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν διαφορετικούς τύπους υλικών και τεχνουργημάτων για τη διδασκαλία των Φυσικών επιστημών όπως είναι τα stop-motion βίντεο, τα animation, τα μοντέλα, οι κατασκευές, τα διαδραστικά εκθέματα κλπ. Να αναγνωρίζουν τα οφέλη και τους περιορισμούς αυτών των τεχνουργημάτων για τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών. Να συνδυάζουν την ανάπτυξη τεχνουργημάτων προς διδασκαλία με την αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών (πχ. tablet, αισθητήρες, γυαλιά εικονικής πραγματικότητας (VR) κλπ.). Να εντάσσουν τα τεχνουργήματα που αναπτύσσουν στο ευρύτερο πλαίσιο μια διερευνητικής διδασκαλίας. Να δομούν σενάρια μαθήματος και φύλλα εργασίας που αξιοποιούν τέτοιου είδους τεχνουργήματα.
Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατασκευής τεχνουργημάτων για τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών
 Αυτόνομη Εργασία
 Ομαδική Εργασία
 Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές αρχές δόμησης μιας διδασκαλίας για τις Φυσικές Επιστήμες / Αρχές της μάθησης μέσω διερεύνησης
- Επιστημονικές έννοιες και φαινόμενα σχετικές με τις Φυσικές Επιστήμες (εστίαση σε ένα σύγχρονο πεδίο των Φυσικών Επιστημών)
- Χαρακτηριστικά διαφόρων ειδών τεχνουργημάτων (πχ. stop-motion βίντεο, animation, μοντέλα, κατασκευές, διαδραστικά εκθέματα κλπ.)
- Οφέλη και περιορισμοί από την αξιοποίηση τεχνουργημάτων στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών
- Νέες τεχνολογίες και διδασκαλία Φυσικών Επιστημών
- Σχεδιασμός και Ανάπτυξη τεχνουργημάτων
- Ενσωμάτωση των τεχνουργημάτων σε σεσνάρια διδασκαλίας προσανατολισμένα στους μαθητές

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3 X 13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	30	1,23
	Αυτοτελής μελέτη	56	2,2
	Σύνολο σεμιναρίου	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Υλικό που έχει αναπτυχθεί σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα

Ε02 19 Θεωρία και Πράξη στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία και Πράξη στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση: – Να μπορούν να ερμηνεύουν τη μάθηση σε πραγματικές συνθήκες με βάση το θεωρητικό πλαίσιο – Να συνδέουν θεωρητικές γνώσεις για τη διδασκαλία των Φ.Ε. με την πρακτική εφαρμογή τους – Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν διδασκαλίες Φ.Ε. βασιζόμενοι σύγχρονες αρχές της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών – Να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της πρακτικής εφαρμογής για τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών. – Να δομούν φύλλα εργασίας για την εφαρμογή εννοιών Φ.Ε. σε μαθητές τόσο στο πλαίσιο του σχολείου όσο και σε χώρους άτυπης μάθησης.
Γενικές Ικανότητες
– Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών για τη δημιουργία ερευνητικά βασισμένων σεναρίων διδασκαλίας – Ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής διδασκαλίας Φυσικών Επιστημών στο Δημοτικό Σχολείο σε πραγματικές συνθήκες

- Ικανότητα ερμηνείας των εμπειρικών δεδομένων με βάση τις θεωρητικές προσεγγίσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές αρχές δόμησης μιας διδασκαλίας για τις Φυσικές Επιστήμες
- Μάθηση μέσω διερεύνησης
- Παραδείγματα εφαρμογών μάθησης μέσω διερεύνησης σε χώρους τυπικής ή/και άτυπης μάθησης
- Θεωρητική ανάλυση δεδομένων από διδασκαλίες
- Διαμόρφωση σεναρίων διδασκαλίας για εφαρμογή σε χώρους τυπικής και άτυπης μάθησης
- Εφαρμογή των σεναρίων διδασκαλίας σε πραγματικές συνθήκες
- Αναστοχασμός της όλης διαδικασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3 X 13=39	1,57
	Σχεδιασμός και πειραματική εφαρμογές σε πραγματικές συνθήκες	30	1,23
	Αυτοτελής μελέτη	56	2,2
	Σύνολο σεμιναρίου	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Σημειώσεις

Ε02 20 Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)		3	4/ 5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class : https://eclass.edc.uoc.gr/modules/auth/courses.php		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του σεμιναρίου αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση: Να αναγνωρίζουν κοινωνικές προεκτάσεις σύγχρονων επιστημονικών αντικειμένων που βρίσκονται στην αιχμή της έρευνας όπως πχ. νανοτεχνολογία, μικροπλαστικά, βιοτεχνολογία κλπ. Να διαπιστώσουν την αναγκαιότητα γνώσης του αντίστοιχου επιστημονικού περιεχομένου ώστε να μπορούν οι ίδιοι αλλά και οι μαθητές τους να ανταποκρίνονται με επάρκεια στους ποικίλους προβληματισμούς που αναδύονται από την αξιοποίηση καινοτόμων επιστημονικών εφαρμογών στην καθημερινή ζωή. Να αναγνωρίζουν πτυχές της Φύσης της Επιστήμης. Να αξιοποιούν δεξιότητες επιχειρηματολογίας. Να αναπτύσσουν διδακτικές πρακτικές που ευνοούν τη διαπραγμάτευση των κοινωνικών προεκτάσεων της επιστήμης κατά τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας

Αυτόνομη Εργασία

Ομαδική Εργασία

Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οριοθέτηση της έννοιας Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα / Χαρακτηριστικά Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων
- Αξία διαπραγμάτευσης Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων κατά τη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών / Επιστημονικός Γραμματισμός και Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα
- Φύση της Επιστήμης και Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα
- Στρατηγικές ανάπτυξης επιχειρηματολογίας σε Κοινωνικοεπιστημονικά Ζητήματα
- Πλαίσια διαχείρισης Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων στη Διδασκαλία Φυσικών Επιστημών
- Δυσκολίες Μαθητών στην διαπραγμάτευση Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών
- Διδακτικές Πρακτικές για την διαπραγμάτευση Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών
- Σχεδιασμός μαθήματος για διαχείριση Κοινωνικοεπιστημονικών Ζητημάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3X13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	30	1,23
	Αυτοτελής μελέτη	56	2,2
	Σύνολο σεμιναρίου	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Hodson, D. (2003). Time for action: Science education for an alternative future. *International Journal of Science Education*, 25(6), 645-670.

Hofstein, A., Eilks, I., & Bybee, R. (2011). Societal issues and their importance for contemporary science education—A pedagogical justification and the state-of-the-art in Israel, Germany, and the USA. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 9(6), 1459-1483.

Kolstø, S. (2001). Scientific literacy for citizenship: Tools for dealing with the science dimension of controversial socioscientific issues. *Science Education*, 85(3), pp. 291-310.

Sadler, T. D. (2004). Informal reasoning regarding socioscientific issues: A critical review of research. *Journal of Research in Science Teaching*, 41(5), 513-536.

Sadler, T. D. (2011). Situating socio-scientific issues in classrooms as a means of achieving goals of science education. In TD Sadler (Ed), *Socio-scientific Issues in the Classroom: Teaching, Learning and Research*, 1-10.

Ε02 21 Παρανοήσεις Μαθητών Δημοτικού Σχολείου για τις Έννοιες της Βιολογίας

ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 21		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παρανοήσεις Μαθητών Δημοτικού Σχολείου για τις Έννοιες της Βιολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΗ, Η, ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΜΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Να έχουν κατανοήσει τις βασικές επιστημονικές γνώσεις για το Ανθρώπινο σώμα, τη δομή και τη λειτουργία του Να μπορούν να συσχετίζουν τις γνώσεις της Βιολογίας που απέκτησαν με την καθημερινή ζωή (πχ υγεία/ ασθένεια, απόκτηση τέκνων (γονιμοποίηση/εξωσωματική γονιμοποίηση), επιδράσεις περιβάλλοντος στο DNA) (χημικά, ρύπανση) ώστε να διαφυλάξουν την υγεία τους και των μελών της οικογένειάς τους Να έχουν αναδομήσει τις παρανοήσεις τους για τα εμβόλια , τα αντιβιοτικά Να έχουν αποκτήσει θετική στάση για την Βιολογία και την Ιατροβιολογική έρευνα ως μια ανθρώπινη δραστηριότητα που προσπαθεί να βελτιώσει τη ζωή του ανθρώπου. Να μπορούν να χρησιμοποιήσουν μικροσκόπιο
Γενικές Ικανότητες
Δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών έγκυρων και αξιόπιστων στο διαδίκτυο Δεξιότητες γραπτής και προφορικής επικοινωνίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κύτταρο-ιστός-όργανο-σύστημα
 Ανθρώπινο σώμα: Οστά. Οστεοπόρωση.
 Μυϊκό σύστημα.
 Νευρικό σύστημα. Αισθητήρια όργανα και Αισθήσεις (όραση, ακοή, γεύση, όσφρηση, αφή).
 Κυκλοφορικό σύστημα.
 Αναπνευστικό σύστημα. Οι βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος.
 Πεπτικό σύστημα. Μεσογειακή διατροφή. Παιδική παχυσαρκία. Σακχαρώδης διαβήτης
 Αναπαραγωγικό σύστημα. Εξωσωματική γονιμοποίηση. Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. AIDS. Καρκίνος μαστού. Καρκίνος στήθους. Καρκίνος προστάτη.
 Ανοσοποιητικό σύστημα. Ιικές λοιμώξεις (γρίπη, κοινό κρυολόγημα). Βακτηριακά νοσήματα
 Αντιβιοτικά. Εμβόλια. Αυτοάνοσα νοσήματα. Μεταμοσχεύσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ Συν 2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΙΣΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ_ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΡΥΟΤΥΠΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ-ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΔΝΑ ΣΕ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΝΑ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	13 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	39 ΩΡΕΣ	1.5
	2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	6 ΩΡΕΣ	0.5
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	55 ΩΡΕΣ	2
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
	ΣΥΝΟΛΟ	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Starr C, Evers C, Starr L. Βιολογία. (2015) Βασικές Έννοιες και Αρχές, εκδόσεις ΥΤΟΡΙΑ
Allen M (2019) Παρανοήσεις στις Φυσικές Επιστήμες στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Εκδόσεις Gutenberg.

Ε02 22 Αστική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε02 22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο και πάνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αστική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΗ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΜΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Να αντιλαμβάνονται τις πόλεις ως κοινωνικο-οικολογικά συστήματα Να αναγνωρίζουν στοιχεία της φύσης στην πόλη Να μπορούν να εντοπίζουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα στον τόπο που κατοικούν Να εντοπίζουν καλές πρακτικές για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων Να αναλαμβάνουν δράσεις σε ατομικό επίπεδο για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος Να μπορούν να συνεργαστούν με διάφορους φορείς στην πόλη που προάγουν τους στόχους της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Να μπορούν να σχεδιάσουν δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε αστικό περιβάλλον για μαθητές Δημοτικού σχολείου.
Γενικές Ικανότητες
Ικανότητες αναζήτησης έγκυρων πληροφοριών από διάφορες πηγές, έντυπες και ψηφιακές Ικανότητες προφορικής επικοινωνίας Παρατηρητικότητα, συνεργασία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – Θεωρητικές προσεγγίσεις

ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ (SENSE OF PLACE)

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ κ ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΩΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ και ΤΕΧΝΗ

ΑΣΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διάλεξη με power point Συζήτηση με ειδικούς μέσω τηλεδιάσκεψης 3 βιωματικά εργαστήρια στην πόλη του Ρεθύμνου		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ε CLASS για ασυγχρονη διδασκλαί και μάθηση		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	10 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	30 ΩΡΕΣ	
	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΦΥΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΗΠΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	3	
	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2 ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟ	3	

	ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ		
	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 3 ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ	3	
	Σύνολο	36	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στο τέλος 10 μονάδες.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Russ A (ed.) (2015) Urban Environmental Education. Cornell University Civic Ecology Lab, North American Association for Environmental Education and EE Capacity, Ithaca, NY, and Washington D.C. e-Book

Russ A & Krasny M (2017). Urban Environmnetal Education review. Cornell University P|ress, Ithaca, USA.

Ε03 Πληροφορική

Ε03 01 Εισαγωγή στην Πληροφορική

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εισαγωγή στην Πληροφορική</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ	3		
Εργαστήριο	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα και ειδικά με τα βασικά λογισμικά, τα οποία θα αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία στον μελλοντικό εργασιακό του χώρο. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να : ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία των βασικών λογισμικών. ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων λογισμικών στο σχολείο - διδασκαλία και διοίκηση. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα : ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση των νέων τεχνολογιών ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση των λογισμικών είτε στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή γενικότερα στο σχολείο για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του ➤ έχει κατανοήσει πλήρως τόσο τα ηθικά ζητήματα όσο και τους κινδύνους από τη χρήση του διαδικτύου

Γενικές Ικανότητες
➤ Αυτόνομη Εργασία ➤ Ομαδική Εργασία ➤ Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

➤ Δομή και λειτουργία του Η.Υ. ➤ Λειτουργικά συστήματα ➤ Διαδίκτυο και εφαρμογές ➤ Κειμενογράφος – εισαγωγή και επεξεργασία κειμένου, μορφοποιήσεις γραμματοσειράς, παραγράφου και εγγράφου, πίνακες, κατηγορίες, σύμβολα, σχήματα, WordArt, γραφήματα, στήλες, στοιχεία αλληλογραφίας, πίνακας περιεχομένων, ευρετήριο όρων. ➤ Υπολογιστικά φύλλα - εισαγωγή και επεξεργασία δεδομένων, υπολογισμοί με συναρτήσεις και αριθμητικούς τύπους, γραφικές αναπαραστάσεις, βάσεις δεδομένων, πολλαπλά φύλλα, αυτοματοποίηση εφαρμογής. ➤ Παρουσιάσεις – δημιουργία και επεξεργασία διαφανειών για την παρουσίαση ενός θέματος. ➤ Συνεργασία των ανωτέρω προγραμμάτων για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης. ➤ Πρακτική άσκηση στους Η.Υ του Εργαστηρίου Διδακτικής Θετικών Επιστημών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ ➤ Πρακτική άσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	
	Εργαστηριακή άσκηση	36	
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελική Εξέταση μαθήματος (70% της τελικής βαθμολογίας) και Τελική Εξέταση του εργαστηρίου (30% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 02 Σχεδιασμός Υλοποίηση και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Εφαρμογών με Χρήση Λογισμικού

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με κάποιες ειδικές εκπαιδευτικές εφαρμογές, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών με τη χρήση προσομοιώσεων. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να: ➤ κατανοεί τους κανόνες, οι οποίοι διέπουν το σχεδιασμό αλλά και την υλοποίηση μιας πολυμεσικής εκπαιδευτικής εφαρμογής ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία επιλεγμένων εκπαιδευτικών εφαρμογών ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων εφαρμογών στο σχολείο για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα: ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών εφαρμογών στις Φυσικές Επιστήμες ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές αλλά και τους βασικούς κανόνες για τη χρησιμοποίηση των συγκεκριμένων γνώσεων στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης
Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αναλυτική παρουσίαση όλων εκείνων των στοιχείων, τα οποία είναι απαραίτητα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας επιτυχημένης εκπαιδευτικής εφαρμογής.
- Ανάλυση των βασικών κανόνων για την αξιολόγηση μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής.
- Ανάπτυξη πρότυπων εκπαιδευτικών εφαρμογών, οι οποίες χρησιμοποιούν κείμενο, σχήματα, γραφικά, ήχους, βίντεο, σταθερές και κινούμενες εικόνες.
- Αξιολόγηση των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών εφαρμογών..
- Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής εφαρμογής, η οποία αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παρουσίαση της τελικής εργασίας – μια ολοκληρωμένη εφαρμογή εκπαιδευτικού περιεχομένου, η οποία ακολουθεί τους βασικούς κανόνες σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 03 Οι Υπολογιστές στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	από 4 ^ο εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Οι Υπολογιστές στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3		4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Παράδοση/ Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών (Ε02Π06) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δ.Σ. (Ε01Π07)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class : https://eclass.edc.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - Να αναγνωρίζουν τη φύση της τεχνολογίας και την αξιοποίησή τους στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών - Να χρησιμοποιούν σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες για τη διδακτική διαπραγμάτευση εννοιών, φαινομένων κλπ. από τη περιοχή των Θετικών Επιστημών - Να αναπτύξουν διδακτικές πρακτικές και στρατηγικές για τη διαχείριση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων κατά τη διδασκαλία μαθημάτων Θετικών Επιστημών
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αξιολόγηση πηγών & πληροφοριών - Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Σχεδιασμός Διδασκαλίας μαθημάτων Θετικών Επιστημών με τη υπολογιστικών συστημάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ψηφιακές Τεχνολογίες και Διδακτική των Θετικών Επιστημών. Δυνατότητες, όρια και προοπτικές.
- Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες των ψηφιακών μέσων/αρχείων
- Αξιοποίηση στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών:
α) εφαρμογών γραφείου (κειμενογράφος, λογιστικό φύλλο, παρουσιάσεις) β) διαδικτύου και εφαρμογές του
- γ) επεξεργασίας εικόνας και βίντεο
- δ) σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων και αντίστοιχων εφαρμογών τους (π.χ. παιχνιδοποίηση, ρομποτικά συστήματα, επαυξημένη πραγματικότητα, γυαλιά VR κλπ)
- Διδακτικές στρατηγικές και πρακτικές για την εφαρμογή υπολογιστικών συστημάτων σε μαθήματα από την περιοχή των Θετικών Επιστημών
- Σχεδιασμός μαθήματος από την περιοχή των Θετικών Επιστημών βασισμένο σε σύγχρονα υπολογιστικά συστήματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. - Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/-τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3*13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	26	1,04
	Αυτοτελής μελέτη	35	2,2
	Σύνολο	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και γραπτές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Σμυρναίου Ζ. (2010). Εισαγωγή στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών. Εκδόσεις: Ηρόδοτος
- Ψυχάρης Σ. & Καλοβρέκτης Κ. (2017). Διδακτική και σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων STEM και ΤΠΕ. Εκδόσεις: Τζιόλα.
- Τζιμογιάννης Α. (2019). Ψηφιακές Τεχνολογίες και Μάθηση του 21^ο αιώνα. Εκδόσεις: Κριτική

Ε03 05 Βάσεις Δεδομένων

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 2 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βάσεις Δεδομένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ	3		
Εργαστήριο	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με τα σύγχρονα μοντέλα δομής δεδομένων – σχεσιακό, ιεραρχικό, δικτυωτό – και ειδικότερα με την Microsoft Access, ενός εκ των σημαντικότερων λογισμικών στην κατηγορία των σχεσιακών μοντέλων. Ουσιαστικά, ο φοιτητής θα μπορεί να εφαρμόσει όλες εκείνες τις απαραίτητες λειτουργίες του λογισμικού για την υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να : ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία του λογισμικού ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των δυνατοτήτων των βασικών λειτουργιών του στο σχολείο - απλές και σύνθετες εκπαιδευτικές εφαρμογές είτε για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή για την λειτουργία της σχολικής μονάδας. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα : ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση του λογισμικού ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση του λογισμικού είτε στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή γενικότερα στο σχολείο για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του

Γενικές Ικανότητες
➤ Αυτόνομη Εργασία ➤ Ομαδική Εργασία ➤ Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

➤ Αναλυτική παρουσίαση του περιβάλλοντος για τη δημιουργία αλλά και τη συντήρηση μιας βάσης δεδομένων. ➤ Δημιουργία, επεξεργασία και συσχέτιση πινάκων. ➤ Σχεδίαση απλών και σύνθετων ερωτημάτων. ➤ Σχεδίαση φορμών και εκθέσεων. ➤ Μορφοποιήσεις – πίνακες, φόρμες, εκθέσεις. ➤ Δημιουργία, καταγραφή και εκτέλεση μακροεντολών. ➤ Αυτοματοποίηση μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής. ➤ Σύνδεση με άλλα λογισμικά - έγγραφα, υπολογιστικά φύλλα και ιστοσελίδες. ➤ Σχεδιασμός και υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης δομής δεδομένων εκπαιδευτικού περιεχομένου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ ➤ Πρακτική άσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1.5
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	6 ΩΡΕΣ	0.5
	Εργαστηριακή άσκηση	55 ΩΡΕΣ	2
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελική Εξέταση μαθήματος (80% της τελικής βαθμολογίας) και Τελική Εξέταση του εργαστηρίου (20% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 06 Ηλεκτρονικό Γραφείο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ηλεκτρονικό Γραφείο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ.	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με τα σύγχρονα λογισμικά μηχανοργάνωσης της σχολικής μονάδας και παράλληλα με τη χρησιμοποίηση των βασικών λειτουργιών των συγκεκριμένων προγραμμάτων για την υλοποίηση απλών και σύνθετων εκπαιδευτικών εφαρμογών. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να : ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία των λογισμικών ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων λογισμικών στο σχολείο - απλές και σύνθετες εκπαιδευτικές εφαρμογές είτε για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή για την λειτουργία της σχολικής μονάδας. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα : ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση των λογισμικών ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση των λογισμικών είτε στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή γενικότερα στο σχολείο για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του
Γενικές Ικανότητες
➤ Αυτόνομη Εργασία ➤ Ομαδική Εργασία

- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έννοια του ηλεκτρονικού γραφείου.
- Αναλυτική παρουσίαση των απαραίτητων λογισμικών για την υλοποίηση του ηλεκτρονικού γραφείου - κειμενογράφος, υπολογιστικά φύλλα, βάσεις δεδομένων, παρουσιάσεις.
- Συνεργασία των ανωτέρω προγραμμάτων στο ηλεκτρονικό γραφείο.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων εφαρμογών και ενσωμάτωση τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παρουσίαση της τελικής εργασίας – ολοκληρωμένη εφαρμογή εκπαιδευτικού περιεχομένου, η οποία έχει υλοποιηθεί με τη συνεργασία των τεσσάρων ανωτέρω λογισμικών.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 07 Τεχνολογία Ανάπτυξης Ιστοσελίδων

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 2 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Τεχνολογία Ανάπτυξης Ιστοσελίδων</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ	3		
Εργαστήριο	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με τα σύγχρονα λογισμικά ανάπτυξης διαδικτυακών τοποθεσιών και ειδικότερα με τις βασικές λειτουργίες, οι οποίες θα αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για την υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να : ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία των λογισμικών. ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων λογισμικών στο σχολείο - διαδικτυακές τοποθεσίες είτε για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή για την παρουσίαση της σχολικής μονάδας. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα : ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση των νέων τεχνολογιών ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση των λογισμικών είτε στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης ή γενικότερα στο σχολείο για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του ➤ έχει κατανοήσει πλήρως τόσο τα ηθικά ζητήματα όσο και τους κινδύνους από τη χρήση του διαδικτύου

Γενικές Ικανότητες
➤ Αυτόνομη Εργασία ➤ Ομαδική Εργασία ➤ Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

➤ Αναλυτική παρουσίαση του περιβάλλοντος για τη δημιουργία αλλά και τη συντήρηση μιας διαδικτυακής τοποθεσίας. ➤ Ανάπτυξη ενός συνόλου συνεργαζόμενων ιστοσελίδων – υπερσυνδέσεις, κείμενο, σύμβολα, σχήματα, κατηγορίες, στήλες, πίνακες, γραφικά, πολυμέσα. ➤ Μορφοποιήσεις - θέματα, περιγράμματα, ενεργά στοιχεία, πλαίσια, φόρμες, βίντεο, εφέ και δυναμικά στυλ. ➤ Σύνδεση με άλλα λογισμικά - βάσεις δεδομένων, υπολογιστικά φύλλα και δημιουργίας ιστοσελίδων δραστηριοτήτων. ➤ Σχεδιασμός και υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης διαδικτυακής τοποθεσίας με ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου. ➤ Η εφαρμογή υλοποιείται σε κάποιο από τα ακόλουθα προγράμματα – Weebly, WYSIWYG Web Builder, FrontPage, Web Expression.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ ➤ Πρακτική άσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1.5
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	6 ΩΡΕΣ	0.5
	Εργαστηριακή άσκηση	55 ΩΡΕΣ	2
	Σύνολο Μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Τελική Εξέταση μαθήματος (80% της τελικής βαθμολογίας) και Τελική Εξέταση του εργαστηρίου (20% της τελικής βαθμολογίας).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 08 Σύγχρονες Τεχνολογίες της Πληροφορικής

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Σύγχρονες Τεχνολογίες της Πληροφορικής</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και εξάσκηση στον Η.Υ.	3		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει πλήρως εξοικειωθεί με τα σύγχρονα λογισμικά υλοποίησης απλών και σύνθετων πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να : ➤ κατανοεί πλήρως τη λειτουργία των λογισμικών ➤ αναπτύσσει μοντέλα χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων λογισμικών στο σχολείο - απλές και σύνθετες εκπαιδευτικές εφαρμογές για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης. Αναλυτικότερα, ο φοιτητής θα : ➤ έχει εξοικειωθεί στη χρήση των λογισμικών ➤ έχει κατανοήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση των λογισμικών στη σχολική τάξη για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης
Γενικές Ικανότητες
➤ Αυτόνομη Εργασία ➤ Ομαδική Εργασία ➤ Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

➤ Αναλυτική παρουσίαση του περιβάλλοντος για την δημιουργία πολυμεσικών εφαρμογών - πρόγραμμα συγγραφής λογισμικού.
➤ Ανάπτυξη εκπαιδευτικών εφαρμογών, οι οποίες χρησιμοποιούν κείμενο, σχήματα, γραφικά, ήχους, βίντεο, σταθερές και κινούμενες εικόνες.
➤ Αλληλεπιδράσεις ανατροφοδότησης - πλήκτρου, θερμού σημείου, κειμένου - εικόνας, κειμένου.
➤ Οριοθετημένες περιοχές – εικόνες, κειμένου.
➤ Σχεδιασμός και ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής εφαρμογής, η οποία αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. ➤ Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές ➤ Εξάσκηση στο εργαστήριο Η.Υ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 13 = 39	1,56
	Παρουσίαση Σεμιναρίου	25	1
	Τελική Σεμιναριακή Εργασία	36	1,44
	Αυτοτελής Μελέτη	25	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παρουσίαση της τελικής εργασίας – ολοκληρωμένη εφαρμογή εκπαιδευτικού περιεχομένου, η οποία έχει υλοποιηθεί με το πρόγραμμα συγγραφής.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i> Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών είναι ραγδαία και αυτό μας οδηγεί δίνουμε την ενδεικτική βιβλιογραφία όποτε προσφέρεται το μάθημα.

Ε03 09 Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Βιωματικά εργαστήρια και διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://pegasus.clab.edc.uoc.gr/lst/course/view.php?id=69		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικότερος σκοπός του είναι ο Επιστημονικός και Τεχνολογικό Εγναμματισμός των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η χρήση της ρομποτικής συμβάλει στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστήμων, της Τεχνολογίας (Προγραμματισμού), της Μηχανικής και των Μαθηματικών (Science Technology Engineering Mathematics, STEM). Η εργαστηριακή του μορφή μπει τους φοιτητές στην αποκαλυπτική μάθηση, την εξερεύνηση, την ανακάλυψη, την κατανόηση μέσω του σχεδιασμού και της πράξης, την ομαδική εργασία και την συνεργασία. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η ανάπτυξη μαθησιακών εφαρμογών χρησιμοποιώντας τα Lego Mindstorms™ ως μαθησιακού εργαλείο για την κατανόηση γνωστικών αντικειμένων (π.χ. κίνηση, ενέργεια, μηχανική, ηλεκτρισμός), στην προαγωγή της συνεργατικής μάθησης, την παροχή κινήτρων, τη διδασκαλία του προγραμματισμού και στη διαδικασία της επίλυσης προβλήματος. Με θεωρητικούς πυλώνες τον κλασικό εποικοδομισμό (constructivism) τον κατασκευαστικό εποικοδομισμό (constructionism), την συνεργατική διερεύνηση και την μάθηση μέσω σχεδιασμού η Εκπαιδευτική Ρομποτική (ΕΡ) αποτελεί ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον όπου οι μαθητές είναι σε θέση να συνθέσουν και να καθοδηγήσουν ένα ρομποτικό τεχνούργημα με τη βοήθεια μιας απλής γλώσσας προγραμματισμού, οργανωμένοι σε ομάδες αναλαμβάνουν στόχους-προκλήσεις «παίζοντας» με τους κύβους της LEGO. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρία θα είναι σε θέση να: • κατανοούν βασικές εννοιών των ρομπότ, (LEGO MindStorm ® NXT, EV3, WeDo,

Arduino base robots (multiplo, etc), Rassberry Pi robots, ειδικευμένους αισθητήρες και 3D printers)

- έχουν εξοικειωθεί με τον προγραμματισμό των ρομπότ,
- κατανοούν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς του ρομποτικού εξοπλισμού
- αναπτύσσουν διδακτικά σενάρια για διάφορα μαθήματα
- να επιλύουν τεχνικά ζητήματα
- σχεδιάζουν και υλοποιούν δραστηριότητες ΕΡ
- επιλέγουν και να αξιοποιούν το κατάλληλο υλικό της ΕΡ για κάθε ηλικία και μάθημα μέσω της διαθεματικότητας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Επίλυση προβλήματος
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.
- Η ανάπτυξη και μιας θετικής στάσης, για αποτελεσματική διδακτική της Επιστήμης και της Τεχνολογίας.
- Η αναγνώριση απαραίτητων θεμελιωδών εννοιών και εξοικείωση με υλικά και λογισμικά.
- Η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, και επιλογή κατάλληλης τεχνολογίας για τη διδασκαλία.
- Η δημιουργία μεθόδων αυτοδιδασκαλίας των εκπαιδευτικών.
- Χρήση και κατανόηση της τεχνολογίας και πρόβλεψη τεχνικών δυσκολιών.
- Χρήση γνώσεων και κατανόησης της Πληροφορικής (προγραμματισμός).
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, μοντελοποίησης, μέτρησης, ελέγχου και κατασκευής.
- Συζήτηση ζητημάτων κοινωνικών, οικονομικών και ηθών που προκύπτουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η εβδομάδα: Εισαγωγή, Ομάδες. Θεωρητικό πλαίσιο. Τεχνολογική πρόοδος και κοινωνία. Τεχνολογικός και Επιστημονικός Εγγραμματισμός των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας.

2η -7η εβδομάδα: Γνωριμία με το Υλικό και το Λογισμικό. ,Εισαγωγή στη Ρομποτική, Ξεκινώντας τον Προγραμματισμό ,Περισσότερος Προγραμματισμός, Δόμηση σύνθετων προγραμμάτων, Συλλογή και απεικόνιση δεδομένων.

Καθοδηγούμενες δραστηριότητες και δομημένες διερευνήσεις για φοιτητές που σχετίζονται με τις έννοιες της Ρομποτικής, (κίνηση προς τα εμπρός, κίνηση προς τα πίσω, στροφή, κίνηση στο τετράγωνο, οι εντολές μου 1), (επανάληψη δράσης, ανίχνευση ήχου, έλεγχος ήχου, ανίχνευση απόστασης, έλεγχος απόστασης, τιμή αισθητήρα στην οθόνη), (ανίχνευση μαύρης γραμμής, ακολουθήσε την γραμμή, ανίχνευση επαφής, αισθητήρας περιστροφής, επαναφορά αισθητήρα περιστροφής).

(έλεγχος ταχύτητας, μετρητής χτυπημάτων, έλεγχος περιοχής, τυχαία διάρκεια, οι εντολές μου 2, αντίδραση στην απόσταση), δεδομένων (καταγραφή ήχου πραγματικού χρόνου, καταγραφή ταχύτητας, αποθήκευση αρχείου, ανίχνευση αντικειμένων).

8^η - 11^η εβδομάδα: 1^ο και 2^ο Ανεξάρτητο Έργο. Δύο μακράς διάρκειας έργα συνεργατικής δραστηριότητας. Προοπτική και τρόποι εισαγωγής της Εκπαιδευτικής Ρομποτικής στο Δημοτικό Σχολείο. Χρήση της ΕΡ στη διδασκαλία και μάθηση Επιστήμων, Εφαρμοσμένων Μαθηματικών, Πληροφορικής και Μηχανικής. Σχεδιασμός, κατασκευή και προγραμματισμός ρομπότ για μια πρόκληση (Sumo, RoboPong, PrintLEGO).

12^η , 13^η εβδομάδα: Αξιολόγηση – Παρουσίαση Τελικός έλεγχος, Παρουσίαση Έργων (διαγωνισμοί, πρακτικές).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Το σενάριο θα πραγματοποιηθεί στο Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής και Τεχνολογίας. Οι φοιτητές θα εργαστούν σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων ανά κιτ EV3 και Η/Υ.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα ανήκει στα ΤΠΕ. • ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και βιντεοπροβολέα, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (moodle). • Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass. • Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass και ηλ.ταχ. • Ανάρτηση διαφανειών και υλικού μαθήματος στην πλατφόρμα moodle.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	3 X 3 = 9	0,5
	Κονστрукτιβιστική εργαστηριακή εμπειρία	10 X 3 =30	1,5
	Ομαδικά συνθετικά έργα	7 X 3 =21	2
	Αυτοτελής Μελέτη	65	1
	Σύνολο Μαθήματος	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Α) Συμμετοχή στην ομαδική διαδικασία (10% του τελικού βαθμού). Β) Περιοδικός έλεγχος γνωστικού περιεχομένου (20% του τελικού βαθμού). Γ) Ατομική εργασία με χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας (20% του τελικού βαθμού). Δ) Τελική Συνθετική Εργασία(50% του τελικού βαθμού).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Στην Ελληνική Γλώσσα

A.1. Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

1. LEGO Educational EV3 - Εντολές Προγραμματισμού, Σ. Αναγνωστάκης
2. LEGO DIGITAL DESIGNER LDD, Σ. Αναγνωστάκης
3. Κατασκευαστικές δραστηριότητες για μαθητές δημοτικού, Σ. Αναγνωστάκης
4. Αναγνωστάκης Σ., Σταύρου Δ., «Πειράματα Φυσικής - Χημείας με Εκπαιδευτική Ρομποτική και Μικροϋπολογιστικά Συστήματα », 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών, 7-9 Απριλίου 2017, Ρέθυμνο.
5. Αναγνωστάκης Σ., Σταύρου Δ., «Πειραματικές Διατάξεις Φυσικών Επιστημών με Εκπαιδευτική Ρομποτική», 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών, 8-10 Μαΐου 2015, Θεσσαλονίκη.
6. Αναγνωστάκης Σ., Φαχαντίδης Ν., «Διερεύνηση για σχεδιασμό κατάλληλου πλαισίου προετοιμασίας των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Εκπαιδευτική Ρομποτική», 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Ρέθυμνο 3-5/10/2014.
7. Σ. Αναγνωστάκης, Π. Γ. Μιχαηλίδης, "Σχόλια από τη Διδασκαλία του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Ρομποτικής", 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Διδακτική Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση», 26-28 Απριλίου 2013, Βόλος.
8. Σίμος Αναγνωστάκης, Βασίλειος Μακράκης, "Η Εκπαιδευτική Ρομποτική ως εργαλείο ανάπτυξης τεχνολογικού εγγραμματισμού και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας: Μια έρευνα δράση σε μαθητές Δημοτικού", 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή "Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση", Κόρινθος, 23-26 Σεπτεμβρίου 2010.
9. Miltiadis Tsigris, Simos Anagnostakis & P. G. Michaelides, "A Robotic Chemical Analyser" HSci2010 - 7th International Conference on Hands-on Science: Bridging the Science and Society gap, July 25 - 31, 2010 at The University of Crete campus, Rethymno, Greece.
10. Σ. Αναγνωστάκης, Π. Γ. Μιχαηλίδης, "Η προοπτική του «Εργαστήριου Εκπαιδευτικής Ρομποτικής» σαν προπτυχιακό μάθημα σε φοιτητές Παιδαγωγικών Τμημάτων", 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Επιστήμη και Κοινωνία: Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση», 6 - 9 Νοεμβρίου 2008, Ιωάννινα.
11. Σ. Αναγνωστάκης, Α. Μαργετουσάκη, Π. Γ. Μιχαηλίδης, "Δυνατότητα Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Ρομποτικής στα Σχολεία", 4ο συνέδριο «Διδακτικής της Πληροφορικής», 28 -30 Μαρτίου 2008, Πάτρα.
12. Σίμος Αναγνωστάκης, Π. Γ. Μιχαηλίδης, «Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής - Ένα προπτυχιακό μάθημα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης» , 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση - Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 15-18 Μαρτίου 2007.

A.2. Πρόσθετη Βιβλιογραφία

1. LEGO® Education WeDo 2.0, WeDo 2.0, 2045300, Curriculum Pack
2. <http://aesop.iep.edu.gr/node/20513>

B. Στην Αγγλική Γλώσσα

1. Komis, V., Romero, M., & Misirli, A. (2016). A Scenario-Based Approach for Designing Educational Robotics Activities for Co-creative Problem Solving. Educational Robotics in the Makers Era, 158–169. https://doi.org/10.1007/978-3-319-55553-9_12

2. Komis, V., & Misirli, A. (2016). The environments of educational robotics in Early Childhood Education: towards a didactical analysis. Educational Journal of the University of Patras UNESCO Chair.
3. Educational Robotics: A New Arena In Classroom Teaching, Igona Gorakhnath, Jubilee Padmanabhan.
4. <http://www.legoengineering.com/>

Ε03 10 Διδακτική του Προγραμματισμού – η Γλώσσα Scratch στο Δημοτικό Σχολείο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική του Προγραμματισμού – η Γλώσσα Scratch στο Δημοτικό Σχολείο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Βιωματικά εργαστήρια και διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://pegasus.clab.edc.uoc.gr/1st/course/view.php?id=66		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην διδακτική του προγραμματισμού. Αφορά τον προγραμματισμό με γλώσσα Scratch στο νέο υλικό WeDo II για την Γ΄ κ Δ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές /τριες σε θεμελιώδεις έννοιες του προγραμματισμού μέσα από τη δημιουργία κινούμενων σχεδίων, παιχνιδιών στον υπολογιστή και διαδραστικών εργασιών με ρομποτικές κατασκευές. Σχεδιάστηκε για να είναι διασκεδαστικό, εκπαιδευτικό και εύκολο στη διδασκαλία του προγραμματισμού. Έχει εργαλεία για τη δημιουργία αλληλεπιδραστικών ιστοριών, παιχνιδιών, προσομοιώσεων, παρουσιάσεων, κινούμενης εικόνας και πολλών άλλων προγραμμάτων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να: • να αναγνωρίζουν τις βασικές περιοχές - παλέτες του περιβάλλοντος ανάπτυξης (εντολών, σεναρίων, κ.τ.λ) και της εκπαιδευτικής ρομποτικής • να μπορούν να ανακτούν και να αποθηκεύουν αρχεία του Scratch • σχεδιάζουν και υλοποιούν διαδραστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες • επιλέγουν και να αξιοποιούν κατάλληλο εκπαιδευτικό λογισμικό για διαθεματική μάθηση. • να συνεργαστούν και να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
Αυτόνομη Εργασία
Ομαδική Εργασία
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα	Παρουσίαση σεμιναρίου, εκδήλωση ενδιαφέροντος - εργασία επιλογής.
2η εβδομάδα	– Εισαγωγή. Θεωρίες μάθησης. Προβλήματα της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία Περιβάλλοντα Εκπαιδευτικής Ρομποτικής Βασικά στοιχεία γλώσσας προγραμματισμού.
3η εβδομάδα	Τι είναι το WeDo II και το SCRATCH; Εγκατάσταση του Scratch και οργάνωση αρχείων Εισαγωγή στο Scratch Δημιουργία νέου έργου Scratch
4η εβδομάδα	Ξεκινώντας. Μετακινώντας ένα είδωλο, προσθέτοντας έναν ήχο Επαναλαμβανόμενες ενέργειες, αλλάζοντας χρώματα Πλήκτρα, είδωλα, ομιλίες, συμπεριφορές, Κινήσεις, δηλώσεις. Κατασκευές με Lego WeDo.
5η εβδομάδα	Κινήσεις. Μετακίνηση και περιστροφή. Pointing Δείχνω Εντολές κίνησης και ολίσθησης Αλλαγή θέσης και αναπήδηση.
6η εβδομάδα	Εμφάνιση. Κοστούμια και παρασκήνιο Γραφικά εφέ Αλλαγή μεγέθους ενός ειδώλου Εργασία με πολλαπλά είδωλα.
7η εβδομάδα	Ήχος. Συνδέοντας τους ήχους με ένα είδωλο Αναπαραγωγή ήχου , ντραμς και νότας Αναπαραγωγή οργάνων (από αρχείο).
8η εβδομάδα	Πένα και έλεγχος χρωμάτων. Πένα κάτω, πένα πάνω Αλλαγή χρώματος, σκιάς και μεγέθους της πένας Χρησιμοποιώντας σφραγίδα.
9η εβδομάδα	Αισθήσεις – είσοδοι. Έλεγχος ποντικού Πίεση πλήκτρου Χρήση του χρονομέτρου Έλεγχος της έντασης Δυναμικές εκφράσεις.
10η εβδομάδα	Μεταβλητές. Δημιουργία μεταβλητών. Χρησιμοποιώντας μεταβλητές. Χειριστές. Αριθμητικές πράξεις Τυχαίοι αριθμοί.
11η εβδομάδα	. Δημιουργία διδακτικού σεναρίου με Scratch και WeDo με θέμα "Ενέργεια για τη ζωή" (ατομική εργασία).
12η εβδομάδα	Δοκιμαστική εφαρμογή παρεμβατικής διδασκαλίας. Διδακτική αξιολόγηση για τον σχεδιασμό του σεναρίου.
13η εβδομάδα	Παρουσιάσεις έργων. Συζήτηση – Ανατροφοδότηση – Αξιολόγηση μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Το σενάριο θα πραγματοποιηθεί στο Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής και Τεχνολογίας. Οι φοιτητές θα εργαστούν σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων ανά κιτ WeDo II και H/Y.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα ανήκει στα ΤΠΕ.		
	ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και βιντεοπροβολέα, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη.		
	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (moodle).		
	Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass.		
	Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eclass και ηλ.ταχ.		
Ανάρτηση διαφανειών και υλικού μαθήματος στην πλατφόρμα moodle.			
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>ECTS μονάδες</i>
	Διαλέξεις	3 Χ 3 = 9	,5
	Κονστροκτιβιστική εργαστηριακή εμπειρία	10 Χ 3 =30	1,5
	Ομαδικά συνθετικά έργα	7 Χ 3 =21	2
	Αυτοτελής Μελέτη	65	
	Σύνολο Μαθήματος	1125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Α) Συμμετοχή στην ομαδική διαδικασία (10% του τελικού βαθμού).		
	Β) Περιοδικός έλεγχος γνωστικού περιεχομένου (20% του τελικού βαθμού).		
	Γ) Ατομική εργασία με χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας (20% του τελικού βαθμού).		
	Δ) Τελική Συνθετική Εργασία(50% του τελικού βαθμού).		

Α. Στην Ελληνική Γλώσσα Α.1. Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια LEGO Education WeDo 2.0 - Εντολές Προγραμματισμού, Σ. Αναγνωστάκης LEGO DIGITAL DESIGNER LDD ΚΑΙ WEDO 2, Σ. Αναγνωστάκης Κατασκευαστικές δραστηριότητες για μαθητές δημοτικού, Σ. Αναγνωστάκης Δημιουργώ παιχνίδια στο Scratch, Γ. Παλαιγεωργίου Christian Depover, Thierry Karsenti, Βασίλης Κόμης, Διδασκαλία με χρήση της τεχνολογίας: Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων, Κλειδάριθμος, 2010. Ρετάλης Συμεών (επιμ.) Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης, Καστανιώτης, 2005. Σταύρος Δημητριάδης, Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικό λογισμικό, https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3397

Αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων, LEGO Education WeDo + Scratch, STEM Education©2018, ISBN: 978-618-84064-1-4

A.2. Πρόσθετη Βιβλιογραφία

LEGO® Education WeDo 2.0, WeDo 2.0, 2045300, Curriculum Pack

<http://aesop.iep.edu.gr/node/20513>

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Στην Ελληνική Γλώσσα

A.1. Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

- LEGO Education WeDo 2.0 - Εντολές Προγραμματισμού, Σ. Αναγνωστάκης
- LEGO DIGITAL DESIGNER LDD ΚΑΙ WEDO 2, Σ. Αναγνωστάκης
- Κατασκευαστικές δραστηριότητες για μαθητές δημοτικού, Σ. Αναγνωστάκης
- Δημιουργώ παιχνίδια στο Scratch, Γ. Παλαιγεωργίου
- Christian Depover, Thierry Karsenti, Βασίλης Κόμης, Διδασκαλία με χρήση της τεχνολογίας: Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων, Κλειδάριθμος, 2010.
- Ρετάλης Συμεών (επιμ.) Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης, Καστανιώτης, 2005.
- Σταύρος Δημητριάδης, Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικό λογισμικό, <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3397>
- Αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων, LEGO Education WeDo + Scratch, STEM Education©2018, ISBN: 978-618-84064-1-4

A.2. Πρόσθετη Βιβλιογραφία

- LEGO® Education WeDo 2.0, WeDo 2.0, 2045300, Curriculum Pack
- <http://aesop.iep.edu.gr/node/20513>
- <http://robotics-edu.gr/scratch/>
- <https://www.why.gr/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-lego-education-wedo-2-0-%CE%BC%CE%B5-scratch/>
- <http://new.stem.edu.gr/el/%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AC-%CF%83%CE%B5%CE%BC%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-wedo-2-0-scratch-2-0-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BD%CE%B7/>
- http://users.sch.gr/nikmavr/?page_id=1411
- <http://dide.sam.sch.gr/keplinet/index.php/articles-menu-item/educational-menu-item/201-lego-wedo-scratching>

B. Στην Αγγλική Γλώσσα

- Learn to program with scratch, Majed Marji
- <https://scratch.mit.edu/wedo>
- <http://www.legoengineering.com/scratch-and-lego-wedo/>
- https://cty.jhu.edu/online/courses/computer_science/scratch_programming.html

Ε03 11 Ψηφιακός Εγγραμματισμός και Διαδίκτυο

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε03 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Όλα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψηφιακός Εγγραμματισμός και Διαδίκτυο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και βιωματικά εργαστήρια	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Επιλεγόμενο) Ειδικού Υπόβαθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://pegasus.clab.edc.uoc.gr/lst/ ή https://elearn.uoc.gr/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση του ψηφιακού κόσμου και βασικών αρχών του Διαδικτύου για μία ασφαλή και δεοντολογική χρήση του στην εκπαίδευση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα: κατανοούν βασικές έννοιες που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου και των τεχνολογικών αρχών στις οποίες στηρίζονται τα σχετικά συστήματα. αναγνωρίζουν και θα χρησιμοποιούν λογισμικό ΕΛ/ΛΑΚ. αναζητούν και αξιολογούν δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. αναγνωρίζουν τα επίπεδα ασφάλειας των τεχνολογικών μέσων που χρησιμοποιούν προστατεύουν τα προσωπικά τους δεδομένα χρησιμοποιούν την ψηφιακή τους υπογραφή χρησιμοποιούν υπηρεσίες «νέφους» στον Παγκόσμιο Ιστό (Επεξεργασία κειμένου, παρουσιάσεις και ηλεκτρονικά λογιστικά φύλλα. Συνεργατικά περιβάλλοντα (όπως τα Google Docs),

έχουν αναπτύξει μια κριτική στάση για κοινωνικά και ηθικά ζητήματα που προκύπτουν από την χρήση του Διαδικτύου.

έχουν μεταβεί από τον ρόλο του καταναλωτή ψηφιακού περιεχομένου σε ρόλο δημιουργού κάνουν χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ασύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνία, (E-learn, Moodle, Zoom, Webex, MS Teams κλπ.)

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών

Δημιουργία και διαχείριση ψηφιακού περιεχομένου για το Διαδίκτυο και την εκπαιδευτική διαδικασία

Αξιοποίηση του Ανοικτού Λογισμικού/ Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα

Γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με το Διαδίκτυο: (ενδεικτικά)

Κώδικας δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (netiquette),

Επικοινωνία και Επαφές. Ψηφιακό ίχνος και δημοσίευση προσωπικών δεδομένων

Προσωπική Εικόνα και Ταυτότητα. Θέματα ιδιωτικότητας, και δεοντολογίας,

Εθισμός στο Διαδίκτυο. Διαδικτυακός Εκφοβισμός

Χρήση ασφαλούς πλοήγησης και υπηρεσίες του Διαδικτύου για χρήση τους σε εκπαιδευτικούς σκοπούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η εβδ.: Η Πληροφορική ως επιστημονικό πεδίο

Εισαγωγή. Επιστήμη και Τεχνολογία στα κοινωνία περιβάλλοντα. Προβλήματα της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

2^η εβδ.: Ψηφιακός Εγγραμματισμός

Πληροφορίες και δεδομένα, Ψηφιακός κόσμος, ψηφιακό δίδυμο.

3^η εβδ.: Διαδίκτυο

Εισαγωγή. Τεχνολογικά ιστορικά στοιχεία. Ο Παγκόσμιος Ιστός. Προγράμματα πλοήγησης. Cookies.

4^η εβδ.: Εισαγωγή στο Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα

Τι είναι και γιατί το χρησιμοποιούμε στην εκπαίδευση. Άδειες Creative Commons. Παρουσίαση Εκπαιδευτικών Λογισμικών

5^η εβδ.: Αναζήτηση στον Παγκόσμιο Ιστό

Μηχανές αναζήτησης, ανάκτηση και διαχείριση πληροφοριών, στρατηγικές αναζήτησης, έλεγχος αξιοπιστίας πληροφοριών.

6^η εβδ.: Νομικά ζητήματα στο Διαδίκτυο

Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR).

7^η εβδ.: Εισαγωγή στα περιβάλλοντα web 2.0

Εργασία στο Διαδίκτυο (Επεξεργασία κειμένου, παρουσιάσεις και ηλεκτρονικά λογιστικά φύλλα. Συνεργατικά περιβάλλοντα (όπως τα Google Docs),

8^η εβδ.: Σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο email, Skype, viber, Zoom, Webex, MS Teams κλπ.

9^η εβδ.: Ψηφιακή ασφάλεια

Προστασία από Κακόβουλο Λογισμικό. Προστασία από Spam

10η εβδ.: Ασφάλεια προσωπικών δεδομένων Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR). Προστασία από κλοπή ταυτότητας. Το δικαίωμα στη λήθη. 11^η εβδ.: Μέσα κοινωνικής Δικτύωσης. Social media, ο ρόλος του στην εκπαίδευση 12η εβδ.: Προστασία παιδιών και εφήβων ο ρόλος της οικογένειας και του εκπαιδευτικού συστήματος. Παγκόσμια Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου. 13^η εβδ.: Ασφαλή εκπαιδευτικά περιβάλλοντα Παρουσίαση ιστότοπων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πέραν των αρχικών διαλέξεων το μάθημα θα πραγματοποιηθεί σε εργαστήριο Η/Υ.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα ανήκει στα ΤΠΕ. ΝΑΙ. Χρήση Η/Υ, διαδικτύου και βιντεοπροβολέα, χρήση διαδικτύου για προβολή παραδειγμάτων και εφαρμογών σχετικών με την διδακτέα ύλη. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (moodle). Χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (moodle). Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (moodle) και ηλ.ταχ. Ανάρτηση διαφανειών και υλικού μαθήματος στην πλατφόρμα moodle.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	
	Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	25	
	Αυτοτελής μελέτη	36	
	Σύνολο μαθήματος	100	4
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Α) Συμμετοχή στην βιωματική διαδικασία (10% του τελικού βαθμού). Β) Περιοδικός έλεγχος γνωστικού περιεχομένου (20% του τελικού βαθμού). Γ) Γραπτή τελική εξέταση (70% του τελικού βαθμού).		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Στην Ελληνική Γλώσσα

A.1. Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

- Σημειώσεις διδάσκοντα, Σ. Αναγνωστάκης
- Ασφάλεια Πληροφοριών στο Διαδίκτυο, Ιωάννης Μαυρίδης, ΚΑΛΛΙΠΟΣ, 2015
- Εργαστήριο ασφάλειας πληροφοριών και συστημάτων, Ιωάννης Μαυρίδης, ΚΑΛΛΙΠΟΣ, 2015

<https://www.elculture.gr/blog/article/%cf%80%ce%b1%ce%b9%ce%b4%ce%b9%ce%ba%ce%ac-%ce%b2%e%b9%ce%b2%ce%bb%ce%af%ce%b1-%ce%bc%ce%b5-%ce%b1%cf%86%ce%bf%cf%81%ce%bc%ce%b7%ce%bd-%cf%80%ce%b1%ce%b3%ce%ba%cf%8c%cf%83%ce%bc%ce%b9%ce/>

A.2. Πρόσθετη Βιβλιογραφία

<http://aesop.iep.edu.gr/node/15135>

<https://synedrio.pekap.gr/praktika/7o/ergasies/3balis3.pdf>

Ε04 Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών

Ε04 01 Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά (STEM) στην Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε04 01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά (STEM) στη Εκπαίδευση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3		4/5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class: https://eclass.edc.uoc.gr/modules/auth/courses.php		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του σεμιναρίου αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση: - να αναγνωρίζουν τα επιστημονικά πεδία STEM. - να αξιοποιούν παιδαγωγικές γνώσεις περιεχομένου αναφορικά με την Εκπαίδευση STEM. - να κάνουν διεπιστημονικές διασυνδέσεις μεταξύ των επιστημονικών πεδίων, να αναγνωρίζουν τις κοινές γενικότερες αρχές, νόμους και πρακτικές που λαμβάνουν χώρα σε παραπάνω από ένα επιστημονικά πεδία, καθώς αντίστοιχα και τις ουσιώδεις διαφορές μεταξύ τους. - να μπορούν να διασυνδέουν την επιστημονική γνώση που παραδοσιακά διδάσκεται στα αναλυτικά προγράμματα με τις απαιτούμενες γνώσεις στα σύγχρονα επαγγέλματα της αγοράς εργασίας.

- να αξιοποιήσουν δεξιότητες σχεδιασμού, κατασκευής & βελτιστοποίησης τεχνουργημάτων STEM.
Γενικές Ικανότητες
- Διεπιστημονική διασύνδεση γνώσεων περιεχομένου των αντικειμένων STEM - Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατασκευής τεχνουργημάτων για τη διδασκαλία STEM - Αυτόνομη Εργασία / Ομαδική Εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Γνώσεις περιεχομένου Φυσικών Επιστημών (Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας, Γεωλογίας): Βασικές Έννοιες, Αρχές Διατήρησης, Πειραματικές Τεχνικές Διερεύνησης (Inquiry) • Γνώσεις Μαθηματικών: Μελέτη & Ανάλυση Γραφικών Παραστάσεων, Επίλυση & Μοντελοποίηση Προβλημάτων • Γνώσεις περιεχομένου Τεχνολογίας: Προγραμματισμός, Υπολογιστική Σκέψη, Χειρισμός Καινοτόμων Τεχνολογικών Εργαλείων, Όρια & Δυνατότητες των Τεχνολογικών Μέσων • Γνώσεις περιεχομένου Μηχανικής: Κύκλος Μηχανικού Σχεδιασμού (Engineering Design circle), Βελτιστοποίηση Απόδοσης, Έλεγχος & Εκτίμηση Σφαλμάτων • Παραδείγματα διεπιστημονικών διδακτικών ενοτήτων • Σχεδιασμός, Ανάπτυξη Τεχνουργήματος • Εφαρμογή και Έλεγχος Τεχνουργήματος • Ανασχεδιασμός & Βελτιστοποίηση Τεχνουργήματος • Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας STEM

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Εργαστηριακών Μικροϋπολογιστικών Συστημάτων (ηλεκτρονικοί αισθητήρες/“έξυπνες” συσκευές/λογισμικό συλλογής, ανάλυσης & επεξεργασίας δεδομένων) • Χρήση Εκπαιδευτικής Ρομποτικής (LEGO EV3 & NXT) και Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (Arduino, Scratch) • Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (προτζέκτορα, online εφαρμογών) • Υποστήριξη Μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους μαθητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3 X13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	30	1,23

	Αυτοτελής μελέτη	56	2,2
	Σύνολο σεμιναρίου	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει: • Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Serway, R. & Jewett, J. (2012). *Φυσική για Επιστήμονες και Μηχανικούς (Όγδοος Τόμος)*. Εκδόσεις Κλειδάριθμος
- Ψυχάρης Σ. & Καλοβρέκτης Κ. (2017). *Διδακτική και σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων STEM και ΤΠΕ*. Εκδόσεις: Τζιόλα.

Ε04 02 Θετικές Επιστήμες – Τεχνολογία – Κοινωνία (STS) στην Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε04 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	από 4 ^ο εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Θετικές Επιστήμες – Τεχνολογία - Κοινωνία (STS) στην Εκπαίδευση</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3		4/5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Παράδοση/ Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02Π02) & Διδακτική των Φυσικών Επιστημών (Ε02Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class : https://eclass.edc.uoc.gr/modules/auth/courses.php		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: - Να αναγνωρίζουν τη φύση της τεχνολογίας και την διασύνδεσή της με την επιστήμη - Να αναλύουν ένα ζήτημα κοινωνικό, επιστημονικό ή/και περιβαλλοντικό στις ποικίλες οπτικές του (πχ. επιστημονική, πολιτική, ηθική, περιβαλλοντική, οικονομική πτυχή κλπ.). - Να αξιολογούν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των πηγών με τις οποίες έρχονται σε επαφή - Να αναπτύξουν διδακτικές πρακτικές και στρατηγικές για τη διαχείριση σύγχρονων κοινωνικών-διεπιστημονικών ζητημάτων κατά τη STEM διδασκαλία - Να εμπλέκουν τους μαθητές/-τριες σε δραστηριότητες ανάληψης δράσης
Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Αξιολόγηση πηγών & πληροφοριών - Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Λήψη αποφάσεων & Ανάληψη δράσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η αξία της προσέγγισης Science – Technology – Society (STS) για τη διδασκαλία - Στοχοθεσία της STS προσέγγισης - Φύση της τεχνολογίας και αλληλεπίδραση με την πρόοδο της επιστήμης (Nature of science & technology) - Ανάλυση σύγχρονων κοινωνικών – διεπιστημονικών ζητημάτων και προκλήσεων - Αξιολόγηση πηγών & πληροφοριών (ανάλυση παραπληροφόρησης για σύγχρονα κοινωνικά – διεπιστημονικά ζητήματα) - Η έννοια του ακτιβισμού (activism), της κοινωνικής ευθύνης (social responsibility) και του ενεργού πολίτη (citizenship) - Διδακτικές στρατηγικές και πρακτικές για την εφαρμογή της STS προσέγγισης στη διδασκαλία - Συλλογιστική μαθητών/-τριων σχετικά με διεπιστημονικά – κοινωνικά ζητήματα - Σχεδιασμός μαθήματος βασισμένο στην STS προσέγγιση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές/-τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3*13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	30	1,23
	Αυτοτελής μελέτη	56	2,2
	Σύνολο	125	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i> - Allchin, D. (2022). Who speaks for science?. <i>Science & Education</i>, 31(6), 1475-1492.

- Allchin, D. (2023). Ten competencies for the science misinformation crisis. *Science Education*, 107(2), 261-274.
- Bencze, L., Pouliot, C., Pedretti, E., Simonneaux, L., Simonneaux, J., & Zeidler, D. (2020). SAQ, SSI and STSE education: defending and extending “science-in-context”. *Cultural Studies of Science Education*, 15, 825-851.
- Osborne, J., & Pimentel, D. (2023). Science education in an age of misinformation. *Science Education*, 107(3), 553–571.
- Pedretti, E., & Nazir, J. (2011). Currents in STSE education: Mapping a complex field, 40 years on. *Science Education*, 95(4), 601-626.
- Simonneaux, L., & Simonneaux, J. (2009). Students’ socio-scientific reasoning on controversies from the viewpoint of education for sustainable development. *Cultural studies of science Education*, 4(3), 657-687.

Ε04 03 Ψηφιακές Τεχνολογίες στη Διεπιστημονική STEM Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ε04 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο – 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψηφιακές Τεχνολογίες στη Διεπιστημονική STEM Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)		3	4/5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής (Παράδοση / Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές Έννοιες Φυσικής (Ε02 Π02) & Μεθοδολογία της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δ.Σ. (Ε02 Π06)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Στην Αγγλική γλώσσα με εργασία και προσωπική μελέτη)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Open e-class: https://eclass.edc.uoc.gr/modules/auth/courses.php		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του σεμιναρίου αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση: - να αναγνωρίζουν τις διεπιστημονικές διασυνδέσεις μεταξύ των STEM επιστημονικών πεδίων. - να αξιοποιούν παιδαγωγικές και τεχνολογικές γνώσεις περιεχομένου αναφορικά με την STEM εκπαίδευση. - να αξιοποιούν ψηφιακές δεξιότητες σχεδιασμού, κατασκευής & ανάπτυξης δραστηριοτήτων STEM - να σχεδιάζουν STEM μαθησιακές ακολουθίες με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για δια ζώσης ή/και μικτή μάθηση.
Γενικές Ικανότητες
- Διαχείριση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων για σχεδιασμό και ανάπτυξη STEM δραστηριοτήτων - Ανάπτυξη STEM διδακτικών σεναρίων με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών - Αυτόνομη / Ομαδική Εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• Διεπιστημονικές Διασυνδέσεις STEM πεδίων • Μελέτη & ανάλυση γραφικών παραστάσεων με τη χρήση δεδομένων πραγματικού χρόνου σε STEM αντικείμενα • Χειρισμός καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων στη STEM Εκπαίδευση (π.χ. διαδραστικά βίντεο, παιχνιδιοποίηση, ρομποτική, επαυξημένη πραγματικότητα, infographics κλπ.) • Όρια & δυνατότητες χρήσης των ψηφιακών μέσων στη STEM Εκπαίδευση • Παραδείγματα διεπιστημονικών STEM διδακτικών ενοτήτων με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών • Σχεδιασμός και ανάπτυξη STEM διδακτικής ενότητας με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών • Πρακτική εφαρμογή ψηφιακής STEM Διδασκαλίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης συναντήσεις		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Εργαστηριακών Μικροϋπολογιστικών Συστημάτων (ηλεκτρονικοί αισθητήρες/“έξυπνες” συσκευές/λογισμικό συλλογής, ανάλυσης & επεξεργασίας δεδομένων) • Χρήση Εκπαιδευτικής Ρομποτικής (LEGO EV3 & NXT) και Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (Arduino, Scratch) • Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (προτζέκτορα, online εφαρμογών) • Υποστήριξη Μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους μαθητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις & Ομάδες εργασίας (workshops)	3*13=39	1,57
	Ατομικές/ Ομαδικές Εργασίες	30	1,23
	Αυτοτελής μελέτη	55	2,2
	Σύνολο σεμιναρίου	124	5
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει: • Η αξιολόγηση περιλαμβάνει παράδοση εργασιών ή/και προφορικές εξετάσεις.		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Ψυχάρης Σ. & Καλοβρέκτης Κ. (2017). Διδακτική και σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων STEM και ΤΠΕ. Εκδόσεις: Τζιόλα
- Τζιμογιάννης Α. (2019). Ψηφιακές Τεχνολογίες και Μάθηση του 21^{ου} αιώνα. Εκδόσεις Κριτική

ΠΤΥΧΙΑΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' & Η'
ΤΙΤΛΟΣ	ΠΤΥΧΙΑΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3		12
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η πτυχιακή μπορεί να δηλωθεί με την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής/η φοιτήτρια έχει εξεταστεί επιτυχώς στο μάθημα Β06 Π01 <i>Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής</i> και σε ένα σεμινάριο του		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση: - να γνωρίζει πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία - να γνωρίζει πώς διεξάγεται η βιβλιογραφική έρευνα - να γνωρίζει πώς διεξάγεται μια επιστημονική έρευνα σε περίπτωση εμπειρικής μελέτης - να διερευνά τις ηλεκτρονικές βάσεις βιβλίων και επιστημονικών περιοδικών, προκειμένου να συλλέξει τη βιβλιογραφία που απαιτείται για ενδελεχή μελέτη του θέματος που έχει επιλέξει - να συνθέτει με κριτικό τρόπο τις πληροφορίες που του/της παρέχουν διαφορετικές βιβλιογραφικές πηγές - να γνωρίζει σε βάθος το επιστημονικό θέμα που θα έχει επιλέξει να μελετήσει.

Γενικές Ικανότητες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Άσκηση κριτικής σκέψης - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών - Αυτόνομη εργασία - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας ορίζεται από τον επιβλέποντα καθηγητή/την επιβλέπουσα καθηγήτρια σε συνεργασία με τον φοιτητή/τη φοιτήτρια, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά και προσωπικά του ενδιαφέροντα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Ο τρόπος παράδοσης επιλέγεται από τον/την εκάστοτε επιβλέποντα/επιβλέπουσα, ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών/τριών που εποπτεύει, με κύρια μορφή παράδοσης την πρόσωπο με πρόσωπο. Ειδικότερα, κατά το πρώτο εξάμηνο παρακολούθησης της
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολέας Παρουσιάσεις ppt Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CLASSWEB Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση internet και YouTube

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS Μονάδες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας, σχεδιασμός και διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας	150 ώρες	6
	Αυτοτελής Μελέτη, έρευνα στο διαδίκτυο και τη βιβλιοθήκη	150 ώρες	6
	Σύνολο Μαθήματος	300	12
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Ο φοιτητής/η φοιτήτρια καταθέτει την πτυχιακή του εργασία προς αξιολόγηση σε διμελή επιτροπή, αποτελούμενη από τον επιβλέποντα καθηγητή/την επιβλέπουσα καθηγήτρια και έναν/μία ακόμα διδάσκοντα/διδάσκουσα που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.		

	Αφού η επιτροπή μελετήσει την πτυχιακή εργασία καλεί τον φοιτητή/τη φοιτήτρια σε υποστήριξη. Αξιολογούνται η πρωτοτυπία και η ποιότητα της γραπτής εργασίας, καιθώς και η ικανότητα του φοιτητή να υποστηρίξει προφορικά το περιεχόμενό της.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο φοιτητής/η φοιτήτρια στην αρχή με την υποστήριξη του διδάσκοντα/της διδάσκουσας και στη συνέχεια αυτόνομα, εντοπίζει βιβλιογραφία συναφή με το αντικείμενο της πτυχιακής του εργασίας σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές.